

**Regeringens proposition
1976/77: 63**

**med förslag till lag om kungörande i mål och ärenden hos myndighet
m. m.;**

beslutad den 27 januari 1977.

Regeringen föreslår riksdagen att antaga de förslag som har upptagits i bifogade utdrag av regeringsprotokoll denna dag.

På regeringens vägnar

THORBJÖRN FÄLLDIN

SVEN ROMANUS

Propositionens huvudsakliga innehåll

Propositionen innehåller förslag till ett mer enhetligt och effektivt system för kungörande av i första hand myndighets beslut och andra åtgärder, när sådant tillkännagivande är särskilt föreskrivet i författning. I sådant syfte föreslås att en central kungörandelag införs med vissa allmänna bestämmelser om hur kungörandet skall gå till. Lagen avser att komplettera vad som är föreskrivet i författningar på olika områden om när kungörande skall ske. Det nya systemet berör i princip inte kommunala organs skyldighet att kungöra sina åtgärder men omfattar å andra sidan fall där sådan skyldighet åvilar enskild person.

Den nya lagen föreslås bli tillämplig när beslut eller annan åtgärd enligt föreskrift i lag eller annan författning skall kungöras i Post- och Inrikes Tidningar, ortstidning eller på myndighets anslagstavla. Vissa andra former för kungörande har lämnats utanför, t. ex. tillkännagivande i specialpublikation. Kungörande i kyrka föreslås förbehållet inomkyrkliga meddelanden.

I fråga om kungörande i ortstidning slås i lagen fast att kungörelsen skall införas i alla lokala dagstidningar som har en spridning av någon betydelse bland dem inom orten till vilka kungörelsen riktar sig. Regeln har utformats i anslutning till statsmakternas principiella ställringstagande år 1971 till information genom dagspressannonsering. Vissa preciseringar har emellertid gjorts med tanke på de kungörandesituationer som skall täckas av den nya lagen.

Som ett led i syftet att effektivisera kungörandet föreslås vidare att den som kungör skall ha möjlighet att – utöver de i författning föreskrivna obligatoriska formerna för kungörandet – använda någon eller några stödjande former. Det föreslås även att kungörelse vid behov skall få avfattas på annat språk än svenska.

I åtskilliga författningar har till kungörande knutits rättsverkningar. Med hänsyn härtill samt till att flera tillkännagivanden kan förekomma inte bara i samma eller olika former utan även vid olika tidpunkter har i lagen tagits in en bestämmelse som reglerar vid vilken tidpunkt kungörandet skall anses ha skett.

Bestämmelserna i den föreslagna lagen skall inte tillämpas om i författning har meddelats bestämmelse om kungörande som avviker från lagens reglering. Från dennas tillämpningsområde undantas också kungörande av författning. Sådant kungörande regleras numera i lagen (1976:633) om kungörande av lagar och andra författningar. I propositionen föreslås dock att författningskungörande som skall ske i ortstidning anpassas till den nu föreslagna lagens ortstidningsprincip.

Lagen föranleder ändringar i ett flertal lagar på olika områden. Den föreslås träda i kraft den 1 juli 1977.

1 Förslag till

Lag om kungörande i mål och ärenden hos myndighet m.m.

Härigenom föreskrives följande.

1 § Skall enligt föreskrift i lag eller annan författning beslut eller annan åtgärd kungöras av myndighet i Post- och Inrikes Tidningar eller i ortstidning eller på myndighets anslagstavla, gäller utöver sådan föreskrift bestämmelserna i denna lag.

Lagen gäller ej kungörande av författning.

2 § Har för vissa fall i författning meddelats bestämmelse beträffande kungörande vilken avviker från denna lag, gäller den bestämmelsen.

3 § Är kungörande i ortstidning föreskrivet, införes kungörelsen i alla lokala dagstidningar som har en spridning av någon betydelse bland dem inom orten till vilka kungörelsen riktar sig.

Lokal dagstidning skall anses ha sådan spridning som sägs i första stycket, om den kan beräknas vara spridd till minst fem procent av hushållen i orten. Även om så icke är fallet skall lokal dagstidning anses ha sådan spridning som sägs i första stycket, om den kan beräknas vara spridd till minst femtio procent av hushållen i viss kommun inom det berörda området. Vad som sagts nu tillämpas dock ej, om myndigheten finner det uppenbart att syftet med tillkännagivandet kan nås, även om kungörelsen införes i endast ett mindre antal lokala dagstidningar.

Med dagstidning förstås i denna paragraf allmän nyhetstidning av dagspresskaraktär, som normalt utkommer med minst ett nummer varje vecka och som har en på vardagar i huvudsak abonnerad upplaga.

4 § Kungörande bör ske även i annan form eller i större utsträckning än den föreskrivna, om syftet med tillkännagivandet därigenom främjas och den sammanlagda kostnaden icke blir större än som är försvarligt med hänsyn till det intresse tillkännagivandet skall tillgodose.

5 § Kungörande skall anses ha skett den dag då det sista föreskrivna tillkännagivandet ägde rum.

Uppgift om när kungörande enligt första stycket skall anses ha skett skall tagas in i kungörelse som utfärdas med stöd av 4 §, om uppgiften är av betydelse för dem till vilka kungörelsen riktar sig.

6 § Kungörelse får avfattas på annat språk än svenska, om myndigheten anser det behövt. Finner myndigheten särskilda skäl därtill, får kungörelsen avfattas enbart på främmande språk.

7 § Bestämmelserna i denna lag äger motsvarande tillämpning, om enligt föreskrift i lag eller annan författning kungörande av viss åtgärd skall ombesörjas av annan än myndighet. Anser denne att 3 § andra stycket sista meningen bör tillämpas eller att kungörelsen bör avfattas enbart på främmande språk, skall han hänskjuta frågan till länsstyrelsens prövning.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977.

Lagen skall ej tillämpas på kungörande som har beslutats eller börjat verkställas före ikraftträdandet.

2 Förslag till

Lag om ändring i giftermålsbalken

Härigenom föreskrives att i 5 kap. 13 §, 8 kap. 11 §, 13 kap. 15 § och 15 kap. 21 § giftermålsbalken¹ orden "allmänna tidningarna" skall bytas ut mot "Post- och Inrikes Tidningar" och orden "tidning inom orten" mot "ortstidning".

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977.

Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om kungörande som har beslutats eller börjat verkställas före ikraftträdandet.

3 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1898: 64 s. 10) om boskillnad

Härigenom föreskrives att 5 och 18 §§ lagen (1898: 64 s. 10) om boskillnad skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §² Finner konkursdomaren, att han enligt 4 § icke är behörig att taga befattning med ansökning om boskillnad, eller att sådan ansökning av annan orsak icke kan upptagas, meddele konkursdomaren beslut i överensstämmelse därmed och teckne det å ena exemplaret av ansökningen.

Upptages ansökningen, låte konkursdomaren genast om densamma och dagen, då den gjord är, införa kungörelse i *allmänna tidningarna ävensom, där så ske kan, i en eller två tidningar inom orten.*

Upptages ansökningen, låte konkursdomaren genast om densamma och dagen, då den gjord är, införa kungörelse i *Post- och Inrikes Tidningar och ortstidning.*

18 §³ Sedan boskillnad beviljad blivit, skall boet, så snart ske kan, skiftas i den ordning, som om delning av död mans kvarlåtenskap är i lag stadgad. Ej må skifte ske förr än all vederlig gäld, därför samfällda boet svarar, gul-

¹ Balken omtryckt 1973: 645.

² Senaste lydelse 1946: 823.

³ Senaste lydelse 1970: 850.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

den blivit. Sker annorledes, svare makarne, en för bägge och bägge för en, för samma gäld. Har vid skifte egendom, varmed hustrun svarar för gäld, som avses i 11 kap. 5 § giftermålsbalken, tillagts mannen, vare han med den egendom för gälden ansvarig.

Då skifte ägt rum, låte makarne den över skiftet upprättade handling ingivas till den rätt, som bostillskinnadsmålet handlagt; och åligge det rätten att utan dröjsmål låta i *allmänna tidningarna* samt, där så ske kan, i en eller två *tidningar inom orten* kungöra, att handlingen blivit till rätten inlämnad, med uppgift tillika om dagen då det skett. Varder ena makens egendom avträdd till konkurs efter ansökning, som gjorts inom tre månader från det skifteshandlingen till rätten ingavs, gånge skiftet, där det länt borgenärerna till förfång, på deras talan åter. Detsamma gäller, när ansökan om förordnande av god man enligt ackordslagen (1970: 847) gjorts inom nämnda tid och konkurs följt på ansökan, som gjorts inom tre veckor från det att verkan av godmansförordnandet förföll eller, när förhandling om offentligt ackord följt, ackordsfrågan avgjordes. Kommer i stället offentligt ackord till stånd, går skiftet även åter på talan av borgenär, som omfattas av ackordet. Beträffande talan om återgång av skifte äga bestämmelserna i konkurslagen (1921: 225) och ackordslagen (1970: 847) om återvinningstalan motsvarande tillämpning.

Då skifte ägt rum, låte makarne den över skiftet upprättade handling ingivas till den rätt, som bostillskinnadsmålet handlagt; och åligge det rätten att utan dröjsmål låta i *Post- och Inrikes Tidningar* samt *ortstidning* kungöra, att handlingen blivit till rätten inlämnad, med uppgift tillika om dagen då det skett. Varder ena makens egendom avträdd till konkurs efter ansökning, som gjorts inom tre månader från det skifteshandlingen till rätten ingavs, gånge skiftet, där det länt borgenärerna till förfång, på deras talan åter. Detsamma gäller, när ansökan om förordnande av god man enligt ackordslagen (1970: 847) gjorts inom nämnda tid och konkurs följt på ansökan, som gjorts inom tre veckor från det att verkan av godmansförordnandet förföll eller, när förhandling om offentligt ackord följt, ackordsfrågan avgjordes. Kommer i stället offentligt ackord till stånd, går skiftet även åter på talan av borgenär, som omfattas av ackordet. Beträffande talan om återgång av skifte äga bestämmelserna i konkurslagen (1921: 225) och ackordslagen (1970: 847) om återvinningstalan motsvarande tillämpning.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977.

Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om kungörande som har beslutats eller börjat verkställas före ikraftträdandet.

4 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1904: 26 s. 1) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap

Härigenom föreskrives att i 5 kap. 5 § lagen (1904: 26 s. 1) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap¹ orden "allmänna tidningarna" skall bytas ut mot "Post- och Inrikes Tidningar".

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977.

5 Förslag till

Lag om ändring i föräldrabalken

Härigenom föreskrives att i 9 kap. 2 a § föräldrabalken² orden "allmänna tidningarna" skall bytas ut mot "Post- och Inrikes Tidningar" och orden "tidning inom orten" mot "ortstidning".

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977.

Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om kungörande som har beslutats eller börjat verkställas före ikraftträdandet.

¹ Senaste lydelse av
5 kap. 5 § 1924: 340
lagens rubrik 1971: 797.

² Balken omtryckt 1976: 612.

6 Förslag till Lag om ändring i ärvdabalken

Härigenom föreskrives att 16 kap. 1 och 2 §§ och 25 kap. 4 § ärvdabalken skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

16 kap.

1 § Vistas, då bouppteckning för- rättas, till namnet känd arvinge efter den döde å okänd ort, skall det hos rätten anmälas av den som har boet i sin vård. När sådan anmälan sker eller förhållandet eljest varder kunnigt, skall rätten låta i *allmänna tidningarna* ofördröjligen intaga kungörelse, att arv efter den döde tillfallit den bortovarande, med anmaning till honom att göra sin rätt till arvet gällande inom fem år från den dag, kungörelsen var införd i *tidningarna*. I kungörelsen skall den bortovarandes namn upptagas.

I fall som avses i 3 kap. 1 § skall, vid tillämpning av vad nu sagts, den rätt, som tillkommer den först avlidne makens arvingar i den efterlevandes bo, behandlas som arv efter den efterlevande maken.

2 § Kan, när bouppteckning förrättas, ej utrönas huruvida arvinge finnes som före allmänna arvsfonden eller före eller jämte annan känd arvinge är berättigad till arv, skall rätten, på anmälan av den som har boet i sin vård eller då förhållandet eljest varder kunnigt, låta i *allmänna tidningarna* ofördröjligen intaga kungörelse om arvfallet, med anmaning till okända arvingar att göra sin rätt till arvet gällande inom fem år från den dag, kungörelsen var införd i *tidningarna*. Vad nu är sagt skall ock gälla, där vid bouppteckningen kännedom finnes om arvinge men kunskap saknas såväl om arvingens namn som om hans vistelseort.

Föreslagen lydelse

16 kap.

1 § Vistas, då bouppteckning för- rättas, till namnet känd arvinge efter den döde å okänd ort, skall det hos rätten anmälas av den som har boet i sin vård. När sådan anmälan sker eller förhållandet eljest varder kunnigt, skall rätten låta i *Post- och Inrikes Tidningar* ofördröjligen intaga kungörelse, att arv efter den döde tillfallit den bortovarande, med anmaning till honom att göra sin rätt till arvet gällande inom fem år från den dag, kungörelsen var införd i *tidningen*. I kungörelsen skall den bortovarandes namn upptagas.

2 § Kan, när bouppteckning förrättas, ej utrönas huruvida arvinge finnes som före allmänna arvsfonden eller före eller jämte annan känd arvinge är berättigad till arv, skall rätten, på anmälan av den som har boet i sin vård eller då förhållandet eljest varder kunnigt, låta i *Post- och Inrikes Tidningar* ofördröjligen intaga kungörelse om arvfallet, med anmaning till okända arvingar att göra sin rätt till arvet gällande inom fem år från den dag, kungörelsen var införd i *tidningen*. Vad nu är sagt skall ock gälla, där vid bouppteckningen kännedom finnes om arvinge men kunskap saknas såväl om arvingens namn som om hans vistelseort.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***25 kap.**

4 §¹ Är sådan tid förfluten som i 1 § sägs och utrönes ej att den bortovaran-
de avlidit, skall rätten utfärda kungörelse om ansökningen med kallelse å
honom att senast viss dag, som ej må sättas tidigare än ett år därefter, an-
mäla sig hos rätten. Kungörelsen skall även innehålla anmaning till envar,
som kan lämna upplysning i ärendet, att inom samma tid giva det rätten
tillkänna.

Genom rättens försorg skall kun-
görelsen ofördröjligen införas i *all-
männa tidningarna och i en eller
flera tidningar inom orten.*

Genom rättens försorg skall kun-
görelsen ofördröjligen införas i
*Post- och Inrikes Tidningar och
ortstidning.*

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977.

Bestämmelserna i 25 kap. 4 § i sin äldre lydelse gäller fortfarande i fråga
om kungörande som har beslutats eller börjat verkställas före ikraftträdan-
det.

¹ Senaste lydelse 1970: 430.

7 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1963: 583) om avveckling av fideikommiss

Härigenom föreskrives att i 25 § lagen (1963: 583) om avveckling av fideikommiss orden "en gång i allmänna tidningarna" skall bytas ut mot "i Post- och Inrikes Tidningar" och orden "en gång i tidning inom orten" mot "i ortstidning".

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977.

Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om kungörande som har beslutats eller börjat verkställas före ikraftträdandet.

8 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1958: 52) om förlängning av tid för preskription av rätt till arv eller testamente

Härigenom föreskrives att i lagen (1958: 52) om förlängning av tid för preskription av rätt till arv eller testamente¹ orden "allmänna tidningarna" skall bytas ut mot "Post- och Inrikes Tidningar".

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977.

¹ Senaste lydelse 1967: 651.

9 Förslag till Lag om ändring i jordabalken

Härigenom föreskrives att 20 kap. 11 § jordabalken¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

20 kap.

11 § Till lagfartssammanträde skall inskrivningsmyndigheten kalla sökanden och annan som ärendet kan antagas angå. Inskrivningsmyndigheten kan vid vite förelägga sökanden eller annan att infinna sig personligen eller genom ombud. Sammanträde får hållas även om sökanden eller annan som kallats uteblir.

Kungörelse om sammanträdet anslås i inskrivningsmyndighetens kansli samt införes i tidning inom orten och i första numret för ett kvartal av Post- och Inrikes Tidningar. Kungörelsen skall innehålla uppgift om sökandens namn och adress samt fastighetens beteckning ävensom erinran om att sammanträdet syftar till att vinna utredning angående äganderätten till fastigheten och att lagfart på denna kan komma att meddelas med stöd av vad som framkommer vid sammanträdet.

Sammanträdet kungöres i ortstidning och i första numret för ett kvartal av Post- och Inrikes Tidningar. Kungörelsen skall innehålla uppgift om sökandens namn och adress samt fastighetens beteckning ävensom erinran om att sammanträdet syftar till att vinna utredning angående äganderätten till fastigheten och att lagfart på denna kan komma att meddelas med stöd av vad som framkommer vid sammanträdet.

Sammanträdet skall utsättas till sådan tid att minst tre månader kommer att förflyta mellan sista kungörandet och dagen för sammanträdet.

Sammanträdet skall utsättas till sådan tid att minst tre månader kommer att förflyta mellan kungörandet och dagen för sammanträdet.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977.

Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om kungörande som har beslutats eller börjat verkställas före ikraftträdandet.

¹ Balken omtryckt 1971: 1209.

10 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1932: 169) om uppläggande av nya fastighetsböcker

Härigenom föreskrives att 6 § lagen (1932: 169) om uppläggande av nya fastighetsböcker¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §² Där för verkställande av överföring till vederbörligt upplägg i fastighetsboken erforderlig upplysning ej annorledes kan vinnas, skall undersökning anställas vid sammanträde med sakägare och andra, som kunna antagas äga kännedom om förhållandena. Till biträde vid undersökningen må lantmätare eller annan sakkunnig person anlitas. Sammanträde må hållas å ort, där fastigheten är belägen. Vid sammanträdet föres protokoll.

Kallelse till sammanträdet skall avsändas i rekommenderat brev och innehålla anmaning att vid sammanträdet förete tillgängliga handlingar, vilka kunna tjäna till upplysning i saken. Där så prövas erforderligt, *må* kungörelse om sammanträdet införas i ortstidning.

Kallelse till sammanträdet skall avsändas i rekommenderat brev och innehålla anmaning att vid sammanträdet förete tillgängliga handlingar, vilka kunna tjäna till upplysning i saken. Där så prövas erforderligt, *skall* kungörelse om sammanträdet införas i *Post- och Inrikes Tidningar* och ortstidning.

För inställelsen njute den, som inkallats, där så prövas skäligt, ersättning enligt de grunder, som gälla för vittnen i brottmål. Beslut härutinnan meddelas av den, som håller sammanträdet; och må i händelse av missnöje talan föras enligt 27 kap. 1 § rättegångsbalken.

För inställelsen njute den, som inkallats, där så prövas skäligt, ersättning enligt de grunder, som gälla för vittnen i brottmål. Beslut härutinnan meddelas av den, som håller sammanträdet; och må i händelse av missnöje talan föras enligt 52 kap. 1 § rättegångsbalken.

Kostnaden för sammanträdet bestrides av statsverket.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977.

Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om kungörande som har beslutats eller börjat verkställas före ikraftträdandet.

11 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1938: 159) om avlösning av avgälder från de till skatte försålda så kallade halländska kyrkohemmanen

Härigenom föreskrives att 7 § lagen (1938: 159) om avlösning av avgälder från de till skatte försålda så kallade halländska kyrkohemmanen³ skall upphöra att gälla vid utgången av juni 1977.

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 1973: 100.

² Senaste lydelse 1970: 450.

³ Senaste lydelse av 7 § 1968: 283.

12 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1971: 1037) om äganderättsutredning och legalisering

Härigenom föreskrives att 5 och 6 §§ lagen (1971: 1037) om äganderättsutredning och legalisering skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

5 § Fastighetsbildningsmyndigheten skall utfärda kungörelse om tid och ställe för första sammanträdet. Kungörelsen skall hållas tillgänglig hos kommunstyrelsen minst fjorton dagar före sammanträdet. Meddelande om kungörelsens tillhandahållande och om dess huvudsakliga innehåll skall *anslås på kommunens anslagstavla* och införas i *lämplig tidning*.

Kungörelse om och kallelser till första sammanträdet skall innehålla uppgifter om det område som beröres av förrättningen och om vad sakägarna bör iakttaga för att bevaka sin rätt samt upplysning om innehållet i 10, 12 och 30 §§.

6 § Vid första sammanträdet skall fastighetsbildningsmyndigheten redogöra för förrättningens omfattning och ändamål samt bereda sakägarna tillfälle att taga del av de i 4 § angivna handlingarna.

Sakägarna skall föreläggas att inom viss tid, minst en månad, hos fastighetsbildningsmyndigheten muntligen eller skriftligen anmäla sina anspråk på äganderätt samt förete sådana handlingar och meddela sådana upplysningar angående hävd och annat, som kan vara av betydelse för äganderättsutredningen. Föreläggandet skall efter sammanträdet snarast möjligt *anslås på kommunens anslagstavla*.

Föreslagen lydelse

5 § Fastighetsbildningsmyndigheten skall utfärda kungörelse om tid och ställe för första sammanträdet. Kungörelsen skall hållas tillgänglig hos kommunstyrelsen minst fjorton dagar före sammanträdet. Meddelande om kungörelsens tillhandahållande och om dess huvudsakliga innehåll skall införas i *Post- och Inrikes Tidningar och ortstidning*.

Sakägarna skall föreläggas att inom viss tid, minst en månad, hos fastighetsbildningsmyndigheten muntligen eller skriftligen anmäla sina anspråk på äganderätt samt förete sådana handlingar och meddela sådana upplysningar angående hävd och annat, som kan vara av betydelse för äganderättsutredningen. Föreläggandet skall efter sammanträdet snarast möjligt *hållas tillgängligt på lämplig plats inom orten*.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977.

Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om kungörande som har beslutats eller börjat verkställas före ikraftträdandet.

13 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1973: 1084) om avveckling av vissa godmanskap för delägare i skifteslag

Härigenom föreskrives i fråga om lagen (1973: 1084) om avveckling av vissa godmanskap för delägare i skifteslag

dels att i 1 § orden "Kungl. Maj:t" skall bytas ut mot "regeringen",

dels att 5, 6, 8 och 11 §§ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

5 § Fastighetsbildningsmyndigheten skall utfärda kungörelse om tid och ställe för första sammanträde. Kungörelsen skall minst fjorton dagar före sammanträdet *anslås på kommunens anslagstavla och införas i lämplig tidning*. Gode mannen skall kallas till sammanträdet. Kallelsen skall i god tid före sammanträdet delges honom.

I kungörelsen och kallelsen anges ändamålet med förrättningen samt vilket skifteslag och vilka ägor förrättningen avser.

6 § Vid första sammanträdet skall fastighetsbildningsmyndigheten redogöra för förrättningens omfattning och ändamål samt bereda de närvarande tillfälle att taga del av skifteshandlingar och övrig utredning.

Den som vill göra anspråk på förvaltade medel skall föreläggas att inom viss tid, minst en månad, hos fastighetsbildningsmyndigheten muntligen eller skriftligen anmäla sitt anspråk samt förete de handlingar och meddela de upplysningar angående hävd och annat som han åberopar till stöd för anspråket. Föreläggandet skall snarast möjligt *anslås på kommunens anslagstavla och införas i lämplig tidning*.

8 § Om det behövs, får ytterligare sammanträden hållas.

Bestämmelserna i 5 § första stycket gäller även i fråga om andra sammanträden under förrättningen än det första. Kungörelse behöver dock ej införas i tidning. Den som anmält anspråk på förvaltade medel

Föreslagen lydelse

5 § Fastighetsbildningsmyndigheten skall utfärda kungörelse om tid och ställe för första sammanträde. Kungörelsen skall minst fjorton dagar före sammanträdet införas i *Post- och Inrikes Tidningar och ortstidning*. Gode mannen skall kallas till sammanträdet. Kallelsen skall i god tid före sammanträdet delges honom.

Den som vill göra anspråk på förvaltade medel skall föreläggas att inom viss tid, minst en månad, hos fastighetsbildningsmyndigheten muntligen eller skriftligen anmäla sitt anspråk samt förete de handlingar och meddela de upplysningar angående hävd och annat som han åberopar till stöd för anspråket. Föreläggandet skall snarast möjligt *hållas tillgängligt på lämplig plats inom orten*.

Gode mannen och den som anmält anspråk på förvaltade medel skall kallas till sådant sammanträde. Kallelsen skall i god tid före sammanträdet delges dem.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

skall kallas till sådant sammanträde. Kallelsen skall i god tid före sammanträdet delges *honom*.

Har vid sammanträde tillkännagivits tid och ställe för nästa sammanträde, får detta hållas utan *kungörelse och kallelser*.

Vid sammanträde får fastighetsbildningsmyndigheten efter hörande av dem som anmält anspråk bestämma särskild ordning för delgivning. När någon första gången kallas till sammanträde, skall delgivning av kallelsen dock alltid ske enligt allmänna bestämmelser angående delgivning.

11 § Sedan förteckning enligt 9 § upprättats och beslut om grunderna för kostnadsfördelning enligt 10 § meddelats, skall fastighetsbildningsmyndigheten förklara förrättningen avslutad. Detta skall ske på sammanträde. Förteckningen och beslutet skall snarast *anslås* på *kommunens anslagstavla*.

Har vid sammanträde tillkännagivits tid och ställe för nästa sammanträde, får detta hållas utan kallelser.

11 § Sedan förteckning enligt 9 § upprättats och beslut om grunderna för kostnadsfördelning enligt 10 § meddelats, skall fastighetsbildningsmyndigheten förklara förrättningen avslutad. Detta skall ske på sammanträde. Förteckningen och beslutet skall snarast *hållas tillgängliga på lämplig plats inom orten*.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977.

Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om kungörande som har beslutats eller börjat verkställas före ikraftträdandet.

14 Förslag till**Lag om ändring i lagen (1933: 269) om ägofred**

Härigenom föreskrives i fråga om lagen (1933: 269) om ägofred¹
dels att i 5, 6, 11, 12, 33 och 46 a §§ ordet "Konungen" skall bytas ut
mot "regeringen",

dels att i 8, 28, 36 och 60 §§ ordet "kronan" i olika böjningsformer skall
bytas ut mot "staten" i motsvarande form,

dels att 42–44, 52 och 59 §§ skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

42 § Anmälan om val av styrelse skall göras hos länsstyrelsen inom tid, som i laga ordning bestämts. Försummas det, äge länsstyrelsen på yrkande av någon, vars rätt kan vara beroende därav, att styrelse finnes, förordna syssloman att, intill dess efter inkommen anmälan om verkställt val förordnandet återkallas, handhava samfällighetens angelägenheter och företräda sakägarna på sätt om styrelse är stadgat. Syssloman åtnjute av sakägarna arvode, som bestämmes av länsstyrelsen.

Sker ändring i styrelsens sammansättning, skall styrelsen ofördröjligen göra anmälan därom hos länsstyrelsen.

Om anmälan, som i denna paragraf sägs, så ock om förordnande av syssloman skall underrättelse på sakägarnas bekostnad intagas i länskungörelserna.

Länsstyrelsen skall föra förteckning över stängsel- och betessamfälligheter. Förteckningen skall innehålla uppgifter om styrelsens sammansättning, så ock om förordnande av syssloman.

43 §² Vad i 3 kap. 15 samt 17–21 §§ vattenlagen är stadgat skall äga motsvarande tillämpning i fall, som i 41 § denna lag avses, dock att förordnande, som i 3 kap. 17 § vattenlagen sägs, skall införas i länskungörelserna samt att talan, varom i 3 kap. 20 § samma lag förmäles, skall anhängiggöras hos den fastighetsdomstol, som i 46 § denna lag stadgas.

43 §² Vad i 3 kap. 15 samt 17–21 §§ vattenlagen är stadgat skall äga motsvarande tillämpning i fall, som i 41 § denna lag avses, dock att talan, varom i 3 kap. 20 § vattenlagen förmäles, skall anhängiggöras hos den fastighetsdomstol, som i 46 § denna lag stadgas.

44 §³ Sakägares rätt att deltaga i handhavandet av samfällighetens angelägenheter utövas å sammanträde, därvid envar av sakägarna

44 §³ Sakägares rätt att deltaga i handhavandet av samfällighetens angelägenheter utövas å sammanträde, därvid envar av sakägarna

¹ Senaste lydelse av

12 § 1940: 598

33 § 1946: 837

36 § 1971: 1053

46 a § 1971: 561

² Senaste lydelse 1971: 1053.

³ Senaste lydelse 1970: 435.

Nuvarande lydelse

äger rösträtt efter det andelstal, som är bestämmande för hans delaktighet i kostnaderna för det arbete, som åligger samfälligheten. Kallelse till sammanträde skall, där ej i gällande stadgar annorlunda bestämts, antingen delgivas samtliga sakägare minst en vecka före sammanträdet eller ock minst fjorton dagar därförut *anslås på kommunens anslagstavla i den eller de kommuner, där stängslet eller betesmarken är, och* införas i *minst en av ortens tidningar*. Beträffande sådant sammanträde skall i övrigt vad i 3 kap. 22 § vattenlagen är föreskrivet i tillämpliga delar lända till efterrättelse.

52 §⁴ Finner någon å sina ägor annans hemdjur, som dit olovligen inkommit, äge han intaga djuret. Dock vare han pliktig att om intagningen genast underrätta djurets ägare eller, om han är frånvarande, den som är satt i hans ställe. Är ägaren ej känd, skall intagaren ofördröjligen låta *anslå kungörelse om intagningen på kommunens anslagstavla i den kommun, där intagningen skett, samt* införa meddelande om intagningen i *en å orten spridd tidning*.

Den, som intagit hemdjur, vare skyldig att underhålla och vårda djuret. Sedan underrättelse eller kungörelse ägt rum enligt första stycket, äge han rätt att nyttja djuret.

59 §⁵ Bryter någon uppsåtligen mot bestämmelsen i 10 § tredje stycket eller mot betesförbud, varom i 11 § förmäles, *straffes med dagsböter*.

Lag samma vare, där någon i strid med bestämmelsen i 13 § fjärde stycket uppsåtligen nyttjar till bete i regleringsområde ingående mark, som tillhör honom eller varå han äger särskild betesrätt, utan att erforderlig hägnad hålles omkring marken.

Begår någon förseelse, som i första eller andra stycket sägs, av oaktsamhet eller vållar någon genom försummelse i den vård om egna eller andras

Föreslagen lydelse

äger rösträtt efter det andelstal, som är bestämmande för hans delaktighet i kostnaderna för det arbete, som åligger samfälligheten. Kallelse till sammanträde skall, där ej i gällande stadgar annorlunda bestämts, antingen delgivas samtliga sakägare minst en vecka före sammanträdet eller ock minst fjorton dagar därförut införas i *den eller de ortstidningar som samfälligheten bestämmer*. Beträffande sådant sammanträde skall i övrigt vad i 3 kap. 22 § vattenlagen är föreskrivet i tillämpliga delar lända till efterrättelse.

52 §⁴ Finner någon å sina ägor annans hemdjur, som dit olovligen inkommit, äge han intaga djuret. Dock vare han pliktig att om intagningen genast underrätta djurets ägare eller, om han är frånvarande, den som är satt i hans ställe. Är ägaren ej känd, skall intagaren ofördröjligen låta införa *kungörelse om intagningen i ortstidning*.

59 §⁵ Bryter någon uppsåtligen mot bestämmelsen i 10 § tredje stycket eller mot betesförbud, varom i 11 § förmäles, *dömes till böter*.

⁴ Senaste lydelse 1970: 435.

⁵ Senaste lydelse 1948: 463.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

skatt skänkt till honom åligger eller på annat sätt, att kreatur olovligen inkommer på annans ägor, vare straffet böter från och med fem till och med femtio kronor.

Innefattar förseelse, som i denna paragraf avses, förbrytelse mot allmänna strafflagen, skall gärningen bedömas enligt vad i 4 kap. strafflagen är stadgat.

Ansvar enligt denna paragraf skall ej ådömas, om gärningen är belagd med straff i brottsbalken.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977.

Bestämmelserna i 44 och 52 §§ i sin äldre lydelse gäller fortfarande i fråga om kungörande som har beslutats eller börjat verkställas före ikraftträdandet.

15 Förslag till**Lag om ändring i lagen (1960: 130) om fiskevårdsområden**

Härigenom föreskrives i fråga om lagen (1960: 130) om fiskevårdsområden¹

dels att i 15 och 33 §§ ordet "Konungen" skall bytas ut mot "regeringen",

dels att 31 § skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

31 §² Mot länsstyrelses beslut om förordnande av sakkunnigt biträde enligt 17 § må talan ej föras.

Mot annat beslut av länsstyrelse enligt denna lag föres talan hos kammarrätten genom besvär. Besvären skola anföras inom två månader efter det klaganden fick del av beslutet.

Då beslut som länsstyrelse eller kammarrätt meddelar enligt denna lag angår så många att avskrift av beslutet ej lämpligen kan tillställas envar av dem, skall meddelande om beslutet *på statsverkets bekostnad* intagas i *en eller flera tidningar inom orten*. Delgivning skall anses hava skett den dag då meddelandet först infördes i sådan tidning.

Då beslut som länsstyrelse eller kammarrätt meddelar enligt denna lag angår så många att avskrift av beslutet ej lämpligen kan tillställas envar av dem, skall meddelande om beslutet intagas i *ortstidning*. Tiden för anförande av besvär över beslutet skall räknas från den dag då kungörandet har skett.

Länsstyrelses eller kammarrätts beslut, som avser annat än fiskevårdsområdes bildande, skall, om ej annorlunda förordnas, lända till efterrättelse utan hinder av förd talan.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977.

Bestämmelserna i 31 § i sin äldre lydelse gäller fortfarande i fråga om kungörande av och talan mot beslut som har fattats före ikraftträdandet.

¹ Senaste lydelse av 15 § 1969: 337.

² Senaste lydelse 1971: 565.

16 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1938: 274) om rätt till jakt

Härigenom föreskrives att 27 § lagen (1938: 274) om rätt till jakt skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

27 §¹ Talan mot polismyndighets beslut enligt 23 § föres hos länsstyrelsen genom besvär. Mot länsstyrelsens beslut må talan ej föras.

Mot länsstyrelsens beslut enligt 10, 11 eller 13 § eller rörande föreläggande eller förordnande med stöd av 24 § 1 mom. första stycket föres talan hos kammarrätten genom besvär. I fall, som avses i 11 §, skola besvär anföras inom två månader från det klaganden erhöll del av beslutet.

Talan mot annat beslut av länsstyrelse enligt denna lag eller mot beslut enligt 24 § 3 mom. av annan myndighet än regeringen föres hos regeringen genom besvär.

Meddelande om länsstyrelsens eller kammarrätts beslut med stöd av 11 § skall införas i *tidning inom orten*. Delgivning av beslutet skall anses ha skett den dag då meddelandet infördes i tidningen.

Meddelande om länsstyrelsens eller kammarrätts beslut med stöd av 11 § skall införas i *ortstidning*. Tiden för anförande av besvär över beslutet skall räknas från den dag då kungörandet har skett.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977.

Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om kungörande av och talan mot beslut som har fattats före ikraftträdandet.

¹ Senaste lydelse 1975: 175.

17 Förslag till

Lag om ändring i vattenlagen (1918:523)

Härigenom föreskrives i fråga om vattenlagen (1918:523)¹

dels att i 11 kap. 33 och 47 §§ orden "allmänna tidningarna" skall bytas ut mot "Post- och Inrikes Tidningar".

dels att i 6 kap. 14 § orden "en eller flera tidningar inom orten", i 11 kap. 33, 47 och 68 §§ orden "en eller flera av ortens tidningar", i 11 kap. 87 § orden "viss eller vissa tidningar inom orten" och i 11 kap. 88 § orden "en eller flera ortstidningar" skall bytas ut mot "ortstidning".

dels att i 1 kap. 14 §, 2 kap. 67 §, 3 kap. 14 och 17 §§, 7 kap. 62 och 63 §§, 8 kap. 41, 42 och 45 §§, 9 kap. 25 §, 10 kap. 6, 26, 38 och 65 §§ samt 11 kap. 38 § skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

14 §² Där det från allmän synpunkt för tillgodoseende av kraftförsörjningens planmässiga utveckling finnes nödigt, äger regeringen på ansökan förordna, att strömfall, som icke är på ändamålsenligt sätt utnyttjat, må tagas i anspråk mot ersättning, som i 9 kap. skils; och skall, enligt vad i denna lag stadgas och i förordnandet föreskrivits, strömfallet eller särskild rätt till detsamma avstås eller upplåtas. Ej må på grund av vad nu sagts rätt till vattenkraft, som tillkommer staten, utan riksdagens medgivande upplåtas åt annan. Vid meddelande av förordnande äger regeringen föreskriva de villkor med avseende å strömfallets utnyttjande, som från allmän synpunkt finnas erforderliga.

Då regeringens förordnande enligt första stycket blivit sökt, skall tillfälle lämnas envar, som har del i strömfallet, att avgiva yttrande i anledning av ansökningen inom ett år från det denna jämte erforderlig utredning i ärendet delgivits honom. Om synnerliga skäl därtill äro, må regeringen bestämma kortare tid, dock minst tre månader. Delgivning skall genom sökandens försorg verkställas på sätt om stämning i tvistemål är stadgat, dock att, om ej utan avsevärd omgång kan utrönas, vilka som hava

Då regeringens förordnande enligt första stycket blivit sökt, skall tillfälle lämnas envar, som har del i strömfallet, att avgiva yttrande i anledning av ansökningen inom ett år från det denna jämte erforderlig utredning i ärendet delgivits honom. Om synnerliga skäl därtill äro, må regeringen bestämma kortare tid, dock minst tre månader. Delgivning skall genom sökandens försorg verkställas på sätt om stämning i tvistemål är stadgat, dock att, om ej utan avsevärd omgång kan utrönas, vilka som hava del i fallet.

¹ Senaste lydelse av

6 kap. 14 § 1919:425

11 kap. 33 § 1974:273

11 kap. 47 § 1961:548

11 kap. 68 § 1960:304

11 kap. 87 § 1961:548

11 kap. 88 § "—

² Senaste lydelse 1976:998.

Nuvarande lydelse

del i fallet, delgivning må *ske genom kungörelse i allmänna tidningarna och tidning inom orten*. Äro vid ansökningen fogade ritningar eller andra handlingar av vidlyftig beskaffenhet, äger regeringen förordna, att de må undantagas från delgivning.

föreslagna lydelse

delgivning må *verkställas jämlikt 17 § delgivningslagen (1970:428)*. Äro vid ansökningen fogade ritningar eller andra handlingar av vidlyftig beskaffenhet, äger regeringen förordna, att de må undantagas från delgivning.

Meddelas förordnande enligt första stycket, skall vattendomstolen genast underrättas.

Rätt att på grund av förordnande enligt första stycket taga strömfall i anspråk må ej från innehavaren övergå på annan, utan att regeringen medger det. Den, som innehar sådan rätt, skall inom ett år från det regeringens förordnande meddelades hos vattendomstolen söka bestämmande av ersättning, som ovan sägs; underlåtes det, vare förordnandet ej längre gällande; och må nytt förordnande med avseende å fallet ej utan synnerliga skäl meddelas inom tio år därefter. Samma lag vare, om i penningar bestämd ersättning ej guldits inom tre månader från det ersättningen blivit fastställd genom utslag, som vunnit laga kraft, såvida icke fallet enligt medgivande av ersättningstagaren tagits i besittning utan att ersättningen guldits.

Med ersättningens bestämmande skall vattendomstolen på framställning av den ersättningsberättigade låta anstå tills vidare, längst till dess medgivande enligt 2 kap. till strömfallets bebyggande lämnats; dock skall, sedan fem år förflutit från det förordnande enligt första stycket meddelades, frågan om ersättning för vattenkraft, som vid tiden för förordnandet icke var tillgodogjord, upptagas till avgörande, om den ersättningsskyldige det begär.

2 kap.

67 §³ När skyddsområde enligt 64 § fastställts eller tidigare meddelade bestämmelser för sådant område ändrats eller upphävts, skall länsstyrelsen ofördröjligen införa beslutet härom i länets författningssamling ävensom ombesörja att kungörelse om beslutet *anslås å anslagstavla för kommun, som beröres av beslutet, och* införes i *en eller flera ortstidningar*. Genom länsstyrelsens försorg skola tryckta exemplar av föreskrifter, som meddelats för visst skyddsområde, finnas att tillgå för allmänheten mot betalning.

2 kap.

67 §³ När skyddsområde enligt 64 § fastställts eller tidigare meddelade bestämmelser för sådant område ändrats eller upphävts, skall länsstyrelsen ofördröjligen införa beslutet härom i länets författningssamling ävensom ombesörja att kungörelse om beslutet *införes i ortstidning*. Genom länsstyrelsens försorg skola tryckta exemplar av föreskrifter, som meddelats för visst skyddsområde, finnas att tillgå för allmänheten mot betalning.

Har beslut som i första stycket sägs meddelats i anledning av ansökan, skola kostnaderna för kungörandet bestridas av sökanden.

³ Senaste lydelse 1976:636.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

14 §⁴ Innan stadgar för vattenregleringsföretag blivit antagna och fastställda samt anmälan om styrelseval gjorts hos länsstyrelsen, må ej arbete å annans mark verkställas eller åtgärd eljest till förfång för annan vidtagas. Vad nu sagts gälle dock ej arbete, vartill tillstånd givits med stöd av 11 kap. 66 § 1 mom.

Skär ändring i styrelsens sammansättning, skall styrelsen ofördröjligen göra anmälan därom hos länsstyrelsen.

Då anmälan om val av styrelse eller om ändring i dess sammansättning skett, skall på deltagarnas i företaget bekostnad kungörelse där om införas i allmänna tidningarna samt en eller flera av ortens tidningar.

Länsstyrelsen skall föra förteckning över vattenregleringsföretag. Förteckningen skall innehålla uppgifter om styrelsens sammansättning.

17 §⁵ Har av deltagarna vald styrelseledamot avgått eller den tid, för vilken han blivit vald, gått till ända utan att anmälan om nytt val skett, och är styrelsen med kvarstående ledamöter ej beslutför, äge länsstyrelsen på yrkande av någon, vars rätt kan vara beroende därav, att behörig styrelse finnes, förordna syssloman att, intill dess efter inkommen anmälan om verkställt val förordnandet återkallas, antingen ensam eller jämte de styrelseledamöter, som må finnas, handhava de med företaget förenade angelägenheter och företräda deltagarna på sätt om styrelsen finnes nedan stadgat.

Förordnande av syssloman skall på deltagarnas bekostnad kungöras så som i 14 § sägs. Syssloman åtnjute av deltagarna arvode, som bestämmes av länsstyrelsen

Förteckning som i 14 § sägs skall jämväl innehålla uppgift om förordnande av syssloman. Syssloman åtnjute av deltagarna arvode, som bestämmes av länsstyrelsen.

7 kap.

62 §⁶ Innan anmälan om styrelseval gjorts hos länsstyrelsen, må ej i fall, som i 61 § avses, arbete å annans mark verkställas eller åtgärd eljest till förfång för annan vidtagas. Vad nu sagts gälle dock ej arbete, vartill tillstånd givits med stöd av 11 kap. 66 § 1 mom.

Skär ändring i styrelsens sammansättning, skall styrelsen ofördröjligen göra anmälan därom hos länsstyrelsen.

Då anmälan, som i denna § sägs, ägt rum, skall underrättelse därom på deltagarnas i företaget bekostnad intagas i länskungörelserna.

Länsstyrelsen skall föra förteckning över torrlägningsföretag. Förteckningen skall innehålla uppgifter om styrelsens sammansättning.

⁴ Senaste lydelse 1976: 998.

⁵ Lydelse enligt prop. 1975/76: 215.

⁶ Senaste lydelse 1976: 998.

Nuvarande lydelse

63 § 7 Vad i 3 kap. 15 samt 17–21 §§ är stadgat skall äga motsvarande tillämpning i fråga om företag, som i förevarande kap. avses, dock att *förordnande, som i 17 § sägs, skall införas i länskungörelserna samt att, där icke i fastställda stadgar viss ort bestämts såsom styrelsens säte, talan, som i 20 § omförmäles, skall anhängiggöras hos den allmänna underrätt, inom vars domvärjo samfälligheten eller största delen därav är belägen.*

8 kap.

41 § 8 Innan styrelseval anmälts hos länsstyrelsen får ej i fall som avses i 40 § arbete utföras på annans mark eller åtgärd eljest vidtagas till förfång för annan. Vad som sagts nu gäller dock ej arbete som tillåtits med stöd av 11 kap. 66 § 1 mom. och ej heller om syssloman enligt 45 § förordnats att handhava företagets angelägenheter.

Ändras styrelsens sammansättning, skall styrelsen ofördröjligen anmäla detta till länsstyrelsen.

Har anmälan gjorts enligt första eller andra stycket, skall underrättelse därom införas i länskungörelserna på deltagarnas bekostnad.

42 § 9 Bestämmelserna i 3 kap. 15 och 17–21 §§ äga motsvarande tillämpning i fråga om företag som avses i 40 § i detta kap. *Förordnande som anges i 3 kap. 17 § skall dock införas i länskungörelserna.* Om icke i fastställda stadgar viss ort bestämts som styrelsens säte, skall talan som avses i 3 kap. 20 § väckas hos den allmänna underrätt inom vars domkrets anläggningen eller största delen av anläggningen är belägen.

Föreslagen lydelse

63 § 7 Vad i 3 kap. 15 samt 17–21 §§ är stadgat skall äga motsvarande tillämpning i fråga om företag, som i förevarande kap. avses, dock att, där icke i fastställda stadgar viss ort bestämts såsom styrelsens säte, talan, som i 20 § omförmäles, skall anhängiggöras hos den allmänna underrätt, inom vars domvärjo samfälligheten eller största delen därav är belägen.

Länsstyrelsen skall föra förteckning över avloppsföretag. Förteckningen skall innehålla uppgifter om styrelsens sammansättning.

42 § 9 Bestämmelserna i 3 kap. 15 och 17–21 §§ äga motsvarande tillämpning i fråga om företag som avses i 40 § i detta kap. Om icke i fastställda stadgar viss ort bestämts som styrelsens säte, skall talan som avses i 3 kap. 20 § väckas hos den allmänna underrätt inom vars domkrets anläggningen eller största delen av anläggningen är belägen.

⁷ Senaste lydelse 1920: 459.

⁸ Senaste lydelse 1976: 998.

⁹ Senaste lydelse 1969: 393.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

45 §¹⁰ Om det finns skäl antaga att viss eller vissa deltagares intressen åsidosätts i fråga om företag som avses i 38–40 §§ eller att företagets angelägenheter eljest försummas eller handhavas på mindre lämpligt sätt, kan länsstyrelsen förordna syssloman att handhava företagets angelägenheter och företräda deltagarna. Länsstyrelsen kan entlediga sysslomannen när förhållandena föranleda det.

Underrättelse om förordnande av syssloman skall införas i länskungörelserna på deltagarnas bekostnad. Sysslomannen har rätt att få arvode av deltagarna. Arvodet bestämmes av länsstyrelsen.

9 kap.

25 §¹¹ Sammanträde för fördelningen hålles så snart det kan ske. Kallelse till sammanträdet sändes minst två veckor i förväg till fastighetsägaren, annan sakägare och kända innehavare av panträtt. De skall i kallelsen uppmanas att anmäla sina anspråk senast vid sammanträdet. Föreligger särskilda skäl, skall kungörelse om sammanträdet minst två veckor i förväg också föras in i Post- och Inrikes Tidningar och tidning inom orten.

10 kap.

6 §¹² Om tid och ställe för sammanträde, som i 5 § sägs, så ock för synegång, som i samband därmed företages, förordne förrättningsmannen efter samråd med övriga synemän och sökanden, samt meddele sakägare och andra besked därom medelst kungörelse, som genom förrättningsmannens försorg varder minst fjorton dagar före sammanträdet införd i en eller, där förhållandena påkalla det, två eller flera av ortens tidningar. Om tid och plats för första sammanträdet under förrättningen varde därjämte underrättelse i god tid tillställd allmänt ombud och ordsombud.

Förteckning som i 41 § sägs skall jämväl innehålla uppgift om syssloman som förordnats enligt första stycket. Sysslomannen har rätt att få arvode av deltagarna. Arvodet bestämmes av länsstyrelsen.

9 kap.

25 §¹¹ Sammanträde för fördelningen hålles så snart det kan ske. Kallelse till sammanträdet sändes minst två veckor i förväg till fastighetsägaren, annan sakägare och kända innehavare av panträtt. De skall i kallelsen uppmanas att anmäla sina anspråk senast vid sammanträdet. Föreligger särskilda skäl, skall kungörelse om sammanträdet minst två veckor i förväg också föras in i Post- och Inrikes Tidningar.

10 kap.

6 §¹² Om tid och ställe för sammanträde, som i 5 § sägs, så ock för synegång, som i samband därmed företages, förordne förrättningsmannen efter samråd med övriga synemän och sökanden, samt meddele sakägare och andra besked därom medelst kungörelse, som genom förrättningsmannens försorg varder minst fjorton dagar före sammanträdet införd i ortstidning. Kungörelsen skall även innehålla upplysning om vilken eller vilka ortstidningar som av förrättningsmannen bestämts för införande av senare kungörelser angående förrättningen. Om tid och plats för första sammanträdet under förrättningen varde därjämte underrättelse i god tid tillställd allmänt ombud och ordsombud.

¹⁰ Senaste lydelse 1976: 998.

¹¹ Senaste lydelse 1974: 273.

¹² Senaste lydelse 1961: 548.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Finnas, då kungörelse skall utfärdas, flera sammanträden lämpligen böra hållas i följd efter varandra inom loppet av en vecka, och kan på grund härav tiden för samtliga sammanträden icke bestämt angivas, må desamma ändock utlysas; därvid för varje sammanträde och i samband därmed företagen synegång tiden skall angivas så nära som möjligt med uppgift tillika på någon i orten boende pålitlig person, minst en inom varje församling, hos vilken närmare besked om tiden för sammanträde och synegång inom församlingen framdeles skall tillhandahållas; och åligger det förrättningsmannen att om sammanträde och synegång, som nu sagts, underrätta sådan person senast klockan 6 på aftonen dagen före sammanträdet.

Har sammanträde icke så kungjorts, som ovan sagts, må ändock sammanträdet hållas med tillstädeskomna personer, men vare förrättningsmannen skyldig utsätta och kungöra nytt sammanträde för hörande av övriga, som äga yttra sig i ärendet.

26 §¹³ Sedan erforderliga sammanträden hållits och alla vid förrättningen förefallande frågor blivit utredda, upprätte synemännen skyndsamt provisorisk längd, upptagande dels de anläggningar och åtgärder, vilka synas kunna ifrågakomma för flottledens inrättande, med angivande av de platser, där dessa tänkts skola vidtagas, samt den egendom, som för sådant ändamål behöver tagas i anspråk, dels ock den ersättning för skada och intrång, som enligt skedd uppskattning synes böra utgå till vederbörande sakägare.

Denna längd skall av förrättningsmannen så snart ske kan i bestyrkt avskrift jämte meddelande om förrättningsmannens adress överlämnas till en eller flera i orten boende, pålitliga personer, minst en inom varje tingslag, men i Norrbottens och Västerbottens läns lappmarker minst en inom varje församling, vilka enligt tillkännagivande vid sammanträdena inom varje sådant område av synemännen utsetts att mottaga handlingarna i målet och hålla dem tillgängliga. Om längdens framläggande och platsen för dess tillhandahållande så ock om vad sakägare jämlikt 27 § har att iakttaga för sin talans bevakande skall kungörelse införas i en eller flera ortstidningar, och vare den under trettio dagar från den dag, då kungörelsen varit i tidning senast införd, hos de utsedda

Denna längd skall av förrättningsmannen så snart ske kan i bestyrkt avskrift jämte meddelande om förrättningsmannens adress överlämnas till en eller flera i orten boende, pålitliga personer, minst en inom varje tingslag, men i Norrbottens och Västerbottens läns lappmarker minst en inom varje församling, vilka enligt tillkännagivande vid sammanträdena inom varje sådant område av synemännen utsetts att mottaga handlingarna i målet och hålla dem tillgängliga. Om längdens framläggande och platsen för dess tillhandahållande så ock om vad sakägare jämlikt 27 § har att iakttaga för sin talans bevakande skall kungörelse införas i den eller de ortstidningar, som enligt 6 § bestämts för införande av kungörelser angående förrättningen, och vare den under trettio dagar

¹³ Senaste lydelse 1919: 425.

Nuvarande lydelse

personerna tillgänglig för en var, som åstundar taga del därav.

38 §¹⁴ Efter samråd med de övriga synemännen ävensom med sökanden, där så lämpligen kan ske, bestämme förrättningsmannen tid och ställe för syneförrättningen. Han skall därom ofördröjligen ej mindre underrätta de andra synemännen än även utfärda kungörelse, vari tillika de fastigheter, som företaget förmenas angå, skola namngivas eller, i den mån det kan ske på oförtydligt sätt, utmärkas medelst gemensam geografisk eller annan beteckning; föranstalte ock därom, att kungörelsen varder minst fjorton dagar före förrättningssammanträdet införd i *en eller, där förhållandena påkalla det, två eller flera av ortens tidningar*.

Är företaget av mindre omfattning och berör det uppenbarligen förutom sökanden allenast viss eller vissa sakägare, vare kungörelse, som nu sagts, icke erforderlig; dock skall underrättelse om tid och ställe för sammanträdet sist å åttonde dagen förut delgivas sådan sakägare.

65 §¹⁵ Förrättningen skall, såvitt ske kan, utan uppskov fortsättas och avslutas.

Varder nytt sammanträde av nöden, skall besked om tiden och stället därför meddelas innan sammanträdet avslutas. Kan till följd av laga hinder tiden för sammanträdet ej genast utsättas eller sammanträde ej å utsatt tid hållas, skall kungörelse om tiden och stället för det nya sammanträdet utfärdas i den ordning, som i 38 § sägs, eller ock kal-

Föreslagen lydelse

från den dag, då kungörelsen varit i tidning senast införd, hos de utsedda personerna tillgänglig för en var, som åstundar taga del därav.

38 §¹⁴ Efter samråd med de övriga synemännen ävensom med sökanden, där så lämpligen kan ske, bestämme förrättningsmannen tid och ställe för syneförrättningen. Han skall därom ofördröjligen ej mindre underrätta de andra synemännen än även utfärda kungörelse, vari tillika de fastigheter, som företaget förmenas angå, skola namngivas eller, i den mån det kan ske på oförtydligt sätt, utmärkas medelst gemensam geografisk eller annan beteckning *och vari därjämte den eller de ortstidningar, vilka av förrättningsmannen bestämts för införande av senare kungörelser angående förrättningen, skola angivas*; föranstalte ock därom, att kungörelsen varder minst fjorton dagar före förrättningssammanträdet införd i *ortstidning*.

Varder nytt sammanträde av nöden, skall besked om tiden och stället därför meddelas innan sammanträdet avslutas. Kan till följd av laga hinder tiden för sammanträdet ej genast utsättas eller sammanträde ej å utsatt tid hållas, skall kungörelse om tiden och stället för det nya sammanträdet utfärdas i den ordning, som *enligt* 38 § bestämts för

¹⁴ Senaste lydelse 1970: 440 (jfr 1969: 393).

¹⁵ Senaste lydelse 1970: 440.

Nuvarande lydelse

lelse till sammanträdet delgivas samtliga sakägare sist å åttonde dagen förut. Ett exemplar av kungörelsen skall, då enligt 39 § föreskrift meddelats om handlingars tillhandahållande, ofördröjligen översändas till de härför bestämda ställen.

Finnes under förrättningens gång saken angå fastighet, som ej på sätt i 38 § är föreskrivet angivits i förut utfärdad kungörelse om förrättningen, och har ej ägare och känd nyttjanderättshavare till den fastighet ändock tillstådeskommit, åligge förrättningsmannen att där- om utfärda kungörelse med tillkännagivande vad ägare till sådan fastighet så ock nyttjanderättshavare, där dennes rätt är i fråga, har att iakttaga för bevakande av talan vid sammanträde ävensom att till sakägare, som nu nämnts, avsända underrättelse på sätt i 8 § stadgas. Kungörelsen skall minst fjorton dagar före sammanträdet införas i *en eller flera av ortens tidningar*. Har enligt 39 § meddelats föreskrift om handlingars tillhandahållande, skall ett exemplar av kungörelsen ofördröjligen översändas till de härför bestämda ställen. Är uppenbarligen fråga allenast om viss eller vissa sakägares hörande, vare kungörelse och underrättelse, som nu sagts, dock icke erforderliga, såframt sådan sakägare delgives kallelse till sammanträde sist å åttonde dagen förut.

Har sammanträde ej på sätt ovan sagts tillkännagivits, vare dock sådant tillkännagivande ej av nöden, där alla sakägare komma tillstådes eller de uteblivna delgivits kallelse till sammanträdet sist å åttonde dagen förut.

11 kap.

38 § Vill någon, vars rätt kan vara beroende av ansökningen eller därmed avsett företag, bestrida ansök-

Föreslagen lydelse

kungörelser angående förrättningen, eller ock kallelse till sammanträdet delgivas samtliga sakägare sist å åttonde dagen förut. Ett exemplar av kungörelsen skall, då enligt 39 § föreskrift meddelats om handlingars tillhandahållande, ofördröjligen översändas till de härför bestämda ställen.

Finnes under förrättningens gång saken angå fastighet, som ej på sätt i 38 § är föreskrivet angivits i förut utfärdad kungörelse om förrättningen, och har ej ägare och känd nyttjanderättshavare till den fastighet ändock tillstådeskommit, åligge förrättningsmannen att där- om utfärda kungörelse med tillkännagivande vad ägare till sådan fastighet så ock nyttjanderättshavare, där dennes rätt är i fråga, har att iakttaga för bevakande av talan vid sammanträde ävensom att till sakägare, som nu nämnts, avsända underrättelse på sätt i 8 § stadgas. Kungörelsen skall minst fjorton dagar före sammanträdet införas i *ortstidning*. Har enligt 39 § meddelats föreskrift om handlingars tillhandahållande, skall ett exemplar av kungörelsen ofördröjligen översändas till de härför bestämda ställen. Är uppenbarligen fråga allenast om viss eller vissa sakägares hörande, vare kungörelse och underrättelse, som nu sagts, dock icke erforderliga, såframt sådan sakägare delgives kallelse till sammanträde sist å åttonde dagen förut.

11 kap.

38 § Vill någon, vars rätt kan vara beroende av ansökningen eller därmed avsett företag, bestrida ansök-

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

ningen eller göra invändning mot ifrågasatt företags omfattning eller mot tillärnad vattenbyggnads konstruktion eller mot eljest föreslagen anordning, skola hans erinringar i berörda hänseenden, vid äventyr att vattendomstolen eljest icke är pliktig att fästa avseende vid deras innehåll, framställas i skriftlig inlaga inom viss av vattenrättsdomaren bestämd tid, minst trettio dagar, efter *kungörelsens dag*. Inlaga, som nu nämnts, skall ingivas till vattenrättsdomaren i två exemplar.

ningen eller göra invändning mot ifrågasatt företags omfattning eller mot tillärnad vattenbyggnads konstruktion eller mot eljest föreslagen anordning, skola hans erinringar i berörda hänseenden, vid äventyr att vattendomstolen eljest icke är pliktig att fästa avseende vid deras innehåll, framställas i skriftlig inlaga inom viss av vattenrättsdomaren bestämd tid, minst trettio dagar, efter *den dag då kungörandet har skett*. Inlaga, som nu nämnts, skall ingivas till vattenrättsdomaren i två exemplar.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977.

Bestämmelserna i 1 kap. 14 §, 2 kap. 67 §, 6 kap. 14 §, 9 kap. 25 §, 10 kap. 6, 26, 38 och 65 §§ samt 11 kap. 33, 38, 47, 68, 87 och 88 §§ i sin äldre lydelse gäller fortfarande i fråga om kungörande som har beslutats eller börjat verkställas före ikraftträdandet.

18 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1919: 426) om flottning i allmän flottled

Häriigenom föreskrives i fråga om lagen (1919: 426) om flottning i allmän flottled¹

dels att i 2, 13, 39, 70, 75, 82, 82 a och 84 a §§ ordet "Konungen" skall bytas ut mot "regeringen",

dels att i 3, 8, 14–22, 24, 25, 27, 29–32, 34, 36, 37, 40, 47, 50, 58, 59, 62, 65, 70–76, 78, 81, 82 a, 83, 84 a och 86 §§ orden "Kungl. Maj:ts befallningshavande" i olika böjningsformer skall bytas ut mot "länsstyrelsen" i motsvarande form.

dels att i 14 § orden "en eller flera tidningar inom orten" och i 19 § orden "en eller flera tidningar i orten" skall bytas ut mot "ortstidning",

dels att 10, 35, 41, 44 och 68 §§ skall ha nedan angivna lydelse,

dels att i lagen skall införas en ny paragraf, 76 a §, av nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 § Varder ej överenskommelse träffad om ersättningen, skall efter syn och uppskattning frågan avgöras av tre ojäviga skiljemän, bland vilka en utses av vardera parten och de sålunda utsedda tillkalla den tredje.

Flottningsförening åligger att varje år å tid, som i reglementet bestämmes, utse skiljeman och ersättare för denne. Där så i reglementet föreskrives, skola för skilda sträckor av flottleden eller för prövning av olika slag av skada utses olika personer.

För viss by eller visst annat område utmed flottleden må efter sinsemellan träffad överenskommelse strandägare och andra med avseende å dem vidkommande flottningsskada med laga verkan på förhand utse gemensam skiljeman och ersättare för denne samt om valet underrätta flottningsstyrelsen.

De för flottningsförening utsedda skiljemännens och ersättarnes namn och adresser skola varje år inom i reglementet angiven tid anmälas hos *Kungl. Maj:ts befallningshavande för kungörande på flottningsföreningens bekostnad i länskungörelserna och i en eller flera tidningar inom orten.*

De för flottningsförening utsedda skiljemännens och ersättarnes namn och adresser skola varje år inom i reglementet angiven tid anmälas hos *länsstyrelsen för införande i förteckning som i 76 a § sägs.*

35 § Om uppgörande av förslag till reglemente föranstalte de, som ärna begagna flottleden; och låte

35 § Om uppgörande av förslag till reglemente föranstalte de, som ärna begagna flottleden; och låte

¹ Senaste lydelse av

13 § 1974: 274,	74 § 1969: 397,
14 § 1961: 549,	78 § 1964: 183,
25 § 1969: 397,	81 § 1969: 397,
32 § "–	82 § "–
65 § 1966: 677,	82 a § "–
73 § 1969: 397,	84 a § 1971: 568

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

Kungl. Maj:ts befallningshavande däröver höra skogsägare och andra, som av frågan äro intresserade, å sammanträde, som *Kungl. Maj:ts befallningshavande* på lämpligt sätt utlyser och låter hålla.

länsstyrelsen däröver höra skogsägare och andra, som av frågan äro intresserade, å sammanträde, som *länsstyrelsen kungör i ortstidning* och låter hålla.

Utan hinder av besvär mot beslut, varigenom reglemente första gången fastställles för flottningsförening, må reglementet tillämpas, intill dess i anledning av besvären annorlunda må förordnas.

41 § När styrelseledamot utsetts å flottningsstämma, skall anmälan därom göras hos *Kungl. Maj:ts befallningshavande i det eller de län, där flottleden framgår, för kungörande* av den valdes namn och adress i *länskungörelserna samt i en eller flera tidningar inom orten*. Vid anmälan skall fogas bestyrkt avskrift av protokoll eller annan handling, som bestyrker valet.

41 § När styrelseledamot utsetts å flottningsstämma, skall anmälan därom göras hos *länsstyrelsen i varje län, där flottleden framgår, för införande* av den valdes namn och adress i *förteckning som i 76 a § sägs*. Vid anmälan skall fogas bestyrkt avskrift av protokoll eller annan handling, som bestyrker valet.

Angående styrelseledamot, som jämlikt stadgandet i 40 § blivit av *Kungl. Maj:ts befallningshavande* utsedd, skall ock *kungörelse* på sätt nu sagts *utfärdas*.

Angående styrelseledamot, som jämlikt stadgandet i 40 § blivit av *länsstyrelsen* utsedd, skall ock *anteckning* på sätt nu sagts göras.

Saknar flottningsförening anmäld, behörig styrelse, äge *Kungl. Maj:ts befallningshavande* i det län, där styrelsen skall hava sitt säte, på yrkande av rättsägare förordna syssloman att med samma befogenhet, som tillkommer flottningsstyrelse, företräda föreningen eller flottleden i det ärende, varom fråga kan vara.

Saknar flottningsförening anmäld, behörig styrelse, äge *länsstyrelsen* i det län, där styrelsen skall hava sitt säte, på yrkande av rättsägare förordna syssloman att med samma befogenhet, som tillkommer flottningsstyrelse, företräda föreningen eller flottleden i det ärende, varom fråga kan vara. *Förordnande av syssloman skall antecknas i förteckning som i första stycket sägs*.

44 § Styrelsen åligger att för varje *tingslag*, där flottleden framgår, utse minst ett, inom orten bosatt ombud, till vilket strandägare och andra äga hänvända sig med anmälningar enligt 9 § samt andra framställningar rörande flottleden och flottningen däri. Ombuds namn och adress skola årligen inom tid, som

44 § Styrelsen åligger att för varje *domsaga*, där flottleden framgår, utse minst ett, inom orten bosatt ombud, till vilket strandägare och andra äga hänvända sig med anmälningar enligt 9 § samt andra framställningar rörande flottleden och flottningen däri. Ombuds namn och adress skola årligen inom tid som

Nuvarande lydelse

bestämmas i reglementet, anmälas hos *Kungl. Maj:ts befallningshavande* för kungörande i länskungörelserna samt i en eller flera tidningar inom orten.

68 § Å flottgods, som är omärkt eller försett med otydligt eller ej godkänt märke eller icke blivit i stadgad ordning anmält till flottning, skola läggas dubbla umgälder; och äge flottningsstyrelsen till säkerhet för dem kvarhålla flottgodset och, där ägaren är känd, efter tillsägelse till honom å offentlig auktion sälja så mycket därav att beloppet därigenom täckes. Är ägaren okänd, give *Kungl. Maj:ts befallningshavande* i länskungörelserna och tidning inom orten föreläggande för honom att inom nittio dagar anmäla sig hos *Kungl. Maj:ts befallningshavande*; sker ej anmälan, må flottgodset säljas å offentlig auktion, och skall behållningen av de vid försäljningen influtna medel tillföras någon föreningens fond, varom i 32 § förmäles, eller eljest användas till något flottledens gemensamma ändamål.

Ej må i andra fall, än i 73 och 74 §§ omförmälas, utan flottningsstyrelsens begivande omärkt eller otydligt märkt flottgods upptagas ur allmän flottled.

Föreslagen lydelse

bestämmas i reglementet, anmälas hos länsstyrelsen för införande i förteckning som i 76 a § sägs.

68 § Å flottgods, som är omärkt eller försett med otydligt eller ej godkänt märke eller icke blivit i stadgad ordning anmält till flottning, skola läggas dubbla umgälder; och äge flottningsstyrelsen till säkerhet för dem kvarhålla flottgodset och, där ägaren är känd, efter tillsägelse till honom å offentlig auktion sälja så mycket därav att beloppet därigenom täckes. Är ägaren okänd, give länsstyrelsen i ortstidning föreläggande för honom att inom nittio dagar anmäla sig hos länsstyrelsen; sker ej anmälan, må flottgodset säljas å offentlig auktion, och skall behållningen av de vid försäljningen influtna medel tillföras någon föreningens fond, varom i 32 § förmäles, eller eljest användas till något flottledens gemensamma ändamål.

76 a § Länsstyrelsen skall föra förteckning över allmänna flottleder som framgår inom länet. Förteckningen skall innehålla sådana uppgifter som enligt denna lag skola anmälas för införande i förteckningen eller eljest antecknas däri.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977.

Bestämmelserna i 14, 19 och 35 §§ samt bestämmelsen om ortstidning i 68 § gäller i sin äldre lydelse fortfarande i fråga om kungörande som har beslutats eller börjat verkställas före ikraftträdandet.

19 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1915: 218) om avtal och andra rättshandlingar på förmögenhetsrättens område

Härigenom föreskrives i fråga om lagen (1915: 218) om avtal och andra rättshandlingar på förmögenhetsrättens område

dels att i 17 § orden "allmänna tidningarna" skall bytas ut mot "Post- och Inrikes Tidningar",

dels att 27 § skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

27 §¹ I fråga om återkallelse av prokura, som blivit till handelsregistret anmäld, skall vad i 7 och 32 §§ *lagen om handelsregister, firma och prokura den 13 juli 1887* är stadgat lända till efterrättelse. Har återkallelsen blivit införd i handelsregistret och kungjord i *ortstidningen*, är firmans innehavare icke pliktig att jämväl på annat sätt återkalla fullmakten.

Föreslagen lydelse

27 §¹ I fråga om återkallelse av prokura, som blivit till handelsregistret anmäld, skall vad i 13 och 19 §§ *handelsregisterlagen (1974: 157)* är stadgat lända till efterrättelse. Har återkallelsen blivit införd i handelsregistret och kungjord i *Post- och Inrikes Tidningar*, är firmans innehavare icke pliktig att jämväl på annat sätt återkalla fullmakten.

Fullmakt att sluta avtal om köp, byte eller gåva av fast egendom skall vara skriftlig. Har sådan fullmakt blivit, efter ty i 16 och 17 §§ sägs, återkallad eller för kraftlös förklarad, vare fullmakten utan verkan.

Genom vad här ovan i detta kapitel stadgas därom, att rättshandling av fullmäktigen i vissa fall icke är gällande mot fullmaktsgivaren, sker ej ändring i vad 18 kap. 3 § handelsbalken innehåller angående verkan därav att vad som genom sådan rättshandling åtkommit blivit använt till fullmaktsgivarens nytta.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977.

Bestämmelserna i 27 § i sin äldre lydelse gäller fortfarande i fråga om kungörande som har beslutats eller börjat verkställas före ikraftträdandet.

¹ Senaste lydelse 1970: 1006.

20 Förslag till

Lag om ändring i förordningen (1845: 50 s. 1) i avseende på handel om lösören, som köparen låter i säljarens vård kvarbliva

Härigenom föreskrives att rubriken till förordningen (1845: 50 s. 1) i avseende på handel om lösören, som köparen låter i säljarens vård kvarbliva, samt 1 och 2 §§ förordningen skall ha nedan angivna lydelse.

Lag om handel med lösören, som köparen låter i säljarens vård kvarbliva

Nuvarande lydelse

1 §¹ Vill den, som tillhandlar sig lösören och tillåter, att desamma få i säljarens vård kvarbliva, att vad han tillhandlat sig skall fredas från utmätning för säljarens skuld och i händelse av dennes konkurs från boets tillgångar avskiljas, upprätte skriftlig avhandling om köpet med förteckning å de köpta persedlarna och vittnens underskrift. Han skall inom en vecka därefter i *tidning med spridning* inom den ort, där säljaren bor, låta införa kungörelse om avhandlingen med uppgift om säljarens och köparens namn och yrken, dagen då köpeavhandlingen blivit uppgjord samt köpeskillingens belopp. Avhandlingen jämte bevis om att kungörelsen införts i *tidning* skall dels inom åtta dagar från den dag då kungörelsen skedde uppvisas för kronofogdemyndigheten i den ort där egendomen finnes, och i bestyrkt avskrift tillställas myndigheten, dels inom en månad från samma dag företes inför tingsrätten i orten till intagande i dess protokoll.

2 §² Tingsrätt bör genast hos sig, till allmänhetens kännedom, angående uppvisade och inprotokollerade köpeavhandlingar, offentli-

Föreslagen lydelse

1 §¹ Vill den, som tillhandlar sig lösören och tillåter, att desamma få i säljarens vård kvarbliva, att vad han tillhandlat sig skall fredas från utmätning för säljarens skuld och i händelse av dennes konkurs från boets tillgångar avskiljas, upprätte skriftlig avhandling om köpet med förteckning å de köpta persedlarna och vittnens underskrift. Han skall inom en vecka därefter i *ortstidning* inom den ort, där säljaren bor, låta införa kungörelse om avhandlingen med uppgift om säljarens och köparens namn och yrken, dagen då köpeavhandlingen blivit uppgjord samt köpeskillingens belopp. Avhandlingen jämte bevis om att kungörelsen införts i *ortstidning* skall dels inom åtta dagar från den dag då kungörelsen skedde uppvisas för kronofogdemyndigheten i den ort där egendomen finnes, och i bestyrkt avskrift tillställas myndigheten, dels inom en månad från samma dag företes inför tingsrätten i orten till intagande i dess protokoll.

2 §² Tingsrätten för förteckning över uppvisade och inprotokollerade köpeavhandlingar.

¹ Senaste lydelse 1970: 442.

² Senaste lydelse 1970: 442.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

gen anslå kungörelser av enahanda innehåll, som ovan nämnt är.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977.

Bestämmelserna i 1 § i sin äldre lydelse gäller fortfarande i fråga om kungörande som har beslutats eller börjat verkställas före ikraftträdandet.

Köpeavhandling, om vilken kungörelse finnes anslagen vid utgången av juni 1977, skall införas i förteckning som sägs i 2 §, varefter kungörelsen får nedtagas.

21 Förslag till**Lag om ändring i lagen (1862: 10 s. 1) om kallelse på okända borgenärer**

Härigenom föreskrives att 11 § lagen (1862: 10 s. 1) om kallelse på okända borgenärer¹ skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

11 §² Då kallelse är så sökt, som i 9 § sägs; utfärde rätten offentlig stämning å okända borgenärer att sist å viss dag, sedan sex månader förflutit, giva sina fordringar skriftligen eller muntligen an. Stämningen varde i rättens kansli anslagen sex månader före inställedagen och i allmänna tidningarna kungjord tre gånger, första gången fem och tredje gången sist två månader innan den dag inträffar. Utmätningsmannen i orten och alla inländska borgenärer, som å den i 9 § omförmälda förteckning upptagna äro, skola om stämningen särskilt underrättas; och foge rätten anstalt, att sådan underrättelse varder, minst en månad före inställedagen, dem meddelad.

11 §² Då kallelse är så sökt, som i 9 § sägs; utfärde rätten offentlig stämning å okända borgenärer att sist å viss dag, sedan sex månader förflutit, giva sina fordringar skriftligen eller muntligen an. Stämningen varde skyndsamt kungjord i Post- och Inrikes Tidningar. Utmätningsmannen i orten och alla inländska borgenärer, som å den i 9 § omförmälda förteckning upptagna äro, skola om stämningen särskilt underrättas; och foge rätten anstalt, att sådan underrättelse varder, minst en månad före inställedagen, dem meddelad.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977.

Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om kungörande som har beslutats eller börjat verkställas före ikraftträdandet.

¹ Lydelse av lagens rubrik enligt prop. 1976/77: 5.

² Senaste lydelse 1964: 327.

22 Förslag till**Lag om ändring i konkurslagen (1921: 225)**

Härigenom föreskrives i fråga om konkurslagen (1921: 225)¹

dels att i 85, 111, 129, 130, 149, 155, 166, 176, 186, 189 och 210 §§ orden "allmänna tidningarna" skall bytas ut mot "Post- och Inrikes Tidningar",

dels att 19, 74, 185 och 202 §§ skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

19 §² Meddelas beslut om konkurs skall konkursdomaren genast utsätta första borgenärssammanträdet att hållas inför konkursdomaren tidigast tre och senast fem veckor från dagen för konkursbeslutet. Sammanträdet får dock hållas senare än som har sagts nu, om det är nödvändigt med hänsyn till konkursboets omfattning och beskaffenhet. Konkursdomaren skall även bestämma den tid, minst fyra och högst tio veckor från dagen för konkursbeslutet, inom vilken bevakning av fordran skall äga rum. Han skall därjämte bestämma den eller de ortstidningar i vilka kungörelser om konkursen skola införas.

Konkursbeslutet jämte vad konkursdomaren bestämt enligt första stycket kungöres i Post- och Inrikes Tidningar och i ortstidning som avses i nämnda stycke.

Konkursbeslutet jämte vad konkursdomaren bestämt enligt första stycket kungöres i Post- och Inrikes Tidningar och ortstidning.

Gäldenären skall kallas till första borgenärssammanträdet och därvid erinras om sin skyldighet enligt 92 § att vid sammanträdet avlägga bouppteckningsed. I fråga om delgivning av kallelsen gäller vad som är föreskrivet om stämning i tvistemål.

74 § Skall konkursbos egendom säljas å auktion genom förvaltarens försorg, låte han kungöra auktionen på sätt och inom tid, som i utsökningslagen stadgas för kungörande av auktion å egendom av det slag, varom fråga är; dock vare kungörelsens införande i *allmänna tidningarna* eller i *länskungörelserna* icke i något fall erforderligt.

74 § Skall konkursbos egendom säljas å auktion genom förvaltarens försorg, låte han kungöra auktionen på sätt och inom tid, som i utsökningslagen stadgas för kungörande av auktion å egendom av det slag, varom fråga är; dock vare kungörelsens införande i *Post- och Inrikes Tidningar* icke i något fall erforderligt.

Vad sålunda stadgats skall äga motsvarande tillämpning beträffande auktion, som enligt 73 § besörjes av borgenär.

¹ Senaste lydelse av

111 § 1957: 97 176 § 1975: 244

130 § 1946: 809 210 § 1970: 848

155 § 1970: 848

166 § "—

² Senaste lydelse 1975: 244.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

185 §³ Finner konkursdomaren, då beslut om konkurs meddelas, anledning till antagande, att gäldenärens bo icke förslår till bestridande av konkurskostnaderna, och ställes ej genast säkerhet för sagda kostnader, skall vad förut i denna lag är stadgat om vidtagande av åtgärder då konkurs uppstått icke äga tillämpning, utan gälle vad här nedan föreskrives:

1) Konkursdomaren skall om konkursen genast utfärda kungörelse med uppgift om dagen, då konkursansökningen ingivits; och varde i kungörelsen dessutom anmärkt, att anledning finnes till sådant antagande, som ovan sagts. Kungörelsen skall ofördröjligen anslås i rättens kansli samt genast eller nästa postdag avsändas för att en gång införas i allmänna tidningarna ävensom en eller två tidningar inom orten; varjämte konkursdomaren har att om konkursen genast underrätta allmänna åklagaren i orten samt, om gäldenären är ämbets- eller tjänsteman, hans närmaste förmän.

1) Konkursbeslutet kungöres i Post- och Inrikes Tidningar och ortstidning. I kungörelsen skall anmärkas att anledning finnes till sådant antagande, som ovan sagts.

2) Konkursdomaren skall, där det provas erforderligt, förordna en god man att taga vård om gäldenärens bo. Har icke till konkursdomaren ingivits av gäldenären under edsförpliktelse underskriven förteckning över hans tillgångar och skulder med uppgift om dels varje borgenärs namn och postadress, dels i vad mån skuld avser lön eller pension och dels de böcker och andra handlingar, som röra boet, skall god man alltid förordnas. Det åligger i sådant fall gode mannen att ofördröjligen upprätta och till konkursdomaren inkomma med förteckning, som nyss sagts, samt att så snart kunskap vunnits om löne- eller pensionsskuld genast anmäla detta till kronofogdemyndigheten i gäldenärens hemortskommun. Finnes ej löne- eller pensionsskuld skall detta anmärkas i förteckningen. Vid bouppteckningsförrättningen skall gäldenären vara tillstädes och under edsförpliktelse redligen uppgiva boet.

3) Framgår ej av bouppteckningen, att tillgång finnes till bestridande av konkurskostnaderna, kalle konkursdomaren genast gäldenären att inställa sig för att fästa bouppteckningens riktighet med sådan ed, som i 91 § sägs. Edgången må ej utsättas att äga rum tidigare än en vecka efter det beslutet om konkurs meddelades. Har konkursansökningen gjorts av borgenär, varde underrättelse om tiden för edgången med posten översänd till honom.

Edgångsyrkande, varom stadgas i 93 §, må jämväl i fall, varom nu är fråga, av borgenär framställas.

Vad 4 kap. i övrigt föreskriver i avseende å edgång likasom ock vad i samma kapitel stadgas om påföljd för gäldenär av tredska att vid bouppteck-

³ Senaste lydelse 1975:1263.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

teckningsförrättning vara tillstådes och uppgiva boet skall i fall, som här avses, åga motsvarande tillämpning.

4) Varder ej genom tillägg vid bouppteckningens beedigande eller eljest ådagalagt, att tillgång finnes till bestridande av konkurskostnaderna, och ställes ej heller säkerhet för sagda kostnader, meddele konkursdomaren beslut om avskrivning av konkursen. Innan gäldenären beedigat bouppteckningen eller annan fullgjort edgång, som må hava förelagts honom, må konkursen ej avskrivas, där ej hinder föreligger för edgångs fullgörande inom skälig tid och konkursdomaren finner anledning saknas till antagande, att genom edgången tillgång till kostnadernas bestridande skulle yppas.

5) Finnes boet förslå till konkurskostnadernas bestridande eller ställes säkerhet för desamma, skall konkursdomaren iakttaga vad som omförmäles i 19 §, därvid likväl de tider, som enligt sagda paragraf skola räknas från det beslutet om konkurs meddelades, i stället skola räknas från dagen för utfärdandet av kungörelse enligt paragrafen. Med konkursen skall jämväl i övrigt så förhållas som i allmänhet är beträffande konkurser föreskrivet; dock att, där bouppteckningsed redan avlagts, det ej åligger gäldenären eller annan, som gått eden, att ånyo fullgöra sådan edgång.

202 § Erfordras under konkursen ändrad föreskrift, i vilken eller vilka ortstidningar kungörelser angående konkursen skola införas, ankomme på konkursdomaren att meddela och låta kungöra sådan föreskrift; underrättet ock ofördröjligen rättens ombudsman därom.

Möter hinder för införande av kungörelse om konkursen i ortstidning, som i sådant avseende bestämts, skall kungörelsen anses behörigen offentliggjord, ändå att den ej intagits i den tidning.

Möter hinder för införande av kungörelse om konkursen i viss ortstidning, skall kungörelsen anses behörigen offentliggjord, ändå att den ej intagits i den tidning.

Kungörelse om konkursmåls handläggning vid rätten må utan hinder av föreskrift, att densamma skall införas i ortstidning minst tio dagar för den, som utsatts för handläggningen, i sådan tidning införas senare, om konkursdomaren finner särskilda omständigheter därtill föranleda.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977.

Bestämmelserna i 19 § gäller fortfarande i fråga om kungörande som har beslutats eller börjat verkställas före ikraftträdandet.

23 Förslag till**Lag om ändring i utsökningslagen (1877: 31 s. 1)**

Härigenom föreskrives i fråga om utsökningslagen (1877: 31 s. 1)¹ dels att i 91 § orden "allmänna tidningarna" skall bytas ut mot "Post- och Inrikes Tidningar".

dels att 90, 96 a och 141 §§ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

90 §² Skall lös egendom säljas på auktion, skall *utmätningssmannen kungöra* tid och ställe för auktionen i *tidning inom orten* och på sätt som i övrigt finnes lämpligt. Finnes för viss ort förordnat, att auktion skall kungöras på särskilt sätt, skall det också lända till efterrättelse.

Föreslagen lydelse

90 §² Skall lös egendom säljas på auktion, skall tid och ställe för auktionen *kungöras i den eller de ortstidningar som utmätningssmannen bestämmer samt på sätt som i övrigt finnes lämpligt*. Finnes för viss ort förordnat, att auktion skall kungöras på särskilt sätt, skall det också lända till efterrättelse.

Är egendom, som säljas skall, av beskaffenhet att den ej, utan att förstöras eller väsentligen försämrats, kan förvaras under den tid, som för auktionens kungörande i ovan stadgad ordning erfordras, äge utmätningssmannen låta kungöra försäljningen på annat sätt, som lämpligt finnes.

96 a §³ Lös egendom, som avses i detta kapitel och kan antagas ej vara föremål för okänd sjö- eller luftpanträtt, äger utmätningssmannen sälja under hand i stället för på auktion, om det är sannolikt att avsevärt högre köpeskilling kan uppnås därigenom. Innan försäljning sker, skola gäldenären, sökanden och envar annan, vars rätt är beroende av försäljningen och som är känd för utmätningssmannen, om möjligt erhålla tillfälle att yttra sig.

Innan egendom säljes under hand, skall utmätningssmannen infordra anbud genom kungörelse, som införes i *en eller flera tidningar inom orten*, eller på annat lämpligt sätt. Avges ej anbud som utmätningssmannen anser sig böra godtaga, skall auktion utsättas.

Innan egendom säljes under hand, skall utmätningssmannen infordra anbud genom kungörelse, som införes i *den eller de ortstidningar som utmätningssmannen bestämmer*, eller på annat lämpligt sätt. Avges ej anbud som utmätningssmannen anser sig böra godtaga, skall auktion utsättas.

I fråga om försäljning under hand äga i övrigt 91 § 2 och 5 mom. samt 92 och 96 §§ motsvarande tillämpning.

141 §⁴ När utmätt lös egendom sålts under hand, skall utmätningssmannen, om det ej är uppenbart obehövt, utsätta sammanträde

141 §⁴ När utmätt lös egendom sålts under hand, skall utmätningssmannen, om det ej är uppenbart obehövt, utsätta sammanträde

¹ Senaste lydelse av 91 § 1973: 1131 (jfr 1975: 917).

² Senaste lydelse 1973: 1131 (jfr 1975: 917).

³ Senaste lydelse 1973: 1131 (jfr 1975: 917).

⁴ Senaste lydelse 1973: 1131 (jfr 1975: 917).

Nuvarande lydelse

för köpeskillings fördelning och minst två veckor i förväg kalla gäldenären, sökanden och envar annan rättsägare som är känd för utmätningsmannen. När särskilda skäl föranleda det, skall *han* också *kungöra* tid och plats för sammanträdet i *tidning inom orten* eller på annat lämpligt sätt.

Föreslagen lydelse

för köpeskillings fördelning och minst två veckor i förväg kalla gäldenären, sökanden och envar annan rättsägare som är känd för utmätningsmannen. När särskilda skäl föranleda det, skall tid och plats för sammanträdet också *kungöras i den eller de ortstidningar som utmätningsmannen bestämmer* eller på annat lämpligt sätt.

Har lös egendom sålts på auktion enligt 5 kap., skall sammanträde för köpeskillings fördelning utsättas, om annan än sökanden gjort anspråk på betalning enligt vad som sägs i 139 § eller, när flera äro sökande, någon av dem påstått bättre förmånsrätt än utmätningen medför. Till sammanträdet skall utmätningsmannen kalla gäldenären, sökanden och envar annan rättsägare som är känd för honom.

Sammanträde som avses i 1 eller 2 mom. skall hållas inom två veckor efter utgången av tid som föreskrives i 137 §.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977.

24 Förslag till

Lag om ändring i delgivningslagen (1970:428)

Härigenom föreskrives att 17 och 19 §§ delgivningslagen (1970:428) skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

17 §¹ Kungörelsedelgivning sker genom att handlingen hålles tillgänglig viss tid hos myndigheten eller på plats, som myndigheten bestämmer, och genom att meddelande härom och om handlingens huvudsakliga innehåll införes i *lämplig tidning* inom sju dagar från beslut om kungörelsedelgivning. Är införande i tidning uppenbarligen meningslöst, får meddelandet i stället anslås i myndighetens lokal inom samma tid. Detta förfarande får också användas, om kungörelsedelgivning enligt 15 § ägt rum och därefter ny delgivning skall ske i samma mål eller ärende. Vid delgivning i fall som avses i 16 § första stycket andra punkten med de personer som hyr eller annars innehar lägenhet i samma fastighet skall dessutom meddelandet anslås inom fastigheten på lämpligt sätt inom sju dagar från beslutet om kungörelsedelgivning.

Meddelande som avses i första stycket bör även anslås på kommunens anslagstavla i den kommun som med hänsyn till ändamålet med delgivningen finnes lämplig, om det kan antagas att den som sökes för delgivning därigenom nås av meddelandet.

I fall som avses i 16 § sändes dessutom meddelande med posten till någon eller några av de personer som sökes för delgivning under deras vanliga adresser för att vara tillgängligt för alla dem som avses med delgivningen. Ingår statlig myndighet eller kommun bland dem som avses med delgivningen, skall sådant meddelande alltid sändas till myndigheten eller

Föreslagen lydelse

17 §¹ Kungörelsedelgivning sker genom att handlingen hålles tillgänglig viss tid hos myndigheten eller på plats, som myndigheten bestämmer, och genom att meddelande härom och om handlingens huvudsakliga innehåll införes i *Post- och Inrikes Tidningar och ortstidning eller endera av dessa* inom tio dagar från beslut om kungörelsedelgivning. Är införande i tidning uppenbarligen meningslöst, får meddelandet i stället anslås i myndighetens lokal inom samma tid. Detta förfarande får också användas, om kungörelsedelgivning enligt 15 § ägt rum och därefter ny delgivning skall ske i samma mål eller ärende. Vid delgivning i fall som avses i 16 § första stycket andra punkten med de personer som hyr eller annars innehar lägenhet i samma fastighet skall dessutom meddelandet anslås inom fastigheten på lämpligt sätt inom sju dagar från beslutet om kungörelsedelgivning.

¹ Senaste lydelse 1972: 725.

kommunen. Avser delgivningen i fall som avses i 16 § första stycket andra punkten de personer som hyr eller annars innehar lägenhet i samma fastighet, skall i stället handlingen eller meddelande enligt 6 § andra stycket sändas med posten till envar av dem, om ej också detta förfarande skulle medföra större kostnad och besvär än som är försvarligt med hänsyn till ändamålet med delgivningen.

19 § Delgivning har skett genom att den som sökes för delgivning har mottagit handlingen i huvudskrift eller styrkt avskrift eller styrkt kopia oavsett på vilket sätt den kommit honom tillhanda.

Förekommer vid särskild postdelgivning eller stämningsmannadelgivning att den som sökes för delgivning vägrar att taga emot handlingen, anses delgivning ändå ha skett.

Delgivning skall anses ha skett enligt 6 § andra stycket genom att handlingen är tillgänglig och meddelandet delgivits,

enligt 12 eller 13 § genom att det blivit fullgjort som föreskrives där,

enligt 15 § andra stycket sista punkten genom att handlingen lämnats i den söktes hemvist eller fästs på dörren till hans bostad,

enligt 17 § på *sjunde* dagen efter beslutet om kungörelsedelgivning under förutsättning att det blivit fullgjort som föreskrives i paragrafens första stycke.

Delgivning skall anses ha skett enligt 6 § andra stycket genom att handlingen är tillgänglig och meddelandet delgivits,

enligt 12 eller 13 § genom att det blivit fullgjort som föreskrives där,

enligt 15 § andra stycket sista punkten genom att handlingen lämnats i den söktes hemvist eller fästs på dörren till hans bostad,

enligt 17 § på *tionde* dagen efter beslutet om kungörelsedelgivning under förutsättning att det blivit fullgjort som föreskrives i paragrafens första stycke.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977.

Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om kungörelsedelgivning som har beslutats före ikraftträdandet.

25 Förslag till

Lag om ändring i lagsökningslagen (1946: 808)

Härigenom föreskrives att i 11 § lagsökningslagen (1946: 808) orden "allmänna tidningarna" skall bytas ut mot "Post- och Inrikes tidningar".

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977.

26 Förslag till Lag om ändring i förvaltningslagen (1971: 290)

Härigenom föreskrives att 12 § förvaltningslagen (1971: 290) skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

12 § Besvär över myndighets beslut anföres genom att besvärshandling tillställs den förvaltningsmyndighet eller förvaltningsdomstol som har att pröva besvären. I besvärshandlingen skall anges det beslut som överklagas.

Besvärshandlingen skall ha kommit in inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. I fråga om beslut, som avser föreskrift till allmän efterrättelse och som ej delges, räknas besvärstiden från den dag då beslutet tillkännagavs. *Har beslutet tillkännagivits vid mer än ett tillfälle, räknas besvärstiden från dagen för det sista tillkännagivandet.*

Besvärshandlingen skall ha kommit in inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. I fråga om beslut, som avser föreskrift till allmän efterrättelse och som ej delges, räknas besvärstiden från den dag då beslutet tillkännagavs. *Härvid har 5 § första stycket lagen (1977: 000) om kungörande i mål och ärenden hos myndighet m. m. motsvarande tillämpning.*

Besvär som ej anförts i rätt tid upptages ej till prövning. Har besvärshandlingen före besvärstidens utgång kommit in till den myndighet som har meddelat det överklagade beslutet, skall besvären ändå upptagas till prövning.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977.

Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om talan mot beslut som har fattats före ikraftträdandet.

27 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1968: 555) om rätt för utlänning och utländskt företag att idka näring här i riket

Härigenom föreskrives att i 26 och 27 §§ lagen (1968: 555) om rätt för utlänning och utländskt företag att idka näring här i riket¹ orden "allmänna tidningarna" skall bytas ut mot "Post- och Inrikes Tidningar".

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977.

28 Förslag till

Lag om ändring i sjölagen (1891: 35 s. 1)

Härigenom föreskrives i fråga om sjölagen (1891: 35 s. 1)²

dels att i 217 § orden "allmänna tidningarna" skall bytas ut mot "Post- och Inrikes Tidningar".

dels att 40 § skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

40 § Partrederi föreligger, om flera överenskommit att under delad ansvarighet gemensamt driva sjöfart med eget fartyg. Anmälan om partrederiavtal kan göras hos registermyndigheten, som har att ofördröjligen *kungöra* anmälningen. Närmare föreskrifter om anmälnings- och kungörelseförfarandet meddelas av regeringen.

Föreslagna lydelse

40 § Partrederi föreligger, om flera överenskommit att under delad ansvarighet gemensamt driva sjöfart med eget fartyg. Anmälan om partrederiavtal kan göras hos registermyndigheten, som har att ofördröjligen *anteckna* anmälningen i det register där fartyget är infört eller, om det ej är registrerat, *kungöra densamma*. Närmare föreskrifter om anmälnings- och kungörelseförfarandet meddelas av regeringen.

För de förpliktelser som uppkomma för partrederiet sedan redcriavtalet anmälts till registermyndigheten svarar varje redare endast i förhållande till sin andel i fartyget i den mån han ej åtagit sig större ansvarighet. För dessförinnan uppkomna rederiförpliktelser svara redarna solidariskt.

I fråga om redarnas inbördes rättigheter och skyldigheter tillämpas bestämmelserna i 41–57 §§ i den mån annat ej avtalats.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977.

29 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1907: 15 s. 1) angående avlösning av avgäld från avsöndrad lägenhet

Härigenom föreskrives att 6 § lagen (1907: 15 s. 1) angående avlösning av avgäld från avsöndrad lägenhet³ skall upphöra att gälla vid utgången av juni 1977.

¹ Senaste lydelse av 26 § 1975: 1361.

² Lagen omtryckt 1975: 1289.

³ Senaste lydelse av 6 § 1917: 276.

30 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1921:378) om ströängars indragande till kronan

Härigenom föreskrives att 14 och 60 §§ lagen (1921:378) om ströängars indragande till kronan skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvorande lydelse

14 § *Om ungefärliga tiden för förrättning, som ströängsnämnd har att företaga å fastighet, skall lantmätaren minst fjorton dagar förut låta uppläsa kungörelse i kyrkan i den församling, där fastigheten är belägen. Därjämte åligger lantmätaren att minst tjugu dagar före den beräknade tiden för förrättningen med posten avsända kallelse till den, som enligt senaste mantalslängd eller eljest tillgängliga upplysningar i egenskap av ägare innehar fastigheten; dock vare, där denne icke har känt hemvist inom riket eller han vistas utom riket, sådan kallelse icke erforderlig.*

Föreslagen lydelse

14 § *Det åligger lantmätaren att minst tjugu dagar före den beräknade tiden för förrättning, som ströängsnämnd har att företaga å fastighet, med posten avsända kallelse till den, som enligt senaste mantalslängd eller eljest tillgängliga upplysningar i egenskap av ägare innehar fastigheten; dock vare, där denne icke har känt hemvist inom riket eller han vistas utom riket, sådan kallelse icke erforderlig.*

Då ecklesiastikt hemman beröres av förrättning, som här avses, göra lantmätaren i god tid hos länsstyrelsen anmälan därom, i syfte att allmänt ombud må förordnas att vid förrättningen bevaka hemmanets rätt.

60 § Ersättning, som utgår på sätt i 56 eller 57 § sägs, skall av länsstyrelsen utbetalas, så snart beslutet om ängarnas indragning äger laga kraft.

Besväras fastigheten av sökt eller beviljad inteckning för fordran eller för avkomst eller annan förmån, som upplåtits att utgå av fastigheten, eller kan fastigheten, jämlikt 11 kap. 2 § jordabalken, i ägarens hand häfta för ogulden köpeskillning, må ersättningen icke till ägaren utbetalas, med mindre han styrker, att vederbörande rättsägare lämnat sitt medgivande därtill. Gitter fastighetens ägare ej visa sådant medgivande, skall länsstyrelsen fördela beloppet mellan rättsägarna i den ordning, som är stadgat för fördelning av köpeskillning för utmättningsvis såld fast egendom.

Kallelse till sammanträde för fördelningen skall genom länsstyrelsens försorg med posten sändas till fastighetens ägare samt inteckningshavare, som äga rätt till betalning ur ersättningen. Är inteckningshavare okänd, låte länsstyrelsen införa kungörelse i *allmänna tidningarna och tidning inom orten*

Kallelse till sammanträde för fördelningen skall genom länsstyrelsens försorg med posten sändas till fastighetens ägare samt inteckningshavare, som äga rätt till betalning ur ersättningen. Är inteckningshavare okänd, låte länsstyrelsen införa kungörelse i *Post- och Inrikes Tidningar* minst fjorton da-

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

minst fjorton dagar före sammanträdet.

gar före sammanträdet.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977.

Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om kungörande som har beslutats eller börjat verkställas före ikraftträdandet.

31 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1927: 79) om rätt för borgenär till betalning ur ersättning på grund av brandförsäkringsavtal

Härigenom föreskrives att 2 § lagen (1927: 79) om rätt för borgenär till betalning ur ersättning på grund av brandförsäkringsavtal¹ skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

2 § Har ersättningsbelopp blivit nedsatt hos länsstyrelsen, utsatte denna så snart ske kan sammanträde för förhandling om rättsägares anspråk och beloppets fördelning.

Kallelse till sammanträdet skall genom länsstyrelsens försorg minst fjorton dagar förut med posten sändas till fastighetsägaren och kända borgenärer, som i denna lag avses, så ock *införas i allmänna tidningarna och tidning inom orten*. I övrigt skall i avseende å fördelningen bestämmelserna om fördelning av köpeskillning för exekutivt försäld fast egendom äga motsvarande tillämpning.

Kallelse till sammanträdet skall genom länsstyrelsens försorg minst fjorton dagar förut med posten sändas till fastighetsägaren och kända borgenärer, som i denna lag avses, så ock *kungöras i Post- och Inrikes Tidningar*. I övrigt skall i avseende å fördelningen bestämmelserna om fördelning av köpeskillning för exekutivt försäld fast egendom äga motsvarande tillämpning.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977.

Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om kungörande som har beslutats eller börjat verkställas före ikraftträdandet.

¹ Lagen omtryck 1970: 1011.

Senaste lydelse av lagens rubrik 1970: 1011.

32 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1927: 85) om dödande av förkommen handling

Härigenom föreskrives i fråga om lagen (1927: 85) om dödande av förkommen handling¹

dels att i 12 och 13 §§ orden "allmänna tidningarna" skall bytas ut mot "Post- och Inrikes Tidningar",

dels att 6 § skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

6 § Har sökanden visat sannolika skäl, att handlingen för honom förstörts eller eljest förkommit, förelägge rätten honom att å viss rättegångsdag fullfölja ansökningen; och utfärde rätten offentlig stämning, som *anslås i rättens kansli och genom rättens försorg införes i allmänna tidningarna ävensom, där rätten prövar lämpligt, i tidning inom orten. Införandet i allmänna tidningarna skall äga rum i första numret för januari, april, juli eller oktober månad; och skall vid utsättande av dag för ansökningens fullföljande iakttagas, att minst ett och högst två år komma att förflyta mellan dagen för införandet och den dag, som utsättes för ärendets fullföljande.*

Stämningen skall innehålla, jämte beskrivning av handlingen, att sannolika skäl visats för sökandens uppgift att den för honom förkommit, ävensom tillkännagivande att, om någon innehar handlingen eller vet att den finnes i behåll, han bör därom hos rätten göra anmälan sist å den för ärendets fullföljande utsatta dag.

Har stämningen icke blivit i rätt tid införd i *allmänna tidningarna* och möter på grund därav hinder för ärendets företagande å den utsatta dagen, äge rätten utsätta ny dag för ansökningens fullföljande samt utfärda och kungöra offentlig stämning på sätt förut sagts. Under-

Föreslagen lydelse

6 § Har sökanden visat sannolika skäl, att handlingen för honom förstörts eller eljest förkommit, förelägge rätten honom att å viss rättegångsdag fullfölja ansökningen; och utfärde rätten offentlig stämning, som genom rättens försorg *kungöres i Post- och Inrikes Tidningar. Kungörelsen skall införas i tidningens första nummer för januari, april, juli eller oktober månad; och skall vid utsättande av dag för ansökningens fullföljande iakttagas, att minst ett och högst två år komma att förflyta mellan dagen för kungörandet och den dag, som utsättes för ärendets fullföljande.*

Har stämningen icke blivit i rätt tid införd i *Post- och Inrikes Tidningar* och möter på grund därav hinder för ärendets företagande å den utsatta dagen, äge rätten utsätta ny dag för ansökningens fullföljande samt utfärda och kungöra offentlig stämning på sätt förut sagts.

¹ Lagen omtryckt 1970: 1012.

Senaste lydelse av 13 § 1973: 1072 (jfr 1975: 910).

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

rättelse härom skall meddelas sökanden.

Underrättelse härom skall meddelas sökanden.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977.

Bestämmelserna i 6 § i sin äldre lydelse gäller fortfarande i fråga om kungörande som har beslutats eller börjat verkställas före ikraftträdandet.

33 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1934: 437) för Sveriges riksbank

Härigenom föreskrives att i 27 § lagen (1934: 437) för Sveriges riksbank¹ orden "allmänna tidningarna" skall bytas ut mot "Post- och Inrikes Tidningar".

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977.

¹ Senaste lydelse av 27 § 1974: 569.

34 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1918: 163) med vissa bestämmelser om sjöfynd

Härigenom föreskrives att 1, 3 och 7 §§ lagen (1918: 163) med vissa bestämmelser om sjöfynd skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

1 § Var som i saltsjön inom svensk skärgård eller vid svensk kust eller i rikets segelbara insjöar, floder eller kanaler bärgar övergivet fartyg eller skeppsvrak eller till fartyg hörande redskap eller gods, evad sådant upptages från botten eller anträffas flytande på vattnet eller drivet å strand, vare skyldig att anmäla fyndet hos *landsfiskal eller annan polisman* eller hos tulltjänsteman; och skall det åligga den, som mottagit sådan anmälan, att därom ofördröjligen meddela distriktets tullförvaltning underrättelse.

3 §¹ Tullförvaltning, som mottagit underrättelse om bärgning enligt vad i 1 § eller 2 § första stycket sägs, vare skyldig att föranstalta om besiktning av fyndet samt att därefter låta i *allmänna tidningarna* samt i de av *sjöfartsstyrelsen* utgivna Underrättelser för sjöfarande *ävensom i tidning inom orten* införa kungörelse om bärgningen med föreläggande för ägaren till det bärgade godset att anmäla sig hos tullförvaltningen inom nittio dagar från kungörandet i *allmänna tidningarna* eller inom den längre tid, ej överstigande ett år, från *sagda kungörande*, som generaltullstyrelsen kan för särskilt fall finna skäligt bestämma.

Föreslagen lydelse

1 § Var som i saltsjön inom svensk skärgård eller vid svensk kust eller i rikets segelbara insjöar, floder eller kanaler bärgar övergivet fartyg eller skeppsvrak eller till fartyg hörande redskap eller gods, evad sådant upptages från botten eller anträffas flytande på vattnet eller drivet å strand, vare skyldig att anmäla fyndet hos *polismyndighet* eller hos tulltjänsteman; och skall det åligga den, som mottagit sådan anmälan, att därom ofördröjligen meddela distriktets tullförvaltning underrättelse.

3 §¹ Tullförvaltning, som mottagit underrättelse om bärgning enligt vad i 1 § eller 2 § första stycket sägs, vare skyldig att föranstalta om besiktning av fyndet samt att därefter låta i *Post- och Inrikes Tidningar* samt i de av *sjöfartsverket* utgivna Underrättelser för sjöfarande införa kungörelse om bärgningen med föreläggande för ägaren till det bärgade godset att anmäla sig hos tullförvaltningen inom nittio dagar från kungörandet eller inom den längre tid, ej överstigande ett år, från *kungörandet*, som generaltullstyrelsen kan för särskilt fall finna skäligt bestämma.

Kan det bärgade godset ej vårdas utan fara för försämring, skall det försäljas å offentlig auktion. De vid auktionen influtna medlen skola nedsättas i riksbanken på sätt särskilt stadgas för att, efter utgången av den i första stycket sagda tid, vederbörande tillhandahållas.

¹ Senaste lydelse 1955: 392.

Nuvarande lydelse

7 § Överstiger fynds värde ej tio kronor, enligt intyg av *landsfiskal* eller av tulltjänsteman, vilken generaltullstyrelsen bemyndigat att utfärda sådant intyg, må, där tullförvaltningen ej finner särskild anledning föreligga för fyndets behandling i annan ordning, tullförvaltningen, utan vidare besiktning och utan kungörande av bärgningen, utlämna fyndet till bärgaren.

Föreslagen lydelse

7 § Överstiger fynds värde ej tio kronor, enligt intyg av *polismyndighet* eller av tulltjänsteman, vilken generaltullstyrelsen bemyndigat att utfärda sådant intyg, må, där tullförvaltningen ej finner särskild anledning föreligga för fyndets behandling i annan ordning, tullförvaltningen, utan vidare besiktning och utan kungörande av bärgningen, utlämna fyndet till bärgaren.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977.

Bestämmelserna i 3 § i sin äldre lydelse gäller fortfarande i fråga om kungörande som har beslutats eller börjat verkställas före ikraftträdandet.

35 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1939: 608) om enskilda vägar

Härigenom föreskrives att 52, 56, 80 och 93 §§ lagen (1939: 608) om enskilda vägar skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

52 § Styrelse för vägsamfällighet skall bestå av en eller flera här i riket bosatta personer och hava sitt säte i den ort, där vägen eller största delen därav är belägen.

Ändå att den tid, för vilken styrelseledamot blivit utsedd, ej gått till ända, må han skiljas från uppdraget genom beslut av de väghållningsskyldiga.

Anmälan om val av styrelse eller ändring i dess sammansättning skall ofördröjligen göras hos länsstyrelsen.

Har styrelseledamot avgått eller den tid, för vilken han blivit vald, gått till ända utan att anmälan om nytt val skett, och är styrelsen med kvarstående ledamöter ej beslutför, eller saknas eljest behörig styrelse, skall länsstyrelsen på yrkande av någon, vars rätt kan vara beroende av att styrelse finnes, förordna syssloman att, intill dess efter inkommen anmälan om verkställt val förordnandet återkallas, antingen ensam eller jämte de styrelseledamöter, som må finnas, förvalta samfällighetens angelägenheter och företräda samfälligheten på sätt om styrelse finnes nedan stadgat. Syssloman njute av samfälligheten arvode, som bestämmes av länsstyrelsen.

Då styrelse utsetts eller ändring i dess sammansättning skett samt då förordnande av syssloman ägt rum, skall på samfällighetens bekostnad underrättelse därom intagas i länskungörelserna.

Länsstyrelsen skall föra förteckning över vägsamfälligheter. Förteckningen skall innehålla uppgifter om styrelses sammansättning och om förordnad syssloman.

56 § Å sammanträde, varom i 50 § förmåles, må rösträtt för envar av de väghållningsskyldiga fastigheterna utövas av den, som jämlikt 5 § har att svara för fullgörande av fastighetens förpliktelser, efter det andelstal, som är bestämmande för fastighetens delaktighet i väghållningsskyldigheten. Väghållningsskyldig, som icke gäldat förfallet bidrag, är förlustig sin rösträtt, intill dess betalningen fullgöres. Ej må någon utöva rösträtt för mer än en tiondel av de väghållningsskyldigas sammanlagda, å sammanträdet företrädde andelstal. Ej heller må någon själv eller genom ombud eller såsom ombud för annan deltaga i behandling av fråga rörande avtal mellan honom och samfälligheten eller angående avtal mellan denna och tredje man, där han i frågan äger ett väsentligt intresse, som kan vara stridande mot samfällighetens. Vad sålunda stadgats äge motsvarande tillämpning beträffande rättegång eller annan talan mot honom eller tredje man.

Vid avgörande av fråga, som rör uteslutande sådan del av väghållningen, däri allenast vissa av de väghållningsskyldiga äro pliktiga att taga del, tillkomme endast dessa väghållningsskyldiga rösträtt.

För beslut vid sammanträde erfordras, där ej i stadgarna finnes för

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

visst fall annorledes bestämt, allenast enkel pluralitet i röstetal, beräknat på sätt ovan nämnts. Vid lika röstetal avgöres val genom lottning, i andra frågor gälle den mening, som biträdades av de flesta röstande, eller, om jämväl antalet röstande är lika, av ordföranden vid sammanträdet.

Över beslut, som å sammanträde fattas, skall genom styrelsens försorg föras protokoll, vilket senast fjorton dagar efter sammanträdet skall vara för de väghållningsskyldiga tillgängligt.

Kallelse till sammanträde skall, där ej i gällande stadgar annorledes bestämts, antingen skriftligen delgivas samtliga väghållningsskyldiga minst en vecka före sammanträdet eller ock minst fjorton dagar därförut kungöras *såväl kyrkan förden eller de församlingar, där vägen är belägen, som ock i minst en av ortens tidningar.*

Kallelse till sammanträde skall, där ej i gällande stadgar annorledes bestämts, antingen skriftligen delgivas samtliga väghållningsskyldiga minst en vecka före sammanträdet eller ock minst fjorton dagar därförut kungöras *i den eller de ortstidningar som vägsamfälligheten bestämmer.*

Styrelsen äge, när den finner lämpligt, kalla de väghållningsskyldiga till extra sammanträde. Varder sådant sammanträde för uppgivet ändamål påfordrat av minst en femtedel av de väghållningsskyldiga eller det mindre antal, som må vara i stadgarna bestämt, skall sammanträde av styrelsen utlysas.

80 §¹ Sedan vid förrättningen tillfälle beretts sakägarna att yttra sig samt erforderlig utredning verkstälts, skall förrättningsmannen med gode männen, där han av sådana biträdades, upprätta skriftligt utlåtande angående de i 79 § omförmälda frågorna. I utlåtandet skall tillika angivas, huru kostnaderna för förrättningen skola gäldas.

Skall enligt utlåtandet vägförening bildas, utmärke förrättningsmannen å karta föreningens område och vägar. Vid utlåtandet skola i ty fall fogas dels förteckning över vägarna med uppgift om de fastigheter, å vilka vägar- na äro belägna eller skola anläggas, dels ock förteckning över fastigheterna inom föreningens område med uppgift för varje fastighet om ägarens namn och hemvist jämte andelstal. Förteckningarna skola innehålla erforderliga hänvisningar till kartan.

Utlåtandet skall innehålla besked, huruvida underställning skall äga rum enligt vad i 81 § första stycket sägs, samt uppgift om vad den, som vill anföra besvär över utlåtandet, har att iakttaga.

Förrättningen skall avslutas med att utlåtandet framläggas för sakägarna å tid och plats som vid sammanträde bestämts; och skall utlåtandet därefter jämte övriga i andra stycket omförmälda handlingar å sådan plats vara utställt till granskning under den tid, som efter ty i 81 § sägs gäller för anförande av besvär över utlåtandet. Innan för-

Förrättningen skall avslutas med att utlåtandet framläggas för sakägarna å tid och plats som vid sammanträde bestämts; och skall utlåtandet därefter jämte övriga i andra stycket omförmälda handlingar å sådan plats vara utställt till granskning under den tid, som efter ty i 81 § sägs gäller för anförande av besvär över utlåtandet. Innan för-

¹ Senaste lydelse 1954: 197.

Nuvarande lydelse

rättningen avslutas, skall kungörelse om tiden och platsen, där utlåntagandet kommer att hållas tillgängligt, *uppläsas i kyrkan för den eller de församlingar, där de av förrättningen berörda fastigheterna äro belägna, och* införas i ortstidning samt översändas till byggnadsnämnden.

Sedan förrättningen avslutats, skall förrättningsmannen så snart ske kan till länsstyrelsen översända samtliga till förrättningen hörande handlingar jämte nödigt antal avskrifter av desamma.

93 §² Då länsstyrelse meddelat beslut i ärende, som avses i detta kapitel, skall, utom i fall som avses i fjärde stycket, underrättelse om beslutets innehåll i vederbörliga delar *genom länsstyrelsens försorg antingen* tillställas envar, som beslutet rör, eller ock *kungöras på sätt i 80 § fjärde stycket sägs.*

Föreslagen lydelse

rättningen avslutas, skall kungörelse om tiden och platsen, där utlåntagandet kommer att hållas tillgängligt, införas i ortstidning samt översändas till byggnadsnämnden.

93 §² Då länsstyrelse meddelat beslut i ärende, som avses i detta kapitel, skall, utom i fall som avses i fjärde stycket, *genom länsstyrelsens försorg antingen* underrättelse om beslutets innehåll i vederbörliga delar tillställas envar, som beslutet rör, eller ock *beslutet hållas tillgängligt på lämplig plats inom orten, varom kungörelse skall införas i ortstidning och* översändas till byggnadsnämnden.

Mot länsstyrelses beslut enligt detta kapitel i fråga om skyldighet för fastighet, som ingår i vägförening, att bidra till föreningens utgifter, om skyldighet att gälla kostnad för förrättning eller utredning, om föreläggande som avses i 87 §, om fastställelse av stadgar eller av beslut om ändring däri, om meddelande av föreskrifter att gälla såsom stadgar, om förordnande eller entledigande av syssloman, om ersättning för uppdrag eller om beslut av vägförening föres talan hos kammarrätten genom besvär.

Talan mot annat beslut av länsstyrelse enligt detta kapitel föres, där ej enligt vad nedan föreskrives vid beslutet skall förbliva, hos regeringen genom besvär.

Över beslut, varigenom länsstyrelse förordnat förrättningsman eller sakkunnigt biträde eller föreskrivit underställning av utlåntande, må ej klagas. Ej heller må talan föras mot länsstyrelses beslut rörande fastställande av särskilt värde å fastighet eller mot beslut, varigenom förrättning återförvisats till förrättningsmannen. Att talan ej må föras mot länsstyrelses beslut i jävsfråga, följer av vad i 30 och 78 §§ är stadgat.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977.

Bestämmelserna i 56, 80 och 93 §§ i sin äldre lydelse gäller fortfarande i fråga om kungörande som har beslutats eller börjat verkställas före ikraftträdandet.

² Senaste lydelse 1975: 677.

36 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1948: 433) om försäkringsrörelse

Härigenom föreskrives i fråga om lagen (1948: 433) om försäkringsrörelse¹

dels att i 18 och 49 §§, 62 § 2 mom., 115, 180, 215, 228, 297, 314 och 316 §§ orden "allmänna tidningarna" skall bytas ut mot "Post- och Inrikes Tidningar",

dels att i 49 § orden "tidning inom den ort, där styrelsen har sitt säte" skall bytas ut mot "den eller de ortstidningar, som styrelsen bestämmer",

dels att i 115, 215 och 228 §§ orden "tidning inom den ort, där bolagets styrelse har sitt säte" skall bytas ut mot "den eller de ortstidningar, som styrelsen bestämmer",

dels att i 18 och 180 §§ orden "tidning inom den ort, där bolagets styrelse skall hava sitt säte" skall bytas ut mot "den eller de ortstidningar, som stiftarna bestämma",

dels att 62 § 1 mom., 63, 137 och 234 §§ samt 295 § 3 mom. skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

62 § 1 mom.² Beslut om nedsättning av aktiekapitalet enligt 61 § må, där beslutet icke innefattar föreskrift, att det nedsättningen motsvarande beloppet skall avsättas till reservfonden eller säkerhetsfonden, ej bringas till verkställighet utan rättens tillstånd.

Rättens tillstånd skall av styrelsen och verkställande direktören sökas senast inom sex månader efter det nedsättningsbeslutet registrerades. Vid ansökningen skola vara fogade bevis att beslutet blivit registrerat samt avskrift av fastställd balansräkning för nästföregående räkenskapsår, försedd med anteckning om bolagsstämmans beslut rörande bolagets vinst eller förlust. Rätten inhämta försäkringsinspektionens yttrande huruvida eller i vad mån nedsättningen kan komma att inverka på försäkrings-

Rättens tillstånd skall av styrelsen och verkställande direktören sökas senast inom sex månader efter det nedsättningsbeslutet registrerades. Vid ansökningen skola vara fogade bevis att beslutet blivit registrerat samt avskrift av fastställd balansräkning för nästföregående räkenskapsår, försedd med anteckning om bolagsstämmans beslut rörande bolagets vinst eller förlust. Rätten inhämta försäkringsinspektionens yttrande huruvida eller i vad mån nedsättningen kan komma att inverka på försäkringstagar-

¹ Senaste lydelse av
297 § 1976: 145,
314 § 1974: 165

² Senaste lydelse 1967: 540.

Nuvarande lydelse

tagarnas rätt. Finner rätten med hänsyn till yttrandets innehåll nedsättningen icke böra bringas till verkställighet, skall ansökningen genast avslås. I annat fall utfärde rätten kallelse å bolagets borgenärer, med föreläggande för den, som vill bestrida ansökningen, att sist å viss dag, sedan sex månader förflutit, skriftligen hos rätten göra anmälan därom vid äventyr att han eljest anses hava medgivit ansökningen. Kallelsen varde *anslagen i rättens kansli sex månader före inställedagen samt kungjord i allmänna tidningarna och minst en tidning i orten tre gånger, första gången fem och tredje gången sist två månader innan den dagen inträffar*. I kallelsen skall intagas ett kortfattat sammandrag av inspektionens yttrande. Styrkes inför rätten, att de borgenärer, vilka hos rätten bestritt ansökningen, blivit till fullo förnöjda för sina fordringar eller medgivit aktiekapitalets nedsättning eller att säkerhet, som av rätten godkännes, ställts för deras fordringar, eller finner rätten, såvitt angår försäkringstagare, med hänsyn till innehållet i inspektionens yttrande nedsättningen ändock böra verkställas, varde ansökningen bifallen.

Om ansökan, som gjorts inom föreskriven tid, så ock om beslut, som meddelats i anledning av ansökningen, skall genom rättens försorg under rättelse ofördröjligen avsändas till försäkringsinspektionen.

Rättens beslut, varigenom tillstånd till nedsättningens verkställande givits, skall inom sex månader sedan beslutet vunnit laga kraft av styrelsen eller verkställande direktören anmälas för registrering. Anmälningen skall vara åtföljd av rättens beslut i huvudskrift eller avskrift, så ock av laga-kraftbevis.

Aktiekapitalet skall anses nedsatt, då rättens beslut om tillstånd blivit registrerat.

63 §³ Innefattar beslut om nedsättning av aktiekapitalet enligt 61 § föreskrift att det nedsättningen motsvarande beloppet skall avsättas till reservfonden eller säkerhetsfonden, skall aktiekapitalet anses nedsatt, då beslu-

Föreslagen lydelse

nas rätt. Finner rätten med hänsyn till yttrandets innehåll nedsättningen icke böra bringas till verkställighet, skall ansökningen genast avslås. I annat fall utfärde rätten kallelse å bolagets borgenärer, med föreläggande för den, som vill bestrida ansökningen, att sist å viss dag, sedan sex månader förflutit, skriftligen hos rätten göra anmälan därom vid äventyr att han eljest anses hava medgivit ansökningen. Kallelsen varde *skyndsamt kungjord i Post- och Inrikes Tidningar*. I kallelsen skall intagas ett kortfattat sammandrag av inspektionens yttrande. Styrkes inför rätten, att de borgenärer, vilka hos rätten bestritt ansökningen, blivit till fullo förnöjda för sina fordringar eller medgivit aktiekapitalets nedsättning eller att säkerhet, som av rätten godkännes, ställts för deras fordringar, eller finner rätten, såvitt angår försäkringstagare, med hänsyn till innehållet i inspektionens yttrande nedsättningen ändock böra verkställas, varde ansökningen bifallen.

³ Senaste lydelse 1967: 540.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

tet om nedsättningen blivit registrerat. I sådant fall må vinstutdelning till aktieägare icke äga rum, förrän rättens tillstånd därtill erhållits eller aktiekapitalet enligt verkställd registrering är ökat med ett mot nedsättningen svarande belopp.

Ansökan om rättens tillstånd till sådan vinstutdelning skall göras av styrelsen och verkställande direktören. Vid ansökningen skall fogas bevis att beslutet om nedsättningen blivit registrerat. Rätten inhämta försäkringsinspektionens yttrande huruvida eller i vad mån vinstutdelningen kan komma att inverka på försäkringstagarnas rätt. Finner rätten med hänsyn till yttrandets innehåll vinstutdelning icke böra medgivas, skall ansökningen genast avslås. I annat fall utfärde rätten kallelse å bolagets borgenärer, med föreläggande för den, som vill bestrida ansökningen, att sist å viss dag, sedan tre månader förflutit, skriftligen hos rätten göra anmälan därom vid äventyr att han eljest anses hava medgivit ansökningen. Kallelsen varde *anslagen i rättens kansli tre månader före inställeldagen samt kungjord i allmänna tidningarna och minst en tidning i orten tre gånger, första gången två månader och tredje gången sist en månad innan den dagen inträffar*. I kallelsen skall intagas ett kortfattat sammandrag av inspektionens yttrande. Bestrides ej ansökningen eller styrkes inför rätten, att de borgenärer, vilka hos rätten bestritt ansökningen, blivit till fullo förnöjda för sina fordringar eller medgivit vinstutdelning eller att säkerhet, som av rätten godkännes ställts för deras fordringar, eller finner rätten, såvitt angår försäkringstagare, med hänsyn till innehållet i inspektionens yttrande vinstutdelning ändå böra medgivas, skall rätten lämna tillstånd att utan hinder av nedsättningen vinstutdelning därefter må äga rum.

Ansökan om rättens tillstånd till sådan vinstutdelning skall göras av styrelsen och verkställande direktören. Vid ansökningen skall fogas bevis att beslutet om nedsättningen blivit registrerat. Rätten inhämta försäkringsinspektionens yttrande huruvida eller i vad mån vinstutdelningen kan komma att inverka på försäkringstagarnas rätt. Finner rätten med hänsyn till yttrandets innehåll vinstutdelning icke böra medgivas, skall ansökningen genast avslås. I annat fall utfärde rätten kallelse å bolagets borgenärer, med föreläggande för den, som vill bestrida ansökningen, att sist å viss dag, sedan tre månader förflutit, skriftligen hos rätten göra anmälan därom vid äventyr att han eljest anses hava medgivit ansökningen. Kallelsen varde *skyndsamt* kungjord i *Post- och Inrikes Tidningar*. I kallelsen skall intagas ett kortfattat sammandrag av inspektionens yttrande. Bestrides ej ansökningen eller styrkes inför rätten, att de borgenärer, vilka hos rätten bestritt ansökningen, blivit till fullo förnöjda för sina fordringar eller medgivit vinstutdelning eller att säkerhet, som av rätten godkännes ställts för deras fordringar, eller finner rätten, såvitt angår försäkringstagare, med hänsyn till innehållet i inspektionens yttrande vinstutdelning ändå böra medgivas, skall rätten lämna tillstånd att utan hinder av nedsättningen vinstutdelning därefter må äga rum.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

Rättens beslut, varigenom tillstånd till vinstutdelning givits, skall, sedan det vunnit laga kraft, av styrelsen eller verkställande direktören anmälas för registrering. Anmälningen skall vara åtföljd av rättens beslut i huvudskrift eller avskrift, så ock av lagakraftbevis.

137 § Saknar försäkringsaktiebolag till registret anmäld behörig styrelse eller verkställande direktör, vare styrelseledamot, verkställande direktören, aktieägare eller borgenär, så ock envar annan, vars rätt kan vara beroende av att någon finnes som äger företräda bolaget, berättigad att hos rätten göra ansökan, att bolaget skall förklaras skyldigt att träda i likvidation.

Där förhållande som avses i första stycket varder för försäkringsinspektionen kunnigt, äger inspektionen därom göra anmälan hos rätten.

Sker ansökan eller anmälan, skall rätten ofördröjligen utfärda kallelse å bolaget samt å aktieägare och borgenärer, som vilja yttra sig i ärendet, att inställa sig för rätten å utsatt dag, då frågan om bolagets trädande i likvidation skall prövas av rätten. Kallelsen skall delgivas bolaget på sätt om stämning i tvistemål är stadgat, där upplysning vinnes om någon med vilken delgivning kan äga rum. Härjämte skall kungörelse om kallelsen genom rättens försorg införas i *allmänna tidningarna och tidning inom den ort, där bolagets styrelse skall hava sitt säte*, minst två och högst fyra månader före inställedagen. Rätten äge, där så äskas eller eljest finnes erforderligt, förordna en eller flera syssломän att taga bolagets egendom under vård samt bevaka dess angelägenheter och företräda bolaget till dess rätten meddelat beslut i ärendet.

Sker ansökan eller anmälan, skall rätten ofördröjligen utfärda kallelse å bolaget samt å aktieägare och borgenärer, som vilja yttra sig i ärendet, att inställa sig för rätten å utsatt dag, då frågan om bolagets trädande i likvidation skall prövas av rätten. Kallelsen skall delgivas bolaget på sätt om stämning i tvistemål är stadgat, där upplysning vinnes om någon med vilken delgivning kan äga rum. Härjämte skall kungörelse om kallelsen genom rättens försorg införas i *Post- och Inrikes Tidningar* minst två och högst fyra månader före inställedagen. Rätten äge, där så äskas eller eljest finnes erforderligt, förordna en eller flera syssломän att taga bolagets egendom under vård samt bevaka dess angelägenheter och företräda bolaget till dess rätten meddelat beslut i ärendet.

Styrkes ej innan ärendet företages till avgörande, att behörig styrelse eller verkställande direktör finnes samt att införing i registret skett, förklare rätten, att bolaget skall träda i likvidation, och förordne en eller flera likvidatorer.

Genom rättens försorg skall till försäkringsinspektionen ofördröjligen avsändas dels för registrering meddelande om beslutet att bolaget skall träda i likvidation, dels ock underrättelse om förordnande av likvidator med angivande av hans fullständiga namn och postadress. Förordnas syssломän, skall ock för registrering ofördröjligen avsändas meddelande därom med angivande av syssломannens fullständiga namn och hemvist.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

234 § Saknar ömsesidigt försäkringsbolag till registret anmäld behörig styrelse eller verkställande direktör, där sådan skall utses, vare styrelseledamot, verkställande direktören, delägare, röstberättigad, som ej är delägare, eller borgenär, så ock envar annan, vars rätt kan vara beroende av att någon finnes som äger företräda bolaget, berättigad att hos rätten göra ansökan, att bolaget skall förklaras skyldigt att träda i likvidation.

Där förhållande som avses i första stycket varder för försäkringsinspektionen kunnigt, äger inspektionen därom göra anmälan hos rätten.

Sker ansökan eller anmälan, skall rätten ofördröjligen utfärda kallelse å bolaget samt å delägare och borgenärer, som vilja yttra sig i ärendet, att inställa sig för rätten å utsatt dag, då frågan om bolagets trädande i likvidation skall prövas av rätten. Kallelsen skall delgivas bolaget på sätt om stämning i tvis-temål är stadgat, där upplysning vinnes om någon med vilken delgivning kan äga rum. Härjämte skall kungörelse om kallelsen genom rättens försorg införas i *allmänna tidningarna och tidning inom den ort, där bolagets styrelse skall hava sitt säte*, minst två och högst fyra månader före inställeldagen. Rätten äge, där så äskas eller eljest finnes erforderligt, förordna en eller flera syssломän att taga bolagets egendom under vård samt bevaka dess angelägenheter och företräda bolaget till dess rätten meddelat beslut i ärendet.

Sker ansökan eller anmälan, skall rätten ofördröjligen utfärda kallelse å bolaget samt å delägare och borgenärer, som vilja yttra sig i ärendet, att inställa sig för rätten å utsatt dag, då frågan om bolagets trädande i likvidation skall prövas av rätten. Kallelsen skall delgivas bolaget på sätt om stämning i tvis-temål är stadgat, där upplysning vinnes om någon med vilken delgivning kan äga rum. Härjämte skall kungörelse om kallelsen genom rättens försorg införas i *Post- och Inrikes Tidningar* minst två och högst fyra månader före inställeldagen. Rätten äge, där så äskas eller eljest finnes erforderligt, förordna en eller flera syssломän att taga bolagets egendom under vård samt bevaka dess angelägenheter och företräda bolaget till dess rätten meddelat beslut i ärendet.

Styrkes ej innan ärendet företages till avgörande, att behörig styrelse eller verkställande direktör finnes samt att införling i registret skett, förklare rätten, att bolaget skall träda i likvidation, och förordne en eller flera likvidatorer.

Genom rättens försorg skall till försäkringsinspektionen ofördröjligen avsändas dels för registrering meddelande om beslutet att bolaget skall träda i likvidation, dels ock underrättelse om förordnande av likvidator med angivande av hans fullständiga namn och postadress. Förordnas syssломän, skall ock för registrering ofördröjligen avsändas meddelande därom med angivande av syssломannens fullständiga namn och hemvist.

295 § 3 mom. Senast fyra månader efter det registrering skett på anmälan som i 2 mom. andra stycket sägs skall såväl det övertagande som det överlåtande bolagets styrelse göra ansökan om försäkringsinspektionens tillstånd att bringa avtalet om överlåtelse till verkställighet.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

Försäkringsinspektionen äger förelägga bolagen att förebringa den ytterligare utredning inspektionen finner nödig för bedömande huruvida överlåtelsen kan ske utan förnärmande av försäkringstagares rätt.

Finnes ej ansökningen böra genast avslås, skall försäkringsinspektionen genom tillkännagivande i *allmänna tidningarna och tidning inom den ort, där det överlåtande bolagets styrelse har sitt säte*, kungöra ansökningens innehåll, avtalet angående överlåtelsen och ett sammandrag av den förebragta utredningen med föreläggande för de försäkringstagare, vilkas försäkringar äro avsedda att överlätas, att inom en i kungörelsen utsatt tid, minst en månad efter dess utfärdande, hos försäkringsinspektionen anmäla, huruvida de hava något att erinra mot ansökningen. Omfattar avtalet livräntor, som utgå till personer, vilka icke äro försäkringstagare i det överlåtande bolaget, skola jämväl dessa personer beredas tillfälle att yttra sig på sätt nu är sagt.

Finnes ej ansökningen böra genast avslås, skall försäkringsinspektionen genom tillkännagivande i *Post- och Inrikes Tidningar* kungöra ansökningens innehåll med uppgift om att avtal om överlåtelse av försäkringsbestånd har träffats och var avtalet och annan förebragt utredning hållas tillgängliga samt med föreläggande för de försäkringstagare, vilkas försäkringar äro avsedda att överlätas, att inom en i kungörelsen utsatt tid, minst en månad efter dess utfärdande, hos försäkringsinspektionen anmäla, huruvida de hava något att erinra mot ansökningen. Omfattar avtalet livräntor, som utgå till personer, vilka icke äro försäkringstagare i det överlåtande bolaget, skola jämväl dessa personer beredas tillfälle att yttra sig på sätt nu är sagt.

Försäkringsinspektionen skall ofördröjligen registrera beslut, varigenom tillstånd till avtalets verkställande givits. När registrering skett, skall det överlåtande bolaget anses fritaget från sina förpliktelser på grund av det överlåtna försäkringsbeståndet, vilka förpliktelser i stället skola åvila det övertagande bolaget.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977.

Bestämmelserna i 62 § 1 mom. och 63 § i sin äldre lydelse gäller fortfarande i fråga om kungörande som har beslutats eller börjat verkställas före ikraftträdandet.

37 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1950: 272) om rätt för utländsk försäkringsanstalt att driva försäkringsrörelse här i riket

Härigenom föreskrives i fråga om lagen (1950: 272) om rätt för utländsk försäkringsanstalt att driva försäkringsrörelse här i riket¹

dels att i 1, 6, 7, 9, 20, 25, 26, 33, 38 och 40 §§ ordet ``Konungen`` i olika böjningsformer skall bytas ut mot ``regeringen`` i motsvarande form,

dels att i 8, 9, 22, 24, 25, 27 och 28 §§ orden ``allmänna tidningarna`` skall bytas ut mot ``Post- och Inrikes Tidningar``.

dels att 29 § skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

29 § Utländsk försäkringsanstalt må med försäkringsinspektionens tillstånd överlåta hela sitt till verksamheten här i riket hörande försäkringsbestånd eller del därav till svenskt försäkringsbolag eller utländsk försäkringsanstalt, som erhållit koncession för det slag av försäkringsrörelse, varom fråga är.

Ansökan om tillstånd skall göras av såväl överlåtare som övertagare. Vid ansökningen skall fogas det avtal, som träffats angående överlåtelsen. Med avseende på ansökningen skall vidare vad i 295 § 3 mom. andra och tredje styckena lagen om försäkringsrörelse stadgas äga motsvarande tillämpning; härvid skall iakttas att det i 3 mom. tredje stycket nämnda paragraf avsedda tillkännagivandet skall äga rum i allmänna tidningarna och tidning i den ort, där den överlåtande anstaltens generalagent har kontor för verksamhetens bedrivande.

Ansökan om tillstånd skall göras av såväl överlåtare som övertagare. Vid ansökningen skall fogas det avtal, som träffats angående överlåtelsen. Med avseende på ansökningen skall vidare vad i 295 § 3 mom. andra och tredje styckena lagen om försäkringsrörelse stadgas äga motsvarande tillämpning.

Bifalles ansökningen, skall överlåtaren anses fritagen från sina förpliktelser på grund av det överlåtna försäkringsbeståndet, vilka förpliktelser i stället skola åvila övertagaren. Angående underrättelse om verkställd överlåtelse skall bestämmelsen i 295 § 4 mom. ovannämnda lag äga motsvarande tillämpning.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977.

¹ Senaste lydelse av

1 § 1965: 168	25 § 1965: 168
6 § ``-``	26 § 1957: 222
7 § ``-``	27 § 1965: 168
9 § ``-``	33 § 1971: 596
24 § ``-``	38 § 1965: 168

38 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1951: 308) om ekonomiska föreningar

Härigenom föreskrives att 72, 74, 97, 104 och 105 §§ lagen (1951: 308) om ekonomiska föreningar skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

72 § Saknar förening till registret anmäld behörig styrelse, vare styrelseledamot, föreningsmedlem eller borgenär, så ock envar annan, vars rätt kan vara beroende av att någon finnes som äger företräda föreningen, berättigad att hos rätten göra ansökan, att föreningen skall förklaras skyldig att träda i likvidation.

Har förhållande som i första stycket avses varat mer än ett år, skall länsstyrelsen, där det varder för denna kunnigt, göra anmälan därom hos rätten.

Sker ansökan eller anmälan, skall rätten ofördröjligen utfärda kallelse å föreningen samt å föreningsmedlemmar och borgenärer, som vilja yttra sig i ärendet, att inställa sig för rätten å utsatt dag, då frågan om föreningens trädande i likvidation skall prövas av rätten. Kallelsen skall delgivas föreningen på sätt om stämning i tvistemål är stadgat, där upplysning vinnes om någon med vilken delgivning kan äga rum. Genom rättens försorg skall kungörelse om kallelsen införas i *allmänna tidningarna och tidning inom den ort, där föreningens styrelse skall hava sitt säte*, minst två och högst fyra månader före nämnda dag. Rätten äge, där så äskas eller eljest finnes erforderligt, förordna en eller flera syssломän att taga föreningens egendom under vård samt bevaka dess angelägenheter och företräda föreningen till dess rätten meddelat beslut i ärendet.

Sker ansökan eller anmälan, skall rätten ofördröjligen utfärda kallelse å föreningen samt å föreningsmedlemmar och borgenärer, som vilja yttra sig i ärendet, att inställa sig för rätten å utsatt dag, då frågan om föreningens trädande i likvidation skall prövas av rätten. Kallelsen skall delgivas föreningen på sätt om stämning i tvistemål är stadgat, där upplysning vinnes om någon med vilken delgivning kan äga rum. Genom rättens försorg skall kungörelse om kallelsen införas i *Post- och Inrikes Tidningar* minst två och högst fyra månader före nämnda dag. Rätten äge, där så äskas eller eljest finnes erforderligt, förordna en eller flera syssломän att taga föreningens egendom under vård samt bevaka dess angelägenheter och företräda föreningen till dess rätten meddelat beslut i ärendet.

Styrkes ej innan ärendet företages till avgörande, att behörig styrelse finnes samt att införling i registret skett, förklare rätten, att föreningen skall träda i likvidation, och förordne en eller flera likvidatorer.

74 § Har rörande förening under de tio sista åren icke inkommit någon anmälan till registret och föreligger

74 § Har rörande förening under de tio sista åren icke inkommit någon anmälan till registret och föreligger

Nuvarande lydelse

anledning till antagande att föreningen upphört med sin verksamhet, skall länsstyrelsen genom skrivelse till föreningen eller på annat lämpligt sätt förhöra sig, huruvida föreningen äger bestånd. Vinnes ej upplysning, att föreningen fortfarande består, skall länsstyrelsen genom kungörelse i allmänna tidningarna och tidning inom den ort, där föreningens styrelse skall hava sitt säte, anmana föreningen att inom sex månader från det offentliggörande som sist skedde låta sig avhöra. Om ej före fristens utlopp upplysning erhålles att föreningen består, skall den anses upplöst och avföras ur registret.

Föreligga tillförlitliga upplysningar därom att föreningen upphört med sin verksamhet och icke ämnar återupptaga densamma, må länsstyrelsen utan att iakttaga föreskrifterna i första stycket andra punkten genast förklara att föreningen skall anses upplöst och avföras ur registret.

97 §¹ Senast fyra månader efter det registrering skett på anmälan som i 96 § 2 mom. sägs skall såväl den övertagande som den överlåtande föreningens styrelse göra ansökan om rättens tillstånd att bringa fusionsavtalet till verkställighet. Vid ansökningen skola fogas bevis att registrering skett samt av den överlåtande föreningens styrelse underskriven förteckning över föreningens kända borgenärer med angivande av postadress. Rätten utfärde kallelse å den överlåtande föreningens borgenärer, både kända och okända, med föreläggande för den, som vill göra förbehåll om rätt till betalning av den överlåtande föreningen för sin fordran, att sist å viss dag, sedan sex månader förflutit, skriftligen göra anmälan

Föreslagen lydelse

anledning till antagande att föreningen upphört med sin verksamhet, skall länsstyrelsen genom skrivelse till föreningen eller på annat lämpligt sätt förhöra sig, huruvida föreningen äger bestånd. Vinnes ej upplysning, att föreningen fortfarande består, skall länsstyrelsen förklara att föreningen skall anses upplöst och avföras ur registret.

97 §¹ Senast fyra månader efter det registrering skett på anmälan som i 96 § 2 mom. sägs skall såväl den övertagande som den överlåtande föreningens styrelse göra ansökan om rättens tillstånd att bringa fusionsavtalet till verkställighet. Vid ansökningen skola fogas bevis att registrering skett samt av den överlåtande föreningens styrelse underskriven förteckning över föreningens kända borgenärer med angivande av postadress. Rätten utfärde kallelse å den överlåtande föreningens borgenärer, både kända och okända, med föreläggande för den, som vill göra förbehåll om rätt till betalning av den överlåtande föreningen för sin fordran, att sist å viss dag, sedan sex månader förflutit, skriftligen göra anmälan

¹Senaste lydelse 1967: 538.

Nuvarande lydelse

därom hos rätten. Kallelsen varde i rättens kansli anslagen sex månader före inställelsedagen samt i allmänna tidningarna och tidning inom den ort, där föreningens styrelse skall hava sitt säte, kungjord tre gånger, första gången sist fem månader och tredje gången sist två månader innan den dagen inträffar. Kronans ombudsman i orten och alla kända inländska och utländska borgenärer skola om kallelsen särskilt underrättas, och skall genom rättens försorg sådan underrättelse avsändas till inländsk borgenär minst en månad och till utländsk borgenär minst tre månader före inställelsedagen. Styrkes inför rätten, att de borgenärer, vilka anmält förbehåll som nyss sagts, blivit till fullo förnöjda för sina fordringar eller att säkerhet som av rätten godkännes ställts för fordringarna, skall rätten lämna tillstånd till avtalets verkställande. Om ansökan, som gjorts inom föreskriven tid, så ock om beslut, som meddelats i anledning av ansökningen, skall genom rättens försorg underrättelse ofördröjligen avsändas till länsstyrelsen.

Rättens beslut, varigenom tillstånd givits, skall inom sex månader sedan beslutet vunnit laga kraft av båda föreningarnas styrelser anmälas för registrering. Anmälningen skall vara åtföljd av rättens beslut i huvudskrift eller avskrift, så ock av lagakraftbevis.

När rättens beslut om tillstånd till fusionsavtalets verkställande registreras, anses fusionen genomförd.

Hör till den överlåtande föreningen pensionsstiftelse eller personalstiftelse, gäller om stiftelsens överförande till den övertagande föreningen vad i lagen den 9 juni 1967 (nr 531) om tryggnad av pensionsutfästelse m. m. är stadgat.

104 §² Vad i registret införes, med undantag av meddelande om kon-

Föreslagen lydelse

därom hos rätten. Kallelsen varde skyndsamt kungjord i *Post- och Inrikes Tidningar*. Kronans ombudsman i orten och alla kända inländska och utländska borgenärer skola om kallelsen särskilt underrättas, och skall genom rättens försorg sådan underrättelse avsändas till inländsk borgenär minst en månad och till utländsk borgenär minst tre månader före inställelsedagen. Styrkes inför rätten, att de borgenärer, vilka anmält förbehåll som nyss sagts, blivit till fullo förnöjda för sina fordringar eller att säkerhet som av rätten godkännes ställts för fordringarna, skall rätten lämna tillstånd till avtalets verkställande. Om ansökan, som gjorts inom föreskriven tid, så ock om beslut, som meddelats i anledning av ansökningen, skall genom rättens försorg underrättelse ofördröjligen avsändas till länsstyrelsen.

Hör till den överlåtande föreningen pensionsstiftelse eller personalstiftelse, gäller om stiftelsens överförande till den övertagande föreningen vad i lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m. m. är stadgat.

104 §² Vad i registret införes, med undantag av meddelande om kon-

² Senaste lydelse 1974: 163.

Nuvarande lydelse

kurs eller ackordsförhandling utan konkurs varom förmäles i 93 §, skall genom länsstyrelsens försorg ofördröjligen kungöras *såväl i allmänna tidningarna som ock i tidning utgiven i den stad där länsstyrelsen har sitt säte eller, om flera tidningar där utgivnas, i den av dessa där allmänna påbud för staden vanligen meddelas.*

Där i annat fall än i 103 § 1 mom. tredje stycket sägs i registret antecknas, att tidigare anteckning avföres därur, skall kungörelse därom äga rum efter vad ovan stadgas.

105 §³ Det som i enlighet med denna lag blivit infört eller antecknat i registret och kungjort i *ortstidning* skall anses hava kommit till tredje mans kännedom, där ej av omständigheterna framgår, att han varken ägde eller bort äga vetskap därom.

Innan sådant kungörande skett, kan det förhållande, som blivit eller bort bliva infört eller antecknat i registret, icke med laga verkan åberopas mot annan än den som visas hava ägt vetskap därom.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977.

Bestämmelserna i 97, 104 och 105 §§ i sin äldre lydelse gäller fortfarande i fråga om kungörande som har beslutats eller börjat verkställas före ikraftträdandet.

Föreslagen lydelse

kurs eller ackordsförhandling utan konkurs varom förmäles i 93 §, skall genom länsstyrelsens försorg ofördröjligen kungöras i *Post- och Inrikes Tidningar*.

105 §³ Det som i enlighet med denna lag blivit infört eller antecknat i registret och kungjort i *Post- och Inrikes Tidningar* skall anses hava kommit till tredje mans kännedom, där ej av omständigheterna framgår, att han varken ägde eller bort äga vetskap därom.

³ Senaste lydelse 1973: 398.

39 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1948: 218) om sambruksföreningar

Härigenom föreskrives att 52 § lagen (1948: 218) om sambruksföreningar skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

52 §¹ Saknar sambruksförening till registret anmäld behörig styrelse, vare föreningsmedlem eller borgenär, så ock envar annan, vars rätt kan vara beroende av att någon finnes som äger företräda föreningen, berättigad att hos rätten göra ansökan, att föreningen skall förklaras skyldig att träda i likvidation.

Sker ansökan, skall rätten ofördröjligen utfärda kallelse å föreningen samt å föreningsmedlemmar och borgenärer, som vilja yttra sig i ärendet, att inställa sig för rätten å utsatt dag, då frågan om föreningens trädande i likvidation skall prövas av rätten. Kallelsen skall delgivas föreningen på sätt om stämning i tvistemål är stadgat, där upplysning vinnes om någon med vilken delgivning kan äga rum. Genom rättens försorg skall kungörelse om kallelsen införas i *allmänna tidningarna och i den tidning, där allmänna påbud vanligen meddelas för den ort, där föreningens styrelse skall hava sitt säte*, minst två och högst fyra månader före nämnda dag. Rätten äge, där så äskas eller eljest finnes erforderligt, förordna en eller flera syssломän att taga föreningens egendom under vård samt bevaka dess angelägenheter och företräda föreningen till dess rätten meddelat beslut i ärendet. Styrkes ej innan ärendet företages till avgörande, att behörig styrelse finnes samt att införing i registret skett, förklare rätten, att föreningen skall träda i likvidation, och förordne en eller flera likvidatorer.

Sker ansökan, skall rätten ofördröjligen utfärda kallelse å föreningen samt å föreningsmedlemmar och borgenärer, som vilja yttra sig i ärendet, att inställa sig för rätten å utsatt dag, då frågan om föreningens trädande i likvidation skall prövas av rätten. Kallelse skall delgivas föreningen på sätt om stämning i tvistemål är stadgat, där upplysning vinnes om någon med vilken delgivning kan äga rum. Genom rättens försorg skall kungörelse om kallelsen införas i *Post- och Inrikes Tidningar* minst två och högst fyra månader före nämnda dag. Rätten äge, där så äskas eller eljest finnes erforderligt, förordna en eller flera syssломän att taga föreningens egendom under vård samt bevaka dess angelägenheter och företräda föreningen till dess rätten meddelat beslut i ärendet. Styrkes ej innan ärendet företages till avgörande, att behörig styrelse finnes samt att införing i registret skett, förklare rätten, att föreningen skall träda i likvidation och förordne en eller flera likvidatorer.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977.

¹ Senaste lydelse 1952: 90.

40 Förslag till Lag om ändring i rusdrycksförsäljningslagen (1954: 521)

Härigenom föreskrives att 62 § rusdrycksförsäljningslagen (1954: 521)¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

62 §² Då länsstyrelsen utfärdar bevis om tillstånd till annan årsutskänkning än trafikutskänkning, skall, utom i fall som avses i 42 § 3 mom., beslutet kungöras i *den eller de tidningar inom orten där allmänna påbud för kommunen vanligen meddelas*. Tiden för anförande av besvär över sådant beslut skall räknas från *dagen för första* kungörandet, vilken dag skall angivas i *kungörelsen*.

Föreslagen lydelse

62 §² Då länsstyrelsen utfärdar bevis om tillstånd till annan årsutskänkning än trafikutskänkning, skall, utom i fall som avses i 42 § 3 mom., beslutet kungöras i *ortstidning*. Tiden för anförande av besvär över sådant beslut skall räknas från *den dag då* kungörandet *har skett*.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977.

Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om kungörande av och talan mot beslut om tillstånd som har fattats före ikraftträdandet.

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 1975: 702.

² Senaste lydelse 1970: 740.

41 Förslag till

Lag om ändring i ölförsäljningslagen (1961: 159)

Härigenom föreskrives att 30 § ölförsäljningslagen (1961: 159)¹ skall ha nedan angiven lydelse.

Nuvarande lydelse

30 §² Besvär över beslut, som enligt denna lag meddelats av länsstyrelse, föres hos regeringen i *finansdepartementet*.

Då länsstyrelse utfärdar bevis om tillstånd till årsutskänkning och fråga ej är om utskänkning som avses i 14 § andra stycket, skall *kungörelse om beslutet anslås hos myndigheten. Kungörelsen skall innehålla uppgift om den dag då kungörelsen sålunda anslås. Tiden för anförande av besvär skall i sådant fall räknas från den dag kungörelsen anslagits.*

Föreslagen lydelse

30 §² Besvär över beslut, som enligt denna lag meddelats av länsstyrelse, föres hos regeringen.

Då länsstyrelse utfärdar bevis om tillstånd till årsutskänkning och fråga ej är om utskänkning som avses i 14 § andra stycket, skall beslutet *kungöras i ortstidning. Tiden för anförande av besvär över sådant beslut skall räknas från den dag då kungörandet har skett.*

Besvär över beslut enligt 23 § andra stycket föres hos länsstyrelsen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977.

Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om kungörande av och talan mot beslut om tillstånd som har fattats före ikraftträdandet.

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 1975: 714.

² Senaste lydelse 1975: 714.

42 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1955: 183) om bankrörelse

Härigenom föreskrives i fråga om lagen (1955: 183) om bankrörelse¹

dels att i 35 §, 47 § 2 mom., 143, 161, 172 och 173 §§ orden "allmänna tidningarna" skall bytas ut mot "Post- och Inrikes Tidningar",

dels att i 35 § orden "tidning inom den ort, där styrelsen har sitt säte" skall bytas ut mot "den eller de ortstidningar, som styrelsen bestämmer",

dels att i 143 § orden "tidning inom den ort, där bolagets styrelse har sitt säte" skall bytas ut mot "den eller de ortstidningar, som likvidatorerna bestämmer",

dels att 47 § 1 mom. och 48 § skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

47 § 1 mom.² Beslut om nedsättning av aktiekapitalet enligt 46 § må, där beslutet icke innefattar föreskrift, att det nedsättningen motsvarande beloppet skall avsättas till reservfonden, ej bringas till verkställighet utan rättens tillstånd.

Rättens tillstånd skall av styrelsen sökas senast inom sex månader efter det nedsättningsbeslutet registrerades. Vid ansökningen skall fogas bevis att beslutet blivit registrerat. Rätten skall utfärda kallelse å bolagets borgenärer, med föreläggande för den som vill bestrida ansökningen att sist å viss dag, sedan sex månader förflutit, skriftligen hos rätten göra anmälan därom vid äventyr att han eljest anses ha medgivit ansökningen. Kallelsen skall *anslås i rättens kansli sex månader före inställeldagen samt kungöras i allmänna tidningarna och minst en tidning i orten tre gånger, första gången fem och tredje gången sist två månader innan den dagen inträffar.* Styrkes inför rätten, att de borgenärer, vilka hos rätten bestritt ansökningen, blivit till fullo förnöjda för sina fordringar eller medgivit aktiekapitalets nedsättning eller att säkerhet, som av rätten godkännes, ställts för deras fordringar, skall ansökningen bifallas.

Rättens tillstånd skall av styrelsen sökas senast inom sex månader efter det nedsättningsbeslutet registrerades. Vid ansökningen skall fogas bevis att beslutet blivit registrerat. Rätten skall utfärda kallelse å bolagets borgenärer, med föreläggande för den som vill bestrida ansökningen att sist å viss dag, sedan sex månader förflutit, skriftligen hos rätten göra anmälan därom vid äventyr att han eljest anses ha medgivit ansökningen. Kallelsen skall *skyndsamt kungöras i Post- och Inrikes Tidningar.* Styrkes inför rätten, att de borgenärer, vilka hos rätten bestritt ansökningen, blivit till fullo förnöjda för sina fordringar eller medgivit aktiekapitalets nedsättning eller att säkerhet, som av rätten godkännes, ställts för deras fordringar, skall ansökningen bifallas.

¹ Senaste lydelse av

172 § 1974: 166

173 § 1973: 390

² Senaste lydelse 1967: 541.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

Om ansökan, som gjorts inom föreskriven tid, så ock om beslut, som meddelats i anledning av ansökningen, skall genom rättens försorg under rättelse ofördröjligen avsändas till registreringsmyndigheten.

Rättens beslut, varigenom tillstånd till nedsättningens verkställande givits, skall inom sex månader sedan beslutet vunnit laga kraft av styrelsen eller verkställande direktör anmälas för registrering. Anmälningen skall vara åtföljd av rättens beslut i huvudskrift eller avskrift, så ock av laga-kraftbevis.

Aktiekapitalet skall anses nedsatt, då rättens beslut om tillstånd blivit registrerat.

48 §³ Innefattar beslut om nedsättning av aktiekapitalet enligt 46 § föreskrift att det nedsättningen motsvarande beloppet skall avsättas till reservfonden, skall aktiekapitalet anses nedsatt, då beslutet om nedsättningen blivit registrerat. I sådant fall må vinstutdelning till aktieägare icke äga rum, utan att rättens tillstånd därtill erhållits eller aktiekapitalet enligt verkställd registrering är ökat med ett mot nedsättningen svarande belopp.

Ansökan om rättens tillstånd till sådan vinstutdelning skall göras av styrelsen. Vid ansökningen skall fogas bevis att beslutet om nedsättningen blivit registrerat. Rätten skall utfärda kallelse å bankaktiebolagets borgenärer, med föreläggande för den, som vill bestrida ansökningen, att sist å viss dag, sedan tre månader förflutit, skriftligen hos rätten göra anmälan därom vid äventyr att han eljest anses hava medgivit ansökningen. Kallelsen skall *anslås i rättens kansli tre månader före inställelsedagen samt kungöras i allmänna tidningarna och minst en tidning i orten tre gånger, första gången två månader och tredje gången sist en månad innan den dagen inträffar.* Bestrides ej ansökningen eller styrkes inför rätten, att de borgenärer, vilka hos rätten bestritt ansökningen, blivit till fullo förnöjda för sina fordringar eller medgivit vinstutdelning eller att säkerhet, som av rätten godkännes, ställts för deras fordringar, skall rätten lämna tillstånd att utan hinder av nedsättningen vinstutdelning därefter må äga rum.

Ansökan om rättens tillstånd till sådan vinstutdelning skall göras av styrelsen. Vid ansökningen skall fogas bevis att beslutet om nedsättningen blivit registrerat. Rätten skall utfärda kallelse å bankaktiebolagets borgenärer, med föreläggande för den, som vill bestrida ansökningen, att sist å viss dag, sedan tre månader förflutit, skriftligen hos rätten göra anmälan därom vid äventyr att han eljest anses hava medgivit ansökningen. Kallelsen skall *skyndsamt kungöras i Post- och Inrikes Tidningar.* Bestrides ej ansökningen eller styrkes inför rätten, att de borgenärer, vilka hos rätten bestritt ansökningen, blivit till fullo förnöjda för sina fordringar eller medgivit vinstutdelning eller att säkerhet, som av rätten godkännes, ställts för deras fordringar, skall rätten lämna tillstånd att utan hinder av nedsättningen vinstutdelning därefter må äga rum.

³ Senaste lydelse 1967: 541.

Rättens beslut, varigenom tillstånd till vinstutdelning givits, skall, sedan det vunnit laga kraft, av styrelsen eller verkställande direktör anmälas för registrering. Anmälningen skall vara åtföljd av rättens beslut i huvudskrift eller avskrift, så ock av lagakraftbevis.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977.

Bestämmelserna i 47 § 1 mom. och 48 § i sin äldre lydelse gäller fortfarande i fråga om kungörande som har beslutats eller börjat verkställas före ikraftträdandet.

43 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1955: 416) om sparbanker

Härigenom föreskrives att 89 § lagen (1955: 416) om sparbanker skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

89 §¹ Vad i sparbanksregistret införes, med undantag av meddelande om konkurs, skall genom registreringsmyndighetens försorg ofördröjligen kungöras såväl i *allmänna tidningarna som ock i tidning, som är allmänt spridd inom den berörda sparbankens verksamhetsområde*. Där i annat fall än som avses i 88 § tredje stycket antecknas i registret, att tidigare anteckning avföres ur detsamma, skall kungörelse därom ske efter vad nyss sagts.

Det som i enlighet med denna lag eller med stöd därav meddelade bestämmelser blivit infört eller antecknat i sparbanksregistret och kungjort i *ortstidning* skall anses hava kommit till tredje mans kännedom, där ej av omständigheterna framgår att han varken ägde eller bort äga vetskap därom.

Föreslagen lydelse

89 §¹ Vad i sparbanksregistret införes, med undantag av meddelande om konkurs, skall genom registreringsmyndighetens försorg ofördröjligen kungöras i *Post- och Inrikes Tidningar*. Där i annat fall än som avses i 88 § tredje stycket antecknas i registret, att tidigare anteckning avföres ur detsamma, skall kungörelse därom ske efter vad nyss sagts.

Det som i enlighet med denna lag eller med stöd därav meddelade bestämmelser blivit infört eller antecknat i sparbanksregistret och kungjort i *Post- och Inrikes Tidningar* skall anses hava kommit till tredje mans kännedom, där ej av omständigheterna framgår att han varken ägde eller bort äga vetskap därom.

Innan sådant kungörande skett, kan det förhållande, som blivit eller bort bli infört eller antecknat i registret, icke med laga verkan åberopas mot annan än den, som visas hava ägt vetskap därom.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977.

Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om kungörande som har beslutats eller börjat verkställas före ikraftträdandet.

¹ Senaste lydelse 1974: 167.

44 Förslag till**Lag om ändring i lagen (1956: 216) om jordbrukskasserörelsen**

Härigenom föreskrives att 5 § och 87 § 2 mom. lagen (1956: 216) om jordbrukskasserörelsen skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

5 §¹ Jordbrukskasserörelsen skall stå under tillsyn av bankinspektionen.

Kreditkassorna och riksorganisationen registreras hos tillsynsmyndigheten. Bestämmelserna om länsstyrelse i lagen *den 1 juni 1951 (nr 308)* om ekonomiska föreningar äga i fråga om jordbrukskasserörelsen motsvarande tillämpning på tillsynsmyndigheten. *Anteckning i registret skall dock, såvitt angår kreditkassa, kungöras i allmänna tidningarna och i tidning, som är allmänt spridd inom kassans verksamhetsområde.*

Kreditkassorna och riksorganisationen registreras hos tillsynsmyndigheten. Bestämmelserna om länsstyrelse i lagen *(1951: 308)* om ekonomiska föreningar äga i fråga om jordbrukskasserörelsen motsvarande tillämpning på tillsynsmyndigheten.

87 § 2 mom.² Senast fyra månader efter det på anmälan jämlikt 96 § 2 mom. lagen om ekonomiska föreningar registrering skett av beslut om godkännande av fusionsavtal skall såväl den övertagande som den överlåtande kassans styrelse göra ansökan om tillsynsmyndighetens tillstånd att bringa fusionsavtalet till verkställighet.

Tillsynsmyndighetens tillståndsprövning skall grundas på ett bedömande av huruvida fusionen kan anses vara förenlig med deras intressen, som äro insättare i eller eljest hava fordringar å de av fusionen berörda kassorna. Tillstånd må icke meddelas, med mindre riksorganisationen lämnat medgivande till fusionen eller, då centralkassa övertager annan kreditkassas rörelse, regeringen eller myndighet regeringen förordnar prövat övertagandet icke vara till skada för det allmänna.

Tillsynsmyndigheten skall ombesörja, att kungörelse om beslut, varigenom tillstånd lämnas till fusionsavtalets verkställande, jämte besvärshänvisning ofördröjligen införes i *allmänna tidningarna och i tidning, som är allmänt spridd inom de berörda kassornas verksamhetsområden. Där så finnes påkallat, må kungörelsen införas i två eller flera sådana tidningar som sist angivits.*

Tillsynsmyndigheten skall ombesörja, att kungörelse om beslut, varigenom tillstånd lämnas till fusionsavtalets verkställande, jämte besvärshänvisning ofördröjligen införes i *Post- och Inrikes Tidningar.*

¹ Senaste lydelse 1968: 605.

² Senaste lydelse 1975: 229.

Beslut, varigenom tillstånd givits, skall inom sex månader sedan beslutet vunnit laga kraft av båda kassornas styrelser anmälas för registrering.

När beslut om tillstånd till fusionsavtalets verkställande registrerats, anses fusionen genomförd.

Hör till den överlåtande kreditkassan pensionsstiftelse eller personalstiftelse, gäller om stiftelsens överförande till den övertagande kreditkassan vad i lagen *den 9 juni 1967 (nr 531)* om tryggande av pensionsutfästelse m. m. är stadgat.

Hör till den överlåtande kreditkassan pensionstiftelse eller personalstiftelse, gäller om stiftelsens överförande till den övertagande kreditkassan vad i lagen *(1967:531)* om tryggande av pensionsutfästelse m. m. är stadgat.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977.

Bestämmelserna i 5 § i sin äldre lydelse gäller fortfarande i fråga om anteckning i registret som har skett före ikraftträdandet.

45 Förslag till

Lag om ändring i namnlagen (1963: 521)

Häriigenom föreskrives att i 32 § namnlagen (1963: 521) orden "allmänna tidningarna" skall bytas ut mot "Post- och Inrikes Tidningar".

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977.

46 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1963:537) om gravrätt m. m.

Häriigenom föreskrives att 10 § lagen (1963:537) om gravrätt m. m. skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 § Gravplats skall av gravrättsinnehavaren hållas i ordnat och värdigt skick.

Råder å gravplats uppenbar vanvård och avhjälpes den ej inom ett år efter det upplåtaren förelagt gravrättsinnehavaren att sätta gravplatsen i stånd, äger upplåtaren förklara gravrätten förverkad. Föreläggande som nu sagts skall innefatta erinran om den sålunda stadgade påföljden. Är gravrättsinnehavaren ej känd eller vet man ej var han finnes, skall föreläggandet införas *en gång i allmänna tidningarna* och *i tidning inom orten*; angivna tid av ett år skall i sådant fall räknas från *kungörandet*.

Råder å gravplats uppenbar vanvård och avhjälpes den ej inom ett år efter det upplåtaren förelagt gravrättsinnehavaren att sätta gravplatsen i stånd, äger upplåtaren förklara gravrätten förverkad. Föreläggande som nu sagts skall innefatta erinran om den sålunda stadgade påföljden. Är gravrättsinnehavaren ej känd eller vet man ej var han finnes, skall föreläggandet införas i *Post- och Inrikes Tidningar* och *ortstidning*; angivna tid av ett år skall i sådant fall räknas från *den dag då kungörandet har skett*.

Gravrätt må ej förklaras förverkad, om myndighet är ansvarig för gravplatsens vård och underhåll.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977.

Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om kungörande som har beslutats eller börjat verkställas före ikraftträdandet.

47 Förslag till**Lag om ändring i rennäringslagen (1971: 437)**

Härigenom föreskrives i fråga om rennäringslagen (1971: 437)¹
dels att i 22, 25–27, 33, 34, 73 och 98 §§ samt övergångsbestämmelserna
ordet "Konungen" skall bytas ut mot "regeringen",
dels att 100 § skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

100 § Angår beslut som länsstyrelse, lantbruksnämnd eller lantbruksstyrelsen meddelar enligt denna lag så många att avskrift av beslutet ej lämpligen kan tillställas envar av dem, skall beslutet sändas till samebyns styrelse som skall hålla beslutet tillgängligt för medlemmarna. Meddelande härom skall *på statsverkets bekostnad* intagas i *en eller flera tidningar inom orten*. Den som beslutet rör skall *anses ha fått del av beslutet* den dag då *meddelandet först infördes i sådan tidning*.

Föreslagen lydelse

100 § Angår beslut som länsstyrelse, lantbruksnämnd eller lantbruksstyrelsen meddelar enligt denna lag så många att avskrift av beslutet ej lämpligen kan tillställas envar av dem, skall beslutet sändas till samebyns styrelse som skall hålla beslutet tillgängligt för medlemmarna. Meddelande härom skall *intagas i ortstidning*. *Tiden för anförande av besvär över beslutet skall räknas från den dag då kungörandet har skett*.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977.

Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om kungörande av och talan mot beslut som har fattats före ikraftträdandet.

¹ Senaste lydelse av 26 § 1972: 726.

48 Förslag till**Lag om ändring i lagen (1967: 420) om flyttning av fordon i vissa fall**

Härigenom föreskrives att 6 § lagen (1967: 420) om flyttning av fordon i vissa fall skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §¹ När beslut om flyttning meddelats, skall den myndighet som meddelat beslutet underrätta ägaren så snart det kan ske.

Har fordon ställts upp till förvaring på särskild uppställningsplats och har ägaren ej kunnat anträffas, skall den myndighet som verkställt flyttningen kungöra den i *tidning inom orten* eller på annat lämpligt sätt samt vidtaga de fortsatta undersökningar och åtgärder som kan anses påkallade för att göra underrättelse möjlig.

Har fordon ställts upp till förvaring på särskild uppställningsplats och har ägaren ej kunnat anträffas, skall den myndighet som verkställt flyttningen kungöra den i *ortstidning* eller på annat lämpligt sätt samt vidtaga de fortsatta undersökningar och åtgärder som kan anses påkallade för att göra underrättelse möjlig.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977.

Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om kungörande som har beslutats eller börjat verkställas före ikraftträdandet.

¹ Senaste lydelse 1976: 207 (jfr 1967: 420).

49 Förslag till

Lag om ändring i patentlagen (1967: 837)

Härigenom föreskrives i fråga om patentlagen (1967: 837)

dels att i 5, 6, 11, 28, 38, 45, 52, 68, 73, 74 och 75 §§ samt punkt 1 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna ordet "Konungen" skall bytas ut mot "regeringen",

dels att i 65–68 §§ ordet "rådhusrätt" i olika böjningsformer skall bytas ut mot "tingsrätt" i motsvarande form,

dels att 71 § skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

71 § Patenthavare, som ej har hemvist här i riket, skall ha ett här bosatt ombud, som äger för honom mottaga delgivning av stämning, kallelser och andra handlingar i mål och ärenden rörande patentet med undantag av stämning i brottmål och föreläggande för part att infinna sig personligen inför domstol. Ombud skall anmälas till patentregistret och antecknas däri.

Har patenthavaren ej anmält ombud som avses i första stycket, må delgivning i stället ske genom att den handling som skall delges sändes till honom med posten i betalt brev under hans i patentregistret antecknade adress. Är fullständig adress ej antecknad i registret, må delgivning ske genom att handlingen *anslås i patentmyndighetens lokal. Om delgivningen skall kungöras införs i allmänna tidningarna.* Delgivningen anses ha skett när vad nu sagts blivit fullgjort.

Har patenthavaren ej anmält ombud som avses i första stycket, må delgivning i stället ske genom att den handling som skall delges sändes till honom med posten i betalt brev under hans i patentregistret antecknade adress. Är fullständig adress ej antecknad i registret, må delgivning ske genom att handlingen *hålles tillgänglig hos patentmyndigheten och genom att meddelande härom och om handlingens huvudsakliga innehåll kungöres i publikation som regeringen bestämmer.* Delgivningen anses ha skett när vad nu sagts blivit fullgjort.

Konungen äger under förutsättning av ömsesidighet förordna, att bestämmelserna i första och andra styckena icke skola äga tillämpning i fråga om patenthavare som har hemvist i viss främmande stat eller har ett i den staten bosatt ombud, vilket är anmält till patentregistret här i riket och äger behörighet som anges i första stycket.

Regeringen äger under förutsättning av ömsesidighet förordna, att bestämmelserna i första och andra styckena icke skola äga tillämpning i fråga om patenthavare som har hemvist i viss främmande stat eller har ett i den staten bosatt ombud, vilket är anmält till patentregistret här i riket och äger behörighet som anges i första stycket.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977.

Bestämmelserna i 71 § i sin äldre lydelse gäller fortfarande i fråga om kungörande som har beslutats eller börjat verkställas före ikraftträdandet.

50 Förslag till Lag om ändring i miljöskyddslagen (1969:387)

Härigenom föreskrives att 14 § miljöskyddslagen (1969:387)¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

14 §² Koncessionsnämnden skall sörja för fullständig utredning av ärende som kommer under nämndens prövning.

Nämnden skall

1. genom kungörelse i *en eller flera av ortens tidningar* eller på annat lämpligt sätt bereda dem som kan beröras av den miljöfarliga verksamheten tillfälle att yttra sig,

2. samråda med de statliga och kommunala myndigheter som har väsentliga intressen att bevaka i frågan,

3. hålla sammanträde med dem som saken angår och besiktning på platsen, om det ej är uppenbart onödigt,

4. lämna den som gjort ansökan eller framställt erinran underrättelse om det som tillförts ärendet genom annan än honom själv och bereda honom tillfälle att yttra sig däröver, om ej annat följer av 15 § förvaltningslagen (1971:290).

Nämnden skall

1. genom kungörelse i *ortstidning* eller på annat lämpligt sätt bereda dem som kan beröras av den miljöfarliga verksamheten tillfälle att yttra sig,

2. samråda med de statliga och kommunala myndigheter som har väsentliga intressen att bevaka i frågan,

3. hålla sammanträde med dem som saken angår och besiktning på platsen, om det ej är uppenbart onödigt,

4. lämna den som gjort ansökan eller framställt erinran underrättelse om det som tillförts ärendet genom annan än honom själv och bereda honom tillfälle att yttra sig däröver, om ej annat följer av 15 § förvaltningslagen (1971:290).

Nämnden kan uppdraga åt en eller flera av ledamöterna att hålla sammanträde eller besiktning enligt andra stycket 3.

Nämnden kan uppdraga åt sakkunnig att verkställa särskild utredning.

Kostnad för kungörelse och för utredning enligt fjärde stycket betalas av den som utövar eller ämnar utöva den miljöfarliga verksamheten. Nämnden fastställer på yrkande ersättning för utredningen.

Skall koncessionsnämnden avge yttrande till regeringen i ärende enligt 136 a § byggnadslagen (1947:385), äger bestämmelserna i första–femte styckena motsvarande tillämpning.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977.

Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om kungörande som har beslutats eller börjat verkställas före ikraftträdandet.

¹ Lagen omtryckt 1972:782.

² Senaste lydelse 1975:461.

51 Förslag till

Lag om ändring i mönsterskyddslagen (1970: 485)

Härigenom föreskrives att 45 § mönsterskyddslagen (1970: 485) skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

45 § Mönsterhavare som icke har hemvist i Sverige skall ha ett här bosatt ombud med behörighet att för honom mottaga delgivning av stämning, kallelser och andra handlingar i mål och ärenden om mönsterrätt med undantag av stämning i brottmål och av föreläggande för part att infinna sig personligen inför domstol. Ombud skall anmälas till mönsterregistret och antecknas i detta.

Har mönsterhavare ej anmält ombud enligt första stycket, kan delgivning i stället ske genom att den handling som skall delges sändes till honom med posten i betalt brev under hans i mönsterregistret antecknade adress. Är fullständig adress ej antecknad i registret, kan delgivning ske genom att handlingen anslås i registreringsmyndighetens lokal. Om delgivningen skall kungörelse införas i allmänna tidningarna. Delgivning anses ha skett, när vad nu sagts blivit fullgjort.

Föreslagen lydelse

Har mönsterhavare ej anmält ombud enligt första stycket, kan delgivning i stället ske genom att den handling som skall delges sändes till honom med posten i betalt brev under hans i mönsterregistret antecknade adress. Är fullständig adress ej antecknad i registret, kan delgivning ske genom att handlingen hålles tillgänglig hos registreringsmyndigheten och genom att meddelande härom och om handlingens huvudsakliga innehåll kungöres i publikation som regeringen bestämmer. Delgivning anses ha skett, när vad nu sagts blivit fullgjort.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977.

Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om kungörande som har beslutats eller börjat verkställas före ikraftträdandet.

52 Förslag till

Lag om ändring i växtförädlarrättslagen (1971: 392)

Härigenom föreskrives att 46 § växtförädlarrättslagen (1971: 392) skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

46 § Sortinnehavare som icke har hemvist i Sverige skall ha ett här bosatt ombud med behörighet att för honom taga emot delgivning av stämning, kallelser och andra handlingar i mål och ärenden om växtförädlarrätt med undantag av stämning i brottmål och av föreläggande för part att infinna sig personligen inför domstol. Ombud skall anmälas till växtsortregistret och antecknas i detta.

Har sortinnehavare ej anmält ombud enligt första stycket, kan delgivning i stället ske genom att den handling som skall delges sändes till honom med posten i betalt brev under hans i växtsortregistret antecknade adress. Är fullständig adress ej antecknad i registret, kan delgivning ske genom att handlingen anslås i växtsortnämndens lokal. Om delgivningen skall kungöras införlas i allmänna tidningarna. Delgivningen anses ha skett när vad nu sagts blivit fullgjort.

Föreslagen lydelse

Har sortinnehavare ej anmält ombud enligt första stycket, kan delgivning i stället ske genom att den handling som skall delges sändes till honom med posten i betalt brev under hans i växtsortregistret antecknade adress. Är fullständig adress ej antecknad i registret, kan delgivning ske genom att handlingen hålles tillgänglig hos växtsortnämnden och genom att meddelande härom och om handlingens huvudsakliga innehåll kungöres i publikation som regeringen bestämmer. Delgivningen anses ha skett när vad nu sagts blivit fullgjort.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977.

Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om kungörande som har beslutats eller börjat verkställas före ikraftträdandet.

53 Förslag till**Lag om ändring i lagen (1964: 731) om trafiknämnder**

Härigenom föreskrives att 5 § lagen (1964: 731) om trafiknämnder skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

5 § Underrättelse om val till trafiknämnd skall ofördröjligen sändas till länsstyrelsen *för att intagas i länskungörelserna.*

Föreslagen lydelse

5 § Underrättelse om val till trafiknämnd skall ofördröjligen sändas till länsstyrelsen.

Länsstyrelsen skall föra förteckning över trafiknämnder. Förteckningen skall innehålla uppgifter om ledamöter och suppleanter.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977.

54 Förslag till**Lag om ändring i förordningen (1940:910) angående yrkesmässig automobiltrafik m. m.**

Härigenom föreskrives i fråga om förordningen (1940:910) angående yrkesmässig automobiltrafik m. m.¹

dels att i 2 och 5 §§, 7 § 1 mom., 12 §, 18 § 1 mom., 19 § 2 mom., 21 § 3 mom., 26 §, 32 § 3 och 7 mom., 44 § 1 mom. och 46 § ordet "Konungen" skall bytas ut mot "regeringen",

dels att 9 § 1 mom., 15 § och 44 § 2 mom. skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

9 § 1 mom.² Över ansökan om sådant tillstånd till beställningstrafik, som det ankommer på länsstyrelse att bevilja, skall länsstyrelsen höra polismyndigheten i den ort, varest automobil, som kommer att användas i trafiken, avses skola ha sin stationsort, samt genom tillkännagivande i *på förhand bestämd tidning* bereda trafikföretag, sammanslutningar av utövare av yrkesmässig trafik samt andra inom länet, vilka ärendet kan angå, tillfälle att yttra sig. *Kostnaderna för nämnda tillkännagivande skola gäldas av sökanden.*

Föreslagen lydelse

9 § 1 mom.² Över ansökan om sådant tillstånd till beställningstrafik, som det ankommer på länsstyrelse att bevilja, skall länsstyrelsen höra polismyndigheten i den ort, varest automobil, som kommer att användas i trafiken, avses skola ha sin stationsort, samt genom tillkännagivande i *ortstidning* bereda trafikföretag, sammanslutningar av utövare av yrkesmässig trafik samt andra inom länet, vilka ärendet kan angå, tillfälle att yttra sig.

15 §³ Har transportnämnden bestämt särskilt lokalområde, skall underrättelse därom tillställas länsstyrelse som beslutet angår.

Har länsstyrelse meddelat tillstånd till linjetrafik, skall avskrift av beslutet sändas till polismyndighet som länsstyrelsen finner böra underrättas om tillståndet samt, om trafiken berör även annat län, länsstyrelsen i det länet.

Avskrift av beslut, varigenom länsstyrelse meddelat tillstånd till beställningstrafik, skall sändas till polismyndigheten å stationsorten, och, om det för trafiken angivna lokalområdet är beläget även i annat län, länsstyrelsen i det länet.

Har trafiknämnd meddelat beslut om trafiktillstånd, skall avskrift av

Har trafiknämnd meddelat beslut om trafiktillstånd, skall avskrift av

¹ Senaste lydelse av

2 § 1965:910

5 § 1972:437

7 § 1 mom. "—"

12 § 1972:593 (jfr 1972:605)

18 § 1 mom. 1972:437

² Senaste lydelse 1950:609.

³ Senaste lydelse 1972:437.

19 § 2 mom. 1972:437

21 § 3 mom. "—"

32 § 3 mom. "—"

32 § 7 mom. 1967:324

44 § 1 mom. 1974:105

Nuvarande lydelse

beslutet sändas till länsstyrelsen. Avskrift av beslut som *Konungen* meddelat enligt 5 § femte stycket tillställas vederbörande länsstyrelse och trafiknämnd.

Vad sålunda är stadgat skall äga motsvarande tillämpning i fråga om beslut om ändring i trafiktillstånd.

Om *anslag* av beslut, varom i denna paragraf sägs, stadgas i 44 §.

44 § 2 mom.⁴ Beslut som avses i 1 mom. samt länsrätts och kammarretts beslut enligt förordningen skola, med nedan angivna undantag, gälla utan hinder av besvär.

Beslut, som innefattar trafiktillstånd eller tillstånd att bedriva ut-hyrningsrörelse eller transportförmedling, vare, där ej på grund av särskilda skäl i tillståndet annorlunda förordnats, icke gällande, förrän beslutet vunnit laga kraft eller, där besvär däremot anförts, beslutet blivit slutligen fastställt. Tiden för anförande av besvär över dylikt beslut och över beslut om indelning i lokalområden eller om bestämmande av särskilt lokalområde skall räknas från den dag, då beslutet tillkännagivits genom *anslag i vederbörande myndighets lokal*. Sådant tillkännagivande bör ske inom fem dagar från beslutets dag.

Beslut om återkallelse eller indragning på viss tid av trafiktillstånd eller annat tillstånd, som ovan sagts, vare ej gällande förrän den, som avses med beslutet, därav erhållit del.

I beslut, som innefattar återkallelse av trafiktillstånd enligt 19 § 2 mom. samt nytt trafiktillstånd, skall angivas viss tidpunkt från vilken återkallelsen och det nya tillståndet skola gälla. Tillståndsmyndigheten får på begäran av part ändra tidigare fastställd tidpunkt.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977.

Bestämmelserna i 9 § 1 mom. och 15 § i sin äldre lydelse gäller fortfarande i fråga om kungörande som har beslutats eller börjat verkställas före ikraftträdandet.

Bestämmelserna i 44 § 2 mom. i sin äldre lydelse gäller fortfarande i fråga om kungörande av och talan mot beslut som har fattats före ikraftträdandet.

⁴ Senaste lydelse 1972: 593 (jfr 1972: 605).

Föreslagen lydelse

beslutet sändas till länsstyrelsen. Avskrift av beslut som *regeringen* meddelat enligt 5 § femte stycket tillställas vederbörande länsstyrelse och trafiknämnd.

Om *kungörande* av beslut, varom i denna paragraf sägs, stadgas i 44 §.

44 § 2 mom.⁴ Beslut som avses i 1 mom. skola, med nedan angivna undantag, gälla utan hinder av besvär.

Beslut, som innefattar trafiktillstånd eller tillstånd att bedriva ut-hyrningsrörelse eller transportförmedling, vare, där ej på grund av särskilda skäl i tillståndet annorlunda förordnats, icke gällande, förrän beslutet vunnit laga kraft eller, där besvär däremot anförts, beslutet blivit slutligen fastställt. Tiden för anförande av besvär över dylikt beslut och över beslut om indelning i lokalområden eller om bestämmande av särskilt lokalområde skall räknas från den dag, då beslutet tillkännagivits genom *kungörelse i ortstidning*.

55 Förslag till**Lag om ändring i expropriationslagen (1972:719)**

Härigenom föreskrives att 6 kap. 19 § expropriationslagen (1972:719) skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***6 kap.**

19 § Sammanträde för fördelningen hålles så snart det kan ske. Kallelse till sammanträdet sändes minst två veckor i förväg till fastighetsägaren, annan sakägare och kända innehavare av panträtt. De skall i kallelsen uppmanas att anmäla sina anspråk senast vid sammanträdet. Föreligger särskilda skäl, skall kungörelse om sammanträdet minst två veckor i förväg också föras in i Post- och Inrikes Tidningar *och tidning inom orten*.

6 kap.

19 § Sammanträde för fördelningen hålles så snart det kan ske. Kallelse till sammanträdet sändes minst två veckor i förväg till fastighetsägaren, annan sakägare och kända innehavare av panträtt. De skall i kallelsen uppmanas att anmäla sina anspråk senast vid sammanträdet. Föreligger särskilda skäl, skall kungörelse om sammanträdet minst två veckor i förväg också föras in i Post- och Inrikes Tidningar.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977.

Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om kungörande som har beslutats eller börjat verkställas före ikraftträdandet.

56 Förslag till**Lag om ändring i handelsregisterlagen (1974: 157)**

Härigenom föreskrives att 17–19 §§ handelsregisterlagen (1974: 157) skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

17 § Har registrerad näringsidkare ej under de tio senaste åren inkommit med någon anmälan till registret och kan det antagas att han upphört med sin verksamhet, skall registreringsmyndigheten på lämpligt sätt inhämta upplysning huruvida verksamheten fortfarande utövas.

Föreligger tillförlitliga upplysningar om att näringsidkare upphört med sin verksamhet och ej ämnar återupptaga den, skall registreringsmyndigheten genast avföra näringsidkaren ur registret. Om upplysning ej erhålles att verksamheten fortfarande bedrives, skall myndigheten genom kungörelse som sägs i 18 § anmana näringsidkaren att låta höra av sig inom sex månader från kungörelsens utfärdande. Erhålles ej före fristens utgång upplysning att verksamheten alltjämt bedrives, skall näringsidkaren avföras ur registret.

Vinnes ej upplysning att verksamheten fortfarande utövas eller att näringsidkaren ämnar återupptaga den, skall registreringsmyndigheten genast avföra näringsidkaren ur registret.

18 § Registrering eller avförande ur registret skall genom registreringsmyndighetens försorg ofördröjligen kungöras i Post- och Inrikes Tidningar och i tidning med allmän spridning inom den ort där näringsverksamheten utövas eller är avsedd att utövas. Vad nu sagts skall ej gälla, när registrering eller avförande sker efter anmälan av konkursdomaren.

18 § Registrering eller avförande ur registret skall genom registreringsmyndighetens försorg ofördröjligen kungöras i Post- och Inrikes Tidningar. Vad nu sagts skall ej gälla, när registrering eller avförande sker efter anmälan av konkursdomaren.

19 § Registrering eller avförande ur registret som kungjorts i ortstidning skall anses ha kommit till tredje mans kännedom, om ej av omständigheterna framgår att han varken haft eller bort ha vetskap därom.

19 § Registrering eller avförande ur registret som kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar skall anses ha kommit till tredje mans kännedom, om ej av omständigheterna framgår att han varken haft eller bort ha vetskap därom.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977.

Bestämmelserna i 18 och 19 §§ i sin äldre lydelse gäller fortfarande i fråga om kungörande som har beslutats eller börjat verkställas före ikraftträdandet.

57 Förslag till

Lag om ändring i gruvlagen (1974: 342)

Härigenom föreskrives att i 2 kap. 14 §, 4 kap. 17 § och 8 kap. 4 § gruvlagen (1974: 342) orden "tidning inom orten" skall bytas ut mot "ortstidning".

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977.

Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om kungörande som har beslutats eller börjat verkställas före ikraftträdandet.

58 Förslag till**Lag om ändring i aktiebolagslagen (1975: 1385)**

Härigenom föreskrives i fråga om aktiebolagslagen (1975: 1385)

dels att i 2 kap. 11 §, 4 kap. 7 och 17 §§, 5 kap. 6 § och 14 kap. 10 § orden "tidning inom den ort där styrelsen har sitt säte" skall bytas ut mot "den eller de ortstidningar som styrelsen bestämmer",

dels att 6 kap. 6 §, 13 kap. 5 § och 18 kap. 3 § skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 kap.

6 § Skall nedsättningsbeloppet helt eller delvis användas enligt 1 § första stycket 2 eller 3, får nedsättningsbeslutet ej verkställas utan rättens tillstånd, såvida icke samtidigt bolaget genom nyemission tillföres ett belopp som minst motsvarar nedsättningsbeloppet.

Rättens tillstånd skall sökas senast två månader efter det nedsättningsbeslutet registrerats. Vid ansökningshandlingen skall fogas bevis att nedsättningsbeslutet registrerats och förteckning över bolagets kända borgenärer med angivande av postadress.

Rätten skall kalla bolagets borgenärer, såväl kända som okända, med föreläggande för den som vill bestrida ansökningsbeslutet att senast viss dag skriftligen hos rätten anmäla detta vid äventyr att han annars anses ha medgivit ansökningsbeslutet. Kallelsen skall *anslås i rättens kansli sex månader före inställeldagen samt* kungöras genom rättens försorg i Post- och Inrikes Tidningar *tre gånger, första gången fem månader och tredje gången senast två månader före inställeldagen.* Utmätningssmannen i orten och alla kända borgenärer skall underrättas särskilt genom rättens försorg.

Rätten skall kalla bolagets borgenärer, såväl kända som okända, med föreläggande för den som vill bestrida ansökningsbeslutet att senast viss dag skriftligen hos rätten anmäla detta vid äventyr att han annars anses ha medgivit ansökningsbeslutet. Kallelsen skall *skyndsamt* kungöras genom rättens försorg i Post- och Inrikes Tidningar. Utmätningssmannen i orten och alla kända borgenärer skall underrättas särskilt genom rättens försorg.

Bestrides ej ansökningsbeslutet eller får de borgenärer som bestrider den full betalning eller betryggande säkerhet för sina fordringar, skall tillstånd meddelas. Om den rätt som tillkommer innehavare av pensionsfordran finns bestämmelser i 23 § andra stycket lagen (1967: 531) om trygghet om av pensionsutfästelse m. m.

Är borgenär tillika gäldenär i samma rättsförhållande, skall han ej upptagas i förteckningen över bolagets kända borgenärer. Han skall ej kallas av rätten och har ej heller rätt till betalning eller säkerhet enligt fjärde stycket.

*Nuvarande lydelse***13 kap.**

5 § Göres ansökan eller anmälan som avses i 2 eller 4 §, skall rätten genast kalla bolaget samt aktieägare och borgenärer som vill yttra sig i ärendet att inställa sig för rätten på utsatt dag, då fråga om skyldighet för bolaget att träda i likvidation skall prövas. Kallelsen skall delges bolaget, om det kan ske på annat sätt än enligt 15–17 §§ delgivningslagen (1970:428). Kallelsen skall kungöras genom rättens försorg i *Post- och Inrikes Tidningar och tidning inom den ort, där bolagets styrelse har sitt säte*, minst två och högst fyra månader före inställedagen.

18 kap.

3 § Det som enligt denna lag eller särskilda bestämmelser blivit infört i aktiebolagsregistret och kungjort skall anses ha kommit till tredje mans kännedom, om ej av omständigheterna framgår att han varken ägde eller bort äga vetskap därom.

*Föreslagen lydelse***13 kap.**

5 § Göres ansökan eller anmälan som avses i 2 eller 4 §, skall rätten genast kalla bolaget samt aktieägare och borgenärer som vill yttra sig i ärendet att inställa sig för rätten på utsatt dag, då fråga om skyldighet för bolaget att träda i likvidation skall prövas. Kallelsen skall delges bolaget, om det kan ske på annat sätt än enligt 15–17 §§ delgivningslagen (1970:428). Kallelsen skall kungöras genom rättens försorg i *Post- och Inrikes Tidningar* minst två och högst fyra månader före inställedagen.

18 kap.

3 § Det som enligt denna lag eller särskilda bestämmelser blivit infört i aktiebolagsregistret och kungjort i *Post- och Inrikes Tidningar* skall anses ha kommit till tredje mans kännedom, om ej av omständigheterna framgår att han varken ägde eller bort äga vetskap därom.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977.

Bestämmelserna i 6 kap. 6 § i sin äldre lydelse gäller fortfarande i fråga om kungörande som har beslutats eller börjat verkställas före ikraftträdandet.

59 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1970: 596) om förenklad aktiehantering

Härigenom föreskrives i fråga om lagen (1970: 596) om förenklad aktiehantering¹

dels att i 21 § orden "allmänna tidningarna" skall bytas ut mot "Post- och Inrikes Tidningar",

dels att 25 § skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

25 § Om vid fondemission, som företagits sedan lagen börjat tillämpas på aktiebolaget, samtliga aktier ej kunnat tillställas behörig mottagare inom fem år från registreringen av ökningsbeslutet, skall de som är berättigade till återstående aktier anmanas att vid äventyr av förlust av sin rätt till ny aktie anmäla sina anspråk hos värdepapperscentralen. Anmaning sker genom kungörelse i *allmänna tidningarna* och *tidning inom den ort där* bolagets styrelse *har sitt säte*.

Föreslagen lydelse

25 § Om vid fondemission, som företagits sedan lagen börjat tillämpas på aktiebolaget, samtliga aktier ej kunnat tillställas behörig mottagare inom fem år från registreringen av ökningsbeslutet, skall de som är berättigade till återstående aktier anmanas att vid äventyr av förlust av sin rätt till ny aktie anmäla sina anspråk hos värdepapperscentralen. Anmaning sker genom kungörelse i *Post- och Inrikes Tidningar* och *den eller de ortstidningar, som* bolagets styrelse *bestämmer*.

Aktie, beträffande vilken behörigt anspråk ej anmälts inom ett år från dagen för anmaningens kungörande, skall genom fondkommissionär säljas för den eller de berättigades räkning. Därefter föreligger endast rätt att utfå vid försäljningen influtet belopp med avdrag för kostnaderna för anmaningen och försäljningen. Belopp som ej har lyfts inom fyra år från försäljningen tillfaller aktiebolaget.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977.

Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om kungörande som har beslutats eller börjat verkställas före ikraftträdandet.

¹ Senaste lydelse av 21 § 1975:1389.

60 Förslag till Lag om ändring i aktiefondslagen (1974: 931)

Härigenom föreskrives att 41 § aktiefondslagen (1974: 931) skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

41 § Kungörelse om att fondbolags aktiefondsverksamhet skall överlåtas eller om att förvaltningen av aktiefond övergår till förvaringsbank skall införas i *allmänna tidningarna och i tidning inom den ort där bolagets styrelse har sitt säte* samt hållas tillgänglig hos bolaget och på förvaringsbankens bankkontor. Kungörandet sker genom bolagets försorg i fall, som avses i 39 § andra stycket och annars genom förvaringsbankens försorg.

Föreslagen lydelse

41 § Kungörelse om att fondbolags aktiefondsverksamhet skall överlåtas eller om att förvaltningen av aktiefond övergår till förvaringsbank skall införas i *Post- och Inrikes Tidningar* samt hållas tillgänglig hos bolaget och på förvaringsbankens bankkontor. Kungörandet sker genom bolagets försorg i fall, som avses i 39 § andra stycket, och annars genom förvaringsbankens försorg.

Övergår förvaltningen av aktiefond till förvaringsbank, skall i kungörelsen erinras om innehållet i 40 § första och andra styckena.

I fall som avses i 39 § andra stycket skall i kungörelsen anges den tidpunkt då fondbolagets aktiefondsverksamhet upphör.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977.

Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om kungörande som har beslutats eller börjat verkställas före ikraftträdandet.

61 Förslag till**Lag om ändring i vallagen (1972: 620)**

Härigenom föreskrives i fråga om vallagen (1972: 620)¹

dels att i 4 kap. 10 och 21 §§ och 15 kap. 4 § orden "samtliga dagstidningar som har en spridning av någon betydenhet" skall bytas ut mot "ortstidning".

dels att 3 kap. 3 §, 5 kap. 8 § och 14 kap. 1 § skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***3 kap.**

3 § Varje kommun är indelad i valdistrikt. Är kommun indelad i valkretsar för val av kommunfullmäktige, skall varje sådan valkrets bilda ett eller flera valdistrikt.

Valdistrikt bör omfatta 1.200–1.500 röstberättigade. Endast om särskilda skäl föranleder det, får valdistrikt omfatta mer än 1.800 eller mindre än 300 röstberättigade.

Länsstyrelsen beslutar om kommuns indelning i valdistrikt på förslag av fullmäktige i kommunen. Det åligger kommun att under år närmast före år då ordinarie val till riksdagen skall äga rum se över indelningen. Om det är påkallat får länsstyrelsen självständigt besluta om indelningen i valdistrikt sedan fullmäktige i kommunen har beretts tillfälle att yttra sig.

Beslut om indelning i valdistrikt skall meddelas senast en månad före ingången av det år under vilket beslutet skall träda i tillämpning. Länsstyrelsen skall omedelbart kungöra beslutet samt tillställa centrala valmyndigheten avskrift av detta.

Beslut om indelning i valdistrikt skall meddelas senast en månad före ingången av det år under vilket beslutet skall träda i tillämpning. Länsstyrelsen skall omedelbart kungöra beslutet i *ortstidning inom valdistrikten* samt tillställa centrala valmyndigheten avskrift av *beslutet*.

5 kap.

8 § För att registrerad partibeteckning skall åtnjuta skydd vid val skall partiet hos centrala valmyndigheten som kandidater anmäla

för val till riksdagen i viss valkrets minst fyra och högst femton personer och

för val av landstingsmän eller kommunfullmäktige minst fyra och högst tjugo personer i landstingskommunen eller kommunen.

Centrala valmyndigheten bestämmer inför varje val när anmälan av kandidater senast skall göras. Kungörelse härom skall föras in i Post- och Inrikes Tidningar.

Centrala valmyndigheten bestämmer inför varje val när anmälan av kandidater senast skall göras. Kungörelse härom skall föras in i Post- och Inrikes Tidningar.

¹ Lagen omtryckt 1976: 404.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

Underrättelse om beslutet skall vidare tillställas varje registrerat parti.

Änmälan av kandidater göres skriftligen av partiets ombud eller av person som ombudet utsett. Till anmälningshandlingen skall fogas skriftlig förklaring från varje kandidat att han givit partiet tillstånd att anmäla honom.

14 kap.

1 § Den slutliga sammanräkningen verkställs av länsstyrelsen vid offentlig förrättning som påbörjas så snart det kan ske. Länsstyrelsen skall kungöra tid och plats för sammanräkningen. I kungörelsen anges i vilken ordning som de olika valen kommer att räknas, om hinder ej möter. Kungörelsen skall anslås hos länsstyrelsen och på kommunernas anslagstavlor samt senast dagen före sammanräkningens början införas i samtliga dagstidningar som har en spridning av någon betydelse inom länet.

14 kap.

1 § Den slutliga sammanräkningen verkställs av länsstyrelsen vid offentlig förrättning som påbörjas så snart det kan ske. Länsstyrelsen skall kungöra tid och plats för sammanräkningen. I kungörelsen anges i vilken ordning som de olika valen kommer att räknas, om hinder ej möter. Kungörelsen skall anslås på kommunernas anslagstavlor samt senast dagen före sammanräkningens början införas i ortstidning inom länet.

Före sammanräkningens början skall länsstyrelsen ha tillsett att de handlingar som behövs för sammanräkningen har kommit in från valnämnden i den kommun sammanräkningen avser. Är inkomna handlingar ofullständiga eller ej i behörigt skick, skall länsstyrelsen infordra det som fattas eller, om det behövs, inhämta uppgift om anledningen till att handlingarna är ofullständiga eller ej i behörigt skick.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977.

62 Förslag till**Lag om ändring i lagen (1972: 704) om kyrkofullmäktigval**

Härigenom föreskrives i fråga om lagen (1972: 704) om kyrkofullmäktigval¹

dels att i 50 § orden "samtliga dagstidningar som har en spridning av någon betydenhet" skall bytas ut mot "ortstidning",

dels att 43 § skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

43 § Den slutliga sammanräkningen verkställs av länsstyrelsen vid offentlig förrättning som påbörjas så snart det kan ske. Länsstyrelsen skall kungöra tid och plats för sammanräkningen. I kungörelsen anges i förekommande fall i vilken ordning som de olika valen kommer att räknas, om hinder ej möter. Kungörelsen skall anslås *hos länsstyrelsen och* på församlingarnas anslagstavlor samt senast dagen före sammanräkningens början införas i *samtliga dagstidningar som har en spridning av någon betydenhet* inom länet.

Föreslagen lydelse

43 § Den slutliga sammanräkningen verkställs av länsstyrelsen vid offentlig förrättning som påbörjas så snart det kan ske. Länsstyrelsen skall kungöra tid och plats för sammanräkningen. I kungörelsen anges i förekommande fall i vilken ordning som de olika valen kommer att räknas, om hinder ej möter. Kungörelsen skall anslås på församlingarnas anslagstavlor samt senast dagen före sammanräkningens början införas i *ortstidning* inom länet.

Före sammanräkningens början skall länsstyrelsen ha sett till att de handlingar som behövs för sammanräkningen har kommit in från de valdistrikt sammanräkningen avser. Är inkomna handlingar ofullständiga eller ej i behörigt skick, skall länsstyrelsen infordra det som fattas eller, om det behövs, inhämta uppgift om anledningen till att handlingarna är ofullständiga eller ej i behörigt skick.

Över förrättning hos länsstyrelsen föres protokoll enligt formulär som fastställs av centrala valmyndigheten.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977.

¹ Lagen omtryckt 1976: 405.

63 Förslag till**Lag om ändring i lagen (1976: 633) om kungörande av lagar och andra författningar**

Härigenom föreskrives att 11 § lagen (1976: 633) om kungörande av lagar och andra författningar skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

11 § Finns bestämmelse om att viss författning skall kungöras på annat sätt än som följer av denna lag skall även den bestämmelsen gälla.

På kungörande i ortstidning enligt bestämmelse som avses i första stycket skall 3 § lagen (1977: 000) om kungörande i mål och ärenden hos myndighet m.m. ha motsvarande tillämpning.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977.

Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om kungörande som har beslutats eller börjat verkställas före ikraftträdandet.

64 Förslag till**Lag om ändring i lagen (1914: 451) om hingstbesiktningstväng**

Härigenom föreskrives att i 7 § lagen (1914: 451) om hingstbesiktningstväng¹ orden "tidning inom orten" skall bytas ut mot "ortstidning".

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977.

¹ Senaste lydelse av 7 § 1976: 634.

65 Förslag till**Lag om ändring i lagen (1918: 399) om förbud mot utsläppande av tjur eller hingst å samfälld betesmark**

Härigenom föreskrives att i 6 § lagen (1918: 399) om förbud mot utsläppande av tjur eller hingst å samfälld betesmark¹ orden "en eller flera tidningar inom orten" skall bytas ut mot "ortstidning".

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977.

66 Förslag till**Lag om ändring i lagen (1926: 72) angående meddelande av förbud för barn att idka viss försäljning**

Härigenom föreskrives att i 2 § 2 mom. lagen (1926: 72) angående meddelande av förbud för barn att idka viss försäljning² orden "en eller flera ortstidningar" skall bytas ut mot "ortstidning".

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977.

67 Förslag till**Lag om ändring i lagen (1928: 196) om galtbesiktningstvång**

Härigenom föreskrives att i 7 § lagen (1928: 196) om galtbesiktnings-
tvång³ orden "tidning inom orten" skall bytas ut mot "ortstidning".

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977.

68 Förslag till**Lag om ändring i lagen (1942: 350) om fornminnen**

Härigenom föreskrives att i 4 § lagen (1942: 350) om fornminnen⁴ orden "en eller flera tidningar inom orten" skall bytas ut mot "ortstidning".

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977.

¹ Senaste lydelse av 6 § 1976: 635.

² Senaste lydelse av 2 § 2 mom. 1976: 637.

³ Lagen omtryckt 1967: 393.

Senaste lydelse av 7 § 1976: 638.

⁴ Lagen omtryckt 1976: 442.

Senaste lydelse av 4 § 1976: 640.

JUSTITIEDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1976-10-28

Närvarande: statsministern Fälldin, ordförande, och statsråden Bohman, Ahlmark, Romanus, Turesson, Gustavsson, Antonsson, Mogård, Olsson, Dahlgren, Åsling, Troedsson, Mundebo, Krönmark, Burenstam Linder, Johansson, Friggebo

Föredragande: statsrådet Romanus

Lagrådsremiss med förslag till lag om kungörande i mål och ärenden hos myndighet m. m.

1 Inledning

Statsmakterna beslöt år 1971 vissa allmänna riktlinjer för förbättrad samhällsinformation (prop. 1971:56, FiU 1971:23, rskr 1971:182, SFS 1971:507). I det sammanhanget förutskickades att också nuvarande ordning för kungörelseannonsering skulle ses över. Resultatet av en härfter inom justitiedepartementet företagen detaljgenomgång av författningsreglerna på området har redovisats i promemorian (Ds Ju 1974:2) Effektivare kungörande. I promemorian läggs fram förslag till ett system för mer enhetliga och ändamålsenliga normer för kungörande samt till en central kungörandelag jämte därav föranledda följdändringar i vissa författningar. Promemorian bör fogas till protokollet i detta ärende som *bilaga 1*.

Över promemorieförslaget har efter remiss yttranden avgetts av justitiekanslern (JK), Svea hovrätt, Göta hovrätt, kammarrätten i Göteborg, rikspolisstyrelsen (RPS), domstolsväsendets organisationsnämnd (DON), sjöfartsverket, statskontoret, generaltullstyrelsen, bankinspektionen, försäkringsinspektionen, riksrevisionsverket (RRV), riksskatteverket (RSV), nämnden för samhällsinformation (NSI), skolöverstyrelsen, lantbruksstyrelsen, fiskeristyrelsen, koncessionsnämnden för miljöskydd, statens naturvårdsverk, kommerskollegium, patent- och registreringsverket (PRV), arbetsmarknadsstyrelsen, statens invandrarverk, statens planverk, lantmäteristyrelsen, statens

industriverk, länsstyrelsernas organisationsnämnd (LON), stiftsnämnden i Uppsala, statens växtsortnämnd, länsstyrelserna i Stockholms, Kronobergs, Blekinge, Kristianstads, Malmöhus, Göteborgs och Bohus, Skaraborgs, Värmlands, Jämtlands och Norrbottens län, konkurslagskommittén (Ju 1971:06), namnlagsutredningen (Ju 1972:06), utredningen (Ju 1972:10) om översyn av delgivningsbestämmelserna m.m. (delgivningsutredningen), kommunallagsutredningen (C 1970:30), 1972 års pressutredning (Fi 1972:07), Svenska akademien, Svenska handelskammarförbundet, Svenska kommunförbundet, Landstingsförbundet, Svenska kyrkans församlings- och pastoratsförbund, Sveriges domareförbund, Sveriges advokatsamfund, Sveriges industriförbund, Sveriges grossistförbund, Sveriges köpmannaförbund, Sveriges hantverks- och industriorganisation, Lantbrukarnas riksförbund (LRF), Sveriges Radio AB, Svenska arbetsgivareföreningen (SAF), Sveriges akademikers centralorganisation (SACO), Tjänstemännens centralorganisation (TCO), Landsorganisationen i Sverige (LO), Svenska tidningsutgivareföreningen, Svenska bankföreningen, Svenska sparbanksföreningen, A-pressen AB och Sundsvalls kommun.

Remissinstanserna har bifogat yttranden,

Svea hovrätt från Stockholms, Sollentuna och Färentuna, Västerås, Lindesbergs och Mora tingsrätter,

Göta hovrätt från Motala, Ljungby, Møre och Ölands och Skövde tingsrätter,

lantmäteristyrelsen från överlantmätarmyndigheterna i Malmöhus, Värmlands, Kopparbergs, Jämtlands och Norrbottens län,

länsstyrelsen i Kristianstads län från Kristianstads och Hässleholms kommuner,

kommerskollegium från Stockholms handelskammare, som har instämt i Svenska handelskammarförbundets yttrande, och från handelskammaren i Göteborg,

statens industriverk från bergmästarämbetena i Södra och Norra distrikten,

SACO från Lärarnas riksförbund.

Åtskilliga remissinstanser har begränsat sina yttranden till att avse vissa särskilda frågor.

Länsstyrelsen i Älvsborgs län, Kooperativa förbundet och Stats-tjänstemännens riksförbund har förklarat sig avstå från att avge yttrande.

Tillfälle att yttra sig över promemorian har dessutom beretts övriga (13) länsstyrelser, Sveriges jordbrukskasseförbund och Svenska flottledsförbundet.

Efter remissbehandlingen har RRV fått regeringens uppdrag att undersöka och belysa de ekonomiska verkningarna av promemorieförslaget. Resultatet har redovisats i en i december 1975 från RRV

inkommen skrivelse, Effektivare kungörande – ekonomiska verkningar, jämte en till skrivelsen fogad promemoria.

2 Nuvarande ordning

Beslut och andra åtgärder av samhälleliga organ behöver ofta kungöras för att nå dem som berörs. Kungörande kan träda i stället för individuell underrättelse när ett beslut rör en person med okänd uppehållsort eller en stor krets personer. Det kan också, och framför allt, användas för att nå en obestämd personkrets, dvs. en större eller mindre allmänhet.

I beståndet av gällande författningar inryms ett mycket stort antal föreskrifter om kungörande. Under lång tid har kungörande föreskrivits i skilda syften och för mycket varierande situationer.

Gemensamt för den form av tillkännagivande som sker genom kungörande är dess syfte att informera en större eller mindre krets av intressenter. Kungörande kan emellertid också vara förutsättning för besluts giltighet (normbeslut, t. ex. beslut om fridlysning), bilda utgångspunkt för beräkning av tid för fullföljd av talan mot beslutet (t. ex. beslut om tillstånd till utskänkning av rusdrycker och öl i vissa fall), bilda utgångspunkt för beräkning av annan tidsfrist (t. ex. preklusion av fordran genom kallelse på okända borgenärer eller av rätt till invändning mot ansökan i namnärande) eller ha verkan som presumtion för notoritet (kungjord införing i vissa register, t. ex. aktiebolagsregistret). Tillkännagivandet kan också, utan att rättslig verkan är förenad därmed, syfta till att nå kontakt med person som har särskild betydelse i visst ärende (för utredning, t. ex. kallelse till lagfartssammanträde enligt 20 kap. 11 § jordabalken, eller för någon form av transaktion, t. ex. tillkännagivande om förestående exekutiv försäljning eller infordrande av anbud för anläggande av flottled), vara ett serviceinstrument för enskildas kontakter med myndigheter (t. ex. tillkännagivande av myndigheters mottagningstider) eller ge insyn i den demokratiska processen (tillkännagivande av tid och plats för röstsammanräkning efter allmänna val). I åtskilliga fall tjänar tillkännagivande genom kungörande flera syften.

Frågan om när den särskilda rättsverkan av ett kungörande inträder regleras vanligast i den författning där kungörandesituationen behandlas. Några centrala föreskrifter finns emellertid. Regleringen i fråga om den särskilda delgivningsformen kungörelsedelgivning är infogad i 19 § delgivningslagen (1970:428), där regler om när delgivning i olika former skall anses ha skett är samlade. I fråga om kungörande som utgångspunkt för besvärstid finns beträffande normbeslut en regel av generell karaktär i 12 § andra stycket förvalt-

ningslagen (1971:290). Beträffande sådant myndighetsbeslut inom den lagens tillämpningsområde som avser föreskrift till allmän efterrättelse och som inte delges beräknas tiden för fullföljd från den dag då beslutet tillkännagavs. Skedde tillkännagivandet vid mer än ett tillfälle räknas tiden från det sista tillkännagivandet.

Regelmässigt fastslås i kungörandebestämmelserna uttryckligen hur kungörandet skall gå till, dvs. vilken eller vilka kungörandeformer som skall användas för att bringa meddelandet till avsedd persons eller personkrets' kännedom. I allmänhet torde kungörandereglererna i detta hänseende ha utformats efter och vara anpassade till sin tillkomsttids informationsvanor och informationsteknik. Oftast föreskrivs då kungörandeformer med brett användningsområde. Vissa bestämmelser ger uttryck för en omsorgsfull analys av den särskilda kungörandesituationens krav och föreskriver användning av mycket speciella kungörandeformer. Jämsides finns dock också bestämmelser med schabloniserat formval.

Katalogen över kungörandeformer, som finns föreskrivna i gällande författningsbestämmelser, har ett omfattande och mångfacetterat innehåll. Den vanligaste formen för tillkännagivande är utan tvekan annonsering i någon tidning, vanligast ortspress och Post- och Inrikes Tidningar (vanligen benämnd allmänna tidningarna). För förvaltningsmyndigheters kungörande föreskrivs i stor utsträckning att det skall ske i länskungörelserna, som utges av varje länsstyrelse för sig. Viss användning har också på avgränsade sakområden specialpublikationer utgivna av olika myndigheter, t.ex. patentverket. Kungörande i kyrka, en i äldre tid mycket vanlig kungörandeform som skedde genom att kungörelsen lästes upp i anslutning till gudstjänst eller spikades på kyrkans dörr, har för icke-kyrkliga budskap efter hand ersatts av anslag på kommunal eller kyrkokommunal anslagstavla. Ett utbrett användningsområde ger författningsreglerna också olika myndigheters anslagstavlor i fråga om sådant som kan ha intresse för dem som besöker myndighetens lokal. Som exempel å andra sidan på författningsföreskrivna kungörandeformer med mycket smala och individualiserade användningsområden kan nämnas beredskapslarm, köttstämpel och utmätningsmans insegel.

För fullständigande av bilden kan slutligen nämnas att valet av kungörandeform i åtskilliga fall har lämnats till den kungörande, vanligen genom föreskrift att kungörandet skall ske på lämpligt sätt.

Inte bara samhällets åtgärder skall kungöras. Det förekommer också bestämmelser som ålägger enskild – fysisk eller juridisk person – att kungöra viss åtgärd. Som ett exempel kan nämnas kungörandeplikt som åvilar den som på sina ägor har funnit och tagit hand om ett hemdjur med okänd ägare, se 52 § lagen (1933:269) om ägofred. Andra exempel är aktiebolags skyldighet att kungöra beslut om nyemission

eller om emission av konvertibla skuldebrev enligt 4 kap. 7 § och 5 kap. 6 § aktiebolagslagen (1975:1385). Om syftet med och formerna för enskilds kungörande gäller i stort detsamma som har sagts om kungörande av myndighets beslut.

3 Huvuddragen i promemorieförslaget

Promemorieförslaget är fogat till protokollet i detta lagstiftnings-ärende (bilaga 1). I det följande lämnas endast en översiktlig redogörelse för promemorians behandling av mera allmänna frågor.

Förslaget utgår från informationsutredningens principbetänkande (SOU 1969:7) Kungörelseannonsering. Informationsutredningens förslag innebar i korthet följande. För att komma till rätta med de brister som är förenade med nuvarande kungöranderegler skall man i fortsättningen tillämpa ett mer enhetligt system i fråga om formerna för kungörande. Det föreslagna systemet utgår från en gruppering av de olika kategorierna av adressater för kungörelse (målgrupper) i

dels sådana grupper som med hänsyn till det ämne beslutet avser eller eljest har en i allt väsentligt lokal anknytning (lokala målgrupper),

dels sådana grupper vilkas medlemmar sannolikt har en relativt jämn spridning över landet; hit räknas också enstaka personer som domstol eller annan myndighet vill nå kontakt med (nationella målgrupper),

dels sådana grupper där sannolikheten talar för att ett relativt stort antal medlemmar är lokaliserade till viss ort eller visst område men där ett antal kan återfinnas var som helst i landet (blandade målgrupper),

dels de "exklusiva grupper" vilkas behov av information kan tillgodoses genom specialpublikationer (exklusiva målgrupper).

Enligt informationsutredningens förslag skall Post- och Inrikes Tidningar och ortstidning var för sig eller i kombination vara obligatoriska former för kungörande som riktar sig till nationella, lokala och blandade målgrupper samt specialpublikation, domstols/myndighets och kommuns anslagstavlor, radio/TV och vissa centrala eller regionala register föreskrivas obligatoriskt för olika närmare angivna ämnesområden. För varje kungörandesituation skall i författning bestämmas den eller de former som skall vara obligatoriska. I vad mån därutöver någon stödjande form bör användas skall avgöras efter en lämplighetsprövning i det enskilda fallet. Det bör enligt förslaget åvila den som kungör att alltid företa en sådan prövning.

Utredningens principförslag, som mottogs positivt vid remissbehandlingen, förordas i promemorieförslaget som utgångspunkt för en kungörandereform.

En målgruppsindelning är enligt promemorian framför allt en hjälpfaktor vid val av kungörandeform och målgrupperna bör främst svara mot de olika kungörandeformernas spridningsegenskaper. Utredningens förslag till målgruppsindelning betecknas som i huvudsak

ändamålsenlig men det konstateras också att varje målgruppsindelning för kungörande måste betraktas som översiktlig och förekommande oklarheter i avgränsningen mellan olika målgrupper överbryggas genom flexibilitet i formvalet. I promemorian förordas en indelning som utöver kriterier, som har beaktats i utredningens målgruppsindelning, dessutom tar sikte på t.ex. arten av det intresse som tillkännagivandet skall tillgodose och den större eller mindre grad av aktivitet som målgrupp kan förväntas visa i olika situationer, allt i syfte att efter behov åstadkomma regler som är mer nyanserade efter omständigheterna i olika typfall.

För obligatorisk användning föreslås i promemorian Post- och Inrikes Tidningar vid spridning till nationella målgrupper och ortstidning vid spridning till lokala målgrupper samt båda dessa kungörandeformer vid spridning till blandade målgrupper. Kungörande i ortstidning skall enligt förslaget i princip utformas i enlighet med statmakernas år 1971 deklarerade principiella inställning att annonsering i ortstidning bör ske i samtliga dagstidningar som har en spridning av någon betydelse. Begreppet dagstidning definieras, i överensstämmelse med vad som redan är fastslaget för den allmänna samhällsinformationens del, som tidning, vilken är inriktad på reguljär dagsaktuell nyhetsförmedling och/eller opinionsbildning och utkommer med minst ett nummer i veckan. Till begreppet dagstidning fogas i promemorieförslaget den ytterligare bestämningen "lokal", detta för att utmärka att dagstidningar med dubbel funktion att förmedla lokala nyheter inom ett mindre område och mera allmänna nyheter inom ett större skall användas som kungörandeform endast inom området för dess lokala nyhetsbevakning, i princip utgivningsorten med omnejd. Spridningen bör bedömas i förhållande till målgruppen med ledning av i allmänhet gruppens geografiska utbredning men i mån av tillgång på uppgifter om andra avgränsande egenskaper hos målgruppen, t.ex. dess läsvanor, också sådana faktorer.

Enligt promemorieförslaget skall som obligatoriska kungörandeformer vidare komma till användning specialpublikationer (huvudsakligen för spridning till exklusiva målgrupper), domstols/myndighets anslagstavla (för kungörande av tjänst och andra inre förvaltningsärenden), kommuns anslagstavla (för vissa kungörelser enligt vallagarna och kommunallagstiftningen), radio/TV (för exceptionella situationer t.ex. försvarsberedskap) och centrala och regionala register, t.ex. äktenskapsregistret (på därför lämpade ämnesområden).

Av nuvarande kungörandeformer föreslås länskungörelserna slopade helt och kungörande i kyrka i fråga om annat än kyrkliga angelägenheter, vilka numera i realiteten är kyrkokungörandets enda användningsområde.

Mångfalden av mera specifika kungörandeformer, avsedda och ändamålsenliga för specifika situationer, föreslås bli lämnade utanför en kungörandereform.

Vissa grundläggande principer för kungörande med tillämpning i så gott som alla berörda fall föreslås införda och samlade i en fristående central lag. De obligatoriska kungörandeformerna föreslås som hittills vara preciserade i specialförfattningarna där de olika kungörandesituationerna behandlas. Den centrala lagen bör enligt förslaget ta sikte på situationer där kungörande obligatoriskt skall ske i Post- och Inrikes Tidningar, ortstidning eller specialpublikation eller genom anslag på myndighets eller kommuns anslagstavla. Från lagens tillämpningsområde föreslås på tekniska grunder kungörande av normbeslut bli undantaget. Dock uttalas att intresset att sprida kännedom om en åtgärd uppenbarligen är i princip detsamma, om kungörandet rör en författning eller ett normbeslut eller om det avser mera individuella beslut och åtgärder. I den centrala lagen slås fast grundsatsen om skyldighet för den som kungör att utöver den eller de obligatoriskt föreskrivna kungörandeformerna också använda någon eller några stödjande former efter en avvägning mellan det intresse tillkännagivandet skall avse och den totala kungörelsekostnaden vid utnyttjande av också stödjande form. Lagen föreslås vidare innehålla en bestämmelse om tillämpning av den föreslagna principen om vidgad annonsering i ortstidning, i promemorian betecknad som den breda ortstidningsprincipen, och en regel som klargör när kungörande skall anses ha skett.

I fråga om kostnadsansvaret för kungörande konstateras i promemorian att detta f.n. till stor del åvilar det allmänna men att även den enskilde emellanåt står visst kostnadsansvar. Detta är konstruerat som betalningsskyldighet för i vissa fall den faktiska kostnaden och i andra fall en schablonavgift, beräknad med ledning av den faktiska genomsnittskostnaden.

Enligt förslaget får den omständigheten att kostnaden för ett kungörande i och för sig blir hög inte hindra ett kungörande som har en adekvat utformning, men både obligatoriskt och stödjande kungörande bör i möjligaste mån utformas så att kostnaden för kungörandet står i rimlig relation till nyttan. Vid val av obligatorisk kungörandeform bör i skälig utsträckning beaktas också mera indirekta kostnader för kungörandet, t.ex. hanteringskostnad hos den kungörande och kostnad för eventuella särskilda anordningar för kungörandet, t.ex. anslagstavlör. Sekundära kostnadseffekter i verkställighetsledet, t.ex. kostnaden för tidningskungörande som inkomstpost för pressen, bör däremot inte få tillmätas annan betydelse vid formvalet än som en faktor vid avvägningen mellan olika kungörandeformer som är likvärdiga från direkta kostnads- och effektivitetssynpunkter.

Några närmare beräkningar av reformens ekonomiska verkningar redovisas inte i promemorian. Hållfasta beräkningar skulle enligt promemorian primärt förutsätta frekvensundersökningar av alla de olika typfall som reformen berör, och svårigheter skulle ändå föreligga

att med någon exakthet förutse den praktiska utformningen av ortstidningsannonsering med tillämpning av den föreslagna breda principen. Översiktligt konstateras emellertid att de föreslagna ändringarna har kostnadsässig betydelse främst genom den principiella vidgången av ortspresskungörande till den breda principen och genom att tidningsannonsering bortfaller i vissa fall. Allmänt sett bedöms behov inte föreligga att ändra fördelningen av kostnadsansvaret mellan staten och annan men frågan bör bevakas för enskilda typsituationer vid framtida lagstiftningsarbete. Anledning till omprövning förutses också, om reformen visar sig medföra oväntat höga kostnader för enskilda eller orimligt stora kostnadsskillnader i olika regioner på grund av lokala variationer i tidningsspridningen.

I promemorian redovisas slutligen resultatet av en genomgång av flera hundra författningsreglerade situationer, där kungörande är föreskrivet, och läggs fram förslag till val av obligatoriska kungörandeformer för dessa fall. På grund av framställningens detaljerade karaktär i denna del får härvidlag hänvisas till redogörelsen i promemorian (avsnitt 6).

4 Remissutfallet

4.1 Allmänna synpunkter

Huvudlinjerna i förslaget har fått ett nästan uteslutande positivt mottagande. *Kammarrätten i Göteborg* betecknar förslaget som en i hög grad fullgången utredningsprodukt. *Kommunförbundet* uttalar att informationsutredningens principförslag på ett förtjänstfullt sätt i förslaget översatts till lagspråkets form. *Statskontoret* bedömer konstruktionen obligatoriska och stödjande kungörandeformer som förtjänstfull och konstaterar att förslaget ligger i linje med statskontorets redan tidigare redovisade ståndpunkt att formerna för kungörande bör bestämmas med utgångspunkt i de kungjorda ärendenas allmänna betydelse. Statskontoret betecknar förslaget som ett steg på vägen mot en samlad lösning av problemet effektiv samhällsinformation. En sådan lösning kan dock enligt statskontorets bedömning inte komma till stånd förrän man dels reviderat nuvarande bestämmelser, dels tagit ställning till samhällsinformationens omfattning, organisation m.m. I fråga om en blivande samlad lösning pekar statskontoret på de möjligheter som datatekniken ger att samla in, lagra och presentera information. Frågan om vidareutveckling av formerna för kungörande bör enligt statskontorets uppfattning naturligen beaktas av NSI i dess utvecklingsarbete. *LON* anser att förslaget är väl ägnat att systematisera och effektivisera kungöranden i allmänhet. *Advokatsamfundet* uttalar att en ändring av formerna för kungörande i enlighet med vad som föreslås i promemorian är en både väl

motiverad och angelägen reform.

Några remissinstanser efterlyser större flexibilitet vid formvalet än förslaget medger. *JK* anser att den föreslagna lösningen med snäva regler om obligatoriska former i förening med skyldighet att pröva frågan om stödjande form inte tillgodoser de grundläggande syftena med kungörande i önskvärd mån. Han förordar att frågan om och i vad mån kungörandet bör genom författning bindas vid viss (obligatorisk) form blir föremål för ytterligare överväganden med sikte på ett i vart fall mindre långtgående tvång än enligt förslaget. Av rättssäkerhetsskäl förordar han också, här med instämmande av *länsstyrelsen i Kristianstads län*, att kungörandets rättsverkan knyts inte enbart till kungörande i obligatorisk form. Också *lantmäteristyrelsen* påpekar som betydelsefullt att lagstiftningen är tillräckligt flexibel inte bara vid stödjande utan också vid obligatoriskt kungörande.

Förslagets utformning av stödjande kungörande kritiseras från några håll. *Stockholms tingsrätt* anser att bestämmelsen om stödjande kungörande med hänsyn till sin vaga natur kommer att antingen bereda myndigheterna ett avsevärt arbete, som i många fall inte tjänar något praktiskt syfte, eller också i praktiken bli ett slag i luften. Tingsrätten föreslår att bestämmelsen utgår och ersätts av att det i specialbestämmelserna konkret anges vilka former av bekantgörande som skall användas eller att bestämmelsen om myndighets skyldighet att pröva frågan om stödjande kungörande i vart fall får ett betydligt restriktivare innehåll än det föreslagna. *Naturvårdsverket* och *länsstyrelsen i Kristianstads län* anser att konstruktionen med stödjande kungörande är ett hinder för enhetlighet i kungörandeinstitutet.

När det gäller utformningen av stödjande kungörande betonar *handelskammarförbundet*, *bankföreningen* och *industrieförbundet* vikten av att den, för vars räkning myndighet kungör, får tillfälle att lägga fram sina synpunkter, grundade på ekonomiska och icke-ekonomiska intressen.

LRF framhåller som nödvändigt att kungörelseförfarandena utformas så att personliga meddelanden utgår i alla de fall, där kända personer har behov av underrättelser. Grupper av personer – t.ex. fastighetsägare, som direkt berörs av någon åtgärd avseende förfoganden av olika slag – bör kunna kräva att få personliga meddelanden. Så är naturligtvis förhållandet även då förbud eller påbud riktas mot viss eller vissa personer. Även om det förvaltningsmässigt skulle innebära vissa besvär att uppfylla sådana krav, kräver enligt förbundets mening rättssäkerheten att så långt det är möjligt de personliga meddelandena används.

De kostnadsökningar som remissinstanserna genomgående bedömer bli följden av den föreslagna reformen har föranlett vissa uttalanden och förslag, som redovisas närmare i det följande (se avsnitt 4.5). Från flera håll framhålls som otillfredsställande att sådana kostnads-

ökningar, som dessutom kan förväntas bli högst varierande från ort till annan, skall åläggas enskild. Allmänt bedöms dock övervägande skäl tala för att genomföra reformen utan hinder av kostnadsökningar.

Som en faktor av stor betydelse för att effektivisera kungörandet och också av viss betydelse för att begränsa kungörandekostnaderna nämner ett flertal remissinstanser språklig förenkling och redigering av kungörelsetexterna. *LO* framhåller vikten av att texterna i kungörelserna skrivs på ett språk som folk begriper. *RSV* säger utifrån sin erfarenhet att information föder krav på ytterligare information och att avsändare av kungörelser därför bör göra en bättre utformning av kungörelserna (begripligare språk, stilval och grafisk uppställning). *Lantmäteristyrelsen* och *överlantmätarmyndigheten i Jämtlands län* utvecklar synpunkter på effektiviserande rubriksättning, uppställning och redigering. Lämpligheten av standardiserande anvisningar på detta område antyds av bl.a. *Göta hovrätt* och *DON*.

Från några håll riktas kritik mot förslaget. *RRV* och *Stockholms tingsrätt* avstyrker sålunda att den föreslagna reformen genomförs på grundval av föreliggande material. *RRV* föreslår alternativt att kungörandelagen sätts i kraft för en begränsad tid.

Stockholms tingsrätt förordar att den föreslagna reformen inte genomförs utan att man först har klarlagt det faktiska behovet av kungörande i olika fall och av annonsering i den allmänna dagspressen. Tingsrätten ser som en brist att promemorian inte innehåller några undersökningar av de aktuella bestämmelsernas faktiska tillämpning och funktion och att där heller inte har klarlagts behovet i de särskilda fallen av den föreslagna breda ortstidningsannonseringen. På basis av en summarisk undersökning inom den egna verksamheten uttalar tingsrätten att en analys av den avsedda funktionen med vissa annonser sannolikt skulle visa att annonserna i stor utsträckning bara fyller en formellt-juridisk funktion (i.e.x. torde brottmålsavdelningarnas annonsering sällan om ens någonsin ha resulterat i att någon låtit höra av sig). Inte ens i fråga om kungörande på konkursrätten område kan man enligt tingsrättens mening utgå från att annonser i den vanliga dagspressen fyller någon egentlig funktion vid sidan av annonsering i Post- och Inrikes Tidningar, som fortlöpande följs av yrkesmässiga kreditgivare, branschorganisationer och liknande rättssubjekt, samt av direkta kallelser och underrättelser. Tingsrätten anser att endast en närmare undersökning skulle kunna klargöra vilket faktiskt behov som annonsering i den allmänna dagspressen fyller. Även om en reform utan längre dröjsmål i och för sig är angelägen, är den inte så angelägen att de mera långsiktiga ekonomiska och praktiska hänsynen här måste vika för tidsfaktorn. *RRV* konstaterar att något underlag för att möjliggöra hållbara beräkningar av de ekonomiska verkningarna inte har tagits fram. Angelägenheten av sådana beräkningar – baserade på frekvensmätningar – är emellertid enligt *RRV*:s uppfattning här

särskilt markant eftersom det åtminstone med viss grad av säkerhet kan förutses att kostnadsökningarna blir väsentliga. Härtill kommer att dessa kommer att drabba inte enbart statsverket utan också enskilda, de senare dessutom olika hårt beroende på lokala variationer i tidnings-spridningen. Enligt RRV:s uppfattning bör den breda principen i vart fall i vissa hänseenden modifieras. Om förslaget skulle genomföras utan de ekonomiska beräkningar som RRV efterlyst bör kungörandelagens giltighet tidsbegränsas. Under tillämpningstiden bör då kostnadsaspekterna, både för samhället och de enskilda, följas upp och läggas till grund för en eventuell omprövning av beslutet.

A-pressen anser att den föreslagna reformen är otillräcklig. *A-pressen* erinrar vidare om att kraven att på skilda sätt öka informationsflödet till alla medborgare i samhället varit karaktäristiska för de senaste årens debatt om medborgarnas rätt till information, insyn och inflytande över samhälle, företag och organisationer och markerats t.ex. i 1971 års riksdagsbeslut om riktlinjer för förbättrad samhällsinformation. Promemorian har inte tillräckligt tagit fasta på den djupare innebörden av riksdagens ställningstagande. Det blir allt svårare och allt orimligare, anser *A-pressen*, att göra snäva avgränsningar av de grupper medborgare, företag etc. som bör nås av viss information. Vid den praktiska utformningen av regler för effektivare kungörande bör därför stor hänsyn tas till de senaste årens utveckling i fråga om samhällsinformation och de krav som fortsatt förts fram i samhällsdebatten. Detta betyder generellt vidgade målgrupper. I en rad fall (redovisade i det följande) bör därför enligt *A-pressens* uppfattning kungörande ske i dagspress i större utsträckning än enligt förslaget.

4.2 Målgrupper

Förslagets principiella ståndpunkt i denna del har inte rönt någon gensaga. Vissa invändningar mot målgruppsbestämningar i enskilda kungörelsesituationer redovisas i det följande (se avsnitt 4.6).

4.3 Kungörandereformer

4.3.1 Kungörande i kyrka och länskungörelserna

Förslaget i dessa delar har lämnats utan erinran.

4.3.2 Post- och Inrikes Tidningar

Förslaget i fråga om Post- och Inrikes Tidningars principiella användande som obligatorisk kungörandereform godtas i allmänhet av remissinstanserna.

Att tidningen i sin nuvarande gestaltning inte är en effektiv kungörandereform konstateras dock i åtskilliga yttranden. *JK* anser att

tidningen fyller sin informativa uppgift när det gäller information riktad till dem som har ett yrkesmässigt intresse därav eller eljest är vana att mer eller mindre regelbundet ta del av publikationen. Däremot konstaterar JK att tidningen i varje fall inte hör till dem som gemene man regelbundet skaffar sig eller tar del av på annat sätt. Snarare torde det stora flertalet av denna kategori knappast alls läsa denna tidning.

Från åtskilliga håll framhålls som en väsentlig förutsättning för genomförande av förslaget i denna del att tidningen får en mera tidsenlig och lättillgänglig utformning och redigering (jfr SOU 1971:2). Sådana uttalanden görs av bl.a. *RPS*, *generaltullstyrelsen* och *NSI*. *LON*, som framför liknande synpunkter, påpekar att det också krävs en aktiv spridning av tidningen. *LON* erinrar om att den officiella publiceringen under senare år påtagligt effektiviserats i fråga om t.ex. författningstrycket (SFS) och utredningstrycket (SOU). På samma sätt anser *LON* att kungörelsetrycket kan aktiveras, enligt *LON*:s mening naturligen genom samarbete mellan departement och AB Allmänna Förlaget. En pessimistisk framtidssyn redovisar *JK*, som bedömer att tidningen inte ens i omredigerat och moderniserat skick torde komma att bli nämnvärt mera attraktiv för gemene man än f.n.

Svenska akademien ställer sig i sitt yttrande positiv till en omvandling av tidningen och förklarar sig dela den i SOU 1971:2 framförda uppfattningen att praktiska och ekonomiska hänsyn bör bestämma tidningens yttre gestalt, varvid dock om möjligt också en för ögat tilltalande gestaltning bör beaktas.

RSV och *NSI* anser att ett ställningstagande till frågan om Post- och Inrikes Tidningars lämplighet som kungörandeform bör anstå till dess frågan om tidningens framtida gestaltning avgjorts.

Lantmäteristyrelsen ställer sig negativ till förslaget inom sitt verksamhetsområde, i vart fall så länge tidningen inte fått godtagbar effektivitet genom modernisering och spridning i berörda kretsar, och anser att alternativet annonsering i rikstäckande dagspress som form för nationellt kungörande bör utredas närmare än som har skett i promemorian. De höga kostnaderna för sådan annonsering kan enligt styrelsen mötas bl.a. genom att kungörelsernas innehåll begränsas, i många fall till en hänvisning till myndighet som kan ge närmare besked i saken. Kungörande i rikstäckande press bör inte under alla omständigheter vara obligatoriskt bara därför att en nationell målgrupp är för handen. I lantmäteriverksamheten torde i flertalet fall annonsering i ortstidning vara den kungörandeform som ger den bästa totala effekten med beaktande av både lokal och nationell målgrupp. Den nationella målgruppen torde emellertid i inte obetydlig utsträckning läsa ortstidning från det område där deras fastigheter är belägna eller genom ortsbör få kännedom om annonser som berör dessa fastigheter. En viss verkningsgrad har därför annonsering i ortspress också för den

nationella målgruppen. Under alla omständigheter måste denna effekt antas vara väsentligt högre än den som kan uppnås genom annonsering i Post- och Inrikes Tidningar i här aktuella sammanhang. Enligt styrelsens mening bör därför annonsering i ortspress kunna godtas som kungörandeform med avseende på nationella målgrupper, om sådan annonsering ändå skall ske med hänsyn till lokal målgrupp och annonsering i rikstäckande dagspress inte kan komma i fråga av kostnadsskäl. Styrelsen anser det vara rimligare att förutsätta eller fordra att fastighetsägare och nyttjanderättshavare i den nationella målgruppen följer med i den lokala pressen för den ort där fastigheten är belägen än att utgå från att de mera allmänt läser ett så speciellt organ som Post- och Inrikes Tidningar.

4.3.3 Ortstidning

Den föreslagna breda principen för kungörande i ortspress godtas åtminstone som grundregel av en klar majoritet av remissinstanserna.

Pressutredningen förklarar sig dela uppfattningen att samhällsinformation och kungörelseannonsering inte är att se som en form av presstöd och understryker att informationens effektivitet måste vara den styrande principen på detta område. I de fall då det av olika skäl anses påkallat att annonsera i ortstidning är det emellertid enligt utredningens åsikt nödvändigt att annonsera i samtliga ortstidningar som har en spridning av någon betydelse. Principen i dessa sammanhang måste vara att medborgare inte skall diskrimineras i informationshänseende på grund av sitt tidningsval.

Klart positiv till förslaget är vidare bl.a. *NSI*, som emellertid förordar att man, för att undvika tolkningsproblem rörande uttrycket "spridning av betydelse inom orten" bör inskriva formuleringen att "annonsering skall ske i samtliga ortstidningar med spridning inom orten" i likhet med vad som gäller vid riksomfattande annonsering i dagspress. Också *RSV* anser att vid lokal/regional informations-spridning, som även förekommer inom RSV:s verksamhetsområde vid t.ex. exekutiv auktion eller försäljning, i regel bör annonseras i all ortspress.

Att den föreslagna omfattningen av ortstidningskungörandet skulle ge en motsvarande ökning av spridningseffekten ifrågasätts dock från vissa håll, främst *Stockholms tingsrätt*, *DON*, *RRV* och *konkurslagskommittén*. *Stockholms tingsrätt* anser, när det gäller domstolarnas och förmodligen också vissa förvaltningsmyndigheters kungörande, att målgrupperna ofta är så speciella och så begränsade att den breda annonsering som följer av huvudprincipen knappast synes vara praktiskt motiverad. Den föreslagna principen för mycket långt för *Stockholms del* och kommer att medföra radikala kostnadsökningar. För *Stockholms del* är förslaget därför ägnat att inge betänkligheter. *RRV* ifrågasätter om inte det befogade i en utvidgning av den för samhällsinformation antagna breda principen till att också gälla kungö-

relseannonsering bör övervägas ytterligare.

Större möjligheter att begränsa obligatoriskt ortstidningskungörande än som föreslås i promemorian vill *JK, Svea hovrätt, Stockholms, Västerås och Skövde tingsrätter* och *länsstyrelsen i Stockholms län* ha införda. *JK* anser att utrymme för begränsning bör finnas dels när det gäller information som riktar sig till banker, advokater, affärsföretag och vissa andra särskilda grupper inom samhället men som ägnas ringa intresse av allmänheten i övrigt, dels i andra fall med hänsyn till informationens angelägenhetsgrad, mätt t.ex. i värdet av vad saken gäller. *JK* vitsordar samtidigt att det givetvis är av värde för den kungörande att slippa att själv göra en kanske svår bedömning in casu. Begränsningen av den breda principens tillämpningsområde till obligatoriskt kungörande betecknar *JK* som självklar. *Svea hovrätt* ser vidgade begränsningsmöjligheter som en av flera tänkbara metoder att nedbringa kostnadsökningarna utan motsvarande effektivitetssänkningar. *Stockholms* och *Västerås tingsrätter* ifrågasätter om inte kostnadseffekterna för enskild av den föreslagna breda principen borde utredas ytterligare. *Stockholms tingsrätt* förordar att myndigheterna ges frihet att avgöra annonseringens omfattning i fråga om antalet ortstidningar och hänvisar härvidlag till 9 § andra stycket delgivningskungörelsen (1970:467). Tingsrätten påpekar att man också måste beakta att annonsering i dagspressen ibland har negativa konsekvenser för den enskilde, t.ex. kan annonsering i konkurs, kungörelsedelgivning i brottmål och liknande skada den berördes anseende. Sådana nackdelar bör enligt tingsrättens mening undvikas i den mån det kan ske utan att andra betydelsefulla intressen behöver offras. *Västerås tingsrätt* påpekar att några erfarenheter av rättsförluster på grund av icke tillräckligt bred annonsering i vart fall inte har redovisats och ser som ett alternativ att i stället för föreskriften om den breda ortstidningsannonseringen det överläts åt vederbörande myndighet att liksom nu avgöra omfattningen av ortstidningsannonsering i de fall sådan skall ske. I vart fall bör, anser tingsrätten, ges möjlighet att för särskilda fall göra undantag från den breda principen. *Skövde tingsrätt* föreslår att den breda principen föreskrivs "endast i den mån kostnaden för kungörandet icke blir större än som är försvarligt med hänsyn till det intresse tillkännagivandet skall tillgodose" eller, som en annan lösning, att uttrycket "spridning av någon betydenhet" ändras till "spridning av större betydenhet", eller att antalet ortstidningar i vilka kungörelse skall införas begränsas till högst visst antal (två eller tre). Också *länsstyrelsen i Stockholms län* förordar av kostnadsskäl en avsevärt mindre kategorisk formulering än den föreslagna.

Göta hovrätt, Sollentuna och Färentuna tingsrätt och *länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län* understryker behovet av anvisningar och riktlinjer för den praktiska tillämpningen av den föreslagna principen. *NSI* påpekar att viss service av denna art på den allmänna samhällsinforma-

tionens område redan nu ingår i NSI:s verksamhet.

Att principens tillämpning kommer att medföra administrativt merarbete för kungörande myndigheter befarar bl.a. *DON*, som också menar att de rättsliga konsekvenserna av ett uteblivet kungörande i en eller flera ortstidningar bör belysas i lagstiftningsärendet.

4.3.4 Myndighets anslagstavla

Förslaget i denna del har fått ett i allt övervägande positivt mottagande. Mot förslagets bedömning i denna del vänder sig dock *JK* samt *Mora* och *Ljunghy tingsrätter*.

JK anser att promemorian i viss mån har underskattat effektiviteten av kungörande på myndighets anslagstavla, särskilt underrätts tavla, som enligt hans mening i praktiken torde utgöra en icke oväsentlig kunskapskälla för främst advokater och andra ombud men också för gemene man. Tavlans som kungörandeform är dessutom förenad med en ytterst ringa kostnad. *JK* kan mycket väl tänka sig situationer, då kungörande på myndighets anslagstavla kan förväntas ha lika god (eller dålig) effekt som föreskriven kostnadskrävande tidningsannonsering. Att i sådana fall ovillkorligt kräva t.ex. annonsering i ortstidning i dess breda bemärkelse anser *JK* inte vara rimligt, utan valmöjlighet bör föreligga. Han anser det också tänkbart att kombinera kungörande på anslagstavla med införande i bara en lokaltidning. Också *Ljunghy tingsrätt* ifrågasätter om inte anslag bör vara obligatorisk form i större utsträckning än enligt förslaget. *Mora tingsrätt* anser att frågan om anslag på myndighets anslagstavla bör övervägas ytterligare. På grund av sina erfarenheter finner sig tingsrätten inte kunna anse att anslag på rättens anslagstavla inte främjar syftet med ett tillkännagivande genom kungörelse i ärende om t.ex. dödande av förkommen inteckning eller om lagfartssammanträde. I flera orter kan frågan om en kungörelse skall anslås som stödjande kungörande bli föremål för delade meningar. Tingsrätten ser risk för att rättstillämpningen inte blir enhetlig t.ex. inom domstolarna.

Möre och Ölands tingsrätt, som i princip godtar förslaget, påpekar tavelkungörandets – till skillnad från tidningskungörandets – perdurerande verkan. Enligt tingsrättens mening är det vidare från principiell synpunkt inte tillfredsställande om informationen så gott som helt vore knuten till media, för vilka allmänheten måste erlägga avgift (dvs. för tidningsprenumeration eller för lösnummerköp) för att få del av. Tingsrätten och *Göta hovrätt* ser anslagstavlan som en billig och lämplig stödjande form i ett flertal fall.

4.3.5 Andra kungörandeformer

Förslaget till användningsområde för kommunal anslagstavla har lämnats utan erinran.

Promemorians ståndpunkt i fråga om användningen av radio/TV har

inte mött någon gensaga. *Sveriges radio AB* förklarar att dess syn på sin roll i det stora komplex som gäller samhällsinformation uppenbarligen sammanfaller med de konstateranden som i det avseendet – särskilt med sikte på kungörelseannonsering – har gjorts i promemorian.

När det gäller kungörande genom att uppgifter hålls tillgängliga hos myndighet i registerform eller på annat sätt framför *DON* vissa organisatoriska synpunkter. *DON* föreslår att det i administrativ ordning meddelas föreskrifter för domstolarnas del – och alltså inte endast görs motivuttalanden – i vilka fall och hur kungörelsematerial skall hållas samman vid sidan av de obligatoriska media. I föreskrifterna bör också anges för olika fall under hur lång tid en kungörelse skall förvaras i det sammanhållna materialet så att man undviker att, som nu understundom sker, inaktuella kungörelser – t.ex. om lösöreköp – för säkerhets skull sitter kvar under långa tider.

Behovet av former för kungörande till icke svensktalande personer understryker *invandrarverket*. Verket erinrar om att invandrarnas rätt till en med svenskar likvärdig behandling har slagits fast i prop. 1968:142 om riktlinjer för den svenska invandringspolitiken. Verket anser att denna rätt måste innefatta också rätt till information. I enlighet med de fastslagna riktlinjerna i fråga om samhällsinformation (prop. 1971:56) bör principen vara att alla berörda medborgare – svenskar likaväl som i förekommande fall utlänningar – skall ges information som är differentierad med hänsyn till medborgarnas olika förutsättningar att tillgodogöra sig informationen. Mot denna bakgrund föreslår verket att den som beslutar om kungörande ges frihet inte bara att välja stödjande former utan också att på samma villkor besluta om kungörande på ett eller flera utländska språk och att detta kommer till uttryck i lag. Enligt verkets mening bör myndigheterna vid val av kungörandeform ha i åtanke den veckotidning för invandrare som stiftelsen *Invandartidningen* med statliga medel ger ut i sex språkversioner för invandrare.

4.4 Allmänna grundregler i särskild lag

Förslagets uppbyggnad i denna del godtas med ett undantag av remissinstanserna. Lösningen betecknas av *statskontoret* som förtjänstfull, av *planverket* som angelägen, av *överlantmätarmyndigheten i Malmöhus län* som den mest rationella och av *överlantmätarmyndigheten i Värmlands län* som acceptabel såsom innebärande en definitionsmässig och supplementär stabilisering.

Lantmäteristyrelsen anser att lagen bör ges en bredare uppläggning än enligt promemorieförslaget och i högre grad ingripa i de kungörelseregler som finns i olika speciallagar. Bl.a. bör enhetliga riktlinjer för kungörelses utformning förankras i denna lag. Detsamma gäller den viktiga regeln om avvägning mellan kostnad och kungörande-

intresse (2 § andra punkten) samt principen om i vilka tidningar ortspressannonsering skall ske i fall då sådan annonsering över huvud taget skall äga rum.

Förslaget i denna del avstyrks av *namnlagsutredningen*. Utredningen förordar att syftet med lagförslaget i stället tillgodoses genom erforderliga ändringar i de särskild författningar som nu innehåller föreskrifter om kungörande. Om man emellertid ändå vill samla vissa allmänna grundregler i en särskild lag för att få en central författning i ämnet, förordar utredningen en lag med ett fylligare innehåll, utformad som en motsvarighet till delgivningslagen. Utredningens anmärkningar mot den föreslagna kungörandelagen är i huvudsak följande. Lagen innehåller inte en enda regel av rättslig betydelse. Den centrala frågan, när kungörande skall anses ha skett, besvaras nämligen i 4 § med att så är fallet när kungörelse har tillkännagivits i den form eller de former som anges i den författning där kungörandet är föreskrivet, sålunda närmast en renvoibestämmelse. Regeln i 3 § om bredden av ortstidningsannonsering ger intryck av att utgöra en bestämning av vad kungörande i ortstidning är. Huruvida regeln skall tillerkännas rättslig betydelse sålunda, att den skall ligga till grund för besvarandet i varje särskilt fall av frågan, om kungörande i ortstidning kan anses ha skett i vederbörlig ordning eller ej, förefaller dock oklart. I motiven till 3 § talas endast om en princip "om bredden av ortstidningsannonsering". Med tanke på de rättsverkningar som ofta är knutna till ett kungörande i vederbörlig ordning utgör den föreslagna lydelsen en alldeles för vag bestämning för att kunna tillerkännas rättslig betydelse. Om regeln är avsedd att utgöra en bestämning som nyss sagts, bör den därför ges ett klarare innehåll. Exempelvis kan anföras att inte ens ordet dagstidning, som i lagförslaget har en särskild innebörd, finns förklarat i förslaget. Regeln är till följd av sin oklara innebörd också ägnad att ådra rättssökande parter onödiga kostnader genom att myndigheterna kan antas komma att känna sig tvingade till ett kungörande i vidast möjliga utsträckning för att undvika risken att kungörande inte skall anses ha skett i vederbörlig ordning.

Förslagets lösning att från den föreslagna kungörandelagens tillämpningsområde undanta kungörande av normbeslut godtas genomgående i de remissyttranden där frågan berörs. *Statskontoret* understryker nödvändigheten av en helhetssyn på samhällsinformationen och en samlad lösning av hithörande problem med utgångspunkt i att formerna för kungörande bör bestämmas efter de kungjorda ärendenas allmänna betydelse. *Länsstyrelsen i Stockholms län* anser att med den föreslagna avgränsningen av kungörandelagens tillämpningsområde bör utfärdas någon definition på vad som avses med normbeslut för att man därmed skall komma ifrån tolkningssvårigheter. *Länsstyrelsen i Kristianstads län* beklagar att normbesluten har undantagits. Enligt länsstyrelsens erfarenhet har nämligen i praktiken just kungörandet av normbeslut,

där tillkännagivandet dels är en förutsättning för beslutets giltighet, dels bildar utgångspunkt för besvärstiden, visat sig innebära speciella problem. Den uteblivna regleringen av normbeslut i detta sammanhang medför också att tidpunkten för anförande av besvär blir olika för normbeslut och de beslut vilkas kungörande regleras i kungörandelagen. Enligt länsstyrelsens mening kan det inte anses tillfredsställande att dessa båda typer av beslut betraktas olika i en besvärssituation beroende på kungörandebestämmelser i skilda författningar. Normbesluten har inte heller det "riksintresse", som nödvändiggör att de behandlas i samband med frågan om publicering av lagar och andra författningar.

4.5 Kostnaderna

En enig remissopinion bedömer att en effekt av den föreslagna reformen, särskilt den s.k. breda ortstidningsprincipen, skulle bli icke obetydliga ökningar av kungörelsekostnaderna.

RRV anser kostnadsfrågan så väsentlig att förslaget enligt RRV:s mening inte bör genomföras, innan hållbara beräkningar av de ekonomiska verkningarna har tagits fram. Om förslaget ändå skulle genomföras på föreliggande material anser RRV att kungörandelagen bör tidsbegränsas med en uppföljning under dess giltighetstid av kostnadseffekterna, både för samhället och för enskilda, som kan bilda grund för en eventuell omprövning av beslutet.

Åtskilliga remissinstanser, däribland LON, anser att kostnadsökningarna får accepteras både för enskilda och för det allmänna med hänsyn till den ökade rättssäkerhet och effektivitet vid kungörande som svarar däremot.

Lantmäteristyrelsen ser som ofrånkomligt att en lagstiftning på detta område ger möjlighet till en rimlig avvägning av kostnadsinsatsen med beaktande av både förrättningsobjektets värde eller nyttan av förrättningen och den ifrågavarande kungörandeformens effektivitet.

Några remissinstanser påpekar att reformen kommer att medföra sådana ökningar av det allmännas kostnader att höjda anslag kommer att behövas. Överlantmätarmyndigheten i Kopparbergs län antyder att t.ex. lantmåteritaxan kan komma att behöva höjas till följd av ökade kostnader för delgivning.

Stockholms tingsrätt förutser ökad arbetsbelastning hos myndigheterna genom reformen med kostnadsfördyringar som följd.

Ett betydande antal remissinstanser understryker att alla möjligheter måste tas till vara att begränsa kostnadsökningarna, framför allt för enskilda. Som ett viktigt område, där åtgärder kan vidtas för att begränsa kostnaderna, anges allmänt kungörelsetextens utformning och redigering. DON förordar en särskild undersökning av möjligheterna att pressa annonskostnaderna genom överenskommelse med

centrala pressorgan. *NSI* påpekar att kostnadsökningarna kan mötas genom beskränningar i kungörelsens innehåll.

Göta hovrätt anger som ett annat medel ett mera allmänt nedbringande av aktivt kungörande efter modell promemorians förslag beträffande svenska juridiska personer och anser att en sådan utveckling är lämplig i första hand inom familjerätten.

För en övergång till ett system, där ersättning av enskild för myndighets kungörande tas ut efter fast taxa uttalar sig *DON*, *Göta hovrätt*, *kammarrätten i Göteborg*, *domareförbundet*, *TCO* och ett flertal *tingsrätter*. *Kammarrätten* anför till stöd för denna åsikt, förutom de tidigare berörda lokala kostnadsvariationerna, dessutom praktiska skäl. Hos många myndigheter torde uttagande av kungörelsekostnader innebära mycket tidskrävande och därmed mycket dyrbara handläggningsrutiner, inte minst när kostnader för kungörande skall fördelas på flera enskilda och när kungörandet har skett i flera tidningar. Enligt kammarrättens mening är det uppenbart att det finns betydande administrativa vinster att hämta genom en övergång till ett system där myndighet tar ut ersättning för kungörandekostnader av enskild enligt fasta taxor. Särskilt stora rationaliseringsvinster torde uppnås om systemet kan utformas så, att ersättningen tas ut redan i samband med ärendets anhängiggörande. Detta kan t.ex. i de ärenden där kungörelse regelmässigt förekommer ske på så sätt att ersättning för kungörelsekostnader bakas in i eventuell ansökningsavgift. Också *TCO* framhåller som angeläget att förfarandet vid uttagande av kungörelsekostnader av enskild part blir föremål för översyn, syftande till förenkling. I de fall där enskild part är betalningsskyldig för kungörelse bör enligt *TCO:s* synsätt kostnaderna inbakas i expeditionsavgiften.

Att en omprövning av kostnadsansvaret bör göras i samband med den föreslagna reformen och statens ansvarsområde härvidlag vidgas anser bl.a. *DON*, *Stockholms tingsrätt*, *länsstyrelsen i Skaraborgs län*, *Ljungby tingsrätt* och *domareförbundet*. Genomgående åberopas de för den enskilde slumpartade lokala variationerna i kostnad som blir en följd av dagspressens ojämna förekomst och spridning i landet. Från åtskilliga håll anför exempel på extrema förhållanden härvidlag. *Västerås tingsrätt*, som ansluter sig till ståndpunkten ökat kostnadsansvar för staten, anför som ett exempel på lösning att enskild vid ortstidningskungörande belastas med kostnaden för kungörande i endast en tidning. Likartade tankegångar framför *Mora tingsrätt*. *DON*, som anser sig kunna konstatera att den s.k. breda ortstidningsprincipen är ett uttryck för statsmakternas vilja, ifrågasätter om denna princip verkligen är nödvändig för att få ett effektivt lokalt och regionalt kungörande och om det inte i själva verket bakom kravet på iakttagande av principen ligger tanken på ett outtalat presstödd. Detta talar enligt *DON:s* mening för att staten borde ta på sig kungörandekostnader i större utsträckning än som förutses i förslaget.

4.6 Genomgång av gällande kungöranderegler

4.6.1 Allmänt

Allmänna omdömen om förslaget i denna del är positiva eller neutrala.

I det följande redovisas sådana synpunkter som uttryckligen berör de olika delavsnitten. Allmänt positiva omdömen om förslagen har dock i regel utelämnats.

4.6.2 Fastighetsförhållanden

4.6.2.1 Införskaffande av upplysning/utredning

Ljunby tingsrätt anser att kungörandet i dessa frågor lämpligen kan utformas på sätt som föreslagits och ser det som en förbättring att kungörelseförfarande i tidningar görs obligatoriskt också vid äganderättsutredning och enligt lagen (1932:169) om uppläggande av nya fastighetsböcker.

I fråga om äganderättsutredning och legalisering avstyrker *lantmäteristyrelsen* samt *överlantmätarmyndigheten i Norrbottens län* förslaget att kungörelse obligatoriskt skall ske i Post- och Inrikes Tidningar. Lantmäteristyrelsen påpekar att äganderättsutredning numera kan komma i fråga också för mindre objekt med begränsad sakägarkrets. Kungörande fastighetsbildningsmyndighet bör ges möjlighet att bedöma från fall till fall i vilka tidningar annonsering skall ske. Den tidigare gällande föreskriften om obligatoriskt kungörande i Post- och Inrikes Tidningar överfördes inte till 1971 års lag om äganderättsutredning och legalisering. *Överlantmätarmyndigheten i Värmlands län* anser däremot att förslaget är godtagbart men vill ha bort tremånadersregeln för annonsering i Post- och Inrikes Tidningar enligt jordabalken liksom begränsningen av annonseringen till första numret i kvartalet. *Överlantmätarmyndigheten i Kopparbergs län* anser för sin del att de föreslagna reglerna om annonsering i Post- och Inrikes Tidningar i fråga om äganderättsutredning för större objekt är ändamålsenligare än nuvarande regler.

4.6.2.2 Vissa sammanslutningars representation

Förslaget att samla hithörande uppgifter i register kommenteras positivt av *lantbruksstyrelsen* och *länsstyrelserna i Stockholms, Kristianstads, Jämtlands och Norrbottens län*.

4.6.2.3 Kallelser inom vissa sammanslutningar

Ljunby tingsrätt nämner den åtskillnad som har gjorts mellan kungörande enligt vattenlagen (1918:523), lagen (1933:269) om ägofred och lagen (1939:608) om enskilda vägar, å ena sidan, samt jaktstadgan (1938:279), å andra sidan, som ett gott exempel på den differentiering som bör eftersträvas med hänsyn till ändamålet med delgivningen.

I fråga om vattenlagen, ägofredslagen och lagen om enskilda vägar avstyrker *NSI* förslaget om ortstidningsannonsering och föreslår att den också i dessa fall anknyts till den breda principen. *A-pressen* nämner samma kungörandefall som exempel på områden, där enligt dess allmänna betraktelsesätt (närmare redovisat i avsnitt 4.1) kungörande i dagspress bör ske i ökad omfattning.

4.6.2.4 Förrättningar – kallelser

Förslaget i fråga om kungörande enligt fiskeförfattningarna godtas av *fiskeristyrelsen* liksom av *länsstyrelsen i Kristianstads län*, som dock anser att det inte generellt behövs att handlingarna vid kungörande enligt fiskeristadgan (1954:607) finns tillgängliga i varje församling och i stället förordar att frågan var förslag till bestämmelser skall finnas tillgängligt får prövas fritt efter övervägande i varje särskilt fall.

Vad gäller byggnadslagstiftningen godtas förslaget i sak av *länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län* och av *planverket*, som uttalar att det är av stort samhällsinformativt värde att berörda målgrupper bereds möjlighet att genom dagspressannonser ta del av pågående planeringsaktiviteter. Länsstyrelsen anser att de särskilda reglerna i byggnadstadgan (1959:612) om kungörandeproceduren för underrättelse till samfällighet utan styrelse eller förvaltare i stället bör vara infogade i central författning (jfr 10 och 16 §§ delgivningslagen). Länsstyrelsen och planverket erinrar om bygglagutredningens principbetänkande (SOU 1974:21) Markanvändning och byggande, vari föreslås bl.a. en utvidgning av sakägarbegreppet som kan komma att leda till att kungörande bör ske också i Post- och Inrikes Tidningar.

När det gäller kungörande enligt miljöskyddslagstiftningen uttalas, av *länsstyrelsen i Stockholms län* att det är fördelaktigt att kungörandet inte läses till viss eller vissa tidningar, av *länsstyrelsen i Kristianstads län* att det är angeläget att kungörandet begränsas i möjligaste mån så att sökanden inte åsamkas oskäligen kostnad, av *länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län* att sakägarbegreppet bör bestämmas med ledning av resultatet av pågående utredning därom och av *koncessionsnämnden* att ortstidningsannonsering enligt den föreslagna breda principen redan tillämpas av nämnden med stöd av Kungl. Maj:ts cirkulär (1971:507). *Naturvårdsverket* godtar förslaget i alla delar inom verkets tillämpningsområde.

NSI och *A-pressen* förordar att ortstidningskungörande enligt 1, 10 och 11 kap. vattenlagen anknyts till den breda principen.

Mot förslaget i fråga om lagen (1971:1037) om äganderättsutredning och legalisering invänder *lantmäteristyrelsen* att föreläggande att anmäla äganderättsanspråk eller lämna upplysningar här inte har en så grundläggande uppgift från rättssäkerhetssynpunkt – vid sidan av de underrättelser som skall utgå om förrättningens inledande och om sammanträde – att det finns anledning att obligatoriskt kungöra sådant

föreläggande i ortstidning. I stället bör det överlämnas till fastighetsbildningsmyndigheten att välja det förfarande som är lämpligast i det enskilda fallet.

4.6.2.5 Beslut med anledning av förrättning

Förslaget i fråga om fiskelagstiftningen tillstyrks av *fiskeristyrelsen*, *länsstyrelserna i Stockholms och Kronobergs län*. Länsstyrelsen i Kronobergs län förordar vidare att i 27 § jaktlagen öppnas möjlighet att – i likhet med vad som gäller i 31 § lagen (1960:130) om fiskevårdsområden – införa meddelande om länsstyrelses eller kammarrätts beslut, med stöd av 11 § lagen (1938:274) om rätt till jakt, i en eller flera tidningar och att utgångspunkten för besvärstiden är densamma i båda lagarna.

NSI förordar att ortstidningskungörande enligt 11 kap. 68 och 104 §§ vattenlagen anknys till den breda principen.

4.6.2.6 Avlösning av vissa avgulder

Förslaget har lämnats utan erinran av remissinstanserna.

4.6.3 Bergsbruk – koncession

Remissinstanserna har godtagit förslaget.

4.6.4 Statusförhållanden

4.6.4.1 Fysiska personer

Remissbehandlingen har inte föranlett någon erinran i denna del.

4.6.4.2 Svenska juridiska personer

Klart positiv till tendensen i förslaget i denna del är *kammarrätten i Göteborg*, som vill ifrågasätta om det finns något egentligt behov av att registreringen av nybildat aktiebolag och andra juridiska personer kungörs. Enligt kammarrättens mening torde de konstitutiva verkningar, som idag knyts till kungörandet, lika väl kunna tilläggas registreringen. Uppgifter om en juridisk person kan typiskt sett behövas vid mycket varierande tidpunkter och ändring beträffande vem som är behörig att företräda en juridisk person sker redan i dag utan att ändringen kungörs. Därför är det registreringen och inte kungörandet som i praktiken spelar den avgörande rollen när det gäller tredje mans möjligheter att vara informerad om vem som företräder en juridisk person. Som ett ytterligare skäl för att begränsa kungörandet påpekas att institutet då reserveras för de fall där det fyller en verklig uppgift. Därigenom blir det lättare för allmänheten att uppmärksamma betydelsefulla kungöranden. Kammarrätten anser dock att kungörande fortfarande behövs vid en hel del förfaranden beträffande juridiska personer, t.ex. vid ansökan om tillstånd till fusion eller nedläggning av aktiekapitalet.

För promemorieförslaget uttalar sig också *bankinspektionen*, *lantbruksstyrelsen*, *handelskammaren i Göteborg*, *PRV*, *industrieförbundet*, *bankföreningen* och *SAF*. *Bankinspektionen* påpekar att jordbrukskassor och sparbanker är företag med utpräglat lokal eller regional förankring och målgrupperna för hithörande kungörelser geografiskt avgränsade men beroende på arten av företagens verksamhet av betydande storlek och skiftande sammansättning. Förfrågningar till registermyndigheten tyder på ett informationsintresse från allmänhetens sida. Kungörande i ortstidning kunde därför vara motiverat, dock icke i den omfattning som skulle följa enligt förslaget till kungörandelag om annonsering i ortstidning blev obligatorisk form. Med tillämpning av regeln om stödjande kungörande kan ortstidningsannonsering ändå användas i påkallad utsträckning. *Lantbruksstyrelsen* påpekar att lagstiftningen om sambruksföreningar är under utredning och anser att förslaget i denna del, mot vilken styrelsen inte har någon erinran, får övervägas i samband med behandlingen av utredningsförslaget. *Handelskammaren i Göteborg* anser att förslaget är väl anpassat till näringslivets och allmänhetens intressen men ser som en absolut förutsättning för den föreslagna lösningen att registreringsmyndigheterna får en sådan kapacitet att registerutdrag och muntliga upplysningar kan lämnas snabbt och effektivt.

Mot förslaget i fråga om kungörandeformer för uppgifter ur förenings- och handelsregister uttalar sig *länsstyrelserna i Stockholms, Göteborgs och Bohus* och *Norrbottens län*, *NSI*, *Svenska Tidningsutgivareföreningen* och *A-pressen*.

De tre länsstyrelserna anser det inte vara motiverat att slopa ortstidningsannonseringen. Länsstyrelsen i Stockholms län anser dock att annonsering i mer än en ortstidning bör undvikas av kostnadsskäl. Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län anser att kungörandet i Post- och Inrikes Tidningar bör slopas.

NSI avstyrker förslaget och föreslår att ett definitivt ställningstagande föregås av viss försöksverksamhet. Enligt *NSI:s* mening är redan de nu gällande inskränkningarna i tidningskungörandet betänkliga och inte förenliga med de krav på information till enskild medborgare som har fastlagts i riksdagsbeslut. I verkligheten innebär de en diskriminering av den enskilde medborgaren med hänsyn till hans tidningsval. *NSI* kan inte godta förslagets målgruppsbedömning. Målgruppen kan vara betydligt vidare och mindre aktiv än vad förslaget utgår från. Inskränkningen i kungörandet kan ha konsekvenser också för andra medborgare. Den kan t.ex. hindra näringsidkare att i tid upptäcka nya förväxlingsbara konkurrerande firmanamn. I registerkungörelser ingår ofta en mängd lokala personnamn som kan antas ha lokalt nyhetsvärde av allmänt intresse. De ständigt pågående förändringarna inom näringsliv och arbetsmarknad är ytterligare skäl att ifrågasätta förslagets målgruppsbestämning. Den fortlöpande struktur-

omvandlingen och demokratiseringsprocessen inom näringsliv och arbetsmarknad med bl.a. representantskap för anställda i bolagsstyrelser och företagsnämnder kan innebära en breddning av intressegrupperna för lättillgänglig information om vad som sker inom detta område.

Tidningsutgivareföreningen framför tankegångar av samma art som NSI och understryker i fråga om den enkät som har föregått promemorian att den mindre företagsamhet, som är betjänt av en bred lokal/regional information i dessa frågor, inte har beretts tillfälle att yttra sig i saken. Enligt föreningens mening finns ett starkt behov hos allmänheten att få kontinuerlig tillgång till nya uppgifter ur bl.a. handels- och föreningsregister. Föreningen förordar att uppgifter ur dessa register ortstidningskungörs enligt totalitetsprincipen. *A-pressen* nämner här aktuella registeruppgifter som exempel på behov i vissa fall av total ortstidningsannonsering (jfr avsnitt 4.1).

Mot förslaget att från aktivt kungörande undanta vissa registeruppgifter framförs erinringar från *handelskammarförbundet*, *Stockholms handelskammare*, *PRV*, *industriförbundet*, *bankföreningen* och *SAF*. *PRV* fäster stor vikt vid att alla registrerade uppgifter kungörs aktivt och bedömer att varje begränsning skulle leda till ett betydande merarbete för registreringsmyndigheterna och avsevärd risk för felaktigheter. Särskilt viktiga är enligt *PRV*:s bedömning uppgifter om säte och adress samt om räkenskapsår. *PRV* redovisar en intern undersökning av telefonförfrågningar hos bolagsbyråns informationskontor enligt vilken antalet frågor om aktiebolags säte och adress var betydligt fler än frågor om aktiekapital, verksamhet, företrädare eller firma. Som förklaring erinrar *PRV* om att många bolag har adress på annan ort än den där styrelsen har sitt säte och att det inte är ovanligt att post-adressen är c/o ett annat bolag eller en enskild person, varför det kan vara svårt att finna aktiebolaget i någon telefonkatalog. *Förbunden* och *föreningen* nämner som särskilt värdefullt att intressenter, däribland banker och andra som fortlöpande för egna register grundade på de kungjorda uppgifterna, kan hämta upplysningar om säte och adress direkt ur kungörelsernas innehåll. *SAF* påpekar att hithörande uppgifter fortlöpande är underkastade förändringar och bedömer det vara rimligt att intressenter som så önskar också fortlöpande kan tillgodose sitt informationsbehov utan att göra ständiga förfrågningar hos olika register.

4.6.4.3 Utländska juridiska personer

Försäkringsinspektionen tillstyrker förslaget i denna del och föreslår i anslutning härtill den ändringen i fråga om kungörande enligt 295 § 3 mom. lagen (1948:433) om försäkringsrörelse, att kungörelsetexten får begränsas till ett tillkännagivande att avtal om beståndsöverlåtelse har träffats.

4.6.4.4 Konkurstillstånd

Remissutfallet i denna del redovisas i nästföljande avsnitt.

4.6.5 Konkurs- och ackordsförfarandet

Förslaget godtas av *Ljungby tingsrätt*, som anser förslagets differentiering vara väl anpassad till förhållandena, samt *handelskammarförbundet*, *bankföreningen* och *industriförbundet*, som dock understryker betydelsen av att, enligt förslagets intentioner, antalet lokaltidningar hålls tämligen lågt.

Kritiska mot utvidgning i vissa situationer av antalet lokaltidningar är *Stockholms tingsrätt* och *konkurslagskommittén*. *Stockholms tingsrätt*, som betonar det angelägna i att hålla konkurskostnaderna så låga som möjligt och anför vissa kostnadsexempel, ifrågasätter om en i enlighet med förslaget ökad tidningsannonsering skulle vara meningsfull på detta område. *Konkurslagskommittén* har i och för sig ingen erinran mot förslagets uppdelning i statuskungörelser och interna kungörelser men bedömer att förslaget i den mån det innebär breddning av nuvarande kungörande inte är förenligt med strävandena att göra konkursförfarandet billigare. Kommittén påpekar att kostnadsökningarna enligt förslaget skulle drabba enskilda borgenärer eller i sista hand det allmänna. Enligt kommitténs uppfattning fungerar nuvarande kungörandesystem väl och förslaget skulle inte ge någon nämnvärd effektivitetsökning.

Konkurslagskommittén gör vidare vissa lagtekniska påpekanden. I motiven bör besvaras frågan om dagstidning skall vara "lokal" endast i förhållande till den domstol som meddelat konkursbeslutet eller om även dagstidning på annan ort, där konkursgäldenären t.ex. bedrivit en del av sin verksamhet skall anses som "lokal". I kungörelse enligt 129 § är det onödigt att ta in uppgift om vilka tidningar som har bestämts för offentliggörande av vissa kungörelser om konkursen. Den föreslagna ändringen i 202 § andra stycket synes omfatta också Post- och Inrikes Tidningar och är inte, som har antagits i promemorian, enbart formell. Förslaget godtas emellertid i sak.

Stockholms och *Lindesbergs tingsrätter* anser det vara mest ändamålsenligt att de nya reglerna inte tillämpas i konkurser där beslut om egendomsavträde meddelats före ikraftträdandet. Eljest måste en föga angelägen överprövning av tidigare beslut ske i stor omfattning.

4.6.6 Kallelse å okända borgenärer

4.6.6.1 Om fordringens bestånd

Förslaget att inskränka kungörandet till en gång lämnas utan erinran av *bankspektionen*. Mot förslaget uttalar sig *PRV*, som anser kungörande en gång vara otillräckligt.

4.6.6.2 Likvidation m.m.

Bankinspektionen, försäkringsinspektionen, lantbruksstyrelsen och PRV, var för sitt område, lämnar förslaget utan erinran.

Förslaget i fråga om avförande av företag ur register bedömer *NSI* positivt under hänvisning till de orimligt höga kostnader och den risk för missförstånd som följer av det nuvarande förfarandet och som har kunnat beläggas under den pågående rensningen i handels- och föreningsregister. *Länsstyrelsen i Stockholms län* anser däremot att sådan kungörelse enligt handelsregisterlagen eller föreningslagen skall kungöras också i ortstidning, eftersom målgruppen i båda fallen, framför allt i fråga om handelsregister, måste anses vara i huvudsak lokal.

När det däremot gäller underrättelse om överlåtelse enligt understödsföreningslagen och försäkringsrörelselagarna avstyrker *NSI* förslaget och förordar i stället kungörande genom införande i register och i Post- och Inrikes Tidningar.

Försäkringsinspektionen bedömer att stödjande kungörande i ortstidning ofta kommer att aktualiseras vid kungörande enligt 295 § 3 mom. lagen om försäkringsrörelse, eftersom här ofta är fråga om bestånd från lokalbolag. I anslutning till nyssnämnda lagrum föreslår försäkringsinspektionen den ändringen att kungörelsen begränsas till endast uppgift att avtal om beståndsoverlåtelse träffats.

4.6.7 Kallelse till fördelningssammanträde

Särskilt uttalande om detta avsnitt har gjorts endast av *industriverket*, som lämnar förslaget utan erinran.

4.6.8 Aktiebolags bildande m.m.

Bankinspektionen och *försäkringsinspektionen* tillstyrker hithörande förslag. *Kammarrätten i Göteborg* påpekar att enligt dess mening anledning saknas att behålla kungörande av stiftelsekungörelse och andra stiftelsehandlingar enligt 15 § lagen (1944:705) om aktiebolag och anmärker att enligt aktiebolagsutredningens betänkande den nuvarande förhandsgranskningen av stiftelsehandlingar skall upphöra. *Kammarrätten* anser dock att kungörandet kan tas bort även om förhandsgranskningen behålls.

4.6.9 Immaterialrättsliga anspråk

4.6.9.1 Rättigheter med ekonomiskt inslag

Statens växtsortnämnd har i särskilt yttrande över förslaget i fråga om växtförädlarrättslagstiftningen tillstyrkt detsamma.

4.6.9.2 Namnrätt

PRV och *namnlagsutredningen* avstyrker båda förslaget i fråga om namnlagstiftningen och förordar att med ställningstagande i denna

fråga får anstå till dess namnlagsutredningens arbete slutförts. Namnlagsutredningen anser det värdefullt att vid sidan om Post- och Inrikes Tidningar, som innehåller en mångfald olika kungörelser och därför inte är lätt att snabbt hitta i, ha en särskild publikation avsedd för dem som har intresse för kungjorda ansökningar om släktnamn. Specialpublikationen är dessutom enligt utredningens åsikt en värdefull informationskälla vid patentverkets granskning i ärenden om namn, varumärken och aktiebolags firmor. PRV upplyser att man överväger att ge släktnamnstidningen ett mera upplysande innehåll, varigenom dess värde och sannolikt också dess spridning skulle ökas.

4.6.10 Offentliga organ

4.6.10.1 Kommunala organs verksamhet

Några remissinstanser har berört den principiella frågan om kommunallagstiftningen bör föras in i den enhetliga kungöranderegleringen. *Kommunförbundet*, *kommunallagsutredningen* och *Svenska kyrkans församlings och pastoratsförbund* förfäktar den meningen att kommunallagstiftningen inte bör föras in under kungörandelagen utan att kungöranderegler på det kommunala förvaltningsområdet bör regleras uteslutande i kommunal lagstiftning. *Kommunallagsutredningen* förordar dessutom, samstämmt med *kommunförbundet*, att med frågan om kungörande på detta område får anstå i väntan på utredningens betänkande och dettas vidare behandling. *Kommunförbundet* anser dessutom att förslagets regel om stödjande kungörande inte bör gälla på det kommunala området.

De föreslagna reglerna om kungörande av kommunala sammanträden tillstyrks i sak av *kommunallagsutredningen* med den reservationen att reglerna om årligt beslut och om verkan av ofullständigt kungörande kan utgå. Förslaget i denna del godtas helt av *Kristianstads kommun*. Inte heller *Svenska kyrkans församlings- och pastoratsförbund* motsätter sig förslagets sakliga lösning men påpekar att gällande bestämmelser inte har vållat några märkbara besvär i tillämpningen. För ett bibehållande av minoritetsregeln uttalar sig däremot *länsstyrelsen i Stockholms län*. *Kommunförbundet* bedömer – utan ställningstagande till förslaget – att det genomsnittligt sett kommer att medföra ökade kostnader. *Landstingsförbundet* är kritiskt mot förslaget, där förbundet konstaterar skiljaktigheter i regleringen mellan kommunal- och landstingslagarna, och ser detta som oförenligt med strävandena att eliminera sådana skillnader.

Till förslagen i fråga om uppgifter om ordförandeval och var framställningar till kommunala organ tas emot ställer sig *kommunallagsutredningen* negativ med motiveringen att sådana regler, om de alls behövs, inte bör ha sin plats i lag och att ändring därför inte bör ske nu.

4.6.10.2 Val

Regeln om kungörande av när registrerat parti skall anmäla kandidater vill *kammarrätten i Göteborg* ha ersatt med skyldighet för valmyndigheten att direkt underrätta partierna.

I fråga om utgången av landstings- och kommunalval avstyrker *kammarrätten i Göteborg* och *länsstyrelsen i Stockholms län* förslaget om ortstidningskungörande. Enligt kammarrättens mening garanterar här nyhetsvärdet en snabbare publicering än vad kungörande kan ge. *Länsstyrelsen i Stockholm* hänvisar till uppkommande kostnadsökningar och merarbete hos kungörande myndigheter utan motsvarighet i fråga om effektivitetsökning.

I fråga om tid och plats för röstsammanräkning avstyrker *länsstyrelsen i Stockholms län* den föreslagna ändringen och påpekar att den nu gällande formen, anslag, är föga arbetskrävande och fyller den funktionen att allmänheten, som kommer till länsstyrelsen, snabbt ser var sammanräkningen äger rum.

Beträffande tid och plats för röstmottagning hos utlandsmyndighet eller på fartyg, där förslaget inte innebär ändring i nuvarande ordning, förordar *RSV* föreskrift om kungörande i svensk dagspress eller andra svenska tidningar med spridning i utlandet. *NSI* föreslår kungörelse till ambassader och i radions utlandssändningar som obligatoriska former med specialtidningar som stödande form.

4.6.11 Viss näringsutövning

Förslaget i fråga om hamntaxor tillstyrks av *sjöfartsverket*. Enligt verkets mening kan dock ifrågasättas om ortstidningskungörande är ändamålsenligt i fråga om farleder som huvudsakligen passeras av annan än lokal trafik. Verket erinrar om att hamnutredningen i sitt betänkande "Förslag till hamnlag" föreslagit att den här aktuella författningen skall upphävas.

Förslaget i fråga om brandfarliga varor har inte mött någon erinran.

När det gäller rusdrycks- och ölförsäljningsfrågor godtas förslagets huvuddrag genomgående. *Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län* påpekar att missförhållanden i ordningshänseende minst lika ofta torde förekomma då det gäller utminutering som i fråga om utskänkning och ifrågasätter därför om inte även tillstånd till utminutering av öl borde kungöras i ortstidning. *Ljunghy tingsrätt* anser att författningsförslagets uttryck "dagen för kungörandet, vilken dag skall angivas i kungörelsen" är tvetydigt. Om med "dagen för kungörandet" avses den dag då kungörelsen var införd i tidningen uppstår svårigheter för det fall att det finns flera tidningar på orten och de kommer ut olika veckodagar. Man kan nämligen då få anledning sätta ut olika dagar i kungörelserna. Detta, menar tingsrätten, är orimligt. Den tidigare lydelsen är då att föredra. I annat fall behövs ett förtydligande som exempelvis visar att vad som avses är den dag då kungörelsen undertecknades.

Förslaget i fråga om kungörande av ansökan och beslut enligt förordningen (1940:910) ang. yrkesmässig automobiltrafik berörs av flera remissinstanser. RPS anser att de skäl som anförts för förslaget i denna del är välgrundade och tillstyrker därför förslaget. *Länsstyrelserna i Stockholms, Malmöhus, Göteborgs och Bohus och Jämtlands län* avstyrker däremot att tidningskungörandet av ansökningar slopas, medan *länsstyrelsen i Kristianstads län* uttalar tveksamhet. *NSI* förordar ortstidningsannonsering enligt den breda principen. *A-pressen* nämner kungörande av ansökan om trafiktillstånd som exempel på fall där bred ortstidningsannonsering är påkallad. *Länsstyrelsen i Stockholms län* vitsordar att tidningskungörelserna f.n. inte ofta lär föranleda yttranden men påpekar att kungörelserna enligt uppgift studeras noga av berörda intressenter. Att, såsom förslaget kan tolkas, inhämta yttranden i alla ärenden från organisationerna genom remiss är från administrativ synpunkt mycket tungrovt. Dessutom är det från principiell synpunkt diskutabelt att enbart bereda fackorganisationer tillfälle till yttrande. *Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län* framhåller att enskilda intressenter ibland kan ha ett mot branschorganisationens stridande intresse, t.ex. i fråga om tillämpning av turordningsprincip i ärenden om taxitillstånd. Tidningskungörande av ansökan har därför viss betydelse, särskilt som tillstånden i regel träder i tillämpning utan hinder av eventuella besvär. *Länsstyrelsen i Malmöhus län* framhåller att det i nästan alla ärenden kan inträffa att medlemmar i organisationen har olika uppfattning av t.ex. behovet av ytterligare tillstånd. En medlem anser att hans sysselsättning med vagnparken äventyras om en annan medlem erhåller ytterligare tillstånd. Med instämmande av *länsstyrelsen i Jämtlands län* påpekar länsstyrelsen vidare att den grupp av trafikutövare som inte är ansluten till någon organisation bör ha möjlighet att tillvarata sina intressen. Denna grupp är tämligen stor, särskilt bland utövare av beställningstrafik för personbefordran med buss. *Länsstyrelsen i Kristianstads län* anser att det i och för sig är tveksamt om kungörandet av ansökningar har sådan betydelse att det bör bibehållas men ser avsevärt större anledning att kungöra ansökningarna än de senare fattade besluten.

När det gäller beslut om trafiktillstånd biträder *länsstyrelsen i Jämtlands län* förslaget men anser att kostnaden för kungörande av dessa beslut bör stanna på statsverket. Kritisk mot förslaget är däremot *länsstyrelserna i Kristianstads och Malmöhus län*, som anser att det är tillräckligt att de som yttrat sig i ärendet delges beslutet. Den senare länsstyrelsen anser dessutom att anslagsförfarandet bör behållas och påpekar att anslag av dessa beslut – på samma sätt som anslag av detaljplaner och tomtindelningar som fastställts – har funktionen att bilda formell utgångspunkt för beräkning av besvärstid. Om tidningskungörande av ansökan slopas i enlighet med promemoriaeförslaget ser *länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län* anledning till den ändringen att

meddelade tillstånd får träda i tillämpning först då de vunnit laga kraft. Länsstyrelsen ifrågasätter emellertid om en sådan ändring gagnar branschens intressen.

4.6.12 Hittegodssituationer

Särskilda uttalanden har gjorts i fråga om hittegoods, flyttning av fordon och sjöfynd.

I fråga om hittegoods menar *Ljungby tingsrätt* att promemorians formulering, att en presumption bör finnas för ortstidning som obligatoriskt medium, inte är entydig. Förmodligen menas, anför tingsrätten, att lagstiftningen skall utformas på det sättet att ortstidning skall användas om inte skäl föreligger för användning av ett annat medium.

I fråga om flyttning av fordon har *RPS* tillstyrkt förslaget.

I fråga om sjöfynd noterar *sjöfartsverket* med tillfredsställelse förslaget att bibehålla UFS som obligatorisk kungörandeform, medan *generaltullstyrelsen* avstyrker förslaget härvidlag och förmenar att annonsering där i de flesta fall inte är någon lämplig form för kungörande. Förslaget i övrigt tillstyrker båda med påpekande att lokal tidningsannonsering i vissa fall kan vara en betydelsefull stödjande form.

4.6.13 Försäljning m.m.

RSV avstyrker förslaget till ändring i reglerna om exekutiv försäljning. Verket bedömer att de föreslagna reglerna skulle ge stora kostnadsökningar utan motsvarande ökning av effektiviteten, medan nuvarande regler möjliggör en anpassning av kungörandet efter omständigheterna.

Att ortstidningsannonsering vid exekutiv försäljning får föreslagen bredd avstyrker *länsstyrelsen i Stockholms län*, som menar att annonsering bör ske, som nu är brukligt i Stockholm, i endast en lokal tidning. Länsstyrelsen anser därför att 3 § kungörandelagen inte bör göras tillämplig på i vart fall exekutiv försäljning av fast egendom.

För Post- och Inrikes Tidningar som obligatorisk form, i vart fall när det gäller exekutiv försäljning av fast egendom, uttalar sig *länsstyrelserna i Kronobergs, Kristianstads och Norrbottens län* samt *handelskammarförbundet, SAF, bankföreningen* och *industriförbundet*. Länsstyrelsen i Kronobergs län anser att exekutiv försäljning har sådan betydelse att man alltid skall kunna räkna med att uppgifter därom skall återfinnas i den officiella tidningen. Från flera håll påpekas att banker och andra kreditinstitut har som rutin att granska i Post- och Inrikes Tidningar införda uppgifter om exekutiva försäljningar av fastigheter, skepp och luftfartyg och att hänsyn till kreditgivarintresset kräver att Post- och Inrikes Tidningar kvarstår som obligatorisk form här. Länsstyrelsen i Norrbottens län bedömer att målgruppen, som innesluter alla som har något intresse att bevaka i den egendom som skall säljas, är blandad.

4.6.14 Kungörelsedelgivning

4.6.14.1 Immaterialrätt

PRV och växtsortnämnden tillstyrker förslaget i dessa delar.

4.6.14.2 Arv och dödförklaring

Förslaget i denna del har inte föranlett andra uttalanden än att *A-pressen* som exempel på områden med behov av bred ortspressannonsering (jfr avsnitt 4.1) nämner de hithörande ärvdabalksfallen. *NSI* redovisar samma bedömning.

4.6.14.3 Egentlig processuell delgivning

Förslaget till ändring i 17 § delgivningslagen (1970:428) har godtagits av det övervägande flertalet remissinstanser. *Koncessionsnämnden*, som är positiv till förslaget, konstaterar att de föreslagna media-reglerna kommer att medföra kostnadsökningar, som dock bör godtas. *Lantmäteristyrelsen* är, med hänvisning till sin allmänna syn på kungörandeform i förhållande till nationella målgrupper, dock negativ till förslagets uttryckssätt i fråga om tidningsval och förordar det nuvarande uttryckssättet. *Delgivningsutredningen* ifrågasätter liksom *RPS* om inte den föreslagna allmänna regleringen av kungörande också bör föra med sig att institutet kungörelsedelgivning döps om till "delgivning genom kungörelse" och det meddelande som avses i 17 § delgivningslagen döps om till "kungörelse". Detta föranleder ändringar i delgivningslagen. Viss följdändring blir också aktuell i lösöreköpsförordningen. Utredningen förordar vidare, samstämmigt med *JK*, att den i motiven utvecklade tanken att för tidningskungörandet skall finnas tre alternativ (Post- och Inrikes Tidningar och ortstidning eller endera av dem) får komma till klarare uttryck i lagtexten. Vidare anmärker utredningen beträffande 17 § första stycket att en förväxling synes ha skett mellan begreppen fastighet och hus, när det i sista punkten talas om "personer som hyr eller eljest innehar lägenhet i samma fastighet".

För förslaget till ändring i 19 § delgivningslagen uttalar sig *Ljungby tingsrätt* liksom *koncessionsnämnden*, vilken konstaterar att förslaget för koncessionsnämndens del innebär att den dag då besvärstiden normalt utgår inte som hittills kan anges i besvärshänvisningar i dessa fall men anser att denna minskade service för mottagare av kungörelser dock uppvägs av fördelarna med en enhetlig princip i fråga om tidpunkten när kungörandet skall anses ha skett. Också *överlantmätarmyndigheterna i Malmöhus* och *Värmlands län* ser positivt på förslaget, den förra med konstaterandet att förslaget medför bl.a. att fastighetsbildningsmyndighet inte behöver anteckna beslut om kungörelsedelgivning i förrättningsakten, eftersom utgångspunkten för beräkning av "god tid" vid kallelse till förrättning blir utgivningsdagen för vederbörande tidning.

Kritiska uttalanden mot förslaget i denna del gör däremot *delgiv-*

ningsutredningen, *Lindesbergs tingsrätt* och *länsstyrelsen i Stockholms län*. Tingsrätten anser inte att enhetlighetsintresset överväger de praktiska nackdelarna med förslaget. Länsstyrelsen påpekar att – i motsats till förhållandet enligt nuvarande bestämmelser – vissa svårigheter kan uppkomma vid beräkning av utgångspunkten för besvärsoch annan fatalietid. Delgivningsutredningen anser att ett inte obetydligt administrativt merarbete blir följderna om man slopar föreskriften att tidningsannonsering skall ske inom viss tid. För att inte handläggningen skall fördröjas måste myndigheterna på ett helt annat sätt än f.n. vaka över att annonseringen sker så snart som möjligt. Även den ändrade regeln om när "delgivning genom kungörande" skall anses ha skett torde medföra merarbete för myndigheterna. Man går sålunda miste om den fördel från arbetsteknisk synpunkt som det innebär att arbetsmomenten i delgivningsgöromålen kan koncentreras till det tillfälle då delgivningsförfarandet sätts igång. Fastställandet av utgångspunkt för beräkning av besvärsoch andra fatalietider torde också komma att kräva större arbetsinsats än f.n. Dessutom kan det ifrågasättas om det inte blir svårt för den som berörs av "delgivningen genom kungörande" att bedöma hur lång tid han har på sig i sådana fall där kungörelse av samma innehåll tas in i två eller flera tidningar med olika utgivningsdag.

En tolkningssvårighet ser *Lindesbergs tingsrätt* i förslaget för det fall att delgivning sker genom att handlingen hålls tillgänglig viss tid på viss plats. Ordalagen torde nämligen, anser tingsrätten, för dessa fall ge visst utrymme för den tolkningen att delgivning har skett först efter det den tid förflutit under vilken handlingen skall hållas tillgänglig.

Från lagteknisk synpunkt förordar *lantmäteristyrelsen* att regleringen av kungörande som form för delgivning i sin helhet placeras i delgivningslagen.

Förslaget i fråga om rennäringslagen (1971:437) möts positivt av *lantbruksstyrelsen*.

4.6.14.4 Enskilda kungörande

När det gäller lösöreköpsförordningen anser *Ljunby tingsrätt* att de nya reglerna kan vålla allmänheten svårigheter och kostnader, måhända rättsförluster. Begreppet ortstidning i kungörandelagens mening är inte ägnat att förstås av gemene man. Det har angivits att tingsrättens prövning, huruvida ortstidningsannonseringen skett i behörig omfattning, borde vara tämligen liberal. Även med denna utgångspunkt – som inte torde vara helt acceptabel från legal synpunkt med hänsyn till de intressen som kommer i fråga – kan enligt tingsrättens mening uppstå svårigheter. En lösning kunde vara att domstolen kopplas in på själva kungörelseförfarandet. *Stockholms tingsrätt* förutsätter att DON kommer att utarbeta formulär som

behövs så att det föreslagna lösöreköpsregistret får en enhetlig utformning för hela riket.

Västerås tingsrätt anser att det behövs föreskrifter i någon form om i vilka fall kungörelser skall samlas och förvaras.

4.6.15 Upplysning med perdurerande intresse

4.6.15.1 Funktionärer m.m.

Förslaget i denna del har genomgående mottagits positivt och det föreslagna registersystemet bedöms som välmotiverat.

NSI gör den kommentaren att när ortspress används för upplysning om var uppgifterna finns bör sådan annonsering ske enligt den breda principen.

I fråga om enskilda författningar erinrar *lantbruksstyrelsen* om den nya bilagstiftningen (prop. 1974:24) medan *länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län* berör kungörandereglerne i 61 § taxeringskungörelsen (1957:513), som numera har ändrad lydelse (SFS 1974:68).

4.6.15.2 Myndighets mottagningstid m.m.

Mot förslaget i denna del har inte gjorts annan invändning än att *kammarrätten i Göteborg* och *RPS* samstämmigt förordar författningsgrundad skyldighet för myndighet att låta införa uppgift om mottagningstid i telefonkatalogen. *Kammarrätten* anser att det vore av värde med en sådan uttrycklig föreskrift i allmänna verksstadgan (1965:600) och anser i konsekvens med denna ståndpunkt att föreliggande föreskrifter i ämnet för dispaschör, notarius publicus och pastorsexpedition bör behållas.

4.6.16 Vissa kyrkliga angelägenheter

Stiftsnämnden i Uppsala godtar förslaget. *A-pressen* nämner kungörelse om prästval som exempel på fall där enligt dess allmänna synsätt (jfr avsnitt 4.1) bred ortstidningsannonsering är påkallad. *NSI* redovisar samma synsätt.

4.6.17 Tjänstetillsättning

Förslaget har mottagits positivt av hörda myndigheter och arbetsmarknadsorganisationer. *SACO* förordar som ytterligare obligatorisk form vid ledigkungörande tillgänglig fackpress inom berört fackområde.

Stiftsnämnden i Uppsala bedömer att vissa annonsorgan, som f.n. publicerar kungörelser utan ersättning, med det föreslagna systemet för kungörande kan komma att kräva avgift för kungörandet och påpekar att ökade anslag för myndigheternas platsannonsering därför kan komma att krävas.

Från presshåll framförs vissa mera allmänna synpunkter. *Svenska Tidningsutgivareföreningen* menar att hithörande kungörande med

fördel kan ske i riksspridda dags-, vecko-, fack- och föreningstidningar. Enligt föreningens mening bör dessutom myndigheterna inom de lokala/regionala områden där de är verksamma öka sin information om lediga platser genom annonsering i respektive ortstidningar, varvid utvecklingen i detta hänseende i Norge kan tjäna som förebild. *Apressen* uttalar sig för bred ortspressannonsering när det gäller lediga tjänster och anser att myndigheter som är verksamma – eller genom utlokalisering kommer att bli verksamma – utanför Stockholm bör införa kungöranden av detta slag inte bara i riksomfattande press utan också i ortspressen i respektive områden.

4.6.18 Vissa andra kungörandesituationer

Till komplettering av bestämmelser som behandlas i promemorian under avsnitt 6 fäster *kammarrätten i Göteborg* uppmärksamheten på de bestämmelser om kungörande som finns i 17 § andra stycket lagen (1915:218) om avtal och andra rättshandlingar på förmögenhetsrättens område och 11 § andra stycket lagsökningslagen. Förstnämnda bestämmelse bör, menar *kammarrätten*, vid tillfälle jämkas så att den kommer att överensstämma med övriga bestämmelser om kungörande. Det förfarande som avses i sist nämnda bestämmelse lär aldrig tillämpas, och det torde därför böra övervägas att mönstra ut bestämmelsen vid lämpligt tillfälle.

Generaltullstyrelsen erinrar om reglerna i 14 § tullstadgan (1973:671) som innebär att kungörande i samband med tullauktion skall ske genom annonsering i lokalpressen eller på annat lämpligt sätt. Styrelsen anser att dessa bestämmelser är väl avpassade för sitt ändamål.

Vidare hemställer *Sundsvalls kommun* om åtgärder för att finna ändrad form för kungörande grundat på 61 § 1 mom. taxeringslagen (1956:623) om taxeringsnämndernas sammanträden. Sådant kungörande sker nu genom anslag på kommunens anslagstavla. Den tillämpade formen för kungörande är enligt kommunens mening administrativt besvärlig och fyller dessutom inte någon vettig kungörelsefunktion för allmänhetens deltagande i sammanträdena.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län diskuterar mera allmänt befattningen med kungörelser som har samband med skatte- och taxeringsförfattningarna. Någon annan ändring i ordningen för bekantgörande av sådana länsstyrelsebeslut på taxeringsområdet anser länsstyrelsen inte påkallad än att intagande i länskungörelserna slopas, om dessa såsom föreslås reserveras för normbeslut.

4.7 Kungörandelagen

Den föreslagna rubriken skiljer sig enligt *advokatsamfundets* mening inte tillräckligt tydligt från den "lag om kungörande av lagar och andra

författningar” som föreslagits i författningspubliceringsutredningens betänkande. *Länsstyrelsen i Kronobergs län* ifrågasätter om det inte kunde göras en närmare samordning mellan dessa båda föreslagna lagar.

1 §. I fråga om regeln i 1 § om förhållandet mellan kungörandelagen och specialförfattning anser *PRV* och *sjöfartsverket* att ett förtydligande är önskvärt. Eftersom alla bestämmelser om kungörande i annan författning lär avvika från innehållet i den föreslagna lagen skulle utrymmet för förslaget tillämplighet bli blygsamt. Motiven till lagförslaget bidrar såvitt *PRV* kan finna inte till klarhet på denna punkt. Som *sjöfartsverket* uppfattat lagförslaget skall specialförfattningens regler tillämpas med komplettering enligt kungörandelagen. Föreskriften i andra stycket av lagens 1 § kan emellertid enligt verkets åsikt ge det intrycket att specialförfattningens bestämmelser skall följas endast om de avviker från kungörandelagen. För undvikande av missförstånd förefaller det verket lämpligt att förtydliga föreskriften så att därav framgår att det supplerande kungörandet enligt kungörandelagen inte skall tillämpas om i specialförfattning uttryckligen anges viss begränsning som strider mot kungörandelagen.

Till begreppet ”kommun” anmärker *kammarrätten i Göteborg* och *Svenska kyrkans församlings- och pastoratsförbund* att den enligt motiven avsedda innebörden – inte bara borgerlig primärkommun utan också kyrko- och landstingskommun liksom specialkommun – inte har kommit till uttryck i lagtexten. Förbundet anser att så bör ske. Kammarrätten å sin sida påpekar att de fall, då det är obligatoriskt att anslå en kungörelse på anslagstavla som tillhör annan kommun än den borgerliga primärkommunen torde vara mycket få och anser att det inte finns nämnvärt behov av att göra den föreslagna kungörandelagen tillämplig också i dessa fall.

2 §. I anslutning till 2 § konstaterar *JK* som en brist att det i lagen inte finns en uttrycklig regel om att kungörande skall ske i den eller de former som anges i den författning där kungörandet är föreskrivet. Vidare bör enligt *JK*:s mening skyldigheten att anlita också annan form framhåvas kraftigare i lagtexten och på grund därav också den föreslagna andra meningen i paragrafen få en mindre restriktiv utformning. *JK* föreslår följande lydelse, som enligt hans mening också skapar klarhet i frågan vilka kostnader som skall beaktas: ”Kungörandet skall ske även i annan form, om syftet med tillkännagivandet därigenom främjas. Därvid skall dock iakttas att den sammanlagda kostnaden för kungörandet icke blir större än som är försvarligt med hänsyn till det intresse tillkännagivandet skall tillgodose.”

Advokatsamfundet anser att ”skall” i paragrafens första mening i sådan mån begränsas av regeln i andra meningen, att det kategoriska ”skall” framstår som missvisande. Också *naturvårdsverket* finner här en otillfredsställande motsättning och föreslår den formuleringen att

stödjande kungörande skall äga rum, såvida det inte är uppenbart att kostnaderna därför kommer att bli orimligt stora vid jämförelse med den väntade nyttan av ett sådant kungörande. *Lindesbergs tingsrätt* föreslår en mera lättläst formulering av 2 § första punkten. *Stockholms tingsrätt* föreslår att bestämmelsen om myndighets skyldighet att pröva frågan om stödjande kungörande, om den alls införs, får ett betydligt restriktivare innehåll än det föreslagna. *PRV* påpekar som otillfredsställande att paragrafen – liksom 3 § – givits en imperativ utformning medan lagen inte innehåller några påföljder vid åsidosättande av bestämmelsen. *Advokatsamfundet* invänder beträffande begränsningsregeln i andra meningen att uttrycket "annan form" synes kunna ge läsaren det inte avsedda intrycket att där avses något annat än vad som åsyftas med samma uttryck i första meningen och ifrågasätter om hit-hörande kostnader kan vara av sådan storleksordning att den på intresseavvägning beroende begränsningsregeln är motiverad.

3 §. Begreppsbestämningen till 3 § behandlas av flera remissinstanser. *Svenska Tidningsutgivareföreningen* påpekar att begreppet dagstidning i kungörelsen om statligt stöd till dagstidningar förutsätter bl.a. att ca 75 % av tidningens upplaga skall vara abonnerad, dvs. tillhandahållas mot betalning, varför s.k. annonsblad – enligt definition i prop. 1974:84 om reklamskatt periodisk publikation som innehåller annonser och som till övervägande del tillhandahålls gratis eller till pris som avsevärt understiger vad som är skäligt – alltså inte ingår. Såväl föreningen som *A-pressen* och *TCO* anser att annonsblad inte bör inrymmas i begreppet dagstidningar enligt kungörandelagen. *Sollentuna och Färentuna tingsrätt* önskar klarhet i frågan om t.ex. *Stockholms aftontidningar* skall intolkas i dagstidningsbegreppet.

Från flera håll förordas att begreppen ortstidning och lokal dagstidning definieras i lagtextens form.

Flera remissinstanser uttalar önskemål om att i lagens uttryckssätt och eljest så klara riktlinjer som möjligt ges för tillämpningen av den breda principen. *Länsstyrelsen i Värmlands län* ser som angeläget att regeln är så preciserad som möjligt för att underlätta myndigheternas efterlevnad, vilken också torde komma att bevakas av tidningarna. *Överlantmätarmyndigheten i Kopparbergs län* anser att en tydligare bestämmelse bör kunna utformas efter förebild i motsvarande regel i 1962 års äganderättsutredningslag.

Begreppet ortstidning kan enligt *NSI:s* och *A-pressens* mening ge det oriktiga intrycket att vara en antalsbestämning. I stället förordas, med instämmande av *RSV*, begreppet ortspress.

JK föreslår den ändringen att ordet "har" byts ut mot orden "kan beräknas ha".

4 §. Genom ett tillägg till 4 § vill *delgivningsutredningen* och *RPS* ha infört i lagtexten vad som utvecklats i motiveringen till den föreslagna 4 §, att kungörande vid spridning genom flera kanaler inte anses verk-

ställt förrän kungörelsen införts i samtliga kanaler. *JK* föreslår, i anslutning till sitt förslag till lydelse av 2 § första stycket, att i den föreslagna 4 § infogas en hänvisning enligt följande: "Kungörande skall anses ha skett när kungörelsen tillkännagivits på sätt i 2 § första stycket sägs."

PRV anser att regeln i 4 § i förslagets utformning i praktiken innebär att lagens efterlevnad inte ens kommer att uppmärksammas vid den legala kontroll som skilda myndigheter har att utöva med avseende på t.ex. enskildas åtgärder för att kungöra ett förhållande av rättslig natur.

Övergångsfrågor berörs i några yttranden. *Svea hovrätt* ifrågasätter om det icke vore mest rationellt med enhetliga bestämmelser av innebörd, att de nya reglerna inte skall äga tillämpning i ärende i vilket kungörande enligt de gamla reglerna har inletts före ikraftträdandet av resp. ändringsförfattning. *Stockholms tingsrätt* anser att övergångsproblematiken bör ägnas större uppmärksamhet än som skett i remitterade promemorian. Huvudprincipen bör enligt tingsrättens uppfattning vara att beslut om formerna för kungörande likaväl som kungörelser som har skett i överensstämmelse med vad som gäller vid besluts- eller kungörelsetillfället genomgående godtas även sedan reformen trätt i kraft.

5 RRV:s kostnadsundersökning m.m.

Med anledning av vissa uttalanden vid remissbehandlingen har RRV fått regeringens uppdrag att undersöka och belysa de ekonomiska verkningarna för det allmänna och enskilda av promemrieförslaget. Resultatet har redovisats i en av RRV i december 1975 upprättad skrivelse Effektivare kungörande – ekonomiska verkningar jämte en därvid fogad promemoria i ämnet. RRV har i ärendet samrått med NSI. Promemorian innehåller RRV:s beräkningar av förslagets ekonomiska effekter på vissa viktigare områden. De områden som behandlas är kungörande i fråga om äktenskapsförord, konkursbeslut, ansökan i vattenmål, miljöskyddsärenden, aktiebolags-, förenings- och handelsregistren, tillstånd till utskänkning av öl och rusdrycker i vissa fall, trafiktillstånd, flyttning av fordon, äganderättsutredning och tjänstetillsättning. Promemorian innehåller vidare en redovisning av dagspressens spridningstal för första halvåret 1974 samt annonskostnader per 1 april 1975 läns- och kommunvis på grundval av uppgifter från Tidningsstatistik AB.

RRV:s beräkningar avser genomgående kungörande i ortstidning. De rör såväl fall där enligt förslaget kungörande obligatoriskt skall ske i ortstidning enligt den breda principen som fall där nu föreskrivet kungörande i sådan tidning föreslås slopat. Till grund för beräkningarna ligger faktiska eller uppskattade kungörandekostnader under viss tids-

period hos vissa eller alla myndigheter eller faktiskt eller uppskattat antal kungörelsefall i del av landet eller hela landet. Vid beräkningarna har antagits att målgruppen i de olika fallen är invånarna i resp. kommun eller län. Beräkningarna har tagit sikte på både införande av kungörelser i samtliga dagstidningar med någon som helst spridning inom kommunen eller länet och införande i tidningar med spridning till minst 5 resp. minst 10 procent av hushållen inom området. Beräkningarna beaktar bara obligatoriska kungörandeformer. De ekonomiska aspekterna på stödjande kungörande har i regel lämnats utanför.

Allmänt visar RRV:s undersökning att praxis varierar avsevärt mellan skilda myndighetsområden. Sålunda framgår bl.a. att de allmänna domstolarna i regel kungör i en enda ortstidning, att kungörelser på vatten- och miljöskyddsområdena normalt införs i flera tidningar samt att bland länsstyrelserna finns en förhållandevis skiftande praxis. Flera länsstyrelser tillämpar sedan någon tid den för allmän samhällsinformation föreskrivna totalitetsprincipen också vid kungörande i nu aktuella fall. I den mån kungörelse införs i flera tidningar än som är föreskrivet stannar i många fall kostnaden på statsverket även när kungörandet i princip skall bekostas av enskild.

De beräkningar RRV har gjort visar – med vissa inom justitiedepartementet företagna kompletteringar¹ – för de undersökta områdena sammanfattningsvis följande.

Vid inregistrering av *äktenskapsförord som innefattar gåva* skall enligt promemorian (se bilaga 1, avsnitt 6.4.1) nuvarande tidningskungörande vidgas till att ske enligt den breda principen. Nuvarande totala årskostnad för dagstidningskungörande beräknas av RRV för del av landet (tingsrätterna under Svea hovrätt samt Malmö och Göteborgs tingsrätter) till 81.000 kr. Uppräknad till hela landet blir kostnaden cirka 120.000 kr. Kostnadsökningen beräknas av RRV till 290.000 kr vid en tillämpning av totalitetsprincipen (motsvarande för hela landet cirka 430.000 kr), till 190.000 kr (för hela landet cirka 288.000 kr) vid 5 % spridning och till 165.000 kr (för hela landet cirka 242.000 kr) vid 10 % spridning. Kungörandet bekostas f.n. av enskild, av vilken tas ut den faktiska kungörelsekostnaden i ärendet.

Beslut om försättande i konkurs (såväl ordinär som annan konkurs) föranleder kungörelse bl.a. i tidning inom orten, en eller högst två. Enligt promemorian (se bilaga 1, avsnitt 6.5) skall kungörandet ske enligt den breda principen. Beräkningarna utgår från förhållandena enligt den konkursrättsliga lagstiftning som gällde vid promemorians tillkomst. Nuvarande totala årskostnad för dagstidningskungörandet av

¹ På några punkter har RRV:s beräkningar av förslagens verkningar hos vissa myndigheter eller inom viss del av landet räknats upp till tal motsvarande verkningarna för alla myndigheter på området eller landet i dess helhet. Viss bearbetning av det samarbetade tidningsspridnings- och annonsprismaterialet har också gjorts för att ytterligare belysa lokala kostnadsvariationer och ekonomiska effekter av alternativa spridningsnivåer.

beslut om konkurs beräknas av RRV för del av landet (samma som i fråga om äktenskapsförord) till 480.000 kr, vilket uppräknat för hela landet motsvarar 720.000 kr. Kostnadsökningen beräknas av RRV till 1.522.000 kr vid en tillämpning av totalitetsprincipen (motsvarande för hela landet 2.280.000 kr) resp. 997.000 kr (för hela landet 1.490.000 kr) och till 842.000 kr (för hela landet 1.260.000 kr). Kungörandet bekostas av konkursboet i fråga om ordinär konkurs samt i regel av sökanden (således i åtskilliga fall staten) i fråga om nuvarande fattigkonkurs. Den faktiska kungörelsekostnaden tas ut.

Ansökan i vattenmål (11 kap. 23 § vattenlagen 1918:523) föranleder kungörelse i tidning inom orten (se bilaga 1, avsnitt 6.2.4). Nuvarande årliga kostnad för sådana kungörelser var år 1974 hos samtliga vattendomstolar cirka 550.000 kr. RRV beräknar kostnadsökningen vid en tillämpning av totalitetsprincipen till till ungefär 400.000 kr resp. 200.000 kr eller 100.000 kr. Kungörandet bekostas av sökanden.

Handläggning av ärenden enligt *miljöskyddslagen* (1969:387) förekommer hos flera myndigheter: koncessionsnämnden för miljöskydd, statens naturvårdsverk och länsstyrelse (se bilaga 1, avsnitt 6.2.4). Hos koncessionsnämnden har RRV undersökt kungörelser i ett 80-tal ärenden inkomna år 1974. Den totala årliga kungörelsekostnaden, cirka 225.000 kr, beräknas av RRV öka med 150.000 kr vid en tillämpning av totalitetsprincipen resp. 120.000 kr eller 65.000 kr. Kungörelse bekostas av sökanden, som har att betala faktisk kungörelsekostnad. RRV anmärker att urvalet av tidningar för kungörande ofta synes ske efter förslag från sökanden eller efter samråd med denne och resultera i att annonsering sker tämligen brett, dvs. i flera tidningar samtidigt.

Om kungörelser hos naturvårdsverket anför RRV att antalet ärenden och ärendenas storlek väl motsvarar förhållandena vid koncessionsnämnden. Principerna för tidningsval är desamma. RRV finner det därför förefalla sannolikt att effekterna av en konsekvent användning av den breda principen skulle få ungefärligen samma effekter som hos koncessionsnämnden.

RRV anger antalet miljöskyddsärenden hos länsstyrelserna per år till cirka 1.000. Stickprovsundersökningar hos tre länsstyrelser visar enligt RRV följande. Kungörelsekostnaderna för Stockholms län, vilka under budgetåret 1974/75 var 42.000 kr, kan uppskattas öka till omkring 90.000 kr (här inräknas även annonsering i kvällspressen). Årskostnaden för Södermanlands län, under budgetåret 1974/75 cirka 8.000 kr, bedöms öka i mycket begränsad mån, eftersom länsstyrelsen redan nu annonserar "brett". Årskostnaden i Malmöhus län uppgick under budgetåret 1974/75 till drygt 60.000 kr. Länsstyrelsen annonserar emellertid i princip i samtliga tidningar i länet (totalitetsprincipen). Ett genomförande av den breda principen skulle enligt RRV:s bedömning snarast leda till en besparing.

Införing i eller avförande ur *handels- eller föreningsregister* skall

enligt gällande regler kungöras i bl.a. ortstidning (se bilaga 1, avsnitt 6.4.2, som emellertid utgår från tidigare lagstiftning på området). För anmälning till register utgår en avgift, som skall täcka handläggnings- och kungörelsekostnader. Statens intäkter av dessa avgifter uppgick under budgetåret 1974/75 till 4.243.000 kr. Kungörelsekostnaderna för samma tid uppgick till 5.903.000 kr, varav för ortstidningskungörande 5.254.000 kr eller, efter avräkning för kungörelsekostnader i samband med pågående utgallring av föråldrade uppgifter, 4.649.000 kr. Enligt promemorieförslaget skall nuvarande obligatoriska ortstidningskungörande slopas.

RRV konstaterar att ett slopande av ortstidningskungörandet budgetåret 1974/75 skulle ha motsvarat en besparing av knappt 5 milj. kr. Avgifterna för anmälningarna täcker inte ens annonseringskostnaden. RRV anser det därför inte vara realistiskt att anta att genomförande av förslaget skulle medför avgiftssänkningar. Besparingen skulle således komma statsverket tillgodo.

På detta sakområde har RRV gjort en beräkning av effekterna av ett stödjande kungörande. Kostnaden för stödjande kungörande i den mest spridda ortstidningen i resp. län skulle under budgetåret 1974/75 ha blivit cirka 1,5 milj. kr.

I promemorian har vidare föreslagits att vissa registeruppgifter tas undan från tidningskungörande. Dessa uppgifter motsvarar uppskattningsvis endast en mindre del av textvolymen. RRV ser därför inte anledning anta annat än att eventuella reduceringar härigenom i kostnaden för kungörande i Post- och Inrikes Tidningar, som enligt förslaget skall vara obligatorisk kungörandeform, blir av marginell betydelse.

Vissa beslut om *tillstånd till utskänkning av öl* tillkännages nu genom anslag på anslagstavla hos tillståndsgivande myndigheten (länsstyrelsen). Enligt förslaget skall tillkännagivandet i stället ske i ortstidning enligt den breda principen (se bilaga 1, avsnitt 6.11). RRV konstaterar mot bakgrunden av statistik från riksskatteverket att antalet tillstånd normalt är lågt. Budgetåret 1974/75 var antalet 445 och RRV beräknar att kungörelserna inte torde komma att omfatta mer än 15—20 spaltmillimeter i genomsnitt och bedömer att kungörelsekostnaderna kommer att bli relativt obetydliga. För budgetåret 1974/75 skulle de i varje fall inte ha överstigit 200.000 kr.

Vissa beslut om *tillstånd till utskänkning av rusdrycker* kungörs nu i tidning inom orten. Kungörandet skall enligt förslaget vidgas till att ske enligt den breda principen (se bilaga 1, avsnitt 6.11). RRV konstaterar att antalet ärenden är relativt lågt utom vid byte av oktrojperiod. Nuvarande oktrojperiod löper ut år 1977. RRV, som har sig bekant att förslag om avskaffande av systemet med oktrojperioder föreligger, har mot denna bakgrund inte gjort några närmare undersökningar på området.

Vissa ansökningar om *trafiktillstånd* föranleder nu kungörande i ortstidning för att bereda intressenter tillfälle att yttra sig. Enligt förslaget skall kungörandet, som sker jämsides med direkt under rättelse till företrädare för berörda företag och organisationer, slopas (se bilaga 1, avsnitt 6.11). RRV konstaterar att kungörelsekostnaderna under budgetåret 1974/75 vid länsstyrelserna i Stockholms, Göteborgs och Bohus, Malmöhus, Örebro, Gävleborgs och Södermanlands län uppgick till totalt cirka 280.000 kr och att dessa länsstyrelser enligt tillgänglig statistik synes handlägga cirka hälften av samtliga hithörande ärenden. RRV bedömer därför den totala kostnaden nämnda budgetår till cirka 0,5 mil. kr, vilket skulle motsvara besparingen. Kungörelsekostnaden ankommer på enskild. Emellertid tas i vissa län, där särskilt bred annonsering tillämpas, inte hela den faktiska kostnaden ut av sökanden. Besparingen skulle därför inte enbart komma enskild till godo.

Exekutiv auktion på fastighet kungörs i ortstidning. Enligt förslaget skall sådant kungörande ske enligt den breda principen (se bilaga 1, avsnitt 6.13). Kungörelsekostnaden tas ut såsom annan kostnad för förfarandet i målet. RRV har undersökt kungörandekostnaderna vid länsstyrelserna i Stockholms, Södermanlands och Malmöhus län. Antalet kungörelser i Stockholms län bedöms vara cirka 180 per år och kostnaden för spridning i lokalpress cirka 450—550 kr per kungörelse. Årskostnaden för detta län beräknas alltså vara cirka 100.000 kr. RRV, som påpekar att man i Stockholms län har att räkna med högre kostnader med tanke på kungörande i kvällspressen, uppskattar kostnadsökningen enligt förslaget för Stockholms län till cirka 200.000 kr. RRV konstaterar vidare att årskostnaden för ortstidningskungörande i Södermanlands och Malmöhus län, där den breda principen redan tillämpas, under budgetåret 1974/75 uppgick till 19.000 kr resp. 161.000 kr.

Införing i och avförande ur aktiebolagsregistret kungörs nu i Post- och Inrikes Tidningar. Förslaget innebär ingen ändring härvidlag. RRV hänvisar till vad som har anförts beträffande handels- och föreningsregistren (in fine). I vissa situationer, bl.a. vid nyemissioner, åligger det företrädare för aktiebolag att utfärda kungörelse i bl.a. viss av bolaget bestämd ortstidning. Förslaget innebär att bolaget också framdeles skall ha inflytande över tidningsvalet. RRV har därför inte gjort någon närmare undersökning på detta område.

I fråga om *likvidation* enligt 173 a § aktiebolagslagen (1944:704) innebär förslaget att nuvarande kungörande i lokal tidning slopas (se bilaga 1, avsnitt 6.6.2). RRV har från PRV inhämtat att under budgetåret 1974/75 sådant kungörande har skett vid ett enda tillfälle (för en kostnad av 600 kr).

Om *flyttning av fordon* skall fordonsägaren underrättas. I vissa fall sker detta genom kungörelse i ortstidning. Enligt förslaget skall orts-

tidningskungörandet ske enligt den breda principen (se bilaga 1, avsnitt 6.12). RRV har undersökt förhållandena i de tre största städerna. I Malmö uppgick kungörelsekostnaderna under budgetåret 1974/75 till knappt 1.000 kr, i Göteborg samma år till 6.000 kr och i Stockholm år 1974 till 112.000 kr. RRV beräknar kostnadsökningen enligt förslaget för Göteborg till knappt 2.000 kr. För Stockholms vidkommande bedömer RRV att totalkostnaden vid kungörande enligt förslaget skulle bli mer än tredubbelt den nuvarande och vid 5 % tidnings-spridning en fördubbling av nukostnaden. Kostnaden skall tas ut av fordonsägaren. Denna kan emellertid vanligen inte spåras. Kostnaden kommer därför att stanna på kommunerna.

Antalet förrättningsammansråden för *äganderättsutredning* (jfr bilaga 1, avsnitt 6.2.1 och 6.2.4) uppgår enligt RRV inte till mer än ett hundratal årligen (varav en tredjedel i Dalarna och Värmland). Någon närmare undersökning av kungörelsekostnaderna på detta område har inte gjorts.

Enligt en mångfald författningsbestämmelser skall kungörande ske i olika hänseenden vid *tillsättning av tjänst* (jfr bilaga 1, avsnitt 6.17). RRV har undersökt om förslaget i fråga om stödjande kungörande kan antas innebära ett ökat kungörande i t.ex. dagstidningar eller fackpress när det gäller lediga tjänster. RRV konstaterar att, som framgår av både dags- och fackpress, vissa myndigheter annonserar relativt extensivt, medan andra är mer återhållsamma. En orsak härtil är att vissa stora arbetsgivare, t.ex. statens järnvägar och postverket, sällan rekryterar externt. Andra myndigheter åter har ett kontinuerligt behov av att annonsera extensivt för att kunna rekrytera viss personal. Vid kontakt med en rad myndigheter och verk har RRV inte funnit något som ger direkt stöd för antagandet att enbart en regel om stödjande annonsering skulle medföra några förändringar i myndigheternas agerande. RRV betonar emellertid att någon systematisk enkät inte har utförts. RRV finner rimligt anta att införande av en enhetlig policy för hur och i vilken omfattning tjänster bör kungöras – liksom möjligen ökade medel för annonsering – är faktorer som i högre grad än enbart en regel om stödjande kungörande skulle påverka annonseringen.

Mot bakgrund av det tidningsspridnings- och annonsprismaterial som har erhållits konstaterar RRV att betydande variationer kan utläsas i fråga om spridning och kostnader. RRV nämner några särskilt iögonenfallande exempel. Annonsering i samtliga lokala dagstidningar med spridning i Stockholms kommun kostar (exkl. moms) cirka 40 kr per spaltmillimeter. Motsvarande annonsering i Gotlands kommun kostar knappt tre kronor. I Skaraborgs län är det 18 gånger dyrare att annonsera i samtliga tidningar än i enbart den mest spridda tidningen. På Gotland blir det däremot enbart en fördubbling. Annonsering i samtliga tidningar i Stockholms län, vilket är i särklass dyrast, kostar nästan dubbelt så mycket som motsvarande annonsering i Skaraborgs

län. Medelvärdena för kommunerna i resp. län visar att i allmänhet (med bortseende från Stockholms län, som visar extrema värden) annonsering efter den breda principen medför fördubblade till fyrdubblade kostnader i jämförelse med annonsering i enbart den mest spridda tidningen i kommunen.

Inom justitiedepartementet har gjorts en ytterligare undersökning av tidningsspridnings- och annonsprismaterialet.

Undersökningen visar att antalet lokala dagstidningar varierar högst avsevärt mellan olika delar av landet. Variationerna i tidningsantal mellan olika kommuner och län belyses i en tablå som bör fogas till protokollet i detta ärende som *bilaga 2*.

Prisvariationerna mellan olika orter vid kungörelseannonsering i ortspress med samma spridningstal har också undersökts. För varje kommun resp. län har räknats fram annonskostnaden per spaltmillimeter i ortspress med spridningstalen minst 10 %, minst 5 % och någon som helst spridning (0 %) samt som grundläggande jämförelsetal kostnaden för samma annonsering i den mest spridda ortstidningen.

Om kvällspressen (se även avsnitt 6.2.2) kan utläsas att den ingår i ortspressbeståndet i spridningsnivån minst 5 % i dels stockholmsområdet inom Stockholms län och 22 av länets kommuner (annonspris/spaltmillimeter sammanlagt 7 kronor 50 öre), dels göteborgsområdet i Göteborgs och Bohus län samt sammanlagt 14 kommuner i detta län och två grannlän (annonspris/spaltmillimeter 1 krona 25 öre), dels i malmöområdet inom Malmöhus och Kristianstads län samt 10 kommuner i dessa län (annonspris/spaltmillimeter 1 krona 55 öre).

För att åskådliggöra samspelet mellan tidningsspridning och annonskostnad har arbetats fram sammanställningar av annonskostnader i kommuner och län för annonsering i resp. geografiska områdes tidningsbestånd med spridning i några olika nivåer. Sammanställningarna tar sikte på annonsering i områdets mest spridda tidning samt tidningsbeståndet i spridningsnivåerna 10 %, 5 % och 0 % (spridning över huvud taget). Dessutom belyses annonsering i tidningsbeståndet i den justerade procenttalsnivå, som i det följande kommer att föreslås gälla för kungörande i ortstidning. Denna motsvarar en nivå av femprocentig spridning med sådana justeringar att kvällspress (och annonsblad) tas undan och vissa tidningar med utpräglad lokal dominans i någon del av ett län läggs till (se vidare avsnitt 6.2.2). Sammanställningarna i grafisk framställning bör fogas till protokollet som *bilagor 3 och 4*.

Det bör anmärkas att annonspriserna fortlöpande ändras och att prisnivån nu genomgående ligger högre än i det av RRV redovisade annonsprismaterialet.

6 Föredraganden

6.1 Allmänna synpunkter

Från samhällets sida har under senare år vidtagits olika åtgärder för att förbättra allmänhetens kännedom om föreskrifter och andra åtgärder som beslutas av organ för det allmänna. Ett viktigt steg i denna riktning togs genom statsmakternas beslut år 1971 om vissa allmänna riktlinjer för en förbättrad samhällsinformation (prop. 1971:56, FiU 1971:23, rskr 1971:182). Bl.a. slogs fast principen om en allmän och enhetlig dagspressannonsering i fråga om sådan information rörande rättigheter och skyldigheter som är avsedd att nå alla medborgare. Härmed åsyftades information om exempelvis sociala förmåner, rätt att delta i allmänna val och skyldighet att avge självdeklaration. För den statliga sektorns del kom de nya riktlinjerna till uttryck i cirkuläret (1971:507) till statsmyndigheterna om information genom dagspressannonsering.

I prop. 1975/76:112 har beträffande lagar och andra författningar föreslagits ett enhetligt system för hur dessa skall officiellt tillkännages. Förslaget går i huvudsak ut på att författningar av alla typer i princip bör kungöras och att den lämpligaste formen härför är att ta in författningen i en författningssamling. För kungörandet av främst statliga författningar skall finnas – utöver Svensk författningssamling och Riksdagens författningssamling – dels författningssamlingar för centrala myndigheter, dels en författningssamling för varje län. Med författning åsyftas i sammanhanget inte bara lagar och förordningar utan varje föreskrift som avses i 8 kap. regeringsformen, dvs. även normer som beslutas av regeringen eller riksdagen underlydande myndigheter eller av kommuner, landstingskommuner eller kyrkliga kommuner. För de kommunala författningarnas del är det avsett att kommuner och landstingskommuner frivilligt i samråd med Svenska kommunförbundet och Landstingsförbundet skall ge ut författningssamlingar, som inte har någon kungörandefunktion i juridisk bemärkelse men som skall tjäna som hjälpmedel både för den intresserade allmänheten och för förtroendemän och tjänstemän. Förslaget i prop. 1975/76:112 har antagits av riksdagen (KU 1975/76:51, rskr 1975/76:362). Lagen (1976:633) om kungörande av lagar och andra författningar träder i kraft den 1 januari 1977.

Som ett led i strävandena efter en förbättrad samhällsinformation har inom justitiedepartementet undersökts också frågan om effektivare former för kungörande av andra åtgärder av myndigheterna än sådana som hör till författningsområdet, dvs. den stora mängden beslut i enskilda mål och ärenden liksom andra åtgärder som vidtas av samhällets organ. Nära samband härmed har frågan om hur motsvarande kungörande skall gå till när skyldighet åvilar enskild att sprida kännedom om viss av honom företagen åtgärd som berör en

större eller mindre krets andra personer. Dessa spörsmål togs upp redan i informationsutredningens betänkande (SOU 1969:7) Kungörelseannonsering. Utredningen konstaterade att kungörelseannonseringen präglades av såväl oenhetlighet som bristande effektivitet och föreslog olika åtgärder för att avhjälpa bristerna. Vad gäller annonsering i dagspressen borde enligt utredningen den regionala och lokala kungörelseannonseringen sträckas ut till att avse de ortstidningar vilkas spridning täckte en klar majoritet av medborgarna i orten eller området inte bara totalt utan även inom skilda samhällsgrupper. I prop. 1971:56 (s. 25) förklarade chefen för finansdepartementet att han utan att ta ställning till avvägningen mellan riksomfattande annonsering och annonsering i ortstidning i de olika situationer när kungörelseannonsering skulle äga rum – efter samråd med chefen för justitiedepartementet – anslöt sig till utredningens principiella ståndpunkt att kungörelseannonsering borde ske i samtliga ortstidningar som har en spridning av någon betydenhet. Han tillade att en reform av bestämmelserna om kungörelseannonsering krävde en relativt omfattande detaljgenomgång av lagstiftningen på olika områden och att frågan skulle tas upp av chefen för justitiedepartementet när detta utredningsarbete hade slutförts.

Den undersökning av gällande bestämmelser på området som här efter har företagits inom justitiedepartementet har redovisats i promemorian (Ds Ju 1974:2) Effektivare kungörande. Genomgången bekräftar att reglerna om kungörande behöver revideras. Framför allt gäller detta behovet av att göra kungörandet mer ändamålsenligt än nu. Reglerna på området har tillkommit vid skilda tillfällen och under lång tid. De avser också mycket skiftande kungörandesituationer, varför regleringen har blivit både oenhetlig och svåröverskådlig. En systematisering av regelkomplexet framstår därför som önskvärd både från informationssynpunkt och från kostnadssynpunkt.

Förslaget i departementspromemorian, vilket bygger på informationsutredningens betänkande, syftar till att man i fortsättningen skall tillämpa ett mer enhetligt och effektivt men samtidigt mer flexibelt system i fråga om formerna för kungörande. Systemet har tre huvudinslag. För det första klargörs vilka huvudkategorier av adressater (målgrupper) man har att räkna med, när det gäller att välja form för kungörandet. I promemorian förordas att man delar in adressaterna i lokala, nationella, blandade och exklusiva målgrupper. Med blandade målgrupper avses här sådana grupper där ett större antal adressater kan lokaliseras till viss ort men vissa av dem kan återfinnas var som helst i landet. Exklusiva målgrupper syftar på mottagarkretsar vars behov av information kan tillgodoses genom specialpublikationer. För det andra föreslås att det för varje kungörandesituation skall i författning bestämmas det eller de medier som skall vara obligatoriska former för kungörande. I fråga om ortspress-

annonsering skall härvid tillämpas i huvudsak samma princip som redan gäller i fråga om allmän samhällsinformation. Principen betecknas i promemorian den breda ortstidningsprincipen. Härutöver skall i det enskilda fallet användas också annan form för tillkännagivandet, om det främjar syftet med kungörandet utan att kostnaden blir större än som är försvarligt med hänsyn till det intresse tillkännagivandet skall tillgodose (s.k. stödjande kungörande). Valet av form för stödjande kungörande skall träffas med beaktande av målgruppens karaktär, de olika mediernas genomslagskraft och övriga omständigheter i den särskilda kungörandesituationen. För det tredje förordas i promemorian att vissa allmänna grundregler om kungörande skall samlas i en särskild lag med generell giltighet i alla kungörandesituationer. Det gäller bl.a. principerna om bred ortstidningsannonsering och stödjande kungörande. De generella reglerna i den centrala lagen är avsedda att vara ett komplement till de bestämmelser i specialförfattningarna som för där reglerade situationer föreskriver att kungörande skall ske i Post- och Inrikes Tidningar, ortstidning eller specialpublikation eller genom anslag på statlig eller kommunal anslagstavla. Reformen beräknas i promemorian leda till vissa kostnadsökningar. Allmänt sett anses inte finnas något behov av ändring i fråga om huruvida staten eller annan skall svara för kungörandekostnaden. Det förutsätts dock att omprövning sker, om reformen medför oväntat höga kostnader för enskilda eller orimligt stora kostnadsskillnader i olika regioner på grund av lokala variationer i tidningsspridningen.

Vid remissbehandlingen har promemorieförslaget fått ett väsentligen positivt mottagande. Viss kritik har dock riktats mot förslaget. Ett par remissinstanser, däribland justitiekanslern (JK), menar att man bör göra valet mellan obligatoriska och stödjande kungörandeformer mer flexibelt. Från några andra håll (t.ex. naturvårdsverket och en länsstyrelse) hävdas att den föreslagna regeln om stödjande kungörande kommer att leda till merarbete och bristande enhetlighet i kungörandet. Ytterligare en del instanser är kritiska till att promemorian inte innehåller någon närmare redovisning av reformens praktiska och ekonomiska effekter. Stockholms tingsrätt framhåller bl.a. att promemorian inte har klarlagt behovet av att i de särskilda fallen tillämpa den breda principen i fråga om ortstidningsannonsering och avstyrker att man genomför reformen på det material som finns i promemorian. Riksrevisionsverket (RRV) ger till känna en liknande inställning och förordar i första hand att reformens kostnadseffekter klargörs, innan man genomför förslaget. Apressen AB anser å andra sidan att kungörande i dagspressen bör ske i större omfattning än enligt förslaget. Förslaget att de grundläggande principerna om kungörande skall komma till uttryck i en fristående central lag med giltighet i det stora flertalet kungörandesituationer har

så gott som undantagslöst godtagits av remissinstanserna. Endast en instans (namnlagsutredningen) avstyrker förslaget och förordar att syftet med kungörandelagen i stället tillgodoses genom ändring i de olika specialförfattningarna. Om en central kungörandelag införs anser utredningen att den bör ha ett fylligare innehåll än enligt förslaget och utformas som en motsvarighet till delgivningslagen (1970:428). En fylligare reglering förordas också av lantmäteristyrelsen.

En effektivisering av det författningsföreskrivna kungörandet får enligt min mening ses som en angelägen reform i strävandena att förbättra samhällsinformationen. De allmänna skäl som ligger bakom den ökade satsningen på samhällsinformativa åtgärder under senare år gör sig gällande också i fråga om sådant kungörande som ankommer på myndigheter och andra i syfte att sprida kännedom om beslut o.d. som rör större eller mindre grupper av medborgare. Till kungörandet är inte sällan knuten någon form av rättslig verkan, t.ex. såvitt avser beräkningen av tiden för att anföra besvär över ett beslut. Även när inte någon sådan verkan är förenad med tillkännagivandet, kan detta förmedla upplysningar som är av ingripande betydelse för många människor. Kungörandet fyller även i övrigt en viktig funktion när det gäller att sprida kännedom om hur samhällsorganen fungerar.

Det finns emellertid också skillnader mellan samhällsinformation av mera generellt slag och sådan information som syftar till att ge till känna konkreta beslut och åtgärder som har vidtagits av myndigheter eller enskilda. Den förra typen av information är ofta inriktad på att göra medborgarna i allmänhet medvetna om deras rättigheter och skyldigheter på visst område, t.ex. såsom försäkrade enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring eller såsom skattskyldiga. Ambitionsnivån för information i sådana fall bör vara hög. Som har uttalats av statsmakterna år 1971 bör principen här vara att alla berörda medborgare skall nås av lämplig information. För dagspressannonsering bör då den av statsmakterna härför fastslagna principen tillämpas, dvs. annonsering ske i samtliga dagstidningar med spridning av någon betydelse. Principen i tillämpning på detta område har kommit att betecknas totalitetsprincipen. Huruvida informationen har den allmängiltiga karaktären som har förutsatts nu får givetvis bedömas av den myndighet som ansvarar för informationen.

I fråga om kungörande i den mer inskränkta mening uttrycket används i detta lagstiftningsärende växlar informationsbehovet starkt efter de olika kungörandesituationerna. Det är här mera sällan tal om att nå alla medborgare i landet. Typfallet är att man har att göra med en regionalt eller lokalt något så när avgränsbar krets av adressater. Man ställs här i varje särskild situation inför en avvägning mellan önskemålet att nå så många som möjligt inom den aktuella målgruppen och det av kostnadsskäl betingade villkoret att informationen sprids genom sådana medier som bäst motsvarar motta-

garkretsens behov av information. Det är här inte utan vidare givet att avvägningen resulterar i att man använder så många medier som möjligt. I åtskilliga fall kan det vara tillräckligt att nöja sig med en eller ett par kungörandeformer, om dessa nämligen utnyttjas effektivt. Över huvud måste man vid bedömningen av olika kungörandesituationer anlägga en flexibel syn på hur informationsbehovet skall tillgodoses, så att inte kostnaderna kommer att stå i dålig proportion till det intresse kungörandet skall tillgodose.

Förslaget i promemorian till ett mer nyanserat system för kungörande ligger i linje med vad jag nu har anfört. Förslagets huvuddrag har också godtagits av flertalet remissinstanser. Jag skall här endast uppehålla mig vid ett par invändningar som har kommit fram vid remissbehandlingen.

Det har från några håll hävdats att man måste ge myndigheterna mer fria händer att i de enskilda fallen bestämma hur kungörandet skall gå till än vad som följer av promemrieförslaget. Som framgår av vad jag har sagt tidigare har jag i och för sig förståelse för detta önskemål. I förslagets kombination av en obligatorisk och en stödjande (fakultativ) del i kungörandet ligger ett hänsynstagande till vad som framstår som mest effektivt i det särskilda fallet. Man kan emellertid inte bortse från att regleringen samtidigt bör präglas av en viss enhetlighet i fråga om kungörandeformerna i likartade situationer. Enligt min mening bör det underlätta för dem som har att tillämpa systemet, om man i varje specialförfattning klart anger vilket eller vilka medier som skall vara obligatoriska. Även för allmänheten bör det vara till fördel att veta vilken spridningsform som under alla omständigheter skall komma till användning. Det ger också möjlighet att hålla kungörandekostnaderna inom rimliga och förutsebara gränser.

En viktig fråga i sammanhanget är naturligen i vilken utsträckning den breda principen bör tillämpas vid annonsering i dagspressen. Jag finner det för min del naturligt att man också beträffande kungörande utgår från det allmänna uttalande i frågan som gjordes år 1971. Härför talar inte minst att valet av informationsvägar bör ske på sådant sätt att man inte utesluter någon eller några mottagargrupper från möjlighet att få behövlig information. Från allmänt demokratiska synpunkter är det av särskild betydelse att ingen diskrimineras på grund av sitt tidningsval.

I enlighet med det anförda bör som en grundläggande princip för kungörelseannonsering i ortspress gälla att annonseringen sker i alla lokala dagstidningar som har en spridning av någon betydelse bland dem till vilka kungörelsen riktar sig. I vilka situationer ortstidningsannonsering blir aktuell får naturligen prövas för varje område för sig. Jag återkommer i det följande till både den närmare innebörden av den breda principen och räckvidden av dess tillämpning i olika kungörandesituationer (se avsnitt 6.2.2).

Tanken på ett nyanserat kungörandesystem av nu diskuterat slag låter sig inte gärna förenas med det vid remissbehandlingen från några håll framställda önskemålet om en mer uttömmande och fastare reglering av medievalet i varje kungörandesituation. Möjligheten till stödjande kungörande bör dock självfallet utnyttjas så att tillbörlig hänsyn tas till både kostnadsaspekterna och behovet av konsekvens i fråga om valet av kungörandeform i likartade fall.

Promemorieförslaget innebär en ovillkorlig skyldighet att i varje särskilt fall pröva frågan om stödjande kungörande och att vid behov besluta om den eller de fakultativa kungörandeformer som skall tillämpas. Det är uppenbart att en sådan ovillkorlig plikt att väga intresset av största möjliga spridning mot kostnadsaspekten emellanåt kan bli betungande för dem som har att tillämpa reglerna. Handläggningen av mål och ärenden där kungörande aktualiseras får givetvis inte onödigtvis fördröjas av vidlyftiga övervåganden om kompletterande kungörandeformer. För att undgå den fara som ligger i en obligatorisk prövningsplikt förordar jag att regeln i ämnet ges formen av en rekommendation till myndigheter och andra som har att tillämpa den. Jag förutsätter också att regeln kommer att kompletteras med vägledande anvisningar från vederbörande centrala myndigheter i den mån behov därav föreligger.

De ekonomiska konsekvenserna för staten och enskilda av en vidgad kungörelseannonsering i enlighet med det föreliggande förslaget har på regeringens uppdrag undersökts av RRV. Resultatet har redovisats i en av RRV i december 1975 upprättad skrivelse Effektivare kungörande – ekonomiska verkningar jämte en därvid fogad promemoria i ämnet. Promemorian innehåller dels en redovisning av dagspressens spridningstal samt annonskostnader läns- och kommunvis på basis av uppgifter från Tidningsstatistik AB, dels RRV:s beräkningar av förslagets ekonomiska effekter såvitt gäller (obligatorisk) dagspressannonsering på vissa viktigare sakområden, nämligen kungörande i fråga om äktenskapsförord, konkurs, ansökan i vattenmål, miljöskyddsärenden, aktiebolags-, handels- och föreningsregistren, tillstånd till utskänkning av öl eller rusdrycker, trafiktillstånd, exekutiv försäljning av fastighet, flyttning av fordon, äganderättsutredning och tjänstetillsättning. Av tidningsstatistiken kan utläsas att kostnadseffekterna av förslaget varierar betydligt mellan olika delar av landet (se vidare avsnitt 5).

Som har framhållits redan i departementspromemorian är det förenat med vissa svårigheter att göra exakta beräkningar av reformens ekonomiska konsekvenser. Intresset knyter sig visserligen främst till dagspressannonseringen. Med hänsyn till att reformen berör i princip alla kungörandesituationer skulle emellertid en fullständig redovisning av kostnadseffekterna kräva en mycket tidsödande och kostsam genomgång. Enligt min mening ger det av RRV framlagda materialet i

förening med övrig utredning goda hållpunkter för ett ställnings-tagande till förslaget ekonomiska verkningar. Det bör dock påpekas att RRV:s material inte innehåller någon beräkning av kostnads-effekterna av det stödjande kungörandet.

Föreliggande utredning tyder närmast på att ett genomförande av de av mig förordade principerna för obligatoriskt och stödjande kungörande medför viss ökning av kostnaderna för enskilda. En sådan effekt synes oundviklig, om man inte från reformen undantar viktiga områden där den breda principen annars skulle slå igenom, t.ex. kungörande av äktenskapsförord och boskillnadsansökningar. Det skulle dock te sig inkonsekvent att undanta fall av dessa slag enbart under hänvisning till att det ytterst ankommer på enskild att stå för kungörandekostnaden. Till följd av lokala variationer i tidningsspridningen kan visserligen uppkomma en del skillnader i kostnadshänseende. Dessa skillnader torde dock inte bli av sådan omfattning att det kan anses påkallat med särskilda åtgärder för att minska dem. Jag vill i sammanhanget erinra om den möjlighet till ersättning för kungörandekostnad som står till buds för den som får allmän rättshjälp, se 9 § andra stycket 6 rättshjälpslagen (1972: 429). Det bör även framhållas att huvuddelen av de kungörandesituationer där enskilds kostnadsansvar aktualiseras inte rör enskilda medborgare som privatpersoner utan dem som driver någon form av rörelse, framför allt genom bolag eller förening.

Förslaget synes inte behöva leda till ökat kostnadsansvar för staten. Detta hänger främst samman med vad som har förordats beträffande borttagande av ortstidning som obligatorisk kungörandeform i fråga om registrering av uppgifter om juridiska personer (se bilaga 1 under 6.4.2). Som jag skall återkomma till i det följande ansluter jag mig till promemorians ståndpunkt i denna del. Förslagets kostnadseffekter i övrigt torde bli av begränsad räckvidd för den statliga sektorns del. Detta beror inte minst på att vissa statliga myndigheter redan idag tillämpar den breda principen beträffande ortstidningsannonsering (se även vad som sägs om ambitionsnivån för kungörande i ortstidning i avsnitt 6.2.2).

Den kommunala sektorn berörs i princip inte av det föreliggande förslaget (se vidare avsnitt 6.2.1).

Mot denna bakgrund anser jag inte att det med tanke på förslagets ekonomiska konsekvenser föreligger något hinder mot att genomföra ett sådant nytt system för kungörande som jag har förordat nyss. Till frågan om enskilds skyldighet att betala kungörandekostnad återkommer jag i avsnitt 6.2.5.

När det gäller att författningstekniskt ge uttryck åt de grundläggande principer som bör gälla på kungörandeområdet står valet mellan att slå fast dessa principer i en central författning, som kompletterar specialförfattningarnas regler om vilka former som skall tillämpas för

kungörande på det särskilda området, och att i varje specialförfattning ta in den eller de generella regler som skall gälla för hur kungörandet skall gå till. I likhet med den övervägande majoriteten av remissinstanser anser jag att man bör välja den först nämnda metoden. Denna metod stämmer överens med vad som har tillämpats i andra jämförbara sammanhang under senare år, t.ex. i fråga om regleringen av hur delgivning skall ske. Den innebär också att man i en och samma författning lätt kan ta reda på vilka allmänna grundsatser som skall följas vid kungörande. Som jag senare skall beröra torde en central författning böra göras något utförligare än enligt promemoriaförslaget. Bl.a. är det önskvärt att i författningstext precisera vad som skall räknas som dagstidning. Även av detta skäl bör metoden med en central kungörandelag ges företräde framför andra lagtekniska lösningar.

Till de skäl som jag nu har anfört för att samla de grundläggande reglerna om kungörande i en central författning kommer önskemålet att systematisera nuvarande oenhetliga och svåröverskådliga regler på området. Införandet av en central författning med vissa huvudregler synes mig ligga väl i linje med grundtanken bakom reformen, nämligen att åstadkomma ett effektivare kungörande. Att en sådan författning bör ges lags natur anser jag befogat av bl.a. det skälet att den riktar sig även till andra än myndigheter. Det synes mig också vara av vikt att riksdagen bereds möjlighet att genom lag besluta om de allmänna riktlinjer som skall tillämpas på området.

Jag förordar därför att en reform av kungöranderegleringen sker enligt de nu angivna riktlinjerna.

6.2 Huvuddragen i en ny reglering av kungörandet

6.2.1 Reformens omfattning

En första fråga när det gäller att närmare bestämma omfattningen av en reform på det nu aktuella området är om ett nytt system skall avse alla situationer där något skall kungöras eller om vissa begränsningar måste göras. Som jag har nämnt redan i föregående avsnitt har nyligen beslutats ett enhetligt system för kungörande av lagar och andra författningar (prop. 1975/76:112). Med författning åsyftas här inte bara lagar och förordningar utan varje föreskrift som avses i 8 kap. regeringsformen, dvs. även normer som beslutas av regeringen eller riksdagen underlydande myndigheter eller av kommuner, landstingskommuner eller kyrkliga kommuner. Det är med tanke på det nya systemet för författningskungörande naturligt att från en ny reglering av kungörandet ta undan kungörande av författningar. Detta har även förordats i departementspromemorian och godtagits av så gott som alla remissinstanser. Jag förordar därför att i en ny kungörandelag görs uttryckligt undantag för kungörande av författning.

En allmän kungörandelag bör enligt promemorian begränsas till att avse fall när kungörande skall ske i Post- och Inrikes Tidningar, ortstidning eller specialpublikation eller genom anslag på statlig eller kommunal anslagstavla. Någon generell reglering beträffande övriga kungörandeformer anses inte behövlig. Varje medium skall emellertid i princip kunna användas för stödjande kungörande.

Promemorians standpunkt i berörda hänseende har godtagits vid remissbehandlingen. Även jag ansluter mig till förslaget. Som jag strax skall återkomma till anser jag dock obehövt att i lagen reglera de fåtaliga fall då kungörande skall ske endast genom specialpublikation. Att en central författning på området begränsas till de situationer när kungörande skall ske i ortstidning eller Post- och Inrikes Tidningar eller genom anslag på offentlig anslagstavla finner jag naturligt av flera skäl. Till en början kan framhållas att något behov av att generellt reglera alla upptänkliga kungörandesituationer inte har gett sig till känna. Som har påpekats i promemorian finns det en mångfald spridningsformer av mer eller mindre speciellt slag. Det säger sig självt att ett nytt och enhetligt system för kungörande inte kan avpassas efter varje sådan speciell situation, där det finns behov av att sprida kännedom om myndighets åtgärd. En generell reglering bör redan med hänsyn härtill inriktas på framför allt tidningskungörande.

Beträffande vissa kungörandeformer talar också andra omständigheter för att en ny reglering på området bör begränsas på nu antydda sätt. Det nya systemet för författningskungörande innebär att nuvarande länskungörelser, vilka används framför allt vid publicering av normbeslut, skall ersättas av en författningssamling för varje län. Enligt min mening saknas skäl för att behålla någon motsvarighet till länskungörelserna enbart som föreskriven kungörandeform för andra beslut och åtgärder än normbeslut. En sådan utveckling ligger också i linje med promemorians av remissinstanserna biträdda förslag att länskungörelserna skall slopas som obligatorisk spridningsform.

Kungörande i kyrka förekommer idag i dess ursprungliga form, dvs. uppläsning från predikstolen, bara beträffande vissa inomkyrkliga tillkännagivanden. I övrigt går sådant kungörande till så att kungörelsen hålls tillgänglig hos kommunstyrelsen i vederbörande kommun, varjämte meddelande härom och om kungörelsens huvudsakliga innehåll anslås på kommunens anslagstavla. Promemorieförslaget innebär på denna punkt att kungörande i kyrka slopas som obligatorisk spridningsform i utomkyrkliga angelägenheter. Förslaget har inte mött någon erinran vid remissbehandlingen, och även jag biträder det.

I fråga om begreppet "specialpublikation" framhöll informationsutredningen i anslutning till sitt systemförslag att det skall vara fråga om publikation som utgör exklusivt medium och inte om publikation som kompletterar annat medium. Som exempel på den senare gruppen nämndes Underrättelser för sjöfarande. I promemorian har för special-

publikationer föreslagits en obligatorisk användning i huvudsaklig överensstämmelse med utredningens förslag (jfr även förslaget till formval för kungörelse om sjöfynd i bilaga I, avsnitt 6.12).

Allmänt sett torde specialpublikationer genom sin omedelbara inriktning på klart avgränsade målgrupper vara överlägsna de flesta andra medier när det gäller informationsspridning till sådana grupper. De fyller inom sitt användningsområde mycket högt ställda krav på effektivitet till rimlig kostnad. Emellertid ligger det i sakens natur att för författningsföreskriven användning av specialpublikation måste krävas bl.a. att publikationen har en varaktig utgivning och karaktär. För obligatorisk användning torde i praktiken f.n. inte komma i fråga andra publikationer än sådana som utges av myndighet eller facklig organisation.

Som framgår av den tidigare redogörelsen är området för författningsreglerat kungörande i specialpublikation mycket snävt. I flertalet fall föreskrivs vid sidan av sådant kungörande annat medium för spridning till annan del av målgruppen, t.ex. ortstidning. Sådana fall blir regelmässigt redan därigenom hänförliga till kungörandelagens tillämpningsområde. För obligatorisk användning av specialpublikation som enda medium blir tillämpningsområdet synnerligen begränsat. Enligt min mening är det som jag har nämnt förut därför inte nödvändigt att låta dessa fall omfattas av kungörandelagen. Behovet av stödjande kungörande i dessa fall synes lämpligen böra prövas för varje sådan situation för sig. Något hinder för att sålunda utan stöd i kungörandelagen förordna om stödjande kungörande finns inte i fall där kostnaden för kungörandet åvilar det allmänna.

I promemorian behandlas även kungörande i radio/TV. Någon ändring i nuvarande användning av dessa medier för mycket speciella kungörandefunktioner, t.ex. tillkännagivande av beredskapslarm, föreslås inte. Ståndpunkten att radio/TV av såväl formella som praktiska skäl bara i begränsad utsträckning kan tas i anspråk för kungörande delas av Sveriges Radio AB i dess remissyttrande. Jag är inte heller beredd att föreslå någon ändring i fråga om utnyttjande av dessa medier för spridning av sådan information varom är fråga i detta lagstiftningsärendet.

Vad jag har anfört nu bestyrker att en central författning om kungörande bör ta sikte på situationer där den obligatoriska spridningsformen är Post- och Inrikes Tidningar, ortstidning eller anslag på myndighets anslagstavla (till frågan om kungörande på kommuns anslagstavla återkommer jag strax). Liksom promemorian utgår jag från att föreskrift om vad som i det enskilda fallet skall vara obligatorisk form för kungörande skall vara angiven i specialförfattningen på det särskilda området. I fråga om stödjande kungörande bör i princip inte finnas någon begränsning såvitt gäller valet av medium. Som jag skall återkomma till blir det här i stället fråga om en avvägning mellan

kostnaden för kungörandet och intresset av att sprida så fullständig kännedom som möjligt om det beslut eller den åtgärd som skall kungöras.

Kungörande aktualiseras för det mesta beträffande beslut eller andra åtgärder av det allmännas organ. Det är också i sådana fall som behov typiskt sett föreligger av att sprida kännedom om åtgärden till en vidare krets av personer. Normalt ankommer därför kungörande på myndighet. Att en central författning i fråga om kungörande skall i första hand ta sikte på dessa kungörandesituationer ligger i sakens natur. Det är också uppenbart att det här främst blir tal om den skyldighet som åvilar statliga organ i detta hänseende.

Skyldighet att kungöra beslut och andra åtgärder åvilar i viss utsträckning också kommunala myndigheter. Man får här skilja mellan olika fall. En kategori rör situationer då det enligt lag åvilar kommunalt organ att sprida kännedom om den kommunala verksamheten, t.ex. tidpunkt för sammanträde med kommunfullmäktige. En annan rör kungörande av kommunala författningar. En tredje rör sådana fall där kungörande är föreskrivet beträffande åtgärd av organ för den specialreglerade kommunalförvaltningen.

Vad gäller formerna för kommunala organs verksamhet innebär promemorieförslaget den ändringen i förhållande till nuvarande ordning att den breda principen föreslås gälla i fråga om tidningskungörande när sådant är föreskrivet. Vidare förordas som en konsekvens härav att 14 § kommunallagen (1953:753) ändras så att hittillsvarande minoritetsskyddsregel vid omröstning om tidningsval skall utgå. Även vissa ytterligare mindre justeringar i kommunallagens regler om kungörande upptas i lagförslaget.

Vid remissbehandlingen har kritik riktats mot förslaget från en del håll. Sålunda menar bl.a. Svenska kommunförbundet och kommunallagsutredningen att frågor om kungörande rörande den kommunala verksamheten liksom hittills bör regleras uteslutande i kommunallagstiftningen. Kommunförbundet befarar också att en tillämpning av den breda principen skall leda till ökade kostnader. Även Landstingsförbundet är kritiskt mot förslaget. Länsstyrelsen i Stockholms län förordar att minoritetsskyddsregeln i 14 § kommunallagen behålls.

Kommunallagstiftningen är f.n. föremål för en genomgripande revision på grundval av kommunallagsutredningens betänkande (SOU 1974:99) Enhetlig kommunallag och utredningens om den kommunala demokratin betänkande (SOU 1975:41) Kommunal demokrati. I det förslag till ny kommunallag som nyligen har förelagts riksdagen (prop. 1975/76:187) tas upp frågan om hur de kommunala organens verksamhetsformer skall kungöras. Efter samråd med chefen för kommundepartementet förordar jag att dessa kungörandefall också i fortsättningen regleras i princip uttömmande i kommunallagstiftningen (se prop. 1975/76: 187 s. 249). Med den lagtekniska lösningen i fråga om t. ex. 15 §

förslaget till kommunallag blir visserligen några regler i den centrala kungörandelag, som jag avser att föreslå i detta ärende, t. ex. regeln om stödjande kungörande, formellt tillämpliga på kungörande som avses i det nämnda lagrummet och annat kungörande som genom hänvisning från andra kommunala författningar regleras på samma sätt. Detta torde emellertid inte vålla några svårigheter i praktiken.

I fråga om kungörande av kommunala författningar följer av vad jag har sagt tidigare att dessa bör undantas från den nya regleringen.

Vad slutligen angår de speciella fall där kungörande är föreskrivet beträffande beslut eller annan åtgärd av organ hörande till den specialreglerade kommunalförvaltningen torde anledning saknas att i förevarande hänseende behandla sådana fall annorlunda än om kungörandeskyldigheten åvilar statligt organ. Exempel på situationer där kungörande ankommer på kommunalt organ av nu berörda slag lämnar kungörande enligt 24 § 1 mom. fjärde stycket byggnadsstadgan (1959:612) av byggnadsnämnds beslut om rivningsförbud enligt 35 a § byggnadslagen (1947:385).

Vad jag har sagt nu om kungörande av kommunala organs åtgärder har motsvarande aktualitet beträffande kungörande rörande kyrko-kommunala organs verksamhet.

Som jag har framhållit i föregående avsnitt ankommer kungörande ibland på enskild antingen som privatperson eller som näringsidkare. Även dessa situationer bör falla under en ny reglering av kungörandet. I vilken utsträckning de obligatoriska kungörandeformerna skall tillämpas i dessa fall får naturligen avgöras från område till område.

Det säger sig självt att en reglering av det omfattande slag som jag har föreslagit nu – trots de inskränkningar som har förordats – kommer att bli tillämplig i en mångfald skiftande situationer. Det bör därför som har föreslagits i promemorian finnas möjlighet att i särskilda fall avvika från regleringen i en ny lag om kungörande. En uttrycklig lagregel härom bör meddelas.

6.2.2 De obligatoriska kungörandeformerna

Med utgångspunkt i den indelning i målgrupper som föreslagits av informationsutredningen förordas i promemorian att de obligatoriska kungörandeformer där tillämpning av kungörandelagen aktualiseras normalt skall användas på följande sätt, nämligen ortstidning för lokala målgrupper, Post- och Inrikes Tidningar för nationella målgrupper, Post- och Inrikes Tidningar och ortstidning för blandade målgrupper samt specialpublikation för exklusiva målgrupper. Denna principiella ståndpunkt i fråga om mediernas användningsområden har i regel inte mött några invändningar vid remissbehandlingen. Kritiska röster saknas dock inte. Jag anser det lämpligt att i det följande behandla de olika kungörandeformerna var för sig.

Post- och Inrikes Tidningar

Förslaget att använda Post- och Inrikes Tidningar som obligatorisk form för landsomfattande spridning av information godtas av åtskilliga remissinstanser bara under förutsättning att tidningen ges en mera modern och lättillgänglig utformning än f.n. liksom en större spridning än nu. Några instanser, bland dem NSI, menar att man inte bör ta ställning till frågan om tidningens användning förrän man har avgjort dess framtida utformning. En instans (lantmäteristyrelsen) ifrågasätter om inte dagspressannonsering kan tjäna som alternativ spridningsform också beträffande nationella målgrupper.

För egen del anser jag det vara uppenbart att vi även i fortsättningen behöver ett riksomfattande medium för sådan information som tar sikte på alla medborgare i landet eller sådana grupper av medborgare som är spridda över hela eller större delen av landet. Post- och Inrikes Tidningar har sedan gammalt varit det officiella organ som fyller denna funktion. Även om tidningen huvudsakligen är spridd bland dem som yrkesmässigt har intresse av att följa vad som kungörs i tidningen, fyller den därmed en verklig funktion, eftersom det kungjorda ofta torde bli registrerat och på så sätt kan utnyttjas också av en bredare allmänhet, t.ex. bankernas kunder. Tidningens användning för detta ändamål har också tillvunnit sig långvarig hävd. Att helt eller delvis ersätta den med annonsering i dagspress är enligt min mening inte något realistiskt alternativ. Redan de stegrade kostnader som skulle vara förenade med en sådan ordning pekar på att en officiell tidning av den typ som Post- och Inrikes Tidningar representerar är den lämpligaste kungörandeformen beträffande nationella målgrupper.

Informationsutredningen har i betänkandet (SOU 1971:2) Post- och Inrikes Tidningar lagt fram förslag till ny utformning av tidningen i syfte att göra den bättre lämpad som nationell kungörandeform. Förslaget, som vid remissbehandlingen har fått ett välvilligt mottagande, har övervägts inom justitiedepartementet. Efter samråd med bl.a. Svenska akademien kommer inom en snar framtid att vidtas sådana åtgärder att tidningen moderniseras och dess innehåll görs mera lättillgängligt. Jag räknar med att tidningens värde som informationskälla härigenom kan ökas avsevärt. Med åtgärder av sådant slag förlorar enligt min mening den kritik som har riktats mot Post- och Inrikes Tidningar det mesta av sin tyngd. Någon anledning att ytterligare avvakta med ett ställningstagande i frågan anser jag inte finnas.

Jag förordar mot denna bakgrund att Post- och Inrikes Tidningar normalt bör användas för landsomfattande kungörande som riktas till nationella eller blandade målgrupper.

Ortstidning

Enligt promemoriaförslaget skall som har nämnts nyss annonsering i

ortstidning användas som normalform för lokalt/regionalt kungörande som riktar sig till lokala eller blandade målgrupper. I fråga om annonseringens bredd föreslås i nära anslutning till statsmakternas principiella ställningstagande år 1971 att annonsering skall ske i samtliga lokala dagstidningar som har en spridning av någon betydelse bland dem till vilka kungörelsen riktar sig (den breda principen). Med "dagstidning" åsyftas härvid tidning som är inriktad på reguljär dagsaktuell nyhetsförmedling och/eller opinionsbildning och utkommer med minst ett nummer i veckan. Promemorian ger ingen närmare bestämning av vad som vid kungörande skall förstås med "spridning av någon betydelse".

Ortstidning som obligatorisk kungörandeform för lokala och blandade målgrupper godtas undantagslöst av remissinstanserna. Delade meningar kommer däremot till synes i fråga om hur långt man skall tillämpa den breda principen. Några remissinstanser, däribland NSI, menar att man för att nå bättre effektivitet och undvika tolkningsproblem bör gå längre än förslaget och annonsera i varje tidning som har någon spridning över huvud. Dessa instanser gör sig härmed till tolkar för att man bör tillämpa en totalitetsprincip av samma slag som på det allmänt samhällsinformativa området. Vissa andra instanser, t.ex. RRV och Stockholms tingsrätt, ifrågasätter å andra sidan om man med en annonsering enligt den breda principen verkligen vinner den önskade ökningen av effektiviteten. Ytterligare en del instanser, däribland JK och ett antal domstolar, förordar att man ger myndigheter och andra större utrymme att avgöra annonseringens bredd från fall till fall och med beaktande av bl.a. kungörandekostnadens storlek sedd i förhållande till värdet av vad saken gäller. Som exempel på situationer där en begränsad annonsering framstår som befogad nämner JK information som vänder sig till banker, advokater, affärsföretag och liknande särskilda grupper men som ägnas ringa intresse av allmänheten i övrigt.

Huvudintresset vid en ny reglering av formerna för kungörande tilldrar sig utan tvekan frågan i vilken utsträckning dagspressen skall användas för att sprida kännedom om innehållet i kungörelser som primärt riktar sig till geografiskt något så när avgränsbara mottagarkretsar (lokala och blandade målgrupper). Delade meningar råder i och för sig inte om att annonsering i dagspressen är den bästa metoden för att informera sådana målgrupper. Vad som har kritiserats är främst promemoriaförslagets anknytning till 1971 års principuttalande när det gäller att ange annonseringens bredd. Jag skall därför något närmare utveckla min syn på hur en lagreglering i ämnet bör utformas.

Till en början vill jag slå fast att frågan i vad mån dagspressannonsering över huvud skall användas i viss kungörandesituation måste bedömas för varje situation för sig. Som har betonats av pressut-

redningen är kungörelseannonsering inte att se som en form av presstöd, utan informationens effektivitet bör vara den ledande principen för att bestämma när annonsering skall ske. Detta innebär inte att man skall gå ifrån det uttalande som gjordes år 1971 i fråga om kungörelseannonsering utan bara ett konstaterande av att man måste göra klart i vilka fall dagspressannonsering skall förekomma, innan man bestämmer annonseringens bredd.

I promemorian har redovisats resultatet av en omfattande detaljgenomgång av nuvarande kungöranderegler i syfte att klarlägga hur man på olika områden skall nå fram till effektivast möjliga kungörande. De olika kungörandesituationerna har förts samman i 16 skilda huvudgrupper, inom vilka i sin tur återfinns en mångfald olika specialfall. Uppskattningsvis rör det sig om bortåt 500 kungörandesituationer. Detta pekar enligt min mening på att det är mindre meningsfyllt att föra en generell diskussion om i vilka fall dagspressannonsering skall användas. En bättre metod synes vara att bedöma denna fråga från fall till fall mot bakgrund av vad jag har sagt i det föregående om lämpligheten av att använda ortstidning som medium för att nå lokala och blandade målgrupper. För vissa huvudtyper av kungörandesituationer kan det visa sig lämpligt att behandla en något större kategori i ett sammanhang, t.ex. kungörande av uppgifter om juridiska personers förhållanden. En prövning av det detaljerade slag som jag nu har förutskickat innebär i själva verket att stor hänsyn tas till det vid remissbehandlingen från en del håll framförda önskemålet om en mer flexibel syn på i vilken omfattning annonsering i dagspress skall förekomma som obligatoriskt medium vid kungörande.

Frågan om hur bred informationen skall vara i de fall ortstidningsannonsering bedöms vara den lämpligaste spridningsformen är i sak densamma som förekommer beträffande den allmänna samhällsinformationen. Som har påpekats i något remissyttrande torde det vara till fördel om en uttrycklig definition av dagstidningsbegreppet inflyter i lagen.

Efter spridningsformen kan dagstidningarna indelas i tre huvudgrupper: sådana som helt eller till övervägande del sprids efter prenumeration, sådana som helt eller till övervägande del sprids genom lösnummerförsäljning (framför allt kvällspressen) och sådana som sprids utan eller till obetydlig kostnad för mottagaren (vissa annonsblad).

Kvällspressen har i sin lokala bevakning inte ambitionen att täcka hela fältet av nyhetsförmedling. Tidningar inom denna grupp anlitas bara i begränsad utsträckning som enda lokala nyhets- och opinionsorgan. Kungörande i tidningar med denna inriktning skulle således inte innebära någon egentlig ökning av den lokala eller regionala spridning som sker genom de prenumererade tidningarna. Den berörda tidningsgruppen bör därför lämnas utanför det dagstidningsbegrepp som en

reglering på kungörandeområdet bör utgå från. I lagtekniskt hänseende kan det uttryckas genom att till en bestämning av detta begrepp fogas kravet att tidningens vardagsupplaga skall vara helt eller till övervägande del abonnerad.

Annonssbladen, vilka helt eller övervägande finansieras genom annonsintäkter, är visserligen mestadels inriktade på lokal spridning. Tidningarnas innehåll är emellertid starkt präglad av det annons-spridande syftet. Kungörande i sådana tidningar skulle inte innebära någon egentlig ökning av den lokala eller regionala spridning som sker genom prenumererade tidningar. Jag förordar därför att även annons-bladen lämnas utanför det dagstidningsbegrepp som används i kungörandelagen. Även detta kan ske genom det nyss uppställda kravet att upplagan skall vara helt eller till övervägande del abonnerad.

En särskild fråga är hur de prenumererade storstadstidningarna skall bedömas i sammanhanget. Dessa tidningar har en dubbel funktion, nämligen dels att förmedla allmänna nyheter inom hela sitt spridningsområde, dels att förmedla lokala nyheter inom ett mindre område – allmänt sett utgivningsorten med omnejd. Tidningar med dessa båda funktioner bör enligt min mening tas i anspråk för obligatoriskt kungörande endast inom sitt lokala spridningsområde, t.ex. Dagens Nyheter endast för storstockholmsområdet. Jag förordar således den ytterligare begränsningen av dagstidningsbegreppet att till detta fogas bestämningen "lokal".

Hur bred informationen skall vara i fråga om de lokala dagstidningarna beror naturligtvis på vilken ambitionsnivå som eftersträvas. Jag har redan i det föregående förklarat det vara önskvärt att hålla fast vid 1971 års principuttalande som utgångspunkt. Det gäller emellertid att säkerställa en spridningseffekt som inte bara ligger i linje med den eftersträlvade ambitionsnivån utan också är godtagbar från kostnadsynpunkt. Detta talar för att man vid kungörande bör välja en något lägre nivå än som följer av den totalitetsprincip som tillämpas vid allmän samhällsinformation. Någon större skillnad bör dock inte göras.

Att begränsa kungörandet till ett visst antal tidningar, t.ex. två eller tre, är inte förenligt med reformens syften. Detta skulle också med hänsyn till pressens ojämna utbredning i landet ge högst varierande spridningseffekter i skilda landsändar. En lösning bör i stället sökas med ledning av tidningarnas spridningstal. Självfallet skall på kungörandets område spridningen bedömas i förhållande till målgruppen i varje särskilt fall av kungörande. I flertalet fall torde emellertid en geografisk avgränsning av målgruppen vara den enda möjliga. Det är därför naturligt att till grund för en allmän bedömning av den önskvärda spridningsnivån lägga tillgänglig tidningsstatistik, vilken är baserad på spridning inom geografiska enheter.

Den redovisning av spridningstal (antal varoagsexemplar per 100

hushåll inom län resp. kommun) och annonskostnader (kr/spaltmillimeter) som innefattas i RRV:s kostnadsundersökning (se avsnitt 5) tyder på att en rätt god spridningseffekt uppnås redan vid spridningstalet 10 per 100 hushåll. En förskjutning av nivån till spridningstalet 5 per 100 hushåll motsvarar emellertid en avsevärt förbättrad spridning till förhållandevis blygsam ökning av kostnaderna. Jag förordar att man väljer denna senare nivå som norm för hur pass bred ortstidningsannonseringen skall vara. Denna norm bör skrivas in i kungörandelagen.

Man kan inte bortse från att en norm av nu förordat slag någon gång kan leda till oönskade resultat. Vid kungörande som riktar sig till regionalt avgränsade målgrupper kan förekomma att tidning med angiven spridning inom ett helt län över huvud taget inte sprids i viss del av länet, där i stället annan tidning har mycket stor läsekrets men inte når upp till den angivna nivån för länet i dess helhet. För att nå den eftersträlvade spridningseffekten inom ett större område bör därför tas hänsyn också till tidningar med det slags lokala dominans som jag nu har nämnt. Femprocentregeln bör med andra ord kompletteras med en bestämmelse som tar sikte på sådana fall. Den kan lämpligen inriktas på de undantagsfall då lokal dagstidning kan beräknas vara spridd till minst 50 % av hushållen i viss kommun men ha lägre spridningstal än 5 % i den större region som kungörandet avser.

Sammanfattningsvis föreslår jag således att annonsering i ortstidning, när detta medium är obligatoriskt, skall ske enligt den breda principen. I kungörandelagen bör det komma till uttryck på det viset att kungörelse i ortstidning skall införas i alla lokala dagstidningar som har en spridning av någon betydelse bland dem till vilka kungörelsen riktar sig. Denna huvudregel bör åtföljas av förtydligande bestämmelser om dels vilka lokala dagstidningar som skall anses ha sådan spridning (femprocentregeln resp. 50-procentregeln), dels vad som skall förstås med dagstidning i sammanhanget.

Från kostnadssynpunkt åskådliggörs det av mig nu framlagda förslaget av bilagorna 3 och 4, vilka har redovisats i avsnitt 5. Som framgår av bilaga 3 får förslaget den kostnadseffekten i fråga om kommuninriktat kungörande att kostnaden med tillämpning av en justerad femprocentregel är lägre än vad som följer av en renodlad femprocentregel. En något annan bild ger bilaga 4, enligt vilken justeringen när det gäller länsinriktat kungörande leder till en viss fördyring. Detta beror på den föreslagna 50-procentregelns tillämpning.

Enligt min mening bör ett system av nu beskrivet slag kunna fungera utan några större problem. Till frågan om behövliga anvisningar för myndigheter och andra återkommer jag i det följande. Jag vill tillägga att jag inte anser det kunna uteslutas att behov undantagsvis kan uppkomma av att göra avsteg från regleringen. En särskild undan-

tagsregel härom bör därför finnas. Att som några remissinstanser har förordat låta den kungörande myndigheten från fall till fall avgöra annonseringens bredd anser jag däremot av tidigare angivna skäl inte vara en lämplig ordning.

Myndighets anslagstavla

Myndighets anslagstavla skall enligt promemorian användas som obligatorisk kungörandeform bara på vissa begränsade områden, nämligen för att kungöra tjänstetillsättning, expeditionstider, sammanträdestider o.d. I övrigt får myndighets anslagstavla användas för stödjande kungörande.

Remissinstanserna har för det mesta ställt sig positiva till förslaget. JK och några tingsrätter ifrågasätter dock om man inte i alltför hög grad har inskränkt användningsområdet för kungörande på anslagstavla. JK påpekar att denna form ibland kan vara både billigare och effektivare än ortspressannonsering. Det gäller enligt hans mening inte minst underrätts anslagstavla.

För egen del biträder jag promemorians ståndpunkt. Kungörande på myndighets anslagstavla lämpar sig i det nutida samhället knappast som obligatoriskt medium i andra fall än då anslaget gäller interna förvaltningsärenden eller tillkännagivanden om öppethållande o.d. Spridningseffekten torde i andra situationer växla alltför mycket för att denna kungörandeform skall användas obligatoriskt. Däremot bör givetvis anslagstavla – som också har framhållits av en del remissinstanser – i åtskilliga fall kunna fylla en funktion i stödjande syfte. Jag ansluter mig sålunda till förslaget om begränsning av det obligatoriska användningsområdet för myndighets anslagstavla.

Kommuns anslagstavla

Som obligatorisk kungörandeform skall kommuns anslagstavla enligt promemorieförslaget ha ett till kungörande enligt val- eller kommunalagstiftning begränsat användningsområde. Enligt min mening ansluter förslaget, vilket har godtagits vid remissbehandlingen, väl till de sakområden där kommunmedlemmar mera generellt än f.n. kan förväntas söka information genom denna spridningsform. Självfallet kan kommunal anslagstavla dessutom i delar av landet te sig som lämplig form för stödjande kungörande i andra ämnen. En sådan användning ligger också i linje med förslaget, till vilket jag ansluter mig.

6.2.3 Stödjande kungörande

Jag har redan i avsnitt 6.1 förklarat att jag anser det nödvändigt att i viss mån mjuka upp den regel om obligatorisk prövningsplikt beträffande stödjande kungörande som upptas i promemorieförslaget. Utformas regeln härom som en rekommendation till myndigheterna,

bör det på ett naturligt sätt kunna ingå som ett rutinmässigt led i kungörandet att ta ställning till behovet av ytterligare någon eller några spridningsformer. Jag vill påpeka att ett sådant ställningstagande kan ta sig det uttrycket att myndighet för viss typsituation bestämmer sig för att den obligatoriska kungörandeformen i princip bör förenas med ännu en metod för att sprida kännedom om åtgärden, såvida inte särskilda skäl talar emot det. Är t.ex. annonsering i ortstidning påbjuden i specialförfattningen i fråga, kan det principiella ställningstagandet gå ut på att normalt också anslag skall ske på myndighetens anslagstavla. Tillämpas en sådan ordning synes en regel om stödjande kungörande knappast behöva medföra något nämnvärt merarbete.

Det ligger i sakens natur att beslut om stödjande kungörande fattas och verkställs i omedelbar anslutning till att det fullgörs som eljest är föreskrivet om kungörande i det aktuella fallet. Någon uttrycklig bestämmelse härom torde inte behövas.

Kungörandet som moment i myndighets handläggning får självfallet inte fördröjas genom att frågan om stödjande kungörande i enstaka fall kräver omfattande och tidsödande överväganden. En sådan effekt kan undvikas genom att regeln om stödjande kungörande inte utformas som en mer eller mindre undantagslös skyldighet utan i stället ges formen av rekommendation. Också i sådan form kan regeln enligt min mening beräknas bli tillräckligt effektiv. För frågan om kungörelses rättsverkan skall knytas även till beslutat stödjande kungörande – en fråga som jag skall behandla i sitt större sammanhang i nästa avsnitt – anser jag inte att regelns karaktär av obligatorium eller rekommendation är av avgörande betydelse.

Vilka medier som kommer i fråga för stödjande kungörande har jag behandlat i det föregående. Eftersom myndigheten har att beakta att den sammanlagda kungörandekostnaden inte får bli större än som är försvarligt med hänsyn till det intresse tillkännagivandet skall tillgodose, ligger det i sakens natur att mera extremt kostsamma medier vanligen inte kommer i fråga. Vad som närmast blir aktuellt är om annonsering i dagspress, när sådan inte är föreskriven, eller annat medium med god spridningseffekt bör utnyttjas jämsides med obligatoriskt medium. Eftersom den breda ortstidningsprincipen inte bör gälla här, ingår i myndighetens prövning också att i förekommande fall bestämma bredden av en stödjande dagspressannonsering. Sådan kan ske i flera tidningar eller i en enda.

Vid avvägningen mellan informationsintresset och kostnadsaspekten bör bl.a. sådana omständigheter vägas in som värdet av det som kungörandet gäller, i den mån det låter sig beräknas ekonomiskt, och antalet berörda personer. Skulle det uppstå en disproportion mellan sakens värde och den sammanlagda kungörandekostnaden, bör stödjande kungörande inte ske. Å andra sidan växer naturligen önskemålet om

stödjande kungörande ofta i styrka, om saken berör stora grupper av medborgare eller betydande ekonomiska intressen.

Som har påpekats av vissa remissinstanser kan det vid prövningen av huruvida stödjande kungörande skall ske emellanåt vara av värde att inhämta synpunkter från den för vars räkning kungörande sker. Detta får främst betydelse i fall då myndigheten finner sådant kungörande vara av värde men med hänsyn till vad saken gäller anser det tveksamt om skälen för ytterligare kungörande är tillräckligt starka. Samråd med part i ärendet kan naturligen ske formlöst för undvikande av tidsutdräkt.

6.2.4 Kungörandets rättsverkan

Till kungörande är i många fall knuten någon form av rättslig verkan. Kungörandet kan t.ex. bilda utgångspunkt för besvärstid eller annan tidsfrist. Det kan också ha verkan som presumtion för notoritet, t.ex. beträffande uppgift som förs in i register. Också i övrigt tjänar kungörandet ofta en viktig funktion för att ge berörda intressenter kännedom om kallelser till sammanträden m.m.

När en rättslig verkan är knuten till kungörandet är det självfallet av vikt att klargöra den exakta dagen när tillkännagivandet skall anses ha skett i behörig ordning. I delgivningslagen och förvaltningslagen finns vissa regler som tar sikte härpå. I fråga om kungörelsedelgivning regleras sålunda i 19 § delgivningslagen när sådan delgivning skall anses ha skett. Enligt paragrafen inträffar denna tidpunkt på sjunde dagen efter beslutet om kungörelsedelgivning, under förutsättning att den kungörande då har vidtagit de åtgärder som är föreskrivna i fråga om sådan delgivning (handlingen skall ha hållits tillgänglig hos myndigheten eller på annan plats och meddelande om handlingens innehåll och om var den finns att tillgå skall ha kungjorts i lämplig tidning m.m.). Enligt 12 § andra stycket förvaltningslagen skall tiden för fullföljd av talan mot normbeslut som inte delges, dvs. ges till känna i annan ordning än delgivningslagens, räknas från den dag då beslutet gavs till känna. Sker tillkännagivandet mer än en gång, räknas besvärstiden från dagen för det sista tillkännagivandet.

Enligt promemorian bör de nu nämnda reglerna samordnas med det nya systemet för kungörande. Detta tar sig i promemorian uttryck på två sätt. För det första föreslås att kungörandelagen skall innehålla en allmän regel om när kungörande skall anses ha skett. Denna tidpunkt inträffar då den kungörande har iakttagit vad specialförfattningen föreskriver om kungörande, dvs. när obligatoriska spridningsformer har iakttagits. Det underförstås att när flera spridningskanaler används kungörande anses som verkställt först när kungörelsen har blivit tillgänglig över samtliga dessa kanaler. För det andra föreslås att 19 § delgivningslagen ges det innehållet att kungörelsedelgivning anses ha

skett när vederbörande myndighet har vidtagit de åtgärder som är föreskrivna för sådan delgivning i 17 § första stycket, dvs. enligt promemorian bl.a. införande av kungörelsen i ortstidning med tillämpning av den breda principen. Sjudagarsregeln föreslås utgå. Förvaltningslagens hithörande besvärstidsregel anses kunna stå kvar oförändrad.

Promemrieförslaget i nu berörda delar har inte vunnit odelat gillande bland remissinstanserna. Sålunda har en del instanser, däribland delgivningsutredningen, förordat att nuvarande ordning beträffande kungörelsedelgivning skall bestå för undvikande av merarbete hos myndigheterna och rättsförluster för enskilda. Å andra sidan har regeln i kungörandelagen föreslagits utvidgad till att förutsätta att inte bara obligatoriska utan även fakultativa kungörandeformer har iakttagits. Vidare har efterlysts ett förtydligande för det fallet att kungörande sker genom flera spridningskanaler.

För egen del anser jag det i och för sig vara önskvärt med en så långt möjligt enhetlig reglering av frågan när rättsverkan skall inträda i samband med tillkännagivande av myndighets åtgärd, vare sig tillkännagivandet formellt sker enligt delgivningslagen eller i annan ordning. Man kan dock inte bortse från att det är förenat med vissa svårigheter att genomföra en likartad lösning över hela fältet. Detta beror främst på att delgivningsinstitutet är förbehållet fall då det krävs att en handling bevisligen kommer adressaten till handa eller att ett i lag reglerat surrogat härför kan användas. Kungörande har ett betydligt mer vidsträckt tillämpningsområde, där det bara i en del av fallen är av betydelse att slå fast den exakta dagen för tillkännagivandet. Verkan av att de till delgivning knutna åtgärderna inte kommer till stånd kan därför inte vara densamma som i motsvarande situation vid kungörande. Medan kungörelsedelgivning som inte har skett i föreskriven ordning torde få göras om (jfr prop. 1970:13 s. 109), är det inte rimligt att på kungörandeområdet generellt iaktta samma princip.

Vad jag har sagt nu innebär inte att det skulle föreligga oöverstigliga hinder att finna en lösning som närmar regleringen på delgivnings- och kungörandeområdet till varandra. Redan en tillämpning av den breda ortstidningsprincipen i fråga om kungörelsedelgivning gör det nödvändigt att överväga om nuvarande sjudagarsregel i 19 § delgivningslagen kan stå kvar oförändrad. Enligt min mening står valet här mellan att ersätta denna regel med en bestämmelse av i princip samma innebörd som dess föreslagna motsvarighet i den centrala lagen och att modifiera den nuvarande regeln. Till förmån för det senare alternativet talar framför allt att remissutfallet ger belägg för att delgivningslagens tekniska lösning fungerar väl i den praktiska hanteringen. Om man sträcker ut den i delgivningslagen anvisade tiden om sju dagar till tio dagar skulle man normalt kunna räkna med att kungörelsen hinner

föras in inte bara i ortstidningar med daglig utgivning utan också i tidningar med glesare utgivning. Jag förordar att delgivningslagens hit-hörande regler ändras i enlighet härmed.

Den nu diskuterade lösningen skulle också ha vissa fördelar för den centrala lagens del. Mot införande av en sådan regel i denna lag talar dock flera omständigheter. Som jag har påpekat nyss kan man på kungörandeområdet inte generellt tillämpa en regel om att kungörande, som inte sker i föreskriven ordning inom viss tid, måste göras om. Om detta å andra sidan inte är andemeningen i den lösning som väljs, förefaller det knappast följdriktigt att uttryckligen föreskriva viss tidrymd inom vilken åtgärderna för kungörande skall vidtas. Härtill kommer att kungörandesituationerna är mycket skiftande. En tiodagarsfrist kan därför i vissa fall visa sig vara otillräcklig. I andra fall, t.ex. vid ledigkungörande av tjänster, kan tidsfristen vara för lång. Jag kommer mot denna bakgrund till slutsatsen att den i promemorian valda lösningen för den centrala lagens del synes vara den lämpligaste. Ett förtydligande bör dock ske med tanke på den situationen att kungörande sker i flera spridningskanaler samtidigt, något som regelmässigt skall ske vid obligatoriskt ortstidningskungörande. Härvidlag bör gälla att kungörande anses ha skett först den dag då det sista tillkännagivandet ägde rum i den ordning som är särskilt föreskriven.

Med den av mig nu förordade lösningen av rättsverkansfrågan i kungörandelagen vinnns den fördelen att man uppnår nära överensstämmelse med innehållet i hithörande besvärstidsregler i 12 § andra stycket förvaltningslagen beträffande klagan över normbeslut. I fråga om båda lagarna kommer således att gälla att man räknar tidsfrist från det sista av de tillfällen då tillkännagivande skedde. Utformas den centrala lagens regel på det sätt jag nyss föreslog, synes dess motsvarighet i förvaltningslagen böra justeras så att full överensstämmelse uppnås mellan de två lagarnas nu berörda föreskrifter.

Som jag har nämnt förut har vid remissbehandlingen förts fram önskemål om att den centrala lagens rättsverkansregel skall knytas an inte bara till det obligatoriska kungörande som är föreskrivet i vederbörande specialförfattning utan också till sådant stödjande kungörande som myndighet beslutar vid tillämpning av den centrala lagen. Visserligen skall beslut om stödjande kungörande om möjligt fattas redan i samband med att det obligatoriska kungörandet verkställs. Detta innebär en spärr mot att kungörandeåtgärderna i deras helhet sprids ut över en alltför lång tid. Man måste emellertid räkna med att för stödjande kungörande kan komma i fråga medier vilkas användning är svår att kontrollera för den kungörande myndigheten. Jag syftar t.ex. på införande av kungörelse i utländsk tidning eller anslag på anslags-tavlor i flera orter. Knyter man rättsverkan även till stödjande kungörande, skulle det ibland kunna leda till att ett beslut får laga verkan

först efter lång tid eller att det över huvud blir svårt att konstatera när alla åtgärder för kungörande har ägt rum. Enligt min mening kan sådana följder av en rättsverkansregel inte godtas, varför jag ansluter mig till promemorians ståndpunkt i detta hänseende.

En lösning av det slag jag har förordat nu bör kompletteras med en bestämmelse om att den kungörande myndigheten i kungörelsen skall ta in uppgift om när kungörande skall anses ha skett i de fall detta är av betydelse för dem till vilka kungörelsen riktar sig. En sådan bestämmelse minskar risken för missförstånd bland intressenterna i fråga om det stödjande kungörandets funktion. Det synes inte heller vara förenat med nämnvärda olägenheter för den kungörande att se till att en uppgift av nämnda slag inflyter i kungörelsen. Skyldigheten bör vara begränsad till kungörelse i stödjande form. Eftersom det ibland kan vara svårt att på förhand ange den exakta dagen för kungörandet, bör det vara tillräckligt att klargöra vilka förutsättningarna är för att kungörande skall anses ha skett.

6.2.5 Övriga frågor

En reform av kungörandereglererna aktualiserar också en rad andra frågor än dem som jag har berört i det föregående. Det är sålunda av vikt att inte bara medievalet effektiviseras utan också kungörelserna utformas så ändamålsenligt som möjligt. Det senare är av betydelse inte minst från kostnadssynpunkt. Vidare anmäler sig frågan om hur behövliga anvisningar skall komma myndigheter och andra till handa. Ytterligare finns anledning att behandla spörsmålet hur den stora floran av kungöranderegler i lagar och förordningar skall anpassas till den nya reglering av kungörandet som jag har förordat i det föregående.

Till en början vill jag uppehålla mig något vid en fråga som invandrarverket har fört fram i sitt remissyttrande och som gäller alternativ utformning av kungörelse på annat språk än svenska. Verket erinrar om att invandrarnas rätt till en med svenskar likvärdig behandling har slagits fast i prop. 1968:142 om riktlinjer för den svenska invandringspolitiken – och sedermera bekräftats i prop. 1975:26 om riktlinjer för invandrar- och minoritetspolitiken m.m. – och anser att denna rätt måste innefatta också rätt till information. Enligt verkets åsikt bör alla berörda medborgare ges information som är differentierad med hänsyn till medborgarnas olika förutsättningar att tillgodogöra sig informationen. Verket förordar en lagregel om att den som kungör ges frihet att besluta om kungörande på ett eller flera utländska språk.

Enligt min mening ligger det i linje med reformens syfte att söka tillgodose också det av verket berörda behovet av information till icke svensktalande personer. Det torde i och för sig redan idag stå myndig-

heterna fritt att avfatta kungörelse på främmande språk, i den mån medel härför finns tillgängliga. Avsaknaden av en allmän regel i ämnet gör dock att det relativt sällan förekommer att så sker. Om ett generellt bemyndigande ges att vid behov avfatta kungörelse även på annat språk än svenska och i undantagsfall uteslutande på sådant språk, undanröjs den tvekan som kan föreligga i fråga om vad som är tillåtet härvidlag. Härigenom skapas en rekommendation att i rimlig utsträckning ge kungörelse en efter målgruppens behov lämpad språkdräkt. Praktiskt sett torde en sådan regel böra tillämpas främst i fall då målgruppen till inte ringa del består av personer som kan antas inte ha tillräckliga kunskaper i svenska språket för att tillgodogöra sig kungörelsen på svenska eller i förekommande undantagsfall helt utgörs av sådana personer. För att öka spridningen kan i hithörande fall också ibland stödjande kungörande vara motiverat i publikation på utländskt språk, t. ex. Invandratidningen.

Innehållet i en kungörelse bestäms primärt av vad som är föreskrivet i den författning där kungörande är påbjudet. För ett effektivt kungörande till rimlig kostnad är det av stor vikt att det föreskrivna innehållet utformas så kortfattat och lätt tillgängligt som möjligt. Det finns därför ett stort utrymme för vägledande anvisningar om språklig utformning och redigering. I åtskilliga fall torde centralt utarbetade formulär till kungörelser kunna vara av värde. En begränsning av kostnaderna för tidningskungörande kan också visa sig möjlig genom att kungörelser i samma publikation förs samman till en gemensam annons.

Det är inte bara i fråga om den språkliga utformningen av kungörelser som vägledande anvisningar kan behövas. När det gäller tillämpningen av den föreslagna breda ortstidningsprincipen förutsätts kännedom om dagstidningarnas geografiska spridning. Aktuella upplysningar därom måste kontinuerligt ställas till myndigheternas och allmänhetens förfogande. En naturlig källa till kunskap på informationsteknikens område är NSI. I NSI:s uppgifter bör ingå att tillhandahålla sådana spridningsuppgifter som kan vara erforderliga för att i enskilda fall utforma ett korrekt kungörande i ortstidning och att lämna sådan mera allmän information till stöd för myndigheters och enskildas hantering av kungörandefrågor. Också i andra hänseenden än dem jag har nämnt nu kan det visa sig behövt med generella anvisningar. Även här bör det i första hand ankomma på NSI att sörja för att kungörandereformens syfte realiseras. Frågan om vilka administrativa föreskrifter som kan behövas torde senare få anmälas för regleringen.

Lagregler om kungörande är av hävd ofta inte fullständiga utan måste kompletteras med föreskrifter i vissa hänseenden. Sålunda måste i vissa fall utfärdas föreskrifter om ansvaret för kungörelsekostnader.

Enligt 8 kap. 3 § regeringsformen (RF) skall föreskrifter om för-

hållandet mellan enskilda och det allmänna, som gäller åligganden för enskilda eller i övrigt avser ingrepp i enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden, meddelas genom lag, dvs. av riksdagen. Regeringen kan dock enligt 8 kap. 9 § andra stycket RF av riksdagen bemyndigas att meddela sådana föreskrifter om avgifter som enligt den nämnda huvudregeln ankommer på riksdagen.

Föreskrifter om avgifter som jag nu åsyftar kan åtminstone i åtskilliga fall sägas innebära åligganden för enskilda eller ingrepp i deras ekonomiska förhållanden i RF:s bemärkelse. I syfte att på ett enkelt och smidigt sätt göra det möjligt för regeringen att, liksom tidigare, föranstalta om föreskrifter i nu förevarande hänseende bör riksdagens bemyndigande inhämtas. Bemyndigandet bör innefatta också rätt för regeringen att överlåta åt förvaltningsmyndighet att meddela bestämmelser i ämnet.

En reform av kungöranderegleringen kräver en omfattande detaljgenomgång av bestämmelser i en stor mängd lagar och förordningar. Den i promemorian redovisade genomgången belyser hur pass vidlyftig en sådan genomgång blir. I detta lagstiftningsärende begränsas redovisningen till författningsbestämmelser som hör till lagområdet. Frågor om ändringar i författningar av annan valör ligger inom regeringens kompetens och kommer att behandlas i vederbörlig ordning. I förhållande till promemorian har författningsmaterialet aktualiserats så till vida att också lagstiftning innehållande kungöranderegler som har tillkommit efter år 1972 har beaktats. Det gäller bl.a. den nya aktiebolagslagstiftningen och gruvlagstiftningen.

Den begränsning som här har gjorts till författningar av riksdagsbunden karaktär medför att flera av de rättsområden som behandlas i promemorian inte behandlas närmare i detta lagstiftningsärende. Ett av de mera betydelsefulla av dessa områden är kungörande i samband med tjänstetillsättning (se promemorian under 6.17). Promemoriaförslaget innebär på detta område väsentligen att regeln om stödjande kungörande blir tillämplig på kungörande av ledigförklarande och tillsättning av tjänster inom den statliga sektorn. Kungörande av tjänstetillsättning har behandlats i RRV:s kostnadsundersökning (se avsnitt 5). Det torde få ankomma på regeringen att utfärda de bestämmelser som blir behövliga för att fullfölja kungörandereformens syften på detta och andra områden, där kungöranderegleringen inte är inskriven i riksdagsbundna författningar.

6.2.6 Ikraftträdande

Reformen bör med hänsyn till det förarbete som är nödvändigt för att sprida erforderlig information till myndigheter m.fl. inte träda i kraft förrän den 1 juli 1977.

7 Upprättade lagförslag

I enlighet med vad jag nu har anfört har inom justitiedepartementet upprättats förslag till

1. lag om kungörande i mål och ärenden hos myndighet m. m.,
2. lag om ändring i giftermålsbalken,
3. lag om ändring i lagen (1898: 64 s. 10) om boskillnad,
4. lag om ändring i lagen (1904: 26 s. 1) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap,
5. lag om ändring i föräldrabalken,
6. lag om ändring i ärvdabalken,
7. lag om ändring i lagen (1963: 583) om avveckling av fideikommiss,
8. lag om ändring i lagen (1958: 52) om förlängning av tid för preskription av rätt till arv eller testamente,
9. lag om ändring i jordabalken,
10. lag om ändring i lagen (1932: 169) om uppläggande av nya fastighetsböcker,
11. lag om ändring i lagen (1938: 159) om avlösning av avgälder från de till skatte försålda så kallade halländska kyrkohemmanen,
12. lag om ändring i lagen (1971: 1037) om äganderättsutredning och legalisering,
13. lag om ändring i lagen (1973: 1084) om avveckling av vissa godmanskap för delägare i skifteslag,
14. lag om ändring i lagen (1933: 269) om ägofred,
15. lag om ändring i lagen (1960: 130) om fiskevårdsområden,
16. lag om ändring i lagen (1938: 274) om rätt till jakt,
17. lag om ändring i vattenlagen (1918: 523),
18. lag om ändring i lagen (1919: 426) om flottning i allmän flottled,
19. lag om ändring i lagen (1915: 218) om avtal och andra rättshandlingar på förmögenhetsrättens område,
20. lag om ändring i förordningen (1845: 50 s. 1) i avseende på handel om lösören, som köparen låter i säljarens vård kvarbliva,
21. lag om ändring i lagen (1862: 10 s. 1) om kallelse på okända borgenärer,
22. lag om ändring i konkurslagen (1921: 225),
23. lag om ändring i utsökningslagen (1877: 31 s. 1),
24. lag om ändring i delgivningslagen (1970: 428),
25. lag om ändring i lagsökningslagen (1946: 808),
26. lag om ändring i förvaltningslagen (1971: 290),
27. lag om ändring i lagen (1968: 555) om rätt för utlännings och utländskt företag att idka näring här i riket,
28. lag om ändring i sjölagen (1891: 35 s. 1),
29. lag om ändring i lagen (1907: 15 s. 1) angående avlösning av avgäld från avsöndrad lägenhet.

30. lag om ändring i lagen (1921:378) om ströängars indragande till kronan.

31. lag om ändring i lagen (1927:79) om rätt för borgenär till betalning ur ersättning på grund av brandförsäkringsavtal.

32. lag om ändring i lagen (1927:85) om dödande av förkommen handling.

33. lag om ändring i lagen (1934:437) för Sveriges riksbank.

34. lag om ändring i lagen (1918:163) med vissa bestämmelser om sjöfynd.

35. lag om ändring i lagen (1939:608) om enskilda vägar.

36. lag om ändring i lagen (1948:433) om försäkringsrörelse.

37. lag om ändring i lagen (1950:272) om rätt för utländsk försäkringsanstalt att driva försäkringsrörelse här i riket.

38. lag om ändring i lagen (1951:308) om ekonomiska föreningar.

39. lag om ändring i lagen (1948:218) om sambruksföreningar.

40. lag om ändring i rusdrycksförsäljningslagen (1954:521).

41. lag om ändring i ölförsäljningslagen (1961:159).

42. lag om ändring i lagen (1955:183) om bankrörelse.

43. lag om ändring i lagen (1955:416) om sparbanker.

44. lag om ändring i lagen (1956:216) om jordbrukskasserörelsen.

45. lag om ändring i namnlagen (1963:521).

46. lag om ändring i lagen (1963:537) om gravrätt m.m.

47. lag om ändring i rennäringslagen (1971:437).

48. lag om ändring i lagen (1967:420) om flyttning av fordon i vissa fall.

49. lag om ändring i patentlagen (1967:837).

50. lag om ändring i miljöskyddslagen (1969:387).

51. lag om ändring i mönsterskyddslagen (1970:485).

52. lag om ändring i växtförädlarrättslagen (1971:392).

53. lag om ändring i lagen (1964:731) om trafiknämnder.

54. lag om ändring i förordningen (1940:910) angående yrkesmässig automobiltrafik m.m.

55. lag om ändring i expropriationslagen (1972:719).

56. lag om ändring i handelsregisterlagen (1974:157).

57. lag om ändring i gruvlagen (1974:342).

58. lag om ändring i aktiebolagslagen (1975:1385).

59. lag om ändring i lagen (1970:596) om förenklad aktiehantering.

60. lag om ändring i aktiefondslagen (1974:931).

61. lag om ändring i vallagen (1972:620).

62. lag om ändring i lagen (1972:704) om kyrkofullmäktigval.

63. lag om ändring i lagen (1976:633) om kungörande av lagar och andra författningar.

64. lag om ändring i lagen (1914:451) om hingstbesiktningstvång.

65. lag om ändring i lagen (1918:399) om förbud mot utsläppande

av tjur eller hingst å samfälld betesmark.

66. lag om ändring i lagen (1926:72) angående meddelande av förbud för barn att idka viss försäljning.

67. lag om ändring i lagen (1928:196) om galtbesiktningstvång.

68. lag om ändring i lagen (1942:350) om fornminnen.

De under 14—16, 30, 39, 47, 50, 64, 65 och 67 angivna förslagen har upprättats i samråd med chefen för jordbruksdepartementet, det under 27 angivna förslaget i samråd med chefen för handelsdepartementet, de under 33, 36, 37, 40—44, 59 och 60 angivna förslagen i samråd med chefen för finansdepartementet, de under 35, 48, 53 och 54 angivna förslagen i samråd med chefen för kommunikationsdepartementet, det under 57 angivna förslaget i samråd med chefen för industridepartementet, det under 66 angivna förslaget i samråd med chefen för socialdepartementet och det under 68 angivna förslaget i samråd med chefen för utbildningsdepartementet.

Förslagen bör fogas till protokollet i detta ärende som *bilaga 5*.¹

8 Specialmotivering

8.1 Förslaget till lag om kungörande i mål och ärenden hos myndighet m.m.

Den centrala lagen i detta lagstiftningsärende reglerar inte allt kungörande och är inte heller den enda författningen på detta område med vidare syftning. Jag syftar på den nyligen antagna lagen (1976:633) om kungörande av lagar och andra författningar. Den föreslagna benämningen på den nu aktuella lagen har valts för att tydligt skilja den från sist nämnda lag. För enkelhetens skull kommer jag dock i fortsättningen att använda den kortare benämningen "kungörandelagen" när jag avser den nu aktuella lagen.

1 § I denna paragraf upptas huvudregeln om kungörandelagens tillämpningsområde (se även 7 §).

Enligt första stycket skall lagen tillämpas när i författning är föreskrivet att myndighet skall kungöra beslut eller annan åtgärd. För att lagen skall bli tillämplig krävs att den författning där kungörande är föreskrivet (här kallad specialförfattningen) innehåller bestämmelse om att kungörande skall ske i en av de tre obligatoriska former som har behandlats i den allmänna motiveringen (se avsnitt 6.2.2), nämligen Post- och Inrikes Tidningar, ortstidning och myndighets anslagstavla. Det har med tanke på sådana kungörandesituationer ansetts vara av betydelse att slå fast vissa generella normer för hur kungörandet skall gå till. Att kungörandelagen är tillämplig innebär således att kungörandet skall ske med tillämpning av såväl specialförfattningens regler i ämnet som kungörandelagens utfyllande bestämmelser.

¹ Bilagan har uteslutits här utom såvitt gäller det under 22 angivna lagförslaget. I uteslutna delar är bilagan likalydande med de förslag som är fogade till propositionen.

Lagen är tillämplig oavsett om i specialförfattning används uttrycket kungöra eller annan formulering med samma innebörd, t. ex. tillkännage. Lagen är vidare tillämplig oavsett om kungörandet enligt bestämmelsen i resp. specialförfattning är obligatoriskt eller kommer i fråga bara under vissa betingelser, se t. ex. 6 § lagen (1932: 169) om uppläggande av fastighetsböcker, där det föreskrivs att kungörande må ske, där så prövas erforderligt.

Lagen behandlar i princip alla situationer där kungörande åvilar myndighet. Med begreppet myndighet åsyftas både domstolar och förvaltningsmyndigheter. Främst avses statliga organ. Som har berörts förut (se avsnitt 6.2.1) faller i praktiken kommunala organs skyldighet att kungöra sina verksamhetsformer i huvudsak utanför kungörandelagens tillämpningsområde. När kungörande skall ske genom organ för den specialreglerade kommunalförvaltningen, får däremot lagen i allmänhet aktualitet. Ett exempel erbjuder kungörande som åvilar kommunal fastighetsbildningsmyndighet.

Myndighets författningsgrundade kungörande avser i allmänhet myndighetens egna åtgärder. Ibland skall dock också åtgärd av annan än myndighet kungöras genom det allmännas försorg. Som exempel kan nämnas länsstyrelsens kungörelser om vissa sammanslutningars val av styrelseledamöter. Också dessa situationer faller under kungörandelagen.

Vad som avses med ortstidning i förevarande sammanhang behandlas närmare under 3 §.

I fråga om kungörandeformen myndighets anslagstavla vill jag påpeka att härunder inte faller kommuns anslagstavla. Sådan anslagstavla är nämligen att betrakta som knuten till kommunen som sådan, däremot inte till någon kommunal myndighet (jfr 2 kap. 3 § tryckfrihetsförordningen). Kungörande på kommuns anslagstavla regleras i den särskilda lagen (1970: 462) om vissa anslag på kommuns anslagstavla. Föreskrifter i specialförfattning om anslag på kommuns anslagstavla föranleder alltså inte att kungörandelagen blir tillämplig på kungörandet.

I andra stycket anges att lagen inte gäller kungörande av författning. På detta område gäller i stället exklusivt regleringen i lagen om kungörande av lagar och andra författningar. Begreppet författning används i andra stycket i överensstämmelse med samma begrepp i den nu nämnda lagen. I fråga om den närmare innebörden av författningsbegreppet hänvisar jag till vad dåvarande departementschefen har anfört därom i nämnda lagstiftningsärende (prop. 1975/76: 112 s. 62).

2 § I enlighet med vad jag har angett i den allmänna motiveringen (se avsnitt 6.2.1) bör i kungörandelagen ingå en regel som klargör lagens förhållande till specialföreskrifter om kungörande i andra författningar. Regeln, som har tagits upp i 2 §, utsäger att om det beträffande

kungörande i annan författning för viss kungörandesituation har meddelats bestämmelse som avviker från kungörandelagen, gäller den bestämmelsen. Det bör påpekas att frågan i vad mån specialföreskrift i annan författning tar över kungörandelagens reglering får bedömas enligt sedvanliga grunder. En föreskrift som t.ex. avviker från reglerna i 3 § om den s. k. breda ortstidningsprincipen sätter således inte utan vidare övriga regler i kungörandelagen ur spel. Ett exempel på sådana situationer är kungörande av kommunfullmäktiges sammanträden enligt 15 § förslaget till kommunallag (prop. 1975/76: 187).

Genom den samordning med kungöranderegler i specialförfattningar som har skett i samband med denna reform har behovet av avvikande föreskrifter minskats avsevärt. Även i fortsättningen behövs dock speciella regler på en del områden, t.ex. inom konkurslagstiftningen.

3 § I denna paragraf fastslås innebörden av den breda principen för ortstidningskungörande. Detta sker genom dels en allmän bestämmelse om den principiella ambitionsnivån för ortstidningskungörande (första stycket), dels vissa presumptionsregler om vilka tidningar som tillsammans skall anses fylla det föreskrivna ambitionskravet (andra stycket), dels en definition (tredje stycket).

Bestämmelsen i första stycket är formulerad i nära överensstämmelse med motsvarande regel i cirkuläret (1971:507) till statsmyndigheterna om information genom dagspressannonsering. Från cirkulärets grundregel avviker bestämmelsen endast genom att uttryckligen anknyta ambitionsnivån till målgruppen. I första stycket fastslås vidare att kungörandet skall ske i lokala dagstidningar. Begreppet dagstidning definieras närmare i tredje stycket. Bestämningen "lokal" innebär att dagstidning för ortstidningskungörande skall komma till användning endast inom det område på vilket tidningens lokala nyhetsbevakning är inriktad.

Andra styckets presumptionsregler anger vilken spridningsgrad som lokal dagstidning skall ha för att anses spridd i den utsträckning som avses i första stycket. Presumtionen utgår från att kungörandet inriktas på det geografiska område, inom vilket målgruppen bedöms uppehålla sig. Presumtionens första led har generell karaktär och klargör att tidningar med beräknad spridning till minst fem procent av hushållen inom orten skall anses ha tillräcklig spridning i den mening som avses i paragrafen. Med orten förstås det geografiska område – t. ex. län, en eller flera kommuner, församling eller annan kommundel – inom vilken målgruppen finns. Det senare ledet i presumtionen anger med tanke på en del speciella fall därutöver att tidningar med beräknad spridning till minst femtio procent av hushållen i viss kommun som ingår i det område, på vilket kungörandet är inriktat, skall anses ha den erforderliga spridningen.

Vid tillämpning av presumtionsreglerna måste först fastställas på vilket geografiskt område kungörandet skall inriktas för att nå målgruppen. Därefter skall fastslås vilka lokala dagstidningar som inom detta område har minst femprocentig spridning bland hushållen. Omfattar området mer än en kommun – t.ex. flera kommuner eller ett län, som i sig inrymmer flera kommuner – skall dessutom undersökas om det finns någon eller några tidningar som visserligen inte når femprocentig spridning inom hela området men i gengäld har en dominerande, dvs. minst femtioprocentig spridning i någon del av området, t.ex. en av kommunerna.

På vilket geografiskt område kungörandet skall riktas in får avgöras i varje enskilt fall. I viss utsträckning torde svaret framgå omedelbart av särskild ortsföreskrift i specialförfattningen, se t. ex. 14 kap. 1 § vallagen (1972: 620), som behandlas närmare i avsnitt 8.61. I övrigt får avgörandet ske genom en målgruppsbestämning – principiell och geografisk – med ledning av syftet med den tillämpliga kungöranderegeln i specialförfattningen och av omständigheterna i det enskilda fallet. Som exempel på lokal avgränsning vill jag nämna inledande kungörelse i konkurs, ett fall som har berörts i konkurslagskommitténs remissyttrande (se s. 119). Kungörelsens främsta syfte kan sägas vara att underrätta befintliga och potentiella borgenärer om konkursutbrottet. Det torde därför i allmänhet vara naturligt att rikta in kungörandet på alla de orter där konkursgäldenären har drivit verksamhet eller där eljest en mera betydande borgenärskrets finns. Området bestämt på detta sätt torde regelmässigt inbegripa den kungörande myndighetens verksamhetsort. Skulle så inte vara fallet, kan anledning saknas att låta kungörandet omfatta denna ort.

En tidnings spridningsgrad är regelmässigt att bedöma med ledning av den officiella tidningsstatistiken. En faktisk bedömning av en tidnings spridning enligt denna statistik uppfyller lagregelns krav att tidningen kan beräknas ha den önskade spridningen. Aktuella uppgifter om spridningen av lokala dagstidningar i olika geografiska områden avses komma att fortlöpande ställas till myndigheternas förfogande som underlag för tillämpningen av presumtionsregeln.

I andra styckets sista mening ges visst utrymme för att tillämpa första styckets regel snävare, dvs. kungöra i ett mindre antal tidningar än enligt andra styckets presumtionsregler. Förutsättning för sådan avvikelse från dessa regler är att den kungörande myndigheten finner det uppenbart att syftet med tillkännagivandet ändå kan nås. Syftet med tillkännagivande genom kungörande är att bringa kungörelsens innehåll till målgruppens kännedom. I allmänhet torde målgrupp i praktiken svårligen kunna avgränsas annorledes än till invånare inom ett geografiskt område. Om emellertid i enskilt fall föreligger sådana upplysningar, att målgruppen anses kunna bestämmas närmare, t.ex. genom individuella läsvanor, bör tidningsvalet för kungörandet kunna

begränsas i motsvarande mån. Den i första stycket föreskrivna ambitionsnivån får dock inte frångås.

Definitionen av dagstidning i tredje stycket ansluter i huvudsak till andra författningsdefinitioner av samma begrepp. Kravet att tidningens vardagsupplaga skall vara i huvudsak abonnerad innebär bl.a. att kvällspress och annonsblad regelmässigt faller utanför definitionen. Definitionen inrymmer såväl svenskspråkiga tidningar som tidningar på utländska språk under förutsättning att de ges ut i Sverige. Det ligger i sakens natur att tidningar utgivna utomlands inte omfattas av definitionen. Sådan tidning kan däremot självfallet komma i fråga vid stödjande kungörande.

Det synes lämpligt att myndighets beslut om kungörande dokumenteras, t. ex. genom en tjänsteanteckning i akten. Av särskilt betydelse är dokumentationen, om beslutet innebär tillämpning av andra stycket sista meningen i denna paragraf.

4 § I denna paragraf behandlas stödjande kungörande. Regeln är utformad som en rekommendation. Tillämpning av regeln är emellertid av stor betydelse för kungörandets effektivitet och bör inte underlåtas utan starka skäl. Ett sådant skäl kan vara att tillämpningen i enskilt fall skulle kräva så ingående överväganden att kungörandet därigenom skulle fördröjas oskäligt.

Enligt 4 § bör ett kungörande i former som föreskrivs i specialförfattningen kompletteras med kungörande i annan form eller i större utsträckning under förutsättning att det ytterligare kungörandet främjar syftet med tillkännagivandet och inte medför att den sammanlagda kungörelsekostnaden kommer att överstiga vad som är försvarligt med hänsyn till det intresse som tillkännagivandet skall tillgodose. Tillämpning av regeln innebär således först en prövning av om ett stödjande kungörande skall ske samt därefter, om prövningen utmynnar i beslut om stödjande kungörande i viss eller vissa former, verkställande av beslutet. Det ligger i sakens natur att prövningen av frågan om kungörande i stödjande form sker i omedelbar anslutning till att kungörandet enligt specialförfattning aktualiseras.

Valet av form för stödjande kungörande är överlämnat till den kungörandes bedömning. Alla tillgängliga spridningsformer kan komma till användning för stödjande kungörande. I praktiken torde i allmänhet de mera vanliga spridningsformerna bli aktuella. Jag vill erinra om att bestämmelsen "i annan form eller i större utsträckning" innebär bl.a. att ett ortstidningskungörande, som följer av föreskrift i specialförfattningen, kan kompletteras med stödjande kungörande i sådana lokala dagstidningar som på grund av otillräcklig spridning faller utanför ortstidningsregeln i 3 §.

Den i prövningen ingående avvägningen mellan kostnad och intresse

är självfallet en grannliga uppgift. Detta gäller i mindre mån när intresset är fullt mätbart – t.ex. värdet av den arvslott som tillkommer målgruppen för viss arvskungörelse – men är högst påtagligt när intresset är övervägande icke-ekonomiskt, t.ex. vid kungörande enligt namnlagen. Avvägningen torde i sådana fall få ske genom en allmän rimlighetsbedömning. Som har påpekats i den allmänna motiveringen är avsikten att vägledande anvisningar skall utfärdas för tillämpningen av kungörandelagen. Det gäller också frågan om hur regeln om stödjande kungörande bör tillämpas.

5 § Regeln i paragrafens första stycke om när kungörande skall anses ha skett anknyter till tillkännagivandet i former enligt resp. specialförfattning (det obligatoriska kungörandet). Föreskrivna tillkännagivanden inbegriper varje i specialförfattningen föreskriven kungörandeform i fullständigt utförande, alltså i förekommande fall också med tillämpning av 3 § kungörandelagen. Sker föreskrivna tillkännagivanden vid flera tillfällen, anknyter bestämmelsen till det sista av dessa tillkännagivanden. Flera tillkännagivanden kan förekomma när flera kungörandeformer är föreskrivna i specialförfattningen. Flera tillkännagivanden vid skilda tidpunkter kan också förekomma i en och samma kungörandeform. Detta torde t. ex. så gott som undantagslöst bli fallet vid tillämpningen av den breda ortstidningsprincipen. Också sådana tillkännagivanden som inträffar vid olika tidpunkter, t. ex. på grund av att tidningarna har olika utgivningsfrekvens, skall enligt regeln räknas med.

Om inte annat följer av särskilda regler torde det vara uppenbart att tillkännagivande i tidning (Post- och Inrikes Tidningar eller ortstidning) anses ske den dag då tidningen kommer av trycket eller, mera praktiskt uttryckt, den dag som tidningens datering utvisar. I fråga om Post- och Inrikes Tidningar är visserligen förhållandet det att tidningen på utgivningsdagen finns att tillgå bara på tidningens redaktion och först med posten påföljande dag kommer läsekretsen tillhanda. Rättsverkansregeln i denna paragraf har emellertid sin praktiska funktion främst genom att fastställa utgångspunkt för tidsfrister. Jag ser därför ingen risk för rättsförlust eller annan beaktansvärd olägenhet av att fristen blir en dag kortare för Post- och Inrikes Tidningars läsare.

Föreskrifter som kan behövas för att säkerställa att anslag på myndigheters anslagstavlor på ett motsvarande sätt utvisar när anslaget kommit upp på tavlan torde kunna meddelas av regeringen.

Rättsverkan inträder enligt den föreslagna regeln oberoende av om tillkännagivanden i stödjande former ännu inte har skett. Jag vill erinra om att ställningstagande till frågan om tillämpning av stödjanderegeln i 4 § naturligen bör ske i omedelbar anslutning till att författningsföreskrivet kungörande aktualiseras liksom att det är angeläget att tillkännagivande i stödjande former i tiden nära ansluter till det föreskrivna kungörandet.

I specialförfattning kan för kungörande vara föreskriven, jämte form som anges i 1 § kungörandelagen, också en eller flera andra kungörandeformer. Också sådana kungörandeformer faller under regeln i första stycket.

Skulle myndighet av förbiseende eller liknande skäl inte ha iakttagit det som är föreskrivet om kungörande, uppkommer fråga om vilken verkan detta skall få. Det kan t. ex. inträffa att myndighet kungör viss åtgärd i färre dagstidningar än som är påbjudet och upptäcker bristen först när en tid har förflutit. Problemet är i och för sig inte nytt. Liknande fall kan naturligen inträffa redan med nuvarande ordning. Men genom främst kravet i 3 § på iakttagande av den breda ortstidningsprincipen kan frågan tänkas bli aktuell något oftare – åtminstone under en övergångstid. Enligt min mening bör myndighet som har konstaterat brist i kungörandet snarast söka bota bristen. Har målet eller ärendet inte slutligt avgjorts, torde några egentliga komplikationer inte inträda i sådant fall. Läget blir annorlunda om bristen upptäcks först senare. Det får då prövas om felet är av sådan beskaffenhet att det har inverkat på målets eller ärendets utgång och om tillämpning av extraordinärt rättsmedel kan komma i fråga (jfr 11 kap. 11 § RF). Uppenbarligen bör ett fel som har endast marginell betydelse för syftet med kungörandet inte få leda till att avgörande av mål eller ärende skall rivas upp (jfr även 3 § andra stycket sista meningen).

Den som tar del av kungörelse och som t.ex. har anledning att agera inom tidsfrist som löper från kungörandets dag, har behov av att veta hur lång tid som står till buds för agerande. Andra styckets regel har till syfte att tillgodose detta behov. Bestämmelsens räckvidd är begränsad till kungörelse i stödjande form som utfärdas i situationer då rättsverkan är förenad med kungörandet och tillkännagivandet i stödjande form sker vid tidpunkt senare än den då rättsverkan inträder enligt regeln i första stycket (eller annan för den speciella situationen tillämplig rättsverkanregel).

6 § Paragrafen innehåller en regel om att kungörelse får avfattas även på annat språk än svenska, om myndigheten finner behov därav föreligga, och uteslutande på främmande språk, om myndigheten finner särskilda skäl därtill. Den har behandlats i den allmänna motiveringen under avsnitt 6.2.5.

I åtskilliga situationer, där författningsföreskrivet kungörande skall ske, kan det som har nämnts tidigare vara av betydelse för kungörandets effektivitet att kungörelsen tillkännages på annat språk än svenska. Som exempel kan nämnas vissa kungöranden enligt vallagstiftningen, t.ex. om utställande av röstlängd, i områden med stort inslag av invandrare. Ett annat exempel är arvskungörelse som riktar sig till personer med sådan trolig anknytning till visst land att stödjande kungörande bedöms vara påkallat i tidning som utges i det

landet. Det avgörande momentet är självfallet bedömningen av målgruppens förutsättningar att tillgodogöra sig kungörelsen i svensk språkdräkt.

Bestämmelsen i 6 § är utformad som en rätt för den som beslutar om kungörandet att avfatta kungörelsen på ett eller flera främmande språk. Den får emellertid samtidigt ses som en rekommendation till myndigheter och andra att utnyttja denna rätt när det är sakligt påkallat.

Den översättning som blir behövlig i nu aktuella fall torde ofta kunna utföras inom den offentliga myndighetsorganisationen utan särskild kostnadsdebitering. Uppkommer översättningskostnad hos myndighet skall den betalas av myndigheten om inte annat är föreskrivet.

7 § Paragrafen innehåller en regel om kungörandelagens tillämpning när kungörandet åvilar annan än myndighet.

Författningsföreskrivet kungörande ankommer i ett mindre antal situationer på annan än myndighet. Exempel lämnar vissa åtgärder vid aktiebolags beslut om nyemission eller om emission av konvertibla skuldebrev enligt aktiebolagslagen (1975:1385), bankstyrelses resp. försäkringsbolagsstyrelses kungörande inför dödande av motbok resp. försäkringsbrev enligt lagen (1927:85) om dödande av förkommen handling och hemdjursintagares kungörande enligt lagen (1933:269) om ägofred. Under förutsättning att för kungörandet är föreskriven kungörandeform som avses i 1 § skall kungörandelagens bestämmelser i 1–6 §§ tillämpas också vid sådant kungörande med följande modifieringar. Både uppenbarhetsprövningen enligt 3 § andra stycket sista meningen och ställningstagande till om kungörelse skall avfattas enbart på främmande språk är uppgifter av sådan karaktär att de inte lämpligen bör åläggas enskild att fullgöra. Om sådan fråga aktualiseras vid annat kungörande än myndighets, skall därför den kungörande enligt 7 § hänskjuta frågan till länsstyrelsens prövning. Prövningen utmynnar i beslut i den hänskjutna frågan. Det efterföljande kungörandet, med tillämpning av länsstyrelsens beslut, ankommer på den som enligt den särskilda specialförfattningen skall kungöra.

För sin tillämpning av vissa av bestämmelserna i kungörandelagen kan enskild vara i behov av allmän vägledning. Sådan vägledning bör främst ges av den centrala myndighet som, enligt vad jag har utvecklat tidigare (se avsnitt 6.2.5), skall ha att tillhandahålla bl. a. uppgifter om tidningsspridning. Vanligen torde det emellertid falla sig än mer naturligt att påkalla sådan vägledning i kontakt med lokal eller regional myndighet, som i sin egen verksamhet har att tillämpa kungörandelagen. Detta gäller särskilt när enskilds kungörande är ett moment i ett skeende, varunder den som kungörandet åvilar ändå kommer i förbindelse med någon myndighet. Jag åsyftar

t. ex. gäldenärs kungörande enligt lagsökningslagen, där vad som kungörs är domstols bevis om gäldenärens anmälan till domstolen, och kungörande enligt ägofredslagens nyss nämnda reglering vari ingår, låt vara som ett moment i tiden efter kungörandet, att anmälan om intagningen skall göras till polismyndigheten i orten.

Övergångsbestämmelsen. De nya principer som införs genom kungörandelagen bör inte få inverka på kungörande som före ikraftträdandet har beslutats eller, utan formligt beslut, har börjat verkställas. Det har ansetts lämpligt att ge en särskild övergångsregel av denna innebörd.

8.2 Förslaget till lag om ändring i giftermålsbalken

Kungörande är i giftermålsbalken föreskrivet i fråga om vissa beslut som innebär avvikelser från huvudreglerna om ekonomisk behörighet och beträffande en del åtgärder som inverkar på förmögenhetsfördelning mellan makar. Kungörandeformerna är genomgående allmänna tidningarna och tidning inom orten. Kungörandesituationerna är följande.

Make är behörig att med verkan också för andra maken ingå sedvanliga rättshandlingar för den dagliga hushållningen och för barnens uppfostran. Missbrukar make sådan behörighet, kan rätten enligt 5 kap. 13 § förklara att behörigheten är förlorad. Rättens beslut skall anmälas till äktenskapsregistret. Vidare skall kungörelse utfärdas. Enligt 8 kap. 11 § skall äktenskapsförord tas in i rättens protokoll och anmälas till äktenskapsregistret. Om äktenskapsförordet innefattar gåva, skall dessutom utfärdas kungörelse. Enligt 13 kap. 15 § skall bodelningshandling genom rättens försorg anmälas till äktenskapsregistret. Kungörande är dessutom föreskrivet. Enligt 15 kap. 21 § skall ansökan om boskillnad liksom beviljad boskillnad föranleda anmälan till äktenskapsregistret samt kungörande.

Promemorieförslaget innebär att nuvarande kungörandeformer bibehålls men att ortstidningskungörandet skall ske enligt den breda ortstidningsprincipen. Jag ansluter mig, liksom remissinstanserna har gjort, till denna bedömning. Förslagets genomförande kräver endast vissa formella ändringar i balken föranledda av kungörandelagens terminologi.

8.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (1898:64 s. 10) om boskillnad

Lagens tillämpningsområde är begränsat till äktenskap ingångna före år 1921. Kungörande är i lagen föreskrivet i fråga om ansökan om boskillnad och i fråga om till rätten ingiven bodelningshandling. Kungörandeformerna är allmänna tidningarna och, där så kan ske, en eller två tidningar inom orten.

Ändringarna innebär, utöver en formell anpassning till kungörandelagens terminologi, att den breda principen slås fast för ortstidningskungörandet. Reglerna görs dessutom villkorslösa.

8.4 Förslaget till lag om ändring i lagen (1904:26 s. 1) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap

Ändringen i 5 kap. 5 § 1904 års lag är av formell natur och innebär en anpassning till kungörandelagens terminologi.

8.5 Förslaget till lag om ändring i föräldrabalken

Enligt 9 kap. 2 a § föräldrabalken får underårig med eget hushåll själv ingå sedvanliga rättshandlingar för den dagliga hushållningen eller för uppfostran av barn som tillhör hushållet. Missbrukas denna behörighet, kan rätten förklara behörigheten förlorad. Rättens beslut skall kungöras i allmänna tidningarna och tidning inom orten.

Genom ändring i denna paragraf fastslås den breda principen för ortstidningskungörandet. Dessutom görs en formell anpassning till kungörandelagens terminologi.

Genom SFS 1976:612 har den mot nuvarande bestämmelse om kungörande i 20 kap. 23 § svarande 10 kap. 17 § anpassats i formellt hänseende till kungörandelagens terminologi.

8.6 Förslaget till lag om ändring i ärvdabalken

16 kap. 1 och 2 §§ När vid bouppteckning konstateras att känd arvinge vistas på okänd ort eller att det är oklart om arvinge finns, skall rätten utfärda kungörelse med anmaning till arvingen att inom viss tid göra arvsrätten gällande. Från kungörandet utgår tiden för preskription av arvsrätten. Motsvarande gäller enligt 16 kap. 3 § i fråga om preskription av rätt som tillkommer okänd testamentstagare eller testamentstagare som vistas på okänd ort. Enligt lagen (1958:52) om förlängning av tid för preskription av rätt till arv eller testamente kan preskriptionstiden förlängas genom beslut av rätten. Om sådant beslut skall utfärdas kungörelse. Kungörandeform är enligt båda dessa lagar allmänna tidningarna.

Enligt promemorieförslaget skall nuvarande kungörandeform bestå. Detta är också min uppfattning. Jag vill i sammanhanget erinra om att, som har påpekats i promemorian, när det gäller arvingar med trolig, mera bestämd anknytning till visst annat land som stödjande kungörandeform kan lämpa sig också t.ex. tidning i det landet.

Ändringarna i de aktuella lagrummen ansluter till vad jag har sagt nu. De är formella och innebär en anpassning till terminologin i

kungörandelagen. I lagrummen behålls en självständig reglering av när preskriptionstiden börjar löpa (jfr 5 § kungörandelagen).

25 kap. 4 § Den som är borta sedan en längre tid kan förklaras död genom beslut av rätten. I ärende om dödförklaring skall rätten utfärda kungörelse med kallelse på den bortovarande att inom viss tid anmäla sig till rätten och anmaning till annan, som kan lämna upplysningar i ärendet, att inom samma tid göra det. Enligt promemorieförslaget skall nuvarande kungörandeformer, allmänna tidningarna och en eller flera tidningar inom orten, bestå men den breda ortstidningsprincipen fastslås. Jag biträder förslaget. Härutöver bör göras en formell anpassning av lagrummet till kungörandelagens terminologi.

8.7 Förslaget till lag om ändring i lagen (1963:583) om avveckling av fideikommiss

Som ett led i avvecklingen av fideikommiss skall tillfälle beredas dem, som vill göra gällande anspråk på annan förmån än fardagsrätt eller på fullgörande av skyldighet att underhålla grav eller viss annan skyldighet, att framställa sina anspråk inom viss tid vid äventyr att anspråken eljest förfaller, om de inte ändå är kända. På ansökan av fideikommissbo eller bodelägare utfärdar rätten föreläggande som kungörs en gång i allmänna tidningarna och tidning inom orten. Rättens handläggning följer i övrigt reglerna om kallelse på okända borgenärer.

Kungörandeformer enligt promemorieförslaget är dels, i överensstämmelse med vad som föreslås i fråga om preskriptionsförordningen (avsnitt 8.21), Post- och Inrikes Tidningar, dels, med hänvisning till att målgruppen i fideikommissfallen bedöms regelmässigt ha ett starkt lokalt inslag, ortstidning enligt den breda principen. Jag ansluter mig liksom remissinstanserna till förslaget. Ändringen är utformad i enlighet med detta och inbegriper en formell anpassning till kungörandelagens terminologi samt en redaktionell jämkning.

8.8 Förslaget till lag om ändring i lagen (1958:52) om förlängning av tid för preskription av rätt till arv eller testamente.

Ändringen har behandlats i samband med förslaget till ändring i 16 kap. 1 och 2 §§ ärvdebalken.

8.9 Förslaget till lag om ändring i jordabalken

Kungörelse om lagfartssammanträde skall enligt 20 kap. 11 § jordabalken anslås hos inskrivningsmyndigheten samt införas i tidning inom orten och i första numret för ett kvartal av Post- och Inrikes Tidningar.

Sammanträdet skall utsättas till sådan tid att minst tre månader kommer att förflyta mellan sista kungörandet och sammanträdesdagen.

Promemorieförslaget innebär i första hand dels att kungörelse i ortstidning med hänsyn till målgruppens lokala anknytning skall ske enligt den breda principen, dels att anslagsförfarande inte längre skall vara obligatoriskt. Vidare föreslås en mindre justering av regeln om hur lång tid som skall förflyta mellan kungörandet och sammanträdesdagen med hänsyn till att kungörandelagen reglerar när kungörande anses verkställt.

Förslaget har i allmänhet godtagits vid remissbehandlingen. En remissinstans anser dock att tre månader mellan annonsering och sammanträdesdag är onödigt lång tid och att skäl saknas att binda annonseringen i Post- och Inrikes Tidningar till första numret för ett kvartal.

Även jag biträder promemorieförslaget beträffande kungörandeformerna. Vad gäller de av remissinstansen berörda frågorna ligger det i sakens natur att viss tid måste förflyta mellan kungörelsen och sammanträdet. Enligt min uppfattning är den föreskrivna tiden väl avvägd. Genom föreskriften att annonseringen skall ske i det första kvartalsnumret av Post- och Inrikes Tidningar kan målgruppens sökande efter dessa uppgifter begränsas. Praktiska skäl talar sålunda för att även denna föreskrift behålls.

I enlighet med det anförda bör i andra stycket av 20 kap. 11 § anslagsförfarandet utgå som obligatorisk kungörandeform och den breda ortstidningsprincipen slås fast. I tredje stycket bör göras den i promemorian förordade justeringen i fråga om den tid som skall förflyta mellan kungörandet och sammanträdesdagen (jfr 5 § kungörandelagen).

8.10 Förslaget till lag om ändring i lagen (1932:169) om uppläggande av nya fastighetsböcker

Vid överförande av uppgifter om fastighet från äldre till nu föreskriven fastighetsbok skall enligt 6 § lagen om uppläggande av nya fastighetsböcker vid behov anställas undersökning vid sammanträde med sakägare och andra, som kan antas äga kännedom om förhållandena. Kallelse till sammanträdet skall innehålla anmaning att vid sammanträdet förete tillgängliga handlingar som kan tjäna till upplysning i saken. Kallelsen skall sändas i rekommenderat brev till kända berörda personer. Efter lämplighetsprövning kan sammanträdet också kungöras i ortstidning.

I överensstämmelse med promemorieförslaget föreslås att i 6 § andra stycket Post- och Inrikes Tidningar tillfogas som kompletterande form för kungörande när behov därav anses föreligga. Vid tillämpning av föreskriften om kungörande i ortstidning följer av kungörandelagen att

den breda ortstidningsprincipen skall gälla. I paragrafens tredje stycke har en numera felaktig hänvisning till annan lag rättats.

8.11 Förslaget till lag om ändring i lagen (1938:159) om avlösning av avgälder från de till skatte försålda så kallade halländska kyrkohemmanen

Sedan framställning om avlösning av avgäld har kommit in, skall länsstyrelsen fastställa den ersättning som statsverket skall förskjuta och de avbetalningar på ersättningsbeloppet som fastighetsägaren skall erlägga. Beslutet delges berörda parter. Sedan beslutet har vunnit laga kraft, införs enligt 7 § meddelande om det i länskungörelserna.

Några rättsverkningar är inte knutna till kungörandet i länskungörelserna. Föreskriften om delgivning med berörda parter är tillfredsställande från publicitetssynpunkt. Den ändring jag föreslår överensstämmer med promemoriaförslaget och innebär att kungörandet i länskungörelserna slopas (jfr avsnitt 6.2.1).

8.12 Förslaget till lag om ändring i lagen (1971:1037) om äganderättsutredning och legalisering

Äganderättsutredning enligt lagen om äganderättsutredning och legalisering förekommer dels som fristående förrättning (5 §), dels som ett led i en legaliseringsförrättning (22 §, vilken i fråga om förfarandet hänvisar till 5 §). Sammanträde enligt lagen utmynnar i beslut som medför rätt till lagfart. F. n. gäller att kungörelse om första sammanträdet för förrättning enligt 1971 års lag skall hållas tillgänglig hos kommunstyrelsen viss tid före sammanträdet (5 §). Meddelande om kungörelsens tillhandahållande och om dess huvudsakliga innehåll skall anslås på kommunens anslagstavla och införas i lämplig tidning. Vid första sammanträdet skall sakägarna föreläggas att inom viss tid anmäla sina anspråk på äganderätt samt förete handlingar och meddela upplysningar som kan vara av betydelse för äganderättsutredningen. Föreläggandet skall snarast möjligt efter sammanträdet anslås på kommunens anslagstavla (6 §).

Promemoriaförslaget innebär att Post- och Inrikes Tidningar och ortstidning skall vara obligatoriska former för kungörelse om första sammanträdet enligt 5 §, medan anslagsförfarandet bör utgå som obligatorium. Anslagsförfarandet vid föreläggande enligt 6 § föreslås ersatt med kungörelse i ortstidning med hänsyn till målgruppens lokala anknytning.

Vad först gäller kungörande enligt 5 § vill jag påpeka att målgruppen för kungörelse om det första sammanträdet innefattar dels personer som kan ge upplysningar om äganderättsförhållandena, dels okända konkurrenter om den påstådda äganderätten. Målgruppen måste betecknas som blandad. I enlighet med promemorians system-

förslag (jfr bilaga 1, avsnitt 3.4) bör kungörande i Post- och Inrikes Tidningar och ortstidning därför vara obligatoriskt.

Med anledning av den kritik som lantmäteristyrelsen har riktat mot förslaget såvitt gäller obligatoriskt kungörande i Post- och Inrikes Tidningar vill jag nämna, att denna publikation bör användas även enligt nu gällande bestämmelser när det finns skäl att räkna med en okänd sakägarkrets utanför förrättningsorten. Enligt min mening är det också till fördel om formvalet för kungörande om första sammanträde anpassas till vad som gäller i fråga om kungörande av lagfartssammanträde och sammanträde enligt lagen (1932:169) om uppläggande av nya fastighetsböcker. Jag finner av nu anförda skäl inte anledning frånga promemorians förslag.

De ändringar som föreslås i 5 § innebär således att kungörelse om första sammanträde alltid skall införas i Post- och Inrikes Tidningar och i ortstidning enligt den breda principen samt att anslagsförfarandet utgår som obligatorisk form.

Kungörelse om föreläggande enligt 6 § har inte sådan betydelse vid sidan av kungörelse om det första sammanträdet, att det finns anledning att införa kungörelse om föreläggandet i tidning. Enligt min mening är det tillräckligt att föreläggandet meddelas vid sammanträde och därefter hålls tillgängligt på lämplig plats inom orten. Ändringsförslaget har utformats i enlighet med dessa synpunkter. Självfallet skall vid sammanträdet lämnas besked om var föreläggandet kommer att finnas tillgängligt.

8.13 Förslaget till lag om ändring i lagen (1973:1084) om avveckling av vissa godmanskap för delägare i skifteslag

I lagen regleras avveckling av godmanskap för förvaltning av borto-varandes eller okända delägars del i penningmedel, som har erhållits vid försäljning av gemensam mark inom skifteslag som har undergått laga skifte. Avvecklingen sker efter förrättning. Kungörande skall ske om tid och ställe för första sammanträde och av föreläggande för den som vill göra anspråk på förvaltade medel att inom viss tid anmäla sitt anspråk och förete utredning. Kungörande är vidare föreskrivet i fråga om underrättelse om ytterligare sammanträde och av förteckning över berättigade till förvaltade medel samt av beslut om grunderna för fördelningen av kostnaderna för förrättningen. Kungörandeformer är anslag på kommunens anslagstavla och lämplig tidning i fråga om första sammanträde och föreläggande att anmäla anspråk. För underrättelse om ytterligare sammanträde är anslagsförfarande obligatoriskt, liksom för förteckning och kostnadsbeslut.

Målgruppen utgörs av den eller dem som vill göra anspråk på förvaltade medel. Den måste betecknas som blandad. För hithörande kungörande bör Post- och Inrikes Tidningar samt ortstidning vara

obligatoriska medier, medan bestämmelser om obligatoriskt anslagsförfarande bör slopas. Enligt min mening får det förutsättas att den som har tagit del av kungörelse om första sammanträde också inställer sig till sammanträdet eller på annat sätt gör sig underrättad om vad som har förekommit. Vid sidan härav och av bestämmelser som redan nu gäller om delgivning av kallelse till sammanträde torde ytterligare kungörande inte fylla någon funktion. Bestämmelserna härom bör utgå. I fråga om föreläggande att anmäla anspråk och förteckning över berättigade samt kostnadsbeslut bör föreskrivas skyldighet för fastighetsbildningsmyndigheten att hålla dessa handlingar tillgängliga på lämplig plats inom orten.

Vad jag har anfört nu kräver ändringar i 5, 6, 8 och 11 §§. I anslutning till den nya RF har hörutöver i 1 § orden Kungl. Maj:t bytts ut mot regeringen.

5 § Ändringen innebär dels att kungörelse alltid skall införas i Post- och Inrikes Tidningar och i ortstidning enligt den breda principen, dels att anslagsförfarandet slopas som obligatorium.

6 § Enligt min mening är det tillräckligt att föreläggande enligt denna paragraf meddelas vid sammanträde och därefter hålls tillgängligt på lämplig plats inom orten (jfr lagförslaget under 8.12). Ändringsförslaget har utformats i enlighet härmed.

8 § Ändringen i andra stycket innebär att hänvisningen till 5 § första stycket tas bort liksom bestämmelsen att kungörelse inte behöver införas i tidning. I övrigt motsvarar förslaget vad som nu gäller. Ändringen i tredje stycket följer av ändringen i föregående stycke.

11 § Anslagsförfarandet enligt förevarande bestämmelse saknar rättslig betydelse. Förslaget innebär att det ersätts med skyldighet för fastighetsbildningsmyndigheten att hålla handlingarna tillgängliga på lämplig plats inom orten.

8.14 Förslaget till lag om ändring i lagen (1933:269) om ägofred

I ägofredslagen föreslås dels vissa av kungörandelagen föranledda ändringar (42—44 och 52 §§), dels vissa formella ändringar i syfte att modernisera lagtexten (5, 6, 8, 11, 12, 28, 33, 36, 46 a, 59 och 60 §§). De senare ändringarna torde inte kräva några närmare kommentarer.

42 och 43 §§ För stängsel- eller betessamfällighet skall finnas styrelse, som utses inom samfälligheten. Länsstyrelsen kan utse syssloman att handha samfällighetens angelägenheter. Uppgifter om

styrelse eller syssloman samlas hos länsstyrelsen, som enligt 42 § sista stycket skall kungöra dem i länskungörelserna.

De uppgifter om sammanslutnings representation som sålunda skall tillkännages är av betydelse för dem som kommer i förbindelse med samfälligheten och bör vara tillgängliga för dessa. Det är tillräckligt att de kan lämnas vid förfrågan. Kungörande bör ske genom att uppgifterna hos länsstyrelsen förs in i en uppgiftsförteckning. En sådan reglering, vilken har förordats i promemorian och fått positivt gensvar vid remissbehandlingen, ansluter i sak till vad som gäller om samfällighetsförening enligt lagen (1973:1150) om förvaltning av samfälligheter samt 31 § förslaget till lag om vattenförbund enligt prop. 1975/76:215. Bestämmelserna i 42 och 43 §§ bör därför ändras så att förande av sådan förteckning föreskrivs. Av ändringen följer att länskungörelserna utgår som kungörandeform och att kungörandet upphör att vara kostnadsdragande för samfälligheten.

44 § Kallelse till sammanträde med stängsel- eller betessamfällighet skall antingen delges alla sakägare minst en vecka före sammanträdet eller anslås på kommunal anslagstavla och införas i minst en av ortens tidningar senast fjorton dagar före sammanträdet. Regeln gäller om annat inte är bestämt i samfällighetens stadgar.

Kungörande i lokalpress är enligt min mening en lämplig form för kallelse, när direkt delgivning inte används. För detta interna förfarande inom en samfällighet finns inte skäl att knyta tidningsannonseringen till den breda principen. Det bör i stället som hittills ankomma på samfälligheten att bestämma vilken eller vilka tidningar som skall användas. I huvudsaklig överensstämmelse med promemrieförslaget anser jag därför att regeln om anslagskungörande bör slopas i 44 § och bestämmelsen om ortstidningskungörande utformas i enlighet med vad jag nu har förordat.

52 § Intagare eller upphittare av hemdjur med okänd ägare skall enligt 52 § – till vilken 8 § lagen (1938:121) om hittegods hänvisar i fråga om hemdjur – kungöra sin åtgärd genom anslag på kommunens anslagstavla och annons i en på orten spridd tidning. Kungöranderegeln har enligt hänvisning i 61 § motsvarande tillämpning, när hemdjur olovligen har hållits på bete på skogs- eller utmark, som är upplåten till gemensamt bete, eller på betesreglerat område och där blivit intaget av delägare i marken/området eller av någon som har särskild betesrätt där. Kungörandet, som alltså i dessa fall ankommer på enskild, tjänar det dubbla syftet att underrätta djurets ägare och att bilda utgångspunkt för frister efter vilka inträder vissa rättigheter för intagaren/upphittaren.

Lämpligaste spridningssätt i här behandlade fall är enligt min mening ortstidningsannonsering. Annonseringen bör, i enlighet med

den breda ortstidningsprincipen, ske i alla de lokala tidningar inom vilkas läsekrets djurets ägare kan beräknas befinna sig. De ökade kostnader för kungörande som genom en sådan utvidgning av det nuvarande kungörandet uppstår i vissa fall torde oftast täckas av djurets värde (jfr även 3 § andra stycket sista meningen kungörandelagen).

Den ändring som i enlighet med dessa överväganden föreslås innebär att anslagskungörandet slopas och att för tidningsannonseringen fastslås den breda ortstidningsprincipen.

8.15 Förslaget till lag om ändring i lagen (1960:130) om fiskevårdsområden

I 31 § tredje stycket föreskrivs ett särskilt delgivningsförfarande för fall där länsstyrelses eller kammarrätts beslut enligt lagen, t.ex. om bildande av fiskevårdsområde, angår så många att avskrift av beslutet ej lämpligen kan tillställas envar av dem. Kungörande skall ske genom att meddelande om beslutet förs in i en eller flera tidningar inom orten. Genom det första införandet anses beslutet delgivet. Kungörandet skall bekostas av statsverket.

Kungörandet bildar utgångspunkt för besvärstid. Med hänsyn till kungörandets funktion och beslutens betydelse bör kungörandet som hittills ske i ortstidning men enligt den breda principen. Ändringen innebär att obligatorisk kungörandeform bestäms i enlighet härmed. Den till kungöranderegeln fogade bestämmelsen om utgångspunkten för beräkning av besvärstid har främst i tydlighetens intresse ansetts böra behållas. Härvidlag kan hänvisas till vad som har anförts beträffande 5 § kungörandelagen. Bestämmelsen i andra meningen har dock jämkats. Vid bifall till den hemställan om bemyndigande i fråga om kungörelsekostnader som jag avser att föreslå riksdagen faller regleringen av ansvar för sådana kostnader helt inom regeringens normgivningskompetens. Sådana bestämmelser bör därför inte vara infogade i lag. Den särskilda regeln om kostnadsansvar i 31 § har därför slopats.

Ändringarna i 15 och 33 §§ är av formell natur.

8.16 Förslaget till lag om ändring i lagen (1938:274) om rätt till jakt

Beslut om bildande av jaktvårdsområde skall för att bli giltigt fastställas av länsstyrelse. Sådant beslut skall innehålla de huvudsakliga grunderna för jaktutövningen inom området och handhavandet av viltvården samt fastighetsägares skyldighet att på sin fastighet tåla, anlägga och underhålla inrättning för tillgodoseende av jaktvården. Frågor om införlivande av ytterligare fastighet med jaktvårdsområde

eller om att fastighet inte längre skall tillhöra sådant område provas också av länsstyrelse. I 27 § sista stycket behandlas tillkännagivande av länsstyrelses eller kammarrätts beslut i frågor som jag nu har nämnt. Tillkännagivande skall ske genom att meddelande om beslutet införs i tidning inom orten. Genom tidningskungörandet anses delgivning ha skett.

Kungörande av här avsedda beslut bildar utgångspunkt för besvärstid. Kungörandet bör som hittills ske i lokalpress. Med hänsyn till kungörandets funktion och beslutens ingripande betydelse bör den breda principen gälla. Ändringen innebär att obligatorisk kungörandeform anges i enlighet härmed. Den till kungöranderegeln fogade bestämmelsen om utgångspunkten för beräkning av besvärstid har främst i tydlighetens intresse ansetts böra behållas med en viss jämkning.

8.17 Förslaget till lag om ändring i vattenlagen (1918:523)

1 kap. 14 § I paragrafen behandlas jordägarers skyldighet att låta strömfall tas i anspråk mot ersättning. Prövningen ankommer på regeringen. I ärendet skall envar som har del i strömfallet lämnas tillfälle att yttra sig. Tiden för yttrande bestäms av regeringen med utgångspunkt i dagen för delgivning av ansökan med delägaren. Delgivningen ankommer på sökanden. Enligt föreskrift i paragrafen kan delgivning ersättas med kungörelse i Post- och Inrikes Tidningar och tidning inom orten. Förutsättning härför är att delägarna inte kan utrönas utan avsevärd omgång.

Ändringen innebär, i överensstämmelse med promemoriaeförslaget, att det särskilda kungörandet ersätts med en hänvisning till delgivningslagens regel om kungörelsedelgivning.

2 kap. 67 § Länsstyrelsen beslutar om inrättande av skyddsområde för grundvattentillgång och meddelar bestämmelser för sådant område. Länsstyrelsen kan föreskriva att överträdelse av sådan bestämmelse skall medföra bötesstraff. Offentliggörande av länsstyrelsens beslut sker genom att det kungörs i länskungörelserna och en eller flera tidningar inom orten samt på anslagstavla i berörd kommun. Länsstyrelsen skall dessutom ombesörja att tryckta exemplar av bestämmelserna finns att tillgå för allmänheten mot betalning. Har beslutet föranletts av ansökan, skall sökanden betala kungörelsekostnaden.

Tidigare i år har riksdagen antagit förslag till ändring i denna bestämmelse (prop. 1975/76:112, KU 1975/76:51, rskr 1975/76:362) av innebörd att kungörandet i länskungörelserna ersätts med införande i länets författningssamling. I anslutning till förslaget uttalade dåvarande departementschefen (prop. s. 89) att hithörande beslut inte betraktas som

författning men att det synes värdefullt att sådant beslut offentliggörs i sådana former att det både blir väl känt och lätt tillgängligt för framtiden.

Den nu föreslagna ändringen innebär att tidningskungörandet vidgas till att följa den breda ortstidningsprincipen och att anslagskungörandet slopas som obligatorisk form. Självfallet kan kommunal anslagstavla komma i fråga för användning med tillämpning av regeln om stödjande kungörande i kungörandelagen, som genom den nu föreslagna ändringen blir tillämplig.

3 kap. 14 och 17 §§, 7 kap. 62 och 63 §§ och 8 kap. 41, 42 och 45 §§
För vattenregleringsföretag (3 kap.), torrlägningsföretag (7 kap.) och avloppsföretag (8 kap.) skall finnas styrelse. Val av styrelse och ändring i styrelsens sammansättning skall anmälas till länsstyrelsen. För företag av dessa slag kan länsstyrelsen också förordna syssloman att ensam eller, i förekommande fall, tillsammans med valda styrelseledamöter handha företagets angelägenheter. Anmälda uppgifter om styrelsens sammansättning skall kungöras av länsstyrelsen. Detsamma gäller i fråga om sysslomannaförordnanden. Kungörandeformer är i fråga om vattenregleringsföretag allmänna tidningarna och en eller flera tidningar inom orten och i fråga om övriga företag länskungörelserna.

Uppgifter om vem som till följd av styrelseuppdrag eller sysslomannaförordnande får företräda hithörande företag är av betydelse för dem som kommer i förbindelse med företaget och bör vara tillgängliga för dessa, när behov av sådan uppgift aktualiseras. Det torde vara tillräckligt att uppgifterna kan lämnas vid förfrågan. En uppgiftsförteckning hos länsstyrelsen är en lämplig källa för upplysningar om hithörande uppgifter. En sådan anordning stämmer med motsvarande reglering i fråga om samfällighetsförening, jfr 25 § lagen (1973:1150) om förvaltning av samfälligheter, och vad som har föreslagits i fråga om vattenförbund, jfr 31 § förslaget till lag om vattenförbund (prop. 1975/76:215). Den medför att kungörandet faller bort som utgiftspost för företagen.

Ändringarna, som i sak stämmer överens med promemorieförslaget, har utformats i enlighet med nyss redovisade överväganden.

6 kap. 14 § 1 paragrafen behandlas kungörelse för infordrande av anbud i fråga om anläggande av flottled. Ändringen innebär att den breda ortstidningsprincipen slås fast för tidningskungörandet.

9 kap. 25 § 1 paragrafen behandlas kallelse till sammanträde för fördelning av köpeskillning eller inträngsersättning enligt vattenlagen. Till fastighetsägare, annan känd sakägare och känd panträttshavare skall sändas kallelse. Om särskilda skäl föreligger skall dessutom kungörelse om sammanträdet införas i Post- och Inrikes Tidningar och tidning inom orten.

Ändringen innebär att ortstidning utgår som obligatorisk form (jfr bilaga 1, avsnitt 6.7). Kungörande i ortstidning, som i enskilt fall bedöms påkallat, kan givetvis ske med tillämpning av regeln om stödjande kungörande i kungörandelagen.

10 kap. 6, 26, 38 och 65 §§ 1 6 och 38 §§ behandlas kallelser till syneförrättning rörande flottled eller vattenreglerings-, torrlägnings- eller avlopps företag. Ändringarna i dessa paragrafer innebär att den breda ortstidningsprincipen fastslås för kungörelsen med kallelse till det inledande sammanträdet och att förrättningsmannen åläggs att bestämma och i denna inledande kungörelse ange vilken eller vilka ortstidningar som skall användas för senare kungöranden angående förrättningen. Kungörandelagens ortstidningsregel blir genom ändringen tillämplig på det inledande kungörandet men inte på senare kungöranden om förrättningen. Genom ändringen i 65 § tredje stycket fastslås den breda ortstidningsprincipen också för kompletterande kungörande i den situation som avses där. Ändringarna i 26 § och 65 § andra stycket är av formell natur.

11 kap. 33, 38, 47 och 68 §§ Dessa bestämmelser rör handläggningen av ansökningsmål vid vattendomstol. Genom ändringarna slås den breda ortstidningsprincipen fast för kungörelse om ansökan med föreskrifter för målets vidare handläggning (33 §), komplettering av sådan kungörelse (47 §) och kungörelse om tid och plats för sammanträde för behandling av ersättningsanspråk (68 §). I dessa fall blir alltså kungörandelagens ortstidningsregel tillämplig. Ändringen i 38 § är redaktionell och föranleds av att kungörandelagens regel om när kungörande har skett blir tillämplig på kungörelse enligt 33 §.

I **11 kap. 33, 47 och 87 §§ samt 88 §**, som hänvisar till 33 §, har härutöver gjorts vissa formella ändringar betingade av kungörandelagens terminologi.

8.18 Förslaget till lag om ändring i lagen (1919:426) om flottning i allmän flottled

10, 41, 44 och 76 a §§ För flottningsförening skall finnas bl. a. styrelse, årsvis utsedd skiljeman för tvister om ersättning för flottningsskada samt ortsombud för mottagande av anmälningar om flottningsskada och andra framställningar rörande flottleden och flottningen. Saknar flottningsförening styrelse kan länsstyrelsen för visst ärende på yrkande av rättsägare förordna syssloman med samma befogenhet som tillkommer flottningsstyrelsen. Länsstyrelsen kan också för viss tid förordna lämplig person att – utöver det i reglementet fastställda

antalet styrelseledamöter – vara ledamot av styrelsen med samma befogenhet som övriga ledamöter. Uppgifter om styrelseledamot, skiljeman och ordsombud skall anmälas till länsstyrelsen, som kungör dem i länskungörelserna samt i en eller flera ortstidningar. Enahanda kungörande är föreskrivet när det gäller styrelseledamot, som har förordnats av länsstyrelsen.

De ändringar som jag här föreslår grundas på samma överväganden som jag har redovisat i avsnitt 8.17 i anslutning till 3 kap. 14 § vattenlagen. Ändringarna innebär i sak att nuvarande kungörandebestämmelser ersätts med föreskrift om skyldighet för länsstyrelsen att föra förteckning över allmänna flottleder som framgår inom länet och i denna ta in vissa uppgifter. Bestämmelsen om sådan skyldighet har tagits in i en ny 76 a §. Dessutom har i 44 § infogats en redaktionell ändring i enlighet med punkt 7 b) i övergångsbestämmelserna till lagen (1969: 244) om ändring i rättegångsbalken (lydelse 1970: 391).

14 § Kallelse till sammanträde enligt 14 eller 15 §§ för behandling av förslag till bestämmelser om vissa flottledskostnader kungöres i en eller flera ortstidningar. Kungörelse enligt 14 § skall vidare tillställas den eller de personer, som enligt 10 kap. 26 § vattenlagen utsetts att ta emot handlingarna i målet. Flottledsanläggaren skall kallas särskilt.

Målgruppen är i båda fallen lokal. Obligatorisk form för kungörande bör därför vara ortstidning. Ändringen innebär att den breda principen fastslås.

19 § Paragrafen, som behandlar kungörande av beslut om interimisflottning, har ändrats på samma sätt som 14 §.

35 § Länsstyrelsen utlyser sammanträde för behandling av förslag till reglemente för flottningsförening med skogsägare och andra som är intresserade av frågan. Sammanträdet skall utlysas på lämpligt sätt. Samma ordning gäller enligt 36 § för behandling av till länsstyrelse inkommet förslag om ändring i reglementet.

Målgruppen är även i dessa fall lokal. I stället för nuvarande regel om sättet för kungörande bör föreskrivas att kungörelse om sammanträdet skall införas i ortstidning. Ändringen innebär i enlighet härmed att kungörande skall ske i ortstidning enligt den breda principen.

68 § Kungörandet enligt denna bestämmelse riktar sig till okänd ägare av sådant flottgod som får hållas kvar av flottningsstyrelse för att åläggas dubbla umgälder. Kungörandet, som verkställs av länsstyrelsen, sker i länskungörelserna och tidning inom orten. Kungörandet bildar utgångspunkt för beräkning av den tidsfrist, efter vilken flottgodset får försäljas till förmån för flottningsföreningen.

Enligt promemoriaförslaget skall länskungörelserna inte längre användas för kungörande av detta slag. I stället bör enligt grundprincipen ortstidning vara obligatorisk form.

Förslaget har inte mött någon gensaga under remissbehandlingen. Även jag ansluter mig till det. Ändringen innebär att länskungörelserna utgår som kungörandeform och att den breda ortstidningsprincipen slås fast.

I lagen har utöver vad som sagts nu gjorts ett antal ändringar av terminologisk art.

8.19 Förslaget till lag om ändring i lagen (1915:218) om avtal och andra rättshandlingar på förmögenhetsrättens område

17 § Skriftlig fullmakt, som har överlämnats till fullmäktigen för att av honom innehas och företes för tredje man, kan av överexekutor under vissa förutsättningar förklaras kraftlös. Beslutet skall föregås av kungörelse med innehåll att handlingen vid viss tidpunkt kommer att bli kraftlös. Kungörelsen skall införas i allmänna tidningarna och, om överexekutor beslutar det, annan tidning. Kungörandet i allmänna tidningarna skall ske sist. Högst fjorton dagar från detta kungörande skall kraftlösheten inträda.

Överexekutors nuvarande frihet att besluta om och utforma ett ortstidningskungörande efter omständigheterna i varje särskilt fall är enligt min mening en tillfredsställande ordning för den speciella situation varom här är fråga. Jag finner därför inte skäl att föreslå införande av den breda ortstidningsprincipen. Den ändring som görs i paragrafen är enbart formell och innebär en anpassning till kungörandelagens terminologi.

27 § Ändringarna följer av ändringar i handelsregisterlagen, som jag kommer att beröra i sitt sammanhang (se avsnitt 8.56).

8.20 Förslaget till lag om ändring i förordningen (1845:50 s. 1) i avseende på handel om lösören, som köparen låter i säljarens vård kvarbliva

Bestämmelserna ger formföreskrifter för försäljning av lös egendom utan tradition till köparen. Transaktioner av denna typ har i realiteten merendels karaktär av pantsättning. På köparen ankommer att ombesörja kungörelse om kontrahenterna, dagen för avtalet och köpeskillingen. Kungörelsen skall införas i tidning med spridning inom den ort där säljaren bor. Köparen skall vidare inom viss tid från kungörandet dels överlämna ett exemplar av avtalet med bevis om

kungörandet till kronofogdemyndigheten, dels visa upp avtalet för tingsrätten. Tingsrätten skall ta in avtalet i protokoll samt utfärda kungörelse som skall anslås offentligen. Iakttagande av dessa föreskrifter medför i princip att egendomen, fastän den finns kvar hos säljaren, är fredad för att tas i anspråk av säljarens borgenärer.

Promemorieförslaget innebär att den breda ortstidningsprincipen skall gälla för köparens tidningskungörande samt att tingsrättens anslagskungörande slopas och ersätts med införande i register hos tingsrätten över uppvisade och inprotokollerade köpeavhandlingar. Under remissbehandlingen har förslaget i allmänhet lämnats utan erinran.

Målgruppen för köparens tidningskungörande är säljarens borgenärer. Också jag anser att detta kungörande bör utformas enligt den breda principen. När det gäller tingsrättens anslagskungörande har detta i praxis skett på tingsrättens egen anslagstavla. Tingsrättens kungörelse ger i sak i stort sett samma information som köparens tidningskungörelse. Det intresse för kungörelsens innehåll, som kvarstår efter tidningskungörandet, tillgodoses väl genom att handlingarna finns tillgängliga hos tingsrätten och uppgifter om och ur dem kan fås på begäran. Organisatoriskt bör hithörande handlingar hos tingsrätten samlas i en förteckning.

Ändringarna i lösereköpsförordningen, som i sakligt hänseende överensstämmer med promemorieförslaget, har utformats i enlighet med vad jag har anfört nu. En övergångsbestämmelse har dessutom tillfogats i syfte att från tingsrätternas anslagstavlor rensa ut de, i många fall åldriga, kungörelser som finns anslagna där vid ikraftträdandet.

8.21 Förslaget till lag om ändring i lagen (1862:10 s. 1) om kallelse på okända borgenärer¹

11 § I denna paragraf ges den grundläggande regeln om kallelse på okända borgenärer. I situationer som närmare anges i 9 och 10 §§ skall rätten på ansökan av gäldenär förelägga okända borgenärer att inom viss tid ange sina fordringar. Underlåter borgenär att efterkomma föreläggandet, kan han inte längre göra gällande sin fordran mot gäldenären, såvida det inte visas att gäldenären ändå känt till fordringens existens. Föreskrivna kungörandeformer är anslag på rättens kansli och allmänna tidningarna. Anslagskungörandet skall ske sex månader före fristens slutdag och kungörandet i allmänna tidningarna vid tre tillfällen, det första fem och det sista två månader före slutdagen.

¹ Förslaget använder den författningsrubrik som har föreslagits i prop. 1976/77: 5 med förslag till preskriptionslag m. m.

Motsvarande förfarande är föreskrivet i 62 och 63 §§ lagen (1948:433) om försäkringsrörelse, 97 § lagen (1951:308) om ekonomiska föreningar, 47 och 48 §§ lagen (1955:183) om bankrörelse samt 6 kap. 6 § och, efter hänvisning till 6 kap. 6 §, 14 kap. 4 § aktiebolagslagen (1975: 1385). Det trefaldiga tidningskungörandet skall här, utom i aktiebolagsfallen, ske också i lokal tidning. Fristens längd är i ett av fallen enligt lagen om bankrörelse liksom för motsvarande situation enligt lagen om försäkringsrörelse bestämd till tre månader.

Kungörandet syftar i alla dessa fall till att aktivera borgenär inför ifrågasatt åtgärd som kan röra hans ekonomiska intresse. Åtgärden är enligt försäkringsrörelselagen, bankrörelselagen och aktiebolagslagen viss vinstutdelning eller nedsättning av aktiekapital och enligt aktiebolagslagen och föreningslagen dessutom fusion.

I promemorian föreslås att anslagskungörandet och föreskrivet kungörande i lokal tidning slopas och att kungörandet i Post- och Inrikes Tidningar inskränks till att ske vid ett enda tillfälle. I promemorians förslag till lag om ändring i 1862 års lag och föreningslagen har också den uttryckliga regeln om fristidens längd slopats. Mot promemorieförslagen, som har tillstyrkts av företrädare för närings- och kreditlivet, har ingen annan erinran framförts än att PRV förordat bibehållande av det trefaldiga kungörandet och betecknat kungörande vid ett tillfälle som otillräckligt.

Också jag anser att anslagskungörandet inte ger nämnvärd spridningseffekt i de här aktuella fallen och att anslag därför inte bör vara obligatoriskt. Jag ansluter mig också till bedömningen att ett upprepat kungörande ger en förhållandevis måttlig effektivitetsökning, som inte står i rimlig proportion till kostnaden för det upprepade kungörandet. Kungörandet bör begränsas till ett tillfälle. Målgruppen kan i allmänhet bedömas vara nationell. Post- och Inrikes Tidningar bör därför vara obligatorisk form. Kungörande i ortstidning, som i enskilda fall kan te sig påkallat, kan ske enligt kungörandelagens stödjanderegeln. Någon fast regel om fristidens längd torde inte behövas. Det får förutsättas att kungörande myndigheter bestämmer frist till en i varje särskilt fall lämplig varaktighet efter kungörandet.

Ändringen i 11 § 1862 års lag har utformats i enlighet med vad jag har anfört nu.

8.22 Förslaget till lag om ändring i konkurslagen (1921:225)

Konkurslagen (KL) innehåller ett flertal bestämmelser om kungörande. Bestämmelserna bildar sammantagna ett enhetligt system för att sprida kännedom om beslut och andra åtgärder under konkursen. Som genomgående form för kungörandet har föreskrivits Post- och Inrikes Tidningar samt ortstidning. Konkursdomaren bestämmer i samband med konkursbeslutet vilken eller vilka ortstidningar som skall

användas för kungörelser om konkursen. Antalet får enligt konkursförordningen (1975:256) bestämmas till högst två.

KL:s kungörandesystem kvarstår i stora drag oförändrat sedan lagens tillkomst år 1921. Sedan några år tillbaka är dock konkurslagstiftningen föremål för en genomgripande översyn. Arbetet har hittills lett till bl.a. en helt ny lydelse av 1 och 2 kap. KL (prop. 1975:6, LU 1975:12, rskr 1975:91, SFS 1975:244). I samband med den reformen betonades önskemålet av en samordning mellan konkursrättsreformen och behövliga reformer i fråga om bl.a. kungörande (prop. 1975:6 s. 148). Eftersom något ställningstagande till promemorian Effektivare kungörande inte kunde ske i det då förevarande lagstiftningsärendet genomfördes i stället den lösningen, att huvuddelen av de föreskrifter om kungörande som berördes av reformen togs bort ur KL och fördes in i konkursförordningen.

I prop. 1975/76:210 har för riksdagen lagts fram förslag till en ny ordning för handläggning av mindre konkurser. Förslaget upptar en ny lydelse av bl.a. 9 kap. KL. Den nya handläggningsformen skall tillämpas dels i de nuvarande fattigkonkursfallen, dels i vissa andra fall. Det har uppskattats att den nya och enklare handläggningsformen med nuvarande konkursfrekvens kan bli tillämplig i närmare 80 % av alla konkurser. Vid utformningen av förslaget har följts samma riktlinjer i fråga om kungörande som vid 1975 års reform. De nya bestämmelserna har föreslagits skola träda i kraft den 1 april 1977.

Konkurslagskommittén (Ju 1971:06), som har till uppgift att göra en allmän översyn av konkursförfarandet, överväger f.n. särskilt frågor som rör förvaltningen av konkursbo (3 kap. KL) och gäldenärens ställning under konkursen (4 kap. KL). Kommitténs arbete väntas resultera i ett delbetänkande i nämnda frågor.

Enligt min mening framstår KL:s kungörandesystem numera som föga ändamålsenligt. Det kan sålunda ifrågasättas om kungörelse är det mest effektiva och rationella sättet att sprida kännedom om beslut och åtgärder under konkursen och om något faktiskt behov av sådant allmängörande föreligger i alla de situationer där sådant f.n. är föreskrivet. Sett från den utgångspunkten att kungörande är motiverat främst i de fall när i målgruppen ingår okända intressenter eller kungörelse är ekonomiskt fördelaktigare än annan form av underrättelse, kan övervägas att ersätta det nuvarande systemet med kungörelser under konkursen med ett mer nyanserat system som i större utsträckning bygger på direkta underrättelser till berörda intressenter.

En total omreglering av det nuvarande systemet för underrättelser och kallelser i konkurs innebär emellertid otvivelaktigt en del lagtekniska problem. Huvuddelen av de paragrafer som skulle beröras är föremål för konkurslagskommitténs fortsatta arbete. Ändringar som genomförs nu kommer därför att i många fall få en provisorisk

karaktär. Till detta kommer att en omreglering av det berörda slaget inte torde kunna hållas helt fri från sakliga omprövningar av vissa regler, något som skulle föregripa kommitténs fortsatta arbete. Övervägande skäl talar således för att en omreglering av det berörda slaget bör ske först i samband med det fortsatta reformarbetet på konkursrättens område.

Oavsett hur ett nytt system utformas kommer även i fortsättningen att föreligga behov av kungörelse om vissa beslut och andra åtgärder i konkurs. Detta gäller framför allt i fråga om beslut om försättande i konkurs. Den reglering som nyligen har skett av kungörandet i sådana situationer bör därför samordnas med kungörandelagens bestämmelser. Jag övergår därför till att behandla promemorieförslaget rörande KL i de delar detta fortfarande har aktualitet efter 1975 års ändringar i KL och föreslagna ändringar enligt prop. 1975/76:210.

Målgruppen för kungörande enligt KL betecknas i förslaget som typiskt sett blandad. I enlighet därmed föreslås att Post- och Inrikes Tidningar och ortstidning bibehålls som obligatoriska former. I fråga om omfattningen av ortstidningskungörandet föreslås att den breda principen skall tillämpas endast beträffande sådana kungörelser som avser "ekonomisk status", medan övriga, mer interna procedurtekniska kungörelser i stort sett skall följa den nuvarande regleringen, dvs. införas i ett mindre antal ortstidningar, vilka skall anges i "statuskungörelserna".

Förslaget i promemorian har i allmänhet godtagits vid remissbehandlingen. Det har emellertid kritiserats av Stockholms tingsrätt och konkurslagskommittén såvitt gäller bl.a. tillämpningen av den breda ortstidningsprincipen, vilken anses leda till en onödig fördyring av konkursförfarandet.

För egen del ansluter jag mig till promemorieförslagets målgruppsbestämning såvitt gäller kungörande av beslut om försättande i konkurs och förslaget att bibehålla nämnda tidningar som obligatoriska former för kungörande. Med anledning av den kritik som under remissbehandlingen har riktats mot förslagets kostnadseffekter till följd av den föreslagna omfattningen av ortstidningskungörandet vill jag dock framhålla följande.

De ekonomiska aspekterna på kungörande väger onekligen särskilt tungt i samband med konkurs. Mot bakgrund av vad jag har anfört tidigare om principerna för ett brett ortstidningskungörande och med beaktande av konkursbeslutets rättsverkningar anser jag det ofrånkomligt att konkursbeslutet kungörs enligt den breda principen. Detta gäller även den kungörelse som efter utredning av frågan om lämplig handlägningsform (jfr 18 a § andra stycket KL i dess lydelse enligt prop. 1975/76:210) kan komma att separert utfärdas i konkurser som handläggs enligt vad som i allmänhet är föreskrivet i fråga om konkurs.

Den breda principen bör även gälla i fråga om eventuella kungörelser som utfärdas angående upprättande av utdelningsförslag i de konkurser som skall handläggas enligt den enklare ordningen. De ökade kostnader som uppkommer till följd av att kungörandet skall ske enligt den breda ortstidningsprincipen kan i viss mån motverkas genom att kungörelsernas innehåll i fortsättningen utformas på ett så kortfattat sätt som omständigheterna tillåter. Det är sålunda viktigt att kungörelserna inte som nu ibland förekommer belastas med onödiga uppgifter. Jag vill också erinra om att konkurssökande borgenärs ansvar för konkurskostnaderna i mindre konkurser föreslås bli begränsat (se förslag till 188 § enligt prop. 1975/76:210).

Vad jag har anfört nu innebär att antalet ortstidningar i likhet med vad som nu gäller begränsas för vissa kungörelser i de konkurser som handläggs i enlighet med vad som i allmänhet är föreskrivet i fråga om konkurs. Jag syftar här på kungörelser som rör bl.a. konkursbeslutets hävande i högre rätt, efterbevakning, nedläggning av konkurs, eventuell avskrivning av konkursen på grund av brist i boet, borgenärssammanträde, ackordsförslag, arvodesprövning och slutredovisning. Dessa kungörelser är nämligen av betydelse bara för dem som av intresse i den individuella konkursen har anledning att följa konkursens förlopp. I de mindre konkurserna blir frågan om en mera inskränkt publicering i allmänhet utan praktisk betydelse. Skäl saknas därför att i dessa konkurser inskränka kungörandet i ortstidning utöver vad som följer av det redan sagda. Förutom en enklare reglering av kungörandet medför den föreslagna lösningen att innehållet kan begränsas i den i regel enstaka kungörelse som utfärdas i flertalet av dessa konkurser.

Orden "allmänna tidningarna", som förekommer på ett flertal ställen i KL, bör samtidigt bytas ut mot orden "Post- och Inrikes Tidningar".

18 a § Paragrafen har föreslagits tillagd genom prop. 1975/76:210. I paragrafen ges bestämmelser om kungörande av konkursbeslutet m.m. Paragrafen gäller oavsett i vilken form konkursen handläggs.

Som jag har angett i det föregående bör konkursbeslutet kungöras enligt den breda principen. Paragrafens tredje stycke har ändrats i enlighet härmed. Samtidigt har i enlighet med vad jag har framhållit nyss bestämmelsen i paragrafens första stycke om att konkursdomaren skall bestämma den eller de ortstidningar i vilka kungörelser om konkursen skall införas flyttats över till 19 §. I tredje stycket har gjorts en redaktionell ändring.

Frågan på vilket geografiskt område ortstidningskungörande skall riktas in vid konkurs har jag berört redan tidigare (se avsnitt 8.1 till 33 §).

19 § Paragrafen har genom prop. 1975/76:210 föreslagits få ändrad lydelse. I paragrafen ges regler om vad konkursdomaren har att iaktta om konkurs skall handläggas i enlighet med vad som i allmänhet är föreskrivet i fråga om konkurs. Till paragrafen har lagts ett nytt andra stycke, som i sak motsvarar 18 a § första stycket andra meningen i det genom prop. 1975/76:210 framlagda förslaget. Till följd härav har det tidigare andra stycket i paragrafen med viss begränsande omformulering fått utgöra ett nytt tredje stycke i paragrafen. Hänvisningen till 18 a § tredje stycket får den innebörden att vad konkursdomaren har bestämt enligt 19 § – i likhet med kungörelse enligt 18 a § – skall kungöras enligt den breda principen, något som också indirekt följer av det nya tredje styckets formulering.

74 § I paragrafen ges bestämmelser om kungörande av auktion på konkursbos egendom. Det uttryckliga undantag som görs i paragrafen beträffande länskungörelserna bör utgå.

186 § Paragrafen har genom prop. 1975/76:210 föreslagits få ändrad lydelse. I paragrafen behandlas det fallet att det under en konkurs, som handläggs i enlighet med vad i allmänhet är föreskrivet i fråga om konkurs, visar sig råda brist i boet. Ändringen är av redaktionell natur och innebär att den kungörelse som skall föregå konkursens nedläggande på samma sätt som andra kungörelser under konkursen endast skall tas in i Post- och Inrikes Tidningar samt i den eller de ortstidningar konkursdomaren har bestämt.

202 § I paragrafens andra stycke ges bestämmelser för det fall att hinder möter att införa kungörelse i ortstidning som bestämts för sådant ändamål.

Någon saklig ändring av denna reglering anser jag inte vara påkallad. Undantagsregeln bör gälla även i fråga om tillkännagivanden som skall kungöras enligt den breda principen. Paragrafens lydelse har utformats i enlighet härmed.

8.23 Förslaget till lag om ändring i utsökningslagen (1877:31 s. 1).

90, 91 och 96 a §§ Auktion på utmätt lös egendom, fränsett luftfartyg och registrerat skepp m.m., skall föregås av kungörelse som tillkännages i tidning inom orten och på annat lämpligt sätt. Finns lokala bestämmelser om särskilt sätt för kungörande, skall även dessa tillämpas. För visst undantagsfall föreskrivs annat lämpligt sätt.

Auktion på fartyg, som inte är infört i skeppsregistret eller motsvarande utländska register, eller på gods i fartyg eller i luftfartyg skall dessutom kungöras i allmänna tidningarna. Anbud för försäljning under hand av utmätt lös egendom skall infordras genom kungörelse i en eller flera tidningar inom orten eller på annat lämpligt sätt.

Från utgångspunkten att försäljning av bl.a. utmätt lös egendom har visst inslag av lokalt/regionalt intresse föreslås i promemorian att annonsering alltid skall ske i ortstidning med tillämpning av den breda principen applicerad på målgruppen spekulanter. Enligt promemoriaförslaget bör kungörande i Post- och Inrikes Tidningar däremot inte längre vara obligatoriskt. Det framhålls emellertid att sådant kungörande självfallet kan vara påkallat i vissa fall med hänsyn till egendomens beskaffenhet eller till förekomsten av okända borgenärer med intresse i försäljningens förlopp.

Promemoriaförslaget har inte vunnit odelat gillande vid remissbehandlingen. Den breda ortstidningsprincipen vid exekutiv försäljning avstyrks av bl.a. RSV. Åtskilliga instanser menar att Post- och Inrikes Tidningar bör vara obligatoriskt medium i vart fall vid exekutiv försäljning av fast egendom, skepp och luftfartyg.

Jag har viss förståelse för den kritik som under remissbehandlingen har framförts mot promemoriaförslaget. När det gäller infordrande av anbud eller försäljning av utmätt lös egendom syftar kungörandet i de flesta fall huvudsakligen till att informera spekulanter om den förestående försäljningen. Det är av vikt att kostnaderna för denna information står i rimligt förhållande till värdet av den egendom som utbjuds. Förhållandena skiftar i alltför hög grad för att en generell tillämpning av den breda ortstidningsprincipen för sådant kungörande skall kunna anses motiverad. Andra synpunkter gör sig däremot gällande när kungörandet syftar till att informera även okända rättsägare om förestående försäljning. Hänsynen till rättssäkerheten kräver i dessa fall att sådana kungörandeformer används som är ägnade att tillgodose detta informationsbehov.

Den nuvarande regleringen av kungörandet i 90, 91 och 96 a §§ ger den som kungör viss frihet att välja de media som är mest lämpade för den aktuella situationen. Enligt min mening finns inte tillräckliga skäl att i sak ändra nuvarande ordning. I sammanhanget bör erinras om att utsokningsrätten f.n. är föremål för en genomgripande revision på grundval av lagberedningens betänkande (SOU 1973:22) Utsökningsbalk. Anledning saknas att i det nu aktuella hänseendet föregripa resultatet av den planerade revisionen av utsokningslagstiftningen. De ändringar som jag föreslår i 90 och 96 a § är endast formella och avser att markera att kungörandelagens breda ortstidningsprincip inte är tillämplig i dessa fall. Också ändringen i 91 § är av formell natur och innebär en anpassning till kungörandelagens terminologi.

141 § I paragrafen ges föreskrifter om kungörande av fördelnings-sammanträde när utmätt lös egendom har sålts under hand. För kungörande krävs att särskilda skäl föreligger. Som form för kungörande har föreskrivits tidning inom orten eller annat lämpligt sätt.

Bestämmelsen torde ha begränsat tillämpningsområde. Enligt min mening finns inte skäl att nu i sak ändra regleringen av kungörandet. Den av mig förordade ändringen är formell och motsvarar ändringarna i 90 och 96 a §§.

Bestämmelser om kungörande i fråga om fördelningssammanträde i vissa fall vid försäljning av fastighet finns i 143 §. Genom hänvisningar i de särskilda försäljningslagarna är bestämmelserna tillämpliga även vid försäljning av luftfartyg och registrerat skepp m.m. Sammanträdet skall kungöras på lämpligt sätt minst två veckor i förväg. Närmare bestämmelser om kungörandet ges i tillämpningsföreskrifterna. Anledning saknas att föra över dessa bestämmelser till utsökningslagen.

8.24 Förslaget till lag om ändring i delgivningslagen (1970:428)

17 § I paragrafen anges hur beslut om kungörelsedelgivning skall verkställas. Tidningskungörandet är bestämt till lämplig tidning, avsiktligt utan uttryckliga riktlinjer för tidningsvalet i väntan på kungörandereformen (prop. 1970:13 s. 146). Övriga kungörandereformer är f.n. för ett specialfall anslag inom bostadsfastighet samt mera generellt anslag på kommunal anslagstavla. I vissa fall där kungörandet av praktiska skäl används i stället för individuell underrättelse till många skall vidare sändas underrättelse i brev till någon eller några av de berörda personerna. Föreskrivna kungörandeåtgärder skall med undantag för anslag på kommunal anslagstavla vara vidtagna inom sju dagar från beslutet om kungörelsedelgivning.

I enlighet med de allmänna övervägandena föreslås den ändringen i 17 § att tidningskungörande i Post- och Inrikes Tidningar och ortstidning eller i endera av dessa båda former blir obligatoriskt, att anslag på kommunal anslagstavla slopas samt att tidsfristen förlängs till tio dagar. I varje särskilt fall ankommer det på den kungörande att med ledning av omständigheterna bestämma hur tidningskungörandet skall anordnas. Valet skall ske med utgångspunkt i resp. tidningsforms avsedda användningsområde. Anslag på kommuns tavla kan självfallet komma till användning som stödjande form.

I paragrafen anges som alternativ metod, när tidningskungörande är uppenbarligen meningslöst, att kungörelsen endast anslås i kungörande myndighets lokal. I promemorian har diskuterats möjligheten att i dessa fall fullt ut ta konsekvenserna av kungörandets fiktiva karaktär

och helt underlåta varje som helst kungörandeåtgärd, varvid besvärsoch annan fatalietid skulle få anses löpa från beslut att underlåta åtgärd. En sådan lösning har emellertid avvisats i promemorian och den nuvarande formen anslag i myndighetens lokal bedömts vara en godtagbar kompromiss mellan offentlighets- och kostnadsintressena. Jag ansluter mig till denna ståndpunkt, som har godtagits av remissinstanserna. Jag föreslår därför ingen ändring på denna punkt.

19 § I denna paragraf regleras samlat när delgivning enligt delgivningslagen – däribland kungörelsedelgivning – skall anses ha skett. Bestämmelsen i fråga om kungörelsedelgivning är utformad i anslutning till reglerna i 17 § om hur beslut om kungörelsedelgivning skall verkställas och slår fast att delgivning i sådant fall skall anses ha skett den sjunde dagen efter beslutet under förutsättning att då är fullgjort det som är föreskrivet i 17 § första stycket.

Ändringen i 19 § har behandlats i avsnitt 6.2.4. Den innebär att den nuvarande sjudagarsfristen förlängs till tio dagar. Jag vill erinra om att regeln i 19 § träder i stället för rättsverkansregeln i 5 § första stycket kungörandelagen men att regeln i samma paragraf andra stycket om kungörelsens innehåll däremot gäller.

Övergångsbestämmelsen är utformad med utgångspunkt i att beslut om kungörelsedelgivning alltid dokumenteras, jfr 9 § delgivningskungörelsen (1970: 467).

8.25 Förslaget till lag om ändring i lagsökningslagen (1946:808)

Den som anser sig ha blivit tvingad eller förledd att utge skriftlig handling, varå krav kan grundas, skall inom fyra veckor sedan tvånget upphörde eller förledandet skedde anmäla tvånget eller förledandet hos domstol samt inom samma tid efter anmälan låta domstolens bevis därom införas i allmänna tidningarna. Dessa åtgärder är förutsättning för att sådan invändning om tvånget eller förledandet som framställs i lagsökningsmål om krav på grund av handlingen skall tillmätas betydelse i målet.

Jag föreslår i denna bestämmelse endast en formell ändring som innebär en anpassning till kungörandelagens terminologi.

8.26 Förslaget till lag om ändring i förvaltningslagen (1971:290)

Ändringen, som har behandlats i den allmänna motiveringen (avsnitt 6.2.4), innebär att förvaltningslagens specialregler om hur besvärstiden skall räknas vid klagan över normbeslut har anpassats till den allmänna föreskriften i 5 § första stycket kungörandelagen om när kungörande skall anses ha skett. Såsom tillkännagivande i särskilt föreskriven ordning skall härvid betraktas inte bara sådant tillkännagivande som behandlas i specialförfattning utan också det tillkännagivande som

föreskrivs i lagen (1976:633) om kungörande av lagar och andra författningar.

8.27 Förslaget till lag om ändring i lagen (1968:555) om rätt för utlänning och utländskt företag att idka näring här i riket

Ändringen är formell och innebär en anpassning till kungörandelagens terminologi.

8.28 Förslaget till lag om ändring i sjölagen (1891:35 s. 1)

40 § Partrederiavtal kan anmälas till sjöfartsregistret. Innan sådan anmälan har gjorts åtnjuter redarna inte förmånen av delad ansvarighet. Övergår partredares fartygsandel till annan, upphör enligt 53 § sjölagen den förre redarens ansvarighet för nya förbindelser i förhållande till tredje man, som varken känt till eller bort känna till andelsövergången, inte förrän antingen andelsövergången anmälts till sjöfartsregistret eller – såvitt gäller skepp eller skeppsbygge – den nye redaren sökt inskrivning av sitt förvärv.

Anmälan om partrederiavtal eller andelsövergång kungörs av sjöfartsregistret i Post- och Inrikes Tidningar och dagstidning. Syftet med kungörandet är att ge viss publicitet åt den för partredarna förmånliga verksamhetsformen. I likhet med vad som gäller vid kungörande av uppgifter om associationsrättsliga företagsformer utgörs målgruppen av personer, vilkas ekonomiska intressen vid något tillfälle berörs av denna mer speciella företagsform. Till kungörandet är inte knuten någon rättsverkan. De uppgifter som kungörs syftar inte heller primärt till att framkalla någon aktivitet hos målgruppen i samband med kungörandet. Uppgifterna är främst av betydelse när målgruppsmedlem av annan anledning vill agera i förhållande till partrederiet.

Nuvarande bestämmelser om kungörande av partrederiavtal infördes i samband med 1973 års ändringar i sjölagen. Vid detta tillfälle förelåg inte fullständigt författningsunderlag för fartygsregistreringen. Båtregistreringslagen (1975:604) och fartygsregisterförordningen (1975:927), som reglerar både skepps- och båtregistreringen samt skeppsbyggnadsregistreringen, tillhandahåller numera detta underlag. Registreringsskyldighet föreligger för praktiskt taget alla partrederiägda fartyg. Registren förs centralt för hela landet med användande av automatisk databehandling. Uppgifter ur registren lämnas i form av registerutdrag som innehåller alla uppgifter som har förts in i registret. Utdrag kan tillhandahållas med kort varsel.

Nuvarande bestämmelser om tidningskungörande medför merarbete för sjöfartsregistret och kostnader för den enskilde. Mot bakgrunden av det behov som föreligger av aktuella och fullständiga uppgifter kan

värdet av den information som ges genom annonseringen ifrågasätts. Enligt min uppfattning kan publicitetskravet i fråga om partrederier anses uppfyllt genom den registrering som nu sker under förutsättning att även andelsövergång i partrederi antecknas i båtregistret. Jag anser därför att bestämmelserna om tidningskungörande kan utgå i fråga om registrerade fartyg.

Den ändring som jag föreslår i 40 § innebär att kungörande av anmälan om partrederiavtal skall ske endast i fall då fartyget inte är registrerat.

Förslaget medför att tillämpningsområdet för bestämmelserna i förordningen (1975:928) om handläggning av partrederiärenden begränsas. Bestämmelserna om tidningskungörandets omfattning bör därför bli föremål för en översyn.

217 § Ändringen är formell och innebär en anpassning till kungörandelagens terminologi.

8.29 Förslaget till lag om ändring i lagen (1907:15 s. 1) angående avlösning av avgäld från avsöndrad lägenhet

Om den ersättning, som skall utgå vid avgäldens upphörande, inte redan är erlagd, skall länsstyrelsen fastställa ersättningen för avgälden och utsätta tid inom vilken den skall erläggas. Beslutet skall delges hemmanets ägare. Sedan det har styrkts att ersättningen erlagts eller nedsatts, utfärdas kungörelse härom i länskungörelserna.

Denna situation ansluter mycket nära till den kungörandesituation jag redan har behandlat i avsnitt 8.11 om förslag till ändring i lagen (1938:159) om avlösning av avgälder från de till skatte försålda så kallade halländska kyrkohemmanen. Inte heller i det fall jag nu behandlar är några rättsverkningar knutna till kungörandet. Föreskriften om delgivning är tillräcklig från publicitetssynpunkt. Ändringen innebär i överensstämmelse med promemoriaförslaget, till vilket jag ansluter mig, att kungörandet slopas.

8.30 Förslaget till lag om ändring i lagen (1921:378) om ströängars in-dragande till kronan

14 § Om ungefärlig tidpunkt för förestående ströängsförrättning skall sakägarna underrättas genom kungörande i kyrkan för den eller de församlingar, inom vilka fastigheterna är belägna. Varje känd sakägare skall dessutom tillställas personlig underrättelse.

Jag delar promemoriaförslagets av remissinstanserna utan erinran lämnade bedömning att det föreskrivna personliga underrättelseförfarandet kan anses tillräckligt tillgodose sakägarnas intresse. Ändringen innebär i enlighet härmed att kungöranderegeln slopas.

60 § Till sammanträde för fördelning av beslutad ersättning skall kallelse kungöras i allmänna tidningarna och tidning inom orten.

I promemorian har målgruppen, som inbegriper okända sakägare, bedömts vara typiskt sett nationell och som obligatorisk form föreslagits Post- och Inrikes Tidningar. Ändringen i paragrafen har utformats i enlighet med förslaget.

8.31 Förslaget till lag om ändring i lagen (1927:79) om rätt för borgenär till betalning ur ersättning på grund av brandförsäkringsavtal

Till sammanträde för förhandling om rättsägares anspråk och fördelning av utfallande belopp skall fastighetsägaren och kända borgenärer kallas. Dessutom skall sammanträdet kungöras i allmänna tidningarna och tidning inom orten. Målgruppen, okända borgenärer, kan vid en generell bedömning betecknas som nationell. Obligatorisk form bör därför, i överensstämmelse med promemorieförslaget, vara Post- och Inrikes Tidningar. I enskilt fall på kallat ortstidningskungörande bör ske inom ramen för ett stödjande kungörande. Ändringen innebär att ortstidning slopas som obligatorisk form samt att en terminologisk ändring görs i syfte att anpassa bestämmelsen till kungörandelagens terminologi.

8.32 Förslaget till lag om ändring i lagen (1927:85) om dödande av förkommen handling

6 § Vid handläggning av ansökan om dödande av förkommen handling i allmänhet (6 §) eller av inteckning på grund av förkommen pantbrev eller annan förkommen inteckningshandling (13 §) eller vilandebevis eller vilandeförklarad inteckningsansökan (14 §) skall rätten efterlysa handlingen genom offentlig stämning som skall kungöras. Enligt en regel i 6 §, till vilken hänvisas i 13 och 14 §§, är kungörandeformerna anslag i rättens kansli och tidning (allmänna tidningarna samt, efter lämplighetsprövning, tidning inom orten). I allmänna tidningarna skall kungörelsen införas i första numret för nästföljande kvartal. Kungörandet bildar utgångspunkten för efterlysningstiden, enligt 6 § minst ett och högst två år samt enligt 13 § minst sex månader. Har rätten efter efterlysningstidens utgång bifallit ansökan, får sökanden göra gällande den rätt, som har kunnat grundas på handlingen, utan hinder av att handlingen inte kan företes. Inteckning på grund av dödad inteckningshandling kan dödas utan att handlingen företes.

I promemorian föreslås att anslagskungörandet och det fakultativa ortstidningskungörandet slopas, varigenom Post- och Inrikes Tidningar blir enda obligatoriska form. Målgruppen bedöms i promemorian som

grundläggande nationell. Jag delar den uppfattning som har kommit till uttryck i promemorieförslaget och har lämnats utan erinran av remissinstanserna. Lagtekniskt bör enligt min mening utgångspunkten för tidsberäkningen anknytas till kungörandelagens regel om när kungörande skall anses ha skett. Ändringarna i 6 § har i form- och fristberäkningsfrågan denna innebörd och inrymmer dessutom en formell anpassning till terminologin i kungörandelagen.

12 och 13 §§ Ändringarna är formella och innebär en anpassning till kungörandelagens terminologi. Till följd av den hänvisning som jag nyss berörde får emellertid de sakliga ändringarna i 6 § effekt också i situationer som behandlas i 13 § liksom även i 14 §.

8.33 Förslaget till lag om ändring i lagen (1934:437) för Sveriges riksbank

Ändringen är formell och innebär en anpassning till kungörandelagens terminologi.

8.34 Förslaget till lag om ändring i lagen (1918:163) med vissa bestämmelser om sjöfynd

Enligt 3 § är föreskrivna kungörandeformer allmänna tidningarna, Underrättelser för sjöfarande (UFS) och lokal tidning. Reglerna gäller bottenfynd, sjöfynd och strandfynd i svenskt farvatten, både fynd som bärgas till svenskt land och sådant som bärgas av svenskt fartyg på väg till utländsk hamn. Kungörandet sker genom svensk tullmyndighet. Kungörelsen i allmänna tidningarna bildar utgångspunkt för ägares anmälningsfrist.

Under remissbehandlingen har uttalats olika meningar om UFS som kungörandeform enligt sjöfyndslagen. Sjöfartsverket har tillstyrkt promemorians förslag att bibehålla UFS som obligatorisk form, medan generaltullstyrelsen har avstyrkt förslaget i denna del under framhållande att UFS i de flesta fall inte är någon lämplig kungörandeform.

Målgruppen i fråga om sjöfynd kan vara att söka inom ett mycket varierande område. Det ligger i sakens natur att sjöfarande som specialgrupp typiskt sett innefattas i detta område. För egen del anser jag att den kungörandeform som är bäst ägnad att nå denna grupp för närvarande torde vara UFS. Denna publikation bör därför bestå som obligatorisk form för kungörande. För att täcka den övriga delen av målgruppen bör liksom hittills kungörande även i Post- och Inrikes Tidningar vara obligatoriskt. Lokaltidningsannonsering bör däremot utgå som obligatorisk form, eftersom ortsanknytningen i sjöfyndsfall ofta är obetydlig. Ändringen har utformats i enlighet med dessa över-

väganden. Ändringen innebär även att den nuvarande regeln om vilket kungörandemoment som bildar utgångspunkt för fristen utgår. Därigenom blir kungörandelagens motsvarande regel tillämplig. Annonsering i ortstidning, som i enskilt fall kan te sig påkallat av egendomens art, fyndplatsen eller annan särskild omständighet, kan ske med tillämpning av kungörandelagens stödjanderegeln.

I 3 § görs dessutom, liksom i 1 och 7 §§, vissa formella ändringar i syfte att modernisera reglerna.

8.35 Förslaget till lag om ändring i lagen (1939:608) om enskilda vägar

Inledningsvis vill jag kort beröra bestämmelserna i 100 §, enligt vilka länsstyrelsen av trafiksäkerhetsskäl kan beträffande enskild väg eller del därav förordna att det inom visst avstånd från vägen skall råda förbud mot att utan länsstyrelsens tillstånd uppföra byggnad, uppsätta skymmande stängsel eller vidta annan för trafiksäkerheten menlig anordning. Om meddelat förordnande skall meddelande tas in i länskungörelserna och ortstidning. Riksdagen har tidigare i år antagit förslag till ändring av denna bestämmelse (prop. 1975/76:112, KU 1975/76:51, rskr 1975/76:362) av innebörd att förordnandet skall föras in i länets författningssamling och att meddelande om förordnandet skall tas in i ortstidning. Förordnandet bedöms i propositionen inte ha karaktär av författning (prop. s. 90). Den föreskrift om kungörande i ortstidning, som har beslutats på grundval av nyssnämnda proposition, tillgodoser det informationsintresse som inom ramen för denna allmänna kungörandereform aktualiseras i fråga om förordnande enligt 100 §. Någon ändring härutöver är alltså enligt min mening inte påkallad.

52 § I denna paragraf regleras tillkännagivande av upplysningar om företrädare för vägsamfällighet. Då styrelse har utsetts eller ändring beslutats i styrelsens sammansättning eller syssloman förordnats, skall underrättelse därom tas in i länskungörelserna. Kungörandet bekostas av samfälligheten.

Ändringen i paragrafen motsvarar ändringen i 42 och 43 §§ lagen (1933:269) om ägofred. Jag hänvisar till vad jag har uttalat om sistnämnda ändring (se avsnitt 8.14).

56 § Här behandlas formen för kallande till sammanträde med vägsamfällighet. Om annan ordning för kallelse inte har bestämts i samfällighetens stadgar, skall kallelse antingen delges varje väghållnings-skyldig minst en vecka före sammanträdet eller kungöras i kyrkan för den eller de församlingar, där vägen är belägen, och i minst en av ortens tidningar minst fjorton dagar före sammanträdet.

Enligt promemoriaförslaget, som från de flesta håll har godtagits vid remissbehandlingen och vilket även jag biträder, skall kungörandet i kyrkan slopas och tidningskungörandet bibehållas i den omfattning som nu föreskrivs. Ändringen är utformad i överensstämmelse därmed. På kungörandet blir således kungörandelagen, dock ej dess ortstidningsregel, att tillämpa.

80 och 93 §§ Utlåtande över förrättning för bildande av vägförening skall enligt 80 § fjärde stycket läggas fram för sakägarna på tid och plats som har bestämts vid förrättningsammansättnad. Innan förrättningen avslutas skall uppgift om tiden och platsen kungöras genom uppläsning i kyrka och genom ortstidningsannonsering. Om länsstyrelsens beslut i vägföreningsärende skall enligt 93 § första stycket sakägare underrättas genom att beslutet antingen tillställs alla sakägarna eller kungörs enligt samma regler som gäller i fråga om förrättningsutlåtande.

Jag vill först erinra om att dessa bestämmelser numera har begränsad tillämplighet. Enligt 9 § lagen (1973:1151) om införande av anläggningslagen (1973:1149) och lagen (1973:1150) om förvaltning av samfälligheter får nämligen här avsedd förrättning inte påbörjas efter utgången av juni 1974.

Ändringen i 80 § innebär att kyrkokungörandet slopas. Till följd av att den redan gällande formuleringen i fråga om ortstidningsannonseringen bibehålls blir dessutom den breda ortstidningsprincipen fastslagen för hithörande fall.

Ändringen i 93 § har utformats med utgångspunkt från promemoriaförslaget, som har lämnats utan erinran av remissinstanserna. Det innebär att som alternativ till underrättelse till samtliga sakägare slås fast en skyldighet för länsstyrelsen att hålla beslutet tillgängligt på lämplig plats inom orten och att införa kungörelse därom i ortstidning.

8.36 Förslaget till lag om ändring i lagen (1948:433) om försäkringsrörelse

I lagen har vidtagits dels vissa formella ändringar, varigenom lagen bl.a. har anpassats till kungörandelagens terminologi, dels ändringar av saklig natur rörande vissa kungörandesituationer som regleras i 1948 års lag.

62 § 1 mom. och 63 § Ändringarna motsvarar ändringen i 11 § preskriptionsförordningen och är behandlade i samband med denna (se avsnitt 8.21).

137 och 234 §§ Saknar försäkringsbolag till registret anmäld behörig styrelse, kan bolaget under vissa förutsättningar bli skyldigt att träda i likvidation. För sådant fall föreskrivs i 137 § tredje stycket att rätten skall kalla bolaget, aktieägare och borgenärer att inställa sig vid rätten för prövning av frågan. Kallelsen skall om möjligt delges bolaget, varjämte kungörelse om kallelsen skall införas i Post- och Inrikes Tidningar och ortstidning i den ort där bolagets styrelse skall ha sitt säte. I 234 § tredje stycket ges motsvarande regler för det fallet att ömsesidigt försäkringsbolag saknar behörig företrädare.

Kungörandet syftar i nu berörda fall till att bereda bolagets aktieägare och borgenärer tillfälle att yttra sig över den ifrågasatta tvångslikvidationen. Det ersätter också bevislig delgivning med bolaget. I promemorian betecknas målgruppen som nationell, varför Post- och Inrikes Tidningar förordas som obligatorisk form för kungörandet. Förslaget har lämnats utan erinran av remissinstanserna. Även jag ansluter mig till förslaget. Ändringarna i 137 och 234 §§ har utformats i enlighet härmed.

295 § 3 mom. Försäkringsbolags överlåtande av försäkringsbestånd eller del därav till annat försäkringsbolag förutsätter försäkringsinspektionens tillstånd att bringa avtalet om överlåtelse till verkställighet. I tillståndsärendet skall inspektionen förelägga berörda försäkringstagare samt förmänstagare till vissa livräntor att inom viss tid framföra eventuella erinringar mot överlåtelsen. Föreläggandet meddelas genom kungörande i allmänna tidningarna och viss lokal tidning. Kungörelsen skall innehålla, utöver föreläggandet, ansökningens innehåll samt överlåtelseavtalet och ett sammandrag av den förebragta utredningen.

I promemorian föreslås att kungörandet i lokal tidning slopas. Remissinstanserna har i allmänhet godtagit förslaget, försäkringsinspektionen med konstaterande att stödjande kungörande i ortstidning torde få anses påkallat när överlåtelsen sker från lokalbolag. I fråga om kungörelsens innehåll har inspektionen ifrågasatt om det inte från informationssynpunkt kan anses tillräckligt att återgivandet av överlåtelseavtal, som ofta har en vidlyftig avfattning, begränsas till upplysning om att avtal om bestandsöverlåtelse har träffats.

Även jag biträder den föreslagna ändringen av kungörandeform i 295 § 3 mom. När det gäller behandlingen av avtalet och övrig utredning i kungörelsen är den av försäkringsinspektionen förordade begränsade upplysningen om avtalet enligt min mening tillräcklig om därtill fogas uppgift om var ytterligare information kan erhållas. Ändringen i fråga om kungörelsens utformning är avfattad i enlighet härmed.

8.37 Förslaget till lag om ändring i lagen (1950:272) om rätt för utländsk försäkringsanstalt att driva försäkringsrörelse här i riket

Ändringen i 29 § är en följd av ändringen i 295 § 3 mom. lagen (1948:433) om försäkringsrörelse, för vilken jag har redogjort nyss. Övriga ändringar i lagen är av formell natur och innebär bl.a. en anpassning till kungörandelagens terminologi.

8.38 Förslaget till lag om ändring i lagen (1951:308) om ekonomiska föreningar

Vissa allmänna synpunkter

Med utgångspunkt i föreningslagen vill jag här först till samlad behandling ta upp en del frågor om kungörande av uppgifter om bedrivande av näringsverksamhet, som är gemensamma för skilda associationsrättsliga lagar. Juridisk person kan i allmänhet förvärva rättigheter eller skyldigheter först när den är registrerad. Också enskild näringsidkare och enkelt bolag kan registreras. Enkelt bolag blir genom registrering handelsbolag.

Registreringsmyndighet är

patent- och registreringsverket	för aktiebolag
bankinspektionen	för bankaktiebolag sparbanker jordbrukets kreditkassor
försäkringsinspektionen	för försäkringsbolag understödsföreningar (dock ej arbetslöshetskassor)
arbetsmarknadsstyrelsen	för arbetslöshetskassor
lantbruksstyrelsen	för sambruksföreningar (äldre)
länsstyrelse	för ekonomiska föreningar bostadsrättsföreningar sambruksföreningar (fr. o. m. år 1976) enskilda näringsidkare handelsbolag (enkla bolag)

Vid den inledande registreringen införs i registret vissa allmänt identifierande uppgifter om den registrerade. Mest betydelsefulla är sådana uppgifter som rör firma, behöriga ställföreträdare och verksamhetens art samt ekonomiska förhållanden. Sker ändring i fråga om vad som har registrerats, skall den nya uppgiften föras in i registret. Vissa särskilda beslut eller åtgärder rörande den registrerade skall också föranleda införing.

Som regel gäller att registreringsmyndigheten skall kungöra varje

införing i eller avförande ur register i tidning. Uppgifter ur samtliga register kungörs i Post- och Inrikes Tidningar. Uppgifter ur register för ekonomiska föreningar, sparbanksregistret, jordbrukskasseregistret, sambruksföreningsregistret och handelsregister kungörs också i ortstidning. Valet av ortstidning är reglerat på olika sätt för skilda register.

Till införing i register och kungörande i tidning är viss rättsverkan knuten. Vad som har införts i register och kungjorts i viss tidning presumeras ha kommit till tredje mans kännedom. Presumtionsgrundande kungörande är annonsering i ortstidning i de fall där kungörande i sådan är föreskrivet, eljest annonsering i Post- och Inrikes Tidningar.

I fråga om understödsföreningar sker inget annat kungörande än registrering. Beträffande sådana föreningar gäller därför en presumptionsregel med anknytning till registrets innehåll. Mot den som har förvärvat kännedom om vad registret innehåller om visst förhållande vid den tidpunkt varom är fråga kan ändring i samma förhållande göras gällande bara om han visas ha känt till ändringen.

I promemorian föreslås som enhetlig lösning för hela det aktuella lagstiftningsområdet att kungörande i ortstidning slopas, att kungörandet i Post- och Inrikes Tidningar begränsas till vissa registrerade uppgifter samt att den presumption som nu är knuten till tidningskungörande genomgående knyts till kungörandet i Post- och Inrikes Tidningar, där sådant kungörande är föreskrivet, och i övriga fall till införingen i registret.

Tidningskungörande skall enligt förslaget förbehållas i huvudsak uppgifter om ekonomiska förhållanden, t.ex. uppgifter om aktiekapitals storlek och storleken av inbetalat belopp, samt uppgifter om firma, föremål för verksamheten, styrelse, firmatecknare och tidpunkt för första införing i registret. I det vid promemorian fogade förslaget till ändring i lagen om ekonomiska föreningar föreskrivs tidningskungörande för sådana registrerade uppgifter som avser föreningens firma, ändamål, styrelse och firmateckning eller som rör föreningens upplösning, likvidation eller fusion.

Övervägandena bakom förslaget kan sammanfattas på följande sätt. Det här aktuella rättsområdet rymmer vitt skilda företagsformer från företag med verksamhet och intressentområde som innesluter hela landet till mycket små företag med uteslutande lokal karaktär. Inom samma företagsform återfinns företag av mycket olika omfattning. Även om den valda företagsformen naturligtvis ofta ger god ledning för att bedöma omfattningen av det geografiska intressentområdet, ter det sig ändå angeläget och naturligt att officiella uppgifter om företag av olika former skall stå att finna på så långt möjligt likartat sätt. Näringsverksamhet bedrivs också ofta successivt i olika företagsformer. Kungörande i fråga om de olika företagsformerna bör därför ske i enhetliga former. Målgruppen vid kungörande är personer vilkas

ekonomiska intressen vid något tillfälle berörs av företaget. Den är med det redovisade enhetliga synsättet att se som nationell och kan bedömas visa en avsevärd informationssökande aktivitet. Registrerade uppgifter har sådan karaktär att enskild uppgift har mindre värde fristående, mera som ett led i den totalbild av företaget som registret ger. Med denna bedömning av målgruppen och registeruppgifterna skulle kungörandet i och för sig kunna begränsas till införing i register under förutsättning att registreringsmyndigheterna dimensioneras för att kunna lämna en större mängd upplysningar om registrens innehåll än f.n. Främst med hänsyn till att registeruppgifterna nu är fördelade på olika slags register och på både centrala och regionala register talar emellertid praktiska skäl för att utöver det passiva kungörandet genom införing i register bibehålla också ett aktivt kungörande i tidning. Detta bör ske i ett samlat organ för hela landet, Post- och Inrikes Tidningar, som här kan ses också som en specialpublikation. Kungörelsematerialet förutsätts få en överskådlig redigering som gagnar lokal/regional läsning. Ett lokalt tidningskungörande kan inte därutöver bedömas ge en sådan förstärkning av målgruppens möjlighet till information som på ett rimligt sätt skulle svara mot den kostnadsökning som är förenad med att ha ortstidning som obligatorisk kungörandeform.

Förslaget att slopa ortstidningskungörande har godtagits av både registermyndigheter och företrädare för näringslivet. För ett bibehållande av visst kungörande i ortstidning när det gäller uppgifter ur handels- och föreningsregister uttalar sig dock tre länsstyrelser. En av dessa förordar att i stället kungörandet i Post- och Inrikes Tidningar slopas. Mot förslaget i dess helhet uttalar sig NSI och företrädare för pressen. Dessa finner promemorians målgruppsbestämning vara alltför snäv och vill till målgruppens intresseområde räkna kontroll för undvikande av förväxlingsbara konkurrerande firmanamn, nyhetsvärdet i lokala personnamn i registeruppgifter och det allmänna intresse som följer av den pågående strukturomvandlingen och demokratiseringsprocessen inom näringsliv och arbetsmarknad. Förslaget att undanta vissa registeruppgifter från aktivt tidningskungörande avstyrks av bl.a. företrädare för näringslivet. Som särskilt viktiga nämns uppgifter om juridisk persons säte och adress samt uppgift om räkenskapsår.

Remissutfallet ger enligt min mening stöd för att kungörande enligt förslaget skulle ge tillfredsställande möjlighet till information för den målgrupp till vilken kungörandet i de nu aktuella fallen i första hand vänder sig. Självfallet kan registrerad uppgift, vid sidan om det ekonomiskt betingade intresse som främst kännetecknar målgruppen, även vara av mera allmänt intresse, t.ex. för belysande av utvecklingen inom näringsliv och arbetsmarknad lokalt och regionalt. Också ett intresse av denna art skulle emellertid enligt min mening bli tillgodosett genom kungörande i enlighet med förslaget. I en sådan vidare intressentgrupp

kan förväntas finnas en viss grad av informationssökande aktivitet, som kan inriktas på Post- och Inrikes Tidningar i dess planerade, mer lättillgängliga utformning. Uppgifter av utpräglad allmänt intresse torde f.ö. vara garanterade spridning som nyhetsmaterial i dagspressen. Post- och Inrikes Tidningar är väl lämpad som upplysningskälla för dagspressens sekundärinformation. Jag ansluter mig därför till promemorians av flertalet remissinstanser godtagna bedömning att ett obligatoriskt ortstidningskungörande härutöver inte skulle tillföra kungörandet en mot kostnaden svarande ökad effektivitet. Genom kungörandelagens allmänna regel om stödjande kungörande finns emellertid möjlighet för registermyndighet att i en utsträckning, som bedöms ekonomiskt rimlig, sörja för lokal/regional spridning av registeruppgift i ortstidning.

De registeruppgifter som kungörs i ortstidning kan givetvis vara av intresse även för arbetstagarna inom det företag som uppgifterna avser. Genom den nyligen antagna lagen (1976:580) om medbestämmanderätt i arbetslivet har dessa tillförsäkrats i princip fullständig tillgång till information av betydelse för verksamheten. Genom den överenskommelse om ekonomikommitté och arbetstagarkonsulter som år 1975 ingåtts mellan SAF, LO och Privattjänstemannakartellen har arbetstagarna fått ytterligare möjlighet till insyn i det enskilda företagets ekonomiska förhållanden. Vad jag har sagt nu innefattar enligt min mening garantier för att berörda arbetstagare på ett effektivt sätt nås av den information som är av intresse för dem.

Jag föreslår alltså att promemorieförslaget i fråga om obligatorisk kungörandeform genomförs och att, som en naturlig följd därav, den presumption, som nu i vissa fall är knuten till kungörande i lokal tidning, i stället knyts till kungörande i Post- och Inrikes Tidningar.

När det sedan gäller frågan i vilken utsträckning registeruppgifter skall kungöras vill jag framhålla att undantag från tidningskungörande bör förekomma bara i den mån därav inte uppkommer nämnvärt ökad belastning för registreringsmyndigheterna genom förfrågningar. Undantagna uppgifter bör alltså inte ha central betydelse för målgruppen. De bör samtidigt, för att motivera undantag inom den generella lösningen, dra någon beaktansvärd kostnad vid tidningskungörande.

Mest frekvent förekommande och följaktligen kostnadsdragande vid tidningskungörande är sådana uppgifter som ingår i den inledande registreringen. Promemorians förslag till undantag bland hithörande uppgifter om ekonomisk förening har avstyrkts av företrädare för näringslivet och av PRV. Även jag anser skälen för att fullfölja promemorians förslag i denna del inte vara tillräckligt starka. Promemorians gränsdragning sammanställd med remissinstansernas synpunkter ger heller inte nämnvärt utrymme för undantag beträffande grund-

läggande registeruppgifter av annat slag i andra företagsformer. När det gäller andra registrerade uppgifter än inledande är att märka att sådana uppgifter till skillnad från de inledande har en förhållandevis låg frekvens och inte obligatoriskt förekommer i varje företag inom någon företagsform. Fördelarna med en särlösning för uppgifter av sådan karaktär uppväger enligt min mening inte de nackdelar i form av osäkerhet om rättsläget och registerförfrågningar för säkerhets skull som kan vara förenade med en undantagslösning. Jag anser det därför inte motiverat att föreslå någon ändring i fråga om vilka registrerade uppgifter som skall kungöras i tidning.

I enlighet med nu redovisade överväganden har utformats förslag till ändring i

104 och 105 §§ lagen (1951: 308) om ekonomiska föreningar,

89 § lagen (1955: 416) om sparbanker,

5 § lagen (1956: 216) om jordbrukskasserörelsen,

18 och 19 §§ handelsregisterlagen (1974: 157).

Frågan i vad mån övervägandena föranleder motsvarande ändring i föreskrifter inom området för regeringens normgivningskompetens får tas upp i ett senare sammanhang.

De särskilda bestämmelserna i lagen om ekonomiska föreningar

72 § Om förening saknar till registret anmäld behörig styrelse kan därav uppkomma skyldighet för föreningen att träda i likvidation. I denna paragraf behandlas i tredje stycket rättens handläggning av ärende om tvångslikvidation på sådan grund. Rätten skall kalla föreningen samt föreningsmedlemmar och borgenärer att inställa sig vid rättens prövning av frågan. Kallelsen skall delges föreningen, om det är möjligt, och kungöras. Kungörandeform är allmänna tidningarna och tidning inom den ort där föreningens styrelse skall ha sitt säte. Kallads utevaro är inte hinder för rättens prövning och avgörande.

Motsvarande situation och förfarande regleras – som har berörts tidigare – i 137 § lagen (1948:433) om försäkringsrörelse. De skäl som har anförts för ändring i det sammanhanget gör sig gällande också beträffande den situation varom nu är fråga. Jag förordar därför i överensstämmelse med promemoriaförslaget att 72 § lagen ändras så att Post- och Inrikes Tidningar blir enda obligatoriska kungörandeform.

74 § I denna paragraf behandlas registreringsmyndighetens förfarande när under tio år inte har kommit in någon anmälan till föreningsregistret om en viss förening och det finns anledning anta att föreningen har upphört med sin verksamhet. I första hand skall myndigheten förhöra sig om föreningens bestånd genom skrivelse till

föreningen eller på annat lämpligt sätt. Om därvid inte visas att föreningen består, skall föreningen genom kungörelse anmanas att inom viss tid låta höra av sig. Har vid fristens utgång alltså inte visats att föreningen består, skall den anses upplöst och avföras ur registret. Föreligger tillförlitliga upplysningar om att föreningens verksamhet har upphört, får myndigheten utan kungörelseförfarande genast förklara föreningen upplöst och avföra den.

I 17 § handelsregisterlagen (1974:157) föreskrivs ett motsvarande förfarande i fråga om registrerad näringsidkare, som inte under tio år har kommit in med anmälan till handelsregistret och som kan antas ha upphört med sin verksamhet. Föreligger tillförlitliga upplysningar om att verksamheten har upphört, skall näringsidkaren genast avföras ur registret. I annat fall är förstahandsåtgärden enligt detta lagrum att på lämpligt sätt inhämta upplysning huruvida näringsidkaren har upphört med sin verksamhet och inte ämnar återuppta den. Om därigenom inte visas att verksamheten fortfarande bedrivs, är föreskrivet enahanda kungörandeförfarande som i 74 § föreningslagen.

Föreskrivna kungörandeformer är i såväl föreningslagen som handelsregisterlagen allmänna tidningarna och viss lokal tidning.

I promemorian har som obligatorisk kungörandeform för fall av dessa slag föreslagits Post- och Inrikes Tidningar. Förslaget har allmänt godtagits i remissbehandlingen. En länsstyrelse har dock uttalat sig för att ortstidningskungörandet bibehålls i förenings- och handelsregisterlagarna.

I 13 kap. 18 § aktiebolagslagen (1975:1385), som den 1 januari 1977 ersätter motsvarande regel i 173 a § lagen (1944:705) om aktiebolag, har regleringen av undersökningsförfarandet i de nu aktuella fallen inskränkts till en föreskrift för registreringsmyndigheten att på lämpligt sätt undersöka huruvida verksamheten har upphört. I anslutning till denna bestämmelse uttalade föredraganden (prop. 1975:103 s. 516) att registreringsmyndigheten förutsätts vidta med hänsyn till omständigheterna lämpliga åtgärder, såsom skriftliga förelägganden, för att försöka utröna huruvida bolaget äger bestånd eller inte.

Redan det allmänna intresset av enhetlig reglering av ensartade situationer i olika lagar talar enligt min mening för att samma lösning väljs för alla de nu aktuella lagrummen. Enligt vad jag har inhämtat har dessutom den hittillsvarande detaljerade regleringen av myndighets undersökning framför allt för handelsregistrens del visat sig vara onödigt stel och i många fall föranlett ett kostsamt kungörande utan motsvarande vinster i fråga om utredning eller spridningseffektivitet. Jag föreslår därför att den förenklade reglering som har beslutats för aktiebolagsregistrets vidkommande får slå igenom också för förenings- och handelsregistrens del. En sådan förenklad reglering utesluter självfallet inte att registreringsmyndighet använder ett kungörandeför-

farande sådant som det nu föreskrivna när det bedöms vara påkallat av omständigheterna i särskilt fall.

I 13 kap. 18 § aktiebolagslagen ges en särskild regel om efterföljande likvidationsåtgärder. En däremot svarande reglering finns redan i 92 § andra stycket föreningslagen, varför någon lagstiftningsåtgärd i detta hänseende i föreningslagen nu inte är påkallad. Åtgärder som behövs för att bringa den nu föreliggande avgiftsfriheten för återregistrering av firma, som har avförts ur handelsregister utan att så bort ske, i överensstämmelse med den nu föreslagna regleringen i handelsregisterlagen av undersökningen ligger inom regeringens normgivningskompetens.

97 § Ändringen motsvarar, utöver en redaktionell jämkning, ändringen i 11 § preskriptionsförordningen och har behandlats i samband med denna (se avsnitt 8.21).

104 och 105 §§ Ändringarna har behandlats i den inledande framställningen vid denna lag.

8.39 Förslaget till lag om ändring i lagen (1948:218) om sambruksföreningar

Enligt övergångsbestämmelserna till lagen (1975:417) om sambruksföreningar skall 1948 års lag om sambruksföreningar fortfarande tillämpas på sambruksförening som är registrerad enligt den lagen. Kungörandet enligt förevarande paragraf syftar till att bereda föreningen och dess medlemmar samt borgenärer tillfälle att yttra sig över ifrågasatt skyldighet för föreningen att träda i likvidation. I enlighet med de överväganden som jag har redovisat i anslutning till 137 § lagen (1948:433) om försäkringsrörelse (avsnitt 8.36) bör obligatorisk form för kungörande i denna typsituation vara Post- och Inrikes Tidningar. Paragrafen har ändrats i enlighet härmed.

8.40 och 41 Förslagen till lagar om ändring i rusdrycksförsäljningslagen (1954: 521) och ölförsäljningslagen (1961:159)

I 62 § rusdrycksförsäljningslagen och i 30 § ölförsäljningslagen behandlas vissa beslut om utskänkningstillstånd. Tillkännagivande av sådant beslut bildar utgångspunkt för besvärstid. Enligt gällande regler kungörs beslut om viss årsutskänkning av rusdrycker i en eller flera ortstidningar och motsvarande beslut när det gäller öl genom anslag hos länsstyrelsen.

Frågor om meddelade utskänkningstillstånd har sådant allmänt intresse att de på lämpligt sätt bör bringas till allmänhetens kännedom.

Den nu i fråga om tillstånd till ölutskänkning föreskrivna formen anslag bör ersättas med den effektivare formen kungörande i ortstidning, som redan gäller i fråga om tillstånd till utskänkning av rusdrycker. För kungörandet bör i båda fallen gälla den breda principen. När kungörandet skall anses ha skett och besvärstiden börjar löpa blir att bedöma enligt 5 § kungörandelagen, som blir tillämplig i båda fallen. Ändringarna i de nu aktuella lagarna har gjorts mot bakgrund av det nu anförda. De inrymmer dessutom ett formellt slopande av de särskilda föreskrifterna om att tidpunkten när besvärstiden börjar löpa skall framgå av kungörelsens innehåll. De ersätts i sak av den motsvarande generella regeln i kungörandelagen. I 30 § ölförsäljningslagen görs dessutom en formell jämkning.

8.42 Förslaget till lag om ändring i lagen (1955:183) om bankrörelse

35 §, 47 § 2 mom., 143, 161, 172 och 173 §§ Ändringarna är väsentligen av formell natur och innebär en anpassning till kungörandelagens terminologi. Bestämmelserna i 3 § kungörandelagen skall inte tillämpas på kungörande enligt 35 och 143 §§.

47 § 1 mom. och 48 § Ändringarna motsvarar ändringen i 11 § preskriptionsförordningen. De har behandlats i samband med nämnda ändring (se avsnitt 8.21).

8.43 Förslaget till lag om ändring i lagen (1955:416) om sparbanker

Ändringarna i 89 § sparbankslagen motsvarar ändringarna i 104 och 105 §§ lagen (1951:308) om ekonomiska föreningar och har behandlats i samband med dessa senare (se avsnitt 8.38).

8.44 Förslaget till lag om ändring i lagen (1956:216) om jordbrukskassereörelsen

5 § Ändringen motsvarar, utöver en redaktionell jämkning, ändringen i 104 § lagen (1951:308) om ekonomiska föreningar och har behandlats i samband med denna.

87 § 2 mom. I denna paragraf behandlas fusion inom jordbrukskassereörelsen. Prövning av fråga om tillstånd till verkställande av fusionsavtal ankommer på tillsynsmyndigheten. Till skillnad från motsvarande tillståndsärenden i föreningslagen och andra lagar, som jag har berört i samband med ändringen i preskriptionsförordningen, är här inte föreskrivet något kungörande under pågående handläggning hos den prövande myndigheten. I stället skall myndighetens beslut kungöras, om det innebär

att tillstånd meddelas. Nuvarande kungörandeformer är allmänna tidningarna och en eller, om det finns påkallat, två eller flera tidningar med allmän spridning inom berörda kassors verksamhetsområden.

Jag ansluter mig till promemorians av remissinstanserna godtagna bedömning att det obligatoriska ortstidningskungörandet bör slopas. Ändringen innebär därutöver en formell anpassning till kungörandelagens terminologi samt en redaktionell jämkning.

8.45 Förslaget till lag om ändring i namnlagen (1963:521)

Den ändring jag föreslår i namnlagen är formell och innebär en anpassning till kungörandelagens terminologi. Frågan om ändring i övriga regler om hithörande kungörande, vilka är infogade i namnförordningen (1963:528), ankommer på regeringen och torde få tas upp i ett senare sammanhang.

8.46 Förslaget till lag om ändring i lagen (1963:537) om gravrätt m.m.

Råder uppenbar vanvård på gravplats kan upplåtaren enligt 10 § gravrättslagen förelägga gravrättsinnehavaren att sätta gravplatsen i stand. Efterkommes ej föreläggandet inom ett år, kan upplåtaren förklara gravrätten förverkad. I föreläggandet skall innefattas erinran härom. Föreläggande för gravrättsinnehavare, som är okänd till namn eller vistelseort, skall kungöras i allmänna tidningarna och tidning inom orten. Tiden för kungörandet bildar utgångspunkt för ettårsfristen.

Nuvarande kungörandeformer bör enligt min mening bibehållas. Ändringen i 10 § innebär, utöver en formell anpassning till kungörandelagens terminologi och en redaktionell jämkning, att den breda ortstidningsprincipen slås fast och att den dag då fristiden börjar löpa blir att bestämma enligt kungörandelagens regel om när kungörandet skall anses ha skett.

8.47 Förslaget till lag om ändring i rennäringslagen (1971:437)

Bestämmelserna i 100 § är en motsvarighet i fråga om länsstyrelses, lantbruksnämnds och lantbruksstyrelsens beslut enligt rennäringslagen till den bestämmelse som jag har berört i förslaget till lag om ändring i lagen (1960:130) om fiskevårdsområden (se avsnitt 8.15). Till skillnad från vad som är fallet i fiskevårdsområdeslagen ryms under bestämmelsen i den lag som jag behandlar nu bl.a. vissa beslut till allmän efterrättelse, vilka dessutom faller under regleringen i 12 § andra stycket förvaltningslagen. Beslut enligt rennäringslagen skall i sin helhet hållas tillgängligt hos samebyns styrelse och kungörelse innehålla meddelande därom.

Kungörandet syftar självfallet här som i andra fall till att sprida meddelandet till hela målgruppen. För att i kungörandelagens termer ge uttryck för spridningsambitionen bör enligt min mening den breda ortstidningsprincipen slås fast. Ändringen i formfrågan har denna innebörd.

När det gäller tidpunkten för kungörandets verkan i besvärshänseende saknas enligt min mening anledning att här frånga den lösning som har tillämpats i andra liknande regler, t.ex. i 15 § lagen om fiskevårdsområden (jfr även vad som har anförts beträffande den föreslagna ändringen i 12 § andra stycket förvaltningslagen). Bestämmelsen i 100 § sista meningen har utformats i enlighet härmed.

Av skäl som jag har nämnt tidigare (se avsnitt 8.15) har vidare den särskilda kostnadsregeln slopats.

8.48 Förslaget till lag om ändring i lagen (1967:420) om flyttning av fordon i vissa fall

Enligt 6 § skall den myndighet som har verkställt flyttning av fordon genom kungörelse i tidning inom orten eller på annat lämpligt sätt underrätta ägare, som inte har kunnat anträffas, om flyttning av hans fordon till särskild uppställningsplats.

Målgruppen för kungörandet är typiskt sett lokal och ortstidning – med annat lämpligt sätt som subsidiärt alternativ – väl anpassat till reformens grundtankar. Den föreslagna ändringen innebär att kungörande i ortstidning skall ske enligt den breda principen.

Lagförslaget utgår från paragrafens lydelse enligt ändring, som beräknas ha satts i kraft före den tidpunkt, som föreslås för ikraftträdande i detta ärende.

8.49 Förslaget till lag om ändring i patentlagen (1967:837)

I 71 § föreskrivs ett särskilt förfarande för fall när patenthavare som inte har hemvist i Sverige skall delges vissa handlingar i mål och ärenden rörande patent och i patentregistret inte finns antecknat behörigt ombud och inte heller patenthavarens fullständiga adress. Delgivningen sker genom att den handling som skall delges anslås i patentmyndighetens lokal och kungörelse om delgivningen införs i allmänna tidningarna.

I promemorian har förslagits att förfarandet anpassas till delgivningslagens (1970:428) motsvarande regel, dock att kungörelsen skall införas i specialpublikation som utges av registreringsmyndigheten, jfr 53 § patentkungörelsen (1967:838). Förslaget har godtagits av PRV och övriga remissinstanser.

Ändringen i 71 § innebär att, i överensstämmelse med promemoriaförslaget, handlingen skall hållas tillgänglig hos registreringsmyndigheten och att meddelande därom och om handlingens

huvudsakliga innehåll skall kungöras. Regleringen av formen för kungörandet bör – liksom motsvarande i fråga om övrigt kungörande enligt patentlagen – ske i patentkungörelsen (1967:838). Som har nämnts nyss bör kungörelsen tas in i den specialpublikation som ges ut av PRV. Den nya regel om när delgivningen skall anses ha skett, som innefattas i ändringen, anknyter till den kungörandeform som föreskrivs i patentkungörelsen.

I övrigt har gjorts vissa ändringar av formell karaktär i lagen.

8.50 Förslaget till lag om ändring i miljöskyddslagen (1969:387)

Koncessionsnämnden för miljöskydd skall bereda den, som kan beröras av miljöfarlig verksamhet, tillfälle att yttra sig över ansökan hos nämnden om tillstånd till sådan verksamhet. Nämnden skall kalla parterna till sammanträde och besiktning om det inte är uppenbart obehövligt. Kallelsen skall ske genom kungörelse i en eller flera ortstidningar eller på annat lämpligt sätt. Enligt miljöskyddskungörelsen (1969:388) kan som alternativ till tidningsannonsering användas underrättelse i rekommenderat brev, om intressentkretsen är bestämd till viss eller vissa personer eller företag. Samma regler gäller enligt miljöskyddskungörelsen vid handläggning av dispensärende hos naturvårdsverket eller länsstyrelse.

I promemorian föreslås att nuvarande i första hand föreskrivna kungörandeform bibehålls och att ortstidningskungörandet sker efter den breda principen. Förslaget har tillstyrkts av naturvårdsverket. Koncessionsnämnden har upplyst att nämnden redan tillämpar den breda principen. Även jag biträder förslaget. Ändringen har utformats i enlighet därmed.

8.51 och 52 Förslagen till lagar om ändring i mönsterskyddslagen (1970:485) och växtförädlarrättslagen (1971:392)

Ändringarna motsvarar ändringen i 71 § patentlagen (1967:837), som jag har behandlat i avsnitt 8.49. Den närmare regleringen av kungörandeform bör i dessa fall liksom i fråga om patentlagen ske i tillämpningsförfattning.

8.53 Förslaget till lag om ändring i lagen (1964:731) om trafiknämnder

Underrättelse om val till trafiknämnd skall ofördröjligen sändas till länsstyrelsen för att tas in i länskungörelserna.

Den föreslagna ändringen, som innebär att kungörande i länskungörelserna utgår som kungörandeform och att ifrågavarande uppgifter i stället samlas och hålls tillgängliga i förteckning hos länsstyrelsen

grundas på överväganden av samma natur som dem jag har redovisat till förslaget om ändring i 3 kap. 14 § vattenlagen (avsnitt 8.17).

8.54 Förslaget till lag om ändring i förordningen (1940:910) angående yrkesmässig automobiltrafik m.m.

Inledningsvis vill jag beröra bestämmelsen i 21 § 2 mom., som föreskriver att länsstyrelses beslut, som innebär begränsning av beställningstrafiktillstånds verkan utanför visst samhälle eller annat område, skall tas in i ortstidning. Den nuvarande formuleringen kommer med tillämpning av kungörandelagen att innebära att den breda ortstidningsprincipen gäller. Enligt min mening är detta en lämplig ordning. Jag föreslår därför ingen ändring i denna paragraf.

9 § 1 mom. Ansökan om länsstyrelses eller trafiknämnds tillstånd till beställningstrafik eller ansökan om uthyrningsrörelse i vissa fall skall tillkännages i på förhand bestämd tidning. Till grundbestämmelsen i 9 § 1 mom. hänvisas i 9 § 3 mom. och 32 § 2 mom. Av 9 § 1 och 3 mom. följer att målgruppen utgörs av trafikföretag, sammanslutningar av utövare av yrkesmässig trafik samt andra inom länet eller kommunen vilka ärendet kan angå.

I promemorian föreslås i denna del att tidningskungörandet slopas. Enligt promemorian finns grundad anledning anta att behöriga branschintressen tillvaratas genom sådana sammanslutningar som angivits i författningen och att yttranden bör inhämtas direkt från dessa.

Förslaget har vid remissbehandlingen mött invändningar från flera håll. Fyra länsstyrelser samt NSI och företrädare för pressen avstyrker förslaget. En länsstyrelse uttalar tveksamhet. Från NSI och presshåll bedöms hithörande ansökningar vara av sådant intresse, att de bör kungöras i ortstidning enligt den breda principen. Av de avstyrkande länsstyrelserna påpekar en att kungörelserna enligt vad länsstyrelsen har sig bekant studeras flitigt samt att kungörandet dessutom är administrativt betydligt smidigare än remiss i varje ärende till organisationerna. Två länsstyrelser understryker att också inom angivna branschorganisationer kan föreligga motstridiga intressen. Två andra ser det som principiellt betänkligt att begränsa beslutsunderlaget till yttranden endast från branschorganisationer. En länsstyrelse uttalar tveksamhet i frågan om kungörandet har sådan betydelse att det bör bibehållas men ser avsevärt större anledning att kungöra ansökningarna än de senare fattade besluten.

Också för egen del anser jag att det kungörande, som nu är föreskrivet, fyller en funktion genom att ge skilda intressenter inom en organisation och utanför branschorganisationerna möjlighet att göra

sig hörda i ärendet. Tidningskungörandet bör därför behållas. Som har påpekats av flera remissinstanser framstår det som motiverat att tillgodose spridningen inom målgruppen genom att kungörandet breddas till den breda ortstidningsprincipen. Jag föreslår ändring av denna innebörd.

Jag föreslår vidare sådan ändring att den särskilda kostnadsregeln slopas. En sådan regel bör, som jag redan tidigare har utvecklat (se avsnitt 8.15), inte i fortsättningen ingå i författning av lags natur.

15 § och 44 § 2 mom. Beslut i sådana ärenden, som jag har behandlat i anslutning till 9 §, och beslut om indelning i lokalområde m. m. skall enligt 44 § 2 mom. kungöras genom anslag i myndighetens lokal. Anslagskungörandet bildar utgångspunkt för besvärstid.

I promemorian har föreslagits att sådant kungörande som det nu är fråga om i stället skall ske i ortstidning. Förslaget har kritiserats av två länsstyrelser som anser att det är tillräckligt att de som har yttrat sig i ärendet delges beslutet. En av dem anser att dessutom anslagskungörandet bör bestå och påpekar att anslag av dessa beslut – på samma sätt som anslag av detaljplaner och tomtindelningar som har fastställts – har funktionen att bilda formell utgångspunkt för besvärstid.

Jag anser att upplysning om nu åsyftade tillståndsbeslut är av intresse inte bara för sökanden och för dem som har yttrat sig i ärendet utan också mera allmänt för invånare i det område där trafiken skall utövas. Lämplig form för sådant tillkännagivande är enligt min uppfattning tidningskungörande, däremot inte anslag. Hithörande frågor ligger heller inte inom anslagets avsedda användningsområde, för vilket jag redan tidigare har redogjort i mina allmänna överväganden. Ändringen i 44 § 2 mom. innebär i enlighet med denna ståndpunkt att anslagskungörandet slopas och ersätts med kungörande i ortstidning. Besvärstiden löper från dagen då kungörandet i ortstidning har skett med tillämpning av regeln därom i kungörandelagen.

Föreskriften att kungörandet bör ske inom fem dagar står inte i god överensstämmelse med föreskriften om kungörande i ortstidning, som med tillämpning av 3 § kungörandelagen kan föranleda användande av tidning med så gles utgivning som en gång i veckan. Föreskriften bör utgå. Självfallet bör emellertid i denna som i andra kungörandesituationer kungörandet bringas till verkställighet så snart det är möjligt.

Ändringen i 44 § 2 mom. första stycket är av redaktionell natur och hänger samman med att beslut av länsrätt eller kammarrätt inte längre meddelas med stöd av förordningen.

Ändringen i 15 § 2 mom. följer av ändringen i 44 § 2 mom.

Härutöver har i ett flertal paragrafer gjorts formella ändringar.

8.55 Förslaget till lag om ändring i expropriationslagen (1972:719)

Till sammanträde för fördelning av expropriationsersättning skall kallas fastighetsägaren, annan sakägare och kända panträttshavare. Föreligger särskilda skäl, skall sammanträdet också kungöras. Kungörandeformer är Post- och Inrikes Tidningar och tidning inom orten.

Ändringen har samma innebörd som ändringen i 9 kap. 25 § vattenlagen (1918:523). Jag hänvisar till vad jag har uttalat om den sist nämnda ändringen (se avsnitt 8.17).

8.56 Förslaget till lag om ändring i handelsregisterlagen (1974:157)

17 § Ändringen motsvarar ändringen i 74 § lagen (1951:308) om ekonomiska föreningar och har behandlats i samband med denna (se avsnitt 8.38).

18 och 19 §§ Ändringarna motsvarar ändringarna i 104 och 105 §§ lagen (1951:308) om ekonomiska föreningar och har behandlats i samband med dessa.

8.57 Förslaget till lag om ändring i gruvlagen (1974:342)

Post- och Inrikes Tidningar och tidning inom orten är föreskrivna former för kungörande i fråga om utfärdad mutesedel (2 kap. 14 §), tid och plats för första sammanträde för utmålsförrättning (4 kap. 17 §) eller för förrättning för ändring av utmål (4 kap. 39 §) samt kallelse på delägare utan känt namn och adress till stämma för samägt utmål (8 kap. 4 §). Bestämmelsen i 4 kap. 39 § är utformad som en hänvisning till övriga regler i 4 kap.

Formerna för kungörande i gruvlagen är väl lämpade för området och bör bestå. Ortstidningskungörandet bör emellertid ske enligt den breda principen. Ändringarna i lagen är av formell karaktär.

8.58 Förslaget till lag om ändring i aktiebolagslagen (1975:1385)

2 kap. 11 §, 4 kap. 7 och 17 §§, 5 kap. 6 § och 14 kap. 10 § Ändringarna innebär att det läggs i styrelsens hand att besluta ortstidningskungörandets omfattning och inriktning. Detta innebär, att 3 § kungörandelagen inte skall tillämpas.

6 kap. 6 § Ändringen är en motsvarighet till ändringen i 11 § preskriptionsförordningen och har behandlats i samband med denna (se avsnitt 8.21).

13 kap. 5 § Ändringen svarar mot ändringen i 72 § lagen (1951:308) om ekonomiska föreningar och har behandlats i samband med denna (se avsnitt 8.38).

18 kap. 3 § Ändringen är redaktionell och uttryck för synsättet, närmare utvecklat i min inledande behandling av lagen om ekonomiska föreningar (avsnitt 8.38), att också registrering är en form för kungörande.

8.59 Förslaget till lag om ändring i lagen (1970:596) om förenklad aktiehantering

Ändringarna är i huvudsak av formell natur. I fråga om bredden av den föreskrivna lokaltidningsannonseringen bör bolagets styrelse ha möjlighet att besluta vilken eller vilka ortstidningar som skall användas för kungörandet. Självfallet bör tidningsvalet i första hand inriktas på den ort där styrelsen har sitt säte.

8.60 Förslaget till lag om ändring i aktiefondslagen (1974:931)

Enligt 41 § aktiefondslagen skall överlåtande fondbolag offentliggöra att bolagets aktiefondsverksamhet skall överlåtas till annat fondbolag eller att förvaltningen av aktiefond skall övergå till förvaringsbank. Motsvarande skyldighet gäller enligt hänvisning i 42 § för förvaringsbank som har träffat överenskommelse om överlåtelse av fondförvaltning till annat fondbolag eller beslutat att upplösa fonden. Förvaringsbank skall dessutom kungöra när och på vilket sätt utskiftat belopp hålls tillgängligt för lyftning. Fondbolagets kungörande enligt 41 § utgör utgångspunkt för beräkning av den tid efter vilken bolaget får upphöra med aktiefondsverksamheten. Som form för kungörande har föreskrivits allmänna tidningarna och tidning inom den ort där bolagets styrelse har sitt säte.

Målgruppen utgörs typiskt sett av fondandelsägarna. Med beaktande av verksamhetens art måste målgruppen betecknas som nationell. Obligatorisk kungörandeform bör därför vara Post- och Inrikes Tidningar. Den föreslagna lagändringen innebär, utöver en formell anpassning till kungörandelagens terminologi, att ortstidningskungörande inte längre blir obligatoriskt.

8.61 Förslaget till lag om ändring i vallagen (1972:620)

4 kap. 10 och 21 §§ och 15 kap. 4 § I dessa bestämmelser, vilka rör utställande av röstlängd och underrättelse om den fortsatta proceduren med anledning av anförda besvär över valförrättning, är som mått på

spridningen för föreskrivet tidningskungörande angivet "samtliga dagstidningar som har en spridning av någon betydenhet". Ändringen innebär att bestämmelserna ansluts till den breda ortstidningsprincipen. Kungörandelagen blir tillämplig. Som stödjande kungörandeform torde aktualiseras kungörande i sådana ortstidningar inom området, som på grund av sin ringa spridning inte faller inom den breda principen.

3 kap. 3 § Länsstyrelsens beslut om indelning i valdistrikt skall kungöras. Kungörandeform är nu inte föreskriven. Genom ändringen anges ortstidning inom valdistrikten som obligatorisk form. Kungörandelagen blir tillämplig på kungörandet.

5 kap. 8 § För att registrerad partibeteckning skall åtnjuta skydd vid val skall partiet hos centrala valmyndigheten anmäla kandidater. Anmälan skall göras inom tid som centrala valmyndigheten bestämmer inför varje val. Sådant beslut skall enligt gällande bestämmelser kungöras i Post- och Inrikes Tidningar.

I remissyttrande över promemorieförslaget, som inte innehåller något förslag om ändring i denna paragraf, har kammarrätten i Göteborg förordat att kungörandet ersätts med underrättelse direkt till berörda partier, som enligt kammarrättens påpekande finns i förhållandevis begränsat antal. För egen del delar jag kammarrättens mening så till vida att redan registrerade partier bör få direkt underrättelse om innehållet i valmyndighetens beslut. Emellertid är beslutet av betydelse även för parti som ännu inte har begärt registrering av partibeteckning. Behov finns därför av det kungörande som är föreskrivet.

Genom ändringen införs skyldighet att underrätta registrerade partier om den beslutade tidpunkten.

14 kap. 1 § Länsstyrelsen skall kungöra tid och plats för röstsammanräkning. Kungörandeformer är anslag hos länsstyrelsen och på kommunernas anslagstavlor samt lokala tidningar. För tidningskungörandet är föreskriven samma spridningsnivå som i 4 kap. 10 §. I promemorian föreslås att kungörandet på länsstyrelsens anslagstavla slopas. Förslaget har under remissbehandlingen godtagits med undantag för avstyrkande från länsstyrelsen i Stockholm, som påpekar att anslag är en föga arbetskrävande form och fyller den funktionen att allmänheten, som kommer till länsstyrelsen, snabbt ser var sammanräkningen äger rum.

För egen del kan jag inte anse att länsstyrelsens synpunkter har sådan tyngd att de motiverar anslag hos länsstyrelsen som obligatorisk form. Ändringen innebär i enlighet härmed att tidningskungörande och anslag på kommunernas anslagstavlor blir de obligatoriska

formerna. För tidningskungörandet fastslås den breda ortstidningsprincipen. Anslag på egen anslagstavla, som kungörande länsstyrelse bedömer påkallat, kan ske enligt stödjanderegeln i kungörandelagen, som blir tillämplig i detta fall.

8.62 Förslaget till lag om ändring i lagen (1972:704) om kyrkofullmäktigval

Av ändringarna motsvarar 43 § ändringen i 14 kap. 1 § vallagen (1972:620) och 50 § ändringen i 15 kap. 4 § samma lag. Jag hänvisar till vad jag nyss har anfört om dessa ändringar i vallagen (avsnitt 8.61).

8.63 Förslaget till lag om ändring i lagen (1976:633) om kungörande av lagar och andra författningar

I lagen om kungörande av lagar och andra författningar regleras formerna för författningskungörande. Enligt 11 § skall utöver den allmänna regleringen också gälla sådan föreskrift i specialförfattning, som innebär att visst myndighetsbeslut av författningskaraktär skall föranleda kungörande på annat sätt än som följer av den allmänna regleringen. Vilka fall som åsyftas med regeln i 11 § kan illustreras med följande exempel. Länsstyrelse kan enligt 4 § lagen (1942:350) om fornminnen besluta särskilda föreskrifter som är påkallade för att bevara fast fornlämnings helgd. Sådant beslut skall enligt samma lagrum införas i en eller flera tidningar inom orten samt anslås på lämplig plats i fornlämningens närhet. (Se vidare författningsförslagen 64—68, vilka motsvarar författningsförslagen 3, 4, 6, 7 och 10 i prop. 1975/76:112.)

Som är fallet i det nämnda exemplet utsägs i hithörande föreskrifter vanligen – med varierande uttryckssätt, t.ex. en eller flera ortstidningar eller tidning inom orten – att kungörandet skall ske i ortstidning.

Av 1 § andra stycket kungörandelagen följer att hithörande kungörandesituationer faller utanför kungörandelagens tillämpningsområde. Jag delar emellertid det principiella synsätt, som kommit till uttryck i promemorian, att intresset av att sprida kännedom om en åtgärd är i princip detsamma om kungörandet rör en författning eller avser mera individuella beslut och åtgärder. I fall där ortstidningskungörande är föreskrivet i fråga om författning bör därför uppenbarligen den breda ortstidningsprincipen gälla. Ändringen har denna innebörd.

8.64—68 Förslagen till lagar om ändring i lagen (1914:451) om hingstbesiktningstvång, lagen (1918:399) om förbud mot utsläppande av tjur eller hingst å samfälld betesmark, lagen (1926:72) angående meddelande av förbud för barn att idka viss försäljning, lagen (1928:196) om galtbesiktningstvång och lagen (1942:350) om fornminnen

De ändringar som jag föreslår här innebär tekniska omformuleringar av redan gällande föreskrifter om tidningskungörande som ett led i författningskungörande. Genom dessa ändringar i förening med ändringen i lagen om kungörande av lagar och andra författningar (avsnitt 8.63) blir den breda ortstidningsprincipen att tillämpa på tidningskungörandet i här avsedda fall.

9 Hemställan

Jag hemställer att lagrådets yttrande inhämtas över förslagen till

1. lag om kungörande i mål och ärenden hos myndighet m. m.,
2. lag om ändring i giftermålsbalken,
3. lag om ändring i lagen (1898: 64 s. 10) om boskillnad,
4. lag om ändring i lagen (1904: 26 s. 1) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap,
5. lag om ändring i föräldrabalken,
6. lag om ändring i ärvdabalken,
7. lag om ändring i lagen (1963: 583) om avveckling av fideikommiss,
8. lag om ändring i lagen (1958: 52) om förlängning av tid för preskription av rätt till arv eller testamente,
9. lag om ändring i jordabalken,
10. lag om ändring i lagen (1932: 169) om uppläggande av nya fastighetsböcker,
11. lag om ändring i lagen (1938:159) om avlösning av avgälder från de till skatte försålda så kallade halländska kyrkohemmanen,
12. lag om ändring i lagen (1971:1037) om äganderättsutredning och legalisering,
13. lag om ändring i lagen (1973: 1084) om avveckling av vissa godmanskap för delägare i skifteslag,
14. lag om ändring i lagen (1933:269) om ägofred,
15. lag om ändring i lagen (1960:130) om fiskevårdsområden,
16. lag om ändring i lagen (1938:274) om rätt till jakt,
17. lag om ändring i vattenlagen (1918:523),
18. lag om ändring i lagen (1919:426) om flottning i allmän flottled,
19. lag om ändring i lagen (1915: 218) om avtal och andra rättshandlingar på förmögenhetsrättens område,

20. lag om ändring i förordningen (1845:50 s. 1) i avseende på handel om lösören, som köparen låter i säljarens vård kvarbliva,
21. lag om ändring i lagen (1862:10 s. 1) om kallelse på okända borgenärer,
22. lag om ändring i konkurslagen (1921:225),
23. lag om ändring i utsökningslagen (1877:31 s. 1),
24. lag om ändring i delgivningslagen (1970:428),
25. lag om ändring i lagsökningslagen (1946:808),
26. lag om ändring i förvaltningslagen (1971:290),
27. lag om ändring i lagen (1968:555) om rätt för utlännings och utländskt företag att idka näring här i riket,
28. lag om ändring i sjölagen (1891:35 s. 1),
29. lag om ändring i lagen (1907:15 s.1) angående avlösning av avgäld från avsöndrad lägenhet,
30. lag om ändring i lagen (1921:378) om ströängars indragande till kronan,
31. lag om ändring i lagen (1927:79) om rätt för borgenär till betalning ur ersättning på grund av brandförsäkringsavtal,
32. lag om ändring i lagen (1927:85) om dödande av förkommen handling,
33. lag om ändring i lagen (1934:437) för Sveriges riksbank,
34. lag om ändring i lagen (1918:163) med vissa bestämmelser om sjöfynd,
35. lag om ändring i lagen (1939:608) om enskilda vägar,
36. lag om ändring i lagen (1948:433) om försäkringsrörelse,
37. lag om ändring i lagen (1950:272) om rätt för utländsk försäkringsanstalt att driva försäkringsrörelse här i riket,
38. lag om ändring i lagen (1951:308) om ekonomiska föreningar,
39. lag om ändring i lagen (1948:218) om sambruksföreningar,
40. lag om ändring i rusdrycksförsäljningslagen (1954:521),
41. lag om ändring i ölförsäljningslagen (1961:159),
42. lag om ändring i lagen (1955:183) om bankrörelse,
43. lag om ändring i lagen (1955:416) om sparbanker,
44. lag om ändring i lagen (1956:216) om jordbrukskasserörelsen,
45. lag om ändring i namnlagen (1963:521),
46. lag om ändring i lagen (1963:537) om gravrätt m.m.,
47. lag om ändring i rennäringslagen (1971:437),
48. lag om ändring i lagen (1967:420) om flyttning av fordon i vissa fall,
49. lag om ändring i patentlagen (1967:837),
50. lag om ändring i miljöskyddslagen (1969:387),
51. lag om ändring i mönsterskyddslagen (1970:485),
52. lag om ändring i växtförädlarrättslagen (1971:392),
53. lag om ändring i lagen (1964:731) om trafiknämnder,

54. lag om ändring i förordningen (1940:910) angående yrkesmässig automobiltrafik m.m.,
55. lag om ändring i expropriationslagen (1972:719),
56. lag om ändring i handelsregisterlagen (1974:157),
57. lag om ändring i gruvlagen (1974:342),
58. lag om ändring i aktiebolagslagen (1975:1385),
59. lag om ändring i lagen (1970:596) om förenklad aktiehantering,
60. lag om ändring i aktiefondslagen (1974:931),
61. lag om ändring i vallagen (1972:620),
62. lag om ändring i lagen (1972: 704) om kyrkofullmäktigval,
63. lag om ändring i lagen (1976: 633) om kungörande av lagar och andra författningar,
64. lag om ändring i lagen (1914:451) om hingstbesiktningstvång,
65. lag om ändring i lagen (1918:399) om förbud mot utsläppande av tjur eller hingst å samfälld betesmark,
66. lag om ändring i lagen (1926: 72) angående meddelande av förbud för barn att idka viss försäljning,
67. lag om ändring i lagen (1928: 196) om galtbesiktningstvång,
68. lag om ändring i lagen (1942: 350) om fornminnen.

10 Beslut

Regeringen beslutar i enlighet med föredragandens hemställan.

Effektivare kungörande

Innehåll

1	Inledning.....	229
2	Huvuddragen i nuvarande ordning.....	230
2.1	Allmänt om reglernas syfte.....	230
2.2	De särskilda reglerna om kungörande.....	231
2.3	Bestämmelser om när rättslig verkan av kungörande in- träder.....	232
3	Informationsutredningen.....	232
3.1	Grundmaterial.....	232
3.2	Ändamålet med kungörelseannonsering.....	232
3.3	Målgrupper.....	233
3.4	Medier.....	234
3.5	Kostnaderna för kungörelseannonsering.....	238
4	Remissyttrandena.....	238
4.1	Allmänna synpunkter.....	238
4.2	Ändamålet med kungörande.....	239
4.3	Avgränsningen samhällsinformation- kungörelseannonsering.....	239
4.4	Definitionen av ortstidning.....	240
4.5	Det uppsatta målet.....	240
4.6	Målgrupperna.....	241
4.7	Kungörandeformer (medier).....	242
4.7.1	Allmänna synpunkter.....	242
4.7.2	Post- och Inrikes Tidningar.....	244
4.7.3	Ortstidning.....	245
4.7.4	Specialpublikationer.....	246
4.7.5	Domstols/myndighets anslagstavla.....	246
4.7.6	Kommuns anslagstavla.....	248
4.7.7	Radio/TV.....	249
4.7.8	Vissa centrala och regionala register.....	249
4.7.9	"Annat lämpligt sätt".....	250
4.8	Kostnaderna.....	252
5	Allmänna överväganden.....	254
5.1	Inledning.....	254
5.2	Behovet av revision av nuvarande regler.....	255
5.3	Riktlinjer för en revision av formerna för kungörande.....	256
5.3.1	Allmänna synpunkter.....	256
5.3.2	Målgrupper.....	257
5.3.3	Kungörandeformer (medier).....	258
5.3.3.1	Kungörande i kyrka.....	258

5.3.3.2	Länskungörelserna	258
5.3.3.3	Post- och Inrikes Tidningar	258
5.3.3.4	Ortstidning.....	259
5.3.3.5	Övriga kungörandeformer	260
5.3.4	Allmänna grundregler i särskild lag	261
5.3.5	Kostnaden för en reform	262
6	Genomgång av gällande kungöranderegler	263
6.1	Inledning	263
6.2	Fastighetsförhållanden	263
6.2.1	Införskaffande av upplysning/utredning	263
6.2.2	Vissa sammanslutningars representation.....	265
6.2.3	Kallelser inom vissa sammanslutningar.....	266
6.2.4	Förrättningar – kallelser	267
6.2.5	Beslut med anledning av förrättning	271
6.2.6	Avlösning av vissa avgälder	273
6.3	Bergsbruk – koncession.....	274
6.4	Statusförhållanden.....	275
6.4.1	Fysiska personer	275
6.4.2	Svenska juridiska personer	276
6.4.3	Utländska juridiska personer.....	282
6.4.4	Konkurstillstånd	282
6.5	Konkurs- och ackordsförfarandet.....	283
6.6	Kallelse å okända borgenärer	284
6.6.1	Om fordringens bestånd	284
6.6.2	Likvidation m.m.....	286
6.7	Kallelse till fördelningssammanträde	287
6.8	Aktiebolags bildande m.m.....	288
6.9	Immateriärrättsliga anspråk.....	289
6.9.1	Rättigheter med ekonomiskt inslag	289
6.9.2	Namn rätt.....	290
6.10	Offentliga organ	291
6.10.1	Kommunala organs verksamhet.....	291
6.10.2	Val.....	292
6.11	Viss näringsutövning	293
6.12	Hittegodssituationer.....	295
6.13	Försäljning m.m.	297
6.14	Kungörelsedelgivning.....	299
6.15	Upplysning med perdurerande intresse	303
6.15.1	Funktionärer m.m.....	303
6.15.2	Myndighets mottagningstid m.m.	307
6.16	Vissa kyrkliga angelägenheter.....	308
6.17	Tjänstetillsättning.....	309

7	Kostnaderna	312
8	Författningsregleringen	315
8.1	Allmänt	315
8.2	Specialmotivering till de olika författningsutkasten	315
8.2.1	Förslag till kungörandelag	315
8.2.2	Förslag till lag om ändring i delgivningslagen (1970: 428)	317
8.2.3	Förslag till lag om ändring i jordabalken	318
8.2.4	Förslag till lag om ändring i lagen (1919: 426) om flottning i allmän flottled	318
8.2.5	Förslag till lag om ändring i lagen (1933: 269) om ägofred	318
8.2.6	Förslag till lag om ändring i konkurslagen (1921: 225)	319
8.2.7	Förslag till lag om ändring i lagen (1951: 308) om ekonomiska föreningar	320
8.2.8	Förslag till lag om ändring i rusdrycksförsäljningsförordningen (1954: 521)	321
8.2.9	Förslag till lag om ändring i förordningen (1845: 50 s. 1) i avseende på handel om lösören, som köparen låter i säljarens vård kvarbliva	321
8.2.10	Förslag till lag om ändring i förordningen (1862: 10 s. 1) om tioårig preskription och om kallelse å okända borgenärer	321
8.2.11	Förslag till lag om ändring i kommunallagen (1953: 753)	322

Bilaga

1	Författningsbestämmelser som behandlar kungörande av normbeslut (förteckning)	323
2	Författningsförslag	
2:1	Förslag till kungörandelag	326
2:2	Förslag till lag om ändring i delgivningslagen (1970: 428)	327
2:3	Förslag till lag om ändring i jordabalken	329
2:4	Förslag till lag om ändring i lagen (1919: 426) om flottning i allmän flottled	330
2:5	Förslag till lag om ändring i lagen (1933: 269) om ägofred	334
2:6	Förslag till lag om ändring i konkurslagen (1921: 225)	336
2:7	Förslag till lag om ändring i lagen (1951: 308) om ekonomiska föreningar	350
2:8	Förslag till lag om ändring i rusdrycksförsäljningsförordningen (1954: 521)	354
2:9	Förslag till lag om ändring i förordningen (1845: 50 s. 1) i avseende på handel om lösören, som köparen låter i säljarens vård kvarbliva	355

2:10	Förslag till lag om ändring i förordningen (1862: 10 s. 1) om tioårig preskription och om kallelse å okända borgenärer	357
2:11	Förslag till ändring i kommunallagen (1953: 753)	359
3	Författningsförteckning, kronologisk, (till avsnitt 6)	362
4	Sakregister till avsnitt 6	368

1 Inledning

Beslut och andra åtgärder av det allmännas organ behöver ofta kungöras för att nå dem som berörs av besluten eller åtgärderna. Kungörande kan exempelvis ersätta individuell underrättelse när ett beslut rör en stor krets bestämda personer. Det kan också — och framför allt — användas när det gäller att nå en obestämd personkrets (en större eller mindre allmänhet). Formerna för kungörande växlar. Främst förekommer annonsering i tidningspressen och tillkännagivande genom anslag.

Informationsutredningen, som tillsattes år 1967, hade i uppdrag bl.a. att behandla frågor om offentligt kungörande. Utredningen skulle enligt sina direktiv närmare undersöka på vilka områden och i vilka situationer annonsering lämpligen bör användas och vilka riktlinjer som skall gälla vid valet mellan annonsering och annan form för tillkännagivande. Till belysning av frågan om annonsering som informationsmedel borde också utredas den lämpliga fördelningen av kungörande mellan olika ortstidningar och mellan Orts- och rikstidningar.

Utredningen har avlämnat betänkandet 'Kungörelseannonsering' (SOU 1969:7).

Efter remiss har yttranden över betänkandet avgetts av Svea hovrätt, hovrätten för Nedre Norrland, rikspolisstyrelsen, lagberedningen, försvarrets civilförvaltning, civilförsvarsstyrelsen, riksförsäkringsverket, statens vägverk, statens trafiksäkerhetsverk, sjöfartsverket, statens planverk, statskontoret, riksrevisionsverket, skolöverstyrelsen, lantmäteristyrelsen, statens naturvårdsverk, kommerskollegium, patent- och registreringsverket, arbetsmarknadsstyrelsen, statens konsumentråd, länsstyrelserna i Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Jönköpings, Blekinge, Kristianstads, Malmöhus, Göteborgs och Bohus, Älvsborgs, Västmanlands, Gävleborgs, Västernorrlands, Jämtlands och Västerbottens län, stiftsnämnden i Uppsala, expropriationsutredningen, gruvrättsutredningen, aktiebolagsutredningen, sjölagskommittén, vattenlagsutredningen, utredningen om författningspublicering, föreningen Sveriges häradshövdingar och stadsdomare, Svenska kommunförbundet, Svenska landstingsförbundet, Sveriges advokatsamfund, Svenska bankföreningen, Svenska tidningsutgivareföreningen, Svenska patentombudsföreningen, Sveriges köpmannaförbund, Sveriges industriförbund, Landsorganisationen (LO), Tjänstemännens centralorganisation (TCO) och Sveriges akademikers centralorganisation (SACO). Svea hovrätt har bifogat yttranden från Stockholms rådhusrätt, rådhusrätten i Västerås, häradsrätterna i Sollen-tuna och Färentuna, Lindes och Nora samt Nedansiljans domsagor.

Hovrätten för Nedre Norrland har bifogat yttranden från Norra Hälsinglands häradsrätt, rådhusrätten i Sundsvall samt Ångermanlands mellersta domsagas och Jämtlands östra domsagas häradsrätter. Lantmäteristyrelsen har bifogat yttranden från överlantmätarna i Malmöhus, Värmlands, Jämtlands och Norrbottens län. Kommerskollegium har bifogat yttranden från handelskamrarna i Stockholm, Göteborg och Malmö samt från de fyra bergmästarämbetena.

Statsmakterna beslöt år 1971 vissa allmänna riktlinjer för förbättrad samhällsinformation (prop. 1971:56, FiU 23, rskr 182). Riktlinjerna har kommit till uttryck i Kungl. Maj:ts cirkulär (1971:507) till statsmyndigheterna om information genom dagspressannonsering. I anslutning härtill berördes också frågan om utformningen av kungörelseannonsering i ortstidning. Chefen för finansdepartementet uttalade i denna del att han — utan att ta ställning till avvägningen mellan riksomfattande annonsering och annonsering i ortstidning i de olika situationer där kungörelseannonsering skall äga rum — efter samråd med chefen för justitiedepartementet intog ståndpunkten att kungörelseannonsering som skall ske genom annonsering i ortstidning borde ske i samtliga ortstidningar som har en spridning av någon betydenhet (prop. 1971:56 s. 25). En reform av bestämmelserna om kungörelseannonsering borde ske när den behövliga detaljgenomgången av lagstiftningen på olika områden ägt rum.

I denna promemoria skall mot angivna bakgrund tas upp frågan om revision av nuvarande regler om kungörande.

2 Huvuddragen i nuvarande ordning

2.1 Allmänt om reglernas syfte

Kungörande av beslut och andra åtgärder är föreskrivet i skilda syften. Utöver att tjäna ett grundläggande informativt syfte kan tillkännagivandet *vara förutsättning för beslutets giltighet* (normbeslut, t.ex. beslut om fridlysning), *bilda utgångspunkt för beräkning av tid för fullföljd mot beslutet* (t.ex. kungörande av beslut efter förrättning enligt 3 kap. lagen (1939:608) om enskilda vägar), *bilda utgångspunkt för beräkning av annan tidsfrist* (t.ex. preklusion av fordran genom kallelse å okända borgenärer, av nyttjande- eller äganderätt till hemdjur som blivit intaget enligt 54 § lagen (1933:269) om ägofred, av rätt att framställa anmärkning mot annans påstådda fordran i konkurs eller av rätt till invändning mot ansökan i namnärende enligt 8 § namnlagen (1963:521)) eller *ha verkan som presumption för notoritet* (kungjord införing i vissa register, t.ex. enligt 204 § aktiebolagslagen).

Tillkännagivandet kan också, utan särskild rättslig verkan, syfta till att nå kontakt med person som har särskild betydelse i visst ärende (för utredning, t.ex. kallelse till lagfartssammanträde enligt 20 kap. 11 § jordabalken, eller för transaktion, t.ex. tillkännagivande om förestående exekutiv försäljning), vara ett serviceinstrument för enskildas kontakter med myndigheter (t.ex. tillkännagivande enligt 40 § kommunallagen (1953:753) om var framställningar till kommunens styrelse tas emot) eller ge insyn i den demokratiska processen (tillkännagivande enligt 14 § kommunallagen om tid, plats och ärenden i fråga om kommunala organs sammanträden).

I åtskilliga fall tjänar kungörande flera syften.

2.2 De särskilda reglerna om kungörande

Inom justitiedepartementet har utförts en kartläggning av gällande författningsföreskrifter om kungörande. Kartläggningen har omfattat följande grundmaterial:

1) *anslagstavlor* hos 101 tingsrätter, nio polismyndigheter, 25 kommuner, en landstingskommun (Stockholm), tre församlingar (Storkyrko-, Kungsholms och Johannes församlingar i Stockholm) samt patent- och registreringsverket,

2) *länskungörelserna* årgång 1970 i 22 län (ej Uppsala och Kalmar) och årgång 1971 för 21 län (ej Stockholm, Uppsala och Kalmar),

3) *Post-och Inrikes Tidningar* andra halvåret 1971,

4) *ortstidningar* (utvalda efter inventering av tingsrätternas faktiska tidningsval vid kungörelseannonsering i ortspress):

Dagens Nyheter (första kvartalet 1971)

Uppsala Nya Tidning (första kvartalet 1971)

Östgöta Correspondenten (första kvartalet 1971)

Gotlands Allehanda (första kvartalet 1971)

Gotlands Folkblad (första kvartalet 1971)

Nerikes Allehanda (första kvartalet 1971)

Falu-Kuriren (första kvartalet 1971)

Nya Wermlandstidningen (första kvartalet 1971)

Mora Tidning (första kvartalet 1971)

Norrländska Socialdemokraten (första kvartalet 1971)

Sydsvenska Dagbladet (sista kvartalet 1971)

Göteborgs Handels- och Sjöfartstidning (sista kvartalet 1971)

Vestmanlands läns Tidning (sista kvartalet 1971)

5) *specialpublikationer*: Underrättelser för sjöfarande årgång 1970 och 1971 samt Statens växtsortsnämnds meddelande 1971 nr 1.

För varje fall av kungörelseannonsering i grundmaterialet har utretts om författningsbestämmelse legat till grund för kungörandet. Författningar

som spårats på detta sätt har gått igenom i sin helhet. Inom vissa rättsområden — fastighetsrätt, immaterialrätt och associationsrätt — har gjorts en så vitt möjligt systematisk genomgång av alla dithörande författningar.

Genomgången har omfattat åtskilliga hundra författningar. Resultatet av genomgången redovisas i avsnitt 6.

Författningsgranskningen har av praktiska skäl begränsats till kontroll av gällande lydelse och giltighet per årsskiftet 1972/73. I viss utsträckning har emellertid även därefter tillkomna författningar eller författningsförslag beaktats.

2.3 Bestämmelser om när rättslig verkan av kungörande inträder

När kungörandet på ett eller annat sätt har rättslig verkan finns behov av att närmare klargöra när sådan verkan inträder.

I fråga om kungörande som utgångspunkt för beräkning av tid för fullföljd finns en mera generell bestämmelse i förvaltningslagen (1971:290). I 12 § andra stycket regleras denna fråga — inom lagens tillämpningsområde — beträffande sådant myndighetsbeslut som avser föreskrift till allmän efterrättelse och som ej delges. Tiden för fullföljd beräknas från den dag då beslutet tillkännagavs (t.ex. genom kungörelse). Har tillkännagivande skett vid mer än ett tillfälle beräknas tiden från dagen för det sista tillkännagivandet.

I övrigt regleras frågan om när rättslig verkan av kungörande inträder genomgående i den särskilda författning där kungörandesituationen behandlas. Regleringen i fråga om kungörelsedelgivning är dock infogad i 19 § delgivningslagen (1970:428), där regler om när delgivning i olika former skall anses ha skett är samlade.

3 Informationsutredningen

3.1 Grundmaterial

Till grund för sitt arbete har utredningen lagt det författningsmaterial, som spårats genom systematisk genomgång av kungörelseannonseringen i Post- och Inrikes Tidningar, Dagens Nyheter och sju ortstidningar för veckan 19-25 november 1967 och Post- och Inrikes Tidningar dessutom för veckan 13-18 maj 1968.

3.2 Ändamålet med kungörelseannonsering

Utredningen har angett följande alternativa ändamål för kungörelseannonsering:

1) ersättning för personlig delgivning i vissa situationer.

2) s.k. allmängörande, varmed avses spridning av ett konkret beslut eller besked som aktuellt bör vara eller i en framtid kan bli av intresse för en större eller mindre grupp medborgare.

I flera situationer har ändamålet med kungörelseannonseringen inslag av både delgivning och allmängörande, framför allt inom associationsrättslig, konkursrättslig och immaterialrättslig lagstiftning.

Utredningen konstaterar att kungörelseannonseringen är av stor betydelse från rättssäkerhetssynpunkt. För att fylla sitt ändamål måste den därför vara effektiv i den meningen att den sker på ett sådant sätt att de meddelanden den innehåller så långt möjligt verkligen når dem som behöver ta del av meddelandena.

3.3 Målgrupper

För att kungörelseannonsering skall utformas på ett samtidigt så enkelt och så adekvat sätt som möjligt finner utredningen nödvändigt att en systematisering sker med hänsyn till dem som man vill nå med bekantgörandet (målgrupperna) å ena sidan och ett begränsat antal lämpliga medier å den andra.

Målgrupperingen kan enligt utredningen ske genom följande metoder:

A. adressaternas geografiska spridning,

B. sakens geografiska anknytning,

C. sakens natur i övrigt (ekonomiskt eller ideellt intresse, meddelandet rör enskild persons rätt eller avses komma till allmän kännedom).

Eftersom kungörelseannonseringen syftar till att göra domstolars och myndigheters beslut kända för ett antal personer — från en enda, t.ex. vid delgivning enligt delgivningslagen, till ett mycket stort antal, t.ex. i fråga om tid och plats för allmänna val — finner utredningen övervägande skäl tala för att målgrupp bestäms enligt metod A, i vissa fall med komplettering genom metod B. Målgrupperingen bör också bestämmas med hänsyn till vilka medier som är tillgängliga och lämpliga.

Utredningen föreslår följande indelning i målgrupper:

1. sådana grupper som med hänsyn till det ämne beslutet avser eller eljest har en i allt väsentligt lokal anknytning (*lokala målgrupper*),

2. sådana grupper vilkas medlemmar sannolikt har en relativt jämn spridning över landet; hit räknas också enstaka personer som domstol eller annan myndighet vill nå kontakt med (*nationella målgrupper*),

3. sådana grupper där sannolikheten talar för att ett relativt stort antal medlemmar är lokaliserade till viss ort eller visst område men där ett antal kan återfinnas var som helst i landet (*blandade målgrupper*),

4. de 'exklusiva' grupper vilkas behov av information kan tillgodoses genom specialpublikationer (*exklusiva målgrupper*).

Utredningen anger följande exempel på adressater inom de föreslagna målgrupperna:

1) intressenter i kommunala planfrågor, frågor om yrkesmässig biltrafik och frågor om fiskevårdsområden,

2) personer med ett konkret intresse av ärenden om omyndighetsförklaring, fordringspreskription eller kallelse å okända borgenärer,

3) personer som är intresserade av ärenden om aktiebolag, handelsbolag och ekonomiska föreningar, andra ärenden enligt vattenlagen än sådana som har ett rent lokalt intresse, ärenden om vissa äktenskapsförord och boskillnad samt konkursärenden,

4) intressenter i patentärenden.

Utredningen framhåller att framför allt gränsen mellan blandade och exklusiva målgrupper är flytande.

3.4 Medier

Nuvarande medier för författningsreglerad kungörelseannonsering är enligt utredningen följande.

A. för landsomfattande kungörelseannonsering:

1. Post- och Inrikes Tidningar,
2. specialpublikationer, t.ex. i fråga om patent, släktnamn, sjöfynd,
3. centrala register, t.ex. äktenskapsregistret,
4. anslag på centralmyndighets anslagstavla,

B. för regional och lokal kungörelseannonsering:

1. ortstidning,
2. kungörande i kyrka,
3. anslag på domstols/myndighets anslagstavla,
4. länskungörelserna,
5. anslag på kommuns anslagstavla,
6. anslag på annan lämplig plats i kommunen,
7. kungörelse 'på lämpligt sätt', 'på ändamålsenligt sätt' o.dyl.

Av dessa medier är mera sällan bara ett enda föreskrivet. Kombinationerna av olika medier är talrika och — tillkomna som de är för olika situationer, vid vitt skilda tidpunkter och utan mera påfallande systematisering — påtagligt skiljaktiga sinsemellan.

Utöver dessa medier är också radio/TV i begränsad omfattning medium för kungörelseannonsering, dels enligt författning (t.ex. tillkännagivande om beredskapstillstånd och beredskapslarm enligt beredskapskungörelsen), dels enligt gällande avtal mellan svenska staten och Sveriges Radio AB om programverksamheten.

Utredningen föreslår inga nya medier. Bland befintliga medier har utredningen valt ut ett litet antal som var för sig eller i vissa kombinationer täcker de särskilda målgruppernas behov på ett sätt som är tillfreds-

ställande för normalfallet. Dessa medier föreslås bli författningsbestämda. Härutöver kan finnas medier som är lämpliga såsom komplement i vissa individuella situationer. Utredningen föreslår att det som hittills skall vara domstol/myndighet obetaget att använda sådant medium när särskilda skäl finns härför. Detta skall vara inte bara en rättighet utan också en skyldighet om kostnaderna kan betraktas som rimliga. Sådana medier skall dock inte vara bestämda i författning.

Utredningen föreslår att för varje kungörelsesituation skall vara bestämda ett eller flera medier (obligatoriska medier). Härutöver skall domstol/myndighet kunna skönmässigt använda annat eller andra medier som komplement (stödjande medier).

Utredningen föreslår på grundval av dessa överväganden följande system när det gäller medier för kungörelseannonsering:

I Obligatoriska medier

A. Med generell användning:

- 1) *Post-och Inrikes Tidningar* för s.k. nationella och — jämte medium A.
- 2) — blandade målgrupper,
- 2) *ortstidningar* för s.k. lokala och — jämte medium A. 1) — blandade målgrupper.

B. För speciella situationer:

- 1) *specialpublikationer* för s.k. exklusiva målgrupper,
- 2) *domstols/myndighets anslagstavla* för kungörande av tjänst och andra 'inre förvaltningsärenden',
- 3) *kommuns anslagstavla* för vissa kungörelser enligt vallagarna, kommunallagen, lagen om församlingsstyrelse och landstingslagen,
- 4) *radio/TV* för exceptionella situationer, t.ex. försvarsberedskap,
- 5) vissa *centrala och regionala register*, t.ex. äktenskapsregistret.

II Stödjande medier (samtliga för användning i andra fall än under I.B. nämnda)

- 1) *domstols/myndighets anslagstavla*,
- 2) *kommuns anslagstavla*,
- 3) *radio/TV*,
- 4) 'annat lämpligt sätt'.

Två nuvarande medier, *kungörande i kyrka* och *kungörande i länskungörelserna*, föreslås utgå som obligatoriska medier.

Kungörande i kyrka som medium för kungörelseannonsering har — genom lagen (1970:469) om kungörande i kyrka, som trätt i kraft den 1 januari 1971 — ersatts med annat medium utom när kungörandet gäller kyrkliga angelägenheter.

Om kungörande i länskungörelserna anför utredningen att sådana beslut eller besked som blir föremål för kungörelseannonsering numera när allmänheten betydligt effektivare genom annonsering i ortstidning än genom införande i länskungörelserna. Man bör vidare i förenklingssyfte

sträva efter att minska medieslagen.

I fråga om de medier som ingår i systemförslaget anför utredningen i huvudsak följande.

Enda *centralt medium* är f.n. Post- och Inrikes Tidningar. Ett riksfattande medium är ofrånkomligt för s.k. nationella målgrupper. Valet måste härvid stå mellan annonsering i tidning som är spridd i hela landet och radio/TV. Sistnämnda medium är varken särskilt ägnat eller tillgängligt för s.k. generell kungörelseannonsering. Då återstår endast annonsering i dagstidning och annonseringen bör normalt begränsas till en enda sådan tidning. För den *centrala generella kungörelseannonseringen* behövs alltså en officiell tidning. Endast härigenom skapas garanti för att så långt det står i mänsklig förmåga alla tillkännagivanden som författingsenligt skall införas i tidningen verkligen blir fullständigt och korrekt införda. Att under sådana förhållanden lägga ner Post- och Inrikes Tidningar och samtidigt skapa en ny officiell tidning syns föga genomtänkt.

För *regional och lokal generell kungörelseannonsering* är ortstidning det ojämförligt bästa mediet.

Ortstidning definieras av utredningen som lokal dagstidning. Med dagstidning avses publikation som är inriktad på reguljär dagsaktuell nyhetsförmedling och/eller opinionsbildning och utkommer med minst ett nummer i veckan. Vid bestämning om viss dagstidning bör betraktas som ortstidning för viss ort eller visst område måste hänsyn tas till tidningens spridning inom orten eller området. Praktiska hänsyn gör emellertid att man härvid inte bör eller kan gå hur långt som helst. Utredningen finner exempelvis att Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet från kungörelseannonseringens synpunkt bör betraktas som ortstidningar inte bara för Stockholms kommun utan också för Storstockholmsområdet, däremot inte för kommuner utanför detta område även om spridningen där är relativt stor. Samma bör gälla alla riksspridda storstadstidningar med morgon- eller kvällsutgivning, s.k. rikstidningar. Det bör ankomma på producenterna av kungörelseannonsering att bestämma vilka riksspridda dagstidningar som i olika kungörelsesammanhang skall anses vara ortstidningar.

Vid lokal kungörelseannonsering bör denna utsträckas att avse de ortstidningar vilkas spridning täcker en klar majoritet av medborgarna i orten eller området inte bara totalt utan även inom skilda samhällsgrupper. Normalt innebär detta i praktiken att kungörelseannonsering bör ske i samtliga ortstidningar som har en spridning av någon betydelse. Kostnadshänsyn bör inte hindra en kungörelseannonsering i ortstidningar av den omfattning som är angelägen från effektivitetssynpunkt.

Specialpublikationer kan enligt utredningen indelas i tre grupper: 1) publikationer som utgör exklusivt medium, t.ex. befintliga publikationer

om patent och varumärken, 2) publikationer som närmast är en sådan teknisk utbyggnad av mediet annonsering i Post- och Inrikes Tidningar att detta blir praktiskt mera användbart, t.ex. veckobilagan och månadshäftet om anteckningar i bolags-, handels- och föreningsregister och 3) publikationer som kompletterar annat medium.

Utredningen föreslår att befintliga specialpublikationer som tillhör grupperna 1) och 2) i princip bibehålls som medier för kungörelseannonsering men att publikationer som faller under grupp 3) inte längre används som obligatoriska medier.

Utredningen finner inte tillräckligt starka skäl föreligga för att bibehålla *domstols/myndighets anslagstavla* såsom obligatoriskt medium i andra fall än i ärenden om tjänstetillsättning och för att bekantgöra expeditionstider. domstolars sammanträden o.dyl., s.k. inre förvaltningsärenden. Skälen för denna uppfattning är den bristande effektiviteten utanför myndigheten hos detta medium samt strävan att minska antalet obligatoriska medier. I anslutning till anslag på domstols/myndighets anslagstavla diskuterar utredningen mediets lämplighet i sådana fall där kungörelseannonseringen uteslutande eller väsentligen används för att få en säker och lätt fastställbar utgångspunkt för beräkning av besvär- och andra fatalietider, men man däremot knappast räknar med att tillkännagivandet når adressaten (s.k. fiktionsfall). Utredningen framhåller som jämförbara medier för sådana fall anslag och annonsering i pressen. Från säkerhetssynpunkt finner utredningen dessa båda kungörelseformer fullt likvärdiga. Besvär- och andra fatalietider är alltså enligt utredningens mening inte något hållbart skäl för att bibehålla anslag på myndighets eller kommuns anslagstavla såsom mera generellt obligatoriskt medium.

Anslag på *primärkommuns anslagstavla* är f.n. föreskrivet som medium för kungörelseannonsering i relativt sent meddelade bestämmelser i vallagarna och kommunallagstiftningen, t.ex. kommunallagen och lagen om församlingsstyrelse. Utredningen föreslår ingen utökning härutöver av kommuntavlornas användning som obligatoriskt medium.

Den författningsgrundade användningen av *radio/TV* som kungörande medium, f.n. omfattande beredskapstillstånd och beredskapslarm, bör enligt utredningen bestå. Värdet av radio/TV för kungörelseannonsering ligger främst i den snabbhet varmed meddelanden med dess hjälp når en stor allmänhet. För normala förhållanden är detta särskilt betydelsefullt när meddelanden har varningskaraktär och i vissa nödsituationer. Utredningen förutsätter att radio/TV i fortsättningen liksom hittills skall stå till förfogande såsom värdefullt stödjande medium för kungörelseannonsering utan att detta behöver inskrivas i författning.

Vissa *centrala och regionala register*, t.ex. äktenskapsregistret, är både lättillgängliga och värdefulla upplysningskällor inom sina rättsområden under förutsättning att den informationssökande har kännedom om

registrets existens och är aktiv för att få behövliga upplysningar. Utredningen föreslår därför att sådana register bibehålls som obligatoriskt medium.

Om användningen av föreslagna *stödjande medier* uttalar utredningen att det, när särskilda skäl föreligger, skall finnas inte bara möjlighet utan också skyldighet för myndigheten att ta ställning till frågan om komplettering av ett eller flera obligatoriska medier med stödjande medier. Härvid skall avvägning ske mellan effektivitets- och kostnadsaspekterna.

3.5 Kostnaderna för kungörelseannonsering

Utredningen har gjort vissa uppskattningar av vad en utökning enligt principförslaget av den statliga kungörelseannonseringen i ortstidningar — bortsett från förenings- och handelsregister-, plats- och valannonsering — skulle kosta. Dessa uppskattningar vilka endast kan ge en uppfattning om storleksordningen innebär kostnadsökning med ungefär 50 %. När det gäller annonseringen i ortstidningar av registreringar i handels- och föreningsregistren räknar utredningen med en kostnadsökning av ungefär 200 % om utredningens principförslag tillämpas. För platsannonseringen föreslås ingen principiell ändring men förutses ett allmänt behov av både kvantitativ utökning och kvalitativ förbättring. Härför erforderliga medel måste stå till myndigheternas förfogande.

Nämnda kostnadsökningar för annonsering balanseras delvis av vissa kostnadsminskningar. Om enligt utredningens förslag länskungörelserna inte längre kommer att användas för kungörelseannonsering innebär detta sålunda en kostnadsbesparing av ett par hundra tusen kr för staten och inemot 100.000 kr för kommuner, bolag och enskilda.

4 Remissyttrandena

4.1 Allmänna synpunkter

Samtliga remissinstanser tillstyrker i huvudsak utredningens principförslag eller lämnar det utan erinran. Vissa instanser har begränsat sina uttalanden till de områden myndigheten eller organisationen har att bevaka eller företräda.

Enligt *Svea hovrätts* uppfattning lämnar principförslaget i det stora hela inte rum för erinran från rättssäkerhetssynpunkt eller eljest. *Nedansiljans domsagas häradsrätt* anser att utredningens grepp över ämnet gör ett förtroendeingivande intryck och att utredningens resultat grundar sig på noggranna undersökningar. *Lantmäteristyrelsen* framhåller att förslagen är

ägnade att förbättra effektiviteten i sådan delgivning som skall ske i kollektiv form eller som skall ersätta personlig delgivning när sådan inte kan ske. Förslaget innebär därför fördelar från rättssäkerhetssynpunkt. Som producent och konsument av kungörelseannonsering finner *arbetsmarknadsstyrelsen* förslaget väl lämpat som utgångspunkt för frågans vidare behandling. *Länsstyrelsen i Västmanlands län* anser att en ökad annonsering i tidningspressen av myndigheters beslut och tillkännagivanden är önskvärd och i takt med tiden och samhällsutvecklingen. *Sveriges advokatsamfund* betecknar utredningens förslag till system som välmotiverade och tillstyrker.

Bland de remissinstanser som uttryckligen i huvudsak tillstyrker utredningens principförslag eller lämnar det utan erinran är *Sollentuna och Färentuna domsagas häradsrätt*, *civilförsvarsstyrelsen*, *riksförsäkringsverket*, *statens vägverk*, *sjöfartsverket*, *statskontoret*, *statens konsumentråd*, *länsstyrelserna i Uppsala, Jönköpings, Kristianstads, Hallands, Göteborgs och Bohus, Jämtlands och Västerbottens län*, *stiftsnämnden i Uppsala*, *expropriationsutredningen*, *stadsfullmäktige i Helsingborg*, *drätselkammaren i Malmö*, *Svenska kommunförbundet*, *Sveriges köpmannaförbund*, *Sveriges industriförbund* och *TCO*.

4.2 Ändamålet med kungörande

Några remissinstanser tar upp frågan om kungörelseannonsering som en juridisk fiktion, som inte ger den som berörs reella möjligheter att uppmärksamma meddelandet.

Stockholms rådhusrätt anser det vara en brist att fiktionsbegreppet på skilda områden inte utretts närmare. Det är ur domstolarnas och andra myndigheters synvinkel av stor vikt att detta begrepp blir föremål för närmare undersökning och analys.

Statens konsumentråd anser däremot att utredningen på ett förtjänstfullt sätt belyst den från allmänhetens synpunkt otillfredsställande effektiviteten på området.

Sveriges advokatsamfund konstaterar med tillfredsställelse att utredningen arbetat med utgångspunkt i att kungörelseannonseringens primära uppgift är att för vederbörande intressenter bekantgöra beslut i domstols- och förvaltningsssammanhang i stället för att tjäna formellt-juridiska syften.

4.3 Avgränsningen samhällsinformation-kungörelseannonsering

Utredningen om författningspublicering konstaterar, att det finns ett behov av att avgränsa kungörelseannonseringen inte bara från samhällsinformation i största allmänhet utan även från författningspublicering. Så

har emellertid inte skett i betänkandet. Detta får betraktas som en brist, eftersom det därigenom förblir oklart vad som skall omfattas av betänkandets förslag rörande kungörelseannonseringen. Det enda som nämns i den vägen är att kommunala generella bestämmelser som fastställs av länsstyrelsen, t.ex. lokala hälsovårdsordningar, lokala livsmedelsföreskrifter o.dyl., efter samråd med utredningen om författningspublicering inte skall räknas till kungörelseannonsering. När det gäller lagar och andra av Kungl. Maj:t utfärdade föreskrifter till allmän efterrättelse torde det väl alltid vara klart att de inte omfattas av begreppet kungörelseannonsering. Sålunda faller tullavgifter och införselbestämmelser inte under kungörelseannonseringen utan under författningspubliceringen. Mera tveksamt blir det emellertid i fråga om vissa generella beslut som fattas av förvaltningsmyndighet, t.ex. beslut om fridlysning av viss växt. Enligt utredningen om författningspublicering bör också ett sådant beslut räknas till författning, särskilt som det är straffsanktionerat, och inte beröras av förslagen om kungörelseannonseringen. Detsamma synes också böra gälla kommunala taxor. I betänkandet lämnas en mängd exempel på kungörelseannonsering. Utredningen om författningspublicering delar uppfattningen att dessa fall är att hänföra till kungörelseannonsering, utom nybyggnadsförbud och beslut om fastställelse av arbetsplan för vägbyggnad. Med hänsyn till att det är belagt med straff att bygga i strid mot nybyggnadsförbud och fastställd arbetsplan bör dessa fall närmast hänföras till författningar och inte till kungörelseannonsering.

4.4 Definitionen av ortstidning

Utredningens förslag lämnas utan erinran av samtliga remissinstanser.

4.5 Det uppsatta målet

Ett flertal remissinstanser understryker utredningens krav på att kungörelseannonseringen skall vara effektiv och att den skall kunna genomföras till rimliga kostnader. *Stockholms rådhusrätt* framhåller särskilt vikten av att effektivitetskravet blir tillgodosett och föreslår att olika medier undersöks systematiskt i fråga om effektivitet.

Liknande synpunkter har *statens konsumentråd* som betonar att kungörelseannonseringens huvudändamål är att informera samhällsmedborgare om domstolars och förvaltningsmyndigheters beslut i konkreta ärenden. Effektiviteten är alltså avhängig av i vilken omfattning meddelandena verkligen når fram till berörda personer.

Lindes och Nora domsagas häradsrätt anser en systematisering för att effektivisera myndighets information synnerligen angelägen. *Rådhusrätten i Västerås* menar att rättssäkerheten kräver en så effektiv substi-

tutsdelgivning att berörda parter ges en rimlig möjlighet att uppmärksamma ett tillkännagivande. Utredningens system tillgodoser detta krav. Även *kommerskollegium*, *länsstyrelsen i Stockholms län*, *Svenska tidningsutgivareföreningen* och *Svenska patentombudsföreningen* instämmer i målsättningen effektivitet till rimliga kostnader.

Statskontoret pekar på att den moderna datatekniken ger väsentliga möjligheter att samla in, lagra och presentera information. Utnyttjandet av denna teknik bör emellertid kompletteras med effektiv informationsgivning i vitt spridda medier för att utgöra ett bättre alternativ till kungörelseannonsering i traditionell form. Statskontoret menar att formerna för kungörelseannonsering (i dess ursprungliga och av utredningen använda betydelse) bör bestämmas med utgångspunkt från de kungjorda ärendenas allmänna betydelse. På ena änden av skalan finns ärenden som kan tillkännages genom enkla noteringar i register, på den andra massiva informationsinsatser i samband med t.ex. allmänna val och betydelsefulla lagändringar. En sådan lösning kan emellertid inte komma till stånd förrän man dels reviderat de nuvarande bestämmelserna rörande kungörelseannonsering, dels tagit ställning till den offentliga informationsverksamhetens omfattning, inriktning, organisation m.m. I avvaktan härpå har statskontoret ingenting att erinra mot att utredningens förslag genomförs.

4.6 Målgrupperna

Utredningens uppdelning av avnämarna av kungörelseannonsering i vissa målgrupper föranleder överlag ingen erinran från remissinstanserna. *Hovrätten för Nedre Norrland* konstaterar att, sett från ren effektivitetssynpunkt, de av utredningen angivna målgrupperna synes fullständigt angivna och rationellt avgränsade från varandra. Denna indelning kan dock endast tjäna som ett hjälpmedel och som ett av flera riktmärken vid utformningen av publiceringssystemet. Det bör också eftersträvas att man vinner likformighet inom likartade rättsområden. Vidare bör beaktas att kungörelseannonsering förekommer i varierande situationer med skilda syften och med olika angelägenhetsgrad. Om sådana praktiskt betydelsefulla synpunkter kan tillgodoses vid den närmare utformningen av bestämmelserna, vill hovrätten emellertid inte framställa någon erinran mot målgruppsindelningen i och för sig.

Lindes och Nora domsagas häradsrätt anser att indelningen i målgrupper är lovvärd. Det måste dock konstateras att utredningens målgruppering förefaller relativt vag och sådan att den i flera fall inte ger tillräcklig ledning vid val av medium, exempelvis beträffande kungörelseannonsering vid konkurs och dödande av förkommet skuldebrev.

Svenska patentombudsföreningen menar att uppdelningen i målgrupper torde vara ändamålsenlig. Det råder ingen tvekan om att intressenter i

patentärenden utgör en sådan exklusiv grupp, vars information kan tillgodoses över en eller flera specialpublikationer.

4.7 Kungörandeformer (medier)

4.7.1 Allmänna synpunkter

Nästan samtliga remissinstanser godtar utredningens förslag i princip. Systemet för valet mellan obligatoriska och stödjande medier betecknas som rationellt och ändamålsenligt av *försvarets civilförvaltning* och som väl avvägt av *statens konsumentråd*.

Utredningens förslag om Post- och Inrikes Tidningar som obligatoriskt medium för nationella och blandade målgrupper och ortstidningar för s.k. lokala och blandade målgrupper tillstyrks uttryckligen av bl.a. *Norra Hälsinglands domsagas häradsrätt, rådhusrätten i Sundsvall, Jämtlands östra domsagas häradsrätt, länsstyrelsen i Stockholms län* och *Svenska kommunförbundet*. *Gruvrättsutredningen* påpekar att informationsutredningens förslag inte innebär någon förändring i förhållande till vad som nu gäller och av gruvrättsutredningen föreslås gälla i gruvsammanhang. *Lantmäteristylelsen* betecknar övergången till tidningskungörande som en standardhöjning med hänsyn till verkningsgraden och som en förstärkning av sakägarnas rättsskydd.

Kommerskollegium anser emellertid att inom bergsstaten den personliga delgivningen bör bibehållas vid sidan av annonsering. Denna uppfattning har även bergmästarna.

Sjölagskommittén framhåller att rimlig ortsanknytning ofta saknas i de situationer för vilka sjölagens specialregler gäller. Kommittén behöver därför handlingsfrihet åtminstone så till vida att annonsering i ortstidning inte blir generellt obligatoriskt medium vid sidan av kungörelse i allmänna tidningarna.

Några instanser, däribland *länsstyrelsen i Jämtlands län*, framhåller särskilt att delgivning genom annonsering i pressen är att föredra framför anslag i myndighetens lokal eller på kommunens anslagstavla. Det främsta skälet mot anslagsdelgivningen är den bristande effektiviteten av detta medium.

Ett stort antal remissinstanser instämmer i eller har inte någon erinran mot utredningens förslag att slopa kungörande i kyrka och länskungörelserna som medium för kungörelseannonsering. Bland instanser med denna uppfattning kan nämnas *Lindes och Nora domsagas häradsrätt, rådhusrätten i Sundsvall, Jämtlands östra domsagas häradsrätt, länsstyrelserna i Södermanlands, Malmöhus, Västmanlands, Västernorrlands och Jämtlands län, Svenska bankföreningen, Sveriges köpmannaförbund*,

Sveriges industriförbund och LO. Utredningen om författningspublicering anser att länskungörelserna inte ens bör vara fakultativt medium med tanke på att dessa kan föreslås bli omgjorda till rena författningssamlingar.

Flera remissinstanser tar även upp frågan om stödjande medier. Utredningens förslag tillstyrks eller lämnas utan erinran av de flesta remissinstanserna. *Norra Hälsinglands domsagas häradsrätt* anser sålunda att det är lämpligt att använda domstols och/eller kommuns anslagstavla som stödjande medier. Även *överlantmätaren i Värmlands län* betonar särskilt möjligheten och skyldigheten att komplettera obligatoriska medier med stödjande medier. Uttalanden av samma innebörd görs av *patent- och registreringsverket* samt *länsstyrelserna i Södermanlands och Jämtlands län*.

Kommerskollegium menar att en principiös lösning bör medge en viss flexibilitet vid utformningen av författningsbestämmelser för olika områden. Härvid bör också övervägas om det inte kan överlåtas åt vederbörande myndighet att, om särskilda skäl föreligger, exempelvis att ett ärende är av ringa vikt, inskränka kungörelseannonseringen.

Kritiska synpunkter framförs av *hovrätten för Nedre Norrland*, som inte finner det lämpligt om ens möjligt att utan en närmare genomgång av aktuella författningsbestämmelser och tänkbara publiceringssituationer såsom en undantagslös regel fastslå att annons i tidning skall ha generell användning och alltså vara obligatoriskt medium i varje kungörelsesituation. Fall kan säkerligen tänkas där det kan vara tillräckligt med andra och billigare sätt att ge spridning åt ett meddelande. Enligt hovrättens mening lämpar sig över huvud taget ifrågavarande ämnesområde föga för principiella ställningstaganden. Såsom hovrätten förut har antytt torde det vara nödvändigt att lämna ett visst utrymme för differentiering av publiceringsmetoderna alltefter ändamålet och angelägenhetsgraden av annonseringen.

Kritiska mot den föreslagna skyldigheten att i vissa fall utnyttja stödjande medium är *hovrätten för Nedre Norrland* och *Jämtlands östra domsagas häradsrätt*, vilka anmärker att det är främmande för domstolarna att agera utan stöd av författningsföreskrift. Det kan befaras att en sådan ordning skulle leda till en oenhetlig rättstillämpning. Liknande synpunkter framför *länsstyrelsen i Västerbottens län* som uttalar, att medier för kungörelseannonsering bör vara författningsbestämda. Reglerna bör utformas så att effektivitetskravet med beaktande av rättssäkerhetsintresset bör kunna vägas mot kostnaderna från fall till fall.

Sveriges industriförbund är likaledes kritiskt till utredningens förslag om rättigheten och möjligheten att använda stödjande medier. Det synes ofta bli svårt att avgöra vad som är rimliga merkostnader. Rekommendationen torde f.ö. knappast helt rimma med kraven på ökad systematik på området. Mot bakgrunden härav förordar förbundet en restriktiv tillämpning.

Sollentuna och Färentuna domsagas häradsrätt uttalar att huvudpunkten i förslaget, att såsom generellt obligatoriska medier använda endast Posttidningen för riksomfattande annonsering och ortstidningar för lokalt/regionalt bekantgörande, kan ge anledning till tvekan med tanke på kostnaderna, de konstitutiva verkningarna och svårigheterna att rätta fel i förekommande fall. Kostnadsökningen som följer av den mer omfattande ortstidningsannonseringen bör kunna godtas i effektivitetens namn, även om de ökade kostnaderna i stor utsträckning får betalas av enskilda. Beaktandet av de konstitutiva verkningarna gör tveksamheten större, och detta av två skäl. Dels finns risken att tryckfelsnisse kan få visst konstitutivt inflytande. Dels kommer man i detta sammanhang in på vad förslaget innehåller om s.k. stödjande medier, som domstolen i vissa fall bör anlita. Domstolen skall t.o.m. ha skyldighet att ta ställning till frågan om sådan komplettering av de obligatoriska medierna. Ett sådant stödjande medium är domstolens anslagstavla, som förslaget rekommenderar för tillkännagivande som är aktuellt under längre tid. Beträffande denna anslagstavla innebär alltså förslaget att visserligen någon skyldighet att använda den inte skall föreligga men väl skyldighet att pröva om det ändå inte är skäl att sätta upp anslaget också där — en distinktion som förefaller vara i luftigaste laget. Detta ger anledning att fråga om det inte vore motiverat att låta domstolens anslagstavla — trots dess ostridigt begränsade effekt — vara obligatoriskt medium jämsides med de övriga föreslagna.

4.7.2 Post- och Inrikes Tidningar

Samtliga remissinstanser är ense om att det behövs ett riksomfattande medium för kungörelseannonsering. Samtliga som yttrat sig delar utredningens uppfattning att Post- och Inrikes Tidningar bör kvarstå som officiell tidning i en eller annan form. *Lagberedningen* framhåller, att för kungörande av beslut som inte bör kungöras i speciella publikationer och som bör bringas till allmänhetens kännedom måste finnas ett officiellt organ av typen Post- och Inrikes Tidningar. De som yrkesmässigt har intresse av kungörelserna måste ha någon möjlighet att metodiskt följa och vid behov registrera dem.

Statskontoret anser att det vore värdefullt om Posttidningen kunde ges en vidare spridning och bättre utnyttjas för information i olika samhällsfrågor. Liknande synpunkter framförs av *riksrevisionsverket*.

Svenska bankföreningen bedömer det som absolut nödvändigt att det finns en officiell rikspublikation för kungörande av myndighetsmeddelanden som inte har enbart lokalt intresse. Både för bankföreningen själv och för medlemsbankerna utgör Post- och Inrikes Tidningar en värdefull och flitigt anlitad upplysningskälla.

Kritisk mot Post- och Inrikes Tidningar är *länsstyrelsen i Södermanlands län*, som framhåller att tidningen i sin nuvarande funktion inte kan anses uppfylla det krav på effektivitet som utredningen finner angeläget. En förbättrad och efter av utredningen anförda riktlinjer effektiviserad Posttidning måste emellertid anses utgöra lämpligt riksmedium. Länsstyrelsen förutsätter därvid att en kraftig gallring kommer att ske på så vis att onödiga grupper av kungörelseannonser utmönstras från tidningen.

I viss mån liknande synpunkter framförs av *Nedansiljans domsagas häradsrätt* som anser, att utredningens tämligen kortfattade motivering för Posttidningens bibehållande som centralt kungörelsemedium inte förefaller helt övertygande. Med hänsyn till konkurrensförhållandena inom tidningsvärlden är det emellertid svårt att göra någon rikstidning till officiellt annonsorgan. Starka skäl talar därför trots allt för bibehållande av en särskild officiell tidning.

Även om remissinstanserna vill ha kvar Post- och Inrikes Tidningar är det många som uttalar sig för att den moderniseras, erhåller annan layout och systematik och över huvud görs mer typografiskt tilltalande. I några yttranden framförs synpunkter på hur Post- och Inrikes Tidningar skall kunna ges större spridning.

4.7.3 Ortstidning

Utredningens förslag om ortstidningar som enda mediet för generell kungörelseannonsering på regional — lokal nivå tillstyrks eller lämnas utan erinran av de flesta remissinstanserna. *Lindes och Nora domsagas häradsrätt* betecknar förslaget som lovvärt från rättssäkerhetssynpunkt och *Nedansiljans domsagas häradsrätt* påpekar att förslaget medför att domstolen befrias från valet mellan olika konkurrerande tidningar.

Hovrätten för Nedre Norrland är dock något tveksam om en i och för sig önskvärd effektivitetshöjning verkligen uppnås genom förslaget. Den information som man vill lämna riktar sig i det stora flertalet fall till banker, advokater, affärsföretag och vissa andra särskilda grupper inom samhället och torde sannolikt — av förståeliga skäl — ägnas ett ringa intresse av allmänheten i övrigt. De nämnda intressentgrupperna förskaffar sig med all säkerhet genom sitt tidningsval kännedom om kungörelsernas innehåll även om dessa annonseras i blott en härför lämpad tidning. I den mån emellertid annonseringen inte kan sägas ha någon sådan bestämd inriktning synes utredningens förslag kunna godtas. Det är emellertid av anförda skäl önskvärt att utredningens förslag begränsas till sistnämnda typfall. Vidare torde böra övervägas om inte en begränsning bör ske även med hänsyn till informationens angelägenhetsgrad. Bland annat är i vissa fall det ekonomiska intresse som saken gäller så ringa, att

det inte bär den kostnad som är förenad med föreskrivet publiceringsförfarande.

Lagberedningen understryker att viss likformighet i publiceringen är betydelsefull så att man inte varierar kungörandet för mycket efter sakens beskaffenhet. De intresserade bör veta, att vissa organ används regelbundet för ändamålet. När det gäller sådana verkställighetsåtgärder som exekutiva auktioner o.d., bör dock viss frihet finnas att med hänsyn till sakens beskaffenhet göra kungörandet mera omfattande, på samma sätt som privata auktioner annonseras allt efter vad som anses praktiskt motiverat.

Sollentuna och Färentuna domsagas häradsrätt menar att ett skäl mot att med konstitutiva verkningar göra ortstidningar till enda obligatorium för lokala målgrupper är att tvekan kan uppstå i det enskilda fallet vilka tidningar det är som har en sådan spridning att en riktig annonsering kan sägas ha ägt rum.

Rådhusrätten i Västerås anser att ett absolut effektivitetskrav inte kan uppställas. Anspråken på substitutdelgivning måste på något sätt begränsas. Sålunda synes det naturligt att anpassa denna efter den vikt som den angelägenhet i vilken delgivning skall ske kan antas äga.

4.7.4 Specialpublikationer

Utredningens förslag om specialpublikationer som obligatoriskt medium för viss kungörelseannonsering kommenteras inte närmare i flertalet yttranden. *Hovrätten för Nedre Norrland* säger uttryckligen att man inte har någon erinran mot föreslagna medier för speciella situationer. *Lagberedningen* uttalar, att åtskilliga särskilda slag av beslut bör kungöras i speciella publikationer.

4.7.5 Domstols/myndighets anslagstavla

Utredningens förslag att domstols/myndighets anslagstavla skall vara obligatoriskt medium för kungörande av tjänster och andra 'inre förvaltningsärenden' behandlas av åtskilliga remissinstanser.

Bland dem som ansluter sig till utredningens uppfattning kan nämnas *Svea hovrätt*, *Svenska bankföreningen* och *Svenska tidningsutgivareföreningen*. Även *patent- och registreringsverket* delar i princip utredningens uppfattning. Verket anser emellertid att man inte helt kan avstå från denna kungörelseform för andra ärenden. I enlighet med föreskrifter i verkets instruktion använder sig patentverket f.n. av anslagstavlan som medium i sådana fall, då expedierade skrivelser till sökande eller andra beträffande patent- och varumärkesärenden återkommit från postverket såsom obeställbara. Det kungörs då genom anslag på verkets anslagstavla att

skrивelsen finns tillgänglig på vederbörande expedition. På samma sätt förfars i sådana fall då uppgift om adress helt saknas. Patentverkets erfarenhet är att denna kungörelseform inte är verkningsslös och verket anser att denna annonsering även framgent bör finnas kvar i varje fall som stödjande medium. Som obligatoriskt medium i detta speciella fall synes patenttidningen vara det lämpligaste.

Enligt *gruvrättsutredningen* saknas anledning att införa någon form av anslagsdelgivning som obligatorisk när obestämd krets av personer berörs eller då kungörandet innehåller inslag av allmängörande. Som stödjande medium är emellertid delgivning genom anslag i myndighetens lokal ofta värdefull.

Lagberedningen anser det i och för sig naturligt, att myndighetens beslut anslås hos myndigheten när det kan bidra till spridandet av kännedom om beslutet, men uttalar, att kungörandeformen möjligen redan i stort sett är föråldrad.

Flertalet av de remissinstanser som yttrar sig om kungörelseannonsering på domstols/myndighets anslagstavla är kritiska i ett eller flera avseenden.

Stockholms rådhusrätt menar att inskränkning av nuvarande anslags-kungörande inte bör ske i andra fall än när en undersökning av gällande författningsbestämmelser får till resultat att denna form av kungörande kan slopas.

Rådhusrätten i Västerås anser att anslag i domstols kansli bör vara obligatoriskt medium inte blott i personalärenden utan även i andra, till domstols handläggning hörande mål och ärenden. Det måste anses vara av betydelse om aktuella kungörelser finns samlade på ett ställe där det alltid är möjligt för allmänheten att få del av dem. Anslag i rättens kansli bör vara obligatorisk, kompletterande kungörelseform.

Lindes och Nora domsagas häradsrätt framhåller att det förefaller naturligt att t.ex. domstolskungörelser finns anbragta hos domstolen, där ytterligare upplysningar kan inhämtas i saken. Innehållet kan ha aktualitet under en längre tid. Mediet är även förenat med förhållandevis ringa kostnader. Slutligen påpekas att allmänheten kan antas vara van sedan lång tid att finna kungörelser anslagna hos domstolarna. Övervägande skäl talar därför för avvisande av förslaget i denna del.

Liknande synpunkter framförs av *Nedansiljans domsagas häradsrätt*, som konstaterar att besväret med anslag på domstolens anslagstavla är mycket ringa. Det synes därför inte innebära någon större olägenhet att bibehålla anslag på domstolens tavla för viktigare kungörelser i ungefär samma utsträckning som f.n. är fallet. Möjlighet finns att med enkla medel göra anslagstavlan mer överskådlig och lättläst.

Hovrätten för Nedre Norrland anför att det är av vikt att en sådan delgivningsform väljs som kan utgöra en säker och lätt fastställbar utgångspunkt för beräkning av besvärs- och andra fataliteter. Enligt

hovrättens uppfattning är det betydligt enklare för domstolen/myndigheten att fastslå dagen för kungörandet, om detta skett genom anslag på domstolens/myndighetens egen tavla än om det skett genom annonsering i tidning. Vidare bör beaktas att i åtskilliga av de här åsyftade fallen kungörelsedelgivningen mer eller mindre är en ren formalitet. Det är då naturligt att man väljer den enklaste och billigaste kungörelseformen, anslag på kanslitavla. I dylika situationer, där kungörelseannonseringen väsentligen är av juridisk/teknisk art, lär ibland annonsering i tidning helt kunna undvaras.

Kungörelseannonsering som en ren formalitet behandlas även av *Jämtlands östra domsagas häradsrätt*, som påpekar, att det närmast till hands liggande alternativet till ett kungörande som är en formalitet är inget kungörande alls. Detta kan vara ännu sämre. För det formella kungörandet bör väljas den enklaste och billigaste vägen, och det är obestriddligen anslag på myndighetens egen tavla. Genom anslagen har i alla fall offentlighetsprincipen markerats, och anslagstavlan kan på allmänhetens vägnar kontrolleras av pressen om intresse därför föreligger i något visst sammanhang.

Även *länsstyrelsen i Västernorrlands län* uttalar sig för att anslag på domstols/myndighets anslagstavla bör användas som obligatoriskt medium i vidare omfattning än vad utredningen föreslagit.

4.7.6 Kommuns anslagstavla .

Länsstyrelsen i Södermanlands län, *Svenska kommunförbundet* och *Svenska Bankföreningen* delar utredningens uppfattning att anslag på kommuns anslagstavla inte bör vara obligatoriskt medium för kungörelseannonser i större utsträckning än som nu är fallet. Samma uppfattning har *överlantmätaren i Malmöhus län*, som påpekar att kommunerna blir större, antalet anslag växer och anslagstavlorna blir svåröverskådliga och mera främmande för allmänheten. Denna form av kungörelseannonsering förutsätter stor aktivitet av den som skall träffas därav. Att såsom informationsutredningen föreslår hänföra anslag på kommuns anslagstavla till speciella situationer synes alltså riktigt.

I motsats till vad utredningen anfört anser *Norra Hälsinglands domsagas häradsrätt* att kommun bör åläggas att mot eller utan ersättning på begäran upplåta sin anslagstavla åt domstol. *Malmöhus läns landsting* har i princip inte något emot att kommuns anslagstavla efter medgivande används av domstol/myndighet. Inte heller *Svenska kommunförbundet* har något att erinra mot att domstol/myndighet efter medgivande får använda kommuns anslagstavla.

Ett antal remissinstanser är negativa till att kommuns anslagstavla skall användas för domstols/myndighets kungörelseannonsering.

Lagberedningen menar att kommunala anslagstavlor inte bör användas för andra kungörelser än sådana som man verkligen har anledning att vänta sig där. Det förefaller därför inte lämpligt att exempelvis delgivningsbeslut i rättegång anslås på kommunal anslagstavla, om inte beslutet till äventyrs rör kommunen eller kommunmedlemmarna (såsom i vattenmål).

Vattenlagsutredningen framhåller att förslaget för vattenlagstiftningens del innebär att de fåtaliga bestämmelserna om kungörande på kommuns anslagstavla utmönstras. Detta medium har knappast någon nämnvärd betydelse som informationskälla för allmänheten, och några invändningar kan därför inte riktas mot förslaget i denna del.

4.7.7 Radio/TV

Endast några remissinstanser uttalar sig om användningen av radio/TV som medium för kungörelseannonsering.

Svenska bankföreningen säger uttryckligen att man inte har någon erinran mot utredningens uppfattning.

Tre instanser som närmare behandlat radio/TV, vill gå längre än utredningen. *Försvarets civilförvaltning* framhåller, att meddelanden i radio och TV torde få betraktas som ett värdefullt komplement till kungörelseannonsering i ortstidningar i fråga om — vad gäller krigsmakten — t.ex. meddelanden om inskrivningsförrättningar, inkallelse till militärtjänstgöring (bl.a. då fråga är om kortfristig inkallelse till mönstringsövning), rekrytering av FN-bataljon samt större övningar som kan beröra allmänheten genom trafikomläggning e.d. Det kan därför ifrågasättas om inte radio och TV bör anlitas som obligatoriskt medel i större omfattning än vad utredningen förutsatt. Närmare utredning härom bör ske.

Lantmäteristyrelsen anser att när det gäller företag som berör många sakägare eller som har allmänt intresse på en ort eller i ett område synes ljudradion i vissa fall böra stå till förfogande för informationsspridning. Detta kan vara fallet i fråga om vissa stadsplaner, vägföretag, naturvårdsförordnanden och fastighetsregleringar.

Även *överlantmätaren i Värmlands län* menar att den tillgång som ljudradion utgör har tillmätts alltför liten betydelse. Sålunda borde speciellt regionalradion kunna bli ett effektivt stödjande medium för kungörelse i vissa fall. Exempel härpå är angelägenheter som rör stora grupper inom regionen såsom förordnande enligt naturvårdslagen. Dessa meddelanden kunde ges i form av notiser i direkt anslutning till de regionala nyhetsprogrammen.

4.7.8 Vissa centrala och regionala register

Utredningens förslag att register av typen äktenskapsregistret, aktie-

bolagsregistret och föreningsregister bör behållas föränleder ingen erinran.

4.7.9 'Annat lämpligt sätt'

Som stödjande medium föreslår utredningen även kungörelseannonsering på 'annat lämpligt sätt'.

Svea hovrätt påpekar att en moderniserad posttidning som obligatoriskt medium för riksomfattande kungörelseannonsering inte utesluter att kungörelseannonsering i Posttidningen vid behov förstärks med bekantgörande i någon daglig rikstidning enligt utredningens förslag om annonsering på 'annat lämpligt sätt'.

Ett stort antal remissinstanser behandlar kungörelseannonseringen för rekrytering till och tillsättning av befattningar i offentlig tjänst. Samtliga remissinstanser är överens med utredningen att annonseringen, vid sidan av den obligatoriska kungörandeformen, bör ske på sådant sätt att den når så många presumtiva sökande med erforderlig kompetens som möjligt.

Försvarets civilförvaltning anser att nuvarande obligatoriska medier vid statlig platsannonsering torde vara föga effektiva vid nyrekrytering, särskilt i fråga om mer kvalificerad personal (ingenjörer, akademiskt utbildad personal m.fl.). Härvidlag torde närmast ifrågakomma annonsering i riksspridd dagspress, fack- och föreningspress o.d. Det kan enligt civilförvaltningen måhända böra övervägas om det inte är ändamålsenligt att som obligatoriska medier för ledigförklarande av statlig tjänst föreskriva dels anslag i myndighetens lokal, dels kungörande i riksspridd dagspress eller därmed jämförlig tidning.

Statens vägverk uttalar sig för utnyttjande av den offentliga arbetsförmedlingen och en effektivisering av annonseringen främst i dagstidningar av rikskaraktär och i ortstidningar och understryker att tidningsannonseringen, liksom hittills, inte bör vara föreskriven i författning.

Även *riksrevisionsverket* anser att reglerna för den statliga platsannonseringen bör vara mindre formella. Verket anser att speciell uppmärksamhet bör ägnas åt att göra annonseringen mera okonventionell och slagkraftig än vad den nu är. *Svenska kommunförbundet* understryker också vikten av att platsannonseringen inte regleras i författning utan hänförs till 'annat lämpligt sätt'.

Statskontoret delar utredningens uppfattning och understryker att inte bara platsannonseringens omfång utan också dess utformning och valet av medier påverkar rekryteringens resultat. Platsannonseringen måste också stödjas och kompletteras med andra rekryteringsbefrämjande åtgärder. Statskontoret pekar på att ämbetsverket har Kungl. Maj:ts uppdrag att verkställa en översyn av den statliga personaladministrativa verksamheten. Inom översynens ram kommer även frågor om personalrekrytering och formerna härför att behandlas.

I kraven på en kvantitativ utökning och en kvalitativ förbättring instämmer bl.a. *kommerskollegium* och *arbetsmarknadsstyrelsen*.

Arbetsmarknadsstyrelsen understryker den offentliga arbetsförmedlingens viktiga roll som medium vid kungörandet av lediga platser.

TCO uttalar sig för bibehållande av anmälan till den offentliga arbetsförmedlingen, av myndighets anslagstavla och — beträffande mellangrads- och högre tjänster — annonsering i Post- och Inrikes Tidningar såsom obligatoriska medier. TCO understryker betydelsen av en fullgod personalrekrytering i offentlig verksamhet. Annonseringen bör — för att nå kategorier som är lämpliga för och intresserade av tjänsterna — ske i sådana organ som kan förutsättas bli lästa. Behovet av en kvantitativ ökning av platsannonseringen bör enligt TCO:s mening i stor utsträckning täckas genom annonsering i fack- och föreningspress.

SACO föreslår att annonsering i rikspress i författning anges som alternativ till annonsering i ortspress. Enligt SACO:s erfarenhet torde dock i många fall bättre effekt till rimliga kostnader kunna nås genom information på andra vägar än i dagspress. Som ett exempel nämner SACO vad som gäller inom skolområdet vid tillsättande av icke ordinarie lärartjänst, där arbetsförmedlingens lärarlista har förutsättningar att väl fylla sitt syfte. Annorlunda förhåller det sig beträffande kungörande av lediga ordinarie tjänster. De kungörs i Posttidningen. Den är en föga spridd publikation och tillställs inte intressenter utan kostnad. Det har därför varit nödvändigt att i berört förbunds tidskrift återge uppgifterna om ledigförklarande av relevanta tjänster i Posttidningen. Detsamma gäller beslut om tillsättningar. Att på sådant sätt pålägga personalorganisationerna en stor del av ansvaret för tillräcklig information och service i anställningsfrågor, och därmed även kostnaderna härför, är inte tilltalande. Det synes väl motiverat att arbetsgivarna påtar sig åtminstone kostnaderna för denna verksamhet. SACO förordar därför att kungörande i tjänstetillsättningsärenden skall ske, förutom i Posttidningen, även i berörda fackliga organ. Sådana medier bör hänföras till punkten B i utredningens system när det gäller medier för kungörelseannonsering som en ny punkt 'berörda fackliga organ i samband med tillsättning av tjänst'. SACO hänvisar till utredningens konstaterande att en tillfredsställande annonsering i fackliga tidskrifter inte sällan hindras av otillräcklig medelstillelse samt att kostnadshänsyn inte kan få lägga hinder i vägen för den ökning av platsannonsering som kan vara nödvändig. SACO framhåller att det förekommer att myndigheter har uppfattningen att ledigkungörande får ske endast i Posttidningen. Förslaget att annonsering obligatoriskt skall ske även i fackliga organ synes därför väl motiverat. Skulle förslaget inte bifallas förordar SACO som alternativ att det genom uttrycklig författningsbestämmelse slås fast att kungörelse i tillämpliga fall bör ske även i fackliga tidskrifter så att den angivna missuppfattningen

undandröjs. SACO utgår då från att någon begränsning av detta kungörandeförfarande inte skall ske genom otillräcklig medelstilldelning till myndigheterna.

Flera remissinstanser uttalar sig i likhet med SACO om de ekonomiska aspekterna på platsannonseringen. *Kommerskollegium*, *försvarets civilförvaltning*, *Statens planverk* och *TCO* understryker att kostnads-hänsyn inte bör få lägga hinder i vägen för den utökning av sådan platsannonsering som kan vara nödvändig för en fullgod personalrekrytering till den statliga förvaltningsverksamheten.

Arbetsmarknadsstyrelsen konstaterar att större krav kommer att ställas inte minst på mediernas utformning och omfattning, vilket i sin tur kommer att medföra ökade kostnader. Styrelsen anför att kostnadshänsyn inte bör få lägga hinder i vägen för en sådan utökning. En ökad medelstildelning för såväl styrelsens egen som övriga myndigheters del blir därför nödvändig för att en mera omfattande platsannonsering skall kunna genomföras.

4.8 Kostnaderna

De flesta remissinstanserna godtar i princip kostnadsökningarna i rätts-säkerhetens och effektivitetens intresse, bl.a. *Sollentuna och Färentuna domsagas häradsrätt*, *Lindes och Nora domsagas häradsrätt*, *hovrätten för Nedre Norrland*, *rådhusrätten i Sundsvall*, *lantmäteristyrelsen*, *överlantmätaren i Värmlands län*, *länsstyrelserna i Södermanlands och Malmöhus län* och *LO*.

En del remissinstanser godtar kostnadsökningarna för statsverkets del men är tveksamma i den mån enskilda kommer att drabbas. *Ångermanlands mellersta domsagas häradsrätt* uttalar att en nära till hands liggande lösning av kostnadsfrågan — om de statsfinansiella synpunkterna frånses — vore att det allmänna i sin helhet svarar för kungörelseannonseringskostnaderna. Liknande synpunkter framförs av *rådhusrätten i Sundsvall*, som anser att statens utgifter kunde återfås genom höjning med ett lämpligt enhetsbelopp av expeditionsavgifterna för expeditioner i ärenden, där kungörelser regelmässigt förekommer. Administrativt torde här vinster vara att hämta. *Jämtlands östra domsagas häradsrätt* påpekar att det någon gång kan föreligga ömmande förhållanden som gör det obilligt att utkräva hela kungörelsekostnaden av den enskilde. Man kunde överväga att öppna möjlighet att låta kostnaden i sådant fall stanna på statsverket. *Lindes och Nora domsagas häradsrätt* anser att förslaget med hänsyn till den differentierade tidningsmarknaden i vårt land innebär att kostnaderna vid kungörelseannonsering kommer att variera avsevärt på olika orter. Detta talar för införande av en bestämmelse att den rätts-sökande betalar ett standardbelopp för annonsering, medan statsverket

tillskjuter ev. resterande del. *Länsstyrelsen i Stockholms län* accepterar kostnadsökningarna för det allmänna men anser att man måste lägga speciella synpunkter när det gäller kungörande som skall bekostas av enskilda. Utvägarna är då att pröva om kungörandeskyldigheten kan inskränkas eller om man kan ge efter på kravet att kungörelsekostnaderna skall helt täckas genom uttagna avgifter.

Riksrevisionsverket konstaterar att man först efter genomgång och eventuell revidering av nuvarande bestämmelser och angivande av enhetliga riktlinjer för den framtida kungörelseannonseringen torde kunna dels säkrare bestämma kostnaderna för densamma, dels bedöma kostnadernas storlek i förhållande till värdet av kungörelseannonseringen.

Flera remissinstanser anser att utredningen varit alltför optimistisk vid beräkningen av kostnadsökningarna, bl.a. *länsstyrelserna i Södermanlands, Älvsborgs och Västmanlands län*.

Även *Föreningen Sveriges häradshövdingar och stadsdomare* menar, att utredningen inte nog beaktat kostnadssidan. Kungörelsekostnaderna är redan med nuvarande regler en tung börda för mången rättssökande. Enda skälet för en utökning skulle vara övertygelsen om ökad effekt av kungörandet. Föreningen känner här viss tvekan. Det av utredningen angivna målet får man väl som hittills söka nå genom beaktande av utredningens ovan citerade målsättning. Likaledes av kostnadshänsyn vill föreningen avråda från försök att ge domstolars kungörelser sådan utformning, att de skulle kunna tävla med reklamannonser.

Sveriges industriförbund framhåller att den avvägning mellan effektivitetshänsyn och kostnadshänsyn som måste ske inte bör få föranleda att nuvarande kungörelsekostnader för enskilda och företag avsevärt ökas.

Svea hovrätt ifrågasätter om i allmänhet en så omfattande annonsering som utredningen föreslagit är påkallad av kostnadsskäl. Liknande inställning har *Stockholms rådhusrätt* och *rådhusrätten i Västerås*, som konstaterar att kungörelseannonsering i de stora dagstidningarna medför betydande kostnader. Annonseringen bör därför i Stockholm normalt begränsas till morgontidningarna. Av hänsyn till effektivitetskravet bör dock den beslutande myndigheten ges befogenhet att i särskilda fall annonsera i annan dagstidning. Å andra sidan kan det ibland efter en avvägning mellan de olika faktorerna framstå som naturligt att annonseringen bör ske i endast en dagstidning.

Kommerskollegium kan tänka sig fall där det med hänsyn exempelvis till kostnaderna för den enskilde kan te sig orimligt med en annonsering av den omfattning förslaget innebär.

Vattenlagutredningen sätter i fråga om inte den föreslagna utvidgningen av annonsering i ortspressen skulle kunna medföra onödigt stora partskostnader i vattenmålen.

Flera remissinstanser har synpunkter på hur man skall kunna mildra

verkningarna av kostnadsökningarna. *Lagberedningen* anser att generellt vid all annonsering gäller att man inte kan bortse från kostnadsfrågan. *Lantmäteristyrelsen* ifrågasätter ett förenklat kungörelseförfarande i de fall kostnaderna för ett kungörande enligt utredningsförslaget skulle stå i orimligt förhållande till förrättningsobjektets värde.

Statens naturvårdsverk uttalar att i vissa fall ett ovillkorligt krav på uppfyllande av utredningens målsättning skulle kunna innebära onödigt höga partskostnader. Verket förutsätter att medievalet vid kungörelseannonsering för s.k. blandade och lokala målgrupper överläts till respektive myndighet

5 Allmänna överväganden

5.1 Inledning

Samhällets organ har i många sammanhang anledning att sprida kännedom om sina åtgärder genom att kungöra dessa. Skälen härtill är flera. Åtgärderna kan beröra så många personer att kungörandet är det mest rationella sättet att sprida kännedom om dem. Åtgärderna kan också beröra personer som inte kan nås med underrättelse på annat sätt, t.ex. en obestämd krets av personer eller person med okänd vistelseort. Det allmännas verksamhet för att kungöra beslut och andra åtgärder kan sägas emellanåt ingå som ett led i dess samhällsinformation.

På vissa områden förekommer situationer där kungörandet inte bara åvilar myndighet utan också ankommer på enskild. Som exempel på nu avsedda fall kan nämnas kungörande enligt lagen (1927:85) om dödande av förkommen handling (regelmässigt kungör domstol, undantagsvis bank eller försäkringsbolag) och hittegodslagen (regelmässigt kungör polismyndighet, undantagsvis, enligt hänvisning till ägofredslagen, intagare av hemdjur). Ett annat fall som belyser sambandet mellan myndighets och enskilds kungörande är kungöranderegler i aktiebolagslagen (registreringsmyndighetens, domstols och bolagets kungörande). Någon naturlig gräns kan inte dras mellan myndighets och enskilds kungörande. Det är angeläget att allt kungörande inom ett område är samordnat. Med hänsyn till sambandet mellan myndighets och enskilds kungörande synes det vara naturligt att behandla båda fallen i detta sammanhang.

I vid mening omfattar kungörande också publicering av författningar (av Kungl. Maj:t utfärdade lagar och förordningar) och normbeslut (av central, regional eller lokal statlig förvaltningsmyndighet eller av beslutande kommunal församling utfärdade föreskrifter till allmän efterrättelse). Exempel på föreskrifter om kungörande av normbeslut lämnas i *bilaga 1*.

I fråga om författningar och normbeslut gör sig vid sidan av det ordinära offentliggörandointresset vid kungörande också gällande intresset att bevara bestämmelserna samlade och lättillgängliga för dem som i framtiden har att tillämpa dem eller att eljest rätta sig efter dem. Detta intresse tillgodoses typiskt sett genom att författningar och normbeslut samlas i särskilda publikationer (t.ex. SFS och länskungörelserna). Utredningen om författningspublicering har i sitt betänkande 'Bättre överblick över lagar och andra bestämmelser' (SOU 1973:23) behandlat publicering av författningar och normbeslut främst från denna aspekt och bl.a. lagt fram förslag till lag om kungörande av lagar och andra författningar. Betänkandet bereds f.n. inom justitiedepartementet.

Intresset av att sprida kännedom om en åtgärd är uppenbarligen i princip detsamma, om kungörandet rör en författning eller ett normbeslut eller om det avser mera individuella beslut och åtgärder. Gränsen mellan normbeslut och individuella beslut är också i vissa fall svårdragen. Regler som skall tillgodose spridningsintresset bör därför baseras på överväganden av väsentligen samma slag i båda fallen. Behovet av sådana regler i fråga om författningar och normbeslut bör emellertid prövas samtidigt med frågan om hur sådana myndighetsåtgärder bäst skall kunna dokumenteras för framtiden. En samlad bedömning härav bör lämpligen anstå, tills ställning skall tas till författningspubliceringsutredningens betänkande. I denna promemoria behandlas därför inte frågor om kungörande av författningar och normbeslut.

5.2 Behovet av revision av nuvarande regler

Som har berörts inledningsvis beslöt statsmakterna år 1971 vissa allmänna riktlinjer för förbättrad samhällsinformation. Bl.a. slogs fast principen om en allmän och enhetlig dagspressannonsering i fråga om sådan information rörande rättigheter och skyldigheter som är avsedd att nå alla medborgare. Principen finns för den statliga sektorns del inskriven i Kungl. Maj:ts cirkulär (1971:507) till statsmyndigheterna om information genom dagspressannonsering. Vid behandlingen av frågan om förbättrad samhällsinformation berördes också spørsmålet om kungörelseannonsering i ortstidning. I prop. 1971:56 intogs härvidlag den principiella ståndpunkten att sådan annonsering bör ske i samtliga ortstidningar som har en spridning av någon betydenhet. Frågan om en reform av bestämmelserna om kungörelseannonsering ansågs emellertid böra anstå i avvaktan på en detaljgenomgång av reglerna.

Vid den genomgång av gällande bestämmelser om kungörande som har företagits inom justitiedepartementet har konstaterats att författningsregleringen i ämnet uppvisar åtskilliga brister. Till en början kan nämnas att bestämmelserna har tillkommit inte bara för juridiskt och praktiskt mycket

olika situationer utan också vid skilda tillfällen och under lång tid. Samhällssituationen och därmed även tillgängliga former för kungörande och dessas spridningsegenskaper har under denna tid starkt skiftat. I viss mån har detta förhållande beaktats vid utformning av ny lagstiftning och genom modernisering av bestämmelser i äldre författningar. I avsevärd utsträckning kvarstår dock äldre bestämmelser utan att ha anpassats till nutida förhållanden. Redan den bristande enhetligheten i och den delvis föråldrade utformningen av nuvarande bestämmelser utgör således ett motiv för att nu se över dessa.

Som har påvisats av informationsutredningen präglas nuvarande regler om kungörande inte bara av bristande enhetlighet. De är också förenade med brister från effektivitetssynpunkt. De innefattar sålunda inte alltid tillfredsställande garantier för att ändamålet med kungörandet tillgodoses i tillräcklig utsträckning. Detta beror i sin tur på att vissa former för kungörande har föreskrivits vid tidpunkter då andra och mindre effektiva spridningsmetoder stått till buds än de som numera finns. En översyn av regleringen på området framstår därför som angelägen för att stärka kungörandets ändamålsenlighet. Härvid bör särskilt frågan om annonsering i ortstidning uppmärksammas.

För en revision av reglerna på området talar vidare önskemålet att göra dessa mer flexibla än vad som f.n. är fallet. Vid valet mellan olika medier bör myndigheter och enskilda ges större möjlighet att beakta omständigheterna i det enskilda fallet. Härför talar inte minst kostnadshänsyn. Allmänt sett behöver nuvarande reglering systematiseras och gås igenom för att en rimlig relation skall uppnås mellan å ena sidan kostnaden för kungörandet, å andra sidan dels det intresse tillkännagivandet tjänar, dels strävandet att förbättra informationen på olika områden.

5.3 Riktlinjer för en revision av formerna för kungörande

5.3.1 Allmänna synpunkter

För att komma till rätta med de brister som är förenade med nuvarande kungörandereglering har utredningen föreslagit att man i fortsättningen skall tillämpa ett mer enhetligt system i fråga om formerna för kungörande. Systemet utgår från en gruppering av de olika kategorierna av adressater för kungörelse (målgrupper). Förslaget innebär att vissa medier skall vara obligatoriska, medan övriga ges karaktär av stödjande kungörandeformer. För varje kungörandesituation bör i författning bestämmas det eller de medier som skall vara obligatoriska. I vad mån därutöver något stödjande medium bör användas får avgöras efter en lämplighetsprövning i det enskilda fallet. Det bör åvila den som kungör att alltid företa en sådan prövning.

Utredningens principförslag har genomgående mottagits positivt vid remissbehandlingen. Att det förordade systemet leder till en mer ändamålsenlig reglering av formerna för kungörande bekräftas av den detaljgenomgång av hithörande bestämmelser som har företagits inom departementet. Med hänsyn till att förslaget sålunda i stor utsträckning tillgodoser önskemålen om att nuvarande regler om kungörande skall göras mer enhetliga, effektiva och flexibla, bör en reform på området lämpligen ske med utgångspunkt i vad utredningen har föreslagit.

Ett genomförande av förslaget kräver att ställning tas till såväl vissa övergripande frågor som en stor mängd spörsmål i anslutning till en detaljgenomgång av nuvarande författningsbestämmelser om kungörande. Övervägandena i den senare delen redovisas i avsnitt 6. I förevarande avsnitt behandlas frågor av det förra slaget, nämligen indelningen i målgrupper, allmänna frågor om obligatoriska och stödjande kungörandeformer, den författningsmässiga sidan av en reform på området samt de ekonomiska verkningarna av en reform.

5.3.2 Målgrupper

Indelning i målgrupper är framför allt en hjälpfaktor vid val av form för kungörande. Målgrupperna bör främst svara mot de olika mediernas spridningsegenskaper. Sedd mot denna bakgrund torde den målgruppsindelning som utredningen stannat för i huvudsak vara ändamålsenlig.

Varje målgruppsindelning inom detta område får dock betraktas som översiktlig. Avgränsningen mellan olika målgrupper är inte så klar att den i alla situationer ger tillräcklig ledning. Sådana oklarheter måste överbryggas genom flexibilitet i mediavalet.

Vid detaljgenomgången av författningsregleringen på området har det funnits lämpligt att tillämpa en i vissa hänseenden mera finskiktad målgruppsindelning än utredningens. Indelningen tar också sikte på arten av det intresse som tillkännagivandet skall tillgöda och den större eller mindre grad av aktivitet som målgrupp kan förväntas visa i olika situationer. Syftet med denna uppläggning har varit att efter behov åstadkomma regler som är mer nyanserade till omständigheterna i typfall än vad utredningens systemförslag omedelbart kunnat ge. Resultatet innebär på vissa punkter också ett annat mediaval än enligt utredningens förslag, t.ex. användningen av domstols anslagstavla enligt 17 § delgivningslagen (avsnitt 6.14). Antalet obligatoriska medier som kommer till användning har också blivit större t.ex. anslag inom fastighet enligt 17 § delgivningslagen, viloståndsanslag enligt 30 § lagen (1886:46 s. 1) ang. stenkolshandlingar m.m. och vissa kungörandeformer som behandlas i avsnitt 5.3.3.5 sista stycket.

5.3.3 Kungörandeformer (medier)

5.3.3.1 Kungörande i kyrka

Kungörande i kyrka genom uppläsning är sedan lång tid så gott som undantagslöst ersatt av anslagsförfarande. Enligt kungörelsen (1970:469) om kungörande i kyrka går anslagsförfarandet till så att meddelandet hålls tillgängligt viss tid hos kommunstyrelsen i den kommun som med hänsyn till ändamålet med tillkännagivandet finns lämplig och genom att meddelande härom och om meddelandets huvudsakliga innehåll anslås på kommunens anslagstavla. Från dessa bestämmelser är undantagna kungörelser som rör kyrkliga angelägenheter. Sådana kungörelser skall i stället hållas tillgängliga på pastorsexpedition och meddelande anslås på församlingens anslagstavla. Uppläsning från predikstolen, den ursprungliga formen för kungörande i kyrka, är numera förbehållen en liten grupp strikt kyrkliga angelägenheter, nämligen kungörelse om vars uppläsande Kungl. Maj:t särskilt förordnat, kungörelse enligt stadgan (1958:261) om prästval och, efter församlingens bestämmande, kungörelse om annat i författning föreskrivet kyrkligt tillkännagivande.

Kungörande i kyrka bör mot nämnda bakgrund upphöra att vara obligatorisk kungörandeform i utomkyrkliga angelägenheter, oavsett om kungörandet sker genom uppläsning eller subsidiärt anslag.

Frågan om kungörande av kyrkliga angelägenheter behandlas i avsnitt 6.16.

5.3.3.2 Länskungörelserna

Länskungörelserna, som förutom till myndigheter sprids i ett eller annat tiotal exemplar per län, används väsentligen för kungörande av normbeslut. De är uppenbarligen inte ett tjänligt instrument för att sprida meddelanden av annat slag till enskilda medborgare. Länskungörelserna bör, som utredningen föreslagit och remissinstanserna godtagit, utgå som obligatorisk kungörandeform för de kungörandefall som behandlas här. En användning av länskungörelserna som stödjande form i sådana fall blir beroende av länskungörelsernas framtida utformning. Det kan anmärkas att utredningen om författningspublicering föreslagit (SOU 1973:23 s. 135) att länskungörelserna skall omvandlas till författningspublikationer för länen. Som har nämnts inledningsvis (5.1) tas denna fråga inte upp i detta sammanhang.

5.3.3.3 Post- och Inrikes Tidningar

För riksomfattande informationsspridning står valet mellan en officiell

tidning, rikstäckande dagspressannonsering och radio/TV. Sett utslutande från effektivitetssynpunkt är självfallet rikstäckande dagspressannonsering den bästa kungörandeformen. Kostnadsaspekten gör emellertid att en sådan lösning inte kan komma i fråga. Det är inte heller realistiskt att räkna med att radio/TV kan komma till användning som form för kungörande i avsevärt större utsträckning än f.n. Som har påvisats av utredningen är det med hänsyn härtill tydligt att en officiell tidning liksom hittills behövs som obligatorisk form för nationellt kungörande. Någon principiell erinran har inte heller framställts häremot vid remissbehandlingen.

Invändningar kan självfallet riktas mot Post- och Inrikes Tidningar från effektivitetssynpunkt. Som åtskilliga remissinstanser påpekat skulle tidningens effektivitet när det gäller informationsspridning kunna ökas avsevärt genom att materialet görs mera lättillgängligt både språkligt och redaktionellt. I sitt betänkande (SOU 1971:2) 'Post- och Inrikes Tidningar' har informationsutredningen lagt fram förslag om omgestaltning av tidningen i syfte bl.a. att göra tidningen mera ändamålsenlig för kungörelseannonsering. Förslaget bereds f.n. inom justitiedepartementet.

5.3.3.4 Ortstidning

För lokal/regional informationsspridning är ortstidning generellt sett den tveklöst effektivaste formen och naturlig ersättare för t.ex. kungörande i kyrka och länskungörelserna. Som har berörts förut har statsmakterna år 1971 gett uttryck för den principiella inställningen att samhällsinformationen bör förbättras genom bl.a. en ökad satsning på ortstidningsannonsering. För kungörelseannonseringens vidkommande har ståndpunkten uttryckts så, att annonsering genom ortstidning bör ske i samtliga dagstidningar som har en spridning av någon betydelse. Någon anledning att nu frångå denna inställning finns inte. Kungörande i ortstidning bör således tillhöra de obligatoriska medierna med generell användning. Vad gäller den närmare innebörden av denna kungörandeform bör nämnas följande.

Begreppet dagstidning har av nämnden för samhällsinformation genom ett beslut den 27 oktober 1971 definierats som tidning vilken är inriktad på reguljär dagsaktuell nyhetsförmedling och/eller opinionsbildning och utkommer med minst ett nummer i veckan. Denna definition stämmer i sak nära överens med motsvarande definition i kungörelsen(1971:492) om statligt stöd till dagstidningar. I förevarande sammanhang bör begreppet dagstidning lämpligen användas i den tolkning som följer av nyssnämnda beslut av nämnden för samhällsinformation.

Åtskilliga storstadstidningar har en betydande spridning över stora delar

av landet. Sådana tidningar har emellertid den dubbla funktionen att förmedla lokala nyheter inom ett mindre område (i princip utgivningsorten med omnejd) och att inom hela sitt spridningsområde förmedla mera allmänna nyheter. Dagstidning med denna dubbla funktion bör användas som obligatorisk kungörandeform endast för det område till vilket den förmedlar lokala nyheter, t.ex. Dagens Nyheter endast för storstockholmsområdet. Till begreppet dagstidning bör därför fogas den ytterligare bestämningen lokal.

Tillämpningen av principen om en bred ortstidningsannonsering förutsätter självfallet — liksom användningen av ortstidning som obligatorisk form enligt utredningens systemförslag — att målgruppen är geografiskt bestämd. I vissa fall av kungörande, t.ex. tillkännagivande av åtgärd rörande plan- och naturvårdsfrågor, kan målgruppen ha en sådan bredd att den är att jämföras med målgrupp för fullständig lokal/regional samhällsinformation, dvs. omfatta alla medborgare inom området. Tillämpningen av principen på kungörande blir då i stort sett identisk med tillämpningen av vad som har uttalats i det inledningsvis nämnda cirkuläret (1971:507) till statsmyndigheterna om information genom dagspressannonsering dvs. annonsering i alla dagstidningar som har en spridning av någon betydelse inom orten. Andra kända egenskaper hos målgruppen än dess geografiska avgränsning måste emellertid också beaktas, t.ex. dess läsvanor. Undantagsvis torde det t.o.m. kunna ligga i linje med principståndpunkten att annonsera i endast en av flera väl spridda dagstidningar inom området, t.ex. när tillkännagivandet riktar sig till en enda person med notoriskt regelbundna tidningsvanor.

För tillämpningen är ett betydelsefullt hjälpmedel för myndigheterna att ha tillgång till aktuella uppgifter om dagstidningar och deras spridning. Sammanställningar i dessa frågor torde kunna tillhandahållas genom nämnden för samhällsinformation.

5.3.3.5 Övriga kungörandeformer

Specialpublikationer, anslagstavlor, radio/TV och register är väl lämpade som medel för informationsspridning och bör användas obligatoriskt i huvudsak i den omfattning utredningen föreslagit och därutöver som stödjande former efter vad som bedöms lämpligt i det enskilda fallet. Beträffande det av utredningen föreslagna systemet finns här anledning att ytterligare påpeka följande.

Vad gäller anslag på myndighets anslagstavla har särskilt från domstolshåll riktats kritik mot förslaget att inskränka användningen av denna kungörandeform. Man pekar bl.a. på att detta slag av tillkännagivande är enkelt och billigt och i åtskilliga fall att betrakta som en ren formalitet. Med anledning härav bör framhållas att kungörande genom anslag hos

domstol eller annan myndighet inte torde uppfylla kravet på en effektiv information om myndighetens åtgärder. Den omständigheten att sådant kungörande är förhållandevis enkelt och föga kostnadskrävande kan givetvis inte tillmätas avgörande betydelse, om man önskar förbättra kännedomen om myndigheternas beslut och andra åtgärder. Däremot bör denna form för tillkännagivande efter omständigheterna kunna användas som stödande medium i fall som inte går in i den kategori som anges under I B.2) i utredningens systemförslag.

Anslag på anslagstavla förekommer nu som ett moment i kungörelsedelgivning enligt 17 § delgivningslagen, bl.a. som enda moment i delgivningsförfarandet när det ordinära utåtriktade momentet, kungörande i tidning, är uppenbart meningslöst. Frågan om kungörande i sådana fiktionsfall behandlas i avsnitt 6.14.

En ny form av anslagskungörande har numera införts i 17 § delgivningslagen i anslutning till införandet av expropriationslagen (1972:719). Till komplettering av tidigare föreskrivna kungörandeformer föreskrivs där anslag inom fastighet vid kungörelsedelgivning med personer som hyr eller eljest innehar lägenhet i samma fastighet. Till frågan om denna kungörandeform finns anledning att återkomma under 6.14.

I 'annat lämpligt sätt' kan inordnas åtskilliga andra medier än de som nämns av utredningen. Den inom departementet företagna kartläggningen har med en vidsträckt tolkning av begreppet kungörande givit sådana exempel på specifika och för specifika situationer avsedda och ändamålsenliga former som stämpel enligt lagen (1959:99) om köttbesiktning, beredskapslarm enligt lagen (1960:513) om beredskapstillstånd och utmätningmans insegel enligt 74 § utsökningslagen (1877:31 s. 1). Det synes inte nödvändigt att i förevarande sammanhang gå närmare in på sådana mera speciella former av kungörande.

5.3.4 Allmänna grundregler i särskild lag

Bestämmelser om kungörande finns f.n. i ett mycket stort antal lagar och andra författningar. Bortsett från det tidigare nämnda 1971 års cirkulär i ämnet finns det däremot inte några allmänna bestämmelser om vilka grundsatser som skall iakttas vid kungörande. En revision av nuvarande kungöranderegler bör därför som ett väsentligt syfte ha att slå fast vissa grundläggande principer med tillämpning i så gott som alla berörda fall. Dessa grundregler bör lämpligen samlas i en fristående lag.

En central författning av nu åsyftat slag bör ta sikte på situationer då kungörande skall ske i Post- och Inrikes Tidningar, ortstidning eller specialpublikation eller genom anslag på statlig eller kommunal anslagstavla. Något behov av generella bestämmelser för andra kungörandesituationer synes inte finnas. Detta gäller när den lämpliga formen är bl.a.

kungörande genom radio/TV, vissa register och en del mer säregna medier, såsom beredskapslarm (jfr 5.3.3.5). Som har berörts förut bör kungörande av normbeslut inte heller regleras i den centrala författningen.

Det ligger i sakens natur att de obligatoriska medierna vid kungörande liksom hittills skall vara preciserade i specialförfattningarna. Dessa medier skall nämligen vara anpassade till den typsituation som regleras där. I den allmänna kungörandelagen bör däremot skrivas in grundsatsen om skyldighet för den som kungör att utöver det eller de obligatoriska medierna också använda något eller några stödjande medier. Denna grundsats får av naturliga skäl formuleras i allmänna ordalag för att lämna utrymme åt hänsynstagande till omständigheterna i det enskilda fallet. Av lagen bör framgå att bedömningen skall innefatta en avvägning mellan det intresse tillkännagivandet skall avse och den totala kungörelsekostnaden vid utnyttjandet av också ytterligare något medium utöver det som anges i specialförfattningen.

I den allmänna kungörandelagen bör vidare anges den princip om vidgad annonsering i ortstidning som har berörts i det föregående (5.3.3.4). En regel härom blir närmast att se som ett lagfästande av den principiella ståndpunkt som statsmakterna i denna del gett uttryck åt i samband med 1971 års beslut om vissa allmänna riktlinjer för förbättrad samhällsinformation.

Som en konsekvens av en reglering i nu nämnda hänseenden bör i en central författning på området också tas med en föreskrift som klargör när kungörande skall anses ha skett. Detta har särskild betydelse i fall då kungörandet är förenat med viss rättsverkan (jfr ovan under 2.3).

5.3.5 Kostnaden för en reform

Hur kungörandet utformas i stort har givetvis också betydelse i fråga om kostnaden för kungörandet. Ansvaret för kungörelsekostnader åvilar f.n. till stor del det allmänna. Även den enskilde står emellanåt visst kostnadsansvar. Detta är konstruerat som betalningsskyldighet för i vissa fall den faktiska kostnaden, i andra fall en schablonavgift som beräknas efter den faktiska genomsnittskostnaden.

Oavsett vem kostnaden åvilar måste den naturligtvis ha någon begränsning. Att kostnaden i och för sig blir hög får inte hindra ett kungörande som har en adekvat utformning. Däremot bör både obligatoriskt och förstärkande kungörande i möjligaste mån utformas så att kostnaden för kungörandet står i rimlig relation till nyttan.

Vid valet av obligatorisk kungörandeform bör i skälig utsträckning beaktas också mera indirekta kostnader för kungörandet, t.ex. hanteringskostnad hos den kungörande och kostnad för ev. särskilda anordningar för kungörandet, t.ex. anslagstavlor.

Kostnadsfrågan kan också ha sekundära verkningar i verkställighetsledet. Som exempel kan nämnas kostnaden för tidningskungörande som inkomstpost för pressen. Omständigheter av detta slag bör dock inte få tillmätas annan betydelse vid val av kungörandeform än som en faktor vid avvägningen mellan olika kungörandeformer, som är likvärdiga från direkta kostnads- och effektivitetssynpunkter.

De ekonomiska verkningarna av en reform behandlas närmare i avsnitt 7.

6 Genomgång av gällande kungöranderegler

6.1 Inledning

Mot bakgrund av de allmänna övervägandena företas här en genomgång av nuvarande specialregler om kungörande. Underlag för genomgången bildar de regler som har påträffats vid kartläggningsarbetet (se avsnitt 2.2). I enlighet med avgränsningen av revisionsområdet (se avsnitt 5.1 och 5.3.4) har från detta material undantagits dels regler om kungörande av normbeslut, dels regler som uteslutande behandlar kungörandesituationer av andra slag än som föreslås falla under den allmänna kungörandelagen. Från genomgången har också undantagits regler som är ålderdomliga och numera utan nämnvärd praktisk betydelse eller som gäller endast övergångsvis. Av det anförda följer att det genomgångna författningsmaterialet inte innefattar någon fullständig presentation av alla förekommande kungörandeproblem.

Det återstående författningsmaterialet har sammanförts i grupper. I huvudsak baseras grupperingen på arten av det intresse som kungörandet skall tjäna och på målgruppens egenskaper.

I förslag som framläggs i detta avsnitt används termen ortstidning som uttryck för den breda principen för dagstidningsannonsering (se avsnitt 5.3.3.4).

Vissa utarbetade författningsförslag finns intagna i promemorian som *bilagor 2:1-2:11* (vidare därom i avsnitt 8).

I detta avsnitt behandlade författningar finns förtecknade kronologiskt med hänvisning till respektive underavsnitt i *bilaga 3* och efter sakinnehåll, med motsvarande hänvisning, i *bilaga 4*.

6.2 Fastighetsförhållanden

6.2.1 Införskaffande av upplysning/utredning

Författningsrum

jordabalken: 20 kap. 11 §

lagen (1932:169) om uppläggande av nya fastighetsböcker för landet: 6 §

kungörelsen (1953:620) ang. indrivningen och användningen av vissa med anledning av företag i vatten utgående avgifter: 8 §

lagen (1971:1037) om äganderättsutredning och legalisering: 5 §

Överväganden

Kungörande enligt *jordabalken* och *lagen om äganderättsutredning och legalisering* innebär underrättelse om förestående sammanträde angående äganderätten till fast egendom. Sammanträde enligt *jordabalken* syftar till utredning som efter inskrivningsmyndighets prövning kan leda till lagfart på egendomen. Sammanträde enligt äganderättsutredningslagen utmynnar i beslut som medför rätt till lagfart. Utgångspunkt för förfarandet är i båda fallen att äganderätten är oklar. Äganderättsutredning enligt äganderättsutredningslagen förekommer dels som fristående förrättning (5 §), dels som ett led i legaliseringsförrättning (22 §, som i frågor om förfarandet hänvisar till 5 §).

Målgruppen för kungörandet är personer som kan ge upplysning om äganderättsförhållandena.

Kungörandemedier är f.n. enligt *jordabalken* anslag hos inskrivningsmyndigheten, ortstidning och Post- och Inrikes Tidningar (första numret för ett kvartal), och enligt *lagen om äganderättsutredning och legalisering* anslag på kommunens anslagstavla och lämplig tidning (häri innefattas både ortstidning och Post- och Inrikes Tidningar att användas allt efter omständigheterna). Uppenbart har alla dessa fall lokal anknytning. Kungörande i ortstidning bör alltså vara obligatoriskt. Anslagsförfarande bör däremot, i enlighet med de allmänna riktlinjerna för användning av sådana kungörandeformer, inte vara obligatoriskt.

Utmärkande för de angivna kungörandefallen är att målgruppen inbegriper okända konkurrenter om den påstådda äganderätten. Detta moment motiverar en obligatorisk användning av Post- och Inrikes Tidningar, lämpligen på det sätt som nu är föreskrivet i *jordabalken*.

Författningsförslag (*jordabalken*) finns intaget som bilaga 2:3.

Nära de båda ovan behandlade fallen ligger kungörande enligt *lagen om uppläggande av nya fastighetsböcker för landet*. Kungörandet är här en fakultativ komplettering — 'där så prövas erforderligt' — till ordinär kallelse till sammanträde för utredning av fastighetsförhållanden. Medium för kungörandet är f.n. ortstidning.

Formvalet bör här ansluta till vad som föreslagits för de närmast föregående båda fallen.

Det återstående kungörandefallet är ett fakultativt led i behandlingen av ansökan om bidrag ur erlagda *avgifter för företag i vatten* till den, som tillskyndats skada eller olägenhet genom vattenreglering och som inte fått ersättning bestämd av vattendomstolen. Kungörandemedium är en eller flera av ortens tidningar.

Målgruppen har regelmässigt klart lokal karaktär och mediet bör vara ortstidning.

6.2.2 Vissa sammanslutningars representation

Författningsrum

vattenlagen (1918:523): 3 kap. 14 och 17 §§, 7 kap. 62 §, 8 kap. 41 och 42 §§

lagen (1919:426) om flottning i allmän flottled: 10, 41 och 44 §§

lagen (1933:269) om ägofred: 42 och 43 §§

lagen (1939:608) om enskilda vägar: 52 §

lagen (1973:1150) om förvaltning av samfälligheter: 25 §

Överväganden

Enligt vattenlagen skall finnas styrelse, alternativt en av länsstyrelsen utsedd syssloman, för vattenregleringsföretag (3 kap. 14 och 17 §§), för torrlägningsföretag (7 kap. 62 och 63 §§) och för avloppsföretag (8 kap. 41 och 42 §§). Uppgifter om styrelse och syssloman samlas hos länsstyrelsen, som kungör dem. Kungörandeformer är i fråga om vattenregleringsföretag allmänna tidningarna och en eller flera ortstidningar samt i fråga om övriga företag länskungörelserna.

Enligt lagen om flottning i allmän flottled skall för flottningsförening finnas styrelse alternativt syssloman (41 §), årsvis utsedd skiljeman för tvister om ersättning för flottningsskada (10 §) och Ortsombud för mottagande av anmälningar om flottningsskada och andra framställningar rörande flottleden och flottningen däri (44 §). Uppgifterna samlas hos länsstyrelsen, som kungör dem i länskungörelserna och en eller flera ortstidningar.

Enligt lagen om ägofred skall för stängsel- eller betessamfällighet finnas styrelse alternativt syssloman. Likartade bestämmelser finns i lagen om enskilda vägar beträffande vägsamfällighet och vägförening. Uppgifterna samlas i båda fallen hos länsstyrelsen, som kungör dem i länskungörelserna.

De uppgifter om sammanslutningarnas representation som skall till-

kännages enligt berörda lagrum är genomgående av betydelse för dem som kommer i förbindelse med respektive sammanslutning och bör vara tillgängliga för dessa. Uppgifterna samlas i samtliga fall hos länsstyrelsen. I fråga om alla dessa uppgifter bör det vara tillräckligt att de kan lämnas vid förfrågan. Ett uppgiftsregister hos länsstyrelsen ter sig som lämpligt kungörandesätt (se vidare avsnitt 6.15.1). En sådan ordning ansluter i sak till motsvarande reglering i fråga om samfällighetsförening i *lagen om förvaltning av samfälligheter*, som träder i kraft 1.7.1974. Enligt denna lag skall uppgifter om sådan förenings styrelse och firmateckning m.m. registreras hos länsstyrelse (i samfällighetsregister). Annan publicitet än införing i registret föreskrivs inte.

Författningsförslag (lagen om flottning och ägofredslagen) finns intagna som bilagor 2:4 och 2:5.

6.2.3 Kallelser inom vissa sammanslutningar

Författningsrum

vattenlagen (1918:523): 7 kap. 64 § och 8 kap. 43 §

lagen (1933:269) om ägofred: 44 §

jaktstadgan (1938:279): 41 a §

lagen (1939:608) om enskilda vägar: 56 §

Överväganden

Enligt *vattenlagen* skall stämma med torrlägningsföretag eller avloppsföretag utlysas genom delgivning med varje deltagare eller kungörande i minst en ortstidning. Stämma med stängsel- eller betessamfällighet skall enligt *ägofredslagen* utlysas genom delgivning eller kungörande i minst en ortstidning och på kommunens anslagstavla. Enligt *lagen om enskilda vägar* utlyses stämma med vägsamfällighet eller vägförening genom delgivning eller kungörande i minst en ortstidning och i kyrka. Reglerna är i samtliga fall subsidiära till avvikande stadgebestämmelser.

Ingen annan ändring i dessa bestämmelser synes vara påkallad än att anslagskungörandet (både den direkta bestämmelsen i *lagen om enskilda vägar* och den numera faktiska tillämpningen av bestämmelsen i *ägofredslagen* om kungörande i kyrka) bör utgå. På detta område finnes ej skäl att anknyta ortstidningsannonsering till den generella breda principen. - Författningsförslag (*ägofredslagen*) finns intaget som bilaga 2:5.

Bestämmelsen i *jaktstadgan* är av något annan art. Den tar sikte på sammanträde i jaktvårdsområde för prövning av fråga om jaktvårds-

områdets fortbestånd. Regeln är tvingande och föreskriver kallelse genom rekommenderat brev och annonsering i ortstidning. Situationen är så närbesläktad med förrättning att ortstidningsannonseringen bör knytas till huvudprincipen.

6.2.4 Förrättningar — kallelser

Författningsrum

vattenlagen (1918:523): 1 kap. 14 §, 10 kap. 6, 38 och 65 §§, 11 kap. 32, 33, 47, 61, 68, 87, 88 och 91 §§ och 14 kap. 7 §

lagen (1919:426) om flottning i allmän flottled: 14 och 35 §§

lagen (1921:378) om ströängars indragande till Kronan: 14 §

ensittarlagen (1925:334): 6 §

lagen (1933:269) om ägofred: 25 §

jaktstadgan (1938:279): 39 §

fiskeristadgan (1954:607): 17 §

byggnadsstadgan (1959:612): 17 § 1 mom., 25 § och 34 § 2 mom.

lagen (1960:130) om fiskevårdsområden: 18 §

naturvårdskungörelsen (1964:825): 5, 10 och 15 §§

kungörelsen (1965:57) om lokala bestämmelser till skydd för djurlivet: 2 §

kungörelsen (1968:379) om uppläggande av nytt fastighetsregister, m.m.: 20 §

miljöskyddslagen (1969:387): 14 §

miljöskyddskungörelsen (1969:388): 21 och 24 §§

lagen (1971:1037) om äganderättsutredning och legalisering: 6 §

anläggningslagen (1973:1149)¹: 19 §

Överväganden

I 4 kap. 18-24 §§ fastighetsbildningslagen (1970:988) behandlas kallelse och delgivning vid fastighetsbildningsförrättning. Reglerna ansluter till delgivningslagen med avvikelser i huvudsak i fråga om kallelse till sakägare med stadigvarande hemvist utom riket och utan känt ombud som kan delges (21 §) och utvidgad tillämplighet av reglerna om delgivning med delägare i samfällighet (22 §).

Genom hänvisning till fastighetsbildningslagen i denna del ges motsvarande regler i *ensittarlagen*, *lagen om ägofred* och *anläggningslagen* (kallelser till förrättningar).

¹Anläggningslagen träder i kraft 1.7.1974.

Denna reglering, som inbegriper kungörande i form av kungörelsedelgivning, är tillfredsställande och bör bestå.

Med dessa och sinsemellan nära besläktade situationer behandlas i *jaktstadgan* (förrättningsman kallar till sammanträde för bildande av jaktvårdsområde), *lagen om fiskevårdsområden* (förrättningsman kallar till sammanträde för bildande av fiskevårdsområde), *fiskeristadgan* (länsstyrelsen kallar till sammanträde före beslut om lokala fiskebestämmelser), *naturvårdskungörelsen* (5 och 10 §§ = länsstyrelsen inhämtar sakägares yttrande före beslut om inrättande av naturreservat o.dyl. eller utställer för granskning förslag till vissa förbudsbestämmelser) och *kungörelsen om lokala bestämmelser till skydd för djurlivet* (länsstyrelsen hör markägare före utfärdande av vissa förbudsbestämmelser).

Målgruppen består typiskt sett av fastighetsägare och andra utövare av jakt eller fiske samt när det gäller vissa förordnanden enligt naturvårdskungörelsen också företrädare för miljö- och friluftsentressen.

Så långt möjligt bör varje sakägare erhålla personligt meddelande. Detta är principiellt genomförbart när det gäller fastighetsägare men knappast när det gäller övriga intressenter. I fråga om dessa föreligger alltså behov av ett kungörelseförfarande.

I fiskevårdsområdeslagen är delägarkretsen (2 §) så fast bestämd att personlig delgivning med alla berörda ter sig som en realitet.

Nuvarande bestämmelser innebär i fråga om *fiskevårdsområdeslagen* delgivning med kungörande i ortstidning som subsidiär åtgärd när delgivning ej kunnat ske; regleringen av förutsättningarna för kungörande är dock liberalare och kungörandet enklare utformat än i delgivningslagen. Den nuvarande ordningen bör bestå. *Jaktstadgan* föreskriver kallelse i rekommenderat brev samt kungörande i ortstidning och länskungörelserna. Sist angivna medium bör utgå. *Fiskeristadgan* föreskriver kungörande i ortstidning och anslag på kommunens anslagstavla samt under rättelse till sammanslutningar av yrkesfiskare och av andra berörda deltagargrupper. Vidare skall det förslag till bestämmelser, som skall behandlas vid sammanträdet, finnas tillgängligt i varje församling. Anslag på kommunens anslagstavla bör utgå. Enligt regler i *naturvårdskungörelsen* förekommer kungörande i ortstidning eller på annat lämpligt sätt som form för underrättelse till sakägare, enligt 10 §; till vilken *KK om lokala bestämmelser till skydd för djurlivet* hänvisar, primärt och enligt 5 § subsidiärt till tillställande i mera direkt form. Också i dessa fall skall förslaget göras tillgängligt för granskning, på plats i orten som anges i kungörelsen eller genom att förslaget delges. I hithörande fall har målgruppen en sådan sammansättning och är det berörda sakägarintresset så starkt att ett kungörande bör vara obligatoriskt. Kungörandet bör ske i ortstidning enligt tekniken i 17 § delgivningslagen. Beroende på ärendets art och bygdens struktur kan självfallet andra åtgärder, t.ex. en bredare

tidningsannonsering än den ortsanknutna, vara på sin plats som stödjande medium.

Naturvårdskungörelsen innehåller (15 §) en särregel för förfarandet när handling enligt kungörelsen skall tillställas ägare till samfärdig mark. Regeln ansluter i sak till delgivningslagens motsvarande procedurregler. Bestämelsen bör tekniskt utformas genom en hänvisning till förfarandet vid kungörelsedelgivning (16 § andra st. och 17 § delgivningslagen).

Kungörande enligt *byggnadsstadgan* är föreskrivet när det gäller planförslag, förslag till beslut enligt 59 § byggnadslagen om gatumarkersättning m.m. och förslag till tomtindelning. Om planförslag skall kungörande ske i ortstidning. Dessutom skall, när det gäller general-, stads- eller byggnadsplan, markägarna få personlig underrättelse. En särskild kungörandeprocédur gäller för underrättelse till samfällighet utan styrelse eller förvaltare. Ändring eller upphävande av plan kan om ändringen berör endast ett mindre antal markägare beslutas utan kungörande under förutsättning av markägarnas medgivande. I fråga om beslut enligt 59 § byggnadslagen gäller likartade regler. Om förslag till tomtindelning skall berörda markägare underrättas. Ortstidningskungörande är föreskrivet som form för kungörelsedelgivning med sådan sakägare.

Här angivna regler är i stora drag anpassade efter respektive målgrupp. Någon ändring i dessa regler föreslås därför inte.

En särskild grupp utgör de mera processuella stadgandena i *miljöskyddslagen/miljöskyddskungörelsen* (koncessionsnämnden/naturvårdsverket/länsstyrelsen bereder den, som berörs av den miljöfarliga verksamheten, tillfälle att yttra sig över ansökan hos myndigheten, koncessionsnämnden kallar parterna till förhandling eller besiktning). Primärt sker kungörande i ortstidning, en eller flera. Alternativt kan användas annat lämpligt sätt. Är intressentkretsen klart bestämd till viss eller vissa personer eller företag, kan i stället användas underrättelse i rekommenderat brev.

Nuvarande kungörandeform bör bibehållas. Ortstidningsvalet bör ske enligt den breda principen.

Vattenlagen ger i hithörande delar handlingsmönster för kungörande i huvudsak enligt följande:

A. Kungl. Maj:t

1 kap. 14 §: Yttrande över ansökan om ianspråktagande av strömfall infordras genom att föreläggande delges sakägare. Som substitut vid hinder för delgivning sker kungörande i allmänna tidningarna och ortstidning.

B. Förrättningsman

10 kap. 6 §: tid och plats för syneförrättning (allmän flottled) kungörs i en eller två eller flera ortstidningar, dessutom sker personlig delgivning med vissa sakägare.

10 kap. 38 §: tid och plats för syneförrättning (vattenregleringsföretag, torrlägningsföretag eller avloppsföretag) kungörs i en eller två eller flera ortstidningar, personlig delgivning med alla sakägare kan ersätta kungörandet.

10 kap. 65 §: tid och plats för senare förrättningssammanträde (10:38) kungörs, om dessa uppgifter ej kunnat lämnas vid det föregående sammanträdet, enligt reglerna i 10 kap. 38 §.

10 kap. 77 §: tid och plats för ny uppskattning av båtnad (inom tillämpningsområdet för 10:38) kungörs enligt reglerna i 10 kap. 38 §.

C. Vattendomstol

C. 1 Ansökningsmål

11 kap. 33 §: ansökan kungörs (med uppgifter om formen för den fortsatta handläggningen t.ex. hur kallelser skall ske och i vilka tidningar kungörelser i målet skall tas in) i en eller flera ortstidningar och, om målet ej gäller endast torrlägnings- eller avloppsföretag, allmänna tidningarna. Kungörelsen skall enligt 11 kap. 32 § bl.a. innehålla uppgift om den eller de (av vattenrättsdomaren bestämda) ortstidningar i vilka vissa kallelser och meddelanden 'i målet' till parterna kommer att införas. Dessutom skall kända sakägare brevlades underrättas om kungörelsens innehåll.

11 kap. 47 §: om ytterligare fastighet visats vara berörd av ansökan, utfärdas tilläggskungörelse enligt reglerna i 11 kap. 33 §.

11 kap. 61 §: tid och plats för handläggning inför vattendomstolen, när skriftväxling mellan parterna inte behövs, tillkännages genom kungörelse i media enligt 11 kap. 33 §.

11 kap. 68 §: tid och plats för domstolens sammanträde för behandling av vissa ersättningsanspråk tillkännages genom rekommenderat brev till parterna och, där så kan anses erforderligt, kungörelse i en eller flera ortstidningar.

C. 2 Besvärsmål

11 kap. 88 §: om inkomna besvär utfärdas kungörelse enligt reglerna i 11 kap. 33 §.

C. 3 Underställningsmål

11 kap. 91 §: tid och plats för domstolens avgöranden kungörs enligt reglerna i 11 kap. 88 § (= 11 kap. 33 §).

C. 4 Aktförvarare

Genomgående metod för tillhandahållande av handlingar i mål vid vattendomstol är att handlingarna tillställs viss person, vilket kungörs. Aktförvarare utses för det särskilda målet. Utses under handläggningen ny aktförvarare, skall detta kungöras enligt 11 kap. 104 §. Medium är ortstidning som bestämts i målet.

Mediaalet i dessa kungöranderegler är tillfredsställande.

Regeln i 1 kap. 14 § bör formuleras genom en koppling till delgivningslagens regler om kungörelseannonsering.

Den breda principen för ortstidningsannonsering bör inte binda bestämmandet av ortstidningar för kungörande 'i målet' (11 kap. 32 §).

Enligt *lagen om flottning i allmän flottled* kungörs i hithörande frågor enligt följande.

14 och 15 §§: kallelse till sammanträde för behandling av förslag till bestämmelser om vissa flottledskostnader kungöres i en eller flera ortstidningar, dessutom utfärdas personlig kallelse å flottledens anläggare.

35 och 36 §§: länsstyrelsen utlyser sammanträde om förslag till reglemente för flottningsförening med skogsägare och andra som är intresserade av frågan. Sammanträdet utlyses på lämpligt sätt.

Målgruppen är i båda fallen lokal och obligatorisk kungörandeform bör vara ortstidning. - Författningsförslag finns intaget som bilaga 2:4.

Återstående hithörande fall är *kungörelsen om uppläggande av nytt fastighetsregister*, enligt vilken förslag till traktnamn och traktindelning skall underställas berörda fastighetsägare för yttrande genom kungörande i tidning eller på annat lämpligt sätt, *lagen om äganderättsutredning och legalisering*, enligt vilken föreläggande för sakägare att viss tid efter första förrättningssammanträdet för äganderättsutredning anmäla äganderättsanspråk eller lämna upplysningar skall meddelas vid första sammanträdet och därefter anslås på kommunens anslagstavla, samt *lagen om ströängars indragande till Kronan*, enligt vilken ungefärlig tidpunkt för ströängsnämnds förrättning skall kungöras i kyrkan, varjämte personlig underrättelse skall tillställas kända sakägare.

Målgruppen är också i dessa fall lokal. Obligatorisk kungörandeform bör vara ortstidning. I fråga om ströängsförrättning kan det föreskrivna personliga underrättelseförfarandet anses tillräckligt och kungöranderegeln utgå.

I fråga om traktnamn och traktindelning har en utredning, tillsatt inom förutvarande civildepartementet, i betänkandet 'Fastighetsbeteckningsreformen' (Ds C 1973:4) föreslagit bl.a. att kungörelseförfarandet, i andra fall än beträffande stadsregisterområden, ersätts med personliga underrättelser till berörda fastighetsägare. Om förslaget genomförs, bortfaller givetvis behovet av kungörandereglerna.

6.2.5 Beslut med anledning av förrättning

Författningsrum

vattenlagen (1918:523): 10 kap. 26, 28, 68 och 71 §§, 11 kap. 104 och 108 §§

lagen (1919:426) om flottning i allmän flottled: 19 §

lagen (1939:608) om enskilda vägar: 80 och 93 §§

lagen (1960:130) om fiskevårdsområden: 31 §

Överväganden

Vattenlagen innehåller vissa föreskrifter som anknyter till situationer som behandlats i förrättningsavsnittet.

B. förrättningsman

10 kap. 26 §: efter förrättning (jfr närmast föregående avsnitt 10 kap. 6 §) utställer synemännen provisorisk längd för granskning och erinringar inom viss tid. Utställandet kungörs i en eller flera ortstidningar.

10 kap. 28 §: efter utgången av erinringstiden enligt 10 kap. 26 § upprättas och tillhandahålls synemännens skriftliga utlåtande. Kungörande sker enligt reglerna i 10 kap. 6 §.

10 kap. 68 §: efter förrättning (jfr närmast föregående avsnitt 10 kap. 28 §) utställs synemännens utlåtande, varom kungörande sker i ortstidning som bestämts för införande av kungörelser angående företaget. Som ett alternativt förfarande för viss situation nämns utställande och kungörande enligt reglerna för kungörande av senare förrättningssammanträde i 10 kap. 65 § (jfr härom närmast föregående avsnitt).

C. Vattendomstol/vattenöverdomstolen

11 kap. 104 §: anförda besvär över vattendomstols dom eller beslut kan, som alternativ till delgivning med parterna, kungöras. När sökande klagar i tillåtlighetsdelen är kungörande obligatoriskt. Kungörelsen innehåller bl.a. föreskrifter om den fortsatta handläggningen. Medium är ortstidning som bestämts för vattendomstolens meddelanden i målet. - Bestämmelserna äger enligt 11 kap. 108 § motsvarande tillämpning på rättegången i högsta domstolen.

Av avgörande betydelse i dessa frågor är att mediabruket för förrättning och avgörande stämmer överens. Så är förhållandet nu. I de här behandlade vattenlagsfallen bör alltså göras endast sådana ändringar som följer av vad som föreslagits i närmast föregående avsnitt.

Lagen om flottning i allmän flottled behandlar kungörande av beslut om verkställbarhet av överklagat beslut om interimsfloppning. Mediet är ortstidning, en eller flera. Annan ändring är inte motiverad än den tekniska ändringen i fråga om begreppet ortstidning. - Författningsförslag finns intaget som bilaga 2.4.

Utlåtande över förrättning enligt 3 kap. *lagen om enskilda vägar*, till vilken förrättning kallelse skall ske enligt reglerna i 25 § (jfr härom närmast föregående avsnitt), skall enligt 80 § framläggas för sakägarna på tid och plats som bestämts vid förrättningssammanträde och som skall kungöras genom uppläsning i kyrkan och genom ortstidningsannonsering. Om länsstyrelses beslut i ärende enligt samma kapitel skall enligt 93 § sakägare

underrättas genom att beslutet antingen tillställs alla sakägarna eller kungörs enligt samma regler som gäller i fråga om förrättningsutlåtande.

När det gäller framläggande av förrättningsutlåtande bör kungörandet inskränkas till att ske i ortstidning. Föreskriften om kungörande av länsstyrelsens beslut innebär bl.a. en fylligare redovisning i kungörelseform än vad som är föreskrivet i delgivningslagen. En sakligt tillfredsställande lösning synes vara att kungörandet sker i enlighet med delgivningslagens regler kompletterade med att beslutet i sin helhet hålls tillgängligt på lämplig plats i orten. Medium för kungörandet bör även i dessa fall vara ortstidning.

Ortstidning är enligt *lagen om fiskevårdsområden* form för tillhandahållande av meddelande om länsstyrelses eller kammarrätts beslut enligt *lagen*, när beslutet angår så många att det inte lämpligen kan tillställas varje sakägare. Denna regel avviker från den föreslagna centrala författningens endast när det gäller vid vilken tidpunkt delgivning anses ha skett. Saklig grund för denna avvikelse torde inte finnas. Särregleringen bör därför utgå.

6.2.6 Avlösning av vissa avgälder

Författningsrum

lagen (1907:15) angående avlösning av avgäld från avsöndrad lägenhet : 6 §

lagen (1938:159) om avlösning av avgälder från de till skatte försålda så kallade halländska kyrkohemmanen: 7 §

Överväganden

Enligt 1907 års lag skall — om ersättningen inte redan är erlagd — länsstyrelsen fastställa ersättningen för avgälden och utsätta tid inom vilken den skall erläggas. Sådant beslut delges hemmanets ägare. Sedan det styrkts att ersättning för avgäld erlagts eller nedsatts, utfärdas kungörelse härom i länskungörelserna.

Enligt 1938 års lag skall länsstyrelsen, sedan framställning om avlösning kommit in, fastställa den ersättning som statsverket skall förskjuta och de avbetalningar därå som fastighetsägaren skall erlägga. Beslutet delges berörda parter. Sedan det vunnit laga kraft, införs meddelande om det i länskungörelserna.

Några rättsverkningar är inte i någotdera fallet knutna till kungörandet i länskungörelserna. Föreskrifterna om delgivning med berörda parter

synes tillfyllest från publicitetssynpunkt. De nämnda föreskrifterna om kungörande bör därför utgå.

6.3 Bergsbruk — koncession

Författningsrum

lagen (1886:46 s. 1) ang. stenkolsfyndigheter m.m.: 3, 21 och 30 §§
gruvlagen (1938:314): 10 och 23 §§
uranlagen (1960:679): 7 och 34 §§
förslag till gruvlag² (lagrådsremiss den 25 maj 1973): 2 kap. 12 § och 4 kap. 11 §

Överväganden

De inledande procedurreglerna för förvärv av rätt enligt de tre lagar som behandlas här (*stenkolslagen* 3 § = ansökan om koncession, *gruvlagen* 10 § och förslaget till gruvlag 2 kap. 12 § = utfärdande av mutsedel och *uranlagen* 7 § = ansökan om undersökningstillstånd) föranleder kungörande i samma media: allmänna tidningarna och ortstidning. Enligt *stenkolslagen* skall kungörande också ske genom anslag på lämplig plats i orten och kungörelsen delges berörda industriella företag.

Utmålsförrättning enligt *gruvlagen* (23 §) och förslaget till gruvlag (4 kap. 11 §) kungörs i samma media som utfärdande av mutsedel samt delges kända sakägare. Senare förrättning för förändring av utmål följer samma regler som utmålsförrättning (45 §, förslaget 4 kap. 43 § hänvisning till dessa regler = till 23 §, 4 kap. 11 §).

Upphörande av koncession enligt *stenkols- och uranlagarna* kungörs, i förstnämnda fallet i länskungörelserna och i det senare fallet i allmänna tidningarna och ortstidning.

Över vissa rättigheter enligt *gruvlagen* och *uranlagen* förs register (gruvregistret respektive uranregistret). I gruvregistret införs bl.a. uppgift om förverkande av gruvrätt (78 § *gruvlagen*, motsvarande bestämmelse finns ej innefattad i förslaget till gruvlag. De ytterligare föreskrifter som kan behövas utöver förslagets bestämmelse att gruvregister skall föras (11 kap. 7 §) torde komma att meddelas i administrativ ordning (se lagrådsremissen s. 193)).

I *stenkolslagen* finns vidare föreskrivet, att beslut om vilostånd (30 §) skall anslås på lämplig plats i orten.

Det grundläggande valet av kungörandeform, Post- och Inrikes

² Ny gruvlag föreslås träda i kraft den 1 juli 1974.

Tidningar och ortstidning, är väl lämpat för detta användningsområde och bör bestå. Ortstidningskungörandet bör ske efter den breda principen.

Anslagskungörandet enligt 3 § stenkolslagen ter sig inte som ett generellt påkallat komplement till de grundläggande formerna och bör därför utgå.

Upphörande av koncession enligt stenkolslagen faller inte inom det för framtiden avsedda användningsområdet för länskungörelserna. Kungörande bör i stället ske i tidning i likhet med vad som gäller om koncession enligt uranlagen.

Bestämmelsen om viloståndsanslag enligt stenkolslagen torde numera ha en synnerligen begränsad användning. I fall av aktualitet torde det valda mediet vara godtagbart för ändamålet. Anledning saknas att föra in denna regel i ett större regelsystem. Bestämmelsen bör därför inte föras in i den samordnade författningsregleringen om kungörande.

6.4 Statusförhållanden

6.4.1 Fysiska personer

Författningsrum

giftermålsbalken: 5 kap. 13 §, 8 kap. 11 §, 13 kap. 15 § och 15 kap. 21 §
lagen (1898:64 s. 10) om boskillnad: 5 och 18 §§
fastighetsbildningskungörelsen (1971:762): 23 §
föräldrabalken: 9 kap. 2 a § och 20 kap. 23 §
lagen (1904:26 s. 1) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap: 5 kap. 5 §.

Överväganden

Reglerna behandlar dels avvikelser från lagens huvudregler om ekonomisk behörighet på grund av ålder och civilstånd (GB 5:13, FB 9:2a och 20:23 samt 1904 års lag), dels förmögenhetsfördelning mellan makar (GB 8:11, 13:15 och 15:21, lagen om boskillnad och fastighetsbildningskungörelsen). Kungörande enligt gällande regler skall ske i allmänna tidningarna och i andra hithörande frågor än omyndighetsförklaring eller hävande av sådan förklaring dessutom i ortstidning. Jämsides med tidningskungörandet sker registrering inom folkbokföringen av ålder och civilstånd samt, när det gäller makars egendomsförhållanden, uppgift i äktenskapsregistret och när det gäller äktenskapsförord dessutom införande i rättens protokoll.

Någon saklig ändring av kungörandeform är inte påkallad.

6.4.2 Svenska juridiska personer

Författningsrum

lagen (1887:42 s. 1) om handelsregister, firma och prokura: 4 §, 7 § och 21 a § tredje stycket

lagen (1938:96) om understödsföreningar³: 68 §

lagen (1944:705) om aktiebolag: 202 §

KK (1948:219) om registrering av sambruksföreningar: 9 §

lagen (1948:433) om försäkringsrörelse: 314 §

lagen (1951:308) om ekonomiska föreningar: 104 och 105 §§

lagen (1955:183) om bankrörelse: 161 och 172 §§

lagen (1955:416) om sparbanker: 89 §

lagen (1956:216) om jordbrukskasserörelsen: 5 §

bostadsrättslagen (1971:479): 67 §

lagen (1972:262) om understödsföreningar: 3 §

förslag till handelsregisterlag⁴ (prop. 1974:4): 18 och 19 §§

Till denna lagstiftning ansluter följande författningar som behandlar tekniska frågor:

KK (1947:971) om aktiebolagsregistrets förande m.m.

KK (1952:495) om förande av register för ekonomiska föreningar m.m.

KK (1955:187) om bankregistrets förande m.m.

KK (1955:422) om sparbanker.

KK (1969:88) om föreningsregistret för jordbrukskasserörelsen.

KK (1973:395) om införande i allmänna tidningarna av uppgifter ur aktiebolagsregistret m.fl. register.

Nuvarande ordning i huvuddrag och remissutfallet

Som princip på detta område gäller att förmågan att förvärva rättigheter och skyldigheter förutsätter att den juridiska personen är registrerad. Registreringsmyndighet är

patent- och registreringsverket	för aktiebolag
bankinspektionen	för bankaktiebolag, sparbanker, jordbrukskasserörelsen
försäkringsinspektionen	för försäkringsrörelse och understödsföreningar

³ Upphävd genom lagen (1972:262) om understödsföreningar. Gäller dock alltjämt, enligt övergångsbestämmelse till 1972:262, i fråga om arbetslöshetskassor.

⁴ Handelsregisterlagen föreslås träda i kraft 1.7.1974 och 1887:42 s. 1 då upphävas.

arbetsmarknadsstyrelsen	för arbetslöshetskassor
lantbruksstyrelsen	för sambruksföreningar
länsstyrelse	för ekonomiska föreningar, bostadsrättsföreningar och verksamhet hänförlig till handelsregister

Registreringen omfattar i huvudsak beteckning, behöriga ställföreträdare och verksamhetens art.

I fråga om understödsföreningar enligt såväl gamla som nya lagen sker inget annat kungörande än införandet i registret. I övrigt gäller på detta område att registreringsmyndigheten skall kungöra varje införing i eller avförande ur register i tidning.

Tidningskungörandet är uppbyggt på följande sätt. Uppgifter ur samtliga register kungörs i Post- och Inrikes Tidningar. Uppgifter ur register för ekonomiska föreningar, sparbanksregistret, registret för jordbrukskasserörelsen, sambruksföreningsregistret och handelsregister kungörs också i ortstidning. Val av ortstidning är reglerat på olika sätt för skilda register.

Till införandet av uppgift i register och kungörandet av uppgiften i tidning är viss rättsverkan knuten. Vad som införts i registret och kungjorts i viss tidning presumeras ha kommit till tredje mans kännedom. Avsedd tidning är ortstidning i de fall där kungörande i ortstidning är föreskrivet, i övriga fall Post- och Inrikes Tidningar.

Utredningen har föreslagit en översyn av vilka uppgifter som skall registreras och att på registeruppgifterna tillämpas utredningens systemförslag.

Remissinstanserna har allmänt anslutit sig till tanken på en översyn.

Länsstyrelsen i Västerbottens län tillstyrker ökad ortsannonsering enligt systemförslaget. Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län, kommerskollegium och handelskammaren i Göteborg uttalar dock tveksamhet i frågan om ökad ortsannonsering ger motsvarande utbyte. Länsstyrelsen tillägger att allmänheten i praktiken söker information om registrerade förhållanden genom förfrågan hos respektive register. Länsstyrelsen i Västernorrlands län och handelskammaren i Malmö förordar att ortsannonseringen slopas och anser det tillräckligt med annonsering i Post- och Inrikes Tidningar.

Frågan om kungörande av uppgifter ur handelsregister har också belysts vid remissbehandlingen av firmautredningens betänkande Firmaskydd (SOU 1967:35). Utredningen föreslog kungörande i Post- och Inrikes Tidningar och ortstidning. Länsstyrelsen i Gävleborgs län förordade ortsannonsering men föreslog att annan annonsering slopas. Länsstyrelsen i Älvsborgs län ifrågasatte däremot om kungörande i ortstidning behövs.

Förslaget till handelsregisterlag (prop. 1974:4) innebär, i avvaktan på en bred reform av kungöranderegler, oförändrade kungörandeformer.

Aktiebolagsutredningen har i betänkandet Förslag till aktiebolagslag m.m. (SOU 1971:15) berört frågan om tidningskungörande. Utredningen

avvisar (s. 387 till 166 §) tanken på att bredda tidningskungörandet av uppgifter ur aktiebolagsregistret till att också omfatta ortstidning. Utredningen hänför sig i sin framställning bl.a. till firmautredningens förenämnda betänkande och vill inte ifrågasätta att för enhetlighetens skull ortstidningsannonseringen av uppgifter ur handels- och föreningsregistren slopas. Utredningens förslag innebär oförändrad kungörandeform för registrerade uppgifter.

Vid remissbehandlingen lämnades aktiebolagsutredningens förslag i denna del i allt väsentligt utan erinran.

Utgivningen av 'månadshäftet', den samling av anmälningar till aktiebolagsregistret och andra register, som utgetts månadsvis av patent- och registreringsverket, upphörde med utgången av juni månad 1973.

Överväganden

Inom det rättsområde som detta avsnitt behandlar ryms vitt skilda företagsformer med spännvidd från företag med verksamhet och intressentområde som innesluter hela landet till mycket små företag med utslutande lokal karaktär. Inom samma företagsform återfinns enskilda företag av mycket olika omfattning.

Även om den valda företagsformen naturligtvis ofta ger god ledning för att bedöma omfattningen av det geografiska intressentområdet, ter det sig ändå angeläget och naturligt att officiella uppgifter om företag av olika former skall stå att finna på så långt möjligt likartat sätt. Härtill kommer att näringsverksamhet ofta bedrivs successivt i olika företagsformer. Kungörande i fråga om de olika företagsformerna bör därför ske i enhetliga former.

Syftet med register och tidningskungörande belyses av följande uttalande av chefen för justitiedepartementet i förarbetena till 1887 års lag (prop. 1887 nr 2 s. 60): 'Handelsregistret är icke till endast för köpmännen utan också för den stora allmänhetens bekvämlighet, enär det innehåller, på ett ställe samlat, allt vad allmänheten behöver och måste veta för att kunna inlåta sig i affärsförbindelse med en köpman. När lagen ålägger köpmannen såsom en plikt att på egen bekostnad tillhandahålla allmänheten dessa uppgifter, bör den också med skäl kunna fordra att allmänheten verkligen av dem tager vederbörlig del, så att ej köpmännen betungas med den ytterligare plikten att i varje fall genom särskild bevisning styrka att ett förhållande, varom registrering skett, varit för hans medkontrahent bekant'.

Målgruppen, bestämd enligt kungörandereglernas grundläggande syfte sådant det manifesterats i presumtionsreglerna, är personer vilkas ekonomiska intressen vid något tillfälle berörs av företaget. En sådan målgrupp kan förväntas visa en avsevärd aktivitet för att försäkra sig om relevant information.

Gemensamt för hithörande uppgifter — till skillnad från t.ex. de associationsrättsliga kungöranden som behandlas i avsnitt 6.6 — är att uppgifterna inte primärt syftar till att framkalla aktivitet i viss angelägenhet vid viss tidpunkt. Uppgifterna har i stället sitt värde i att finnas tillgängliga när målgruppsmedlem av annan anledning än registeruppgift föränleds att t.ex. agera i förhållande till företaget. Enskild registeruppgift har vidare typiskt sett informationsvärde inte fristående utan som en länk i den fortlöpande kedjan av uppgifter — eller utevaro av uppgifter — som ger en helhetsbild i något avseende. Av avgörande betydelse är alltså att uppgifterna, när de skall användas, är både aktuella och fullständiga.

Att målgruppen fullgör sin genom presumptionen ålagda 'skyldighet' att ta del av relevanta uppgifter genom studium av tidningskungörelserna förutsätter i realiteten privat registerföring inom målgruppen. En sådan ordning ter sig inte ekonomiskt rimlig eller önskvärd. Det kan också ifrågasättas om så faktiskt sker.

Den mest exakta överföringen av uppgifter sker, på detta som på andra områden, direkt från källan (registret) till avnämaren utan mellanled. I situationer där företag själv är medagerande torde företaget redan nu regelmässigt tillhandahålla registerutdrag som behövs. I andra situationer, t.ex. när det gäller uppgifter om ett stort antal företag för viss kartläggning, kan metoden att skaffa uppgifter genom registerutdrag eller muntlig förfrågan hos registret visserligen vara otymplig, men detsamma gäller användningen av tidningskungörelser för sådant syfte. Post- och Inrikes Tidningars månadshäfte, som avsetts vara ett hjälpmedel vid begagnande av tidningskungörelser, torde i praktiken inte ha tjänat avsett syfte och är, som redan anmärkts, numera nedlagt.

Det faktiska behovet av annat kungörande än genom införing i register kan alltså ifrågasättas. Till bedömande av denna fråga har justitiedepartementet berett vissa företrädare för näringslivet tillfälle att yttra sig genom en enkät i ärendet. I enkäten ställdes följande frågor:

1) Skulle det innebära olägenhet för något näringslivets intresse om det nuvarande aktiva kungörandet (tidningskungörandet) upphör och man alltså går över till endast passivt kungörande (införing i register)?

2) Kan, vid bibehållande av aktivt kungörande på detta område, det aktiva kungörandet begränsas till endast vissa av f.n. kungjorda uppgifter (i första hand uppgifter om företagsledning och firmatecknare)?

Svar kom in från Svenska Bankföreningen, Sveriges Industriförbund, Sveriges Grossistförbund, fem handelskamrar och Handelskamrarnas nämnd.

Frågan 1) besvarades med ja av Svenska Bankföreningen, Industriförbundet, fyra handelskamrar och Handelskamrarnas nämnd samt med nej av Sveriges Grossistförbund och en handelskammare. Som motivering till jakande svar och som kommentar till nekande uttalades så gott som

enhälligt att registermyndigheterna nu inte har den kapacitet som ökad utdragsbeställning och telefonförfrågning skulle kräva vid passivt kungörande. I några svar pekades också på att passivt kungörande skulle medföra en ökad administrativ belastning för näringslivets del. Bankföreningen upplyste att dess medlemsbanker fortlöpande använder Post- och Inrikes Tidningar (veckobilagan) som informationskälla beträffande uppgifter ur aktiebolagsregistret men däremot inhämtar uppgifter ur handels- och föreningsregister direkt från registermyndigheterna. En handelskammare ansåg som värdefullt i sig att uppgifterna för hela landet finns samlade i en publikation.

Frågan 2) besvarades genomgående med ja.

Utfallet av undersökningen ger stöd för uppfattningen att kungörandet skulle kunna göras helt passivt under förutsättning att registermyndigheterna dimensioneras för att lämna en större mängd uppgifter än f.n. Presumptionsreglerna förutsätter inte i och för sig ett aktivt kungörande. Frågan i vilken mån kungörande skall äga rum kan ses som en fråga om var resurserna skall sättas in.

Om ett centralt företagsregister byggt på ADB (se prop. 1974:4 s. 162) skulle komma till stånd, skulle därifrån kunna erbjudas en så kvalificerad uppgiftsservice att ett aktivt kungörande vore uppenbart obehövligt. Så länge uppgifterna är fördelade inte bara på olika slags register utan också på både centrala och regionala register kan det emellertid vara till fördel för avnämarna att uppgifterna finns tillgängligt samlade på ett ställe, som nu är fallet i Post- och Inrikes Tidningar. Att avnämare faktiskt utnyttjar en sådan central uppgiftssamling innebär en avlastning för registermyndigheterna liksom, enligt vad företrädare för näringslivet uppgivit, en administrativ och ekonomisk fördel för avnämare. Detta förhållande har dock särskild tyngd endast i fråga om sådana grundläggande uppgifter som efterfrågas i större antal och som har betydelse utöver kungörandets grundläggande syfte, t.ex. för en mera allmän överblick över företagsbeståndet och dess verksamhetsinriktning. Näringslivets mera allmänna intresse av denna art motsvaras självfallet också av ett likartat intresse hos en allmänhet. Ett aktivt kungörande av sådana grundläggande uppgifter kan alltså gagna den direkta målgruppen och dessutom en vidare, mera allmänt samhällsintresserad grupp. Med nuvarande registersystem ter det sig alltså praktiskt att bibehålla ett aktivt kungörande i begränsad omfattning. .

Det aktiva kungörandet bör ske i ett samlat organ för hela landet. Detta organ bör som hittills vara Post- och Inrikes Tidningar, som här kan ses också som en specialpublikation.

Kungörande härutöver i ortstidning skulle förutsätta ett behov av bredare lokal/regional information som inte fylls genom registrering och kungörande i Post- och Inrikes Tidningar.

Även den mera allmänna gruppens intresse måste bedömas vara av sådan art att viss aktivitet kan förväntas av gruppen. Det får förutsättas att den stora mängden uppgifter i Post- och Inrikes Tidningar redigeras så att uppgifterna är överskådliga, t.ex. kommunvis/länsvis. Kungörande i ortstidning synes då inte ge en sådan ökning av målgruppens informationsmöjligheter som på ett rimligt sätt skulle svara mot den därigenom uppkommande kostnadsökningen. Ortstidning är därför inte tillräckligt motiverad som obligatorisk kungörandeform. Däremot kan i fråga om åtminstone vissa uppgifter finnas skäl för kungörande också i stödjande form, t.ex. någon eller några dagstidningar. I lokalpressen bör det helt allmänna nyhetsstoff som ligger i t.ex. en företagsetablering också kunna lämpa sig för att behandlas som nyhetsmaterial.

Den presumption som nu är knuten till tidningskungörandet (ortstidning eller Post- och Inrikes Tidningar) bör med den nu föreslagna lösningen knytas till själva kungörandet i Post- och Inrikes Tidningar, där sådant kungörande är föreskrivet. I övriga fall bör presumptionen knytas endast till införingen i registret. Mot bakgrunden av det förda resonemanget kan det antagas att en sådan konstruktion skulle mycket måttligt öka efterfrågan på registerutdrag och muntliga upplysningar. Kostnaderna för den ökning av registerpersonalen som kan visa sig fordras, torde mer än väl täckas av inbesparade kostnader för tidningskungörande.

Slutligen måste tagas ställning till frågan vilka registrerade uppgifter som också skall kungöras i tidning. Till ledning för denna avgränsning finns uttalanden i svaren på näringslivsenkäten. För aktivt kungörande efterfrågades där uppgifter om ekonomiska förhållanden, t.ex. om aktiekapitalets storlek och storleken av inbetalat belopp, samt uppgifter om firma, föremål för verksamheten, styrelse, firmatecknare och tidpunkt för inregistrering. Sådana uppgifter kan bedömas vara de mest betydelsefulla och frekvent behövliga för den direkta målgruppen, således också de mest tyngande för registermyndigheten, om de skulle kungöras passivt. Sådana uppgifter synes också täcka den vidare målgruppens intresseområde. Avgränsningen kan alltså läggas upp i huvudsak efter dessa riktlinjer.

När det gäller registrering av *understödsföreningar* innebär den nuvarande regleringen endast passivt kungörande. Anledning till vidgat kungörande synes inte föreligga. Den allmänna presumptionen bör utsträckas till tillämpning också i fråga om understödsföreningarna.

I 161 § *lagen om bankrörelse* föreskrivs skyldighet för företrädare för bankbolag att kungöra i allmänna tidningarna när bankbolaget börjar sin rörelse eller träder i likvidation. Uppgifterna skall även tillställas tillsynsmyndigheten som för bankregistret. Denna konstruktion bör bestå.

Författningsförslag (lagen om ekonomiska föreningar) finns intaget som bilaga 2:7.

6.4.3 Utländska juridiska personer

Författningsrum

lagen (1950:272) om rätt för utländsk försäkringsanstalt att driva försäkringsrörelse här i riket: 8, 9, 22, 25 och 27 §§

lagen (1968:555) om rätt för utlänning och utländskt företag att idka näring här i riket: 26 §

Anslutande författning:

KK (1968:556) om näringstillstånd m.m.: 20 §

Överväganden

Enligt 1950 års lag förutsätts för utländsk försäkringsanstalts verksamhet här i riket att anstalten beviljats koncession och att anstalten företräds av godkänd generalagent. Myndighets statusbeslut, dvs. beslut om koncession och godkännande av generalagent (8 §), ändring av grunder för koncession (9 §), förordnande av ombud för mottagande av stämning (22 §) och förverkande av koncession (25 och 27 §§), kungör försäkringsinspektionen i allmänna tidningarna.

Enligt 1968 års lag är myndighets tillstånd förutsättning för utländskt företags verksamhet här i riket. Uppgift om verksamheten skall registreras (filialregistret hos patent- och registreringsverket). Registeruppgift skall kungöras i allmänna tidningarna. Uppgift som införts i registret och kungjorts i allmänna tidningarna presumeras ha kommit till tredje mans kännedom.

Kungörandereglerne ansluter i fråga om mediaval i stora drag till vad som föreslås gälla för inhemska företag med motsvarande verksamhet (avsnitt 6.4.2). Annan ändring bör inte ske än att registrerade adressuppgifter enligt 13 § 1968 års kungörelse undantas från tidningskungörande och att presumptionen i fråga om dem knyts till införingen i registret.

6.4.4 Konkurstillstånd

Författningsrum

konkurslagen (1921:225): 19, 20, 26, 129, 149, 185 och 186 §§

Överväganden

För allmän information om rådande konkurstillstånd bör kungörandet, i

enlighet med vad som redan nu sker, ta sikte på spridning lokalt och riksomfattande. De konkurstekniska synpunkter, som därutöver kan göras gällande, behandlas i avsnittet 6.5.

6.5 Konkurs- och ackordsförfarandet

Författningsrum

konkurslagen (1921:225): 11, 19, 20, 25, 26, 85, 111, 129, 130, 149, 155, 166, 176, 185, 186, 189, 202 och 210 §§

ackordslagen (1970:847): 26 §

ackordskungörelsen (1970:858): 20, 23 och 44 §§

Överväganden

Genomgående form för kungörande enligt *konkurslagen* är allmänna tidningarna och ortstidning. Anslag på rättens tavla föreskrivs dessutom enligt 11, 20 och 185 §§ konkurslagen (ej genast bifallen konkursansökan av dödsbodelägare samt beslut om försättande i konkurs).

Form för kungörande enligt *ackordslagen* är allmänna tidningarna och, om hinder ej möter, ortstidning. Kungörelse om beslut om förhandling om offentligt ackord (26 § ackordslagen) skall dessutom anslås på rättens tavla.

Valet av ortstidning styrs genom regler i konkurslagen (19 §) att antalet ortstidningar ej får överstiga två och i ackordskungörelsen (24 §) som bestämmer antalet till en eller två. Ändring i valet av ortstidning skall enligt 202 § konkurslagen kungöras.

Målgruppen för kungörande enligt konkurs- och ackordslagstiftningen är typiskt sett blandad och obligatorisk form bör alltså, som i huvudsak redan gäller, vara Post- och Inrikes Tidningar och ortstidning. Annonsering i ortstidning bör inriktas på att följa de allmänna principerna härför.

Det är odiskutabelt att en obruten tillämpning av den breda ortstidningsannonseringens princip i åtskilliga fall leder till avsevärt ökade konkurskostnader. En lösning som bättre tillgodoser procedurekonomiska intressen är att sådana kungörelser som avser 'ekonomisk status' (jfr avsnitt 6.4) följer huvudprincipen medan övriga, mera interna procedurtekniska kungöranden följer i stort sett den nuvarande regleringen, dvs. ett mindre antal ortstidningar, vilka anges i 'statuskungörelserna'. Visserligen bidrar självfallet också de s.k. interna kungörelserna till att informera berörda borgenärer om statusläget och kan t.ex. utlösa efterbevakning. I

sammanhanget är också att märka att åtskilliga av de interna kungörelserna med stöd av 203 § konkurslagen kan ersättas av annat kallelsesätt, om det är billigare än föreskrivet kungörande.

Den effektivitetsökning som troligen skulle bli följden av att den breda annonseringsprincipen följs genomgående står dock sannolikt inte i rimlig relation till den uppkommande kostnadsökningen. Ortstidningsannonsering av interna kungörelser bör därför kunna begränsas till ett mindre antal tidningar. Vilka skall dock anges i sådana statuskungörelser som inte är sista kungörelse i konkursen.

Anslag på rättens tavla bör inte längre vara föreskrivet. Att denna kungörandeform upphör att vara obligatorisk är inte liktydigt med att det är betydelselöst att kungörelsematerialet är fortlöpande lättillgängligt för därav berörda. Tvärtom kan det komma att visa sig praktiskt, bl.a. med hänsyn till föreskrifterna i servicecirkuläret (1972:406), att utfärdade, alltjämt aktuella konkurskungörelser förvaras på sådant sätt att allmänheten vid besök hos domstolarna vid behov lätt kan få tillgång till uppgifterna.

Statuskungörelser: konkurslagen 11, 19, 20, 26, 129, 149, 185 och 186 §§, ackordslagen 26 §.

Författningsförslag (konkurslagen) finns intaget som bilaga 2:6.

6.6 Kallelse å okända borgenärer

6.6.1 Om fordringens bestånd

Författningsrum

KF (1862:10 s. 1) om tioårig preskription och om kallelse å okända borgenärer: 11 §

lagen (1927:85) om dödande av förkommen handling: 6, 12 och 13 §§

lagen (1944:705) om aktiebolag: 67, 68 och 174 §§

lagen (1948:433) om försäkringsrörelse: 62, 63 §§

lagen (1951:308) om ekonomiska föreningar: 97 §

lagen (1955:183) om bankrörelse: 47 och 48 §§

lagen (1956:216) om jordbrukskasserörelsen: 87 §

lagen (1963:583) om avveckling av fideikommiss: 25 §

Överväganden

Bestämmelserna behandlar sådant kungörande som syftar till att

aktivera borgenär för att förhindra preskription, minskning av hans säkerhet för fordran (t.ex. genom nedsättning av aktiekapital, viss vinstutdelning eller fusion) eller att hans fordringshandling blir ogiltig. Lagen om jordbrukskasserörelsen har den konstruktionen av kungörandet, att tillståndsmyndighetens beslut jämte fullföljdshänvisning kungörs. Allmänna tidningarna är medium i samtliga här berörda fall, anslag på myndighets tavla i alla utom lagen om jordbrukskasserörelsen, lagen om avveckling av fideikommiss och 12 § lagen om dödande av förkommen handling. Vidare föreskrivs ortstidningskungörande i alla fallen utom enligt preskriptionsförordningen, 12 § lagen om dödande av förkommen handling och aktiebolagslagen; i de övriga fallen enligt lagen om dödande av förkommen handling är ortstidning fakultativ form. Med undantag för lagen om dödande av förkommen handling, lagen om jordbrukskasserörelsen och lagen om avveckling av fideikommiss föreskrivs i hithörande bestämmelser att kungörande i tidning skall ske vid tre tillfällen under en i respektive författningsrum angiven tid.

Utredningen har föreslagit att tidningskungörandet inskränks till ett tillfälle.

Svenska bankföreningen har uttalat att det inte bör möta något avgörande hinder att begränsa denna annonsering så att den inte behöver ske mera än en gång.

I enlighet med de allmänna principerna för användning av kungörandeformer bör anslag på myndighets tavla — nu föreskriven form för samtliga här berörda fall utom kungörande enligt 12 § lagen om dödande av förkommen handling, lagen om jordbrukskasserörelsen och lagen om avveckling av fideikommiss — inte längre vara obligatoriskt. I de fall där gäldenären är juridisk person torde målgruppen vid en generalisering få betecknas som nationell. Obligatorisk form bör därför vara Post- och Inrikes Tidningar. Samma bör gälla i fråga om kungörande enligt lagen om dödande av förkommen handling och preskriptionsförordningen. I de båda sistnämnda kungörandefallen torde man dock få räkna med en frekvent användning av ortstidning som subsidiär form.

I fråga om kungörande enligt lagen om avveckling av fideikommiss kan målgruppen bedömas regelmässigt ha ett så starkt lokalt inslag att som obligatorisk form bör anges både Post- och Inrikes Tidningar och ortstidning.

Som utredningen påpekat och bankföreningen vitsordat torde den förhållandevis måttliga effektivitetsökningen genom ett upprepat kungörande inte stå i rimlig proportion till kostnaderna. Obligatoriskt kungörande bör alltså genomgående begränsas till ett tillfälle.

Författningsförslag (lagen om ekonomiska föreningar och preskriptionsförordningen) finns intagna som bilagor 2:7 och 2:10.

6.6.2 Likvidation m.m.

Författningsrum

lagen (1887:42 s. 1) om handelsregister, firma och prokura: 21 a § första stycket

lagen (1938:96) om understödsföreningar: 46 och 78 §§

lagen (1944:705) om aktiebolag: 143 och 173 a §§

lagen (1948:218) om sambruksföreningar: 52 §

lagen (1948:433) om försäkringsrörelse: 137, 234, 295 och 297 §§

lagen (1950:272) om rätt för utländsk försäkringsanstalt att driva rörelse här i riket: 29 §

lagen (1951:308) om ekonomiska föreningar: 72 och 74 §§

lagen (1956:216) om jordbrukskasserörelsen: 87 §

lagen (1972:262) om understödsföreningar: 45, 56 och 71 §§

Överväganden

Typsituationen är i ovanstående fall att juridisk person ifrågasatts skyldig att träda i likvidation därför att den saknar behörig företrädare. Kungörandet avser att bereda den juridiska personen och dess medlemmar/aktieägare och borgenärer tillfälle att yttra sig i saken. Kungörandet enligt firmalagen syftar till att bereda firmainnehavare tillfälle att yttra sig inför ifrågasatt avförande av firman ur handelsregister. Motsvarande regler finns i 173 a § aktiebolagslagen och 74 § föreningslagen.

I de båda författningarna som behandlar försäkringsrörelse föreskrivs dessutom (i 295 och 297 §§ lagen om försäkringsrörelse och 29 § lagen om rätt för utländsk försäkringsanstalt att driva rörelse här i riket) kungörande för att bereda berörda försäkringstagare och andra, som är berättigade på grund av försäkring, tillfälle att yttra sig över ifrågasatt överlåtelse av försäkringar till annan försäkringsgivare. Regeln i 56 § den nya lagen om understödsföreningar behandlar underrättelse om godkänt beslut att understödsförenings rörelse skall överlätas till förening eller bolag. Om beslutet skall styrelsen för den övertagande sammanslutningen underrätta den, vars försäkring eller förmån omfattas av överlåtelsen. Motsvarande regler finns också i de båda försäkringslagarna i fråga om verkställd överlåtelse.

Underrättelse enligt 56 § den nya lagen om understödsföreningar och motsvarande regler i de båda försäkringslagarna skall ske 'i den ordning som försäkringsinspektionen finner ändamålsenlig'.

Kungörandeform är i övriga fall genomgående allmänna tidningarna och, med undantag för 297 § lagen om försäkringsrörelse som därjämte

anbefaller annat lämpligt sätt, ortstidning.

Målgruppen är i båda lagen av situationer nationell och obligatorisk form bör alltså vara Post- och Inrikes Tidningar.

För den speciella situationen i 56 § den nya understödsföreningslagen och motsvarande regler i de båda försäkringslagarna ter sig dock den nuvarande delegationen av formvalet som en smidig lösning som bör bestå.

Författningsförslag (lagen om ekonomiska föreningar) finns intaget som bilaga 2:7.

6.7 Kallelse till fördelningssammanträde

Författningsrum

utsökningslagen (1877:31 s. 1): 140, 141 och 143 §§

vattenlagen (1918:523): 9 kap. 70 §

lagen (1921:378) om ströängars indragande till Kronan: 60 §

lagen (1925:334) om rätt i vissa fall för nyttjanderättshavare att inlösa under nyttjanderätt upplåtet område (ensittarlagen): 14 §

lagen (1927:79) om rätt för borgenär till betalning ur ersättning på grund av brandförsäkringsavtal: 2 §

gruvlagen (1938:314): 43 §

kungörelsen (1971:1097) om exekution i fast egendom: 36 §

kungörelsen (1971:1102) om exekution i luftfartyg: 15 §

expropriationslagen (1972:719): 6 kap. 19 §

förslaget till gruvlag (se avsnitt 6.3): 4 kap. 42 §

Överväganden

De nuvarande kungörandereglerna på detta område kan indelas i tre grupper:

a) 143 § utsökningslagen sammanställd med de båda exekutionskungörelserna ger regeln att kungörande skall ske i allmänna tidningarna eller ortstidning. Till denna reglering är ensittarlagen ansluten (hänvisning i dess 14 §),

b) 140 och 141 §§ utsökningslagen, som bestämmer media för kungörande av nytt fördelningssammanträde efter viss exekutiv försäljning av fartyg till allmänna tidningarna och ortstidning och kungörande av fördelningssammanträde angående under hand såld lös egendom till ortstidning eller annat lämpligt sätt,

c) övriga hithörande författningsrum, där kungörandemediet är allmänna tidningarna och ortstidning.

Bestämmelsen i 43 § gruvlagen har i förslaget har i förslaget till ny gruvlag ersatts med en hänvisning till här berörda regler i expropriationslagen.

Utgångspunkten för reglerna är att okänd sakägare berörs av sammanträdet. Målgruppen är typiskt sett nationell. Som obligatorisk form i allmänhet bör därför i enlighet med systemförslaget anges Post- och Inrikes Tidningar. På detta område torde man dock ha att räkna med en förhållandevis hög frekvens av subsidiär annonsering, företrädesvis i ortstidningar.

I fråga om kungörande enligt 141 § utsökningslagen (under hand såld lös egendom) finns anledning antaga att i övervägande antalet fall målgruppen är lokalt betonad. Som obligatorisk form för detta fall bör därför bestämmas ortstidning.

6.8 Aktiebolags bildande m.m.

Författningsrum

aktiebolagslagen (1944:705): 11, 21, 24, 52, 54 och 123 §§
lagen (1948:433) om försäkringsrörelse: 18, 49, 58, 115, 180, 215 och 228 §§
lagen (1955:183) om bankrörelse: 35 och 143 §§
lagen (1970:596) om förenklad aktiehantering: 25 §
KK (1970:600) om förenklad aktiehantering: 4 §

Överväganden

Bestämmelserna i *aktiebolagslagen* ger formföreskrifter för stiftare/aktiebolag i fråga om kungörande av godkända stiftelsehandlingar, kallelse till vissa stämmor och kungörande av sådana beslut om ökning av aktiekapital som inte förutsätter myndighets tillstånd.

Bestämmelserna i *lagen om försäkringsrörelse* motsvarar aktiebolagslagens ovan berörda samt reglerar kungörande av beslut om sådan ändring av bolagsordning som påverkar delägars ansvarighet.

Bestämmelserna i *lagen om bankrörelse* reglerar styrelses och VD:s kungörande av visst beslut om ökning av aktiekapital samt likvidators utfärdande av kallelse till viss stämma.

Kungörandeformer är genomgående, jämte i förekommande fall brev till känd delägare, allmänna tidningarna och ortstidning inom den ort där företagets styrelse har sitt säte.

Författningarna om *förenklad aktiehantering* ansluter i fråga om media

till de ovan behandlade författningarna. Enligt kungörelsen skall bolag, som ansluts till VPC, anmana aktieägarna att låta byta ut sina aktier. I lagen behandlas situationen när fondemitterade aktier i VPC-anslutet bolag inom fem år ej kunnat tillställas behörig ägare. Kungörandet enligt lagen utgör utgångspunkt för preskription av rätt till aktierna.

Post- och Inrikes Tidningar som kungörandeform i dessa situationer ansluter till formvalet för associationsrättsliga statuskungörelser (avsnitt 6.4.2). Härutöver gör sig några synpunkter gällande. Den information som behandlas här kan typiskt sett inte fås ur register. Målgruppen är genomgående delägare/blivande delägare. Informationen syftar till aktivitet från målgruppens sida. Informationen lämnas regelmässigt inte vid tidpunkter som är på förhand kända för målgruppen. Målgruppens intresse av informationen har här typiskt sett en mindre professionell prägel än när det gäller statuskungörelserna. Mot denna bakgrund ger Post- och Inrikes Tidningar inte en tillräckligt effektiv spridning.

Anledning till ändring i det nuvarande formvalet, allmänna tidningarna och ortstidning, föreligger inte. Ortstidningsannonseringen bör in dubio ha samma geografiska anknytning som nu gäller. I fråga om bredden av denna annonsering bör möjlighet finnas för företaget att besluta vilken eller vilka tidningar som skall användas för hithörande kungörande.

6.9 Immaterialrättsliga anspråk

6.9.1 Rättigheter med ekonomiskt inslag

Författningsrum

patentkungörelsen (1967:838): 53 §

KK (1960:648) med tillämpningsbestämmelser till varumärkeslagen och kollektivmärkeslagen: 20 §

mönsterskyddskungörelsen (1970:486): 33 §

växtförädlarrättskungörelsen (1971:393): 32 §

Här avsedda rättigheter förutsätter registrering. Kungörelser som rör sådana rättigheter utfärdas av registreringsmyndigheten och avser ansökan, som kan komma att leda till registrering, eller verkställda registreringsåtgärder (införande i eller avförande ur register). Regler om när kungörande skall ske och om kungörelses innehåll finns i

patentlagen (1967:837): 21, 22, 26, 33, 35, 36, 51 och 55 §§,

patentkungörelsen (1967:838): 7, 27, 35 och 44 §§

varumärkeslagen (1960:644): 20, 21 och 46 §§

KK (1960:648) med tillämpningsbestämmelser till varumärkeslagen och kollektivmärkeslagen: 21 §

mönsterskyddslagen (1970:485): 18, 23 och 25 §§

mönsterskyddskungörelsen (1970:486): 15, 23, 27 och 28 §§

växtförädlarrättslagen (1971:392): 15 och 20 §§

växtförädlarrättskungörelsen (1971:393): 14, 15, 22 och 27 §§

Överväganden

Myndighetens kungörelser publiceras i publikation, som myndigheten ger ut. Utöver de publikationer, som utredningen redogjort för, finns numera också Statens växtsortsnämnds meddelanden, som är kungörandeorgan i fråga om växtförädlarrätt.

Svenska patentombudsföreningen har tillstyrkt utredningens förslag i fråga om patentlagstiftningen och vitsordat att intressenter i patentärenden utgör en sådan exklusiv grupp, vars information kan tillgodoses över en eller flera specialpublikationer. Föreningen har därtill fogat vissa önskemål om ändringar i gällande regler bl.a. om patentkungörelses form och innehåll och systematiseringen i diariet över inkomna patentansökningar.

Föreningens önskemål berör frågor som förutsätter särskilda materiellt patenträttsliga överväganden. De bör därför inte tagas upp till behandling i detta sammanhang.

I enlighet med utredningens förslag bör kungörande på det område, som behandlas i detta avsnitt, framdeles som nu ske i specialpublikation.

6.9.2 Namnrätt

Författningsrum

namnlagen (1963:521): 32 §

namnkungörelsen (1963:528): 1 §

instruktionen (1965:658) för patent- och registreringsverket: 3 §

Överväganden

Kungörandet sker i allmänna tidningarna och i specialpublikationen *Släktnamnstidningen*.

Målgrupp för kungörandet är den ytterst obestämda krets av personer som har anledning till erinran mot den kungjorda ansökan enligt 10 § eller undantagsvis 9 § namnlagen. Förekomsten av enskilda personer som

kontinuerligt bevakar kungörelserna torde knappast vara att räkna med.

Utredningen har föreslagit att släktnamnstidningen bör läggas ned.

Patent- och registreringsverket delar inte utredningens uppfattning och anför. Tidningen, som utges på grund av stadgandet i 1 § namnkungörelsen och benämnes Tidning för kungörelser om släktnamn, har formen av ett meddelandeblad, som är stencilerat och framställs inom patentverket. Den utgörs av en förteckning över de sökta släktnamnen och innehåller i samband därmed besked om vad som är att iaktta för den som vill göra invändning i namnärende. Tidningen framställs i ett sjuttiototal exemplar och används av patentverket både för den interna informationen till tjänstemän, som för sitt arbete har behov av underrättelser om de kungjorda namnen, och för information utåt till personer, som har intresse därav. Förteckning över kungjorda släktnamn behövs för det löpande arbetet på namnbyrån, som alltså, om tidningen skulle upphöra, måste framställa i stort sett liknande namnförteckningar med samma tidsintervaller. Då kostnaderna för tidningen är ringa och densamma i sin nuvarande utformning passar för arbetet på namnbyrån anser patentverket det lämpligast att tidningen bibehålls och att det författningsmässiga stödet för utgivande av publikationen inte borttas.

Släktnamnstidningen torde sakna betydelse för den avsedda målgruppen. Som obligatorisk form för kungörandet bör den därför upphöra. Detta utesluter självfallet inte att publikationen framställs och utges ändå. Den kan då naturligtvis efter behov användas som stödjande form.

Anledning till annan ändring synes inte föreligga.

6.10 Offentliga organ

6.10.1 Kommunalas verksamhet

Författningsrum

kommunallagen (1953:753): 14 och 24 §§

landstingslagen (1954:319): 20 och 34 §§

kommunallagen (1957:50) för Stockholm: 15 och 25 §§

lagen (1957:281) om kommunalförbund: 10 och 11 §§

lagen (1961:436) om församlingsstyrelse: 17, 27, 33, 41, 62 och 63 §§

lagen (1965:596) om kommunala sammanläggningsdelegerade: 4, 7, 11 och 17 §§

lagen (1972:229) om kyrkliga sammanläggningsdelegerade: 4, 7 och 11 §§

Överväganden

Bestämmelserna behandlar tillkännagivande av dels vissa kommunala

organs sammanträden (tid, plats och ärenden), dels att justerat protokoll från kommunala organs sammanträden föreligger (utgångspunkt för besvärstid). Om sammanträde utgår dessutom personlig kallelse till dem som skall delta i sammanträdet.

Regler om att sammanträde skall tillkännages gäller för kommunfullmäktige, landsting, kommunala och kyrkliga sammanläggningsdelegerade, förbundsfullmäktige, kyrkofullmäktige, kyrkostämma, fullmäktige i kyrklig samfällighet och församlingsdelegerade. Kungörandet sker i ortstidning, på kommunens anslagstavla och, om organet så beslutat, genom anslag på annan plats. Tidningsvalet för kungörande träffas årsvis genom beslut inom det kommunala organet. Kungörande skall ske i alla de tidningar som vid omröstning erhållit minst en tredjedel av rösterna. Det konstitutiva momentet i kungörandet är anslag på kommunens anslagstavla.

Regler om tillkännagivande om protokoll gäller för de förut nämnda organen samt kommunstyrelse, förvaltningsutskott, förbundsstyrelse och arbetsutskott, kommittéer och vissa nämnder inom kommun, landstingskommun, kommunalförbund, församling, kyrklig samfällighet och delegerade. Kungörandet sker på berörd kommuns/församlings anslagstavla. Om protokoll från landstingsmöte sker dessutom tillkännagivande i ortstidning.

Svenska kommunförbundet och *Svenska landstingsförbundet* tillstyrker utredningens förslag, som innebär att nuvarande media skall bibehållas.

Ingen annan ändring synes påkallad än att det tidningskungörande här är fråga om genomgående sker enligt den allmänna breda principen.

Författningsförslag (kommunallagen) finns intaget som bilaga 2:11.

6.10.2 Val

Författningsrum

vallagen (1972:620): 3 kap. 3 §, 4 kap. 10 och 21 §§, 5 kap. 7 och 8 §§, 10 kap. 7 och 13 §§, 14 kap. 1, 12 och 20 §§ och 15 kap. 3 §

lagen (1972:704) om kyrkofullmäktigval, m.m.: 5, 8, 43, 48 och 50 §§

Överväganden

Bestämmelserna reglerar kungörande om

a) indelning i valdistrikt (3 kap. 3 § vallagen, 5 § lagen om kyrkofullmäktigval): kungörandeform ej angiven

b) införelse i eller avförelse ur registret över partibeteckningar (5 kap. 7

§ vallagen): form Post- och Inrikes Tidningar

beslut om när anmälan av kandidater senast skall göras (5 kap. 8 § vallagen): form Post- och Inrikes Tidningar

c) utställande av röstlängd för granskning (4 kap. 10 och 21 §§ vallagen, 8 § lagen om kyrkofullmäktigval): kungörandeformer kommunal anslagstavla och ortstidning ('samtliga ortstidningar som har en spridning av någon betydelse' inom området)

d) tid och plats för röstmottagning hos utlandsmyndighet eller på fartyg (10 kap. 7 och 13 §§ vallagen): kungörandeformer ej angivna

e) tid och plats för slutlig sammanräkning (14 kap. 1 § vallagen, 43 § lagen om kyrkofullmäktigval): former anslag hos länsstyrelsen och på kommunernas/församlingarnas anslagstavlur samt ortstidning (bestämt som enligt c) ovan)

f) uppgift om valets utgång (14 kap. 12 och 20 § vallagen, 48 § lagen om kyrkofullmäktigval): kungörandeformer (landstings- och kommunfullmäktigval) uppläsning, (riksdagsval) Post- och Inrikes Tidningar

g) underrättelse om den fortsatta proceduren i anledning av anförda besvär över valförrättning (15 kap. 3 § vallagen, 50 § lagen om kyrkofullmäktigval): former (landstings- och kommunfullmäktigval) ortstidning (bestämt enligt c) ovan), (riksdagsval) Post- och Inrikes Tidningar

I anslutning till indelningen ovan föreslås följande ordning.

a) indelning i valdistrikt: kungörandet bör i enlighet med huvudregeln bestämmas till ortstidning

e) tid och plats för röstsammanräkning: anslag hos länsstyrelsen bör inte vara obligatoriskt

f) uppgift om valets utgång: underrättelse om utgången av landstings- och kommunfullmäktigval bör ske också genom kungörande i ortstidning

I övrigt torde inga sakliga ändringar vara påkallade.

6.11 Viss näringsutövning

Författningsrum

KF (1940:910) ang. yrkesmässig automobiltrafik m.m.: 9 och 15 §§, 19 § 3 mom., 32 § 2 mom. och 44 § 2 mom.

rusdrycksförsäljningsförordningen (1954:521): 62 §

ölförsäljningsförordningen (1961:159): 30 §

KF (1961:568) om brandfarliga varor: 54 §

KF (1950:152) om fastställande av hamn- och grundpenningtaxor samt taxor å sluss-, kanal- och andra farledsavgifter: 21 och 40 §§

Överväganden

Över ansökan om fastställande av taxa för hamn- eller annan farleds-

avgift bereds allmänheten tillfälle att yttra sig. Kungörande sker i allmänna tidningarna och ortstidning.

Ansökan om tillstånd eller förhandsbesked enligt förordningen om brandfarliga varor kungörs, där det fordras med hänsyn till ärendets beskaffenhet, för allmänhetens kännedom genom ortstidning.

Länsstyrelses beslut om tillstånd till viss utskänkning enligt rusdrycksförsäljnings- och ölförsäljningsförordningarna kungörs, när det gäller rusdrycker i ortstidning och när det gäller öl genom anslag hos myndigheten.

Ansökan om länsstyrelses eller trafiknämnds tillstånd till beställningstrafik eller visst tillstånd till uthyrningsrörelse skall kungöras i viss ortstidning. Målgruppen anges i författningen som trafikföretag, sammanslutningar av utövare av yrkesmässig trafik samt andra inom länet/kommunen, vilka ärendet kan angå. Genom anslag i myndighetens lokal kungörs beslut i sådant ärende och beslut om indelning i lokalområde m.m. (utgångspunkt för besvärstid).

Utredningen har föreslagit att kungörande av ansökan enligt förordningen om yrkesmässig automobiltrafik skall slopas.

Länsstyrelserna i Hallands och Västmanlands län tillstyrker förslaget. *Länsstyrelsen i Västernorrlands län* uttalar tveksamhet i frågan. Visserligen är flertalet trafikutövare anknutna till åkeri- eller droskägarföreningar, som bevakar medlemmarnas intressen och av länsstyrelsen används som remissinstanser i tillståndsärenden. Ändrade förhållanden kan emellertid medföra större intresse från trafikutövares och andras sida att följa tillståndsgivningen än som för närvarande är fallet.

Tillstånd enligt förordningen om brandfarliga varor har anknytning till allmän ordning. Kungörande av ansökan är f.n. begränsat till fall där ärendets beskaffenhet påkallar det. Med denna användning bör kungörandet bestå i nuvarande form.

Beslut om tillstånd till utskänkning av rusdrycker och öl har stark anknytning till allmän ordning. Beslut i tillståndsfrågan bör komma till allmänhetens kännedom. Kungörande bara genom anslag hos myndigheten är inte tjänligt. Kungörandet bör i båda fallen ske i ortstidning. - Författningsförslag finns intaget som bilaga 2:8.

Innehållet i hamn- och annan farledsavgiftstaxa är av vikt för den grupp, för vilken taxan kan komma att tillämpas. Målgruppen är av blandad typ. Nuvarande former för kungörande är väl avvägda.

Vad angår tillstånd till viss trafik eller rörelse enligt förordningen ang. yrkesmässig automobiltrafik finns grundad anledning antaga att behöriga branschintressen tillvaratas genom sådana sammanslutningar som angivits i författningen. Yttranden bör inhämtas direkt från sådana sammanslutningar. Tidningskungörandet bör slopas. Vad angår beslut, som enligt samma författning kungörs genom anslag hos myndigheten, bör kungörandet i stället ske i ortstidning.

6.12 Hittegodssituationer

Författningsrum

lagen (1918:163) med vissa bestämmelser om sjöfynd: 3 och 5 §§

lagen (1919:426) om flottning i allmän flottled: 68 §

lagen (1933:269) om ägofred: 52 och 61 §§

lagen (1938:121) om hittegoods: 1 §

KK (1938:677) med vissa föreskrifter rörande polismyndighets befattning med hittegoods: 6 §

lagen (1967:420) om flyttning av fordon i vissa fall: 6 §

KK (1967:421) ang. tillämpningen av lagen den 9 juni (nr 420) om flyttning av fordon i vissa fall: 10 §

Överväganden

Den allmänna regleringen, som inte tar sikte på särskilt slag av egendom, finns i lagen om hittegoods och lagen om sjöfynd. För *hittegoods* är föreskrivna former anslag på lämplig plats, ortstidning eller annat lämpligt sätt. Valet av kungörandeform träffas med ledning av godsets värde och andra omständigheter. Kungörandereglerna i hittegodslagen är tillämpliga på en mångfald olika typer av egendom och fyndsituationer. Nuvarande alternativa former är väl ägnade att ge en lämplig kungörandeform för varje enskilt fall. En presumtion bör dock finnas för ortstidning som obligatoriskt.

I fråga om *sjöfynd* är föreskrivna kungörandeformer allmänna tidningarna, specialpublikation (Underrättelser för sjöfarande) och ortstidning. Reglerna gäller bottenfynd, sjöfynd och strandfynd i svenskt farvatten, både fynd som bärgas till svenskt land och sådant som bärgas av svenskt fartyg på väg till utländsk hamn. Kungörandet sker genom svensk tullmyndighet. Kungörande kan underlätas, enligt 6 § om kungörandekostnaderna beräknas bli så höga att de inte jämte bärgarlön kan utgå ur egendomens värde och enligt 7 § om egendomens värde inte överstiger tio kronor.

Utredningen har föreslagit att Underrättelser för sjöfarande (UFS) — liksom andra liknande specialpublikationer, tillkomna för väsentligen andra ändamål än kungörelseannonsering — inte skall vara obligatorisk form för kungörelseannonsering.

Sjöfartsverket anser att UFS bör behållas som obligatorisk kungöran-

deform t.ex. i fråga om sjöfartsvarningar o.dyl. berörande sjöfarten och att UFS därtill i vissa fall kan vara ändamålsenlig som stödjande form. Verket påpekar att tidningen är av central betydelse för sjöfarande som uppgiftskälla beträffande sjöfartsförhållanden av skilda slag och har stor betydelse för sjösäkerheten. Sjöfartsstyrelsen har med stöd av bemyndigande i tillämpningsbestämmelserna till lagen om säkerheten på fartyg föreskrivit, att UFS för de senaste tolv månaderna eller motsvarande utländska publikation skall finnas ombord i vissa större fartyg.

Målgruppen i fråga om sjöfynd, liksom i fråga om hittegods, kan vara att söka inom ett mycket varierande område. Det ligger i sakens natur att sjöfarande som specialgrupp typiskt sett innefattas i detta område. Den kungörandeform som är bäst ägnad att nå denna grupp torde för närvarande vara UFS, som därför bör bestå som obligatorisk i dessa fall.

För den övriga delen av det område där målgruppen är att söka krävs en annan form. Bäst ägnad att obligatoriskt tjäna detta syfte är Post- och Inrikes Tidningar.

Ortstidningsannonsering kan i vissa sjöfyndsfall vara ett mycket tjänligt instrument. I andra sådana fall ger emellertid ortsanknytningen — såväl fyndplatsen som den kungörande tullmyndigheten — så obetydlig ledning att man kan bortse från ett lokalt moment i målgruppen. Ortstidningsannonsering bör därför inte vara obligatoriskt.

När det gäller underrättelse om verkställd *flyttning av fordon* till särskild uppställningsplats är medium för polismyndighetens underrättelse till fordonets okände ägare ortstidning eller annat lämpligt sätt. Tidningskungörelser får sammanföras till veckoannonser. Kungörelserna skall också anslås hos myndigheten.

Målgruppen för kungörandet är typiskt sett lokal och ortstidning — med annat lämpligt sätt som subsidiärt alternativ — väl anpassat till utredningens grundtankar. Anslag hos polismyndigheten tjänar generellt sett i obetydlig om ens någon mån effektiviteten och bör därför inte längre vara obligatoriskt medium. Ett intresse av att uppgifter på detta område ändå bör finnas samlat tillgängliga hos myndigheten kan tillgodoses utan hinder härav.

Enligt lagen om *flottning i allmän flottled* gäller kungörandet sådant flottgods, som är omärkt eller försett med otydligt eller ej godkänt märke eller icke blivit i stadgad ordning anmält till flottning och som därför hålls kvar av flottningsstyrelse för att åläggas dubbla umgälder. Kungörandet, som verkställs av länsstyrelsen, förutsätter att ägaren till flottgodset är okänd. Kungörandeformer är länskungörelserna och ortstidning. Kungörandet utlöser den tidsfrist, efter vilken flottgodset får säljas till förmån för flottningsföreningen.

Länskungörelserna bör inte längre användas för kungörande av detta slag. I stället bör enligt grundprincipen ortstidning vara obligatorisk form.

Kostnaderna för annonseringen torde undantagslöst täckas av flottgodsets värde.

Intagare eller upphittare av hemdjur med okänd ägare skall enligt lagen om ägofred — till vilken lagen om hittegods hänvisar i fråga om hemdjur — kungöra sin åtgärd genom anslag på kommunens anslagstavla och annons i 'en å orten spridd tidning'. Kungörandet, som alltså i detta fall ankommer på enskild, tjänar det dubbla syftet att underrätta djurets ägare och att bilda utgångspunkt för frister efter vilka inträder vissa rättigheter för intagaren/upphittaren.

Användningen av kommunal anslagstavla som obligatoriskt medium i detta fall står inte i överensstämmelse med den tänkta användningen av sådan tavla. Härtill kommer att kungörande i denna form inte ter sig särskilt effektivt. En helt annan slagkraft har ortstidningsannonsering. Emellertid bör principiellt och praktiskt begränsningen till en enda tidning utgå. Annonseringen bör ske, i enlighet med den allmänna principen, i alla de lokala tidningar inom vilkas läsekrets djurägaren rimligen kan tänkas befinna sig. De ökade kostnader som härigenom i vissa fall uppstår torde oftast täckas av djurets värde.

Författningsförslag (lagen om flottning och ägofredslagen) finns intagna som bilagor 2:4 och 2:5.

6.13 Försäljning m.m.

Författningsrum

Grupp I: försäljning av utmätt egendom m.m.

konkurslagen (1921:225): 74 §

utsökningslagen (1877:31 s. 1): 90, 91 och 96 a §§

lagen (1971:494) om exekutiv försäljning av fast egendom: 20 §

KK (1971:1097) om exekution i fast egendom: 21 och 23 §§

lagen (1971:500) om exekutiv försäljning av luftfartyg m.m.: 6 §

KK (1971:1102) om exekution i luftfartyg m.m.: 7 och 9 §§

utsökningskungörelsen (1971:1098): 83 §

lagen (1973:1130) om exekutiv försäljning av registrerat skepp m.m.: 6 §

Grupp II: anbud enligt vattenlagen

vattenlagen (1918:523): 6 kap. 14 §

Överväganden

Grupp I: försäljning av utmätt egendom m.m.

Om förestående försäljning av utmätt egendom finns åtskilliga kungörandebestämmelser.

Exekutiv auktion för försäljning av fast egendom skall tillkännages i allmänna tidningarna och ortstidning samt genom anslag hos överexekutor och på kommunens anslagstavla. Möjligheten anvisas också att komplettera annonseringen med 'riks- eller facktidning' och genom en kort påminnelse i resp. annonsorgan kort före auktionen. Blir auktion inställd skall detta kungöras i huvudsak som auktionen.

Med undantag för anslag på kommunens anslagstavla gäller samma regler vid *exekutiv försäljning av luftfartyg*.

Auktion på utmätt lös egendom skall föregås av kungörelse i ortstidning och på annat lämpligt sätt. Avser försäljningen fartyg eller gods i fartyg eller i luftfartyg, skall kungörande också ske i allmänna tidningarna.

Anbud för försäljning under hand av utmätt lös egendom, dock ej fartyg eller gods i fartyg eller i luftfartyg, skall infordras genom kungörelse i ortstidning eller på annat lämpligt sätt. Jämsides med eller i stället för ortstidningsannonsering får anbud infordras genom kungörelse i riks- eller facktidning, om det är lämpligt med hänsyn till egendomens beskaffenhet eller andra omständigheter.

Offentlig auktion på utmätt skepp, som är infört i skeppsregistret, skall kungöras på lämpligt sätt.

För auktion på konkursbos egendom genom förvaltares försorg ges kungöranderegler genom hänvisning till utskökningslagens motsvarande auktionsregler, med tillägget att kungörande i allmänna tidningarna eller i länskungörelserna inte krävs i något fall.

Länsstyrelsen i Södermanlands län har, som exempel på lämplig gallring av annonsmaterialet i Post- och Inrikes Tidningar, angivit att exekutiva auktioner inte obligatoriskt bör annonseras i denna tidning.

Kungörande av auktion och annan försäljning har som primär målgrupp spekulanter på den egendom som utbjuds. Målgruppens sammansättning varierar starkt från fall till fall beroende främst på egendomens beskaffenhet.

I dessa fall är det särskilt angeläget att media är i ringa utsträckning generellt fastslagna och att den kungörande har stor frihet att välja sådana media som är mest lämpade för den individuella situationen. En sådan ordning är förenlig med den föreslagna konstruktionen obligatoriska och stödjande kungörandeformer.

Typiskt sett har försäljningen visst inslag av lokalt/regionalt intresse. Annonsering bör därför alltid ske i ortstidning (med tillämpning av den breda principen applicerad på målgruppen spekulanter). Anslag, som nu är föreskrivna, bör däremot utgå som obligatorier. Annonsering i Post- och Inrikes Tidningar bör inte heller vara obligatorisk men kan självfallet vara påkallad med hänsyn till egendomen eller till att okända borgenärer finns

med intresse i försäljningens förlopp. Detta torde bli fallet särskilt i fråga om försäljning av fast egendom, skepp och luftfartyg.

För infordrande av anbud på viss lös egendom (96 a § utesökningslagen och 83 § utesökningskungörelsen) bör ortstidningsannonsering vara obligatorisk.

Den lagstiftningsteknik som nu föreslås i fråga om reglering av olika kungörandeformer innebär att de kungörande myndigheterna i fortsättningen alltid har att utöver tillämpning av regler om obligatorisk kungörandeform i specialförfattning pröva frågan om användande av stödjande kungörandeformer enligt den centrala författningen om kungörande. Denna teknik överensstämmer inte helt med den nuvarande tämligen detaljerade regleringen av kungörande i exekutionslagstiftningen. Ett genomförande fullt ut av de intentioner som ligger bakom denna promemoria kan därför komma att ställa större krav på de tillämpande myndigheterna. Det får förutsättas att vederbörande centralmyndighet vid behov utfärdar vägledande anvisningar för underställda myndigheters tillämpning av de nya reglerna.

Konkurslagens regler om kungörande av auktion bör ansluta till motsvarande regler enligt exekutionslagstiftningen. Det uttryckliga undantaget beträffande länskungörelserna är numera, efter ändring år 1971 i utesökningslagen, innehållslöst och bör också det utgå.

Författningsförslag (konkurslagen) finns intaget som bilaga 2:6.

Grupp II: anbud enligt vattenlagen

Anläggare av allmän flottled utses enligt 6 kap. 10 § vattenlagen. Har anläggaren av sagt sig arbetet eller förverkat rätten att utföra det, skall vattenrättsdomaren infordra anbud på övertagande av arbetet genom kungörelse i en eller flera tidningar inom orten.

Ortstidning bör bestå som obligatorisk form. På detta område torde regelmässigt finnas skäl att anlita stödjande former, t.ex. facktidskrift.

6.14 Kungörelsedelgivning

Författningsrum

Grupp I: immaterialrätt

instruktionen (1965:658) för patent- och registreringsverket: 29 §

patentlagen (1967:837): 71 §

patentkungörelsen (1967:838): 53 §

mönsterskyddslagen (1970:485): 45 §

mönsterskyddskungörelsen (1970:486): 33 §

växtförädlarrättslagen (1971:392): 46 §

växtförädlarrättskungörelsen (1971:393): 32 §

Grupp II: arv och dödförklaring

ärvdabalken: 16 kap. 1-3 §§, 25 kap. 4 §

lagen (1958:52) om förlängning av tid för preskription av rätt till arv eller testamente

Grupp III: egentlig processuell delgivning

delgivningslagen (1970:428): 17 §

lagen (1946:804) om införande av nya rättegångsbalken: 17 §

rennäringslagen (1971:437): 100 §

Grupp IV: enskilds kungörande

KF (1845:50 s. 1) i avseende på handel med lösören, som köparen låter i säljarens vård kvarbliva: 1 och 2 §§

KF (1862:10 s. 1) om tioårig preskription och om kallelse å okända borgenärer: 1 §

gruvlagen (1938:314): 61 §

lagen (1963:537) om gravrätt: 10 §

bostadsrättslagen (1971:479): 39 §

jordabalken: 8 kap. 8 § och 12 kap. 8 §

förslaget till gruvlag (se avsnitt 6.3): 8 kap. 4 §

Överväganden**Grupp I: immaterialrätt**

Patentlagen, mönsterskyddslagen och växtförädlarrättslagen kräver att registreringshavare, som inte har hemvist i Sverige, har ett i registret antecknat ombud som kan företräda honom i frågor om den registrerade rättigheten. Saknas sådant ombud, kan enligt de angivna författningsrummen i stället användas ett särskilt delgivningsförfarande (anslag hos registreringsmyndigheten och kungörande i allmänna tidningarna).

Instruktionen för patent- och registreringsverket ger verket rätt att i fråga om utfärdade intyg och underrättelser angående patent, varumärke eller mönster använda en ännu enklare delgivningsform, när fullständig postadress saknas (anslag hos verket).

Patent- och registreringsverket har motsatt sig att, i enlighet med utredningens systemförslag, anslag på myndighets tavla utgår för hithörande ändamål. Enligt verkets erfarenhet är anslagskungörandet inte verkningsslöst och mediet bör enligt verkets uppfattning även framgent finnas i varje fall som stödjande. Som obligatoriskt medium i detta speciella fall synes patenntidningen vara det lämpligaste.

Nu behandlade fall av kungörelsedelgivning bör i sak regleras i enlighet med den tekniska lösningen i delgivningslagen. Tidningskungörande bör bestämmas till respektive specialpublikation.

Grupp II: arv och dödförklaring

Föreskrivna media är f.n., i fråga om arvskungörelse allmänna tidningarna och i fråga om dödförklaring allmänna tidningarna och ortstidning.

Arvskungörelse bildar utgångspunkt för beräkning av tid för preskription. Reglerna gäller i fråga om både känd arvinge på okänd ort och okänd arvinge. Målgruppen för arvskungörelse är med dessa bestämmingar så allmän att den nuvarande 'nationella' formen är klart lämpligast. I fråga om arvingar med trolig mera bestämd anknytning till visst annat land bör som subsidiär form användas t.ex. lämplig tidning i det landet. Sådan annonsering bör kunna anordnas genom medverkan av utrikesdepartementet.

I fråga om dödförklaring bildar kungörandet utgångspunkt för tid för yttrande i ärendet. Målgruppen — den som begärts förklarad död och personer som kan lämna upplysning om denne — kan betecknas som nationell men med viss tyngdpunkt på den ort, där den tilltänkt dödförklarade senast haft hemvist eller annan anknytning. Nuvarande former kan betecknas som lämpliga. Självfallet kan också i fråga om dödförklaring t.ex. utlandsannonsering vara lämplig subsidiär åtgärd.

Grupp III: egentlig processuell delgivning

Huvudbestämmelsen i denna grupp är regeln i 17 § *delgivningslagen*. Kungörelsedelgivning, den form av delgivning som behandlas där, faller under begreppet kungörande och bör i fråga om form för kungörande anknytas till den samordnade regleringen av kungörande.

Primärmedierna är nu tidning, allmänna tidningarna eller ortstidning allt efter omständigheterna i det enskilda fallet, samt i vissa fall anslag inom fastighet. Som kompletterande medium anges anslag på kommunal anslagstavla. Slutligen ges en uttrycklig undantagsregel som täcker bl.a. fiktionsfallen (jfr avsnitt 5.3.3.5). Tillämpning av denna regel förutsätter att annonsering i tidning är uppenbart meningslös. Regeln anger som kungörandeform anslag i den kungörande myndighetens lokal.

Primärregeln om tidningsannonsering är avsiktligt utformad utan uttryckliga riktlinjer för tidningsvalet i väntan på en reform av kungörelseannonseringen (prop. 1970:13 s. 146).

Tidning bör också framdeles vara obligatorisk form. Valet mellan Post- och Inrikes Tidningar och ortstidning bör ske utifrån de grundläggande principerna för användningen av resp. tidningstyp.

Kungörandeformen anslag inom fastighet infördes den 1 januari 1973 i anslutning till expropriationslagen. Den avser (prop. 1972:109 s. 336, 337) att effektivisera kungörelsedelgivningen för att öka dess användning i expropriationsmål och vissa liknande mål och ärenden med ett stort antal sakägare bosatta i samma fastighet. När anslag inom fastighet används

skall dessutom meddelande sändas med posten till varje sakägare inom fastigheten. Anslag inom fastighet är ett komplement till tidningskungörande och är inom sitt tillämpningsområde — till skillnad från postmeddelandena — en förutsättning för att delgivningen skall anses ha skett.

Delgivningslagens regel om anslag inom fastighet saknar motsvarighet i annan lagstiftning. Regeln har gällt alltför kort tid för att dess reella verkan ännu skall kunna bedömas. Med hänsyn härtill och till regelns syfte bör nu inte komma i fråga att ta bort regeln. Att den bibehålls bör dock inte föranleda att denna särskilda kungörandeform infogas i den centrala kungörandeförfattningen (se avsnitt 5.3.4). På kungörelsedelgivningsinstitutet kommer den centrala författningen ändå, genom de andra föreskrivna kungörandeförnerna, att bli tillämplig.

Anslag på kommunal anslagstavla bör betraktas som stödjande medium.

Användningen av myndighets anslagstavla för kungörande i hithörande fall står i strid med har mediet är avsett att användas för framtiden. För effektiviteten saknar mediet givetvis märkbar betydelse. Till utredningens förslag i denna del, obligatorisk undantagslös tidningsannonsering, är att foga den anmärkningen att delgivningslagen för användning av anslag hos myndighet förutsätter att tidning i orten i det enskilda fallet bedömts vara helt otjänlig form. Under remissbehandlingen av utredningens förslag har några remissinstanser förordat att man fullt ut tar konsekvensen av kungörandets fiktiva karaktär och helt underlåter varje som helst kungörandeåtgärd. Besvärs- och annan fatalitet skulle med en sådan ordning få anses löpa från beslut att underlåta åtgärd. En sådan lösning synes emellertid gå för långt. Den nuvarande ordningen ter sig som en godtagbar kompromiss mellan det sist angivna intresset och kostnadssynpunkter (jfr prop. 1970:13 s. 107). Myndighets anslagstavla bör alltså i framtiden användas, förutom för de ändamål som utredningen föreslagit, också i denna typ av fall. - Författningsförslag finns intaget som bilaga 2:2.

Övriga bestämmelser i detta delavsnitt innebär i sin nuvarande utformning bara smärre tekniska avvikelser från reglerna i delgivningslagen.

Stadgandet i *RP* föreskriver kungörelsedelgivning i vissa mål om förverkande av beslagtagna egendom, där ägaren ej är känd eller delgivning enligt reglerna för stämning i brottmål ej kan ske. Det är ett exempel på tillämpning av fiktionsprincipen fastslagen i delgivningslagen. Stadgandet bör, med utgångspunkt i det förut förda resonemanget om lösningen i delgivningslagen, bestå.

Vad gäller *rennäringslagen* är bestämmelsen i sak anpassad till de särskilda förhållanden den tar sikte på (delgivning av myndighets beslut med ett stort antal sakägare inom samma sameby).

Grupp IV: enskilda kungörande

Bestämmelserna i *lösöreköpsförordningen* ger formföreskrifter för försäljning av lös egendom utan tradition. På köparen ankommer enligt 1 §

att ombesörja kungörande i ortstidning. Vidare skall tingsrätten enligt 2 § hos sig offentligen anslå köparens kungörelse. I fråga om köparens kungörande synes ingen annan ändring påkallad än att begreppet ortstidning bör anslutas till den allmänna breda principen. Det får ankomma på vederbörande tingsrätt att pröva om ortstidningsannonseringen skett i behörig omfattning. Prövningen torde böra vara tämligen liberal.

I detta sammanhang behandlas också tingsrättens kungörande. Denna föreskrift faller inte inom det för framtiden avsedda användningsområdet för kungörandeformen anslagstavla. Intresset bakom detta kungörande tillgodoses väl genom att handlingarna finns lätt tillgängliga hos tingsrätten och uppgifter om och ur dem kan fås på begäran. Tingsrätten bör därför föra register över gällande köpeavhandlingar. Annat kungörande bör däremot inte föreskrivas.

Bestämmelsen i *preskriptionsförordningen* reglerar borgenärs åtgärd för att förhindra preskription när gäldenären inte kan anträffas i sitt hemvist eller saknar känt hemvist i riket. Nuvarande form, allmänna tidningarna, bör bestå.

Gruvlagens bestämmelse, i sak oförändrad i förslaget till gruvlag, reglerar hur sådan delägare i samägd gruva, som är okänd till namn och adress kallas till delägarstämma. Regeln är dispositiv. Formerna, allmänna tidningarna och ortstidning, är väl avvägda till målgruppen, som torde få betecknas som blandad.

Genom kungörande enligt *lagen om gravrätt* skapas utgångspunkt för förverkande av vanhävdad gravrätt. För målgruppen, till namn eller vistelseort okänd gravrättsinnehavare, är föreskrivna former, allmänna tidningarna och ortstidning, väl avpassade.

Bostadsrättslagen anger kungörande i allmänna tidningarna som form för uppsägning av bostadsrättshavare, som inte har känt hemvist i riket och inte heller känt ombud med behörighet att mottaga uppsägning. Som likvärdig åtgärd anges i behörig ordning delgiven stämning med yrkande om uppsägning. Motsvarande gäller enligt *jordabalken* i fråga om uppsägning av arrende- eller hyresavtal. Eftersom kungörandet som form för uppsägning förutsätter att den, till vilken uppsägningen riktar sig, saknar lokal anknytning, får formen anses väl ansluta till den situation, som regeln tar sikte på.

Författningsförslag (lösöreköpsförordningen och preskriptionsförordningen) finns intagna som bilagor 2:9 och 2:10.

6.15 Uppllysning med perdurerande intresse

6.15.1 Funktionärer m.m.

Författningsrum

förnyade mäklareordningen (1893:51 s. 1): 13 § 3 mom. (förteckning över mäklare; medium: anslag på noteringskontoret)

epizootikungörelsen (1935:106): 10 § (värderingsmän, medium: länskungörelserna)

kungörelsen (1941:206) med vissa bestämmelser angående marknader: 3 § (förteckning över årets marknader, medium: länskungörelserna)

kungörelsen (1946:82) angående tillämpning av förordningen den 15 mars 1946 (nr 81) om bekämpande av smittsamma sjukdomar hos bin: 2 § (förordnad bitillsyningsman, medium: länskungörelserna, en eller flera ortstidningar och anslag på lämplig plats i orten)

taxeringskungörelsen (1957:513): 61 § (ledamöter i fastighetsprövningsnämnd, medium: 'allmän kungörelse')

kungörelsen (1960:487) om befäl å svenska handelsfartyg m.m. (sjöbefälskungörelsen): 32 § (förteckning över lämpliga verkstäder för fullgörande av verkstadstjänst, kungörelsemedium ej angivet)

stadgan (1964:679) om notarius publicus: 4 § (utsedd notarius publicus, medium: allmänna tidningarna, ortstidning och länskungörelserna)

kungörelsen (1964:680) med närmare föreskrifter om särskild förrättningsman för upptagande av protest: 1 § (utsedd förrättningsman, medium: allmänna tidningarna, ortstidning och länskungörelserna)

lagen (1964:731) om trafiknämnder: 5 § (ledamöter i trafiknämnd, medium: länskungörelserna)

kungörelsen (1968:204) om tolk för hörsel- och talskadade: 2 § (förordnad tolk, medium: allmänna tidningarna)

bostadsrättskungörelsen (1971:486): 4 § (behöriga intygsgivare, medium: förteckning tillgänglig hos bostadsstyrelsen och samtliga länsstyrelser)

kungörelsen (1971:549) om fastighetsdomstol: 10 § (val av nämndeman, medium: länskungörelserna)

kungörelsen (1971:704) om synemän enligt 9 kap. jordabalken: 6 § (första stycket: behöriga synemän, medium: årlig förteckning i länskungörelserna; andra stycket: förklaring att synemäns behörighet upphör, medium: länskungörelserna och, fakultativt, annat lämpligt sätt)

fastighetsbildningskungörelsen (1971:762): 5 § (vald god man, medium: länskungörelserna och förteckning hos fastighetsbildningsmyndighet)

livsmedelskungörelsen (1971:807): 51 § (förteckning över anvisningslaboratorier och godkända livsmedelslaboratorier, förteckning offentliggörs årligen, medium ej angivet)

instruktionen (1971:959) för länsvägnämnderna: 7 § (ledamöter i länsvägnämnd, medium: länskungörelserna)

kommunallagen (1953:753): 11, 34 och 40 §§ (ordförande och vice ord-

förande i kommunala organ, medium: länskungörelserna; uppgift om var framställningar till kommunens styrelse tas emot, medium: på lämpligt sätt)

kommunallagen (1957:50) för Stockholm: 11, 34 och 42 §§ (jfr kommunallagen)

lagen (1961:436) om församlingsstyrelse: 14, 36, 47 och 53 §§ (jfr kommunallagen)

lagen (1965:596) om kommunala sammanläggningsdelegerade: 5 och 16 §§ (jfr kommunallagen betr. ordförande och vice ordförande)

lagen (1972:229) om kyrkliga sammanläggningsdelegerade: 5 och 16 §§ (jfr kommunallagen betr. ordf. och vice ordf.)

vallagen (1972:620): 3 kap. 2 § (jfr kommunallagen)

lagen (1972:704) om kyrkofullmäktigval, m.m.: 6 § (jfr kommunallagen)

Överväganden

Utmärkande för bestämmelserna i detta avsnitt är att de behandlar kungörande av uppgifter som kan vara av latent intresse för hela målgruppen — typiskt sett medborgarna inom ett geografiskt område — men vilkas väsentliga betydelse inträder när medlem av målgruppen på grund av andra omständigheter än den kungjorda uppgiften vill agera i förhållande till det organ eller den företeelse som uppgiften rör.

Kungörandet bör alltså inriktas på att uppgifterna finns fortlöpande lätt tillgängliga för målgruppsmedlem när han har behov av dem.

Ur denna synpunkt är ortstidningsannonsering generellt sett ingen lämplig form. Länskungörelserna är i sin nuvarande utformning, sammanhållen och fortlöpande kompletterad mängd uppgifter, i och för sig ägnad att tillgodose syftet men gör det ändå inte på grund av sin ringa spridning bland enskilda medborgare.

I förhållande till målgruppen allmänheten synes den enklaste och effektivaste uppläggningsen av kungörandet vara att uppgifterna samlas, lämpligen i registerform, hos myndighet, företrädesvis länsstyrelsen, som ju redan nu har den övervägande befattningen med hithörande kungörande, och att allmänheten kan vända sig till länsstyrelsens uppgiftsregister vid behov. Till en sådan ordning måste fogas vissa kompletterande åtgärder. Dels har samhällsinformationen här en stor uppgift att fylla genom att på ett lättfattligt och effektivt sätt sprida kännedom hos målgruppen om var uppgiftscentralen finns. Dels kan för relationerna myndigheter emellan vara fördelaktigt att åtminstone vissa registeruppgifter samlas i tryckt form (typ telefonkatalog). Den senare åtgärden har emellertid inte beröring med offentliggörande i förhållande till allmänheten och behov av författningsreglering torde inte föreligga.

Det nu förda resonemanget ansluter i huvudprincipen till vad som redan

gäller enligt *bostadsrättskungörelsen* och, delvis, *fastighetsbildningskungörelsen*. Principen bör utvidgas till i första hand *epizootikungörelsen*, *tillämpningskungörelsen om bekämpande av smittsamma sjukdomar hos bin*, *taxeringskungörelsen*, *stadgan om notarius publicus*, *kungörelsen om protestförrättningsman*, *lagen om trafiknämnder*, *kungörelsen om fastighetsdomstol*, 6 § första stycket *synemannakungörelsen*, *fastighetsbildningskungörelsen*, *instruktionen för länsvägnämnderna* och funktionsbestämmelserna i *kommunallagstiftningen* (som också reglerar *vallagstiftningen*).

Samma resonemang kan också föras i fråga om de författningar som behandlats i avsnitt 6.2.2. Inte heller i de situationer, som avses där, är några rättsverkningar knutna till offentliggörandet. Också dithörande uppgifter bör alltså sammanföras i register hos respektive länsstyrelse och inbegripas i en upplysningsaktion inom samhällsinformationen.

Till det förda resonemangets huvudsyfte ansluter sig i stort sett redan också *mäklareordningen*, *sjöbefälskungörelsen* och *livsmedelskungörelsen*, där någon ändring alltså inte föreslås ske.

En anslutning till registerprincipen skulle i fråga om *tolk för hörsel-och talskadade* inte innebära några nämnvärda vinster vare sig ekonomiskt eller i effektivitet och bör därför inte företagas.

En årlig förteckning över *marknader* torde för allmänheten ha övervägande kuriositetsintresse och regler om kungörande av en sådan bör kunna utgå. Självklart bör uppgifterna stå att få på förfrågan hos länsstyrelsen.

Regeln i 6 § andra stycket *synemannakungörelsen* om kungörande av obehörighetsförklaring bör anpassas till den föreslagna tekniken för tillhandahållande av uppgifter om behöriga synemän. Det föreslås att obehörighetsförklaring omedelbart skall tillföras 'synemannaregistret'. I allmänhet torde ytterligare åtgärder vara befogade. Har t.ex. synemannaförteckning tillställts andra myndigheter, torde det vara lämpligt att tillställa dem också ett meddelande om förklaringen. Fall kan tänkas där tidningsannonsering är motiverad. Åtgärder utöver införande i länsstyrelsens 'register' bör emellertid inte vara fixerade i författningen. Utöver införande i registret bör som f.n. föreskrivas kungörande på annat lämpligt sätt som fakultativ åtgärd.

Vad angår i *kommunallagstiftningen* påbjuden information om var framställningar till kommunala organ tas emot är en naturlig grundreglering att uppgiften tillkännages genom anslag på kommunens tavla. Ytterligare aktivitet bör inte vara författningsbestämd men kan självfallet vara motiverad, framför allt som ett led i en bredare kommunal samhällsinformation. - Författningsförslag (kommunallagen) finns intaget i bilaga 2:11.

6.15.2 Myndighets mottagningstid m.m.

Författningsrum

stadgan (1911:113) angående dispaschörsväsendet: 7 §
 kungörelsen (1949:501) om hovrättsting: 2 och 4 §§
 kungörelsen (1952:303) med särskilda föreskrifter för domstolarna rörande förmyndarvården (förmyndarvårdskungörelsen): 7 §
 kungörelsen (1952:304) med särskilda föreskrifter rörande överförmyndarens verksamhet (överförmyndarkungörelsen): 11 §
 stadgan (1964:679) om notarius publicus: 12 §
 departementsinstruktionen (1965:386): 21 §
 allmänna verksstadgan (1965:600): 15 §
 instruktionen (1965:842) för televerket: 37 §
 instruktionen (1965:843) för statens järnvägar: 36 §
 instruktionen (1966:557) för lokal skattemyndighet: 24 §
 instruktionen (1967:339) för luftfartsverket: 34 §
 folkbokföringskungörelsen (1967:495): 10 §
 instruktionen (1969:736) för postverket: 42 §
 tingsrättsinstruktionen (1970:108): 19 och 20 §§
 kungörelsen (1970:664) om trafik på Södertälje kanal: 29 § andra stycket
 kungörelsen (1970:665) om trafik på Trollhätte kanal: 30 § andra stycket
 kungörelsen (1971:455) om skatterätt och länsrätt: 20 §
 kungörelsen (1971:784) med tillämpningsföreskrifter för inskrivningsväsendet enligt jordabalken: 3 §

Överväganden

En allmän regel, grundläggande uttryckt i allmänna verksstadgan, är att myndighets mottagningstid/expeditionstid skall tillkännages.

Denna regel kommer, mer eller mindre varierad av lagtekniska eller praktiska skäl, till uttryck också i flertalet övriga författningar som behandlas här.

Den föreskrivna kungörandeformen är genomgående anslag, i allmänhet i eller i anslutning till myndighetens lokal och i några fall på annan lämplig plats. Föreskrifter om anslagskungörande bör finnas också framdeles.

Som ytterligare medium anges för *dispaschör*, *notarius publicus* och *pastorsexpedition* meddelande i rikstelefonkatalogen. Det torde utan särskild författningsregel vara klart att uppgift om mottagningstid/expeditionstid skall ingå i telefonkatalogens text om myndigheten. De särskilda bestämmelserna om tillkännagivande i rikstelefonkatalog bör därför utgå.

Regeln i instruktionen för *lokal skattemyndighet* tar sikte på den speciella situationen när myndigheten enligt länsstyrelsens beslut skall ha mottagning för allmänheten också på annan ort än stationeringsorten. Kungörandet gäller tid och lokal för sådan mottagning och media är anslag och länskungörelserna. Ortstidningsannonsering om länsstyrelsens beslut torde gagna allmänheten. Länskungörelserna bör däremot utgå som kungörandeform här.

De båda *kanalkungörelserna* behandlar uppgifter om när kanal mot vanligheten inte är öppen. Sådant tillkännagivande ges genom anslag och i specialpublikation (Underrättelser för sjöfarande). Regeln är väl anpassad till målgruppen och bör bestå.

Slutligen ges särskilda regler om tillkännagivanden rörande viss *verksamhet vid eller med anknytning till domstol*. Det gäller

a) hovrätts ting (tingsordning och meddelande om inställt ting anslås hos hovrätten och tillhörande tingsrätter),

b) tingsrätts ting (tingsordning anslås hos tingsrätten i kansliet och på tingsställen, uppropslista anslås i kansliet och vid sammanträdeslokalen),

c) skatterätts och länsrätts sammanträden för muntlig förhandling (uppropslista anslås på rättens kansli),

d) inskrivningsdag (uppgift om dagen anslås hos inskrivningsmyndigheten),

e) överförmyndares mottagningstid (anslås där kommunala meddelanden tillkännages och hos tingsrätten).

Kungörandeformerna under a) — d) är lämpliga.

Överförmyndarens verksamhet har så stark kommunal anknytning att uppgiften därom naturligen bör finnas på kommunens anslagstavla. Den har samtidigt sådan anknytning till tingsrättens verksamhet att tingsrätten självklart bör ha kännedom om överförmyndarens mottagningstid som ett led i verksamheten. Lika självklart bör allmänheten kunna få en sådan upplysning vid förfrågan hos tingsrätten. Anslag hos tingsrätten är ett av de sätt på vilka tingsrätten kan lämna denna service. Anslag bör däremot inte vara författningsbestämd form. Som ny föreskrift föreslås däremot att uppgifterna skall finnas tillgängliga i anslutning till den lokal där mottagningen sker.

6.16 Vissa kyrkliga angelägenheter

Författningsrum

stadgan (1958:261) om prästval: 2 kap. 7 § och 3 kap. 34, 38, 39 och 51 §§ (kungörelse om förestående prov, frågodag och val, kungörelse om instäl-

lande eller uppskjutande av prov etc., kungörelse om att fråga om val förfallit)

lagen (1963:633) om biskopsval: 15 § (förslag till ärkebiskops- eller biskopsämbete)

stadgan (1965:486) om biskopsval: 6 § (kungörelse om förestående biskopsval)

Överväganden

Föreskrivna kungörandeformer är allmänna tidningarna, anslag på församlings anslagstavla, anslag i domkapitlets lokal, uppläsning i kyrka och anslag på kyrkdörr.

Saklig grund för ändring av reglerna synes inte föreligga i nu förevarande sammanhang. Reglerna föreslås därför bestå i nuvarande utformning.

6.17 Tjänstetillsättning

Författningsrum

KM:ts förnyade mäklareordning (1893:51 s. 1): 4, 5 och 21 §§

stadgan (1911:113) angående dispaschörsväsendet: 2

arbetsordningen (1947:960) för rikets hovrätter: 57 §

kungörelsen (1954:533) angående försvarets reservstater: 5 §

instruktionen (1956:288) för civila reservläkare: 2 §

stadgan (1958:261) om prästval: 2 kap. 7 §

stadgan (1958:478) för statsunderstödda folkhögskolor (folkhögskolestadgan): 35 §

reglementet (1960:322) för skogsvårdsstyrelserna: 20-24 §§

instruktionen (1961:279) för tandläkare inom folktandvården: 6 §

allmänna läkarinstruktionen (1963:341): 18 §

instruktionen (1964:379) för militärhögskolan: 21 §

åklagarinstruktionen (1964:739): 55 §

statstjänstemannastadgan (1965:601): 10-14 §§

instruktionen (1965:645) för bergsstaten: 11 §

instruktionen (1965:646) för sprängämnesinspektionen: 11 §

instruktionen (1965:647) för statens elektriska inspektion: 11 §

instruktionen (1965:667) för arbetsmarknadsstyrelsen och länsarbetsnämnderna: 44 §

instruktionen (1965:669) för bostadsstyrelsen och länsbostadsnämnderna: 34 §

- ul style="list-style-type: none; padding-left: 0;">
- instruktionen (1965:675) för statens kriminaltekniska laboratorium: 13 §
- instruktionen (1965:685) för länsbrandinspektörerna: 7 och 8 §§
- kronofogdeinstruktionen (1965:687): 24 a §
- kungörelsen (1965:729) med vissa bestämmelser om anställning som präst: 6 §
- instruktionen (1965:741) för länsskolnämnderna: 25 §
- instruktionen (1965:743) för landsarkiven: 15 §
- instruktionen (1965:781) för statens rättskemiska laboratorium: 14 §
- instruktionen (1965:783) för statens rättsläkarstationer: 13 §
- instruktionen (1965:790) för länsnykterhetsnämnderna: 13 §
- instruktionen (1965:791) för yrkesinspektionen: 22 §
- instruktionen (1965:792) för länsläkarväsendet: 22 §
- kungörelsen (1965:819) om tjänstetillsättning m.m. vid armén, marinen och flygvapnet: 6 §
- instruktionen (1965:827) för fortifikationsförvaltningen: 23 §
- instruktionen (1965:836) för militärpsykologiska institutet: 18 §
- instruktionen (1965:838) för militärapoteket: 23 §
- instruktionen (1965:840) för förenade fabriksverken: 29 §
- instruktionen (1965:842) för televerket: 33 §
- instruktionen (1965:843) för statens järnvägar: 32 §
- instruktionen (1965:847) för statens vattenfallsverk: 32 §
- instruktionen (1965:857) för utrikesdepartementet: 37 §
- stadgan (1966:262) för försvarshögskolan: 22 §
- instruktionen (1966:557) för lokal skattemyndighet: 17 §
- instruktionen (1967:258) för statens vägverk: 29 §
- instruktionen (1967:286) för fiskeristyrelsen och statens lokala fiskeristyring: 32 §
- instruktionen (1967:425) för lantbruksstyrelsen och lantbruksnämnderna: 61 §
- instruktionen (1967:570) för statens hingstdepå och stuteri: 9 §
- instruktionen (1967:654) för statens trafiksäkerhetsverk: 23 §
- instruktionen (1968:340) för försvarets rationaliseringsinstitut: 21 §
- instruktionen (1968:341) för värnpliktsverket: 22 och 23 §§
- instruktionen (1968:387) för försvarets materielverk: 28 §
- instruktionen (1968:408) för överbefälhavaren: 24 §
- instruktionen (1968:412) för militärbefälhavaren: 23 §
- instruktionen (1968:681) för domänverket: 30 §
- instruktionen (1969:221) för statens rättspsykiatriska kliniker och stationer: 11 §
- instruktionen (1969:320) för sjöfartsverket: 32 §
- instruktionen (1969:402) för kriminalvårdsverket: 34 §
- instruktionen (1969:403) för försvarets sjukvårdsstyrelse: 28 §
- instruktionen (1969:736) för postverket: 37 §
- tingsrättsinstruktionen (1970:108): 22, 23 och 28 §§

stadgan (1970:551) för statens skogsmästarskola: 35 §
kungörelsen (1970:704) om kommunala undervisningssjukhus: 17 a §
instruktionen (1970:961) för tullverket: 24 §
skolstadgan (1971:235): 17 kap. 2, 19, 21, 22, 25-27, 38, 44 och 48 §§
kungörelsen (1971:389) om statens skogsinstitut: 28 §
länsstyrelseinstruktionen (1971:460): 46 §
instruktionen (1971:698) för arrendenämnderna och hyresnämnderna: 20 och 21 §§
kammarrättsinstruktionen (1971:1074): 32 §
instruktionen (1971:1208) för regeringsrätten: 19 §
polisinstruktionen (1972:511): 84 §
sjukvårdskungörelsen (1972:676): 23 och 27 §§

Överväganden

I detta avsnitt behandlas författningsbestämmelser om kungörande när tjänst förklaras ledig till ansökan och när tjänst har tillsatts. Med få undantag regleras dessa frågor områdesvis i en grundförfattning, till vilken de enskilda författningarna inom respektive område anknyter. I de enskilda författningarna anges bara förekommande avvikelser från reglerna i grundförfattningen.

Grundförfattningar i denna bemärkelse är främst statstjänstemannastadgan, kungörelsen med vissa bestämmelser om anställning som präst, kungörelsen om tjänstetillsättning m.m. vid armén, marinen och flygvapnet och skolstadgan.

Med undantag för några få fall, som behandlas nedan, är föreskrivna former allmänna tidningarna och/eller annan publikation, anslag hos myndighet och specialpublikation (företrädesvis personalpublikation inom myndighetsområde). Dessa former används i skilda kombinationer och med varierande bestämningar av den lokal där anslag skall ske.

I ett fall, 44 § skolstadgan, anges att ledig tjänst skall anmälas till den offentliga arbetsförmedlingen. Till denna bestämmelse ansluter en särskild förmedlingsservice i form av lärarlistan, som distribueras kostnadsfritt från arbetsförmedling till envar som anmält sig som abonnent.

Från denna förhållandevis homogena reglering avviker tre författningar: mäklareordningen, dispaschörsstadgan och instruktionen för länsbrandinspektörerna.

Enligt *mäklareordningen* skall ledigt uppdrag som mäklare tillkännages genom anslag på börsen eller stadens rådhus och i ortstidning (den tidning där kommunala meddelanden införs). Detta anslagsförfarande skall också användas för kungörande av utfärdat eller återkallat mäklareförordnande.

Ledigt uppdrag som *dispaschör* skall kungöras genom anslag på rådhuset och i allmänna tidningarna.

I fråga om tjänst som *länsbrandinspektör* gäller att ledig tjänst kungörs i allmänna tidningarna och en eller flera tidningar inom länet samt att beslut om förordnande tillkännages i länskungörelserna.

Remissutfallet i frågor som hör till detta avsnitt har redovisats i avsnitt 4.7.9.

Kungörande av lediga tjänster torde vara en kvantitativt betydande del av kungörelseannonseringen i dag. Det är givetvis av stor betydelse både kostnadsmässigt och för att få en god rekrytering att kungörandet så långt möjligt är direkt och utan nämnvärd missvisning inriktad på den sökta målgruppen, attraktiva sökande till den aktuella tjänsten.

En metod är att söka en enda kungörandeform som med bred täckning är inriktad på den sökta målgruppen. Inom vissa sektorer fyller fackpress dessa krav. Fullständig täckning genom denna metod torde dock höra till undantagen.

Den offentliga arbetsförmedlingen ger en god spridning inom en allt större del av arbetsmarknaden. Utan särskilda åtgärder, t.ex. av den typ som anknyter till 44 § skolstadgan, är emellertid dess verksamhet av tämligen begränsad betydelse.

I avvaktan på statskontorets översyn av frågor om personalrekrytering torde avgörande vikt få fästas vid intresset att underlätta aktivitet från målgruppens sida i det enskilda fallet. Åtminstone en form bör därför i varje situation vara fastslagen.

Obligatorisk form bör alltså tills vidare bestämmas enligt den nuvarande ordningens huvuddrag. Det tekniska inordnandet av bestämmelserna under det samordnade författningsreglerade kungörandet medför emellertid att lämpliga stödjande former används i den utsträckning som i det enskilda fallet bedöms vara befogad och ekonomiskt rimlig.

Slutligen skall beröras de tre avvikande författningarna. Något behov av att inordna författningsregleringen i fråga om *mäklare* i ett större samordnat system torde inte föreligga. Ingen saklig ändring föreslås därför i fråga om mäklareordningen. När det gäller *dispaschör* bör anslag inte längre vara obligatoriskt. Tillsättning av *länsbrandinspektör* bör kungöras i Post- och Inrikes Tidningar.

7 Kostnaderna

Utredningens uttalanden om ekonomiska verkningar av dess förslag bygger på grova uppskattningar och är av flera skäl inte tjänliga som grund för exaktare beräkningar.

Nämnden för samhällsinformation har per den 19 november 1971 redovisat en kalkyl över länsstyrelsernas beräknade årskostnader för kungörande i ortspress (ej plats- och valannonsering) under budgetåret

1971/72 med tillämpning av den breda annonseringsprincipen. Kalkylens resultat redovisas här. Inom parentes anges motsvarande faktiska kostnader under budgetåret 1967/68 (SOU 1969:7 s.45).

Kalkylen: total årskostnad	9.1 mkr	(1.5 mkr)
därav annonsering bekostad med statsmedel (ej förenings- och han- delsregister)	3.7 mkr	(200 000 kr)
annonsering bekostad av enskild (inkl. förenings- och handelsregister)	5.4 mkr	(1 mkr, därav före- nings- och handels- register 800 000 kr)

Av statsverkets kostnader enligt kalkylen täcks 2.6 mkr av anslag beviljade av nämnden.

Det är att märka att kalkylen omfattar, enligt denna promemorias terminologi, inte bara kungörande utan också författningspublicering och sannolikt viss allmän samhällsinformation. Redan på grund härav ger kalkylen en tämligen begränsad ledning för slutsatser om den föreslagna reformens ekonomiska verkningar.

De förslag som läggs fram i denna promemoria avviker på vissa punkter — ekonomiskt betydelsefulla framför allt när det gäller uppgifter ur associationsrättsliga register — från utredningens förslag.

Hållbara beräkningar av den här föreslagna reformens ekonomiska verkningar förutsätter primärt frekvensundersökningar av alla de olika typfall som reformen berör. Sådana undersökningar har inte företagits. Härtill kommer svårigheten att, utöver det begränsade fältet länsstyrelsernas egentliga kungörande, med någon exakthet förutse den praktiska utformning av ortstidningsannonseringen som skulle bli följden av förslagets princip för bredden av sådan annonsering.

Kostnaden för kungörande genom statlig myndighets försorg täcks slutligt genom att kostnaden antingen stannar på statsverket eller tas ut av enskild (part e.d.). Enskilds betalning sker i vissa fall med det exakta individuella beloppet, i andra fall genom en schablonavgift (ansökningsavgift, registreringsavgift), så beräknad att den skall täcka bl.a. den genomsnittliga kungörandekostnaden i ärendet. - Kungörande genom enskilds (annan än staten) försorg bekostas av den enskilde, som i vissa fall kan kräva ut ersättning för kostnaden av annan.

I grova drag fördelar sig de i avsnitt 6 behandlade kungörandesituationerna så att enskild (annan än statsverket) skall svara för kostnaderna i huvudsakligen följande fall. Skall i stället för den faktiska kostnaden betalas schablonavgift anges detta särskilt.

avsnitt	författning (om ej alla eller huvuddelen)	finansieringsmetod schablonavgift
6.2.1	jordabalken lagen om äganderättsutredning	
6.2.2		
6.2.3		
6.2.4	vattenlagen lagen om fiskevårdsområden miljöskyddslagen	
6.2.5	vattenlagen lagen om flottning lagen om enskilda vägar: 80 §	
6.3		X uranlagen
6.4		X 6.4.2 och 6.4.3
6.5		
6.6.1		
6.6.2		
6.7		
6.8		
6.9		X
6.10.1		
6.11		
6.13 grupp I		X i vissa fall, se exekutionsavgiftskungörelsen (1971:1027)
6.14 grupp II och IV		

De ändringar som föreslås i denna promemoria har kostnadsmässig betydelse främst genom att dels ortstidningsannonseringen principiellt vidgas till den s.k. breda principen, dels tidningsannonsering bortfaller i vissa fall (t.ex. enligt avsnitt 6.4.2 och 6.15.1). Den breda principen för ortstidningsannonsering står i överensstämmelse med statsmakternas redan intagna principiella ståndpunkt (se avsnitt 5.3.3.4).

När det gäller kostnadseffekten för fysiska personer och dödsbon bör uppmärksammas att allmän rättshjälp enligt 9 § andra stycket 6 rätts-hjälpslagen (1972:429) också täcker kostnaden för kungörelse i mål eller ärende vid domstol.

I frågan huruvida staten eller annan skall ansvara för kungörande-kostnader föreligger allmänt sett inte något behov av ändring. Frågeställningen bör emellertid bevakas för enskilda typsituationer vid framtida lagstiftningsarbete. Anledning till omprövning kan också visa sig föreligga, om ett genomförande av den föreslagna reformen visar sig medföra oväntat höga kostnader för enskilda eller orimligt stora kostnadsskillnader i olika regioner på grund av lokala variationer i tidningsspridningen.

8 Förslag till författningsändringar

8.1 Allmänt

Som har berörts tidigare (avsnitt 5.3.4) föreslås att vissa allmänna grundregler om kungörande samlas i en särskild lag. Förslag till en sådan central författning på området bifogas denna promemoria som *bilaga 2:1*.

En fullständig redovisning av de författningsändringar som föranleds av förslagen i avsnitt 6 synes inte erforderlig för att belysa det som har anförts där. En sådan redovisning skulle dessutom bli mycket vidlyftig. För att åskådliggöra de lösningar av olika kungörandeproblem som behandlas i avsnitt 6 har i stället valts ut vissa typexempel på behövliga författningsändringar. Dessa avser att ge en bild av olika förekommande spörsmål.

Ändringarna rör tio författningar (*bilagor 2:2-2:11*). Beträffande dessa kan anmärkas att i bilaga 2:2 innefattat förslag till ändring av 19 § delgivningslagen är en direkt följd av kungörandelagens utformning. Övriga ändringsförslag är avsedda att illustrera vissa avsnitt (6.2.1-5, 6.4.2, 6.4.4, 6.5, 6.6.1, 6.6.2, 6.10.1, 6.11, 6.12, 6.14 och 6.15.1) och där tillämpade principer.

Vad särskilt gäller de ändringar som aktualiseras av förslagen i avsnitt 6.4.2 bör påpekas att den lösning som valts i förslaget till lag om ändring i lagen om ekonomiska föreningar är att uppfatta också som en modell för hur motsvarande ändringar i andra associationsrättsliga författningar skall göras. Förslag till ny aktiebolagslag utarbetas f.n. inom justitiedepartementet och beräknas bli framlagd under år 1974. Det har därför inte ansetts meningsfullt att här använda aktiebolagslagen, den i och för sig mera centrala författningen på detta område, som exempel.

Författningarna föreslås träda i kraft den 1 januari 1975.

8.2 Specialmotivering till de olika författningsutkasten

8.2.1 Förslag till kungörandelag

I lagförslaget betecknar *kungörelse* meddelande som tillkännages, *kungörande* verksamheten för tillkännagivande av kungörelse och *form för kungörande* medlet för tillkännagivande (av utredningen betecknat medium).

1 §. I första stycket anges lagens tillämpningsområde. Detta sker genom en uppräknig av former för kungörande och ett undantag i fråga om normbeslut. För att i ett enskilt fall utröna om lagen är tillämplig skall alltså den särskilda författning, där kungörandesituationen behandlas, läsas mot bestämmelserna i första stycket.

Självfallet är det inte avgörande för lagens tillämplighet om fullständig överensstämmelse i ordalagen föreligger mellan denna lag och särskild författning där kungörandesituation behandlas. Post- och Inrikes Tidningar täcker också den äldre formuleringen allmänna tidningarna.

Som ortstidning skall också läsas andra motsvarande uttryck, t.ex. tidning inom orten.

Med kommun avses, efter förebild i 2 § förvaltningslagens synsätt, inte bara de borgerliga primärkommunerna utan också kyrko- och landstingskommuner och specialkommuner.

I andra stycket görs bestämmelserna i lagen subsidiära till avvikande bestämmelser i annan författning. Som exempel på sådana situationer kan nämnas kungörande enligt avsnitt 6.8, enligt 44 § ägofredslagen, se avsnitt 6.2.3 och 8.2.3 samt bilaga 2:3, och konkurskungörelser som icke är s.k. statuskungörelser, se avsnitt 6.5 och 8.2.6 samt bilaga 2:6. Dessa fall innebär avvikelse från 3 § denna lag. Som exempel på bestämmelser som avviker från 4 § kungörandelagen kan nämnas 14 § fjärde stycket kommunallagen, se avsnitt 6.15.1 och 8.2.11 samt bilaga 2:11.

2 §. Kungörande i enskilt fall skall givetvis först och främst ske i den eller de former som föreskrivs i den författning, där kungörandesituationen behandlas.

Denna paragraf innehåller regler om komplettering i behövlig mån av sådant kungörande (obligatoriskt kungörande) med kungörande i en eller flera andra former (stödjande kungörande). Bestämmelsen innebär skyldighet för den som beslutar kungörandet att pröva om andra kungörandeformer kan förstärka spridningseffekten till målgruppen och att i sådant fall också använda denna eller dessa kungörandeformer. I linje med regelns syfte att i varje särskilt kungörandefall till rimlig kostnad nå maximal spridning till berörda intressenter ligger en i princip total frihet vid valet av stödjande former. Varje tänkbart spridningssätt kan komma i fråga. Nämnden för samhällsinformation är en naturlig upplysningskälla i fråga om tillgängliga spridningssätt.

En kvantitativ begränsning i den ålagda skyldigheten är lagd i andra punkten. Den kostnad som skall beaktas är den totala, för både obligatoriskt kungörande och ifrågasatt stödjande. Begränsningen förutsätter en avvägning mellan den fullt ut ekonomiskt mätbara faktorn kostnaden och intressefaktorn, som kan ha ett större eller mindre inslag av ekonomisk valör.

Klart ekonomiskt mätbart är intresset t.ex. i fråga om arvskungörelse (avsnitt 6.14). Ett annat fall av ekonomiskt intresse är kallelse på okända borgenärer (avsnitt 6.6). Här är det ekonomiska intresset av naturliga skäl inte klart mätbart men torde få bedömas utifrån tillgänglig utredning om arten och inriktningen av gäldenärens handelsförbindelser samt värdet av tillgängliga medel.

Ett mera sammansatt intresse berör t.ex. kungörande av lagfarts-sammanträde (20 kap. 11 § jordabalken). Det ekonomiska inslaget är fastighetens värde. Inverkan torde också få tillmätas sannolikheten för att annan person än sökanden vill göra anspråk på fastigheten eller kan lämna upplysning om äganderättsförhållandena. För bedömningen av denna fråga kan t.ex. fastighetens art, den tid som förflutit sedan äganderätten sist var klar och ev. särskilda förhållanden i orten vara av betydelse. Ju

högre fastighetens värde är, desto större kan en rimlig kungörandekostnad vara, under förutsättning att kungörandet ter sig adekvat i förhållande till sannolikhetsbedömningen.

Ett exempel på renodlade fall av icke-ekonomiskt intresse är kungörande av ansökan om släktnamn (32 § namnlagen). Kungörandet syftar framför allt till att fånga rimliga invändningar om förväxlingsbarhet (10 § namnlagen), i någon mån också att ge en intresserad allmänhet tillfälle att invända på någon av de övriga, mera generella prövningsgrunderna enligt namnlagen. Intressets styrka torde i det enskilda fallet få bedömas med ledning av den kungörande myndighetens allmänna erfarenhet av frekvensen av rimliga invändningar och sannolikheten för att ansökan kan vara ägnad att framkalla förväxlingsinvändning.

3 §. I denna paragraf kommer principen om bredden av ortstidningsannonsering till uttryck.

Principen uttrycks visserligen bara i förhållande till obligatorisk ortstidningsannonsering. Den bör naturligtvis också tjäna som riktmärke för ortstidningsannonsering som stödjande form. Spärren i 2 § andra punkten kan dock föranleda att sådan annonsering i det enskilda fallet sker i mindre utsträckning än enligt principen i 3 §.

4 §. I denna paragraf anges när kungörande skall anses ha skett. Det avgörande är att den kungörande har iakttagit reglerna i vederbörande specialförfattning. Att kungörandet enligt 2 § också skall ske i stödjande form inverkar alltså inte på frågan om när kungörandet skall anses ha skett.

För det fall att flera spridningskanaler gemensamt bildar en kungörandeform är kungörandet givetvis att anse som verkställt först när kungörelsen blivit tillgänglig över samtliga dessa kanaler. Skall kungörelsen t.ex. införas i flera ortstidningar är kungörandet verkställt först när kungörelsen införts i samtliga dessa tidningar och de alla kommit ut av trycket.

8.2.2 Förslag till lag om ändring i delgivningslagen (1970:428)

17 §. Ändringen i denna del har behandlats i avsnitt 6.14.

Tidningsvalet är inte i detalj reglerat i förslaget. Vid tillämpning av valregeln bör de grundläggande riktlinjerna för användning av resp. tidningstyp följas. Annonsering bör alltså ske i ortstidning om målgruppen är klart lokal/regional, i Post- och Inrikes Tidningar om målgruppen är nationell och i både ortstidning och Post- och Inrikes Tidningar om målgruppen är blandad.

19 §. Den generella bestämmelsen i kungörandelagen om när kungörande skall anses ha skett har ett annat materiellt innehåll än delgivningslagens motsvarande bestämmelse, enligt vilken delgivningen har laga verkan sju dagar efter beslutet om kungörelsedelgivning. För mottagare av kungörelser av skilda slag synes det vara till fördel att kungörandets verkan inträder såvitt möjligt enligt samma princip oavsett om kungö-

randet är en form av delgivning eller sker på annan grund. Bestämmelsen om tidsberäkning i delgivningslagen har därför ändrats till överensstämmelse med regeln i kungörandelagen. Härigenom uppnås dessutom harmonisering med motsvarande reglering i fråga om normbeslut i 12 § förvaltningslagen. Liksom hittills bör dock endast de i 17 § första stycket delgivningslagen angivna kungörandeformerna konstituera kungörandet. Denna avvikelse från kungörandelagens teknik synes kunna godtas. Till följd härav har regeln om när kungörelsedelgivning skall anses ha skett fått behålla sin placering i delgivningslagen.

8.2.3 Förslag till lag om ändring i jordabalken

Ändringarna har behandlats i avsnitt 6.2.1. De innebär att anslagsförfarandet tas bort.

Ändringen i tredje stycket föranleds av att 4 § kungörandelagen reglerar när kungörandet skall anses verkställt.

8.2.4 Förslag till lag om ändring i lagen (1919:426) om flottning i allmän flottled

Ändringarna har behandlats, 10 § i avsnitt 6.2.2, 14 § i avsnitt 6.2.4, 19 § i avsnitt 6.2.5, 35 § i avsnitt 6.2.4, 41 § i avsnitt 6.2.2, 44 § i avsnitt 6.2.2 och 68 § i avsnitt 6.12.

10, 41 och 44 §§. Ändringen innebär att kungörandeformerna länskungörelserna och ortstidning utgår och här ifrågavarande uppgifter i stället samlas och är tillgängliga hos länsstyrelsen. I 44 § har dessutom infogats en redaktionell ändring i enlighet med p. 7 b) i övergångsbestämmelserna till lagen (1969:244) om ändring i rättegångsbalken (lydelse 1970:391).

14 och 35 §§. Ändringen innebär att den breda ortstidningsprincipen uttryckligen fastslås i 14 § som en formell ändring och i 35 § i stället för den nuvarande föreskriften om kungörande på lämpligt sätt.

19 §. Ändringen har samma innebörd som ändringen i 14 §.

68 §. Ändringen innebär att länskungörelserna utgår som kungörandeform och att den breda ortstidningsprincipen fastslås.

8.2.5 Förslag till lag om ändring i lagen (1933:269) om ägofred

Ändringarna har behandlats, 42 och 43 §§ i avsnitt 6.2.2, 44 § i avsnitt 6.2.3 och 52 § i avsnitt 6.12.

42 §. Ändringen innebär att länskungörelserna utgår som kungörandeform och att hithörande uppgifter i stället samlas och är tillgängliga hos länsstyrelsen.

43 §. Ändringen är en redaktionell följd av att länskungörelserna utgår.

44 och 52 §§. Ändringen innebär att anslagsförfarandet utgår. I 52 § fastslås den breda ortstidningsprincipen, däremot ej i 44 § som alltså är undantagen från tillämpningsområdet för 3 § kungörandelagen.

8.2.6 Förslag till lag om ändring i konkurslagen (1921:225)

Ändringarna har behandlats, 19, 20, 26, 129, 149, 185 och 186 §§ i avsnitt 6.4.4 och 6.5, 11, 25, 85, 111, 130, 155, 166, 176, 189, 202 och 210 §§ i avsnitt 6.5 och 74 § i avsnitt 6.13.

Förslaget baseras på konkurslagen i gällande lydelse. Det har inte ansetts erforderligt att i detta sammanhang ta hänsyn till föreliggande ändringsförslag i lagberedningens betänkande 'Utsökningsrätt X' (SOU 1970:75). De särskilda frågor som aktualiseras av det nämnda betänkandet övervägs f.n. inom justitiedepartementet.

11, 20, 26, 185 och 186 §§. Ändringarna innebär att bestämmelserna om anslag tas bort och att den breda ortstidningsprincipen fastslås. Vidare utgår som överflödig regeln att kungörande skall ske en gång.

19 §. Lokalt/regionalt tidningskungörande om konkurs skall ske i vissa fall enligt den breda ortstidningsprincipen (ortstidning), i andra fall i ett mindre antal tidningar, som väljs ut av konkursdomaren för den enskilda konkursen (den eller de lokala dagstidningar som konkursdomaren bestämmer för offentliggörande av vissa kungörelser). Ändringen innebär att kungörelse enligt denna paragraf skall innehålla uppgift om de av konkursdomaren för vissa kungörelser bestämda tidningarna. Däremot behöver inte kungöras vilka tidningar som konkursdomarens tillämpning av ortstidningsprincipen leder till.

Maximeringen till två tidningar tas bort. Avsikten är dock att antalet tidningar som konkursdomaren bestämmer enligt andra stycket i denna paragraf skall kunna hållas tämligen lågt.

25, 155 och 210 §§. Ändringarna är redaktionella.

74 §. Ändringen är formell och följer av nu föreslagna ändringar i exekutionslagstiftningen (jfr avsnitt 6.13).

85, 111, 130, 166, 176 och 189 §§. Ändringen innebär att det lokala/regionala tidningskungörandet skall ske i det begränsade utförandet enligt 19 § andra stycket. Vidare utgår som överflödig regeln om att kungörande skall ske en gång.

129 och 149 §§. Ändringen innebär att den breda ortstidningsprincipen fastslås. Dessutom tas regeln om att kungörande skall ske en gång bort såsom varande överflödig.

202 §. Ändringen är formell och följer av tekniken i 19 §. Bestämmelsen i andra stycket tar sikte på tidningskungörandet i både den breda och den mera begränsade omfattningen.

De nya bestämmelserna blir tillämpliga på konkurskungörelser som skall kungöras efter lagens ikraftträdande. Detta innebär att de kommer att gälla också kungörelser i konkurser som brutit ut innan lagen trätt i kraft. Det bör härvidlag framhållas, att de nya bestämmelserna i 19 § om konkurs-

domares val av tidningar för offentliggörande av kungörelser om viss konkurs inte syftar till någon principiell ändring i förhållande till nuvarande regler. Sådant beslut enligt 19 § som meddelats före ikraftträdandet gäller alltså även i fortsättningen. Upphävandet av maximiantalet tidningar i 19 § kan dock ge anledning till omprövning enligt 202 § första stycket av äldre 19 §-beslut.

8.2.7 Förslag till lag om ändring i lagen (1951:308) om ekonomiska föreningar

Ändringarna har behandlats, 72 och 74 §§ i avsnitt 6.6.2, 97 § i avsnitt 6.6.1 och 104 och 105 §§ i avsnitt 6.4.2.

I prop. 1974:4 föreslagna ändringar har inte beaktats i detta förslag.

72, 74 och 97 §§. Ändringen innebär att ortstidningsannonseringen och, i 97 §, anslagsförfarandet avskaffas. Tidningskungörandet enligt 97 § inskränks till en gång. Det föreslås också att rätten låter kungöra sådan kallelse ofördröjligen.

104 §. Ändringen innebär dels att endast vissa registrerade uppgifter skall tidningskungöras, dels att tidningskungörande skall ske endast i Post- och Inrikes Tidningar och alltså inte längre som hittills i ortstidning. De uppgifter som skall tidningskungöras avser

vid registrering av förening dess namn, ändamålet med dess verksamhet och verksamhetens art, styrelseledamöters, suppleanters och ev. särskilda firmatecknares namn samt firmateckning, om firman inte tecknas bara av styrelsen (101 § 1 mom. 1, 2, 6 och 7),

beslut att förening skall anses upplöst (74 §),

rättens beslut att förening skall träda i likvidation jämte likvidators och sysslomans namn (78 §),

likvidators anmälan att förening trätt i likvidation jämte likvidators namn och ev. särskilda uppgifter om firmateckning (79 §),

anmälan att förening efter likvidation skall anses upplöst (90 §),

rättens förklaring att likvidation skall nedläggas och föreningen anses upplöst (91 §),

anmälan att likvidation återupptagits (92 §) och

rättens tillstånd till verkställande av fusionsavtal (97 § andra stycket) samt

ändring av sådan uppgift som skall tidningskungöras.

Förslaget innebär motsättningsvis att nuvarande obligatoriska tidningskungörande upphör beträffande — förutom adressuppgifter — uppgifter om ort för föreningens säte och räkenskapsår (101 § 1 mom. 3, 4 och 5), stadgeändring (68 §), underrättelse om inhibitionsbeslut i mål om talan mot vissa stämmobeslut (69 § 2 mom.), beslut om godkännande av fusionsavtal

eller dom över klandertalan mot sådant beslut (96 § 2 mom.), ansökan om rättens tillstånd att bringa fusionsavtal till verkställighet (97 §) och länsstyrelses beslut att fråga om fusion förfallit (103 § 2 mom.).

Av de föreslagna kungörandereglerna följer att kungörande i stödjande form med stöd av kungörandelagen blir aktuellt bara beträffande uppgifter som enligt denna paragraf skall tidningskungöras.

105 §. Ändringen innebär att presumptionen knyts, i fråga om uppgift som skall tidningskungöras, till införandet i registret och i Post- och Inrikes Tidningar och i fråga om annan uppgift endast till införandet i registret.

En övergångsregel bör ges om att ärenden enligt 97 §, som är anhängiga hos domstol vid ikraftträdandet, skall kungöras enligt äldre bestämmelser.

8.2.8 Förslag till lag om ändring i rusdrycksförsäljningsförordningen (1954:521)

Ändringen har behandlats i avsnitt 6.11. Den innebär att den breda ortstidningsprincipen fastslås. Den nuvarande regeln om vilket kungörandemoment som bildar utgångspunkt för besvärstid utgår. Därigenom blir kungörandelagens motsvarande regel tillämplig.

8.2.9 Förslag till lag om ändring i förordningen (1845:50 s. 1) i avseende på handel om lösören, som köparen låter i säljarens vård kvarbliva

Ändringarna har behandlats i avsnitt 6.14. De innebär att den breda ortstidningsprincipen fastslås (1 §) och att anslagsförfarandet (2 §) ersätts av ett hos tingsrätten fört register.

Tingsrätternas register över köpeavhandlingar bör omfatta också köpeavhandlingar som inprotokollerats före ikraftträdandet. En övergångsbestämmelse bör ges därom.

8.2.10 Förslag till lag om ändring i förordningen (1862:10 s. 1) om tioårig preskription och om kallelse å okända borgenärer

Ändringarna har behandlats, 1 § i avsnitt 6.14 och 11 § i avsnitt 6.6.1. Ändringen i 1 § är av redaktionell natur. Ändringen i 11 § innebär att anslagsförfarandet upphör och att tidningskungörandet inskränks till en gång.

En övergångsregel bör ges om att vid ikraftträdandet anhängiga ansökningar om kallelse å okända borgenärer skall kungöras enligt äldre bestämmelser (jfr avsnitt 8.2.7).

8.2.11 Förslag till lag om ändring i kommunallagen (1953:753)

Ändringarna har behandlats, 11 § i avsnitt 6.15.1, 14 § i avsnitt 6.10.1 och 34 och 40 §§ i avsnitt 6.15.1.

11 och 34 §§. Ändringarna innebär att kungörandet i länskungörelserna upphör och hithörande uppgifter i stället görs tillgängliga hos länsstyrelsen.

14 §. Ändringen i tredje stycket innebär att tidningsvalet ansluts till den breda principen. Regeln om att beslut om tidningsval skall fattas årsvis bibehålls. Däremot har den hittillsvarande regeln om hänsynstagande till minoritetsmening vid omröstning om tidningsval uteslutits. Det intresse som ligger bakom denna regel tillgodoses genom 3 § kungörandelagen.

Den nuvarande särregeln i fjärde stycket om verkan av ofullständigt kungörande behålls i sak. Den tar med stöd av 1 § andra stycket kungörandelagen över vad som eljest skulle följa av huvudregeln i 4 § samma lag.

De ur andra och fjärde styckena uteslutna reglerna om fakultativa kungörandeformer motsvaras av 2 resp. 4 §§ kungörandelagen.

40 §. Ändringen innebär att kungörande 'på lämpligt sätt' konkretiseras till anslag på kommunens anslagstavla.

Beslut enligt 14 § tredje stycket andra punkten i dess nya lydelse måste för år 1975 fattas före utgången av år 1974. Särskild bestämmelse härom fordras inte.

*Bilaga 1***Författningsbestämmelser som behandlar kungörande av normbeslut**

<i>författningsbestämmelse</i>	<i>anmärkning</i>
lagen (1918:399) om förbud mot utsläppande av tjur eller hingst å samfälld betesmark: 6 §	böter kan följa
vattenlagen (1918:523): 2 kap. 67 §	allmänna föreskrifter för visst förfogande över fast egendom
kungörelsen (1932:370) med föreskrifter till förebyggande av kräftpestens spridning: 11 §	böter kan följa
lagen (1933:231) om utrotande av berberis å viss mark: 5 §	böter kan följa
kungörelsen (1933:658) med bestämmelser angående utmärkning av vissa fiskredskap under fiske om natten i salt-sjön: 3 §	böter kan följa
epizootikungörelsen (1935:106): 3 §	böter kan följa
lagen (1938:274) om rätt till jakt: 27 §	beslut om inrättande av jaktvårdsområde med bestämmelser varå böter kan följa
lagen (1939:608) om enskilda vägar: 100 §	utlöser byggnadsförbud, böter och handräckning kan följa
lagen (1942:350) om fornminnen: 4 §	vite kan följa
kungörelsen (1946:82) ang. tillämpningen av förordningen den 15 mars 1946 (nr 81) om bekämpande av smittsamma sjukdomar hos bin: 1 §	böter kan följa
lagen (1950:596) om rätt till fiske: 41 §	böter alt. vite kan följa

författningsbestämmelse

förordningen (1954:132) ang. mark-
gångstaxor: 9 §

anmärkning

officiell prisnotering till
vilken civilrättsliga avtal
anknyter. Publiceringen
utgör utgångspunkt för
taletid. Publicering
efter laga kraft ej före-
skriven

fiskeristadgan (1954: 607): 41 §

böter/fängelse kan följa

kungörelsen (1956: 612) med tillämpnings-
föreskrifter till allmänna prisreglerings-
lagen: 5 §

böter kan följa

allmänna ordningsstadgan (1956: 617):
24 §

fastställande eller ändring
av lokal ordningsstadga

kungörelsen (1957:294) med närmare
bestämmelser angående tillämpning av
allmänna förfogandelagen (allmänna för-
fogandekungörelsen): 3 §

böter kan följa

kungörelsen (1958: 551) med vissa
bestämmelser till förebyggande av djur-
sjukdomars införande i riket m. m. (vete-
rinära införselkungörelsen): 4 och 8 §§

införselvägran kan följa

hälsovårdsstadgan (1958: 663): 13 kap.
69 §

fastställande eller ändring
av lokal hälsovårdsstadga

byggnadsstadgan (1959: 612): 24 och 54 §§

utlöser t. ex. byggnads-
förbud

civilförsvarskungörelsen (1960: 377): 71
och 78 §§

vite kan följa (jfr all-
männa förfogandekungö-
relsen)

brandstadgan (1962: 91): 2 §

fastställande eller ändring
av lokal brandordning

sjötrafikförordningen (1962: 150): 5 §

böter kan följa

sjötrafikkungörelsen (1962: 267): 10 § 2
mom. andra stycket

böter kan följa

<i>författningsbestämmelse</i>	<i>anmärkning</i>
naturvårdskungörelsen (1964: 825): 6 och 9 §§	böter/fängelse kan följa
kungörelsen (1967: 57) om lokala bestämmelser till skydd för djurlivet: 5 §	böter kan följa
kungörelsen (1967: 10) om skyddsområden m. m.: 26—29 §§	böter kan följa
kungörelsen (1967: 63) om fastställande av procenttal enligt 3 § andra stycket lagen om ändring av vissa underhållsbidrag, m. m.: 3 §	
köttbesiktningskungörelsen (1968: 406): 10 §	böter kan följa
jordhävdskungörelsen (1969: 700): 3 §	tillståndstvång; vite, böter kan följa
kungörelsen (1970: 300) om skydd mot flyghavre: 2 och 3 §§	böter kan följa
kungörelsen (1970: 664) om trafik på Södertälje kanal: 29 § första stycket	kungörande av taxa m. m.
kungörelsen (1970: 665) om trafik på Trollhätte kanal: 30 § första stycket	kungörande av taxa m. m.
lots- och fyrkungörelsen (1970: 698): 37 §	tillämpningsbestämmelser
livsmedelskungörelsen (1971: 807): 6, 20 och 26 §§	böter kan följa
väggkungörelsen (1971: 954): 6, 18, 36 och 56 §§	36 §: byggnadsförbud, 56 §: böter kan följa (m. u. a. beslut enl. 36 § väglagen (1971: 948))
kungörelsen (1972: 278) om åtgärder mot vattenförorening från fartyg: 16 §	böter/fängelse kan följa

*Bilaga 2:1***Förslag till
kungörandelag**

1 § Denna lag är tillämplig när kungörande enligt föreskrift i lag eller annan författning skall ske genom att kungörelse tillkännages i Post- och Inrikes Tidningar, ortstidning eller specialpublikation eller på myndighets eller kommuns anslagstavla. Lagen gäller dock ej kungörande av beslut som avser föreskrift till allmän efterrättelse.

Har beträffande kungörande i särskilt fall i annan författning meddelats bestämmelse som avviker från denna lag, gäller den bestämmelsen.

2 § Om syftet med tillkännagivandet därigenom främjas, skall kungörelsen tillkännages även i annan form för kungörande än sådan som anges i den författning där kungörandet är föreskrivet. Annan form för kungörande får dock användas endast i den mån kostnaden för kungörandet icke blir större än som är försvarligt med hänsyn till det intresse tillkännagivandet skall tillgodose.

3 § När kungörande enligt annan författning skall ske i ortstidning, skall kungörelsen införas i samtliga lokala dagstidningar som har en spridning av någon betydelse bland dem till vilka kungörelsen riktar sig.

4 § Kungörande skall anses ha skett när kungörelsen tillkännagivits i den eller de former som anges i den författning där kungörandet är föreskrivet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1975.

Förslag till**Lag om ändring i delgivningslagen (1970: 428)**

Härigenom förordnas, att 17 och 19 §§ delgivningslagen (1970: 428) skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*17 §¹

Kungörelsedelgivning sker genom att handlingen hålles tillgänglig viss tid hos myndigheten eller på plats, som myndigheten bestämmer, och genom att meddelande härom och om handlingens huvudsakliga innehåll införes i *lämplig tidning inom sju dagar från beslut om kungörelsedelgivning*. Är införande i tidning uppenbarligen meningslöst, får meddelandet i stället anslås i myndighetens lokal *inom samma tid*. Detta förfarande får också användas, om kungörelsedelgivning enligt 15 § ägt rum och därefter ny delgivning skall ske i samma mål eller ärende. Vid delgivning i fall som avses i 16 § första stycket andra punkten med de personer som hyr eller eljest innehar lägenhet i samma fastighet skall dessutom meddelandet anslås inom fastigheten på lämpligt sätt *inom sju dagar från beslutet om kungörelsedelgivning*.

Kungörelsedelgivning sker genom att handlingen hålles tillgänglig viss tid hos myndigheten eller på plats, som myndigheten bestämmer, och genom att meddelande härom och om handlingens huvudsakliga innehåll införes i *Post- och Inrikes Tidningar eller ortstidning*. Är införande i tidning uppenbarligen meningslöst, får meddelandet i stället anslås i myndighetens lokal. Detta förfarande får också användas, om kungörelsedelgivning enligt 15 § ägt rum och därefter ny delgivning skall ske i samma mål eller ärende. Vid delgivning i fall som avses i 16 § första stycket andra punkten med de personer som hyr eller eljest innehar lägenhet i samma fastighet skall dessutom meddelandet anslås inom fastigheten på lämpligt sätt.

Meddelande som avses i första stycket bör även anslås på kommunens anslagstavla i den kommun som med hänsyn till ändamålet med delgivningen finnes lämplig, om det kan antagas att den som sökes för delgivning därigenom nås av meddelandet.

¹ Senaste lydelse 1972: 725.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

I fall som avses i 16 § sändes dessutom meddelande med posten till någon eller några av de personer som sökes för delgivning under deras vanliga adresser för att vara tillgängligt för alla dem som avses med delgivningen. Ingår statlig myndighet eller kommun bland dem som avses med delgivningen, skall sådant meddelande alltid sändas till myndigheten eller kommunen. Avser delgivningen i fall som avses i 16 § första stycket andra punkten de personer som hyr eller eljest innehar lägenhet i samma fastighet, skall i stället handlingen eller meddelande enligt 6 § andra stycket sändas med posten till envar av dem, om ej också detta förfarande skulle medföra större kostnad och besvär än som är försvarligt med hänsyn till ändamålet med delgivningen.

19 §

Delgivning har skett genom att den som sökes för delgivning har mottagit handlingen i huvudskrift eller styrkt kopia oavsett på vilket sätt den kommit honom till handa.

Förekommer vid särskild postdelgivning eller stämningsmannadelgivning att den som sökes för delgivning vägrar att taga emot handlingen, anses delgivning ändå ha skett.

Delgivning skall anses ha skett

enligt 6 § andra stycket genom att handlingen är tillgänglig och meddelandet delgivits,

enligt 12 eller 13 § genom att det blivit fullgjort som föreskrives där,

enligt 15 § andra stycket sista punkten genom att handlingen lämnats i den söktes hemvist eller fästs på dörren till hans bostad,

enligt 17 § <i>på sjunde dagen efter beslutet om kungörelsedelgivning under förutsättning att det blivit fullgjort som föreskrives i paragrafens första stycke.</i>	enligt 17 § <i>genom att det blivit fullgjort som föreskrives i paragrafens första stycke.</i>
---	--

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1975.

Förslag till**Lag om ändring i jordabalken**

Härigenom förordnas, att 20 kap. 11 § jordabalken¹ skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

20 kap.

11 §

Till lagfartssammanträde skall inskrivningsmyndigheten kalla sökanden och annan som ärendet kan antagas angå. Inskrivningsmyndigheten kan vid vite förelägga sökanden eller annan att infinna sig personligen eller genom ombud. Sammanträde får hållas även om sökanden eller annan som kallats uteblir.

Kungörelse om sammanträdet anslås i inskrivningsmyndighetens kansli samt införes i tidning inom orten och i första numret för ett kvartal av Post- och Inrikes Tidningar. Kungörelsen skall innehålla uppgift om sökandens namn och adress samt fastighetens beteckning ävensom erinran om att sammanträdet syftar till att vinna utredning angående äganderätten till fastigheten och att lagfart på denna kan komma att meddelas med stöd av vad som framkommer vid sammanträdet.

Sammanträdet kungöres i ortstidning och i första numret för ett kvartal av Post- och Inrikes Tidningar. Kungörelsen skall innehålla uppgift om sökandens namn och adress samt fastighetens beteckning ävensom erinran om att sammanträdet syftar till att vinna utredning angående äganderätten till fastigheten och att lagfart på denna kan komma att meddelas med stöd av vad som framkommer vid sammanträdet.

Sammanträdet skall utsättas till sådan tid att minst tre månader kommer att förflyta mellan sista kungörandet och dagen för sammanträdet.

Sammanträdet skall utsättas till sådan tid att minst tre månader kommer att förflyta mellan kungörandet och dagen för sammanträdet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1975.

¹ Omtryckt 1971: 1209.

*Bilaga 2: 4***Förslag till****Lag om ändring i lagen (1919: 426) om flottning i allmän flottled**

Härigenom förordnas, att 10, 14, 19, 35, 41, 44 och 68 §§ lagen (1919: 426) om flottning i allmän flottled skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

10 §

Varder ej överenskommelse träffad om ersättningen, skall efter syn och uppskattning frågan avgöras av tre ojäviga skiljemän, bland vilka en utses av vardera parten och de sålunda utsedda tillkalla den tredje.

Flottningsförening åligger att varje år å tid, som i reglementet bestämmes, utse skiljeman och ersättare för denne. Där så i reglementet föreskrives, skola för skilda sträckor av flottleden eller för prövning av olika slag av skada utses olika personer.

För viss by eller visst annat område utmed flottleden må efter samsam mellan träffad överenskommelse strandägare och andra med avseende å dem vidkommande flottningskada med laga verkan på förhand utse gemensam skiljeman och ersättare för denne samt om valet underrätta flottningsstyrelsen.

De för flottningsförening utsedda skiljemännens och ersättarnes namn och adresser skola varje år inom i reglementet angiven tid anmälas hos Kungl. Maj:ts befallningshavande *för kungörande på flottningsföreningens bekostnad i länskungörelserna och i en eller flera tidningar inom orten.*

De för flottningsförening utsedda skiljemännens och ersättarnes namn och adresser skola varje år inom i reglementet angiven tid anmälas hos Kungl. Maj:ts befallningshavande. *som upprättat förteckning över uppgifterna.*

14 §¹

Sedan i underställningsmål rörande företag enligt 6 kap. vattenlagen vattendomstolen meddelat beslut om allmän flottleds inrättande eller om vidtagande av åtgärder för redan befintlig allmän flottleds utvidgande eller förbättrande, äge envar, som vill yttra sig över synemännens förslag till bestämmelser rörande de i 10 kap. 19 § vattenlagen omförmälta frågor, att inom trettio dagar från det vatten-

Sedan i underställningsmål rörande företag enligt 6 kap. vattenlagen vattendomstolen meddelat beslut om allmän flottleds inrättande eller om vidtagande av åtgärder för redan befintlig allmän flottleds utvidgande eller förbättrande, äge envar, som vill yttra sig över synemännens förslag till bestämmelser rörande de i 10 kap. 19 § vattenlagen omförmälta frågor, att inom trettio dagar från det

¹ Senaste lydelse 1961: 549.

Nuvarande lydelse

domstolens beslut meddelades till Kungl. Maj:ts befallningshavande ingiva eller i betalt brev med posten insända sina erinringar i saken. Erfordras före ärendets avgörande ytterligare utredning, äge Kungl. Maj:ts befallningshavande härför anlita biträde av förrättningsmannen eller annan sakkunnig person; prövas nödigt att vidare höra sakägarna, lämne Kungl. Maj:ts befallningshavande dem tillfälle att yttra sig vid sammanträde inför Kungl. Maj:ts befallningshavande eller, där fråga är om mindre flottled och det i övrigt finnes lämpligt, inför någon av länsstyrelsens tjänstemän. Kungörelse om sådant sammanträde skall minst tre veckor före sammanträdet tillställas den eller de personer, som jämlikt 10 kap. 26 § vattenlagen utsetts att mottaga handlingarna i målet, ävensom senast tio dagar förut införas i *en eller flera tidningar inom orten*. Anläggaren av flottleden varde till sammanträdet särskilt kallad.

Så snart ske kan företage Kungl. Maj:ts befallningshavande härefter omförmälta frågor till avgörande i enlighet med föreskrifterna i 29 och 30 §§.

19 §

Beslut, varigenom tillstånd till interimisflottning meddelas, må, ändå att ändring däri sökes, gå i verkställighet. Om beslutet varde på sökandens bekostnad kungörelse genast införd i *en eller flera tidningar i orten*.

Utan hinder därav att beslutet vunnit laga kraft eller gått i verkställighet, må Kungl. Maj:ts befallningshavande, när anledning därtill förekommer, efter interimisflottandes hörande föreskriva nya villkor för flottningen eller erforderliga inskränkningar däri eller ock återkalla det meddelade tillståndet.

35 §

Om uppgörande av förslag till reglemente föranstalte de, som

Föreslagen lydelse

vattendomstolens beslut meddelades till Kungl. Maj:ts befallningshavande ingiva eller i betalt brev med posten insända sina erinringar i saken. Erfordras före ärendets avgörande ytterligare utredning, äge Kungl. Maj:ts befallningshavande härför anlita biträde av förrättningsmannen eller annan sakkunnig person; prövas nödigt att vidare höra sakägarna, lämne Kungl. Maj:ts befallningshavande dem tillfälle att yttra sig vid sammanträde inför Kungl. Maj:ts befallningshavande eller, där fråga är om mindre flottled och det i övrigt finnes lämpligt, inför någon av länsstyrelsens tjänstemän. Kungörelse om sådant sammanträde skall minst tre veckor före sammanträdet tillställas den eller de personer, som jämlikt 10 kap. 26 § vattenlagen utsetts att mottaga handlingarna i målet, ävensom senast tio dagar förut införas i *ortstidning*. Anläggaren av flottleden varde till sammanträdet särskilt kallad.

Beslut, varigenom tillstånd till interimisflottning meddelas, må, ändå att ändring däri sökes, gå i verkställighet. Om beslutet varde på sökandens bekostnad kungörelse genast införd i *ortstidning*.

Om uppgörande av förslag till reglemente föranstalte de, som

Nuvarande lydelse

ärna begagna flottleden; och låte Kungl. Maj:ts befallningshavande däröver höra skogsägare och andra, som av frågan äro intresserade, å sammanträde, som Kungl. Maj:ts befallningshavande *på lämpligt sätt utlyser* och låter hålla.

Föreslagen lydelse

ärna begagna flottleden; och låte Kungl. Maj:ts befallningshavande däröver höra skogsägare och andra, som av frågan äro intresserade, å sammanträde, som Kungl. Maj:ts befallningshavande *kungör i ortstidning* och låter hålla.

Utan hinder av besvär mot beslut, varigenom reglemente första gången fastställles för flottningsförening, må reglementet tillämpas, intill dess i anledning av besvären annorlunda må förordnas.

41 §

När styrelseledamot utsetts å flottningsstämma, skall anmälan därom göras hos Kungl. Maj:ts befallningshavande i det eller de län, där flottleden framgår, *för kungörande av den valdes namn och adress i länskungörelserna samt i en eller flera tidningar inom orten*. Vid anmälan skall fogas bestyrkt avskrift av protokoll eller annan handling, som bestyrker valet.

När styrelseledamot utsetts å flottningsstämma, skall anmälan därom göras hos Kungl. Maj:ts befallningshavande i det eller de län, där flottleden framgår. Vid anmälan skall fogas bestyrkt avskrift av protokoll eller annan handling, som bestyrker valet. *Kungl. Maj:ts befallningshavande upprättar förteckning över de valdas namn och adresser liksom även namn och adress för styrelseledamot, som jämlikt stadgandet i 40 § blivit av Kungl. Maj:ts befallningshavande utsedd.*

Angående styrelseledamot, som jämlikt stadgandet i 40 § blivit av Kungl. Maj:ts befallningshavande utsedd, skall ock kungörelse på sätt nu sagts utfärdas.

Saknar flottningsförening anmäld, behörig styrelse, äge Kungl. Maj:ts befallningshavande i det län, där styrelsen skall hava sitt säte, på yrkande av rättsägare förordna syssloman att med samma befogenhet, som tillkommer flottningsstyrelse, företräda föreningen eller flottleden i det ärende, varom fråga kan vara.

44 §

Styrelsen åligger att för varje *tingslag*, där flottleden framgår, utse minst ett, inom orten bosatt ombud, till vilket strandägare och andra äga hänvända sig med anmälningar enligt 9 § samt andra framställningar rörande flottleden och flottningen däri. Ombuds namn

Styrelsen åligger att för varje *domsaga*, där flottleden framgår, utse minst ett, inom orten bosatt ombud, till vilket strandägare och andra äga hänvända sig med anmälningar enligt 9 § samt andra framställningar rörande flottleden och flottningen däri. Ombuds namn

Nuvarande lydelse

och adress skola årligen inom tid, som bestämmes i reglementet, anmälas hos Kungl. Maj:ts befallningshavande för kungörande i länskungörelserna samt i en eller flera tidningar inom orten.

Föreslagen lydelse

och adress skola årligen inom tid, som bestämmes i reglementet, anmälas hos Kungl. Maj:ts befallningshavande, som upprättar förteckning över uppgifterna.

68 §

Å flottgods, som är omärkt eller försett med otydligt eller ej godkänt märke eller icke blivit i stadgad ordning anmält till flottning, skola läggas dubbla umgälder; och äge flottningsstyrelsen till säkerhet för dem kvarhålla flottgodset och, där ägaren är känd, efter tillsägelse till honom å offentlig auktion sälja så mycket därav att beloppet därigenom täckes. Är ägaren okänd, give Kungl. Maj:ts befallningshavande i länskungörelserna och tidning inom orten föreläggande för honom att inom nittio dagar anmäla sig hos Kungl. Maj:ts befallningshavande; sker ej anmälan, må flottgodset säljas å offentlig auktion, och skall behållningen av de vid försäljningen influtna medel tillföras någon förenings fond, varom i 32 § förmäles, eller eljest användas till något flottledens gemensamma ändamål.

Å flottgods, som är omärkt eller försett med otydligt eller ej godkänt märke eller icke blivit i stadgad ordning anmält till flottning, skola läggas dubbla umgälder; och äge flottningsstyrelsen till säkerhet för dem kvarhålla flottgodset och, där ägaren är känd, efter tillsägelse till honom å offentlig auktion sälja så mycket därav att beloppet därigenom täckes. Är ägaren okänd, give Kungl. Maj:ts befallningshavande i ortstidning föreläggande för honom att inom nittio dagar anmäla sig hos Kungl. Maj:ts befallningshavande; sker ej anmälan, må flottgodset säljas å offentlig auktion, och skall behållningen av de vid försäljningen influtna medel tillföras någon förenings fond, varom i 32 § förmäles, eller eljest användas till något flottledens gemensamma ändamål.

Ej må i andra fall, än i 73 och 74 §§ omförmälas, utan flottningsstyrelsens begivande omärkt eller otydligt märkt flottgods upptagas ur allmän flottled.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1975.

*Bilaga 2: 5***Förslag till****Lag om ändring i lagen (1933: 269) om ägofred**

Härigenom förordnas, att 42—44 och 52 §§ lagen (1933: 269) om ägofred skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

42 §

Anmälan om val av styrelse skall göras hos länsstyrelsen inom tid, som i laga ordning bestämts. Försummas det, äge länsstyrelsen på yrkande av någon, vars rätt kan vara beroende därav, att styrelse finnes, förordna syssloman att, intill dess efter inkommen anmälan om verkställt val förordnandet återkallas, handhava samfällighetens angelägenheter och företräda sakägarna på sätt om styrelse är stadgat. Syssloman åtnjute av sakägarna arvode, som bestämmes av länsstyrelsen.

Sker ändring i styrelsens sammansättning, skall styrelsen ofördröjligen göra anmälan därom hos länsstyrelsen.

Om anmälan, som i denna paragraf sägs, så ock om förordnande av syssloman skall underrättelse på sakägarnas bekostnad intagas i länskungörelserna.

Länsstyrelsen för förteckning över styrelses sammansättning och över förordnade sysslomän.

43 §¹

Vad i 3 kap. 15 samt 17—21 §§ vattenlagen är stadgat skall äga motsvarande tillämpning i fall, som i 41 § denna lag avses, dock att *förordnande, som i 3 kap. 17 § vattenlagen sägs, skall införas i länskungörelserna samt att talan, varom i 3 kap. 20 § samma lag förmäles, skall anhängiggöras hos den fastighetsdomstol, som i 46 § denna lag stadgas.*

Vad i 3 kap. 15 samt 17—21 §§ vattenlagen är stadgat skall äga motsvarande tillämpning i fall, som i 41 § denna lag avses, dock att talan, varom i 3 kap. 20 § *vattenlagen* förmäles, skall anhängiggöras hos den fastighetsdomstol, som i 46 § denna lag stadgas.

44 §²

Sakägares rätt att deltaga i handhavandet av samfällighetens angelägenheter utövas å sammanträde, därvid envar av sakägarna äger rösträtt efter det andelstal, som är bestämmande för hans delaktighet i

Sakägares rätt att deltaga i handhavandet av samfällighetens angelägenheter utövas å sammanträde, därvid envar av sakägarna äger rösträtt efter det andelstal, som är bestämmande för hans delaktighet i

¹ Senaste lydelse 1971: 1053.

² Senaste lydelse 1970: 435.

Nuvarande lydelse

kostnaderna för det arbete, som åligger samfälligheten. Kallelse till sammanträde skall, där ej i gällande stadgar annorlunda bestämts, antingen delgivas samtliga sakägare minst en vecka före sammanträdet eller ock minst fjorton dagar därförut *anslås på kommunens anslagstavla i den eller de kommuner, där stängslet eller betesmarken är, och* införas i minst en av ortens tidningar. Beträffande sådant sammanträde skall i övrigt vad i 3 kap. 22 § vattenlagen är föreskrivet i tillämpliga delar lända till efterrättelse.

Föreslagen lydelse

kostnaderna för det arbete, som åligger samfälligheten. Kallelse till sammanträde skall, där ej i gällande stadgar annorlunda bestämts, antingen delgivas samtliga sakägare minst en vecka före sammanträdet eller ock minst fjorton dagar därförut införas i minst en av ortens tidningar. Beträffande sådant sammanträde skall i övrigt vad i 3 kap. 22 § vattenlagen är föreskrivet i tillämpliga delar lända till efterrättelse.

52 §³

Finner någon å sina ägor annans hemdjur, som dit olovligen inkommit, äge han intaga djuret. Dock vare han pliktig att om intagningen genast underrätta djurets ägare eller, om han är frånvarande, den som är satt i hans ställe. Är ägaren ej känd, skall intagaren ofördröjligen låta *anslå kungörelse om intagningen på kommunens anslagstavla i den kommun, där intagningen skett, samt* införa meddelande om intagningen i *en å orten spridd tidning*.

Finner någon å sina ägor annans hemdjur, som dit olovligen inkommit, äge han intaga djuret. Dock vare han pliktig att om intagningen genast underrätta djurets ägare eller, om han är frånvarande, den som är satt i hans ställe. Är ägaren ej känd, skall intagaren ofördröjligen låta införa *kungörelse om intagningen i ortstidning*.

Den, som intagit hemdjur, vare skyldig att underhålla och vårda djuret. Sedan underrättelse eller kungörelse ägt rum enligt första stycket, äge han rätt att nyttja djuret.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1975.

³ Senaste lydelse 1970:435.

Bilaga 2:6

Förslag till

Lag om ändring i konkurslagen (1921:225)

Härigenom förordnas, att 11, 19, 20, 25, 26, 74, 85, 111, 129, 130, 149, 155, 166, 176, 185, 186, 189, 202 och 210 §§ konkurslagen (1921:225) skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 §¹

Upptages konkursansökning, som gjorts av gäldenär, meddele konkursdomaren genast beslut om gäldenärens försättande i konkurs.

Har, i fall då dödsbo ej står under förvaltning av boutredningsman, ansökning om boets avträdande till konkurs icke gjorts av samtliga dödsbodelägare, utsatte konkursdomaren genast dag för prövning av ansökningen inom fjorton dagar från dess ingivande; och skall konkursdomaren därom utfärda kungörelse, som *anslås i rättens kansli samt införes en gång i allmänna tidningarna och tidning inom orten.* Underrättelse om tid och ställe för prövning av ansökningen skall tillika särskilt delgivas envar delägare, som ej underskrivit ansökningen, om det kan antagas, att kallelsen före den utsatta dagen kommer honom tillhanda. Varder på framställning, som göres sist då konkursansökningen företages till prövning, boets egendom ställd under förvaltning av boutredningsman, vare konkursansökningen förfallen. I annat fall meddele konkursdomaren beslut om dödsboets försättande i konkurs.

Har, i fall då dödsbo ej står under förvaltning av boutredningsman, ansökning om boets avträdande till konkurs icke gjorts av samtliga dödsbodelägare, utsatte konkursdomaren genast dag för prövning av ansökningen inom fjorton dagar från dess ingivande; och skall konkursdomaren därom utfärda kungörelse, som *införes i Post- och Inrikes Tidningar och ortstidning.* Underrättelse om tid och ställe för prövning av ansökningen skall tillika särskilt delgivas envar delägare, som ej underskrivit ansökningen, om det kan antagas, att kallelsen före den utsatta dagen kommer honom tillhanda. Varder på framställning, som göres sist då konkursansökningen företages till prövning, boets egendom ställd under förvaltning av boutredningsman, vare konkursansökningen förfallen. I annat fall meddele konkursdomaren beslut om dödsboets försättande i konkurs.

19 §²

Då beslut om egendomsavträde meddelats, skall konkursdomaren genast utfärda kungörelse därom med uppgift om dagen, då konkursansökningen ingivits.

Konkursdomaren skall därjämte bestämma och i kungörelsen till-

Konkursdomaren skall därjämte bestämma och i kungörelsen till-

¹ Senaste lydelse 1946:809.

² Senaste lydelse 1970:848.

Nuvarande lydelse

kännagiva, när och varest första borgenärssammanträdet skall hållas, inom vilken tid borgenärerna böra hos konkursdomaren bevaka sina fordringar samt i vilken eller vilka *tidningar inom orten* kungörelser angående konkursen skola införas. I kungörelsen skall ock konkursdomarens postadress angivas.

Första borgenärssammanträdet skall hållas inför konkursdomaren icke tidigare än tre och icke senare än fem veckor från det beslutet om egendomsavtråde meddelades, och skall vid bestämmandet av tid för detta sammanträde tagas hänsyn därtill att bouppteckning bör vara ingiven till konkursdomaren då sammanträdet hålles. Där det med hänsyn till konkursboets omfattning och beskaffenhet prövas oundgängligen nödigt, må konkursdomaren utsätta sammanträdet att hållas senare än ovan sagts. Tiden, inom vilken bevakningar böra ske, skall utgöra minst fyra, högst tio veckor från meddelandet av beslutet om egendomsavtråde. *Antalet ortstidningar, i vilka kungörelser angående konkursen skola införas, må ej överstiga två.*

Har, på sätt särskilt är stadgat, årsstämming blivit utfärdad och avträdes före den däri utsatta inställelsedag egendom till konkurs, skall i den kungörelse, som utfärdas om konkursen, erinran ske därom att årsstämming förut är beviljad och att den ej förfallit genom konkursen.

Har konkurs föregåtts av förordnande av god man enligt ackordslagen (1970: 847) och har konkursansökningen gjorts inom tre veckor från det att verkan av godmansförordnandet förföll eller, när förhandling om offentligt ackord följt, ackordsfrågan avgjordes, skall i konkurskungörelsen intagas erinran om att god man varit förordnad och i förekommande fall att förhandling ägt rum, ävensom angivas dagen, då ansökan om förordnande av god man gjordes.

Föreslagen lydelse

kännagiva, när och varest första borgenärssammanträdet skall hållas, inom vilken tid borgenärerna böra hos konkursdomaren bevaka sina fordringar samt i vilken eller vilka *lokala dagstidningar* kungörelser enligt 85, 111, 130, 166, 176 och 189 §§ skola införas. I kungörelsen skall ock konkursdomarens postadress angivas.

Första borgenärssammanträdet skall hållas inför konkursdomaren icke tidigare än tre och icke senare än fem veckor från det beslutet om egendomsavtråde meddelades, och skall vid bestämmandet av tid för detta sammanträde tagas hänsyn därtill att bouppteckning bör vara ingiven till konkursdomaren då sammanträdet hålles. Där det med hänsyn till konkursboets omfattning och beskaffenhet prövas oundgängligen nödigt, må konkursdomaren utsätta sammanträdet att hållas senare än ovan sagts. Tiden, inom vilken bevakningar böra ske, skall utgöra minst fyra, högst tio veckor från meddelandet av beslutet om egendomsavtråde.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

20 §³

Kungörelse, som i 19 § sägs, skall *ofördröjligen ansås i rättens kansli samt* genast eller nästa postdag avsändas för att införas *en gång i allmänna tidningarna och den eller de ortstidningar, som jämlikt 19 § i sådant avseende bestämts.*

Kungörelse, som i 19 § sägs, skall genast eller nästa postdag avsändas för att införas i *Post- och Inrikes Tidningar* och *ortstidning*.

Sedan den bouppteckning, som enligt 54 § skall upprättas, eller förteckning eller anmälan, som i andra stycket av samma paragraf sägs, kommit konkursdomaren tillhanda, låte han genom särskilda kallelsebrev underrätta alla kända inländska och utländska borgenärer om kungörelsens innehåll; skolande sådan underrättelse alltid meddelas utmätningsmannen i gäldenärens hemortskommun.

Breven skola med posten avsändas så snart ske kan och senast tio dagar före den för första borgenärssammanträdet utsatta dag.

Varder sedan kallelsebrev sålunda avsänts genom uppgift i bouppteckningen eller genom tillägg till denna känt, att borgenär finnes, som ej blivit kallad, skall konkursdomaren ofördröjligen till honom avsända kallelsebrev av innehåll, som ovan sägs.

Om innehållet i kungörelsen skall konkursdomaren på sätt om delgivning av stämning i tvistemål är stadgat låta delgiva gäldenären särskild underrättelse med erinran om den honom enligt 92 § åliggande skyldigheten att å första borgenärssammanträdet avlägga bouppteckningsed.

Att i visst fall kallelsebrev och underrättelse, varom ovan förmäles, skola innehålla meddelande om beslut, som avses i 103 §, därom stadgas i sistnämnda paragraf.

25 §

Beslut om egendomsavtråde gånge i verkställighet utan hinder därav att ändring i beslutet sökes.

Vill annan än gäldenären klaga däröver att konkursansökning upptagits, varde tiden för besvär anförande räknad från det kungörelse om konkursen infördes i *allmänna tidningarna*.

Vill annan än gäldenären klaga däröver att konkursansökning upptagits, varde tiden för besvär anförande räknad från det kungörelse om konkursen infördes i *Post- och Inrikes Tidningar*.

26 §⁴

Varder beslut om egendomsavtråde upphävt av högre rätt, skall konkursdomaren underrättas

Varder beslut om egendomsavtråde upphävt av högre rätt, skall konkursdomaren underrättas

³ Senaste lydelse 1946: 809.

⁴ Senaste lydelse 1973: 1132.

Nuvarande lydelse

därom; och låte han kungöra den högre rättens beslut *en gång i allmänna tidningarna* och *den eller de ortstidningar, som bestämts för offentliggörande av kungörelser om konkursen, ävensom nedtaga den i rättens kansli anslagna kungörelsen.*

Finnes i gäldenärens bo fast egendom eller här i riket registrerat skepp eller andel i sådant skepp eller ock luftfartyg, som blivit infört i luftfartygsregistret, eller lott i eller intecknade reservdelar till luftfartyg eller egendom, vilken hör till sådan näringsverksamhet som kan omfattas av företagsinteckning, skall vad i 21 § tredje, fjärde, femte och sjätte styckena föreskrivits angående anteckning eller anmälan om konkursen äga motsvarande tillämpning i fråga om den högre rättens beslut.

Innan i följd av den högre rättens beslut egendomen i boet återställes till gäldenären, skola av densamma, så vitt den förslår, konkurskostnaderna och den gäld, som boet eljest må hava åsamkat sig, betalas.

74 §

Skall konkursbos egendom säljas å auktion genom förvaltarens försorg, låte han kungöra auktionen på sätt och inom tid, som i utsökningslagen stadgas för kungörande av auktion å egendom av det slag, varom fråga är; *dock vare kungörelsens införande i allmänna tidningarna eller i länskungörelserna icke i något fall erforderligt.*

Skall konkursbos egendom säljas å auktion genom förvaltarens försorg, låte han kungöra auktionen på sätt och inom tid, som i utsökningslagen stadgas för kungörande av auktion å egendom av det slag, varom fråga är.

Vad sålunda stadgats skall äga motsvarande tillämpning beträffande auktion, som enligt 73 § besörjes av borgenär.

85 §

Då framställning om bestämmande av arvode inkommit, utsatte konkursdomaren dag för ärendets handläggning vid rätten. Avser framställning allenast bestämmande av särskilt arvode för viss egendom, äge dock konkursdomaren pröva, huruvida skäl att företaga frågan därom och arvode i övrigt bestämmes må anses föreligga.

Sedan dag för ärendets handläggning vid rätten blivit utsatt, skall konkursdomaren genom kungörelse, som minst tio dagar före den utsatta dagen införes *en gång i allmänna tidningarna* och *den eller de ortstidningar, som bestämts för offentliggörande av kungörelser om*

Sedan dag för ärendets handläggning vid rätten blivit utsatt, skall konkursdomaren genom kungörelse, som minst tio dagar före den utsatta dagen införes i *Post- och Inrikes Tidningar* och *den eller de lokala dagstidningar, som enligt 19 § bestämts för offentlig-*

Nuvarande lydelse

konkursen, utfärda kallelse å vederbörande rättsägare att vid rätten utföra sin talan; och skall därjämte särskild kallelse meddelas den, för vilken arvode skall bestämmas, så ock gäldenären. Kallelse skall innehålla underrättelse om belopp, som i arvode fordras. I fall, som omförmäles i 84 § andra stycket, äge den, som har panträtt i den egendom, varom fråga är, föra talan i ärendet, ändå att han ej i konkursen bevakat sin fordran; skolande konkursdomaren i god tid till envar, som har särskild förmånsrätt i egendomen och vars adress är känd, översända kallelse, som nyss sagts. Är sådant fall för handen, att frågan om arvode ej inverkar på borgenärernas rätt, skall kungörelse, varom ovan stadgats, ej utfärdas, men varje särskild kallelse meddelad den, för vilken arvode skall bestämmas, så ock gäldenären.

Föreslagen lydelse

görande av vissa kungörelser om konkursen, utfärda kallelse å vederbörande rättsägare att vid rätten utföra sin talan; och skall därjämte särskild kallelse meddelas den, för vilken arvode skall bestämmas, så ock gäldenären. Kallelse skall innehålla underrättelse om belopp, som i arvode fordras. I fall, som omförmäles i 84 § andra stycket, äge den, som har panträtt i den egendom, varom fråga är, föra talan i ärendet, ändå att han ej i konkursen bevakat sin fordran; skolande konkursdomaren i god tid till envar, som har särskild förmånsrätt i egendomen och vars adress är känd, översända kallelse, som nyss sagts. Är sådant fall för handen, att frågan om arvode ej inverkar på borgenärernas rätt, skall kungörelse, varom ovan stadgats, ej utfärdas, men varje särskild kallelse meddelad den, för vilken arvode skall bestämmas, så ock gäldenären.

Då fråga är om bestämmande av arvode till förvaltare, skall konkursdomaren inhämta yttrande i ärendet av rättens ombudsman.

111 §⁵

Vill borgenär efter utgången av den för bevakning av fordringar utsatta tid anmäla fordran, må det ske i den ordning, som i 101 § är stadgad angående bevakning.

Då efterbevakning sålunda gjorts, överlämne konkursdomaren genast det ena exemplaret av bevakningshandlingarna till rättens ombudsman; låte ock *en gång i allmänna tidningarna* och den eller de *ortstidningar*, som bestämts för offentliggörande av kungörelser om konkursen, kungöra, att efterbevakning skett, så ock viss tid, inom vilken anmärkningar må framställas mot bevakningen, ställe, varest de till ombudsmannen överlämnade bevakningshandlingarna skola hål-

Då efterbevakning sålunda gjorts, överlämne konkursdomaren genast det ena exemplaret av bevakningshandlingarna till rättens ombudsman; låte ock i *Post- och Inrikes Tidningar* och den eller de *lokala dagstidningar*, som enligt 19 § bestämts för offentliggörande av vissa kungörelser om konkursen, kungöra, att efterbevakning skett, så ock viss tid, inom vilken anmärkningar må framställas mot bevakningen, ställe, varest de till ombudsmannen överlämnade

⁵ Senaste lydelse 1957:97.

Nuvarande lydelse

las tillgängliga för granskning, tid och ställe för sammanträde inför ombudsmannen, därest i anledning av anmärkning sammanträde var- der erforderligt, samt viss dag, å vilken, om förlikning ej träffas, målet angående den tvistiga for- ringen skall vid rätten förekomma.

Anmärkningstiden må ej utgöra mindre än två eller mera än fyra veckor från den dag ovanberörda kungörelse infördes i *allmänna tid- ningarna*. Sammanträdet inför ombudsmannen skall hållas inom fyra veckor från anmärkningsti- dens utgång.

Om innehållet i kungörelsen åligge konkursdomaren att med posten avsända meddelande till gäldenären och, där den efterbevakandes adress är känd, till denne ävensom särskilt underrätta ombudsmannen och förvaltaren.

I övrigt lände beträffande efterbevakning i tillämpliga delar till efterrät- telse vad ovan stadgats om bevakning.

Hava flere efterbevakningar gjorts, skola de, såvitt ske kan, handläggas gemensamt.

Ersättning till rättens ombudsman, förvaltare och gäldenären för instäl- lelse vid sammanträde i anledning av anmärkning mot efterbevakning skall gäldas av borgenär, som gjort efterbevakningen; och vare borgenären jämväl skyldig att gottgöra kostnaden för kungörelse och annan underrät- telse om efterbevakningen. Hava flere borgenärer gjort efterbevakning, svare de en för alla och alla för en för kostnad, som är gemensam för efterbevakningarna.

Föreslagen lydelse

bevakningshandlingarna skola hål- las tillgängliga för granskning, tid och ställe för sammanträde inför ombudsmannen, därest i anledning av anmärkning sammanträde var- der erforderligt, samt viss dag, å vilken, om förlikning ej träffas, målet angående den tvistiga for- ringen skall vid rätten förekomma.

Anmärkningstiden må ej utgöra mindre än två eller mera än fyra veckor från den dag ovanberörda kungörelse infördes i *Post- och Inrikes Tidningar*. Sammanträdet inför ombudsmannen skall hållas inom fyra veckor från anmärk- ningstidens utgång.

129 §

Sedan utdelningsförslag upprät- tats, skall förslaget med därtill hörande förvaltningsredogörelse hållas tillgängligt för granskning å ställe, som bestämmes av rättens ombudsman efter samråd med för- valtaren. Ombudsmannen låte *en gång i allmänna tidningarna och den eller de ortstidningar, som bestämts för offentliggörande av kungörelser om konkursen*, kun- göra, att utdelningsförslag upprät-

Sedan utdelningsförslag upprät- tats, skall förslaget med därtill hörande förvaltningsredogörelse hållas tillgängligt för granskning å ställe, som bestämmes av rättens ombudsman efter samråd med för- valtaren. Ombudsmannen låte i *Post- och Inrikes Tidningar och ortstidning* kungöra, att utdelnings- förslag upprättats, så ock från och med vilken dag samt var det kom- mer att hållas tillgängligt. I kungö-

Nuvarande lydelse

tats, så ock från och med vilken dag samt var det kommer att hållas tillgängligt. I kungörelsen skall ock nämnas, att den, som vill klandra förslaget, har att anmäla sitt klander på sätt och inom tid, som stadgas i 130 §.

Föreslagen lydelse

relsen skall ock nämnas, att den, som vill klandra förslaget, har att anmäla sitt klander på sätt och inom tid, som stadgas i 130 §, *ävensom vilken eller vilka lokala dagstidningar som enligt 19 § bestämts för offentliggörande av vissa kungörelser om konkursen.*

Det åligger ombudsmannen att ofördröjligen efter utfärdandet av ovan nämnda kungörelse dels tillställa konkursdomaren ett exemplar av utdelningsförslaget och förvaltningsredogörelsen, dels ock till gäldenären och varje i förslaget upptagen borgenär, vars adress är känd, med posten översända meddelande om innehållet i kungörelsen; och varde borgenär tillika underrättad om den utdelning, som är för honom beräknad i förslaget.

Ombudsmannen har därjämte att så snart ske kan tillställa konkursdomaren ett exemplar av de tidningar, i vilka kungörelsen varit införd.

Då kungörelse om slututdelning utfärdas, skall underrättelse därom samtidigt meddelas konkursdomaren.

130 §⁶

Klander mot utdelningsförslag skall skriftligen anmälas hos konkursdomaren inom trettio dagar från den dag, då förslaget enligt kungörelsen därom först varit tillgängligt för granskning. I klanderskriften skall angivas, i vilket avseende ändring i förslaget yrkas; är sådant ej iakttaget, må klandret ej upptagas.

Varde klander upptaget, utsätte konkursdomaren dag för målets handläggning vid rätten samt låte den utsatta dagen minst tio dagar förut kungöras *en gång i allmänna tidningarna* och den eller de *orts-tidningar*, som bestämts för offentliggörande av kungörelser om konkursen; underrätte ock särskilt rättens ombudsman, förvaltaren och den, som anmält klandret, samt, där klandret avser utdelning till viss borgenär, som icke anmält klandret, denne.

Varde klander upptaget, utsätte konkursdomaren dag för målets handläggning vid rätten samt låte den utsatta dagen minst tio dagar förut kungöras i *Post- och Inrikes Tidningar* och den eller de *lokala dagstidningar*, som enligt 19 § bestämts för offentliggörande av vissa kungörelser om konkursen; underrätte ock särskilt rättens ombudsman, förvaltaren och den, som anmält klandret, samt, där klandret avser utdelning till viss borgenär, som icke anmält klandret, denne.

Vid målets handläggning böra ombudsmannen och förvaltaren vara tillstädes.

⁶ Senaste lydelse 1946: 809.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

De för målets prövning nödiga handlingar skola genom ombudsmannens försorg tillställas konkursdomaren för att tillhandahållas rätten.

149 §

Har gäldenären om betalningen av sin gäld träffat skriftlig överenskom-
melse med alla borgenärer, som bevakat fordran i konkursen, eller har han
andra bevis, att nämnda borgenärer blivit förnöjda, varde, sedan den för
bevakning av fordringar utsatta tid gått till ända, konkursen nedlagd, om
gäldenären gör ansökning därom hos konkursdomaren. Innan konkursdo-
maren meddelar beslut i anledning av ansökningen, skall han höra rättsens
ombudsman och förvaltaren.

Är sådan ansökning gjord, äge konkursdomaren, om han finner skäl
därtill, förordna, att medan ansökningen är beroende på prövning boets
egendom ej må säljas, så vitt det ej påkallas av anledning, som avses i 61 §
andra stycket.

Varder konkursen nedlagd, låte
konkursdomaren införa tillkännagi-
vande därom *en gång i allmänna
tidningarna och den eller de orts-
tidningar, som bestämts för offent-
liggörande av kungörelser om kon-
kursen.*

Varder konkursen nedlagd, låte
konkursdomaren införa tillkännagi-
vande därom i *Post- och Inrikes
Tidningar och ortstidning.*

155 §⁷

Borgenärssammanträde för
behandling av ackordsförslaget
skall hållas tidigast tre veckor efter
det att kungörelsen införts i *all-
männa tidningarna* och må ej äga
rum förrän tvistefrågor som upp-
kommit genom anmärkningar mot
bevakade fordringar blivit hand-
lagda vid sådant borgenärssam-
manträde som avses i 108 §.

Borgenärssammanträde för
behandling av ackordsförslaget
skall hållas tidigast tre veckor efter
det att kungörelsen införts i *Post-
och Inrikes Tidningar* och må ej äga
rum förrän tvistefrågor som upp-
kommit genom anmärkningar mot
bevakade fordringar blivit hand-
lagda vid sådant borgenärssam-
manträde som avses i 108 §.

Konkursdomaren skall genast med posten sända underrättelse till gäl-
denären och alla kända borgenärer om kungörelsens innehåll. Han skall
samtidigt med posten sända avskrift av ackordsförslaget till borgenärerna.
Blir borgenär känd senare, skall konkursdomaren genast sända honom
underrättelse och avskrift av ackordsförslaget.

166 §⁸

Ackord må icke fastställas, om

1. ärendet ej handlagts i föreskriven ordning och felet kan ha inverkat
på ackordsfrågans utgång,

⁷ Senaste lydelse 1970: 848.

⁸ Senaste lydelse 1970: 848.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

2. ackordet ej uppfyller de villkor som uppställts i 150 § andra—fjärde styckena,

3. det finns skäl原因 anledning till antagande att gäldenären hemligen gynnat någon borgenär i avsikt att inverka på ackordsfrågans avgörande eller att annat svek ägt rum vid ackordet, eller

4. ackordet uppenbart är till skada för borgenärerna.

Även om första stycket ej är tillämpligt, får fastställelse efter omständigheterna vägras, om borgenär eller borgensman eller annan som förutom gäldenären svarar för fordringen bestritt fastställelse på grund av att betryggande säkerhet för ackordets fullgörande ej finnes eller att ackordet är till skada för borgenärerna eller att annan särskild anledning föreligger att ackordet ej bör medgivas.

Vägras fastställelse av anledning, som under första stycket 1. sägs, och är ej förslaget att anse såsom förkastat av borgenärerna eller såsom förfallet, skola borgenärerna på nytt pröva ackordsfrågan och sammanträde utsättas för detta. Särskild talan må ej föras mot beslut om sådan prövning.

Konkursdomaren skall kalla borgenärerna till sammanträde som avses i tredje stycket genom kungörelse, som minst tio dagar före sammanträdet skall införas i *allmänna tidningarna* och den eller de *ortstidningar* som bestämts för offentliggörande av kungörelser om konkursen. Han skall vidare genast med posten sända underrättelse om kungörelsens innehåll till förvaltare, gäldenären och varje röstberättigad borgenär med känd adress.

Konkursdomaren skall kalla borgenärerna till sammanträde som avses i tredje stycket genom kungörelse, som minst tio dagar före sammanträdet skall införas i *Post- och Inrikes Tidningar* och den eller de *lokala dagstidningar* som enligt 19 § bestämts för offentliggörande av vissa kungörelser om konkursen. Han skall vidare genast med posten sända underrättelse om kungörelsens innehåll till förvaltare, gäldenären och varje röstberättigad borgenär med känd adress.

176 §

Kallelse till borgenärssammanträde skall utfärdas av rättens ombudsman, där det ej enligt vad för särskilda fall är stadgat åligger konkursdomaren.

Sådan kallelse skall innehålla uppgift å tid och ställe för sammanträdet ävensom å de ärenden, som därvid skola förekomma.

Kallelsen skall minst tio dagar före sammanträdet införas *en gång* i *allmänna tidningarna* och den eller de *ortstidningar*, som bestämts för offentliggörande av kungörelser om konkursen; dock må för visst fall bestämmas kortare tid, så framt särskilda omständigheter påkalla sådant.

Kallelsen skall minst tio dagar före sammanträdet införas i *Post- och Inrikes Tidningar* och den eller de *lokala dagstidningar*, som enligt 19 § bestämts för offentliggörande av vissa kungörelser om konkursen; dock må för visst fall bestämmas kortare tid, så framt särskilda omständigheter påkalla sådant.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Om borgenärssammanträdes utlysande skola förvaltaren och gäldenären samt, där konkursdomaren utfärdar kallelsen, rättens ombudsman särskilt underrättas.

Angående sättet för utlysande av första borgenärssammanträdet och av sammanträde i anledning av anmärkning mot bevakning är stadgat i 19, 20, 103 och 111 §§.

185 §⁹

Finner konkursdomaren, då beslut om egendomsavtråde meddelas, anledning till antagande, att gäldenärens bo icke förslår till bestridande av konkurskostnaderna, och ställes ej genast säkerhet för sagda kostnader, skall vad förut i denna lag är stadgat om vidtagande av åtgärder då konkurs uppstått icke äga tillämpning, utan gälle vad här nedan föreskrives:

1) Konkursdomaren skall om konkursen genast utfärda kungörelse med uppgift om dagen, då konkursansökningen ingivits; och varde i kungörelsen dessutom anmärkt, att anledning finnes till sådant antagande, som ovan sagts. Kungörelsen skall *ofördröjligen anslås i rättens kansli samt* genast eller nästa postdag avsändas för att *en gång* införas i *allmänna tidningarna ävensom en eller två tidningar inom orten*; varjämte konkursdomaren har att om konkursen genast underrätta allmänna åklagaren i orten samt, om gäldenären är ämbets- eller tjänsteman, hans närmaste förman.

1) Konkursdomaren skall om konkursen genast utfärda kungörelse med uppgift om dagen, då konkursansökningen ingivits; och varde i kungörelsen dessutom anmärkt, att anledning finnes till sådant antagande, som ovan sagts. Kungörelsen skall genast eller nästa postdag avsändas för att införas i *Post- och Inrikes Tidningar och ortstidning*; varjämte konkursdomaren har att om konkursen genast underrätta allmänna åklagaren i orten samt, om gäldenären är ämbets- eller tjänsteman, hans närmaste förman.

2) Konkursdomaren skall, där det prövas erforderligt, förordna en god man att taga vård om gäldenärens bo. Har icke till konkursdomaren ingivits av gäldenären under edsförpliktelse underskriven förteckning över hans tillgångar och skulder med uppgift om dels varje borgenärs namn och postadress, dels i vad mån skuld avser lön eller pension och dels de böcker och andra handlingar, som röra boet, skall god man alltid förordnas. Det åligger i sådant fall gode mannen att ofördröjligen upprätta och till konkursdomaren inkomma med förteckning, som nyss sagts. Vid bouppteckningsförrättningen skall gäldenären vara tillstädes och under edsförpliktelse redligen uppgiva boet.

3) Framgår ej av bouppteckningen, att tillgång finnes till bestridande av konkurskostnaderna, kalle konkursdomaren genast gäldenären att inställa sig för att fästa bouppteckningens riktighet med sådan ed, som i 91 § sägs. Edgången må ej utsättas att äga rum tidigare än en vecka efter det beslutet

⁹ Senaste lydelse 1970: 743.

*Nuvarande lydelse**Föreslugen lydelse*

om egendomsavtråde meddelades. Har konkursansökningen gjorts av borgenär, varde underrättelse om tiden för edgången med posten översänd till honom.

Edgångsyrkande, varom stadgas i 93 §, må jämväl i fall, varom nu är fråga, av borgenär framställas.

Vad 4 kap. i övrigt föreskriver i avseende å edgång likasom ock vad i samma kapitel stadgas om påföljd för gäldenär av tredska att vid bouppteckningsförrättning vara tillstädes och uppgiva boet skall i fall, som här avses, äga motsvarande tillämpning.

4) Varder ej genom tillägg vid bouppteckningens beedigande eller eljest ådagalagt, att tillgång finnes till bestridande av konkurskostnaderna, och ställes ej heller säkerhet för sagda kostnader, meddele konkursdomaren beslut om avskrivning av konkursen. Innan gäldenären beedigt bouppteckningen eller annan fullgjort edgång, som må hava förelagts honom, må konkursen ej avskrivas, där ej hinder föreligger för edgångs fullgörande inom skälig tid och konkursdomaren finner anledning saknas till antagande, att genom edgången tillgång till kostnadernas bestridande skulle yppas.

5) Finnes boet förslå till konkurskostnadernas bestridande eller ställes säkerhet för desamma, skall konkursdomaren genast utfärda sådan kungörelse om konkursen, som omförmäles i 19 §, därvid likväl skall iakttagas, att de tider, som enligt sagda paragraf skola räknas från det beslutet om egendomsavtråde meddelades, i stället skola räknas från dagen för utfärdandet av nyssnämnda kungörelse. Om kungörelsens offentliggörande gälle vad i 20 § stadgas. Med konkursen skall jämväl i övrigt så förhållas som i allmänhet är beträffande konkurser föreskrivet; dock att, där bouppteckningsed redan avlagts, det ej åligger gäldenären eller annan som gått eden, att ånyo fullgöra sådan edgång.

186 §

Varder efter utfärdandet av den i 19 § omförmälda kungörelsen uppenbart, att tillgång ej finnes till bestridande av konkurskostnaderna, åligger förvaltaren att utan dröjsmål göra anmälan därom hos konkursdomaren. Vid sådan anmälan skall fogas redovisning för förvaltningen.

Finner konkursdomaren efter rättens ombudsmans hörande anmälningen vara befogad, låte han kungöra densamma *en gång i allmänna tidningarna och den eller de ortstidningar, som bestämts för offentliggörande av kungörelser om konkursen*. Ställes inom trettio dagar från det kungörelsen infördes i *allmänna tidningarna* säkerhet för konkurskostnaderna, vare anmälningen förfallen. Vill borgenär eller

Finner konkursdomaren efter rättens ombudsmans hörande anmälningen vara befogad, låte han kungöra densamma i *Post- och Inrikes Tidningar* och *ortstidning*. Ställes inom trettio dagar från det kungörelsen infördes i *Post- och Inrikes Tidningar* säkerhet för konkurskostnaderna, vare anmälningen förfallen. Vill borgenär eller gäldenären annorledes visa, att tillgång finnes till bestridande av

Nuvarande lydelse

gäldenären annorledes visa, att tillgång finnes till bestridande av sagda kostnader, göra anmälan därom hos konkursdomaren inom tid, som nyss nämnts, och äge konkursdomaren giva honom det rådrum, som prövas nödigt. Där säkerhet ej ställes eller anmälan, som sist sagts, ej föranleder till antagande, att medel till gäldande av nämnda kostnader finnas, meddele konkursdomaren beslut om avskrivning av konkursen.

Föreslagen lydelse

sagda kostnader, göra anmälan därom hos konkursdomaren inom tid, som nyss nämnts, och äge konkursdomaren giva honom det rådrum, som prövas nödigt. Där säkerhet ej ställes eller anmälan, som sist sagts, ej föranleder till antagande, att medel till gäldande av nämnda kostnader finnas, meddele konkursdomaren beslut om avskrivning av konkursen.

189 §

Avgår förvaltare före konkursens avslutande, skall redovisning för förvaltningen, evad denna handhåfts av den avgående ensam eller av honom jämte annan, ofördröjligen avgivas. Har förvaltningen varit delad, såsom i 52 § första stycket är stadgat, skall redovisningen avse allenast den del av förvaltningen, som varit åt den avgående förvaltaren uppdragen.

Då förslag till slututdelning framlägges eller, där ackord kommit till stånd, egendomen i boet återställes till gäldenären, skall ock redovisning för förvaltningen av boet avgivas.

Rättens ombudsman har att granska redovisning, varom ovan förmäles, och däröver avgiva utlåtande. Redovisningen och nämnda utlåtande skola därefter hållas tillgängliga för dem, som önska taga del av handlingarna. Avgives redovisning i sammanhang med framläggande av förslag till slututdelning, skola redovisningshandlingarna vara att tillgå för granskning från och med samma dag och å samma ställe som utdelningsförslaget; och varde underrättelse därom intagen i den kungörelse, som omförmäles i 129 §. Då redovisning eljest avgives, äge ombudsmannen efter samråd med förvaltaren bestämma ställe, där redovisningshandlingarna skola hållas tillgängliga; låte ock *en gång i allmänna tidningarna* och den eller de *ortstidningar*, som bestämts för offentliggörande av kungörelser om konkursen, kungöra, från och med vilken dag samt var handlingarna komma att hållas tillgängliga.

Rättens ombudsman har att granska redovisning, varom ovan förmäles, och däröver avgiva utlåtande. Redovisningen och nämnda utlåtande skola därefter hållas tillgängliga för dem, som önska taga del av handlingarna. Avgives redovisning i sammanhang med framläggande av förslag till slututdelning, skola redovisningshandlingarna vara att tillgå för granskning från och med samma dag och å samma ställe som utdelningsförslaget; och varde underrättelse därom intagen i den kungörelse, som omförmäles i 129 §. Då redovisning eljest avgives, äge ombudsmannen efter samråd med förvaltaren bestämma ställe, där redovisningshandlingarna skola hållas tillgängliga; låte ock i *Post- och Inrikes Tidningar* och den eller de *lokala dagstidningar*, som enligt 19 § bestämts för offentliggörande av vissa kungörelser om konkursen, kungöra, från och med vilken dag samt var handlingarna komma att hållas tillgängliga.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

I kungörelse angående redovisnings framläggande skall ock nämnas, att den, som vill klandra redovisningen, har att anhängiggöra sin talan på sätt och inom tid, som stadgas i 191 §.

Då kungörelse, som ovan sägs, utfärdas, skola redovisningshandlingarna i styrkt avskrift genom ombudsmannens försorg tillställas konkursdomaren för att hos honom vara att tillgå; äro räkenskaper eller andra handlingar, som bifogats redovisningen, av vidlyftigare beskaffenhet, vare dock ej nödigt, att avskrifter därav överlämnas. Det åligger därjämte ombudsmannen att ofördröjligen efter kungörelsens utfärdande till gäldenären och varje borgenär, som i konkursen bevakat fordran men icke erhållit full betalning och vars adress är känd, med posten översända meddelande om innehållet i kungörelsen angående redovisningen; dock att, där ackord kommit till stånd, dylikt meddelande ej skall avsändas till borgenär, som för sin bevakade fordran icke äger förmånsrätt.

202 §

Erfordras under konkursen ändrad föreskrift, i vilken eller vilka *ortstidningar* kungörelser angående konkursen skola införas, ankomme på konkursdomaren att meddela och låta kungöra sådan föreskrift; underrätte ock ofördröjligen rättens ombudsman därom.

Erfordras under konkursen ändrad föreskrift, i vilken eller vilka *lokala dagstidningar* vissa kungörelser angående konkursen skola införas, ankomme på konkursdomaren att meddela och låta kungöra sådan föreskrift; underrätte ock ofördröjligen rättens ombudsman därom.

Möter hinder för införande av kungörelse om konkursen i *ortstidning*, som i sådant *avseende bestämts*, skall kungörelsen anses behörigen offentliggjord, ändå att den ej intagits i den tidning.

Möter hinder för införande av kungörelse om konkursen i *lokal dagstidning*, skall kungörelsen anses behörigen offentliggjord, ändå att den ej intagits i den tidning.

Kungörelse om konkursmåls handläggning vid rätten må utan hinder av föreskrift, att densamma skall införas i *ortstidning* minst tio dagar före den, som utsatts för handläggningen, i *sådan* tidning införas senare, om konkursdomaren finner särskilda omständigheter därtill föranleda.

Kungörelse om konkursmåls handläggning vid rätten må utan hinder av föreskrift, att densamma skall införas i *tidning* minst tio dagar före den, som utsatts för handläggningen, i tidning införas senare, om konkursdomaren finner särskilda omständigheter därtill föranleda.

210 §¹⁰

Över beslut, som konkursdomaren meddelat i fall, där sådant enligt denna lag på honom ankommer, må klagan föras i hovrätten; dock må ej klagas däröver att rättens ombudsman entledigats eller att förvaltare tillhållits att fullgöra sina åligganden.

¹⁰ Senaste lydelse 1970: 848.

Nuvarande lydelse

Vill någon klaga däröver att konkurs blivit nedlagd jämlikt 149 §, varde tiden för besvär's anförande räknad från det kungörelsen om konkursens nedläggande infördes i *allmänna tidningarna*.

Föreslagen lydelse

Vill någon klaga däröver att konkurs blivit nedlagd jämlikt 149 §, varde tiden för besvär's anförande räknad från det kungörelsen om konkursens nedläggande infördes i *Post- och Inrikes Tidningar*.

Beslut av konkursdomaren i frågor, som omförmäles i 3, 4 eller 6 kap., eller om förordnande eller entledigande av tillsynsman enligt 171 b § länder omedelbart till efterrättelse, om ej annat förordnas; dock att vad sålunda stadgats icke skall äga tillämpning å beslut, varigenom förelagt vite utdömts.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1975.

Bilaga 2: 7

Förslag till

Lag om ändring i lagen (1951: 308) om ekonomiska föreningar

Härigenom förordnas, att 72, 74, 97, 104 och 105 §§ lagen (1951: 308) om ekonomiska föreningar skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

72 §

Saknar förening till registret anmald behörig styrelse, vare styrelseledamot, föreningsmedlem eller borgenär, så ock envar annan, vars rätt kan vara beroende av att någon finnes som äger företräda föreningen, berättigad att hos rätten göra ansökan, att föreningen skall förklaras skyldig att träda i likvidation.

Har förhållande som i första stycket avses varat mer än ett år, skall länsstyrelsen, där det varder för denna kunnigt, göra anmälan därom hos rätten.

Sker ansökan eller anmälan, skall rätten ofördröjligen utfärda kallelse å föreningen samt å föreningsmedlemmar och borgenärer, som vilja yttra sig i ärendet, att inställa sig för rätten å utsatt dag, då frågan om föreningens trädande i likvidation skall prövas av rätten. Kallelsen skall delgivas föreningen på sätt om stämning i tvistemål är stadgat, där upplysning vinnes om någon med vilken delgivning kan äga rum. Genom rättens försorg skall kungörelse om kallelsen införas i *allmänna tidningarna och tidning inom den ort, där föreningens styrelse skall hava sitt säte*, minst två och högst fyra månader före nämnda dag. Rätten äge, där så äskas eller eljest finnes erforderligt, förordna en eller flera syssломän att taga föreningens egendom under vård samt bevaka dess angelägenheter och företräda föreningen till dess rätten meddelat beslut i ärendet.

Sker ansökan eller anmälan, skall rätten ofördröjligen utfärda kallelse å föreningen samt å föreningsmedlemmar och borgenärer, som vilja yttra sig i ärendet, att inställa sig för rätten å utsatt dag, då frågan om föreningens trädande i likvidation skall prövas av rätten. Kallelsen skall delgivas föreningen på sätt om stämning i tvistemål är stadgat, där upplysning vinnes om någon med vilken delgivning kan äga rum. Genom rättens försorg skall kungörelse om kallelsen införas i *Post- och Inrikes Tidningar* minst två och högst fyra månader före nämnda dag. Rätten äge, där så äskas eller eljest finnes erforderligt, förordna en eller flera syssломän att taga föreningens egendom under vård samt bevaka dess angelägenheter och företräda föreningen till dess rätten meddelat beslut i ärendet.

Styrkes ej innan ärendet företages till avgörande, att behörig styrelse finnes samt att införing i registret skett, förklare rätten, att föreningen skall träda i likvidation, och förordne en eller flera likvidatorer.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

74 §

Har rörande förening under de tio sista åren icke inkommit någon anmälan till registret och föreligger anledning till antagande att föreningen upphört med sin verksamhet, skall länsstyrelsen genom skrivelse till föreningen eller på annat lämpligt sätt förhöra sig, huruvida föreningen äger bestånd. Vinnes ej upplysning, att föreningen fortfarande består, skall länsstyrelsen genom kungörelse i *allmänna tidningarna och tidning inom den ort, där föreningens styrelse skall hava sitt säte*, anmana föreningen att inom sex månader från *det offentliggörande som sist skedde* låta sig avhöra. Om ej före fristens utlopp upplysning erhålles att föreningen består, skall den anses upplöst och avföras ur registret.

Har rörande förening under de tio sista åren icke inkommit någon anmälan till registret och föreligger anledning till antagande att föreningen upphört med sin verksamhet, skall länsstyrelsen genom skrivelse till föreningen eller på annat lämpligt sätt förhöra sig, huruvida föreningen äger bestånd. Vinnes ej upplysning, att föreningen fortfarande består, skall länsstyrelsen genom kungörelse i *Post- och Inrikes Tidningar* anmana föreningen att inom sex månader från *kungörandet* låta sig avhöra. Om ej före fristens utlopp upplysning erhålles att föreningen består, skall den anses upplöst och avföras ur registret.

Föreligga tillförlitliga upplysningar därom att föreningen upphört med sin verksamhet och icke ämnar återupptaga densamma, må länsstyrelsen utan att iakttaga föreskrifterna i första stycket andra punkten genast förklara att föreningen skall anses upplöst och avföra den ur registret.

97 §¹

Senast fyra månader efter det registrering skett på anmälan som i 96 § 2 mom. sägs skall såväl den övertagande som den överlåtande föreningens styrelse göra ansökan om rättens tillstånd att bringa fusionsavtalet till verkställighet. Vid ansökningen skola fogas bevis att registrering skett samt av den överlåtande föreningens styrelse underskriven förteckning över föreningens kända borgenärer med angivande av postadress. Rätten utfärde kallelse å den överlåtande föreningens borgenärer, både kända och okända, med föreläggande för den, som vill göra förbehåll om rätt till betalning av den överlåtande föreningen för sin

Senast fyra månader efter det registrering skett på anmälan som i 96 § 2 mom. sägs skall såväl den övertagande som den överlåtande föreningens styrelse göra ansökan om rättens tillstånd att bringa fusionsavtalet till verkställighet. Vid ansökningen skola fogas bevis att registrering skett samt av den överlåtande föreningens styrelse underskriven förteckning över föreningens kända borgenärer med angivande av postadress. Rätten utfärde kallelse å den överlåtande föreningens borgenärer, både kända och okända, med föreläggande för den, som vill göra förbehåll om rätt till betalning av den överlåtande föreningen för sin

¹ Senaste lydelse 1967:538.

Nuvarande lydelse

fordran, att sist å viss dag, sedan sex månader förflutit, skriftligen göra anmälan därom hos rätten. Kallelsen varde i rättens kansli anslagen sex månader före inställelsedagen samt i allmänna tidningarna och tidning inom den ort, där föreningens styrelse skall hava sitt säte, kungjord tre gånger, första gången sist fem månader och tredje gången sist två månader innan den dagen inträffar. Kronans ombudsman i orten och alla kända inländska och utländska borgenärer skola om kallelsen särskilt underrättas, och skall genom rättens försorg sådan underrättelse avsändas till inländsk borgenär minst en månad och till utländsk borgenär minst tre månader före inställelsedagen. Styrkes inför rätten, att de borgenärer, vilka anmält förbehåll som nyss sagts, blivit till fullo förnöjda för sina fordringar eller att säkerhet som av rätten godkännes ställts för fordringarna, skall rätten lämna tillstånd till avtalets verkställande. Om ansökan, som gjorts inom föreskriven tid, så ock om beslut, som meddelats i anledning av ansökningen, skall genom rättens försorg underrättelse ofördröjligen avsändas till länsstyrelsen.

Rättens beslut, varigenom tillstånd givits, skall inom sex månader sedan beslutet vunnit laga kraft av båda föreningarnas styrelser anmälas för registrering. Anmälningen skall vara åtföljd av rättens beslut i huvudskrift eller avskrift, så ock av lagakraftbevis.

När rättens beslut om tillstånd till fusionsavtalets verkställande registrerats, anses fusionen genomförd.

Hör till den överlåtande föreningen pensionsstiftelse eller personalstiftelse, gäller om stiftelsens överförande till den övertagande föreningen vad i lagen den 9 juni 1967 (nr 531) om tryggnad av pensionsutfästelse m. m. är stadgat.

Föreslagen lydelse

fordran, att sist å viss dag, sedan sex månader förflutit, skriftligen göra anmälan därom hos rätten. Kallelsen varde ofördröjligen kungjord i *Post- och Inrikes Tidningar*. Kronans ombudsman i orten och alla kända inländska och utländska borgenärer skola om kallelsen särskilt underrättas, och skall genom rättens försorg sådan underrättelse avsändas till inländsk borgenär minst en månad och till utländsk borgenär minst tre månader före inställelsedagen. Styrkes inför rätten, att de borgenärer, vilka anmält förbehåll som nyss sagts, blivit till fullo förnöjda för sina fordringar eller att säkerhet som av rätten godkännes ställts för fordringarna, skall rätten lämna tillstånd till avtalets verkställande. Om ansökan, som gjorts inom föreskriven tid, så ock om beslut, som meddelats i anledning av ansökningen, skall genom rättens försorg underrättelse ofördröjligen avsändas till länsstyrelsen.

104 §

Vad i registret införes, *med undantag av meddelande om kon-*

Vad i registret införes *om förhållande som avses i 74, 78, 79 eller*

Nuvarande lydelse

kurs eller ackordsförhandling utan konkurs varom förmåles i 93 §, skall genom länsstyrelsens försorg ofördröjligen kungöras såväl i allmänna tidningarna som ock i tidning utgiven i den stad där länsstyrelsen har sitt säte eller, om flera tidningar där utgivas, i den av dessa där allmänna påbud för staden vanligen meddelas.

Där i annat fall än i 103 § 1 mom. andra stycket sägs i registret antecknas, att tidigare anteckning avföres därur, skall kungörelse därom äga rum efter vad ovan stadgas.

Föreslagen lydelse

90–92 §§, 97 § andra stycket eller 101 § 1 mom. 1, 2, 6 eller 7 skall genom länsstyrelsens försorg ofördröjligen kungöras i *Post- och Inrikes Tidningar*. Uppgift om adress skall dock ej kungöras.

Där i fråga om uppgift, som skall kungöras enligt första stycket, i registret antecknas, att tidigare anteckning avföres därur, skall kungörelse därom äga rum efter vad ovan stadgas.

105 §²

Det som i enlighet med denna lag blivit infört eller antecknat i registret och kungjort i *ortstidning* skall anses hava kommit till tredje mans kännedom, där ej av omständigheterna framgår, att han varken ägde eller bort äga vetskap därom.

Innan sådant kungörande skett, kan det förhållande, som blivit eller bort bliva infört eller antecknat i registret, icke med laga verkan åberopas mot annan än den som visas hava ägt vetskap därom.

Det som i enlighet med denna lag blivit infört eller antecknat i registret och, i fall som avses i 104 §, kungjort i *Post- och Inrikes Tidningar* skall anses hava kommit till tredje mans kännedom, där ej av omständigheterna framgår, att han varken ägde eller bort äga vetskap därom.

Innan sådan införelse och, i fall som avses i 104 §, kungörande skett, kan det förhållande, som blivit eller bort bliva infört eller antecknat i registret, icke med laga verkan åberopas mot annan än den som visas hava ägt vetskap därom.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1975.

Bestämmelserna i 97 § första stycket i dess äldre lydelse gäller fortfarande i fråga om ärende som är anhängigt vid domstol vid utgången av år 1974.

² Senaste lydelse 1973: 398.

Bilaga 2: 8

Förslag till

Lag om ändring i rusdrycksförsäljningsförordningen (1954: 521)

Härigenom förordnas, att 62 § rusdrycksförsäljningsförordningen (1954: 521) skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

62 §¹

Då länsstyrelsen utfärdar bevis om tillstånd till annan årsutskänkning än trafikutskänkning, skall, utom i fall som avses i 42 § 3 mom., beslutet kungöras i *den eller de tidningar inom orten där allmänna påbud för kommunen vanligen meddelas*. Tiden för anförande av besvär över sådant beslut skall räknas från dagen för *första* kungörandet, vilken dag skall angivas i kungörelsen.

Då länsstyrelsen utfärdar bevis om tillstånd till annan årsutskänkning än trafikutskänkning, skall, utom i fall som avses i 42 § 3 mom., beslutet kungöras i *ortstidning*. Tiden för anförande av besvär över sådant beslut skall räknas från dagen för kungörandet, vilken dag skall angivas i kungörelsen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1975.

¹ Senaste lydelse 1970: 740.

Förslag till

Lag om ändring i förordningen (1845: 50 s. 1) i avseende på handel om lösören, som köparen låter i säljarens vård kvarbliva

Härigenom förordnas, att 1 och 2 §§ förordningen (1845: 50 s. 1) i avseende på handel om lösören, som köparen låter i säljarens vård kvarbliva skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*1 §¹

Vill den, som tillhandlar sig lösören och tillåter, att desamma få i säljarens vård kvarbliva, att vad han tillhandlat sig skall fredas från utmätning för säljarens skuld och i händelse av dennes konkurs från boets tillgångar avskiljas, upprättade skriftlig avhandling om köpet med förteckning å de köpta persedlarna och vittnens underskrift. Han skall inom en vecka därefter i *tidning med spridning* inom den ort, där säljaren bor, låta införa kungörelse om avhandlingen med uppgift om säljarens och köparens namn och yrken, dagen då köpeavhandlingen blivit uppgjord samt köpeskillingens belopp. Avhandlingen jämte bevis om att kungörelsen införts i *tidning* skall dels inom åtta dagar från den dag då kungörelsen skedde uppvisas för kronofogdemyndigheten i den ort där egendomen finnes, och i bestyrkt avskrift tillställas myndigheten, dels inom en månad från samma dag företes inför tingsrätten i orten till intagande i dess protokoll.

Vill den, som tillhandlar sig lösören och tillåter, att desamma få i säljarens vård kvarbliva, att vad han tillhandlat sig skall fredas från utmätning för säljarens skuld och i händelse av dennes konkurs från boets tillgångar avskiljas, upprättade skriftlig avhandling om köpet med förteckning å de köpta persedlarna och vittnens underskrift. Han skall inom en vecka därefter i *ortstidning* inom den ort, där säljaren bor, låta införa kungörelse om avhandlingen med uppgift om säljarens och köparens namn och yrken, dagen då köpeavhandlingen blivit uppgjord samt köpeskillingens belopp. Avhandlingen jämte bevis om att kungörelsen införts i *ortstidning* skall dels inom åtta dagar från den dag då kungörelsen skedde uppvisas för kronofogdemyndigheten i den ort där egendomen finnes, och i bestyrkt avskrift tillställas myndigheten, dels inom en månad från samma dag företes inför tingsrätten i orten till intagande i dess protokoll.

2 §²

Tingsrätt bör genast hos sig, till allmänhetens kännedom, angående uppvisade och inprotokollerade köpeavhandlingar, offentligen anslå

Tingsrätten för register över uppvisade och inprotokollerade köpeavhandlingar.

¹ Senaste lydelse 1970: 442.

² Senaste lydelse 1970: 442.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

*kungörelser av enahanda innehåll,
som ovan nämnt är.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1975.

Köpeavhandling, om vilken kungörelse finnes anslagen vid utgången av år 1974, skall införas i register som sägs i 2 §, varefter kungörelsen får nedtagas.

Förslag till**Lag om ändring i förordningen (1862: 10 s. 1) om tioårig preskription och om kallelse å okända borgenärer**

Härigenom förordnas, att 1 och 11 §§ förordningen (1862: 10 s. 1) om tioårig preskription och om kallelse å okända borgenärer skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*1 §¹

Var, som har fordran hos annan i penningar, eller vad det är, skall den genom stämning eller lagsökning, eller eljest skriftligen eller muntligen, hos gäldenären kräva inom tio år från den dag, då skuldebrev eller annan handling, varå fordran grundad är, gavs, eller fordringen annorledes tillkom; och vare fordringens tillkännagivande hos gäldenären lika ansett, som hade krav skett: är fordran ej till betalning förfallen så tidigt, att den inom tio år sökas eller krävas kan; då skall borgenär, inom sagda tids förlopp, gäldenären därom erinra. Vare ock borgenär skyldig att, så länge hans fordran sedan innestår, den ånyo bevaka, som nu sagt är, inom vart tionde år från den dag, då sista bevakningen skedde.

Har den, hos vilken fordran genom krav eller erinran bevakas skall, blivit i sådant ändamål, å tre särskilda dagar av tionde året, sökt i sitt hemvist, men ej kunnat träffas; give borgenär fordringen an hos domstol eller överexekutor, och låte bevis däröver inom årets slut införas i *allmänna tidningarna*.

Har den, hos vilken fordran genom krav eller erinran bevakas skall, blivit i sådant ändamål, å tre särskilda dagar av tionde året, sökt i sitt hemvist, men ej kunnat träffas; give borgenär fordringen an hos domstol eller överexekutor, och låte bevis däröver inom årets slut införas i *Post- och Inrikes Tidningar*.

Är borgenären ej veterligt, om eller var gäldenären äger hemvist inom riket; då må ock fordringen hos domstol eller överexekutor angivas och beviset däröver i *tidningarna* införas, inom tid, som nu sagd är.

Är borgenären ej veterligt, om eller var gäldenären äger hemvist inom riket; då må ock fordringen hos domstol eller överexekutor angivas och beviset däröver i *tidningen* införas, inom tid, som nu sagd är.

11 §²

Då kallelse är så sökt, som i 9 § sägs; utfärde rätten offentlig stämning å okända borgenärer att sist å viss dag, sedan sex månader förflutit, giva sina fordringar skriftli-

Då kallelse är så sökt, som i 9 § sägs; utfärde rätten offentlig stämning å okända borgenärer att sist å viss dag, sedan sex månader förflutit, giva sina fordringar skriftli-

¹ Senaste lydelse 1915: 60.

² Senaste lydelse 1964: 327.

Nuvarande lydelse

gen eller muntligen an. Stämningen varde i rättens kansli anslagen sex månader före inställedagen och i allmänna tidningarna kungjord tre gånger, första gången fem och tredje gången sist två månader innan den dag inträffar. Utmätningssmannen i orten och alla inländska borgenärer, som å den i 9 § omförmälda förteckning upptagna äro, skola om stämningen särskilt underrättas; och foge rätten anstalt, att sådan underrättelse varder, minst en månad före inställedagen, dem meddelad.

Föreslagen lydelse

gen eller muntligen an. Stämningen varde ofördröjligen kungjord i *Post- och Inrikes Tidningar*. Utmätningssmannen i orten och alla inländska borgenärer, som å den i 9 § omförmälda förteckning upptagna äro, skola om stämningen särskilt underrättas; och foge rätten anstalt, att sådan underrättelse varder, minst en månad före inställedagen, dem meddelad.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1975.

Bestämmelserna i 11 § i dess äldre lydelse gäller fortfarande i fråga om ärende som är anhängigt vid domstol vid utgången av år 1974.

Förslag till**Lag om ändring i kommunallagen (1953: 753)**

Härigenom förordnas, att 11 §, 14 § 1 mom. samt 34 och 40 §§ kommunallagen (1953: 753)¹ skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*11 §²

Kommunfullmäktige välja varje år för nästkommande kalenderår bland sig en ordförande och en vice ordförande samt, då fullmäktige så besluta, jämväl en andre vice ordförande. Underrättelse om dessa val, med angivande av de valdas namn och postadress, skall ofördröjligen insändas till länsstyrelsen för intagande i länskungörelserna.

Kommunfullmäktige välja varje år för nästkommande kalenderår bland sig en ordförande och en vice ordförande samt, då fullmäktige så besluta, jämväl en andre vice ordförande. Underrättelse om dessa val, med angivande av de valdas namn och postadress, skall ofördröjligen insändas till länsstyrelsen, som upprättar förteckning över uppgifterna.

Vid sammanträde som under år, då allmänna val av fullmäktige ägt rum, hålles med de nyvalda fullmäktige utövas ordförandeskapet av den som enligt 13 § väljs till ordförande för nästkommande år. Intill dess valet förrättats utövas ordförandeskapet av den som fullmäktige därtill särskilt utsett. I fråga om ordförandeskapet vid första sammanträdet med fullmäktige som valts i anledning av ändring i kommunal indelning är särskilt stadgat.

Äro både ordförande och vice ordförande hindrade att inställa sig vid kommunfullmäktiges sammanträde, äga fullmäktige utse annan ledamot att för tillfället föra ordet. Intill dess så skett, utövas ordförandeskapet av den till tjänstgöringstiden äldste bland fullmäktige eller, där två eller flera fullmäktige ha lika lång tjänstgöringstid, av den bland dessa, som är till levnadsåldern äldst.

14 §

1 mom.³ Kungörelse om sammanträde med kommunfullmäktige, innehållande uppgift om tid och ställe för sammanträdet och de ärenden, som därvid skola behandlas, utfärdas av ordföranden eller, vid hinder för honom, av vice ordföranden.

Kungörelsen skall minst en vecka före sammanträdet anslås å en av kommunen på lämplig plats anordnad anslagstavla (kommunens anslagstavla) och, därest kommunfullmäktige så beslutat, jämväl anorstädes. Kungörelsen skall ock

Kungörelsen skall minst en vecka före sammanträdet anslås å en av kommunen på lämplig plats anordnad anslagstavla (kommunens anslagstavla). Kungörelsen skall ock översändas med posten till envar fullmäktig och suppleant så tidigt,

¹ Omtryckt 1969: 765.

² Senaste lydelse 1969: 765.

³ Senaste lydelse 1969: 765.

Nuvarande lydelse

översändas med posten till envar fullmäktig och suppleant så tidigt, att den kan antagas komma honom till handa senast fyra dagar före sammanträdet.

Därjämte skall tillkännagivande om tid och ställe för sammanträde samt, därest kommunfullmäktige så bestämt, om de ärenden, som skola behandlas, införas i *en eller flera ortstidningar* senast en vecka före sammanträdet. Vid sammanträde före utgången av december månad avgöres för nästföljande kalenderår, i vilken eller vilka tidningar tillkännagivande skall införas. Därvid bör väljas sådana tidningar, som genom spridning inom olika grupper av kommunens medlemmar bringa tillkännagivandet till de flestas kännedom. Har vid fattandet av beslut i ämnet förslag om tillkännagivandets införande i annan ortstidning än sådan, som omfattas av beslutet, varit under omröstning och därvid erhållit minst en tredjedel av de i omröstningen deltagandes röster, skall tillkännagivandet införas jämväl i denna tidning.

Den omständigheten att kungörelse om sammanträde icke blivit anslagen annorstädes än å kommunens anslagstavla eller att tillkännagivande ej blivit infört i tidning utgör ej hinder för sammanträdet hållande.

Föreslagen lydelse

att den kan antagas komma honom till handa senast fyra dagar före sammanträdet.

Därjämte skall tillkännagivande om tid och ställe för sammanträde samt, därest kommunfullmäktige så bestämt, om de ärenden, som skola behandlas, införas i *ortstidning* senast en vecka före sammanträdet. Vid sammanträde före utgången av december månad avgöres för nästföljande kalenderår, i vilken eller vilka tidningar tillkännagivande skall införas.

Den omständigheten att tillkännagivande om sammanträde icke blivit infört i tidning utgör ej hinder för sammanträdet hållande.

34 §⁴

Av kommunfullmäktige utses bland ledamöterna i kommunstyrelsen en ordförande och en vice ordförande att tjänstgöra den tid, för vilken de blivit invalda som ledamöter.

Underrättelse om dessa val, med angivande av de valdas namn och postadress, skall ofördröjligen insändas till länsstyrelsen för intagande i länskungörelserna.

Underrättelse om dessa val, med angivande av de valdas namn och postadress, skall ofördröjligen insändas till länsstyrelsen, som upprättar förteckning över uppgifterna.

⁴ Senaste lydelse 1969: 765.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

Äro både ordföranden och vice ordföranden hindrade att inställa sig vid sammanträde med kommunstyrelsen, äger styrelsen utse annan ledamot att för tillfället föra ordet.

40 §⁵

Kommunstyrelsen skall på *lämpligt sätt* kungöra varest till styrelsen ställda framställningar emottagas.

Kommunstyrelsen skall på *kommunens anslagstavla* kungöra varest till styrelsen ställda framställningar emottagas.

Bestämmelserna i 7 § förvaltningslagen (1971:290) äga motsvarande tillämpning i ärende hos kommunstyrelsen.

Styrelsens skriftväxling ombesörjes av ordföranden eller under hans inseende. Styrelsens protokoll och övriga till dess arkiv hörande handlingar skola på ordförandens ansvar vårdas och förtecknas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1975.

⁵ Senaste lydelse 1971:657.

*Bilaga 3***Författningsförteckning, kronologisk**

- Följande författningar behandlas i följande underavsnitt av avsnitt 6
- giftermålsbalken: 6.4.1
 - föräldrabalken: 6.4.1
 - ärvdabalken: 6.14
 - jordabalken: 6.2.1, 6.14
 - förordningen (1845:50 s. 1) i avseende på handel om lösören, som köparen låter i säljarens vård kvarbliva: 6.14
 - förordningen (1862:10 s. 1) om tioårig preskription och om kallelse å okända borgenärer: 6.6.1, 6.14
 - utsökningslagen (1877:31 s. 1): 6.7, 6.13
 - lagen (1886:46 s. 1) ang. stenkolsfyndigheter m.m.: 6.3
 - lagen (1887:42 s. 1) om handelsregister, firma och procura: 6.4.2, 6.6.2
 - KM:ts förnyade mäklareordning (1893:51 s. 1): 6.15.1, 6.17
 - lagen (1898:64 s. 10) om boskillnad: 6.4.1
 - lagen (1904:26 s. 1) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap: 6.4.1
 - lagen (1907:15) angående avlösning av avgäld från avsöndrad lägenhet: 6.2.6
 - stadgan (1911:113) angående dispaschörsväsendet: 6.15.2, 6.17
 - lagen (1918:163) med vissa bestämmelser om sjöfynd: 6.12
 - vattenlagen (1918:523): 6.2.2-6.2.5, 6.7, 6.13
 - lagen (1919:426) om flottning i allmän flottled: 6.2.2, 6.2.4, 6.2.5, 6.12
 - konkurslagen (1921:225): 6.4.4, 6.5, 6.13
 - lagen (1921:378) om ströängars indragande till Kronan: 6.2.4, 6.7
 - lagen (1925:334) om rätt i vissa fall för nyttjanderättshavare att inlösa under nyttjanderätt upplåtet område (ensittarlagen): 6.2.4, 6.7
 - lagen (1927:79) om rätt för borgenär till betalning ur ersättning på grund av brandförsäkringsavtal: 6.7
 - lagen (1927:85) om dödande av förkommen handling: 6.6.1
 - lagen (1932:169) om uppläggande av nya fastighetsböcker för landet: 6.2.1
 - lagen (1933:269) om ägofred: 6.2.2-6.2.4, 6.12

- epizootikungörelsen (1935:106): 6.15.1
lagen (1938:96) om understödsföreningar: 6.4.2, 6.6.2
lagen (1938:121) om hittegods: 6.12
lagen (1938:159) om avlösning av avgälder från de till skatte försålda så kallade halländska kyrkohemmanen: 6.2.6
jaktstadgan (1938:279): 6.2.3, 6.2.4
gruvlagen (1938:314): 6.3, 6.7, 6.14
kungörelsen (1938:677) med vissa föreskrifter rörande polismyndighets befattning med hittegods: 6.12
lagen (1939:608) om enskilda vägar: 6.2.2, 6.2.3, 6.2.5
kungörelsen (1940:910) ang. yrkesmässig automobiltrafik: 6.11
kungörelsen (1941:206) med vissa bestämmelser angående marknader: 6.15.1
lagen (1944:705) om aktiebolag: 6.4.2, 6.6.1, 6.6.2, 6.8
kungörelsen (1946:82) ang. tillämpningen av KF den 15 mars 1946 (nr 81) om bekämpande av smittsamma sjukdomar hos bin: 6.15.1
lagen (1946:804) om införande av nya rättegångsbalken: 6.14
arbetsordningen (1947:960) för rikets hovrätter: 6.17
kungörelsen (1947:971) om aktiebolagsregistrets förande m.m.: 6.4.2
lagen (1948:218) om sambruksföreningar: 6.6.2
kungörelsen (1948:219) om registrering av sambruksföreningar: 6.4.2
lagen (1948:433) om försäkringsrörelse: 6.4.3, 6.6.1, 6.6.2, 6.8
kungörelsen (1949:501) om hovrättsting: 6.15.2
kungörelsen (1950:152) om fastställelse av hamn- och grundpenningtaxor samt taxor å sluss-, kanal- och andra farledsavgifter: 6.11
lagen (1950:272) om rätt för utländsk försäkringsanstalt att driva försäkringsrörelse här i riket: 6.4.3, 6.6.2
lagen (1951:308) om ekonomiska föreningar: 6.4.2, 6.6.1, 6.6.2
kungörelsen (1952:303) med särskilda föreskrifter för domstolarna rörande förmyndarvården (förmyndarvårdskungörelsen): 6.15.2
kungörelsen (1952:304) med särskilda föreskrifter rörande överförmyndarens verksamhet (överförmyndarkungörelsen): 6.15.2
kungörelsen (1952:495) om förande av register för ekonomiska föreningar m.m.: 6.4.2
kungörelsen (1953:620) angående indrivningen och användningen av vissa med anledning av företag i vatten utgående avgifter: 6.2.1
kommunallagen (1953:753): 6.10.1, 6.15.1
landstingslagen (1954:319): 6.10.1
rusdrycksförsäljningsförordningen (1954:521): 6.11
kungörelsen (1954:533) ang. försvarets reservstater: 6.17
fiskeristadgan (1954:607): 6.2.4
lagen (1955:183) om bankrörelse: 6.4.2, 6.6.1, 6.8
kungörelsen (1955:187) om bankregistrets förande m.m.: 6.4.2

- lagen (1955:416) om sparbanker: 6.4.2
- kungörelsen (1955:422) om sparbanker: 6.4.2
- lagen (1956:216) om jordbrukskasserörelsen: 6.4.2, 6.6.1, 6.6.2
- instruktionen (1956:288) för civila reservläkare: 6.17
- kommunallagen (1957:50) för Stockholm: 6.10.1, 6.15.1
- lagen (1957:281) om kommunalförbund: 6.10.1
- taxeringskungörelsen (1957:513): 6.15.1
- lagen (1958:52) om förlängning av tid för preskription av rätt till arv eller testamente: 6.14
- stadgan (1958:261) om prästval: 6.16, 6.17
- stadgan (1958:478) för statsunderstödda folkhögskolor (folkhögskolestadgan): 6.17
- byggnadsstadgan (1959:612): 6.2.4
- lagen (1960:130) om fiskevårdsområden: 6.2.4, 6.2.5
- reglementet (1960:322) för skogsvårdsstyrelserna: 6.17
- kungörelsen (1960:487) om befäl å svenska handelsfartyg m.m. (sjöbefälskungörelsen): 6.15.1
- varumärkeslagen (1960:644): 6.9.1
- kungörelsen (1960:648) med tillämpningsbestämmelser till varumärkeslagen och kollektivmärkeslagen: 6.9.1
- lagen (1960:679) om rätt att undersöka och bearbeta fyndigheter av uranhaltigt mineral m.m. (uranlagen): 6.3
- ölförsäljningsförordningen (1961:159): 6.11
- instruktionen (1961:279) för tandläkare inom folktandvården: 6.17
- lagen (1961:436) om församlingsstyrelse: 6.10.1, 6.15.1
- förordningen (1961:568) om brandfarliga varor: 6.11
- allmänna läkarinstruktionen (1963:341): 6.17
- namnlagen (1963:521): 6.9.2
- kungörelsen (1963:528) med tillämpningsbestämmelser till namnlagen (namnkungörelsen): 6.9.2
- lagen (1963:537) om gravrätt m.m.: 6.14
- lagen (1963:583) om avveckling av fideikommiss: 6.6.1
- lagen (1963:633) om biskopsval: 6.16
- instruktionen (1964:379) för militärhögskolan: 6.17
- stadgan (1964:679) om notarius publicus: 6.15.1, 6.15.2
- kungörelsen (1964:680) med närmare föreskrifter om särskild förrättningsman för upptagande av protest: 6.15.1
- lagen (1964:731) om trafiknämnder: 6.15.1
- åklagarinstruktionen (1964:739): 6.17
- kungörelsen (1964:825) om tillämpning av naturvårdslagen (naturvårdskungörelsen): 6.2.4
- kungörelsen (1965:57) om lokala bestämmelser till skydd för djurlivet: 6.2.4

departementsinstruktionen (1965:386): 6.15.2

stadgan (1965:486) om biskopsval: 6.16

lagen (1965:596) om kommunala sammanläggningsdelegerade: 6.10.1, 6.15.1

allmänna verksstadgan (1965:600): 6.15.2

statstjänstemannastadgan (1965:601): 6.17

instruktionen (1965:645) för bergsstaten: 6.17

instruktionen (1965:646) för sprängämnesinspektionen: 6.17

instruktionen (1965:647) för statens elektriska inspektion: 6.17

instruktionen (1965:658) för patent- och registreringsverket: 6.9.2, 6.14

instruktionen (1965:667) för arbetsmarknadsstyrelsen och länsarbetsnämnderna: 6.17

instruktionen (1965:669) för bostadsstyrelsen och länsbostadsnämnderna: 6.17

instruktionen (1965:675) för statens kriminaltekniska laboratorium: 6.17

instruktionen (1965:685) för länsbrandinspektörerna: 6.17

kronofogdeinstruktionen (1965:687): 6.17

kungörelsen (1965:729) med vissa bestämmelser om anställning som präst: 6.17

instruktionen (1965:741) för länskskolnämnderna: 6.17

instruktionen (1965:743) för landsarkiven: 6.17

instruktionen (1965:781) för statens rättskemiska laboratorium: 6.17

instruktionen (1965:783) för statens rättsläkarstationer: 6.17

instruktionen (1965:790) för länsnykterhetsnämnderna: 6.17

instruktionen (1965:791) för yrkesinspektionen: 6.17

instruktionen (1965:792) för länsläkarväsendet: 6.17

kungörelsen (1965:819) om tjänstetillsättning m.m. vid armén, marinen och flygvapnet: 6.17

instruktionen (1965:827) för fortifikationsförvaltningen: 6.17

instruktionen (1965:836) för militärpsykologiska institutet: 6.17

instruktionen (1965:838) för militärapoteket: 6.17

instruktionen (1965:840) för förenade fabriksverken: 6.17

instruktionen (1965:842) för televerket: 6.15.2, 6.17

instruktionen (1965:843) för statens järnvägar: 6.15.2, 6.17

instruktionen (1965:847) för statens vattenfallsverk: 6.17

instruktionen (1965:857) för utrikesdepartementet: 6.17

stadgan (1966:262) för försvarshögskolan: 6.17

instruktionen (1966:557) för lokal skattemyndighet: 6.15.2, 6.17

instruktionen (1967:258) för statens vägverk: 6.17

instruktionen (1967:286) för fiskeristyrelsen och statens lokala fiskeradministration: 6.17

instruktionen (1967:339) för luftfartsverket: 6.15.2

lagen (1970:420) om flyttning av fordon i vissa fall: 6.12

kungörelsen (1967:421) ang. tillämpningen av lagen den 9 juni 1967 (nr 420) om flyttning av fordon i vissa fall: 6.12

instruktionen (1967:425) för lantbruksstyrelsen och lantbruksnämnderna: 6.17

folkbokföringskungörelsen (1967:495): 6.15.2

instruktionen (1967:570) för statens hingstdepå och stuteri: 6.17

instruktionen (1967:654) för statens trafiksäkerhetsverk: 6.17

patentlagen (1967:837): 6.9.1, 6.14

patentkungörelsen (1967:838): 6.9.1, 6.14

kungörelsen (1968:204) om tolk för hörsel- och talskadade: 6.15.1

instruktionen (1968:340) för försvarets rationaliseringsinstitut: 6.17

instruktionen (1968:341) för värnpliktsverket: 6.17

kungörelsen (1968:379) om uppläggande av nytt fastighetsregister m.m.: 6.2.4

instruktionen (1968:387) för försvarets materielverk: 6.17

instruktionen (1968:408) för överbefälhavaren: 6.17

instruktionen (1968:412) för militärbefälhavare: 6.17

lagen (1968:555) om rätt för utlänning och utländskt företag att idka näring här i riket: 6.4.3

kungörelsen (1968:556) om näringstillstånd m.m.: 6.4.3

instruktionen (1968:681) för domänverket: 6.17

kungörelsen (1969:88) om föreningsregistret för jordbrukskasserörelsen: 6.4.2

instruktionen (1969:221) för statens rättspsykiatriska kliniker och stationer: 6.17

instruktionen (1969:320) för sjöfartsverket: 6.17

miljöskyddslagen (1969:387): 6.2.4

miljöskyddskungörelsen (1969:388): 6.2.4

instruktionen (1969:402) för kriminalvårdsverket: 6.17

instruktionen (1969:403) för försvarets sjukvårdsstyrelse: 6.17

instruktionen (1969:736) för postverket: 6.15.2, 6.17

tingsrättsinstruktionen (1970:108): 6.15.2, 6.17

delgivningslagen (1970:428): 6.14

mönsterskyddslagen (1970:485): 6.9.1, 6.14

mönsterskyddskungörelsen (1970:486): 6.9.1, 6.14

stadgan (1970:551) för statens skogsmästarskola: 6.17

lagen (1970:596) om förenklad aktiehantering: 6.8

kungörelsen (1970:600) om förenklad aktiehantering: 6.8

kungörelsen (1970:664) om trafik på Södertälje kanal: 6.15.2

kungörelsen (1970:665) om trafik på Trollhätte kanal: 6.15.2

kungörelsen (1970:704) om kommunala undervisningssjukhus: 6.17

ackordslagen (1970:847): 6.5

ackordskungörelsen (1970:858): 6.5

- instruktionen (1970:961) för tullverket: 6.17
- skolstadgan (1971:235): 6.17
- kungörelsen (1971:389) om statens skogsinstitut: 6.17
- växtförädlarrättslagen (1971:392): 6.9.1, 6.14
- växtförädlarrättskungörelsen (1971:393): 6.9.1, 6.14
- rennäringslagen (1971:437): 6.14
- kungörelsen (1971:455) om skatterätt och länsrätt: 6.15.2
- länsstyrelseinstruktionen (1971:460): 6.17
- bostadsrättslagen (1971:479): 6.4.2, 6.14
- bostadsrättskungörelsen (1971:486): 6.15.1
- lagen (1971:494) om exekutiv försäljning av fast egendom: 6.13
- lagen (1971:500) om exekutiv försäljning av luftfartyg m.m.: 6.13
- kungörelsen (1971:549) om fastighetsdomstol: 6.15.1
- instruktionen (1971:698) för arrendenämnderna och hyresnämnderna: 6.17
- kungörelsen (1971:704) om synemän enligt 9 kap. jordabalken: 6.15.1
- fastighetsbildningskungörelsen (1971:762): 6.4.1, 6.15.1
- kungörelsen (1971:784) med tillämpningsföreskrifter för inskrivnings-
väsendet enligt jordabalken: 6.15.2
- livsmedelskungörelsen (1971:807): 6.15.1
- instruktionen (1971:959) för länsvägnämnderna: 6.15.1
- lagen (1971:1037) om äganderättsutredning och legalisering: 6.2.1, 6.2.4
- kammarrättsinstruktionen (1971:1074): 6.17
- kungörelsen (1971:1097) om exekution i fast egendom: 6.7, 6.13
- utsökningskungörelsen (1971:1098): 6.13
- kungörelsen (1971:1102) om exekution i luftfartyg m.m.: 6.7, 6.13
- instruktionen (1971:1208) för regeringsrätten: 6.17
- lagen (1972:229) om kyrkliga sammanläggningsdelegerade: 6.10.1, 6.15.1
- lagen (1972:262) om understödsföreningar: 6.4.2, 6.6.2
- polisinstruktionen (1972:511): 6.17
- vallagen (1972:620): 6.10.2, 6.15.1
- sjukvårdskungörelsen (1972:676): 6.17
- lagen (1972:704) om kyrkofullmäktigval, m.m.: 6.10.2, 6.15.1
- expropriationslagen (1972:719): 6.7
- kungörelsen (1973:395) om införande i allmänna tidningarna av uppgifter
ur aktiebolagsregistret m.fl. register: 6.4.2
- lagen (1973:1130) om exekutiv försäljning av registrerat skepp m.m.: 6.13
- anläggningslagen (1973:1149): 6.2.4
- lagen (1973:1150) om förvaltning av samfälligheter: 6.2.2
- förslag till handelsregisterlag (prop. 1974:4): 6.4.2
- förslag till gruvlag (lagrådsremiss 1973-05-25): 6.3, 6.7, 6.14

Bilaga 4

Sakregister till avsnitt 6

med hänvisning till underavsnitt

A

ackord: 6.5
aktiebolag: 6.4.2, 6.6.1, 6.6.2, 6.8
aktiebolagsregistret: 6.4.2
aktiehantering: 6.8
anläggningslagen: 6.2.4
arbetsmarknadsstyrelsen: 6.17
armén: 6.17
arrendenämnd: 6.17
arv: 6.14
avlösning av avgäld: 6.2.6

B

bankregistret: 6.4.2
bankrörelse: 6.4.2, 6.6.1, 6.8
bergsstaten: 6.17
bin: 6.15.1
biskop: 6.16
boskillnad; 6.4.1
bostadsrätt: 6.4.2, 6.14, 6.15.1
bostadsstyrelsen: 6.17
brandfarliga varor: 6.11
brandförsäkringsavtal: 6.7
byggnadsstadgan: 6.2.4

D

delgivningslagen: 6.14
departement: 6.15.2
dispaschör: 6.15.2, 6.17
djurlivet: 6.2.4
domänverket: 6.17
dödande av förkommen handling: 6.6.1

E

ekonomisk förening: 6.4.2, 6.6.1, 6.6.2
elektriska inspektion, statens: 6.17
ensittarlagen: 6.2.4, 6.7
enskilda vägar: 6.2.2, 6.2.3, 6.2.5
epizooti: 6.15.1
exekution: 6.7, 6.13
expropriation: 6.7

F

fastighetsbildning: 6.4.1, 6.15.1
fastighetsböcker: 6.2.1
fastighetsdomstol: 6.15.1
fastighetsregister: 6.2.4
fideikommiss: 6.6.1
fiskeristadgan: 6.2.4
fiskeristyrelsen: 6.17
fiskevårdsområden: 6.2.4, 6.2.5
flottning: 6.2.2, 6.2.4, 6.2.5, 6.12
flygvapnet: 6.17
flyttning av fordon: 6.12
folkbokföring: 6.15.2
folkhögskola: 6.17
fortifikationsförvaltningen: 6.17
förenade fabriksverken: 6.17
förening, ekonomisk: 6.4.2, 6.6.1, 6.6.2
förmyndarvård: 6.15.2
församlingsstyrelse: 6.10.1, 6.15.1
försvarshögskolan: 6.17

försäkringsrörelse: 6.4.3, 6.6.1, 6.6.2, 6.8
föräldrabalken: 6.4.1

G

giftermålsbalken: 6.4.1
gravrätt: 6.14
gruvlag: 6.3, 6.7, 6.14

H

hamn- och grundpenningtaxor: 6.11
handelsregister: 6.4.2, 6.6.2
hingstdepå: 6.17
hittegods: 6.12
hovrätt: 6.17
hovrättsting: 6.15.2
hyresnämnd: 6.17

I

inskrivningsväsendet: 6.15.2
internationella rättsförhållanden (äktenskap m.m.): 6.4.1

J

jaktstadgan: 6.2.3, 6.2.4
jordabalken: 6.2.1, 6.14
jordbrukskasserörelsen: 6.4.2, 6.6.1, 6.6.2
järnvägar, statens: 6.15.2, 6.17

K

kammarrätt: 6.17
kanal, Södertälje och Trollhätte: 6.15.2
klinik, rättspsykiatrisk: 6.17
kommunala sammanläggningsdelegerade: 6.10.1, 6.15.1

kommunala undervisningssjukhus: 6.17
 kommunalförbund: 6.10.1
 kommunallagen: 6.10.1, 6.15.1
 kommunallagen för Stockholm: 6.10.1, 6.15.1
 konkurs: 6.4.4, 6.5, 6.13
 kriminalvårdsverket: 6.17
 kronofogde: 6.17
 kyrkliga sammanläggningsdelegerade: 6.10.1, 6.15.1
 kyrkofullmäktigval: 6.10.2, 6.15.1

L

laboratorium, statens kriminaltekniska: 6.17
 laboratorium, statens rättskemiska: 6.17
 landsarkiv: 6.17
 landsting: 6.10.1
 lantbruksstyrelsen: 6.17
 legalisering: 6.2.1, 6.2.4
 livsmedel: 6.15.1
 luftfartsverket: 6.15.2
 läkarinstruktionen: 6.17
 länsbrandinspektör: 6.17
 länsläkarväsendet: 6.17
 länsnykterhetsnämnd: 6.17
 länsrätt: 6.15.2
 läns skolnämnd: 6.17
 länsstyrelse (instruktion): 6.17
 länsvägnämnd: 6.15.1
 lösöre köp: 6.14

M

marinen: 6.17
 marknad: 6.15.1
 materielverk, försvarets: 6.17
 militärapoteket: 6.17
 militärbefälhavare: 6.17
 militärhögskolan: 6.17
 militärpsykologiska institutet: 6.17
 miljöskydd: 6.2.4
 mäklare: 6.15.1, 6.17
 mönsterskydd: 6.9.1, 6.14

N

namn: 6.9.2

naturvård: 6.2.4

notarius publicus: 6.15.1, 6.15.2

näringstillstånd: 6.4.3

P

patent: 6.9.1, 6.14

patent- och registreringsverket (instruktion): 6.9.2, 6.14

polisinstruktionen: 6.17

postverket: 6.15.2, 6.17

preskriptionsförfordningen: 6.6.1, 6.14

preskription av rätt till arv och testamente: 6.14

protest: 6.15.1

präst: 6.16, 6.17

R

rationaliseringsinstitut, försvarets: 6.17

regeringsrätten: 6.17

rennärning: 6.14

reservläkare, civila: 6.17

reservstater, försvarets: 6.17

rusdryck: 6.11

rättegångsbalken, lag om införande av: 6.14

rättsläkarstationer: 6.17

S

sambruksföreningar: 6.4.2, 6.6.2

samfälligheter: 6.2.2

sammanläggningsdelegerade, kommunala: 6.10.1, 6.15.1

sammanläggningsdelegerade, kyrkliga: 6.10.1, 6.15.1

sjukvårdskungörelse: 6.17

sjukvårdsstyrelse, försvarets: 6.17

sjöbefäl: 6.15.1

sjöfartsverket: 6.17

sjöfynd: 6.12
skattemyndighet, lokal: 6.15.2, 6.17
skatterätt: 6.15.2
skogsinstitut, statens: 6.17
skogsmästarskola, statens: 6.17
skogsvårdsstyrelse: 6.17
skolstadgan: 6.17
sparbanker: 6.4.2
sprängämnesinspektionen: 6.17
statstjänstemannastadgan: 6.17
stenkolsfyndigheter: 6.3
ströängar: 6.2.4, 6.7
stuteri: 6.17
synemän: 6.15.1

T

tandläkare: 6.17
taxeringskungörelsen: 6.15.1
televerket: 6.15.2, 6.17
tingsrätt: 6.15.2, 6.17
tjänstetillsättning (armén, marinen och flygvapnet): 6.17
tolk: 6.15.1
trafiknämnd: 6.15.1
trafiksäkerhetsverk, statens: 6.17
tullverket: 6.17

U

understödsförening: 6.4.2, 6.6.2
undervisningssjukhus, kommunala: 6.17
uran: 6.3
utländsk försäkringsanstalt: 6.4.3, 6.6.2
utlänning, utländskt företag: 6.4.3
utrikesdepartementet: 6.17
utsökning: 6.7, 6.13

V

vallagen: 6.10.2, 6.15.1

varumärke: 6.9.1

vatten: 6.2.1 — 6.2.5, 6.7, 6.13

vattenfallsverk, statens: 6.17

verksstadgan: 6.15.2

vägar, enskilda: 6.2.2, 6.2.3, 6.2.5

vägverk, statens: 6.17

värnpliktsverket: 6.17

växtförädlarrätt: 6.9.1, 6.14

Y

yrkesinspektionen: 6.17

yrkesmässig automobiltrafik: 6.11

Å

åklagare: 6.17

Ä

äganderättsutredning: 6.2.1, 6.2.4

ägfred: 6.2.2 — 6.2.4, 6.12

äktenskap (internationella rättsförhållanden): 6.4.1

ärvdabalken: 6.14

Ö

öl: 6.11

överbefälhavaren: 6.17

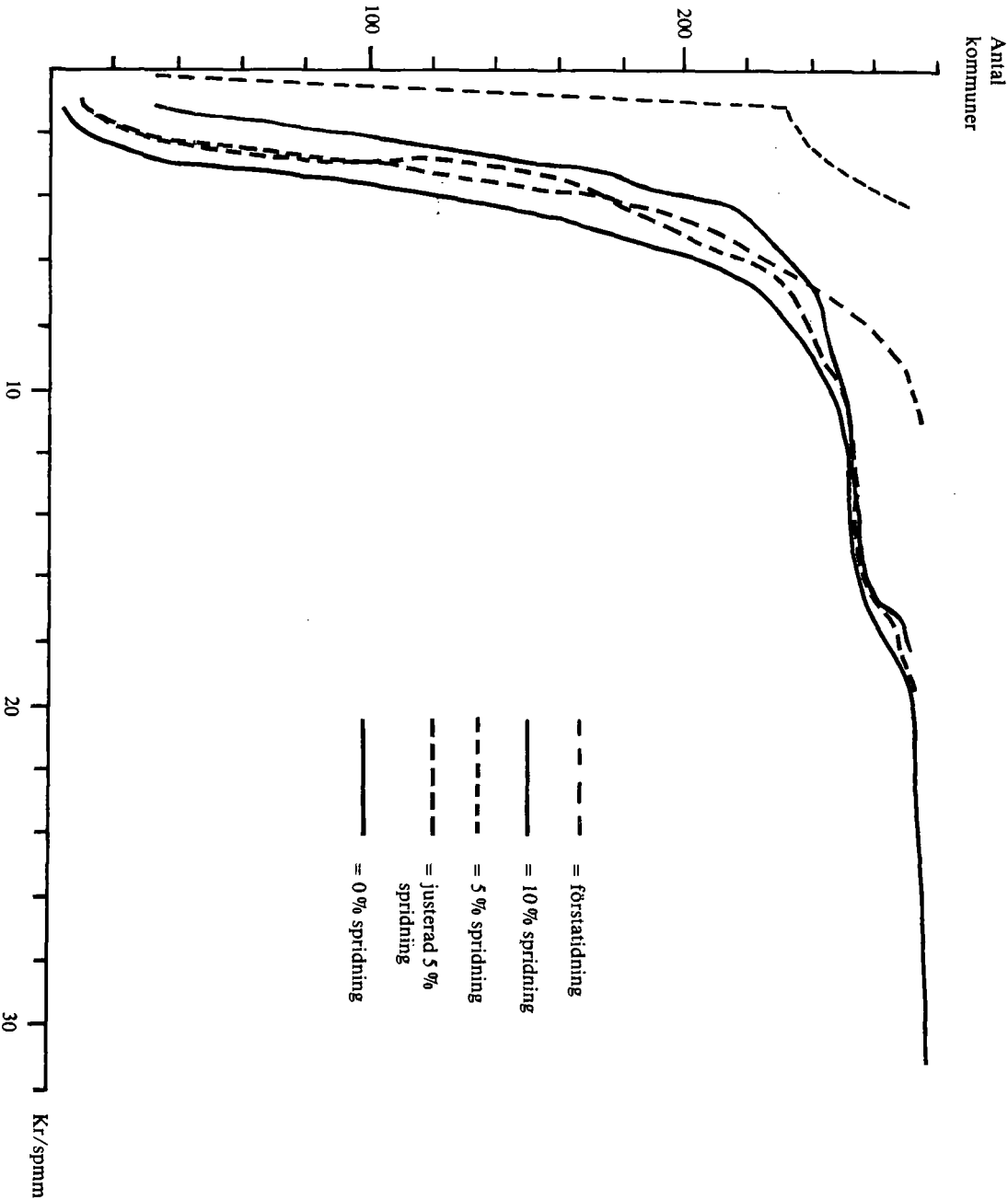
överförmyndare: 6.15.2

Bilaga 2

Variationer kommun- och länsvis i antalet lokala dagstidningar med olika spridningstal

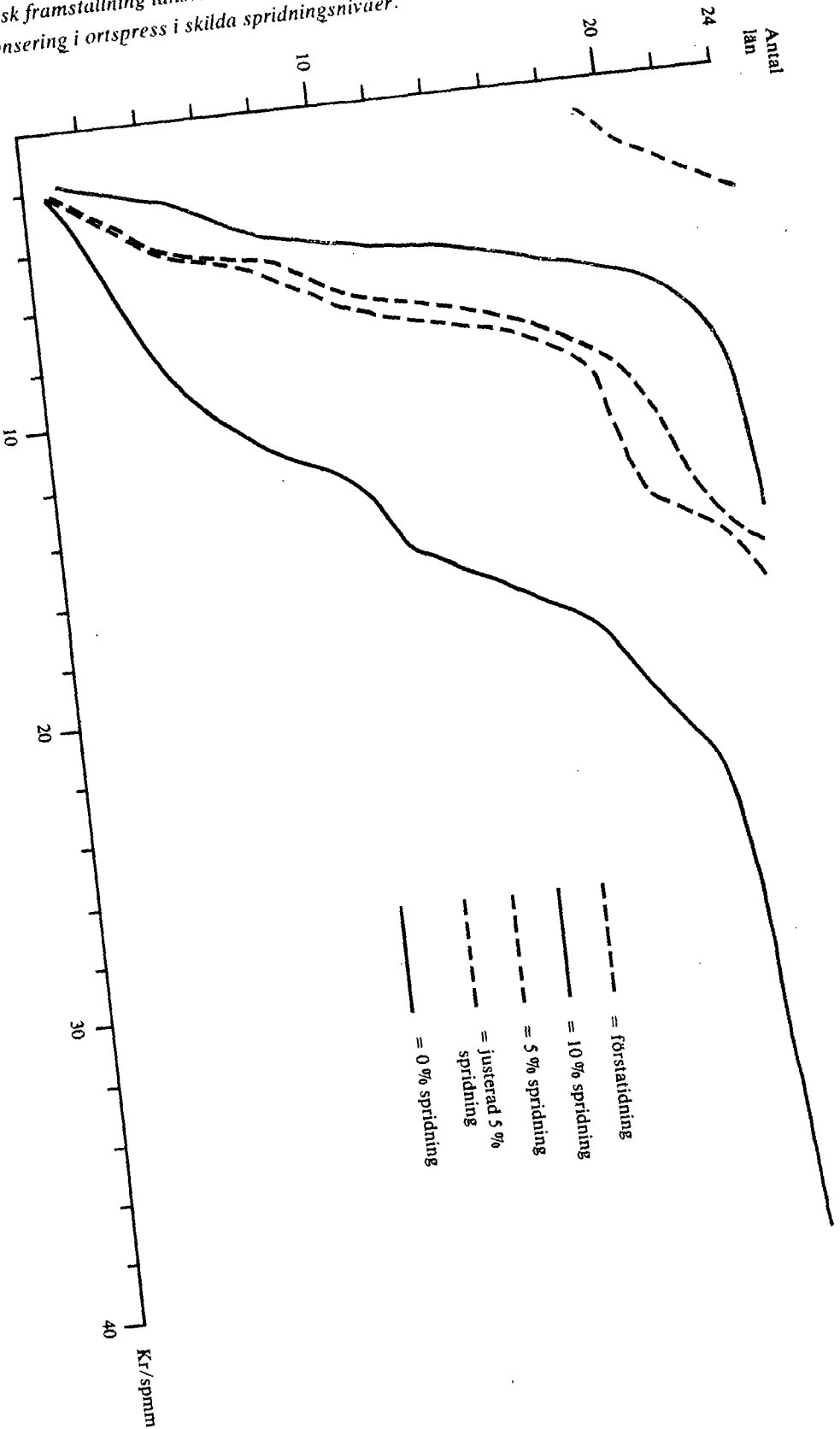
Antal tidningar	Antal kommuner			Antal län		
	vid spridningsnivån			vid spridningsnivån		
	10 %	5 %	0 %	10 %	5 %	0 %
1	29	10	4	—	—	—
2	128	60	33	4	1	1
3	68	74	73	12	5	—
4	31	82	76	4	5	1
5	15	37	55	4	5	1
6	3	11	26	—	1	2
7	—	—	6	—	4	1
8	—	—	—	—	2	4
9	—	—	—	—	1	1
10	—	—	—	—	—	2
11	—	—	—	—	—	5
12	—	—	—	—	—	2
13	—	—	1	—	—	1
14	—	—	—	—	—	—
15	—	—	—	—	—	1
16	—	—	—	—	—	—
17	—	—	—	—	—	—
18	—	—	—	—	—	—
19	—	—	—	—	—	1
20	—	—	—	—	—	1

Grafisk framställning kommunvis av kostnaden per spaltmillimeter
för annonsering i ortspress i skilda spridningsnivåer.

Prop. 1976/77:63

Grafisk framställning länsvis av kostnaden per spaltmillimeter för annonsering i ortspress i skilda spridningsnivåer.

22 Förslag till**Lag om ändring i konkurslagen (1921: 225)**

Härigenom föreskrives i fråga om konkurslagen (1921: 225)¹

dels att i 85, 111, 129, 130, 149, 155, 166, 176, 189 och 210 §§ orden "allmänna tidningarna" skall bytas ut mot "Post- och Inrikes Tidningar",

dels att 18 a, 19, 74, 186 och 202 §§ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

18 a §² Meddelas beslut om konkurs skall konkursdomaren i samband därmed pröva, om konkursen skall handläggas i enlighet med vad som i allmänhet är föreskrivet i fråga om konkurs eller om den enligt 185 § första stycket skall handläggas med tillämpning av de särskilda bestämmelserna i 185 a–185 g §§. *Konkursdomaren skall därjämte bestämma den eller de ortstidningar i vilka kungörelser om konkursen skola införas.*

Föreslagen lydelse

18 a §² Meddelas beslut om konkurs skall konkursdomaren i samband därmed pröva, om konkursen skall handläggas i enlighet med vad som i allmänhet är föreskrivet i fråga om konkurs eller om den enligt 185 § första stycket skall handläggas med tillämpning av de särskilda bestämmelserna i 185 a–185 g §§.

Beslut i frågan om handläggningsformen skall såvitt möjligt meddelas genast. Behöver frågan utredas närmare, skall konkursdomaren i stället genast uppdraga åt kronofogdemyndigheten i den ort, där gäldenären bör svara i tvistemål som angå gäld i allmänhet, att verkställa sådan utredning. Beslut om handläggningsformen skall i så fall meddelas senast en vecka från dagen för konkursbeslutet, om ej synnerliga skäl föreligga. Konkursdomaren äger utsätta sammanträde för frågans prövning.

Konkursbeslutet jämte vad konkursdomaren i samband därmed bestämt om handläggningsformen eller *eljest enligt första och andra styckena* kungöres i Post- och Inrikes Tidningar och i ortstidning som *avses i första stycket.*

Konkursbeslutet jämte vad konkursdomaren i samband därmed bestämt om handläggningsformen eller *om utredning* kungöres i Post- och Inrikes Tidningar och ortstidning.

19 §³ Beslutas att konkursen skall handläggas i enlighet med vad som i allmänhet är föreskrivet i fråga om konkurs, skall konkursdomaren genast ut-

¹ Senaste lydelse av

111 § 1957: 97

130 § 1946: 809

155 § 1970: 848

166 § "—

176 § 1975: 244

210 § 1970: 848

² Lydelse enligt prop. 1975/76: 210.

³ Lydelse enligt prop. 1975/76: 210.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

sätta första borgenärssammanträdet att hållas inför konkursdomaren tidigast tre och senast fem veckor från dagen för konkursbeslutet. Sammanträdet får dock hållas senare än som har sagts nu, om det är nödvändigt med hänsyn till konkursboets omfattning och beskaffenhet. Konkursdomaren skall även bestämma den tid, minst fyra och högst tio veckor från dagen för konkursbeslutet, inom vilken bevakning av fordran skall äga rum.

Konkursdomaren skall därjämte bestämma den eller de ortstidningar i vilka sådana kungörelser om konkursen, som kan komma att utfärdas senare, skola införas.

Vad konkursdomaren har bestämt enligt första stycket skall kungöras på det sätt som sägs i 18 a § tredje stycket. Därvid skall även konkursdomarens beslut om handläggningsformen kungöras, om det ej redan skett.

Vad konkursdomaren har bestämt enligt första och andra styckena skall kungöras på det sätt som sägs i 18 a § tredje stycket. Därvid skall även konkursdomarens beslut om handläggningsformen kungöras, om det ej redan skett.

Gäldenären skall kallas till första borgenärssammanträdet och därvid erinras om sin skyldighet enligt 92 § att vid sammanträdet avlägga bouppteckningsed. I fråga om delgivning av kallelsen gäller vad som är föreskrivet om stämning i tvistemål.

74 § Skall konkursbos egendom säljas å auktion genom förvaltarens försorg, låte han kungöra auktionen på sätt och inom tid, som i utsökningslagen stadgas för kungörande av auktion å egendom av det slag, varom fråga är; dock vare kungörelsens införande i *allmänna tidningarna eller i länskungörelserna* icke i något fall erforderligt.

74 § Skall konkursbos egendom säljas å auktion genom förvaltarens försorg, låte han kungöra auktionen på sätt och inom tid, som i utsökningslagen stadgas för kungörande av auktion å egendom av det slag, varom fråga är; dock vare kungörelsens införande i *Post- och Inrikes Tidningar* icke i något fall erforderligt.

Vad sålunda stadgats skall äga motsvarande tillämpning beträffande auktion, som enligt 73 § besörjes av borgenär.

186 §⁴ Finner förvaltare som har utsetts enligt 45 § anledning antaga att tillgångarna i boet ej räcka till betalning av konkurskostnaderna och annan skuld som boet har ådragit sig, skall han genast göra anmälan därom hos konkursdomaren. Vid sådan anmälan skall fogas redovisning för förvaltningen.

⁴ Lydelse enligt prop. 1975/76: 210.

Nuvarande lydelse

Finner konkursdomaren efter rättens ombudsmans hörande anmälningen vara befogad eller har han annan grund för antagande att tillgångarna är så otillräckliga som sägs i första stycket, skall han kungöra detta *på det sätt som angives i 18 a § tredje stycket*. Vill borgenär eller gäldenären visa att tillgång finnes till betalning av nämnda kostnader och skuld, skall han anmäla detta hos konkursdomaren inom en månad från den dag då kungörelse var införd i Post- och Inrikes Tidningar. Konkursdomaren äger ge borgenären eller gäldenären behövligt rådrom. Föranleder anmälan som sagts nu eller annan inträffad omständighet ej antagande att tillgång finnes till betalning av konkurskostnaderna och annan skuld som boet har ådragit sig, skall konkursdomaren besluta om avskrivning av konkursen. Har förvaltaren icke avgivit redovisning för förvaltningen, skall konkursdomaren infordra sådan redovisning och höra rättens ombudsman över den innan beslut om avskrivning meddelas.

Föreslagen lydelse

Finner konkursdomaren efter rättens ombudsmans hörande anmälningen vara befogad eller har han annan grund för antagande att tillgångarna är så otillräckliga som sägs i första stycket, skall han kungöra detta *i Post- och Inrikes Tidningar och den eller de ortstidningar, som bestämts för offentliggörande av kungörelser om konkursen*. Vill borgenär eller gäldenären visa att tillgång finnes till betalning av nämnda kostnader och skuld, skall han anmäla detta hos konkursdomaren inom en månad från den dag då kungörelse var införd i Post- och Inrikes Tidningar. Konkursdomaren äger ge borgenären eller gäldenären behövligt rådrom. Föranleder anmälan som sagts nu eller annan inträffad omständighet ej antagande att tillgång finnes till betalning av konkurskostnaderna och annan skuld som boet har ådragit sig, skall konkursdomaren besluta om avskrivning av konkursen. Har förvaltaren icke avgivit redovisning för förvaltningen, skall konkursdomaren infordra sådan redovisning och höra rättens ombudsman över den innan beslut om avskrivning meddelas.

202 § Erfordras under konkursen ändrad föreskrift, i vilken eller vilka ortstidningar kungörelser angående konkursen skola införas, ankomme på konkursdomaren att meddela och låta kungöra sådan föreskrift; underrätta ock ofördröjligen rättens ombudsman därom.

Möter hinder för införande av kungörelse om konkursen i ortstidning, *som i sådant avseende bestämts*, skall kungörelsen anses behörigen offentliggjord, ändå att den ej intagits i den tidning.

Möter hinder för införande av kungörelse om konkursen i *viss* ortstidning, skall kungörelsen anses behörigen offentliggjord, ändå att den ej intagits i den tidning.

Kungörelse om konkursmåls handläggning vid rätten må utan hinder av föreskrift, att densamma skall införas i ortstidning minst tio dagar före den, som utsatts för handläggningen, i sådan tidning införas senare, om konkursdomaren finner särskilda omständigheter därtill föranleda.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977.

Bestämmelserna i 18 a och 19 §§ i sin äldre lydelse gäller fortfarande i fråga om kungörande som har beslutats eller börjat verkställas före ikraftträdandet.

Sakregister

med hänvisning till avsnitt i lagrådsremissen

Sakord	Promemorieförslaget (Bilaga 1)	Remissutfallet	Förslag i lagrådsremissen	Spec.- moti- ivering
A				
aktiebolag	6.4.2, 6.6.1, 6.6.2, 6.8	4.6.4.2, 4.6.6.1, 4.6.6.2, 4.6.8	58	8.58
aktiefond	—	—	60	8.60
aktiehantering	6.8	4.6.8	59	8.59
arv	6.14	4.6.14.2	8, 6	8.6, 8.8
automobiltrafik	6.11	4.6.11	54	8.54
avgäld, avlös- ning av	6.2.6	4.6.2.6	11, 29	8.11, 8.29
avtalslagen	—	4.6.18	19	8.19
B				
bankrörelse	6.4.2, 6.6.1, 6.8	4.6.4.2, 4.6.6.1, 4.6.8	42	8.42
barn	—	—	66	8.66
besiktning, galt	—	—	67	8.67
hingst	—	—	64	8.64
boskillnad	6.4.1	4.6.4.1	3	8.3
brandförsäk- ringsavtal	6.7	4.6.7	31	8.31
D				
delgivningslagen	6.14	4.6.14.3	24	8.24
dödande av för- kommen handling	6.6.1	4.6.6.1	32	8.32
dödförklaring	6.14	4.6.14.2	6	8.6
E				
ekonomisk förening	6.4.2, 6.6.1, 6.6.2	4.6.4.2., 4.6.6.1, 4.6.6.2	38	8.38
enskilda vägar	6.2.2, 6.2.3, 6.2.5, bil. 1	4.6.2.2, 4.6.2.3, 4.6.2.5	35	8.35
exekution	6.7, 6.13	4.6.7, 4.6.13	23	8.23
expropriation	6.7	4.6.7	55	8.55
F				
fastighetsböcker	6.2.1	4.6.2.1	10	8.10
fideikommiss	6.6.1	4.6.6.1	7	8.7
fiskevårdsområden	6.2.4, 6.2.5	4.6.2.4, 4.6.2.5	15	8.15

Sakord	Promemorieförslaget (Bilaga I)	Remissutfallet	Förslag i lagrådsremissen Författ- nings- förslag Spec.- moti- ivering	
flottning	6.2.2, 6.2.4, 6.2.5, 6.12	4.6.2.2, 4.6.2.4, 4.6.2.5, 4.6.12	18	8.18
flyttning av fordon	6.12	4.6.12	48	8.48
fornminnen	bil. 1	—	68	8.68
författnings- kungörande	—	—	63	8.63
försäkrings- rörelse	6.4.3, 6.6.1, 6.6.2, 6.8	4.6.4.3, 4.6.6.1, 4.6.6.2, 4.6.8	36	8.36
förvaltningslagen	—	—	26	8.26
förmynderskap	6.4.1	4.6.4.1	4	8.4
(internationella rättsförhållanden)				
föräldrabalken	6.4.1	4.6.4.1	5	8.5
G				
galt	—	—	67	8.67
giftermålsbalken	6.4.1	4.6.4.1	2	8.2
godmanskap (för delägare i skif- teslag)	—	—	13	8.13
gravrätt	6.14	4.6.14.4	46	8.46
gruvlag	6.3, 6.7, 6.14	4.6.3, 4.6.7, 4.6.14.4	57	8.57
H				
handelsregister	6.4.2, 6.6.2	4.6.4.2, 4.6.6.2	56	8.56
hemdjur	6.12	4.6.12	14	8.14
hingst	bil. 1	—	64, 65	8.64, 8.65
I				
internationella rättsförhållanden	6.4.1	4.6.4.1	4	8.4
J				
jakt	6.2.3, 6.2.4, bil. 1	4.6.2.3, 4.6.2.4	16	8.16
jordabalken	6.2.1, 6.14	4.6.2.1, 4.6.14.4	9	8.9
jordbrukskasse- rörelsen	6.4.2, 6.6.1, 6.6.2	4.6.4.2, 4.6.6.1, 4.6.6.2	44	8.44
K				
kallelse å okända borgenärer	6.6.1, 6.14	4.6.6.1, 4.6.14.4	21	8.21

Sakord	Promemoriaförslaget Remissutslaget (Bilaga 1)		Förslag i lagrådsremissen Författ- nings- förslag	Spec.- moti- vering
konkurs	6.4.4, 6.5, 6.13	4.6.4.4, 4.6.5, 4.6.13	2	8.22
kungörande i mål och ärenden hos myndighet m. m.	—	—	1	8.1
kungörande av lagar och andra författningar	—	—	63	8.63
kyrkofullmäktigval	6.10.2, 6.15.1	4.6.10.2, 4.6.15.1	62	8.62
L				
lagfartssammanträde	6.2.1	4.6.2.1	9	8.9
lagsökning	—	4.6.18	25	8.25
legalisering	6.2.1, 6.2.4	4.6.2.1, 4.6.2.4	12	8.12
lösöre köp	6.14	4.6.14.4	20	8.20
M				
miljöskydd	6.2.4	4.6.2.4	50	8.50
mönsterskydd	6.9.1, 6.14	4.6.9.1, 4.6.14.1	51	8.51
N				
namn	6.9.2	4.6.9.2	45	8.45
näringsstillstånd	6.4.3	4.6.4.3	27	8.27
P				
patent	6.9.1, 6.14	4.6.9.1, 4.6.14.1	49	8.49
preskription av rätt till arv och testamente	6.14	4.6.14.2	8	8.8
preskriptionsför- ordningen	6.6.1, 6.14	4.6.6.1, 4.6.14.4	21	8.21
R				
rennärning	6.14	4.6.14.3	47	8.47
riksbank, Sveriges	—	—	33	8.33
rusdryck	6.11	4.6.11	40	8.40
S				
sambruksföreningar	6.4.2, 6.6.2	4.6.4.2, 4.6.6.2	39	8.39
sjöfynd	6.12	4.6.12	34	8.34
sjölagen	—	—	28	8.28
skifteslag (god- manskap för del- ägare)	—	—	13	8.13
sparbanker	6.4.2	4.6.4.2	43	8.43
stenkolsfyndigheter, se gruvlag				
ströängar	6.2.4, 6.7	4.6.2.4, 4.6.7	30	8.30
Sveriges riksbank	—	—	33	8.33

Sakord	Promemotieförslaget (Bilaga 1)	Remissutfallet	Förslag i lagrådsremissen	
			Författ- nings- förslag	Spec.- moti- ivering
T				
tjur	bil. 1	—	65	8.65
trafik, automobil-	6.11	4.6.11	54	8.54
trafiknämnd	6.15.1	4.6.15.1	53	8.53
U				
uran, se gruvlag				
utländsk försäk- ringsanstalt	6.4.3, 6.6.2	4.6.4.3, 4.6.6.2	37	8.37
utlänning,				
utländskt företag	6.4.3	4.6.4.3	27	8.27
utsökning	6.7, 6.13	4.6.7, 4.6.13	23	8.23
V				
vallagen	6.10.2, 6.15.1	4.6.10.2, 4.6.15.1	61	8.61
vattenlagen	6.2.1–6.2.5, 6.7, 6.13, bil. 1	4.6.2.1–4.6.2.5, 4.6.7, 4.6.13	17	8.17
vägar, enskilda	6.2.2, 6.2.3, 6.2.5, bil. 1	4.6.2.2, 4.6.2.3, 4.6.2.5	35	8.35
växtförädlarrätt	6.9.1, 6.14	4.6.9.1, 4.6.14.1	52	8.52
Y				
yrkesmässig auto- mobiltrafik	6.11	4.6.11	54	8.54
Ä				
äganderättsut- redning	6.2.1, 6.2.4	4.6.2.1, 4.6.2.4	12	8.12
ägofred	6.2.2–6.2.4, 6.12	4.6.2.2–4.6.2.4, 4.6.12	14	8.14
äktenskap (inter- nationella rätts- förhållanden)	6.4.1	4.6.4.1	4	8.4
äktenskapsförord	6.4.1	4.6.4.1	2	8.2
ärvdabalken	6.14	4.6.14.2	6	8.6
Ö				
öl	6.11	4.6.11	41	8.41

LAGRÅDET

Utdrag
PROTOKOLL
vid sammanträde
1977-01-18

Närvarande: justitierådet Hult, regeringsrådet Simonsson, justitierådet Mannerfelt, justitierådet Welamson.

Enligt lagrådet tillhandakommet utdrag av protokoll vid regerings-sammanträde den 28 oktober 1976 har regeringen på hemställan av stats-rådet Romanus beslutat inhämta lagrådets yttrande över förslag till lag om kungörande i mål och ärenden hos myndighet m.m. jämte övriga i remiss-protokollets avsnitt 9 angivna lagförslag.

Förslagen, som finns bilagda detta protokoll, har inför lagrådet före-dragits av hovrättsassessorn Karin Bredberg-Olsson.

Förslaget (22) till lag om ändring i konkurslagen (1921:225) föranleder följande yttrande av lagrådet.

De föreslagna ändringarna i 74, 85, 111, 129, 130, 149, 155, 166, 176, 189, 202 och 210 §§ godtages. Såvitt avser 18 a, 19 och 186 §§ bygger det remitterade förslaget på den lydelse paragraferna har föreslagits få enligt prop. 1975/76: 210. Riksdagen har genom beslut den 14 december 1976 (rskr 1976/77: 63) avslagit denna proposition. Frågan om kungörande vid konkurs blir därmed att bedöma med utgångspunkt i konkurslagens nuvarande lydelse. Den omarbetning av det nu remitterade konkurs-lagsförslaget, som blir följden, bör enligt lagrådets mening göras med bibe-hållande av de riktlinjer, som har följts i det remitterade förslaget. Enligt den breda principen för ortstidningskungörande bör med en sådan lösning kungöras dels alla beslut om försättande i konkurs, dels beslut om att s.k. ursprunglig fattigkonkurs skall övergå till att handläggas i enlighet med vad som i allmänhet är föreskrivet i fråga om konkurs (185 § 5 jämfört med 19 §). Såvitt gäller övriga kungörelser vid konkurs bör däremot – i likhet med vad som nu gäller – antalet ortstidningar vara begränsat.

Den erforderliga omarbetningen berör 19 och 185 §§, medan de före-slagna ändringarna i 18 a § utgår och ändringarna i 186 § begränsas till utbyte av orden "allmänna tidningarna" mot "Post- och Inrikes Tid-ningar". Den närmare utformningen av 185 § bör ske med samma upp-delning mellan lag och förordning, som har iakttagits i tidigare reform-förslag på konkursrättens område.

Övriga lagförslag lämnas utan erinran.

JUSTITIEDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1977-01-27

Närvarande: statsministern Fälldin, ordförande, och statsråden Bohman, Ahlmark, Romanus, Turesson, Gustavsson, Antonsson, Mogård, Olsson, Åsling, Troedsson, Mundebo, Krönmark, Ullsten, Burenstam Linder, Wikström, Johansson.

Föredragande: statsrådet Romanus

Proposition med förslag till lag om kungörande i mål och ärenden hos myndighet m. m.

Föredraganden anmäler lagrådets yttrande¹ över förslag till lag om kungörande i mål och ärenden hos myndighet m. m. jämte övriga i remissprotokollets avsnitt 9 angivna lagförslag.

Föredraganden upplyser att lagrådet har lämnat lagförslagen – utom beträffande det remitterade förslaget (22) till lag om ändring i konkurslagen (1921: 225) – utan erinran och redogör för lagrådets yttrande i fråga om sist nämnda förslag.

Som lagrådet har påpekat bygger det remitterade förslaget till lag om ändring i konkurslagen såvitt avser 18 a, 19 och 186 §§ på den lydelse paragraferna har föreslagits få enligt prop. 1975/76: 210. Denna proposition har inte längre aktualitet, varför förslaget i dessa delar måste ändras. Jag ansluter mig till lagrådets uppfattning i fråga om hur ändringarna bör göras.

Som jag har framhållit i remissprotokollet (avsnitt 6.2.5) bör inhämtas riksdagens bemyndigande att meddela föreskrifter om avgifter för kungörelsekostnader.

Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

dels att antaga de av lagrådet granskade förslagen med vidtagna ändringar,

dels att bemyndiga regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer att föreskriva avgifter för täckande av kungörelsekostnader.

¹ Beslut om lagrådsremiss fattat vid regeringssammanträde den 28 oktober 1976.

Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att antaga de förslag som föredraganden har lagt fram.

Innehållsförteckning

Lagförslag	3
1 Förslag till lag om kungörande i mål och ärenden hos myndighet m. m.	3
2 Förslag till lag om ändring i giftermålsbalken	4
3 Förslag till lag om ändring i lagen (1898: 64 s. 10) om boskillnad	4
4 Förslag till lag om ändring i lagen (1904: 26 s. 1) om vissa interna- tionella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap	6
5 Förslag till ändring i föräldrabalken	6
6 Förslag till lag om ändring i ärvdabalken	7
7 Förslag till lag om ändring i lagen (1963: 583) om avveckling av fi- deikommiss	9
8 Förslag till lag om ändring i lagen (1958: 52) om förlängning av tid för preskription av rätt till arv eller testamente	9
9 Förslag till lag om ändring i jordabalken	10
10 Förslag till lag om ändring i lagen (1932: 169) om uppläggande av nya fastighetsböcker	11
11 Förslag till lag om ändring i lagen (1938: 159) om avlösning av av- gälder från de till skatte försålda så kallade halländska kyrko- hemmanen	11
12 Förslag till lag om ändring i lagen (1971: 1037) om äganderätts- utredning och legalisering	12
13 Förslag till lag om ändring i lagen (1973: 1084) om avveckling av vissa godmanskap för delägare i skifteslag	13
14 Förslag till lag om ändring i lagen (1933: 269) om ägofred	15
15 Förslag till lag om ändring i lagen (1960: 130) om fiskevårdsområ- den	18
16 Förslag till lag om ändring i lagen (1938: 274) om rätt till jakt ...	19
17 Förslag till lag om ändring i vattenlagen (1918: 523)	20
18 Förslag till lag om ändring i lagen (1919: 426) om flottning i all- män flottled	29
19 Förslag till lag om ändring i lagen (1915: 218) om avtal och andra rättshandlingar på förmögenhetsrättens område	32
20 Förslag till lag om ändring i förordningen (1845: 50 s. 1) i avseen- de på handel om lösören, som köparen låter i säljarens vård kvarbliva	33
21 Förslag till lag om ändring i lagen (1862: 10 s. 1) om kallelse på okända borgenärer	34
22 Förslag till lag om ändring i konkurslagen (1921: 225)	35
23 Förslag till lag om ändring i utsökningslagen (1877: 31 s. 1)	38
24 Förslag till lag om ändring i delgivningslagen (1970: 428)	40
25 Förslag till lag om ändring i lagsökningslagen (1946: 808)	41
26 Förslag till lag om ändring i förvaltningslagen (1971: 290)	42
27 Förslag till lag om ändring i lagen (1968: 555) om rätt för utlän- ning och utländskt företag att idka näring här i riket	43
28 Förslag till lag om ändring i sjölagen (1891: 35 s. 1)	43
29 Förslag till lag om ändring i lagen (1907: 15 s. 1) angående avlös- ning av avgäld från avsöndrad lägenhet	43

30 Förslag till lag om ändring i lagen (1921:378) om ströängars in- dragande till kronan	44
31 Förslag till lag om ändring i lagen (1927:79) om rätt för borgenär till betalning ur ersättning på grund av brandförsäkringsavtal ...	45
32 Förslag till lag om ändring i lagen (1927:85) om dödande av för- kommen handling	46
33 Förslag till lag om ändring i lagen (1934:437) för Sveriges riks- bank	47
34 Förslag till lag om ändring i lagen (1918:163) med vissa bestäm- melser om sjöfynd	48
35 Förslag till lag om ändring i lagen (1939:608) om enskilda vägar	50
36 Förslag till lag om ändring i lagen (1948:433) om försäkringsrö- relse	53
37 Förslag till lag om ändring i lagen (1950:272) om rätt för utländsk försäkringsanstalt att driva försäkringsrörelse här i riket	59
38 Förslag till lag om ändring i lagen (1951:308) om ekonomiska föreningar	60
39 Förslag till lag om ändring i lagen (1948:218) om sambruks- föreningar	64
40 Förslag till lag om ändring i rusdrycksförsäljningslagen (1954:521)	65
41 Förslag till lag om ändring i ölförsäljningslagen (1961:159)	66
42 Förslag till lag om ändring i lagen (1955:183) om bankrörelse ...	67
43 Förslag till lag om ändring i lagen (1955:416) om sparbanker ...	70
44 Förslag till lag om ändring i lagen (1956:216) om jordbrukskasse- rörelsen	71
45 Förslag till lag om ändring i namnlagen (1963:521)	72
46 Förslag till lag om ändring i lagen (1963:537) om gravrätt m. m. .	73
47 Förslag till lag om ändring i rennäringslagen (1971:437)	74
48 Förslag till lag om ändring i lagen (1967:420) om flyttning av for- don i vissa fall	75
49 Förslag till lag om ändring i patentlagen (1967:837)	76
50 Förslag till lag om ändring i miljöskyddslagen (1969:387)	77
51 Förslag till lag om ändring i mönsterskyddslagen (1970:485)	78
52 Förslag till lag om ändring i växtförädlarrättslagen (1971:392) ..	79
53 Förslag till lag om ändring i lagen (1964:731) om trafiknämnder .	80
54 Förslag till lag om ändring i förordningen (1940:910) angående yrkesmässig automobiltrafik m. m.	81
55 Förslag till lag om ändring i expropriationslagen (1972:719)	83
56 Förslag till lag om ändring i handelsregisterlagen (1974:157)	84
57 Förslag till lag om ändring i gruvlagen (1974:342)	85
58 Förslag till lag om ändring i aktiebolagslagen (1975:1385)	86
59 Förslag till lag om ändring i lagen (1970:596) om förenklad aktie- hantering	88
60 Förslag till lag om ändring i aktiefondslagen (1974:931)	89
61 Förslag till lag om ändring i vallagen (1972:620)	90
62 Förslag till lag om ändring i lagen (1972:704) om kyrkofullmäk- tigval	92
63 Förslag till lag om ändring i lagen (1976:633) om kungörande av lagar och andra författningar	93
64 Förslag till lag om ändring i lagen (1914:451) om hingstbesikt- ningstväng	93

65	Förslag till lag om ändring i lagen (1918: 399) om förbud mot utsläppande av tjur eller hingst å samfälld betesmark	94
66	Förslag till lag om ändring i lagen (1926: 72) angående meddelande av förbud för barn att idka viss försäljning	94
67	Förslag till lag om ändring i lagen (1928: 196) om galtbesiktnings tvång	94
68	Förslag till lag om ändring i lagen (1942: 350) om fornminnen ...	94
	Utdrag av protokoll vid regeringssammanträde 1977-10-28	95
1	Inledning	95
2	Nuvarande ordning	97
3	Huvuddragen i promemoriaförlaget	99
4	Remissutfallet	102
4.1	Allmänna synpunkter	102
4.2	Målgrupper	105
4.3	Kungörandeformer	105
4.3.1	Kungörande i kyrka och länskungörelserna	105
4.3.2	Post- och Inrikes Tidningar	105
4.3.3	Ortstidning	107
4.3.4	Myndighets anslagstavla	109
4.3.5	Andra kungörandeformer	109
4.4	Allmänna grundregler i särskild lag	110
4.5	Kostnaderna	112
4.6	Genomgång av gällande kungöranderegler	114
4.6.1	Allmänt	114
4.6.2	Fastighetsförhållanden	114
4.6.2.1	Införskaffande av upplysning/utredning	114
4.6.2.2	Vissa sammanslutningars representation ...	114
4.6.2.3	Kallelser inom vissa sammanslutningar ...	114
4.6.2.4	Förrättningar – kallelser	115
4.6.2.5	Beslut med anledning av förrättning	116
4.6.2.6	Avlösning av vissa avgälder	116
4.6.3	Bergsbruk – koncession	116
4.6.4	Statusförhållanden	116
4.6.4.1	Fysiska personer	116
4.6.4.2	Svenska juridiska personer	116
4.6.4.3	Utländska juridiska personer	118
4.6.4.4	Konkurstillstånd	119
4.6.5	Konkurs- och ackordsförfarandet	119
4.6.6	Kallelse å okända borgenärer	119
4.6.6.1	Om fordringens bestånd	119
4.6.6.2	Likvidation m. m.	120
4.6.7	Kallelse till fördelningssammanträde	120
4.6.8	Aktiebolags bildande m. m.	120
4.6.9	Immaterialrättsliga anspråk	120
4.6.9.1	Rättigheter med ekonomiskt inslag	120
4.6.9.2	Namn rätt	120
4.6.10	Offentliga organ	121
4.6.10.1	Kommunala organs verksamhet	121
4.6.10.2	Val	122
4.6.11	Viss näringsutövning	122
4.6.12	Hittogodssituationer	124
4.6.13	Försäljning m. m.	124

4.6.14	Kungörelsedelgivning	125
4.6.14.1	Immaterialrätt	125
4.6.14.2	Arv och dödförklaring	125
4.6.14.3	Egentlig processuell delgivning	125
4.6.14.4	Enskilda kungörande	126
4.6.15	Upplysning med perdurerande intresse	127
4.6.15.1	Funktionärer m. m.	127
4.6.15.2	Myndighets mottagningstid m. m.	127
4.6.16	Vissa kyrkliga angelägenheter	127
4.6.17	Tjänstetillsättning	127
4.6.18	Vissa andra kungörandesituationer	128
4.7	Kungörandelagen	128
5	RRV:s kostnadsundersökning m. m.	131
6	Föredraganden	138
6.1	Allmänna synpunkter	138
6.2	Huvuddragen i en ny reglering av kungörandet	145
6.2.1	Reformens omfattning	145
6.2.2	De obligatoriska kungörandeformerna	149
6.2.3	Stödjande kungörande	155
6.2.4	Kungörandets rättsverkan	157
6.2.5	Övriga frågor	160
6.2.6	Ikraftträdande	162
7	Upprättade lagförslag	163
8	Specialmotivering	165
8.1	Förslaget till lag om kungörande i mål och ärenden hos myndighet m. m.	165
8.2	Förslaget till lag om ändring i giftermålsbalken	173
8.3	Förslaget till lag om ändring i lagen (1898: 64 s. 10) om boskillnad	173
8.4	Förslaget till lag om ändring i lagen (1904: 26 s. 1) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap	174
8.5	Förslaget till lag om ändring i föräldrabalken	174
8.6	Förslaget till lag om ändring i ärvdabalken	174
8.7	Förslaget till lag om ändring i lagen (1963: 583) om avveckling av fideikommiss	175
8.8	Förslaget till lag om ändring i lagen (1958: 52) om förlängning av tid för preskription av rätt till arv eller testamente ..	175
8.9	Förslaget till lag om ändring i jordabalken	175
8.10	Förslaget till lag om ändring i lagen (1932: 169) om uppläggande av nya fastighetsböcker	176
8.11	Förslaget till lag om ändring i lagen (1938: 159) om avlösning av avgälder från de till skatte försålda så kallade halländska kyrkohemmanen	177
8.12	Förslaget till lag om ändring i lagen (1971: 1037) om äganderättsutredning och legalisering	177
8.13	Förslaget till lag om ändring i lagen (1973: 1084) om avveckling av vissa godmanskap för delägare i skifteslag	178
8.14	Förslaget till lag om ändring i lagen (1933: 269) om ägofred	179
8.15	Förslaget till lag om ändring i lagen (1960: 130) om fiskevårdsområden	181
8.16	Förslaget till lag om ändring i lagen (1938: 274) om rätt till jakt	181

8.17 Förslaget till lag om ändring i vattenlagen (1918: 523)	182
8.18 Förslaget till lag om ändring i lagen (1919: 426) om flottning i allmän flottled	184
8.19 Förslaget till lag om ändring i lagen (1915: 218) om avtal och andra rättshandlingar på förmögenhetsrättens område	186
8.20 Förslaget till lag om ändring i förordningen (1845: 50 s. 1) i avseende på handel om lösören, som köparen låter i säljarens vård kvarbliva	186
8.21 Förslaget till lag om ändring i lagen (1862: 10 s. 1) om kallelse på okända borgenärer	187
8.22 Förslaget till lag om ändring i konkurslagen (1921: 225)	188
8.23 Förslaget till lag om ändring i utsökningslagen (1877: 31 s. 1)	192
8.24 Förslaget till lag om ändring i delgivningslagen (1970: 428)	194
8.25 Förslaget till lag om ändring i lagsökningslagen (1946: 808)	195
8.26 Förslaget till lag om ändring i förvaltningslagen (1971: 290)	195
8.27 Förslaget till lag om ändring i lagen (1968: 555) om rätt för utlänning och utländskt företag att idka näring här i riket	196
8.28 Förslaget till lag om ändring i sjölagen (1891: 35 s. 1)	196
8.29 Förslaget till lag om ändring i lagen (1907: 15 s. 1) angående avlösning av avgäld från avsöndrad lägenhet	197
8.30 Förslaget till lag om ändring i lagen (1921: 378) om ströängars indragande till kronan	197
8.31 Förslaget till lag om ändring i lagen (1927: 79) om rätt för borgenär till betalning ur ersättning på grund av brandförsäkringsavtal	198
8.32 Förslaget till lag om ändring i lagen (1927: 85) om dödande av förkommen handling	198
8.33 Förslaget till lag om ändring i lagen (1934: 437) för Sveriges riksbank	199
8.34 Förslaget till lag om ändring i lagen (1918: 163) med vissa bestämmelser om sjöfynd	199
8.35 Förslaget till lag om ändring i lagen (1939: 608) om enskilda vägar	200
8.36 Förslaget till lag om ändring i lagen (1948: 433) om försäkringsrörelse	201
8.37 Förslaget till lag om ändring i lagen (1950: 272) om rätt för utländsk försäkringsanstalt att driva försäkringsrörelse här i riket	203
8.38 Förslaget till lag om ändring i lagen (1951: 308) om ekonomiska föreningar	203
8.39 Förslaget till lag om ändring i lagen (1948: 218) om samlagsföreningar	209
8.40 och 41 Förslagen till lagar om ändring i rusdrycksförsäljningslagen (1954: 521) och ölförsäljningslagen (1961: 159)	209
8.42 Förslaget till lag om ändring i lagen (1955: 183) om bankrörelse	210
8.43 Förslaget till lag om ändring i lagen (1955: 416) om sparbanker	210
8.44 Förslaget till lag om ändring i lagen (1956: 216) om jordbrukskasserörelsen	210
8.45 Förslaget till lag om ändring i namnlagen (1963: 521)	211

8.46 Förslaget till lag om ändring i lagen (1963: 537) om gravrätt m. m.	211
8.47 Förslaget till lag om ändring i rennäringslagen (1971: 437) .	211
8.48 Förslaget till lag om ändring i lagen (1967: 420) om flyttning av fordon i vissa fall	212
8.49 Förslaget till lag om ändring i patentlagen (1967: 837)	212
8.50 Förslaget till lag om ändring i miljöskyddslagen (1969: 387)	213
8.51 och 52 Förslagen till lagar om ändring i mönsterskyddslagen (1970: 485) och växtförädlarrättslagen (1971: 392)	213
8.53 Förslaget till lag om ändring i lagen (1964: 731) om trafiknämnder	213
8.54 Förslaget till lag om ändring i förordningen (1940: 910) angående yrkesmässig automobiltrafik m. m.	214
8.55 Förslaget till lag om ändring i expropriationslagen (1972: 719)	216
8.56 Förslaget till lag om ändring i handelsregisterlagen (1974: 157)	216
8.57 Förslaget till lag om ändring i gruvlagen (1974: 342)	216
8.58 Förslaget till lag om ändring i aktiebolagslagen (1975: 1385)	216
8.59 Förslaget till lag om ändring i lagen (1970: 596) om för- enklad aktiehantering	217
8.60 Förslaget till lag om ändring i aktiefondslagen (1974: 931) ..	217
8.61 Förslaget till lag om ändring i vallagen (1972: 620)	217
8.62 Förslaget till lag om ändring i lagen (1972: 704) om kyrko- fullmäktigval	219
8.63 Förslaget till lag om ändring i lagen (1976: 633) om kungö- rande av lagar och andra författningar	219
8.64–68 Förslagen till lagar om ändring i lagen (1914: 451) om hingstbesiktningstvång, lagen (1918: 399) om förbud mot ut- släppande av tjur eller hingst å samfälld betesmark, lagen (1926: 72) angående meddelande av förbud för barn att idka viss försäljning, lagen (1928: 196) om galtbesiktningstvång och lagen (1942: 350) om fornminnen	220
9 Hemställan	220
10 Beslut	222

Bilagor

1 Departementspromemorian	223
2 Variationer kommun- och länsvis i antalet lokala dagstidningar med olika spridningstal	375
3 Grafisk framställning kommunvis av kostnaden per spaltmillime- ter för annonsering i ortspress i skilda spridningsnivåer	376
4 Grafisk framställning länsvis av kostnaden per spaltmillimeter för annonsering i ortspress i skilda spridningsnivåer	377
5 De remitterade förslagen	378
Sakregister	382
Utdrag av lagrådets protokoll 1977-01-18	386
Utdrag av protokoll vid regeringssammanträde 1977-01-27	387
Innehållsförteckning	389